

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V KADENCJA**

Warszawa, dnia 28 marca 2002 r.

Druk nr 91

**PRZEWODNICZĄCY
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji**

**Pan
Longin PASTUSIAK
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji, w załączeniu, uprzejmie przekazuję następujące dokumenty, przyjęte przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, uchwałą nr 206 z 21 marca bieżącego roku:

- 1) „Sprawozdanie KRRiT z działalności za rok 2001”;
- 2) „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”;

Uprzejmie proszę Pana Marszałka o przyjęcie i udostępnienie w druku senackim Paniom i Panom Senatorom zarówno Sprawozdania KRRiT z rocznej działalności jak i Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

Łączę wyrazy szacunku

(-) Juliusz Braun

SPRAWOZDANIE
KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI
z rocznego okresu działalności

SPIS TREŚCI

	str.
I. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ konstytucyjny – realizacja zadań ustawowych.....	1
Działania KRRiT na rzecz reprezentowania interesów odbiorców i zapewniania otwartego, pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji. Kontrola działalności nadawców.....	8
Projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji.....	16
Działania z zakresu edukacji medialnej, promocji wartościowych gatunków i pozycji programowych oraz inicjowanie postępu naukowo – technicznego i organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji.....	19
Udział w pracach Sejmu i Senatu RP.....	25
Wybory organów spółek publicznej radiofonii i telewizji.....	27
II. Działalność prawotwórcza Krajowej Rady Radiofonii I Telewizji.....	28
Realizacja ustawowych delegacji do wydania przez KRRiT aktów wykonawczych.....	28
Projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji.....	30
Ochrona własności intelektualnej.....	34
Udział w nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.....	35
Realizacja przepisów innych ustaw związanych z funkcjonowaniem KRRiT oraz jej Biura.....	37
Zmiany statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji.....	38
Wpływ orzecznictwa na działalność KRRiT.....	38
III. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny.....	41
A. Radiofonia.....	41
Postępowania w zakresie ponownego udzielenia koncesji.....	41
Nadawcy o zasięgu ogólnokrajowym.....	41
Koncesja na nadawanie programu uniwersalnego o zasięgu ponadregionalnym - Radio Wawa.....	43
Koncesja na nadawanie programu dla dzieci i młodzieży o zasięgu ponad-regionalnym - Radiostacja.....	43
Koncesje na nadawanie programu przez podmioty związane z Kościołem katolickim.....	44
Nadawcy lokalni.....	46
Koncesje na nadawanie programu wyspecjalizowanego – akademickiego.....	49
Koncesje na nadawanie programu muzycznego o zasięgu lokalnym.....	49
Aktualnie prowadzone postępowania o udzielenie koncesji.....	51

Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany koncesji skutkujące zwiększeniem zasięgu stacji	52
Przekształcenia właścicielskie i zmiany w zakresie reklamy	53
B. Telewizja	54
Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany skutkujące zwiększeniem zasięgu koncesji	54
C. Telewizja kablowa.....	55
Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany koncesji.....	55
Rejestracja rozprowadzania programów	59
IV. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji a nadawcy publiczni.....	61
A. Radiofonia publiczna	61
Działania na rzecz powiększenia zasięgu Programu I PR S.A. na falach UKF	61
Stan realizacji sieci Programu IV Radio Bis	62
Stan realizacji uchwały KRRiT z 14 grudnia 1998 roku w odniesieniu do aktualnej sytuacji nadawczej regionalnych rozgłośni Polskiego Radia	63
B. Telewizja publiczna	64
Porządkowanie zasobów częstotliwości radiofonicznych i kanałów telewizyjnych	64
Działania na rzecz rozwoju radiofonii i telewizji cyfrowej.....	66
V. Kontrola działalności programowej nadawców – narzędzia, metody i zakres kontroli.....	67
A. Kontrola działalności nadawców	67
Kontrola działalności programowej nadawców publicznych.....	68
Kontrola działalności programowej nadawców koncesjonowanych	70
B. Analizy problemowe	71
Audycje edukacyjno-poradnicze oraz literackie i formy udratyzowane w programach rozgłośni regionalnych radia publicznego.....	71
Równowaga, rzetelność i bezstronność w wybranych audycjach publicystycznych nadawanych przez telewizję publiczną podczas kampanii wyborczej do Parlamentu RP	72
Obecność tematyki lokalnej i regionalnej w programach oddziałów terenowych TVP S.A.	74
Obecność w programach radiowych i telewizyjnych nadawców publicznych audycji dotyczących problemu alkoholizmu.....	77
Funkcjonowanie w ogólnopolskich programach telewizji - publicznej i koncesjonowanej - systemu oznakowań służącego ochronie dzieci i młodzieży przed szkodliwymi dla nich treściami w emitowanych audycjach (art. 18 ust. 4 i 5).....	85

Obecność scen przemocy w programach telewizji publicznej i koncesjonowanej	90
Analiza 12 wydań audycji typu reality show pt. Big Brother – Bitwa wyemitowanych w TVN w dniach 3 –7 marca 2002 roku	91
C. Badania odbioru programów telewizyjnych	93
VI. Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców publicznych i koncesjonowanych	95
Telewizja publiczna – programy ogólnopolskie.....	95
Oddziały Terenowe TVP S.A.	96
Telewizyjni koncesjonowani nadawcy ogólnopolscy i ponadregionalni	97
Telewizyjni nadawcy lokalni.....	98
Porównanie czasu wyemitowanych reklam, ogłoszeń i telesprzedaży	99
Działalność reklamowa i sponsorska Oddziałów Terenowych Telewizji Polskiej S.A. w 2001 roku.....	100
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w programach nadawców telewizji kablowej w 2001 roku.....	101
Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej w Polskim Radiu S.A.	102
Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych.....	104
Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych.....	104
Ogłoszenia wyborcze	108
VII. Działalność międzynarodowa Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.....	112
Podstawowe kierunki działalności międzynarodowej KRRiT.	112
Prace związane z integracją europejską	114
Przystąpienie Polski do unijnego programu wspierania produkcji audiowizualnej Media Plus....	115
Zmiany w polskim ustawodawstwie w kontekście harmonizacji z prawem unijnym oraz międzynarodowych zobowiązań Polski.....	116
Udział w konsultacjach w organizacjach międzynarodowych: WTO - GATS, Rada Państw Morza Bałtyckiego, OECD	120
Udział w pracach Rady Europy.....	125
Udział w pracach Europejskiej Platformy Ciał Regulujących (EPRA)	125
Współpraca bilateralna.....	126
Organizacja konferencji międzynarodowych	128

VIII. Działalność Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych	133
Wysokość opłat abonamentowych	134
Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2001 roku	137
Podział wpływów abonamentowych planowanych na 2002 rok między spółki publicznej radiofonii i telewizji.	143
Współpraca Krajowej Rady z Urzędem do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, z Ministerstwem Łączności i P.P.U.P. „Poczta Polska” oraz z Ministerstwem Finansów	145
Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych	151
Korespondencja związana z opłatami abonamentowymi	153
Informacja o stanie abonentów radiowych i telewizyjnych.....	153
IX. Skargi i interwencje	157
Skargi dotyczące programów nadawców publicznych.....	157
Skargi dotyczące programów nadawców koncesjonowanych.....	161
Skargi dotyczące kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu RP	163
Zorganizowane protesty	164
X. Budżet Krajowej Rady Radiofonii I Telewizji	166

I. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI JAKO ORGAN KONSTITUCYJNY – REALIZACJA ZADAŃ USTAWOWYCH

1.1 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawia corocznie Sejmowi, Senatowi i Prezydentowi sprawozdanie ze swej działalności oraz informację o podstawowych problemach radiofonii i telewizji. W roku bieżącym przypada dziesiąta rocznica obowiązywania przepisów ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji, która w art. 5 stanowi: „Tworzy się Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, zwaną dalej Krajową Radą, jako organ państwowy właściwy w sprawach radiofonii i telewizji.” Od początku uregulowaniom dotyczącym KRRiT nadano rangę konstytucyjną, co jest wyrazem przekonania ustawodawcy o szczególnej roli KRRiT w systemie organów państwowych, a także świadectwem demokratycznych przemian ustrojowych w Polsce i dążenia do stworzenia ładu informacyjnego, a jednocześnie do określenia prawnych zasad prowadzenia działalności gospodarczej w dziedzinie radiofonii i telewizji. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji została więc usytuowana jako konstytucyjny organ państwowy, oddzielający kompetencje regulacyjne od kompetencji właścicielskich w stosunku do jednostek prowadzących działalność na rynku audiowizualnym.

Powołanie KRRiT przewidziała Ustawa Konstytucyjna z 15 października 1992 roku o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a następnie w Ustawie Zasadniczej z 2 kwietnia 1997 roku kompetencje i zasady działania KRRiT określone zostały w rozdziale IX „Organy kontroli państwowej i ochrony prawa”.

Konstytucyjnie akcentowaną rolą KRRiT jest ochrona wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji. Realizując swoje kompetencje, zarówno w zakresie ochrony prawa, jak i w zakresie polityki koncesyjnej, Krajowa Rada dąży do zapewnienia otwartego i pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji, przeciwstawiając się wszelkim próbom zmonopolizowania przekazów radiowych i telewizyjnych.

1.2 W roku bieżącym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji po raz dziewiąty przedstawia Sejmowi i Senatowi RP sprawozdanie ze swej działalności wraz z informacją o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

Sejm i Senat podejmują uchwały o przyjęciu bądź odrzuceniu sprawozdania KRRiT. Dotychczas Sejm RP zawsze podejmował uchwały o przyjęciu sprawozdania KRRiT, czterokrotnie dołączając do swoich uchwał dodatkowe uwagi i zastrzeżenia, o których jest mowa w art. 12 ust.3 ustawy o radiofonii i telewizji. Senat RP przyjął sprawozdanie KRRiT trzy razy, w 1995, 1996 i 1997 roku (dodatkowe informacje dotyczące uchwał Senatu RP znajdują się poniżej w punkcie 1.7). Zgodnie z przepisem zawartym w art. 12 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji wygaśnięcie kadencji KRRiT nie następuje, jeżeli nie zostanie potwierdzone przez Prezydenta RP.

Z prawa do przedstawienia w uchwale uwag i zastrzeżeń Sejm RP skorzystał już podczas rozpatrywania pierwszego sprawozdania KRRiT w 1994 roku.

1.3 W uchwale z 2 lipca 1994 roku Sejm RP stwierdzając, że powołanie KRRiT stanowiło wyraz troski państwa o ład w sferze elektronicznych środków przekazu oraz przejaw dbałości o zapewnienie niezależnej, demokratycznej kontroli nad działalnością nadawców programów

radiowych i telewizyjnych, podkreślił również wysiłek KRRiT na polu tworzenia rynku mediów elektronicznych, formowania reguł ich obecności w demokratycznym systemie społecznym oraz przekształcania państwowego radia i telewizji w instytucje o charakterze publicznym. W uchwale tej Sejm RP podkreślił, że na uznanie zasługują w szczególności takie cechy w postępowaniu KRRiT jak jawność procesu koncesyjnego, trafność doboru kryteriów i określenia priorytetów, stały kontakt z opinią publiczną, dbałość o rzetelny przebieg przesłuchań konkursowych, udział w tworzeniu prawa regulującego działalność mediów, chroniącego wolność słowa i własność intelektualną, niezależność i odpowiedzialność w okresie przedłużającego się kryzysu personalnego. Jednocześnie Sejm RP stwierdził, że w niektórych obszarach wchodzących w zakres odpowiedzialności KRRiT dostrzega zjawiska, wobec których nie można przejść obojętnie. Sejm RP zwrócił uwagę na konflikty pomiędzy publiczną telewizją a organami władzy i częścią opinii społecznej, podkreślając podstawowy obowiązek – zagwarantowanie obywatelom bezstronnej i pełnej informacji o polityce państwa oraz pracy organów władzy, tak by mogły być one poddane społecznej kontroli i ocenie. Sejm RP podkreślił, że od KRRiT i kierownictwa TVP S.A. oczekuje precyzyjnego określenia funkcji i celów publicznej telewizji, co w powiązaniu z wysokimi wymaganiami warsztatowo-programowymi powinno gwarantować wypełnianie przez telewizję publiczną wzorcowej roli w świecie mediów elektronicznych oraz chronić ją przed niebezpieczeństwem komercjalizacji i obniżania poziomu dla doraźnych korzyści.

1.4 W następnym roku przyjmując sprawozdanie KRRiT uchwałą z 26 maja 1995 roku Sejm RP podkreślił, że Krajowa Rada konsekwentnie realizowała konstytucyjny obowiązek kształtowania nowego ładu w eterze, w szczególności tworząc warunki otwartej konkurencji na rynku radiowym i telewizyjnym poprzez przełamanie dotychczasowych monopolii oraz rozpoczynając realizowanie funkcji kontrolnych wobec nadawców. Sejm RP zwrócił jednocześnie uwagę, że zmiany personalne w składzie KRRiT, dokonywane w czasie kadencji osłabiały autorytet KRRiT i hamowały tok jej prac. Pozytywnie oceniona została jawność procesu koncesyjnego. Sejm RP podkreślił jednak konieczność upowszechniania wiedzy na temat kompetencji KRRiT oraz zasad prowadzenia działalności radiowej i telewizyjnej w nowych warunkach. Jako konieczne Sejm RP wskazał również podjęcie energicznych działań zwalczających nielegalne nadawanie programów oraz pilne opracowanie planu zagospodarowania widma częstotliwości, zarówno w celu podjęcia kolejnych procedur koncesyjnych, jak i w celu zapewnienia odbioru programów publicznej radiofonii i telewizji na całym obszarze kraju.

1.5 W uchwale z 24 czerwca 1999 roku Sejm RP przyjmując sprawozdanie KRRiT krytycznie ocenił działalność Krajowej Rady w zakresie ochrony dzieci i młodzieży przed negatywnymi skutkami programów zawierających przemoc, okrucieństwo i pornografię. Ponadto Sejm RP wezwał Krajową Radę do skutecznego egzekwowania przestrzegania przez nadawców przepisów w zakresie ochrony niepełnoletnich przed demoralizacją. Sejm RP krytycznie ocenił również działania KRRiT w zakresie przywrócenia całodobowej emisji Programu 2 i Programu 4 Polskiego Radia oraz wezwał Krajową Radę do niezwłocznego podjęcia pracy tak, by przywrócić słuchaczowi - płatnikowi abonamentu - pełny dostęp do wszystkich programów radia publicznego. Przewodniczący w imieniu KRRiT złożył na ręce Marszałka Sejmu RP pisemne zapewnienie, że wskazania Sejmu będą priorytetowymi kierunkami prac KRRiT oraz przedstawił informację o podjętych działaniach, a w szczególności o realizacji Porozumienia Nadawców „Przyjazne Media” i rozpoczęciu prac związanych z edukacją medialną. Przewodniczący KRRiT zapewnił, że w zakresie przywrócenia całodobowej emisji Programu 2 i Programu 4 Polskiego Radia, Krajowa Rada będzie podejmować decyzje w miarę przekazywania częstotliwości do jej dyspozycji. Jako priorytet Krajowa Rada potraktowała również budowę Radiowego Centrum Nadawczego Polskiego Radia w Solcu Kujawskim. Radiowe Centrum Nadawcze rozpoczęło działalność 4 września 1999 roku, a od 1997 roku KRRiT łącznie przekazała z wpływów abonamentowych na jego budowę kwotę 41 mln zł., zaś na uregulowanie płatności podatku VAT dodatkowo kwotę 3,6 mln zł.

Informacje dotyczące sytuacji nadawczej publicznej radiofonii znajdują się również w rozdziale IV Sprawozdania KRRiT.

1.6 W Monitorze Polskim nr 24 poz. 415 opublikowana została uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 27 lipca 2001 roku o przyjęciu sprawozdania KRRiT. Przyjmując w ubiegłym roku sprawozdanie KRRiT Sejm RP wezwał jednocześnie Krajową Radę do skutecznego egzekwowania od nadawców przestrzegania przepisów ustawy o radiofonii i telewizji odnoszących się do ochrony najmłodszych obywateli naszego kraju przed demoralizacją.

Przewodniczący KRRiT kierując się tymi wskazaniem wydał decyzje o nałożeniu kary na nadawców. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 20 listopada 2001 roku przyjęła rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad kwalifikowania, rozpowszechniania i sposobu zapowiadania audycji, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich.

Rozporządzenie KRRiT z 20 listopada 2001 roku m.in. nakłada na nadawców obowiązek opracowania wewnętrznych regulaminów określających zasady kwalifikowania do rozpowszechniania audycji i innych przekazów, które ze względu na treść lub formę mogą zagrażać rozwojowi niepełnoletnich. Nadawcy mają zrealizować ten obowiązek w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, czyli do 12 kwietnia bieżącego roku bądź w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania koncesji.

W projekcie nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, opracowanym przez Krajową Radę, wprowadzono zapis zobowiązujący nadawców do zamieszczania symboli graficznych, kwalifikujących rozpowszechniane audycje lub inne przekazy. Symbole te mają na celu ochronę niepełnoletnich widzów przed treściami, które mogą mieć negatywny wpływ na ich prawidłowy rozwój. Projekt przewiduje również upoważnienie Krajowej Rady do określenia szczegółowych zasad kwalifikowania, rozpowszechniania i sposobu zapowiadania tych audycji lub innych przekazów oraz do określenia cech audycji i odpowiadających im symboli graficznych, a także sposobu ich prezentacji.

Z tymi działaniami związana jest również konferencja „Przemoc – telewizja – społeczeństwo, przyczyny – skutki – środki zaradcze”, którą 7 marca bieżącego roku Krajowa Rada zorganizowała wspólnie z Rzecznikiem Praw Obywatelskich oraz Rzecznikiem Praw Dziecka. Podczas konferencji m.in. przedstawione zostały wyniki monitoringu przeprowadzonego przez departament programowy w Biurze KRRiT, który potwierdza wcześniejsze badania, że nadawcy bardzo swobodnie traktują przepisy o ochronie dzieci i młodzieży przed audycjami, które mogą zagrażać ich rozwojowi.

Podczas konferencji stanowisko przedstawili również członkowie reprezentujący komitet, który przygotował obywatelski projekt ustawy o zakazie promowania przemocy w środkach przekazu. Projekt tej ustawy po pierwszym czytaniu na posiedzeniu Sejmu RP został skierowany do dalszych prac w komisjach sejmowych.

Informacje dotyczące wyników monitoringu przedstawione są w rozdziale V Sprawozdania KRRiT.

Informacje dotyczące decyzji Przewodniczącego KRRiT o nałożeniu kar na nadawców znajdują się w rozdziale I w punktach 1.30 i następnych Sprawozdania KRRiT oraz w rozdziale VI Sprawozdania KRRiT w punkcie 6.17.

Informacje dotyczące rozporządzenia KRRiT z 20 listopada 2001 roku znajdują się w rozdziale II Sprawozdania KRRiT.

1.7 Senat RP przyjął sprawozdanie KRRiT trzy razy: w 1995, 1996 i w 1997 roku. W uchwałach podejmowanych przez Senat RP nie były zawarte uwagi i zastrzeżenia, o których mowa w art. 12 ust.3 ustawy o radiofonii i telewizji. Uchwały o odrzuceniu sprawozdania KRRiT Senat RP podejmował pięć razy: w 1994, 1998, 1999, 2000 roku, a także w ubiegłym roku. Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z 7 czerwca 2001 roku opublikowana została w Monitorze Polskim nr 20 poz. 320. Podczas debaty na forum Senatu RP decyzję o odrzuceniu

sprawozdania KRRiT uzasadniano w szczególności brakiem dostatecznych działań KRRiT w zakresie ochrony niepełnoletnich przed skutkami programów mogących zagrażać ich rozwojowi, a także nierównoprawnym traktowaniem nadawców radiowych w związku z realizacją koncesji radiowych.

1.8 W tej sprawie stanowisko zajął również Sejm RP, przyjmując 26 kwietnia 2001 roku odrębną uchwałę, w której w szczególności sformułowany został zarzut o dyskryminowaniu Radia Maryja przy jednoczesnym preferowaniu interesów pozostałych nadawców ogólnopolskich. Przewodniczący KRRiT wielokrotnie przedstawiał Sejmowi RP wyjaśnienia, w których wskazywał na obiektywne przyczyny opóźnień w postępowaniu koncesyjnym, a także przedstawiał informacje o rzeczywistej pozycji na rynku i możliwościach nadawczych, którymi dysponuje Radio Maryja. Te wielokrotne wyjaśnienia Przewodniczący KRRiT przedstawiał zarówno na posiedzeniach komisji, jak i podczas debaty plenarnej oraz pisemnie na ręce Marszałka Sejmu RP. W wyjaśnieniach tych w szczególności Przewodniczący KRRiT podkreślał, że Krajowa Rada nigdy nie dała podstaw do obaw, że istnieją zamiary ograniczenia koncesji dla Radia Maryja, a jedyną przyczyną zwłoki w rozpoczęciu postępowania koncesyjnego, dotyczącego sieci użytkowanej przez Radio Maryja był brak ustawowo wymaganego uzgodnienia projektu ogłoszenia z ówczesnym Ministrem Łączności. Podobne wyjaśnienia zostały przekazane Marszałkowi Sejmu RP, Prezesowi Rady Ministrów oraz Prymasowi Polski.

1.9 Wszystkie wyżej wymienione wskazania Sejmu RP, zawarte zarówno w uchwale o przyjęciu sprawozdania KRRiT, jak i w innych uchwałach oraz uwagi Senatu RP, sformułowane podczas debaty, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała za priorytetowe w swojej działalności. Te wskazania Sejmu i Senatu RP, a także prowadzenie ponownego procesu udzielania koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych, przygotowanie opracowania - nad którym trwa obecnie parlamentarna debata - na temat budowy naziemnych sieci telewizji cyfrowych w Polsce oraz przygotowanie kompleksowego projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przekazanego 15 stycznia bieżącego roku Prezesowi Rady Ministrów, stanowiły nadrzędne kierunki prac KRRiT.

Zagadnienia te są przedstawione w kolejnych rozdziałach Sprawozdania KRRiT oraz Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

1.10 W 2001 roku zakończyła się kadencja trzech członków KRRiT: p. Michała Strąka, powołanego przez Sejm RP 3 kwietnia 1995 roku, p. Witolda Grabosia, powołanego przez Senat RP 6 kwietnia 1995 roku oraz p. Marka Jurka, powołanego przez Prezydenta RP 10 maja 1995 roku.

Sejm RP 11 kwietnia 2001 roku powołał p. Aleksandra Łuczaka na sześcioletnią kadencję (do 11 kwietnia 2007 roku). Senat RP 25 kwietnia 2001 roku powołał p. Lecha Jaworskiego (kadencja upływa 25 kwietnia 2007 roku). Prezydent RP powołał 15 maja 2001 roku p. Danutę Waniek (kadencja upływa 15 maja 2007 roku).

Przewodniczącym Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, od 6 lipca 1999 roku, jest p. Juliusz Braun (uchwała KRRiT nr 495/1999). Zastępcą Przewodniczącego KRRiT, od 13 lipca 1999 roku, jest p. Jan Sęk (uchwała KRRiT nr 502/1999). Funkcję Sekretarza KRRiT, od 23 marca 2000 roku, pełni p. Włodzimierz Czarzasty (uchwała KRRiT nr 140/2000).

1.11 Jako organ kolegialny Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2001 roku przyjęła 706 uchwał i odbyła 64 posiedzenia oraz 40 spotkań przede wszystkim z nadawcami, zarówno publicznymi, jak i koncesjonowanymi, a także z przedstawicielami związków i stowarzyszeń (m.in. z Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Komunikacji Kablowej, z Konwentu Lokalnych Komercyjnych Stacji Radiowych, z Krajowej Izby Producentów Audiowizualnych, ze Stowarzyszenia Nadawców Publicznych). Odbyły się także spotkania z przedstawicielami organów administracji państwowej, z którymi KRRiT współpracuje (m.in. z Ministerstwa Łączności, Urzędu Regulacji Telekomunikacji, Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Komitetu Integracji Europejskiej, Polskiej Akademii Nauk i współpracujące

z PAN - Polskiej Fundacji Upowszechniania Nauki). Gośćmi KRRiT byli również przedstawiciele Telekomunikacji Polskiej S.A., Przedsiębiorstwa Państwowego Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”, sygnatariusze Porozumienia Polskich Nadawców Radiowych i Telewizyjnych „Przyjazne Media”, a także członkowie organów spółek Telewizja Polska S.A., Polskie Radio S.A., regionalnych rozgłośni Polskiego Radia S.A.

Do dnia złożenia Sprawozdania, w pierwszym kwartale 2002 roku, Krajowa Rada przyjęła 226 uchwał oraz odbyła 20 posiedzeń i 5 spotkań przede wszystkim z nadawcami. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji odbyła m.in. spotkania z przedstawicielami spółki Inforadio, która otrzymała koncesje na nadawanie programu radiowego TOK FM, a także z przedstawicielami nadawców rozpowszechniających program w sieciach telewizji kablowych.

1.12 W roku ubiegłym podczas spotkania KRRiT z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski biskupi zaprosili Przewodniczącego KRRiT do udziału w posiedzeniu plenarnym Episkopatu. We wspólnym komunikacie prasowym, wydanym po spotkaniu 8 lutego 2001 roku, podkreślono uznanie dla mediów publicznych, zaangażowanych w relacjonowanie wydarzeń związanych z Wielkim Jubileuszem Roku 2000, a także zwrócono uwagę, że dla przyszłości mediów istotne znaczenie mają w szczególności: edukacja do odbioru mediów, przeciwdziałanie obecności przemocy w mediach i te wyzwania, które stawia integracja europejska. Wyrażona została nadzieja, że przy pełnym poszanowaniu różnorodności narodowej i regionalnej integracja europejska pozwoli na lepszą promocję Polski w Europie i w świecie oraz zapewni właściwy udział kultury państw członkowskich w Polsce. Za potrzebne uznano także pilne uwzględnienie w polskim prawodawstwie niektórych uregulowań obowiązujących w prawie unijnym, na przykład tych, które wykluczają nadawanie jakichkolwiek reklam i audycji mogących mieć wpływ na niewłaściwy rozwój dzieci.

Podczas tegorocznego spotkania KRRiT z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski, które odbyło się 14 marca, w szczególności omawiano problemy związane z rozwojem mediów w Polsce w perspektywie integracji z Unią Europejską. Podkreślono ważną rolę mediów katolickich w tym procesie, które winny stawać się płaszczyzną dialogu tak aby społeczeństwo mogło wyrobić sobie jasną opinię na temat przyszłości Europy oraz miejsca w niej Polski. Przedstawiciele Konferencji Episkopatu Polski podkreślili wagę dokumentów Papieskiej Rady do spraw Społecznego Przekazu – „Etyka w środkach społecznego przekazu” oraz „Etyka w Internecie”. Ponadto Przewodniczący KRRiT przedstawił przebieg i rezultaty procesu koncesyjnego dla mediów kościelnych, a także główne założenia projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Przedstawiciele Konferencji Episkopatu Polski zwrócili uwagę na potrzebę większej troski o pluralizm w panoramie polskich mediów.

1.13 Organizacyjne i merytoryczne zaplecze Krajowej Rady stanowi Biuro KRRiT, działające w oparciu o regulamin organizacyjny Biura KRRiT, przyjęty przez Krajową Radę uchwałą nr 324 z 27 czerwca 2000 roku. W Biurze KRRiT działają następujące departamenty: ekonomiczny, finansowy, gabinet Przewodniczącego KRRiT, koncesyjny, prawny, programowy, reklamy, techniki, integracji europejskiej i współpracy z zagranicą oraz samodzielny wydział administracyjno-gospodarczy. Departament współpracy z zagranicą ze względu na koordynację prac związanych z integracją europejską, współpracę z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej, z Zespołem Negocjacyjnym oraz Komisją Europejską zmienił nazwę na departament integracji europejskiej i współpracy z zagranicą (uchwała KRRiT nr 391 z 10 lipca 2001 roku).

W okresie sprawozdawczym kancelaria w Biurze KRRiT przyjęła ponad 32 tys. listów. Liczba ta nie obejmuje korespondencji okolicznościowej (np. świątecznej). W tym samym czasie ponad 40 tys. wysłano z Krajowej Rady. Liczba ta obejmuje również korespondencję związaną z kolportażem „Biuletynu Informacyjnego KRRiT”.

1.14 „Biuletyn Informacyjny KRRiT” ukazuje się nieprzerwanie co miesiąc od października 1996 roku. W minionym roku w Biuletynie Informacyjnym KRRiT ukazały się w szczególności

publikacje dotyczące integracji Polski z Unią Europejską (m.in. opublikowano wyniki monitoringu audycji nadawanych w telewizji publicznej, a poświęconych procesowi integracji; przedstawiano stan przygotowania systemu polskiego prawa do standardów unijnych; prezentowano informacje o zagranicznych organach państwowych, działających w dziedzinie mediów audiowizualnych; informowano o regulacjach prawnych obowiązujących w krajach unijnych). W cyklu artykułów dokonano kompleksowego przedstawienia wpływu mediów audiowizualnych na dzieci i młodzież, uwzględniając w tym także problematykę Internetu. Prezentowano również zobowiązania wynikające dla Polski z przynależności do Porozumienia Ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO), a także zagadnienia dotyczące ochrony własności intelektualnej na forum międzynarodowym, czy problematykę związaną z transmisjami z ważnych wydarzeń, szczególnie społecznie istotnych. W Biuletynie Informacyjnym KRRiT przedstawiano również nowe uregulowania w prawie polskim (m.in. publikacje związane ze stosowaniem przepisów ustawy Prawo Telekomunikacyjne czy ustawy Kodeks Spółek Handlowych). Ukazał się również cykl artykułów poświęconych edukacji medialnej, problematyce wprowadzania w Polsce cyfrowej telewizji naziemnej, a także na temat jej funkcjonowania w Europie. Wiele miejsca zajęły publikacje dotyczące dostępu mniejszości narodowych i etnicznych do mediów elektronicznych oraz informacje o rynku reklamy telewizyjnej i radiowej. W „Biuletynie Informacyjnym KRRiT” publikowano również dokumenty Rady Europy, a także akty prawne wydawane na podstawie delegacji ustawowych przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, np. rozporządzenia KRRiT w związku z kampanią wyborczą do Sejmu i Senatu RP.

Miesięczny nakład „Biuletynu Informacyjnego KRRiT” wynosi 600 egzemplarzy. Jego odbiorcami są m.in. Sejm, Senat, Kancelaria Prezydenta RP, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, spółki publicznej radiofonii i telewizji, nadawcy koncesjonowani oraz główne redakcje prasowe, a także niektóre ośrodki naukowe, np. Ośrodek Badań Prasoznawczych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej UJ. Biuletyn Informacyjny KRRiT dostępny jest również w Internecie.

Od początku jego wydawania, tj. od 1996 roku, kwartalnie ukazuje się angielsko-języczna wersja „Biuletynu Informacyjnego KRRiT”, przekazywana m.in. do organów odpowiedzialnych za radiofonię i telewizję w poszczególnych państwach.

Opracowania i informacje do Biuletynu są prawie w całości przygotowywane przez pracowników Biura KRRiT, bez dodatkowego wynagrodzenia.

1.15 Rozporządzenie Rady Ministrów z 27 czerwca 2001 roku, wydane na podstawie przepisów ustawy z 26 października 2000 roku o zmianie ustawy o jednostkach badawczo – rozwojowych, ustanowiło Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego organem, który przejmuje nadzór nad Centrum Naukowo – Badawczym Techniki Radia i Telewizji „CENRiT” w Warszawie. Dotychczas zgodnie z art. 63 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT pełnił uprawnienia nadzorcze w stosunku do tej jednostki badawczo – rozwojowej. Wydanie rozporządzenia nastąpiło bez konsultacji z KRRiT. Wątpliwości budzi zarówno forma prawna przekazania nadzoru, jak i ustanowienie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego właściwym w sprawach badawczo-rozwojowych z dziedziny studyjnej techniki radia i telewizji oraz świadczenia specjalistycznych usług w tym zakresie i produkcji urządzeń radiowych i telewizyjnych.

1.16 Najwyższa Izba Kontroli – Departament Budżetu Państwa przeprowadziła w 2001 roku kontrolę wykonania budżetu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Wyniki kontroli wykazały, że gospodarowanie środkami budżetowymi było prawidłowe, a wnioski z poprzednio przeprowadzanej kontroli zostały w pełni zrealizowane. W ocenie NIK gospodarowanie środkami było celowe i oszczędne, a wydatki wynikały z uzasadnionych potrzeb KRRiT. Najwyższa Izba Kontroli podkreśla również, że KRRiT zrealizowała dochody wyższe o ponad 50% od planowanych. Na przekroczenie planu dochodów wpłynęły wyższe niż prognozowano wpływy z tytułu opłat za koncesje radiowe i telewizyjne oraz za koncesje i wpisy do rejestru telewizji kablowej. Dochody zostały przekazane terminowo na rachunek urzędu skarbowego, a w Biurze KRRiT zostały

prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o finansach publicznych sprawowane były również nadzór i kontrola nad wykonaniem budżetu. W styczniu roku bieżącego rozpoczęła się doroczna, planowa kontrola NIK obejmująca gospodarowanie środkami budżetowymi przyznanymi Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji.

1.17 Tegoroczne ograniczenia w budżecie państwa powodują, że nie jest możliwe, pomimo podjęcia wstępnych prac projektowych, zrealizowanie zamierzeń KRRiT w zakresie budowy stałej, własnej siedziby. Krajowa Rada jako jedyny organ państwowy takiej siedziby nie posiada, o czym od początku swego istnienia KRRiT kilkanaście razy informowała stosowne władze oraz występowała o przydział obiektu z zasobów Skarbu Państwa. Wystąpienia były kierowane do Prezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sejmu i Senatu RP oraz warszawskich władz samorządowych i wojewódzkich. W lutym bieżącego roku takie wystąpienia Przewodniczący KRRiT przekazał Przewodniczącemu Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Przewodniczącemu Sejmowej Komisji Finansów Publicznych. Przewodniczący KRRiT przedstawił dotychczasowe starania KRRiT dotyczące uzyskania własnej siedziby, warunki pracy w obecnych, wynajmowanych pomieszczeniach, koszty z tym związane oraz stan wstępnych prac planistycznych związanych z budową obiektu. Wobec przyjętych ograniczeń budżetowych Przewodniczący KRRiT zwrócił się z wnioskiem, aby sejmowe komisje wsparły starania KRRiT o pozyskanie z zasobów Skarbu Państwa odpowiedniego budynku biurowego.

Wynajmując obecną siedzibę od 1994 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji poniosła dotychczas łączny koszt czynszu w wysokości ponad 9,5 mln zł. W roku ubiegłym łączny koszt wynajmu siedziby wyniósł prawie 1,8 mln zł.

Działania KRRiT na rzecz reprezentowania interesów odbiorców i zapewniania otwartego, pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji. Kontrola działalności nadawców

1.18 W stanach nadzwyczajnych przekazywanie rzetelnej, bieżącej informacji nabiera szczególnego znaczenia. Informacja o zagrożeniu, wiedza o jego przebiegu oraz sposobach ratowania ludzi i dobytku są niezbędnymi elementami każdej akcji ratowniczej i stanowią warunek skutecznej, szybkiej i efektywnej akcji niesienia pomocy.

W imieniu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji Przewodniczący KRRiT wyraził uznanie dla pracy nadawców radiowych i telewizyjnych, działających na terenach objętych ubiegłoroczną klęską powodzi, a także dla wszystkich nadawców, którzy organizowali akcje pomocy dla ofiar kataklizmu.

Wyrazy uznania zostały skierowane do zarządów, właścicieli i pracowników wszystkich publicznych i koncesjonowanych rozgłośni radiowych oraz stacji telewizyjnych, które rozumiejąc rolę, jaką powinny spełniać media w życiu społeczności lokalnych zmieniły zawartość programu, włączyły się w bezpośrednią organizację pomocy dla powodzian, przekazując informacje ważne dla ratowania życia, zdrowia i mienia osób poszkodowanych oraz mienia społecznego.

1.19 Na wniosek Parlamentarnej Grupy Kobiet oraz Forum Współpracy Organizacji Pozarządowych Przewodniczący KRRiT zwrócił się do nadawców o prezentowanie kobiet w przekazach medialnych w sposób godny, na miarę należnego im pełnoprawnego uczestnictwa w społecznym, gospodarczym i politycznym życiu kraju. Parlamentarna Grupa Kobiet podkreśliła, że prezentacja spraw kobiet i ich roli w społeczeństwie musi być zgodna ze standardami europejskimi, a okres kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu RP powinien stanowić dogodny moment do tworzenia wizerunku kobiet odpowiadającego ich ambicjom, pozycji zawodowej i społecznej.

1.20 Krajowa Rada stoi na straży wolności słowa w radiu i telewizji, samodzielności nadawców i interesów odbiorców oraz zapewnia otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji. Realizując te zadania KRRiT winna w szczególności przeciwstawiać się wszelkim działaniom

zmierzającym do zmonopolizowania przekazów radiowych i telewizyjnych, a także przeciwstawiać się wszelkim formom cenzury i zapewniać przede wszystkim poprzez politykę koncesyjną pluralistyczny charakter mediów audiowizualnych.

1.21 Poczynając od 1998 roku, przy rozdziale wpływów ze środków abonamentowych, KRRiT zaczęła przyznawać jednostkom publicznej radiofonii szczególne preferencje dla dwóch rodzajów tworzonych przez nie audycji: edukacyjno–poradniczych oraz literackich i form udramatyzowanych. W przyjętych kryteriach programowych Krajowa Rada podkreśla, że audycje edukacyjno - poradnicze mają popularyzować kulturę, naukę i technikę, wychowanie obywatelskie, wyjaśniać problemy ekonomiczno – gospodarcze, nauczać języków obcych, kształtować postawy prozdrowotne, umacniać rodzinę, zwalczać patologie społeczne. Audycje i formy udramatyzowane to przede wszystkim słuchowiska będące np. adaptacjami utworów scenicznych, słuchowiska poetyckie, reportaże literackie, powieści radiowe. Są to więc audycje, poprzez które realizowane są ustawowe zobowiązania w szczególności zawarte w art. 21 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji.

Te działania wspierające publiczną radiofonie w tworzeniu audycji realizujących ustawowo określone zadania są przez Krajową Radę kontynuowane. Krajowa Rada postanowiła, aby do listy preferowanych audycji dodać te, które służą poszerzaniu wiedzy o integracji Polski ze strukturami Unii Europejskiej oraz audycje popularyzujące muzykę poważną.

Krajowa Rada planuje również wspierać tych nadawców publicznych, których dziennikarze mają szczególne osiągnięcia zawodowe potwierdzone nagrodami konkursowymi.

1.22 Charakter wspierający działalność publicznej radiofonii i telewizji miała też informacyjno – promocyjna, ogólnopolska akcja Tydzień Mediów Publicznych. Celem tej akcji było zwiększenie świadomości obowiązku płacenia abonamentu, w szczególności wśród polskich firm i instytucji. Akcja ta uświadomiła również fakt, że media publiczne otrzymane środki finansowe przeznaczają w dużej mierze na wspieranie kultury polskiej. Tydzień Mediów Publicznych był pierwszą w historii akcją, w której skoordynowane działania promocyjne prowadzili wszyscy polscy nadawcy publiczni.

1.23 Przewodniczący KRRiT, występując w imieniu Krajowej Rady, przekazał komunikat wyjaśniający przepisy ustawy o radiofonii i telewizji dotyczące opłat abonamentowych. W komunikacie tym podkreślone zostało, że na pobieranie opłat abonamentowych nie ma wpływu, czy ogląda się programy nadawcy publicznego, czy koncesjonowanego, ani fakt używania odbiorników do innych celów niż odbiór programów (np. do gier telewizyjnych lub współpracy z magnetowidem). Opłacanie abonamentu telewizji kablowej nie zwalnia z obowiązku wnoszenia opłat abonamentowych za używanie odbiorników telewizyjnych. Użytkownik telewizji kablowej wnosi dwie niezależne opłaty: wynikającą z ustawy o radiofonii i telewizji obowiązkową opłatę abonamentową oraz wynikającą z umowy cywilnoprawnej opłatę na rzecz operatora sieci kablowej. Opłaty na rzecz telewizji kablowej wnoszone są jako ekwiwalent za świadczone usługi, w wyniku których abonenci korzystają z sygnału telewizyjnego stanowiącego własność operatora sieci i mają możliwość oglądania emitowanych w tej sieci programów telewizyjnych. Telewizja publiczna nie pobiera opłat za udostępnianie programów rozpowszechnianych przez operatorów telewizji kablowej. Wpływy z opłat za korzystanie z telewizji kablowej przeznaczone są na działalność operatora: rozbudowę i konserwację sieci, zakup programów itd. oraz na jego zysk.

Przewodniczący KRRiT przekazał także komunikat wyjaśniający podmiotom gospodarczym sposób dokumentowania wydatków z tytułu opłat abonamentowych dla potrzeb prowadzenia ewidencji kosztów uzyskania przychodów. Po przeprowadzeniu uzgodnień z przedstawicielami Ministerstwa Finansów Przewodniczący KRRiT poinformował, że jedynym dowodem zarejestrowania odbiorników rtv, zarówno przez osoby fizyczne, jak i osoby prawne, jest imienna książeczka radiofoniczna, która stanowi dostateczną dokumentację poniesionych kosztów uzyskania przychodów.

Komunikaty Przewodniczącego KRRiT, dzięki współpracy z Dyrektorem Generalnym Przedsiębiorstwa Państwowego Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”, zostały podane do publicznej wiadomości we wszystkich placówkach pocztowych na terenie kraju.

Dzięki tej współpracy corocznie podawane są też do publicznej wiadomości komunikaty o wysokości opłat abonamentowych, ustalanych przez Krajową Radę corocznie w rozporządzeniu wydawanym na podstawie art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji.

1.24 Z upoważnienia Krajowej Rady Przewodniczący KRRiT wystąpił z pozwem przeciwko Urzędowi ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych o zwrot zaległości za niezrefundowane opłaty abonamentowe kombatantów. Pozew został złożony do Sądu Gospodarczego w trybie uproszczonym, z wnioskiem o wydanie nakazu. Sąd wydał z przyczyn formalnych postanowienie o odrzuceniu pozwu. Przewodniczący KRRiT złożył w tej sprawie odwołanie wnosząc o uchylenie skarżonego postanowienia w całości. Do dnia złożenia sprawozdania wnioski nie zostały rozpatrzone. W tym samym czasie w wyniku prowadzonych jednocześnie uzgodnień z kierownictwem Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych na konto KRRiT z tytułu zadłużenia wpłynęło netto ponad 31 mln zł.

Informacje dotyczące refundacji przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych opłat abonamentowych znajdują się w rozdziale VIII sprawozdania KRRiT.

1.25 Prywatny sponsoring z roku na rok staje się coraz poważniejszym źródłem finansowania wielu przedsięwzięć z zakresu ochrony zdrowia, kultury i edukacji. Bez udziału sponsorów niektóre z nich nie doszłyby do skutku. Zważywszy na niskie budżety samorządów i ministerstw sponsoring odgrywa coraz istotniejszą rolę. Prywatni sponsorzy będą wspierać wydarzenia kulturalne i akcje charytatywne, ale tylko wtedy, gdy otrzymają szansę pokazania swej działalności w mediach. Mając na uwadze społeczną rolę takich działań, Przewodniczący KRRiT przekazał nadawcom wyjaśnienia, w których podkreśla, że nie istnieją prawne przeszkody w zakresie informowania w programach radiowych i telewizyjnych o sponsorach ważnych wydarzeń kulturalnych i przedsięwzięć społecznych czy dobroczynnych. Przewodniczący KRRiT corocznie zwraca się do nadawców zarówno publicznych, jak i komercyjnych o rozważenie możliwości wspierania różnych akcji charytatywnych o niekwestionowanym społecznie znaczeniu. Przykładowo można wskazać na promocję filantropii i prospołecznych działań wśród przedsiębiorców m.in. poprzez organizowanie konkursu o tytuł „Dobroczynicy roku”. Organizatorem tej akcji jest Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce. Telewizja Polska S.A. uczestniczyła w tej akcji, a ponadto była organizatorem lub współorganizatorem innych przedsięwzięć charytatywnych, takich jak np. „Reklama – Dzieciom”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Pocztówka do Świętego Mikołaja”. Telewizja Polska S.A. i Polskie Radio S.A. podjęły apel Przewodniczącego KRRiT i wspierają działalność Polskiej Unii Onkologii.

Należy jednak podkreślić, że zgodnie ze stanowiskiem MSWiA przeprowadzanie zbiorów publicznych wymaga zezwolenia właściwej terytorialnie władzy, a w przypadku stacji telewizyjnych i radiowych, na obszarze przekraczającym zasięg województwa niezbędne jest zezwolenie ministerialne. Tego rodzaju akcje wymagają więc ścisłej współpracy z MSWiA oraz z właściwymi terytorialnie organami władzy.

1.26 W celu uniezależnienia mediów od narzucania im przez firmy badawcze metod badań rynku radiowego Krajowa Rada podjęła inicjatywę opracowania własnego standardu, odpowiadającego wszystkim podmiotom i zarządzania wynikami badań. Nadawcy zawarli porozumienie dotyczące m.in. konieczności utworzenia spółki i wspólnego ponoszenia kosztów jej funkcjonowania. Niestety w styczniu bieżącego roku przedstawiciele Radia Zet i Radia RMF FM wycofali się z prac na rzecz przygotowania jednolitego standardu badań.

1.27 W związku z pracami nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym i faktem wprowadzenia do tego projektu zmian przewidujących objęcie podatkiem od towarów i usług czynności polegających na udzielaniu

licencji lub upoważnieniu do korzystania z licencji, a także przenoszeniu autorskiego prawa majątkowego do programu komputerowego, Przewodniczący KRRiT skierował wystąpienie do Marszałków Sejmu i Senatu RP. W wystąpieniu tym Przewodniczący KRRiT wskazał, że projekt ten rodzi negatywne konsekwencje dla działalności mediów publicznych i prywatnych. Opodatkowanie licencji spowoduje, że spółki medialne i instytucje kultury będą musiały ponosić samodzielnie koszty tego opodatkowania, gdyż konsumenci oferowanych usług nie podlegają tym przepisom podatkowym. W przypadku Telewizji Polskiej S.A. ze wstępnych szacunków wynika, że powyższa zmiana spowoduje dodatkowe koszty rządu 45 milionów złotych. Wprowadzenie takich obciążeń w trakcie roku finansowego spowoduje utratę płynności finansowej spółki.

Argumenty przedstawione przez Przewodniczącego KRRiT zostały uwzględnione w toku prac komisji senackich i przyjęte przez Senat RP. Poprawki Senatu RP zostały przyjęte 15 lutego bieżącego roku przez Sejm RP. Ustawę skierowano do podpisu Prezydenta RP.

1.28 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji od początku brała udział w przygotowywaniu Porozumienia Polskich Nadawców Radiowych i Telewizyjnych „Przyjazne Media”, uważając, że zasada samoregulacji sprawdzona w krajach o wysokich standardach cywilizacyjnych jest zjawiskiem cennym i zasługującym na przeniesienie do Polski. W wyniku Porozumienia nadawcy powołali stałą komisję sygnatariuszy i opracowali jednolity system oznakowania programów. KRRiT ze swej strony podkreśliła, że nadawcy nie mogą czuć się zwolnieni z obowiązku przestrzegania ustawy o radiofonii i telewizji, a w szczególności przepisu stanowiącego, że „audycje, które mogą zagrażać psychicznemu, uczuciowemu lub fizycznemu rozwojowi dzieci i młodzieży nie mogą być rozpowszechniane między godziną 6.00 rano a godziną 23.00”. W stanowisku przyjętym 11 stycznia 2001 roku, KRRiT podkreśla ponadto konieczność ścisłego przestrzegania ustawowych ograniczeń, zmierzających do ochrony małoletnich w kontekście częstych przykładów błędnej kwalifikacji audycji do tzw. pasma chronionego, a także konieczność realizacji zawartej w Porozumieniu zapowiedzi stworzenia stałych form publicznego dialogu nadawców z odbiorcami (m.in. w postaci audycji z zakresu edukacji medialnej). Pomimo mało satysfakcjonujących reakcji sygnatariuszy na skierowane do nich stanowisko, Krajowa Rada nie zrezygnowała z kolejnych prób nakłonienia nadawców do bardziej konsekwentnej realizacji Porozumienia. Nie bez znaczenia był fakt, że badania pilotażowe potwierdziły utrwalenie w świadomości rodziców i dzieci dotychczasowego systemu znaków ostrzegawczych. W tym celu, 25 czerwca 2001 roku, zostało zorganizowane spotkanie KRRiT z sygnatariuszami Porozumienia, podczas którego Krajowa Rada wezwała sygnatariuszy do konsekwentnej realizacji przyjętych dobrowolnie zobowiązań, w szczególności podkreślając konieczność rozwinięcia przyjętego systemu oznakowań, z uwzględnieniem kryterium podziału na grupy wiekowe odbiorców.

W ocenie Krajowej Rady ochrona dzieci i młodzieży przed treściami mogącymi mieć szkodliwy wpływ na ich prawidłowy rozwój winna mieć charakter kompleksowy, uwzględniający rozwiązania europejskie. W rozwiązaniach tych rysują się tendencje do odchodzenia od systemu zakazów na rzecz systemu edukacyjnego, technicznego, informacyjnego czy właśnie samoregulacji nadawców. Ochrona małoletnich powinna być realizowana poprzez wzajemne uzupełnianie się tych systemów z uwzględnieniem roli rodziców wspomaganym na przykład przez szkolenia czy poprzez dostęp do urządzeń umożliwiających selekcję programów. Problematyka szczególnej roli i wpływu środków przekazu na rozwój dzieci i młodzieży leży w centrum zainteresowania państw członkowskich UE, a wypracowanie jednolitych rozwiązań w tym zakresie stało się szczególnie aktualnym problemem w dobie rozwoju nowych technik medialnych.

Informacje dotyczące ochrony dzieci i młodzieży przed treściami mogącymi mieć szkodliwy wpływ na ich prawidłowy rozwój znajdują się również w rozdziale V Sprawozdania KRRiT.

1.29 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji współpracuje z Radą Etyki Mediów powołaną przez Konferencję Mediów Polskich. W bieżącej pracy KRRiT wykorzystywane są stanowiska Rady Etyki Mediów, jej oświadczenia i apele. Przedstawiciele Rady Etyki Mediów brali udział w

posiedzeniach KRRiT i w spotkaniach z nadawcami. Krajowa Rada podzieliła m.in. stanowisko Rady Etyki Mediów dotyczące audycji typu reality show, a w szczególności audycji Big Brother. To stanowisko przedstawiciele Rady Etyki Mediów prezentowali podczas spotkania zorganizowanego w ubiegłym roku przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji. Krajowa Rada z niepokojem przyjęła wiadomość o wystąpieniu TVP S.A. z Konferencji Mediów Polskich, co zostało wyrażone również w oświadczeniu Rady Etyki Mediów z 9 listopada 2001 roku.

Kontrola działalności nadawców – przykłady

1.30 Przewodniczący KRRiT wydał 28 lutego 2001 roku decyzję o nałożeniu kary w wysokości 100 000 złotych na spółkę Polska Korporacja Telewizyjna, rozpowszechniającą program telewizyjny Canal+. W programie tym 10 stycznia 2001 roku, o godzinie 20.00, nadany został film produkcji amerykańskiej pt. „Malaria”.

Rok wcześniej Przewodniczący KRRiT wydał decyzję o nałożeniu na spółkę Polskie Media S.A. kary w wysokości 100 000 złotych za emisję, 19 stycznia 2000 roku, o godzinie 20.00, w porze największej oglądalności, w programie Nasza Telewizja, amerykańskiego filmu pt. „Tropikalna gorączka”. „Malaria” i „Tropikalna gorączka” to polskie tytuły filmu Spike’a Lee „Jungle fever”. Oprócz tytułu filmy różnią się tłumaczeniem listy dialogowej. Analiza porównawcza wykazała, że obydwie wersje filmu są jednakowo wulgarne i nasycone treściami agresywnymi, a poprzez emisję naruszone zostały przepisy rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku. W obydwu przypadkach nadawcy złożyli do sądu odwołania od tych decyzji.

1.31 Na spółkę Polskie Media S.A. (Telewizja TV 4), 11 kwietnia 2001 roku, Przewodniczący KRRiT nałożył karę w wysokości 10 000 złotych za emisję 21 sierpnia 2000 roku, o godzinie 11.00, animowanego filmu amerykańskiego pt. „Przygody Freya w kosmosie”. Przewodniczący KRRiT uznał, że poprzez rozpowszechnienie tej kreskówki nadawca naruszył przepisy rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku. Film zawierał sceny drastyczne, ukazujące przemoc, które mogą mieć negatywny wpływ na psychiczny i uczuciowy rozwój dzieci i młodzieży. Zaliczenie przez nadawcę filmu do kategorii „za zgodą rodziców” dowodzi, iż zdawał on sobie sprawę z zawartych w filmie treści i ich negatywnego oddziaływania na dzieci i młodzież. Nadawca złożył odwołanie do sądu od tej decyzji.

1.32 Na Telewizję TVN na podstawie decyzji Przewodniczącego KRRiT z 9 lipca 2001 roku, została nałożona kara w wysokości 100 000 złotych za emisję bez oznakowania, 29 czerwca 2001 roku, o godzinie 21.40, amerykańskiego thrillera pt. „Psychopata”. Na prośbę nadawcy została zawarta ugoda, na podstawie której odstąpiono od dochodzenia 50% kary nałożonej na spółkę TVN, zaś pozostałą kwotę 50 000 złotych nadawca zobowiązał się wpłacić w częściach równych na rzecz Skarbu Państwa oraz Bractwa Miłosierdzia im. Świętego Alberta w Lublinie.

1.33 W styczniu bieżącego roku przed Sądem Okręgowym w Warszawie zawarta została ugoda z Polską Korporacją Telewizyjną Canal+, która dotyczy decyzji Przewodniczącego KRRiT z 20 listopada 1998 roku. Na podstawie tej decyzji Przewodniczący KRRiT nałożył na spółkę Canal+ karę w wysokości 30 000 złotych za emisję 18 września 1998 roku, o godzinie 00.45, filmu erotycznego pt. „Zazel”. Ugoda przewiduje wpłacenie przez nadawcę kary bez naliczania ustawowych odsetek.

Od decyzji Przewodniczącego KRRiT o ukaraniu nadawców stronie przysługuje odwołanie. Przewodniczący KRRiT informował Ministra Sprawiedliwości o przewlekłości postępowań odwoławczych. Szczególnie długo postępowanie odwoławcze było prowadzone w związku z decyzją dotyczącą emisji filmu „Zazel”. Rozprawy, które odbyły się w 2001 roku, zostały wyznaczone po raz pierwszy po prawie trzyletniej przerwie.

1.34 Na podstawie decyzji Nr 10 z 16 lipca 2001 roku, Przewodniczący KRRiT nałożył na spółkę Polskie Media S.A. karę w wysokości 95 900 złotych, za emisję 3 czerwca 2001 roku, o godzinie 14.00, filmu pt. „Daleko od domu”. Film został zrealizowany w konwencji filmu grozy,

zawiera sceny nasycone brutalnością i przemocą. Został wyemitowany w niedzielne popołudnie. Pora emisji mogła sugerować rodzinny charakter filmu. Nadawca złożył odwołanie do sądu od tej decyzji. Dotychczas nie został wyznaczony termin rozprawy.

1.35 Przewodniczący KRRiT, 28 lutego 2001 roku, nałożył karę na nadawcę publicznego wydając decyzję, stwierdzającą naruszenie przez TVP S.A. przepisów rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku w sprawie zasad rozpowszechniania przez radio i telewizję audycji mogących zagrażać psychicznemu, uczuciowemu lub fizycznemu rozwojowi dzieci i młodzieży. Naruszenie to nastąpiło w związku z emisją 25 listopada 2000 roku, o godzinie 19.00, w paśmie wspólnym programów regionalnych, filmu produkcji francuskiej pt. „W matni”. Na nadawcę została nałożona kara w wysokości 10 000 złotych. Nadawca złożył odwołanie do sądu od tej decyzji. Dotychczas nie został wyznaczony termin rozprawy.

1.36 W roku bieżącym za emisję 7 lutego, o godzinie 22.04, w paśmie wspólnym programów regionalnych, filmu erotycznego pt. „Mężczyzna, który patrzy”, Przewodniczący KRRiT nałożył 22 lutego, na Telewizję Polską S.A. karę w wysokości 50 000 złotych. Nadawca złożył odwołanie do sądu od tej decyzji. Dotychczas nie został wyznaczony termin rozprawy.

1.37 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 22 marca 2001 roku przyjęła stanowisko dotyczące audycji Big Brother oraz innych przekazów o zbliżonej formule. Krajowa Rada podkreśliła, że audycje te mogą być społecznie szkodliwe, a ponadto audycje te są de facto apoteozą knajactwa, głupoty, prostactwa i prymitywizmu. Ukazują i lansują postawy oraz zachowania mogące mieć zdecydowanie niekorzystny wpływ na kształtowanie poglądów, postaw i wzorców zachowań części widzów.

W stanowisku tym Krajowa Rada podkreśliła też, że mieszkańcami masowej wyobraźni, bohaterami publiczności stają się ludzie o zminimalizowanych potrzebach intelektualnych, rozluźnionych więzach rodzinnych i społecznych. Pokazywanie takich zachowań zaprzecza jakiegokolwiek kulturotwórczej i pozytywnej roli telewizji.

W związku z powyższym KRRiT postanowiła przeprowadzić monitoring tych audycji, mając na uwadze w szczególności respektowanie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji. Krajowa Rada postanowiła również, że spotka się z nadawcami tego rodzaju audycji, a do dyskusji zaprosi ekspertów. Z inicjatywy KRRiT takie spotkanie odbyło się 28 marca 2001 roku. Nadawcy złożyli zapewnienie o zachowaniu szczególnej staranności w sposobie ukazywania wydarzeń rozgrywających się wśród uczestników, z uwzględnieniem opinii ekspertów, przedstawionych podczas spotkania.

1.38 Przewodniczący KRRiT 13 marca 2002 roku wydał decyzję o nałożeniu na spółkę TVN sp. z o.o. kary w wysokości 300 000 zł za naruszenie przepisów rozporządzenia KRRiT z 20 listopada 2001 roku przez rozpowszechnienie w dniach od 3 do 7 marca br. w blokach pomiędzy godzinami 11.30 – 13.15 oraz 20.00 – 20.45 audycji pt. „Big Brother – Bitwa”. W rozpowszechnionych audycjach prezentowane były sprzeczne z moralnością normy grupowe, a treści erotyczne prezentowane były w oderwaniu od odpowiedzialności moralnej za zachowania związane z erotyczną sferą życia człowieka. Audycje lansowały swobodę obyczajową i zachowania oderwane od uczuć. Nadawca złożył odwołanie od tej decyzji.

1.39 Zgodnie z przyjętym stanowiskiem Krajowa Rada, 18 lipca 2001 roku, upoważniła Przewodniczącego KRRiT do wydania decyzji wzywającej spółkę Polskie Media S.A. do zaniechania w audycji pt. „Amazonki” działań propagujących zachowania sprzeczne z prawem oraz postawy i poglądy sprzeczne z moralnością i dobrem społecznym.

1.40 Na spółkę Polskie Media S.A. Przewodniczący KRRiT, na podstawie decyzji z 4 października 2001 roku, nałożył również karę w wysokości 200 000 złotych, w związku z rozpowszechnianiem audycji pt. „Gładiatorzy”. W audycji przekazywano treści, które naruszają przepisy ustawy o radiofonii i telewizji, w zakresie ochrony nieletnich. Ponadto w audycji

pokazano zachowania sprzeczne z normami obyczajowymi, zaś powaga problemów społecznych kontrastowała z wulgarnym i nieodpowiedzialnym sposobem ich przedstawienia. Nadawca złożył odwołanie od tej decyzji.

1.41 Przewodniczący KRRiT kontrolował również działalność nadawców w zakresie wykonywania przepisów regulujących reklamę i sponsoring. W przypadku najbardziej rażących naruszeń Przewodniczący KRRiT podejmował decyzje o ukaraniu nadawcy. W 2001 roku Przewodniczący wydał dziewięć decyzji o nałożeniu kary za przekroczenie wyżej wymienionych przepisów. Wśród ukaranych jest Telewizja Polska S.A. Kara w wysokości 106 566 złotych za przekroczenie dopuszczalnego limitu reklam została przez nadawcę wpłacona. W bieżącym roku Przewodniczący KRRiT wydał do dnia złożenia sprawozdania, 5 decyzji o ukaraniu nadawców za naruszenia przepisów regulujących reklamę i sponsoring.

Informacje dotyczące kar nałożonych z powodu naruszenia przepisów regulujących reklamę i sponsoring znajdują się również w rozdziale VI Sprawozdania KRRiT.

1.42 Krajowa Rada 14 marca bieżącego roku po stwierdzeniu, że emitowana przez nadawców radiowych reklama Renault Thalia narusza przepis zawarty w art. 16b ust. 2 pkt 2 ustawy o radiofonii i telewizji (zakaz nadawania reklam zachęcających niepełnoletnich do wywierania presji na rodziców lub inne osoby w celu skłonienia ich do zakupu reklamowanych produktów lub usług) przyjęła uchwałę, w której wzywa do natychmias-towego zaniechania emisji tej reklamy. Przewodniczący KRRiT został upoważniony do wydania decyzji w tej sprawie (art. 10 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji).

1.43 Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT może wezwać nadawcę do zaniechania działań w zakresie tworzenia i rozpowszechniania programów, jeżeli naruszają one przepisy ustawy, uchwały KRRiT lub warunki koncesji. Korzystając z tych uprawnień Przewodniczący KRRiT, po analizie wyników monitoringu tygodniowej próby programu ON, nadawanego przez Telewizję Polsat, skierował wezwanie do natychmias-towego zaniechania działań w zakresie tworzenia i rozpowszechniania programu, które naruszają obowiązujące prawo.

1.44 Po analizie wyników monitoringu audycji nadawanych w cyklu „Świrnik” (program regionalny TVP S.A. w Krakowie), Przewodniczący KRRiT skierował do Prezesa Zarządu TVP S.A. wezwanie, w którym podkreśla szczególną odpowiedzialność nadawcy i potrzebę rozważenia doborze materiałów przeznaczonych do emisji w pasmach dla najmłodszej widowni.

1.45 W związku z kampanią wyborczą do Sejmu i Senatu RP, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, w przyjętym 21 maja 2001 roku stanowisku uznała, że podstawową powinnością nadawców publicznych i koncesjonowanych jest dostarczanie rzetelnej informacji i dokonywanie bezstronnej analizy przygotowań do wyborów. Dlatego też Krajowa Rada wezwała wszystkich nadawców, aby w okresie poprzedzającym właściwą kampanię oraz w trakcie tej kampanii przestrzegali najwyższych standardów rzetelności, profesjonalizmu i niezależności dziennikarskiej. W szczególności zaś, aby sumiennie respektowali oni zasadę oddzielania faktów od komentarzy oraz zapewniali odbiorcom – w zakresie uzasadnionym charakterem rozpowszechnianego programu – możliwość śledzenia przygotowań do wyborów oraz bliższego poznania programów wyborczych. Nadawcy powinni dołożyć wszelkich starań, aby stworzyć warunki dla pluralistycznej debaty publicznej na temat wyborów parlamentarnych, umożliwiającej wyrażenie zróżnicowanych poglądów i stanowisk, zaś wszelkie komentarze i relacje dokonywane powinny być w sposób bezstronny, obiektywny i kompetentny. Jednocześnie nadawcy publiczni powinni zadbać o to, aby dziennikarze i inni pracownicy spółek publicznej radiofonii i telewizji nie uczestniczyli w prowadzeniu kampanii wyborczej w jakiegokolwiek formie.

Nadawcy powinni w swych programach informować o obowiązujących zasadach prawa wyborczego oraz rzetelnie prezentować wyniki badań opinii publicznej, w szczególności wyjaśniać, że wyniki te odzwierciedlają jedynie stan opinii publicznej w dniu przeprowadzenia badania oraz

uniknąć podawania wyników badań jako informacji o faktach lub jako miarodajnego odzwierciedlenia intencji wyborców.

1.46 Jednocześnie, uznając szczególną rolę jaką ma do spełnienia publiczna radiofonia i telewizja w zakresie sumiennego i bezstronnego przekazywania informacji, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała - w oświadczeniu z 21 maja 2001 roku - że członkowie zarządów spółek publicznego radia i telewizji nie powinni angażować się osobiście w działania objęte kampanią wyborczą do Sejmu i Senatu RP. W szczególności Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała za niedopuszczalne kandydowanie członków zarządów wymienionych spółek w wyborach parlamentarnych. Zdaniem Krajowej Rady nie jest bowiem możliwe, aby czynne zaangażowanie w kampanię wyborczą przez osoby zarządzające tymi spółkami było do pogodzenia z realizacją zadań spoczywających na nadawcach publicznych w ramach pełnionej przez nich misji. W czasie wyborów parlamentarnych publiczna radiofonia i telewizja powinna przedstawiać w pełni rzetelny i obiektywny obraz wydarzeń i sprzyjać swobodnemu kształtowaniu się poglądów wyborców oraz formowaniu się ich opinii. Ubieganie się o mandat posła albo senatora przez osoby odpowiedzialne za realizację tej misji podważa autorytet publicznego radia i telewizji jako nadawcy bezstronnego, naruszając tym samym jego dobre imię. Dlatego też Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała, że członkowie zarządów wymienionych spółek, którzy zamierzają kandydować w wyborach parlamentarnych, powinni zrezygnować ze swych funkcji w tych spółkach.

KRRiT podkreśliła również, że w stosunku do członków zarządów, którzy mimo kandydowania do parlamentu nie zrezygnują sami z pełnionych przez siebie funkcji oczekuje od rad nadzorczych spółek publicznego radia i telewizji podejmowania decyzji zgodnie z zasadami określonymi w powyższym stanowisku.

Członkowie zarządów spółek publicznego radia i telewizji, którzy jako kandydaci uczestniczyli w kampanii wyborczej wcześniej zrezygnowali z pełnionych przez siebie funkcji.

W związku z kampanią wyborczą do Sejmu i Senatu RP Krajowa Rada przeprowadziła analizę audycji publicystycznych poświęconych wyborom w programach telewizyjnych nadawców publicznych i komercyjnych.

Informacje dotyczące wyników przeprowadzonej analizy programowej przedstawione są w rozdziale V Sprawozdania KRRiT.

Projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji

1.47 Do zadań Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji należy w szczególności projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji. Zobowiązanie KRRiT do projektowania kierunków polityki państwa jest konsekwencją jej zadań i kompetencji, których realizacja łączy się z uwzględnianiem w szczególności stanowisk ministrów odpowiedzialnych za finanse, kulturę, łączność, Skarb Państwa, sprawy zagraniczne.

Ustawodawca nie określił zasad, form i trybu porozumiewania się Krajowej Rady z Prezesem Rady Ministrów w sprawach ustalania polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji przewidując, że formy te wykształcą się w toku praktycznej realizacji ustawowych zadań KRRiT. Na podstawie przepisów ustawy KRRiT przekazuje co roku Prezesowi Rady Ministrów informację o podstawowych problemach w dziedzinie radiofonii i telewizji, a także na bieżąco w trybie roboczym przedstawia problemy związane z funkcjonowaniem mediów elektronicznych w Polsce. Ważną formą współpracy z Prezesem Rady Ministrów są bezpośrednie spotkania, podczas których istnieje możliwość szczegółowego omówienia najważniejszych spraw z dziedziny radiofonii i telewizji.

1.48 Realizacja ustawowego zobowiązania zawartego w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji obejmowała również przedstawianie szczegółowych informacji o harmonogramie działań dotyczących procesu ponownego udzielania koncesji. Wielokrotnie podkreślaną intencją KRRiT było dążenie do przyznania nowych koncesji dotychczasowym nadawcom radiowym. Projekty ogłoszeń zostały przygotowane w taki sposób, że obejmowały w ramach określonych sieci te częstotliwości, które pozostawały w dotychczasowej dyspozycji poszczególnych nadawców. Procedura uzgodnień z właściwym wówczas w tych sprawach Ministrem Łączności została dostosowana do terminów wygasania koncesji. W pierwszej kolejności zostały więc wysłane do uzgodnień projekty ogłoszeń obejmujące sieci Radia ZET i Radia RMF FM, a następnie projekty obejmujące sieć Radia Maryja oraz częstotliwości innych nadawców, których koncesje wygasają w 2001 roku.

Informacje dotyczące postępowania o ponowne udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych znajdują się również w rozdziale III Sprawozdania KRRiT.

1.49 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 15 stycznia 2002 roku spotkała się z Prezesem Rady Ministrów p. Leszkiem Millerem w związku z zakończeniem prac nad projektem nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przygotowanym przez KRRiT i przekazanym do uzgodnień międzyresortowych. Uzgodnienia te z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów prowadzi Minister Kultury. Spotkanie z Prezesem Rady Ministrów rozpoczęło się od wystąpienia Przewodniczącego KRRiT, który przedstawił główne założenia projektu nowelizacji ustawy. Przewodniczący KRRiT stwierdził m.in., iż jednym z podstawowych założeń projektu jest ostateczne dostosowanie polskiego prawa do aktualnych wymogów prawa europejskiego. Istotną część projektu stanowią zmiany proponowane w odniesieniu do organizacji mediów publicznych, w tym w szczególności wprowadzenie licencji programowych, które pozwolą na bardziej precyzyjną kontrolę wykonywania zadań ustawowych, a także na publiczne rozliczanie środków z abonamentu.

Informacje dotyczące projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji znajdują się również w rozdziałach II i VII Sprawozdania KRRiT.

1.50 Prezes Rady Ministrów zadeklarował chęć organizowania cyklicznych spotkań z KRRiT i wyraził wolę bliskiego współdziałania w realizowaniu ustawowych zadań Krajowej Rady. Prezes Rady Ministrów potwierdził również pełnomocnictwo dla Krajowej Rady, jako głównego koordynatora prac związanych z implementacją w Polsce unijnego programu „Media Plus”. Celem programu jest promowanie i dofinansowywanie najlepszych projektów profesjonalistów z branży audiowizualnej w zakresie szkolenia, produkcji, dystrybucji, promocji programów.

W związku z koordynacją tych prac Krajowa Rada ogłosiła konkurs na stanowisko dyrektora Biura Media Desk Polska, którego zadaniem będzie realizowanie założeń unijnego programu audiowizualnego Media Plus.

1.51 Udział KRRiT w projektowaniu polityki państwa w zakresie mediów audiowizualnych jest również realizowany poprzez bezpośrednią współpracę z przedstawicielami administracji państwowej. Jako przykład można wskazać współpracę z Ministrem Skarbu Państwa, który zgodnie z ustawą pełni funkcję Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółek publicznej radiofonii i telewizji. Podczas spotkania, które odbyło się 29 marca 2001 roku, omówiono m.in. sytuację mediów publicznych, a w szczególności sytuację w TVP S.A. w związku z wdrażaniem reformy. Ważną dziedziną współpracy z Ministrem Skarbu Państwa jest również realizacja ustawowego obowiązku w zakresie uzgadniania z KRRiT projektowanych zmian statutów spółek nadawców publicznych. W listopadzie 2001 roku KRRiT, na wniosek Ministra Skarbu Państwa, wyraziła zgodę na wprowadzenie zmian w statucie spółki Telewizja Polska S.A. W styczniu bieżącego roku w tym samym, ustawowo określonym trybie, KRRiT wyraziła zgodę na zmiany w statucie spółki Radio Zachód S.A.

Informacje dotyczące zmiany statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji znajdują się również w rozdziale II Sprawozdania KRRiT.

1.52 Stałe kontakty utrzymywane były również z Urzędem Regulacji Telekomunikacji, który od 1 stycznia 2001 roku jest instytucją właściwą do współdziałania z KRRiT w zakresie postępowania koncesyjnego.

Regularna współpraca dotycząca harmonizacji polskiego prawa z prawem UE ma miejsce z Komitetem Integracji Europejskiej.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji współpracuje także z Ministerstwem Obrony Narodowej (problem zwolnienia kanałów telewizyjnych), Ministerstwem Spraw Zagranicznych (m.in. w sprawach związanych z emisją programu TV Polonia), z Ministerstwem Finansów (m.in. w sprawach dotyczących opłat abonamentowych, opłat za udzielanie koncesji, stosowania ulg w opłatach), Ministerstwem Edukacji Narodowej (m.in. w sprawach edukacji medialnej), Ministerstwem Sprawiedliwości (m.in. w zakresie postępowań odwoławczych od decyzji wydanych przez Przewodniczącego KRRiT), a także z Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych (celem tej współpracy jest przede wszystkim ustalenie zasad zwrotu Krajowej Radzie środków finansowych z tytułu przysługujących kombatantom ulg i zwolnień w zakresie opłat abonamentowych).

1.53 W marcu ubiegłego roku Krajowa Rada zwróciła się do Marszałka Sejmu RP z propozycją odbycia debaty na temat strategii rozwoju mediów cyfrowych. Wynikiem debaty sejmowej powinno być wytyczenie strategicznych kierunków polityki państwa, które stanowiąc będą podstawę opracowania narodowego programu rozwoju mediów cyfrowych w Polsce. Podjęcie przez Krajową Radę tych prac jest realizacją ustawowego obowiązku harmonizowania działań określających warunki funkcjonowania w dziedzinie radiofonii i telewizji. W tym zakresie, w szczególności w fazie wykonawczej, konieczne jest także współdziałanie z innymi właściwymi organami administracji państwowej, przede wszystkim z Ministrami: Łączności, Finansów, Kultury. Krajowa Rada 29 listopada 2000 roku przyjęła uchwałę wskazującą postulowany termin uruchomienia naziemnej emisji cyfrowej w Polsce na 2002 rok. Wykonując powyższą uchwałę KRRiT przekazała Marszałkowi Sejmu RP opracowanie pt. „Strategia rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce” z prośbą o zorganizowanie debaty parlamentarnej. Marszałek Sejmu RP skierował opracowanie KRRiT do właściwych merytorycznie komisji sejmowych. Niestety Sejm ubiegłej kadencji nie zajął się tą sprawą. Marszałek Sejmu RP IV kadencji ponownie skierował opracowanie KRRiT do właściwych komisji. Debata w tej sprawie planowana jest w kwietniu bieżącego roku.

Informacje dotyczące strategii rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce znajdują się również w rozdziale IV Sprawozdania KRRiT oraz w rozdziale I pkt C w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Działania z zakresu edukacji medialnej, promocji wartościowych gatunków i pozycji programowych oraz inicjowanie postępu naukowo – technicznego i organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji

Edukacja medialna

1.54 Konferencja „Edukacja medialna – potrzeba i wyzwanie przyszłości” zorganizowana przez KRRiT 18 października 2000 roku, rozpoczęła debatę publiczną dotyczącą tego zagadnienia. Krajowa Rada potwierdziła wówczas gotowość koordynowania działań w dziedzinie edukacji medialnej, a także zgłosiła akces do Międzynarodowego Stowarzyszenia Edukacji Medialnej (AEEMA), działającego pod patronatem Rady Europy. Członkostwo w stowarzyszeniu umożliwia dostęp do informacji oraz ułatwia kontakty międzynarodowe i koordynację projektów w dziedzinie edukacji medialnej.

W ubiegłym roku kontynuowane były działania związane z edukacją medialną, przez którą rozumie się m.in. wyrobienie u odbiorców krytycznego i kompetentnego stosunku do mediów. W tym celu nawiązano współpracę z ośrodkami akademickimi zajmującymi się edukacją medialną

(m.in. w Poznaniu i Krakowie). Stała współpraca podjęta została z Ośrodkiem Szkolenia – Akademią Telewizyjną TVP S.A. Wspólnie z ekspertami Akademii Telewizyjnej opracowane zostały publikacje dotyczące edukacji medialnej.

Zadania te KRRiT realizuje we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej, Ministerstwem Kultury oraz z organizacjami społecznymi. Problemy edukacji medialnej stały się również jednym z podstawowych zagadnień omawianych podczas spotkań z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski. Biskupi podkreślili, że wykształcenie medialne staje ważnym elementem tworzenia demokracji obywatelskiej, co jest zadaniem dla całego społeczeństwa, a Kościół pragnie uczestniczyć w jego realizacji.

1.55 W kwietniu ubiegłego roku pod patronatem Przewodniczącego KRRiT odbyła się debata z udziałem przedstawicieli m.in. środowisk naukowych, nauczycieli, organów samorządowych, organizacji społecznych. W czasie debaty w szczególności omawiano zagadnienia dotyczące percepcji rzeczywistości przez media, edukacji medialnej w programach szkolnych, wpływu mediów na stosunki rodzinne. Dyskusji towarzyszyły targi edukacyjne, podczas których specjalistyczne wydawnictwa prezentowały swoje publikacje.

W ramach działań związanych z edukacją medialną Krajowa Rada włączyła się w realizację projektu „Cała Polska czyta dzieciom”. Projekt akcji został opracowany przez Fundację „ABC XXI – Program zdrowia emocjonalnego” i jest wzorowany na podobnych programach realizowanych w Stanach Zjednoczonych. KRRiT zorganizowała spotkanie, w którym wzięli udział m.in. przedstawiciele Telewizji Polskiej S.A., Polskiego Radia S.A. oraz nadawców komercyjnych. Akcja ta wiąże się z rozpowszechnieniem w mediach spotów zachęcających rodziców do codziennego, głośnego czytania książek najmłodszym dzieciom.

Z działaniami w zakresie edukacji medialnej wiąże się również objęcie patronatu nad międzynarodowymi warsztatami na temat „Przemoc w społeczeństwie a przemoc w mediach”, które w czerwcu ubiegłego roku odbyły się na Uniwersytecie Warszawskim. Podstawą do dyskusji był referat L. Rowella Huesmanna, profesora Uniwersytetu w Michigan, specjalisty z zakresu wpływu mediów elektronicznych na psychikę odbiorców. Profesor L. R. Huesmann przedstawił m.in. wyniki badań potwierdzających zależność pomiędzy wzrostem przemocy w mediach, a wzrostem przemocy w społeczeństwie.

1.56 W stanowisku z 28 lutego 2001 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stwierdziła, że z aprobatą przyjmuje inicjatywy dotyczące powołania przez Zarząd Spółki Telewizja Polska S.A. – w oparciu o jej ośrodki regionalne - Telewizyjnego Uniwersytetu Otwartego.

Przedsięwzięcie to spotkało się ze zrozumieniem władz Polskiej Akademii Nauk, Fundacji Upowszechniania Nauki oraz środowisk akademickich, co pozwala żywić nadzieję na zapewnienie odpowiedniego poziomu nauczania, a zwłaszcza zakończenie cyklu wykładów i ćwiczeń seminariami w uczelniach oraz zwieńczenie nauki stopniami licencjackimi i magisterskimi.

Włączenie regionalnych ośrodków telewizyjnych i uczelni w całym kraju w proces podnoszenia kwalifikacji i niwelowania różnic w wykształceniu, mieści się w szeroko rozumianej działalności misyjnej mediów publicznych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła przekonanie, że w przyszłości telewizja publiczna, w oparciu o stosowne regulacje prawne, utworzy odrębny kanał tematyczny, w którym znajdzie miejsce uniwersytet telewizyjny. Jednocześnie KRRiT stwierdziła, że tego rodzaju działalność kulturalna i naukowa będzie znajdować odzwierciedlenie w podziale środków pochodzących z wpływów abonamentowych.

1.57 W roku bieżącym w związku z wystąpieniem rektora Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego z Olsztyna w sprawie utworzenia nowego kierunku studiów Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna, Krajowa Rada objęła patronatem kształcenie specjalistów na tym

kierunku studiów. W tej sprawie Krajowa Rada przyjęła uchwałę, która została przekazana Senatowi uczelni. W ramach patronatu KRRiT planuje zorganizowanie praktyk dziennikarskich w mediach publicznych i komercyjnych. Pragnie również podjąć starania w celu umożliwienia stażów dziennikarskich za granicą. Patronat realizowany będzie również poprzez opracowanie cyklu wykładów dla studentów.

1.58 Uchwałą z 28 lutego 2002 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji na wniosek władz Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego objęła honorowym patronatem uroczystości pięćdziesięciolecia istnienia Wydziału oraz planowa-nego utworzenia wydziałowego centrum multimedialnego.

Nagrody KRRiT

1.59 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2001 roku przyznała nagrody dla twórców i zespołów biorących udział m.in. w:

- XXVI Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. Nagrodę KRRiT otrzymał film wyprodukowany przez TVP S.A. pt. „Belissima” w reżyserii debiutanta Artura Urbańskiego. Uzasadniając wybór Przewodniczący KRRiT m.in. stwierdził, że debiuty składające się na cykl „Pokolenie 2000” to zjawisko liczące się w polskiej kulturze, zaś KRRiT nagradzając film, chciała zaakcentować zarówno uznanie dla tego zjawiska, jak i podkreślić wagę finansowania przez telewizję publiczną filmów poruszających istotne społeczne problemy. Także Jury Festiwalu doceniło poziom artystyczny filmu honorując zarówno reżysera, jak i odtwórczynię głównej roli nagrodami indywidualnymi.
- Ogólnopolskim Przeglądzie Twórczości Radiowej w Kazimierzu nad Wisłą. Grand Prix – nagrodę przyznaną corocznie przez Krajową Radę - otrzymał reportaż pt. „Z Polski do Polski”, którego autorami są Katarzyna Widera i Jacek Filus z Radia Katowice S.A. Reportaż przedstawia problemy Polaków zamieszkałych na dawnych Kresach Wschodnich Rzeczypospolitej, którzy po latach po raz pierwszy odwiedzają Ojczyznę. Nagrodę przyznano zarówno za sposób przedstawienia tematu, rzetelność dokumentacji, jak i walory warsztatu dziennikarskiego;
- I Krajowym Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej „Dwa Teatry – Sopot 2001”. Nagrodę otrzymał spektakl „Historia” w reżyserii Horsta Leszczuka za zdjęcia, których autorem jest Mariusz Prokop.
- VII Ogólnopolskim Niezależnym Przeglądzie Form Dokumentalnych NURT 2001,

1.60 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wraz z Marszałkiem Sejmu RP, Prezesem Rady Ministrów, Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Przewodniczącym Komitetu Kinematografii i Prezydentem Miasta Gdańska sprawowała patronat nad VIII edycją spotkań medialnych NIPTTEL 2001. Głównym tematem obrad były zagadnienia związane z globalizacją mediów i w tym kontekście problemy ochrony tożsamości kultury polskiej. Podczas spotkań medialnych NIPTTEL 2001 przyznana została nagroda mediów kampanii społecznej „Dzieciństwo bez przemocy”. Wręczając nagrodę Przewodniczący KRRiT podkreślił medialny wyraz perspektywicznego myślenia, przeciwstawianie się złu oraz odpowiedni dobór formy i treści przekazu. Twórcami kampanii są Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy - Niebieska Linia, Fundacja Dzieci Niczyje oraz Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Inicjowanie postępu technicznego

1.61 Z inicjatywy Krajowej Rady nastąpiło podjęcie prac związanych z próbą emisją cyfrową w systemie DAB i DVB. Krajowa Rada objęła patronatem te przedsięwzięcia i wyraziła zgodę wnioskodawcy – spółce Telekomunikacja Polska S.A. - na bezprzewodowe rozprowadzanie programów telewizyjnych (TVP 1, TVP 2, Polsat, TVN) w sposób rozsiewczy cyfrowy naziemny.

Podobne działania zostały również podjęte w sprawie próbnej emisji cyfrowej w systemie DAB. W wielu krajach europejskich prowadzona jest stała emisja naziemna programów radiowych w systemie DAB. Funkcjonują też naziemne sieci pilotażowe DVB. W Wielkiej Brytanii naziemna telewizja cyfrowa obejmuje zasięgiem około 90% terytorium, ale z powodów technicznych dociera jedynie do około 20% ludności.

Oficjalne i uroczyste uruchomienie pierwszego w Polsce nadajnika naziemnej telewizji cyfrowej w systemie DVB-T nastąpiło 19 listopada ubiegłego roku w Warszawie. Podczas tej inauguracji zaprezentowano bezpośredni przekaz cyfrowy ze stacji nadawczej zainstalowanej w Pałacu Kultury i Nauki. Emisja ta ma charakter eksperymentalny i jest prowadzona na użytek pomiarów oraz prób technicznych odbioru cyfrowego w rejonie Warszawy. Dalszy etap prac przewiduje określenie parametrów technicznych i uruchomienie dziewięciu stacji sieci pilotażowej w centralnej Polsce oraz określenie obszarów ich pokrycia i wpływu na kanały analogowe.

Problemy związane z rozwojem naziemnej telewizji cyfrowej w Polsce Krajowa Rada przedstawiła w swoim opracowaniu przekazanym w marcu ubiegłego roku Marszałkowi Sejmu RP w celu odbycia debaty parlamentarnej oraz Prezesowi Rady Ministrów, zgodnie z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji.

Informacje dotyczące rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce znajdują się również w rozdziale IV Sprawozdania KRRiT oraz rozdziale I pkt C w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

1.62 Niektóre ze zmian w projekcie nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przygotowanym przez KRRiT, wynikają z dynamicznego rozwoju technik przekazu. Do tego rodzaju propozycji należą przede wszystkim uregulowania związane z tworzeniem multipleksów, rozpowszechnianiem ich sygnału, dostępem warunkowym czy elektronicznym przewodnikiem po programach. W projekcie nowelizacji Krajowa Rada określiła m.in. zasady systemu koncesjonowania multipleksów naziemnej telewizji cyfrowej, a także zdefiniowała pojęcia odzwierciedlające rozwój rynku medialnego i techniki. Ponadto KRRiT zawarła propozycję, której celem jest ujednoczenie dekoderek w taki sposób, aby jedno urządzenie umożliwiało odczyt kart kilku nadawców.

1.63 O roli i przyszłości mediów publicznych w dobie technologii cyfrowej dyskutowano podczas II Konferencji Nadawców Publicznych, która odbyła się w maju ubiegłego roku pod patronatem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. W konferencji wziął udział Honorowy Prezydent Europejskiej Unii Radiowo – Telewizyjnej (EBU) profesor Albert Scharf, który pełniąc funkcję prezesa EBU przyczynił się do włączenia w struktury tej organizacji publicznych radiofonii i telewizji krajów Europy Środkowo – Wschodniej. Prezydent RP odznaczył profesora Alberta Scharfa Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi RP. W swoim wykładzie profesor A. Scharf podkreślił, że podstawą polityki medialnej w państwach europejskich jest przekonanie, że media publiczne nie są przestarzałe, wręcz przeciwnie - w dobie rewolucji cyfrowej ich rola jest ważniejsza niż kiedykolwiek wcześniej. To przekonanie zostało wyrażone w wielu deklaracjach i rezolucjach politycznych np. w deklaracjach politycznych Konferencji Ministerialnych Rady Europy. Ta rola mediów publicznych została również potwierdzona podczas Konferencji Ministerialnej, która w 2000 roku odbywała się w Polsce z udziałem Prezesa Rady Ministrów.

1.64 Krajowa Rada wielokrotnie potwierdzała tę szczególną rolę mediów publicznych uznając, że wypełnianiu ich misji towarzyszyć musi dostęp do nowoczesnych technologii, a oferta usług wysokiej jakości musi być wspierana przez odpowiednią politykę państwa. To stanowisko zostało również potwierdzone podczas konferencji „Europa Środkowa – nowy wymiar dziedzictwa”, która odbyła się w czerwcu 2001 roku. W swoim wystąpieniu Przewodniczący KRRiT podkreślił, że rozwój mediów publicznych, zróżnicowanie ich działalności w dobie technologii cyfrowej i poszerzanie zasięgu odbioru ściśle wiążą się z zagadnieniami ochrony tożsamości narodowej i wzbogacaniem oferty programowej.

1.65 W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2001 roku ustawy Prawo telekomunikacyjne przedstawiciel Przewodniczącego KRRiT jest powoływany przez Prezesa Rady Ministrów w skład Rady Telekomunikacyjnej działającej przy Prezesie Urzędu Regulacji Telekomunikacji. Przewodniczący KRRiT skierował do prac w Radzie Telekomunikacyjnej p. Krystynę Roslan-Kuhn, dyrektora departamentu techniki w Biurze KRRiT.

Rada Telekomunikacji działa jako organ opiniodawczo-doradczy Prezesa URT w sprawach działalności telekomunikacyjnej, gospodarki częstotliwościowej oraz spełniania wymagań dotyczących kompatybilności elektromagnetycznej. Prezes URT zasięga opinii Rady Telekomunikacji w sprawach związanych z zapewnianiem dostępu do usług powszechnych, jakością świadczenia usług powszechnych, określaniem zasad łączenia sieci telekomunikacyjnych oraz związanej z tym współpracy operatorów.

Organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji

1.66 Współpraca z Narodową Radą Ukrainy ds. Telewizji i Radia zajmuje w stosunkach bilateralnych KRRiT ważne miejsce. W marcu 1997 roku Rady podpisały porozumienie o współpracy. Przedstawiciele KRRiT zostali zaproszeni do uczestniczenia w posiedzeniach i grupach roboczych Komitetu Konsultacyjnego Prezydentów Polski i Ukrainy we Lwowie oraz Forum Polsko-Ukraińskiego w Kijowie.

W ramach projektu „Kijów w Warszawie, Warszawa w Kijowie” zorganizowana została pod patronatem Przewodniczącego KRRiT we współpracy z Fundacją im. Stefana Batorego i Związkiem Ukraińców w Polsce, konferencja „Integracja europejska w mediach - doświadczenia polskie dla Ukrainy”.

1.67 W związku z nowelizacją ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie wprowadzenia regulacji dotyczących przeprowadzania bezpośrednich transmisji z wydarzeń o zasadniczym znaczeniu społecznym (art. 20b) w maju ubiegłego roku Krajowa Rada zorganizowała seminarium na ten temat z udziałem europejskich ekspertów. Podczas seminarium zaprezentowano m.in. doświadczenia tych krajów UE, które przedstawiły już Komisji Europejskiej listę takich wydarzeń. Zgodnie z wyżej wymienioną nowelizacją Krajowa Rada może w drodze rozporządzenia określić listę innych wydarzeń niż ustawowo określone uwzględniając stopień społecznego zainteresowania i znaczenie wydarzenia dla życia społecznego, gospodarczego i politycznego.

Podczas negocjacji akcesyjnych w trakcie tymczasowego zamykania obszaru „Kultura i polityka audiowizualna” strona polska zobowiązała się do sporządzenia szczegółowej listy ważnych wydarzeń najpóźniej do dnia akcesji do UE.

W końcu 2001 roku protokół nowelizujący Europejską Konwencję o Telewizji Ponadgranicznej został ratyfikowany przez Francję, co usunęło przyczynę wstrzymującą wejście w życie Konwencji oraz stworzyło warunki przystąpienia Polski do europejskiego systemu ochrony praw widzów, tworzonego w oparciu o art. 9a Konwencji.

Krajowa Rada przystąpiła do prac przygotowawczych związanych z opracowaniem rozporządzenia, o którym mowa w art. 20b ustawy o radiofonii i telewizji. W pracach tych wykorzystywane są wytyczne do stosowania art. 9a Konwencji opracowane przez Stały Komitet ds. Telewizji Ponadgranicznej.

1.68 Wspólnie z Ambasadą USA Krajowa Rada w maju 2001 roku zorganizowała konferencję pt. „Telewizja jutra. Przyszłość mediów elektronicznych w Polsce”. Podczas tej konferencji z udziałem ekspertów i praktyków, dokonano wymiany doświadczeń w zakresie kształtowania właściwego środowiska regulacyjnego dla działalności telewizyjnej. Przyszłość telewizji wiąże się z rozwojem społeczeństwa informacyjnego, a więc społeczeństwa, którego podstawą jest informacja dostępna w skali globalnej.

1.69 Do udziału (we wrześniu 2001 roku) w międzynarodowej konferencji pt. „Rola telewizji regionalnych w rozwoju współpracy przygranicznej” zaproszono przedstawicieli telewizji regionalnych Białorusi, Czech, Niemiec, Słowacji, Ukrainy, Węgier. Organizatorami konferencji była KRRiT oraz Telewizja Polska S.A. Podczas konferencji wymieniono doświadczenia w zakresie istniejącej współpracy pomiędzy telewizjami regionalnymi z krajów Europy Środkowo-Wschodniej, a także dyskutowano o możliwościach i warunkach rozszerzenia tej współpracy.

Ważnym punktem programu konferencji była prezentacja telewizji regionalnych uczestniczących w konferencji, podczas której przedstawiono dwa najciekawsze programy realizowane wspólnie przez telewizje regionalne: program Wrocławskiego Ośrodka TVP S.A. i niemieckiej ORB z Poczdamu zatytułowany „Kowalski i Schmidt”, a także program „Kwartet”, w którego realizacji uczestniczą: krakowski i rzeszowski ośrodek TVP S.A. oraz STV Koszyce, STV Bańska Bystrzyca ze Słowacji, ČT Ostrava, ČT Brno z Czech, MTV Szeged, MTV Miskolc z Węgier.

1.70 W listopadzie ubiegłego roku, z inicjatywy KRRiT we współpracy z Oddziałem TVP SA w Rzeszowie, odbyło się spotkanie bilateralne polsko-ukraińskie dotyczące telewizyjnej współpracy przygranicznej ośrodków regionalnych telewizji ze Lwowa, Czerniowiec, Łucka, Użhorodu oraz Krakowa, Rzeszowa i Lublina.

Podczas spotkania w szczególności poruszono problemy dotyczące wymiany programowej między poszczególnymi ośrodkami, stworzenia po polskiej i po ukraińskiej stronie katalogu oferty programów przeznaczonych do wymiany, współpracy w zakresie programów informacyjnych, wspólnych projektów programowych w kontekście planowanych przedsięwzięć antenowych, organizowania wizyt studyjnych dziennikarzy i ekip technicznych.

1.71 Rada Europy przy współudziale Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji zorganizowała wizytę w Polsce Krajowej Komisji ds. Telewizji i Radia Republiki Armenii. Oprócz spotkań w Krajowej Radzie goście z Armenii przeprowadzili rozmowy z przedstawicielami nadawców publicznych i komercyjnych m.in. Telewizji Polskiej S. A., Telewizji TVN oraz Radia ZET.

1.72 Przewodniczący KRRiT wziął udział w międzynarodowej konferencji, zorganizowanej dla uczczenia piątej rocznicy powołania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji Litwy (RTCL). Podczas konferencji, która odbyła się w listopadzie 2001 roku w Wilnie, Przewodniczący KRRiT wygłosił referat poświęcony doświadczeniom Krajowej Rady w egzekwowaniu prawa wobec nadawców działających na rynku polskim.

1.73 Pod patronatem Prezydenta RP w grudniu ubiegłego roku odbyła się międzynarodowa konferencja „Mniejszości w mediach elektronicznych: modele, wizerunek, oczekiwania”. Konferencję współorganizowały Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji oraz TVP S.A. Do udziału zostali zaproszeni reprezentanci Białorusi, Estonii, Litwy, Łotwy, Słowacji, Ukrainy i Polski.

Z okazji tej konferencji, poświęconej realizowanym w językach macierzystych programom dla mniejszości narodowych i etnicznych, Przewodniczący KRRiT przyznał nagrodę redakcji „Telenowiny”. Audycja przygotowywana jest w języku ukraińskim w Warszawskim Ośrodku Telewizyjnym przez zespół dziennikarzy wywodzący się z mniejszości ukraińskiej. Nagroda została przyznana za sposób prezentacji problematyki społeczności ukraińskiej w Polsce.

Informacje dotyczące organizowania współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji znajdują się również w rozdziale VII Sprawozdania KRRiT oraz w rozdziale V w części pt. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Udział w pracach Sejmu i Senatu RP

1.74 Elementem realizacji ustawowych zadań Krajowej Rady w projektowaniu polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych są stałe kontakty z Parlamentem. Członkowie Krajowej Rady brali udział w posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych oraz senackich, a w szczególności uczestniczyli w pracach Komisji Kultury i Środków Przekazu, działających w obu izbach Parlamentu. Dla tych Komisji Krajowa Rada przygotowywała materiały i uczestniczyła w ich posiedzeniach, podczas których omawiano m.in.:

- ofertę programową mediów publicznych skierowaną do odbiorców za granicą, a także sytuację finansową Programu Satelitarnego TV Polonia i Programu V Polskiego Radia S.A. W tej sprawie Krajowa Rada przedstawiła odpowiedź na opinię nr 51, którą sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu przyjęła 18 lipca 2001 roku;
- kierunki reformy telewizji publicznej oraz roli i zadań ośrodków regionalnych. Posiedzenie Komisji zostało zwołane na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich, do którego zwróciło się Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich informując o nieprawidłowościach w działalności Zarządu TVP S.A. przy wprowadzaniu reformy;
- zarzuty postawione w publikacjach prasowych dotyczące wpływu polityków na media publiczne oraz ograniczania ustawowo gwarantowanej niezależności i samodzielności nadawców;
- prowadzone przez KRRiT postępowanie o ponowne udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych;
- realizację przepisów ustawy o radiofonii i telewizji w kontekście działań na rzecz ograniczania emisji programów i filmów zawierających sceny przemocy;
- warunki funkcjonowania regionalnych rozgłośni Polskiego Radia S.A. w kontekście odpowiedzi Ministra Skarbu Państwa na dezyderat nr 26 Komisji w sprawie zbadania prawidłowości działania spółki Radio Łódź S.A.;
- sytuację nadawczą i bazę techniczną Programu I Polskiego Radia S.A.

Ponadto podczas posiedzeń tych komisji rozpatrywano projekt budżetu państwa w części dotyczącej KRRiT i informację o wykonaniu poprzedniego budżetu, a także projekty następujących ustaw:

- ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji poprzez wprowadzenie definicji nadawcy społecznego;
- ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustawy o opłacie skarbowej, poprzez zmianę przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych;
- ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych;

1.75 W grudniu ubiegłego roku Komisja Kultury i Środków Przekazu Sejmu IV kadencji zapoznała się z informacją Przewodniczącego KRRiT dotyczącą koncepcji nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji oraz kierunków reformy mediów publicznych.

W lutym bieżącego roku Komisja Kultury i Środków Przekazu dyskutowała na temat realizacji misji telewizji publicznej wobec środowisk lokalnych. W najbliższym czasie planowane są również posiedzenia Komisji dotyczące prezentowania przez media problematyki integracji Polski z UE, a także na temat granic komercjalizacji mediów oraz na temat wprowadzania w Polsce naziemnej telewizji cyfrowej.

Dyskusje na posiedzeniach komisji parlamentarnych odbywają się na podstawie materiałów przygotowywanych m.in. przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji.

1.76 Członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji uczestniczyli także w posiedzeniach innych sejmowych i senackich komisji oraz podkomisji, w szczególności:

- Komisji Finansów Publicznych w zakresie projektowania i wykonania budżetu KRRiT;
- Komisji Transportu i Łączności w sprawie gospodarowania częstotliwościami radiowymi - posiedzenie wspólne z Komisją Kultury i Środków Przekazu;
- Komisji Rodziny w sprawie realizacji przez media publiczne zadań w zakresie wspierania rodzin w wychowaniu dzieci i młodzieży oraz świadczenia przez władze publiczne pozamaterialnych form pomocy na ich rzecz, a także w sprawie obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej o zakazie promowania przemocy w mediach. Ten obywatelski projekt w Sejmie IV kadencji po odbyciu debaty został skierowany do dalszych prac legislacyjnych w Komisji Kultury i Środków Przekazu;
- Komisji Polityki Społecznej w sprawie przestrzegania przepisów prawa pracy w spółkach publicznej radiofonii i telewizji;
- Komisji Łączności z Polakami za Granicą w sprawie działalności mediów publicznych w zakresie tworzenia oferty programowej dla Polaków zamieszkałych za granicą;
- Komisji Prawa Europejskiego i Integracji Europejskiej w sprawie wymogów i terminów dostosowywania prawa polskiego do ustawodawstwa unijnego w sferze kultury i mediów - posiedzenie wspólne z Komisją Kultury i Środków Przekazu;
- Komisji Kultury Fizycznej w sprawie zadań telewizji publicznej w zakresie upowszechniania oraz promocji sportu i turystyki;
- Komisji Ochrony Środowiska w sprawie emisji w mediach publicznych audycji poświęconych ochronie środowiska;
- Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących prawa obywateli do informacji.

W roku bieżącym Krajowa Rada uczestniczyła m.in. w posiedzeniu sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych, przedstawiając informację o możliwościach dostępu mniejszości do mediów publicznych.

1.77 Krajowa Rada na wniosek Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Komisji Kultury Fizycznej i Sportu przekazała również analizę prawną unormowań polskich i europejskich dotyczących transmisji wydarzeń o zasadniczym znaczeniu społecznym w kontekście transmisji Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej.

W stanowisku tym Krajowa Rada podtrzymuje wcześniej wyrażane opinie, że interpretacja przedstawiana przez Telewizję Polsat nie spełnia ustawowych wymogów zawartych w art. 20b ustawy o radiofonii i telewizji oraz pozostaje w sprzeczności ze standardami unijnymi, których celem jest stworzenie podstaw prawnych do realizacji prawa społeczeństwa do dostępu do ważnych społecznie wydarzeń. W tej sprawie odbyło się również posiedzenie Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu. Przewodniczący KRRiT oraz Przewodniczący Komisji przeprowadzili dodatkowe rozmowy z przedstawicielami Telewizji Polsat S.A. i „Telewizji Polskiej” S.A.

1.78 Posłowie i Senatorowie przekazywali również do KRRiT indywidualne wystąpienia dotyczące m.in. przyznania częstotliwości w celu poprawy zasięgu rozpowszechniania programów publicznej radiofonii i telewizji, procesu ponownego udzielania koncesji, a w szczególności koncesji dla Radia Maryja, koncepcji opracowania audycji ukazujących problematykę integracji

Polski z UE, rozważenia możliwości emisji cyklu audycji edukacyjnych kształtujących wiedzę i świadomość konsumencką, określenia celów i kierunków rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce.

Ponadto Posłowie i Senatorowie składali indywidualne skargi w szczególności dotyczące emisji niektórych audycji. Na wszystkie wystąpienia udzielone zostały odpowiedzi.

Informacje dotyczące składanych skarg znajdują się również w rozdziale IX Sprawozdania KRRiT.

Wybory organów spółek publicznej radiofonii i telewizji

1.79 Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji Krajowa Rada powołuje członków rad nadzorczych i rad programowych spółek publicznego radia i telewizji. Kadencja rad nadzorczych spółek publicznej radiofonii i telewizji trwa trzy lata. Członków rad nadzorczych mediów publicznych, z wyjątkiem jednego powoływanego przez Ministra Skarbu Państwa, powołuje Krajowa Rada.

Ze względu na przypadki rezygnacji przez dotychczasowych członków Krajowa Rada dokonywała w roku ubiegłym wyborów uzupełniających w składach rad nadzorczych i rad programowych działających w publicznej radiofonii i telewizji.

1.80 W 2001 roku upłynęła kadencja Rady Programowej TV Polonia. Krajowa Rada rozpoczęła procedurę związaną z powołaniem nowego składu Rady Programowej TV Polonia w trybie art.28a w związku z art. 30a ustawy o radiofonii i telewizji. W porozumieniu z ugrupowaniami parlamentarnymi Krajowa Rada uchwałą z 26 czerwca 2001 roku powołała członków Rady Programowej TV Polonia.

W 2002 roku upłynęła kadencja rad programowych działających w spółkach: Telewizja Polska S.A., Polskie Radio S.A. oraz Regionalna Rozgłośnia Polskiego Radia „Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie.

W porozumieniu z ugrupowaniami parlamentarnymi Krajowa Rada uchwałami z 21 lutego 2002 roku powołała członków rad programowych w spółkach Telewizja Polska S.A. i Polskie Radio S.A. Uchwałą z 28 lutego 2002 roku powołana została rada programowa w spółce „Radio dla Ciebie” S.A.

Przewodniczący KRRiT zwołał pierwsze inauguracyjne posiedzenia nowo wybranych rad programowych, podczas których wybrane zostały prezydium rad programowych.

II. DZIAŁALNOŚĆ PRAWOTWÓRCZA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

2.1 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadzi działalność prawotwórczą poprzez:

- opracowywanie projektów ustaw,
- wydawanie aktów wykonawczych w postaci rozporządzeń,
- kształtowanie praktyki stosowania prawa z uwzględnieniem orzecznictwa sądów.

Realizacja ustawowych delegacji do wydania przez KRRiT aktów wykonawczych

2.2 Na podstawie delegacji zawartej w artykule 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji, 27 czerwca 2001 roku, Krajowa Rada dokonała zmiany rozporządzenia w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Zmiana rozporządzenia uwzględnia przepisy ustawy z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Na podstawie przepisów tej ustawy w rozporządzeniu rozszerzono listę osób uprawnionych do zwolnień z tytułu opłat abonamentowych. Dotychczas do zwolnień uprawnieni byli inwalidzi I grupy. Obecnie do uprawnionych zaliczono również osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności, osoby całkowicie niezdolne do pracy i niezdolne do samodzielnej egzystencji oraz osoby o stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny. W rozporządzeniu określono również dokumenty, na podstawie których następuje zwolnienie z opłat.

Ponadto w rozporządzeniu została określona wysokość opłat abonamentowych obowiązujących od 1 stycznia 2002 roku.

2.3 Na podstawie delegacji zawartej w art. 23 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada wydała rozporządzenie z 18 września 2001 roku w sprawie trybu postępowania w związku z przedstawianiem w programach publicznej radiofonii i telewizji stanowisk partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w węzłowych sprawach publicznych. W związku z wydaniem wyżej wymienionego rozporządzenia moc obowiązującą utraciło rozporządzenie KRRiT z 13 maja 1994 roku.

W rozporządzeniu określono, że prawo do udziału w audycji, umożliwiającej przedstawianie stanowisk partii politycznych w węzłowych sprawach publicznych, mają partie polityczne, które w wyborach do Sejmu RP przeprowadzonych 23 września 2001 roku samodzielnie tworząc komitet wyborczy otrzymały w skali kraju co najmniej 3% ważnie oddanych głosów na swoje okręgowe listy kandydatów albo weszły w skład koalicji wyborczej, której okręgowe listy kandydatów na posłów otrzymały w skali kraju co najmniej 6% ważnie oddanych

głosów. Określono również w jaki sposób może być wykorzystywany czas przysługujący koalicji wyborczej.

Przyjęte „progi” nawiązują do uregulowań, które wynikają z przepisów ustawy z 12 kwietnia 2001 roku Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i do Senatu RP.

2.4 W ustawie z 12 kwietnia 2001 roku Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i do Senatu RP zawarte zostały delegacje do wydania przez Krajową Radę rozporządzeń w porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą.

Na podstawie delegacji zawartej w art. 94 ust. 2 ordynacji wydane zostało rozporządzenie KRRiT z 3 lipca 2001 roku w sprawie trybu postępowania w zakresie nieodpłatnego przedstawiania w programach ogólnokrajowych telewizyjnych i radiowych przez Państwową Komisję Wyborczą informacji, wyjaśnień i komunikatów związanych z zarządzonymi wyborami do Sejmu RP i do Senatu RP. W rozporządzeniu określono m.in. definicje rozpowszechniania informacji, wyjaśnień i komunikatów, w których Państwowa Komisja Wyborcza może prezentować swoje stanowisko w programach „Telewizji Polskiej” S.A. i „Polskiego Radia” S.A.

Na podstawie delegacji zawartej w art. 182 ust. 3 w związku z art. 216 ust. 5 i art. 190 ordynacji wydane zostało rozporządzenie KRRiT z 13 sierpnia 2001 roku w sprawie przygotowania i rozpowszechniania audycji wyborczych w wyborach do Sejmu RP i do Senatu RP. W rozporządzeniu określono m.in.:

- tryb postępowania w sprawach podziału czasu rozpowszechniania audycji wyborczych w programach „Telewizji Polskiej” S.A., „Polskiego Radia” S.A. i spółek radiofonii regionalnej,
- zakres rejestracji oraz sposób przygotowania i emisji audycji wyborczych,
- sposób upowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych,
- zasady i sposób łącznego prowadzenia kampanii wyborczej w programach radiowych i telewizyjnych przez komitety wyborcze uprawnione do rozpowszechniania audycji wyborczych w wyborach do Sejmu i do Senatu RP.

W rozporządzeniu określono ponadto, że audycje wyborcze rozpowszechniane są w specjalnych blokach audycji wyborczych zawierających audycje wyborcze do Sejmu, Senatu i łączne audycje wyborcze do Sejmu i do Senatu. Określono również zakres rejestracji i emisji audycji wyborczych dokonywanych przez „Telewizję Polską” S.A., „Polskie Radio” S.A. i spółki radiofonii regionalnej, a także sposoby upowszechniania informacji o terminach audycji wyborczych.

W rozporządzeniu ustalono również na potrzeby rozpowszechniania audycji wyborczych obszary emitowania programów regionalnych Telewizji Polskiej i obszary emitowania programów regionalnych poszczególnych spółek radiofonii regionalnej. Na wniosek zainteresowanych komitetów dotyczący rozpowszechniania audycji w okręgach wyborczych położonych na granicy obszarów określonych w rozporządzeniu, Krajowa Rada może zezwolić na emitowanie audycji z obszaru sąsiedniego, jeżeli jest to uzasadnione poprawą odbioru programu.

2.5 Na podstawie delegacji zawartej w art. 182 ust. 4 ordynacji, Krajowa Rada przyjęła 21 sierpnia 2001 roku rozporządzenie w sprawie czasu przeznaczanego na rozpowszechnianie audycji wyborczych oraz ramowego podziału czasu w programach ogólnokrajowych i regionalnych.

W rozporządzeniu określono czas wraz z jego ramowym podziałem przeznaczony na rozpowszechnianie audycji wyborczych w każdym z programów ogólnokrajowych i regionalnych. Zgodnie z treścią delegacji rozporządzenie wydane zostało po zasięgnięciu opinii zarządów spółek

„Telewizja Polska” S.A., „Polskie Radio” S.A., spółek radiofonii regionalnej oraz właściwych rad programowych.

2.6 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji realizując delegację zawartą w znowelizowanym przepisie art. 18 ust. 6 ustawy o radiofonii i telewizji przyjęła 20 listopada 2001 roku rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad kwalifikowania, rozpowszechniania i sposobu zapowiadania audycji lub innych przekazów, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich

Przepisy rozporządzenia dostosowują polskie unormowania do standardów europejskich w zakresie ochrony dzieci i młodzieży poprzez uzupełnienie norm ustawowych o uregulowania, stanowiące podstawę do realizacji obowiązku zawartego w art. 18 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji. W rozporządzeniu wskazuje się kiedy audycje lub inne przekazy ze względu na zawarte w nich treści lub formę mogą zagrażać prawidłowemu rozwojowi niepełnoletnich. Jako istotne kryterium przyjęto przedstawianie scen przemocy, z rozróżnieniem na sytuacje, w których przemoc ukazywana jest jako sposób rozwiązywania konfliktu. Za zagrażające prawidłowemu rozwojowi niepełnoletnich uznano także przedstawienie treści erotycznych, o ile nie wiążą się one z odpowiedzialnością moralną związaną z tą sferą życia człowieka. Do zagrożeń zalicza się też zachowania naruszające normy dobrego obyczaju. Realizując europejskie standardy dostępności powyższych treści dla dzieci i młodzieży, wybrano kryterium czasu ochronnego, w którym nie mogą się one pojawiać: zakaz rozpowszechniania obejmuje godziny pomiędzy 6.00 a 23.00. Krajowa Rada wskazała, że nadawca jest zobowiązany do uprzedzania odbiorców o charakterze audycji lub innego przekazu zarówno w zapowiedziach programowych, jak i bezpośrednio przed rozpowszechnianiem, informując – o ile zachodzi taka sytuacja – o możliwości szkodliwego wpływu na rozwój niepełnoletnich. Zasada czasu ochronnego obejmuje również zapowiedzi audycji.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji

2.7 W 2001 roku Krajowa Rada prowadziła prace nad przygotowaniem projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Głównym celem prac było dostosowanie obowiązującej ustawy do prawa UE oraz uwzględnienie zmian technologicznych w dziedzinie mediów elektronicznych. Projekt zawiera propozycje rozstrzygnięć dotyczące m.in.:

- dostosowania prawa polskiego do standardów UE w zakresie jurysdykcji, kwot programowych i liberalizacji kapitałowej;
- wprowadzania cyfrowej techniki rozpowszechniania programów ze stacji naziemnych;
- organizacji spółek mediów publicznych oraz statusu zbiorów programowych;
- ponownego udzielania koncesji;
- poboru opłat abonamentowych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła projekt podczas posiedzenia 14 stycznia 2002 roku. Krajowa Rada przyjęła rozwiązania zawarte w projekcie większością głosów, po przeprowadzeniu szczegółowych dyskusji, podczas których prezentowane były zróżnicowane poglądy, w szczególności dotyczących takich problemów jak utworzenie spółki Polska Telewizja Regionalna S.A. czy wprowadzenie ograniczeń kapitałowych. Projekt ustawy przyjęty przez KRRiT 15 stycznia 2002 roku został przekazany Prezesowi Rady Ministrów w celu podjęcia inicjatywy ustawodawczej. Po zakończeniu procesu uzgodnień międzyresortowych projekt został przyjęty przez Radę Ministrów 19 marca 2002 roku. Przedstawiciele koncesjonowanych nadawców krytycznie wypowiedzieli się o projekcie, a w szczególności negatywnie ocenili przepisy o koncentracji mediów argumentując, że skutkiem tego zapisu może być zahamowanie rozwoju

polskich firm medialnych, a po wejściu do UE i otwarciu polskiego rynku – ułatwienie ich przejęcia.

2.8 W stanowisku negocjacyjnym w obszarze Kultura i polityka audiowizualna, przyjętym przez Radę Ministrów 27 sierpnia 1998 roku, Rzeczpospolita Polska stwierdziła, że akceptuje w pełni *acquis communautaire* w tym zakresie i nie zgłasza żadnych problemów negocjacyjnych, ani wniosków o okresy przejściowe ani tzw. trudności technicznych. Polska zobowiązała się w pełni dostosować swoje prawo do standardów wspólnotowych do dnia akcesji do Unii Europejskiej.

Negocjacje akcesyjne w obszarze Kultura i polityka audiowizualna zakończyły się 4 grudnia 2000 roku, kiedy to na sesji ministerialnej Międzyrządowej Konferencji Akcesyjnej Unia Europejska podjęła decyzję o tymczasowym zamknięciu negocjacji, uwarunkowanym jednakże pełnym dostosowaniem ustawy o radiofonii i telewizji do postanowień Dyrektywy w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa, ustawodawstwa lub działań administracyjnych w Państwach Członkowskich w zakresie nadawania programów telewizyjnych 89/552/EWG, znowelizowanej w 1997 roku Dyrektywą nr 97/36/WE, zwanej dyrektywą „o telewizji bez granic”. Ustawa o radiofonii i telewizji wymagała również dostosowania do zasad prawa wspólnotowego w zakresie możliwości prowadzenia przez podmioty z Unii Europejskiej działalności nadawczej w Polsce, co wymaga dokonania liberalizacji kapitałowej w tym zakresie.

Ustanowienie zgodnego z prawem wspólnotowym standardu w zakresie ustalania jurysdykcji w ramach wewnętrznego porządku prawnego jest jednym z najistotniejszych warunków tymczasowego zamknięcia obszaru Kultura i polityka audiowizualna. Projekt nowelizacji dostosował przepisy ustawy o radiofonii i telewizji do standardów Unii Europejskiej w zakresie jurysdykcji w tej dziedzinie.

Zgodnie z prawem europejskim określono także obowiązki programowe nadawców (m.in. tzw. kwoty europejskie i kwoty produkcji niezależnej). Tam gdzie to było niezbędne zmieniono odpowiednio stosowaną terminologię (np. definicję audycji europejskiej).

Nowe rozwiązania zaplanowano jako wchodzące w życie z dniem uzyskania przez Polskę członkostwa w UE, pozostawiając do tego czasu mniej restrykcyjne zapisy, umożliwiające na przedakcesyjnym etapie kwalifikowanie polskich audycji jako audycji europejskich i pozwalające polskiemu nadawcom przygotowanie się do stosowania bardziej skomplikowanego systemu kwalifikacyjnego.

Podobnie przewidziano wejście w życie liberalizacji kapitałowej w zakresie sektora audiowizualnego. Harmonizacja ustawy o radiofonii i telewizji z przepisami wspólnotowymi o swobodnym przepływie kapitału w procesie negocjacji o członkostwo Polski w Unii Europejskiej, wymaga pełnego zniesienia ograniczeń kapitałowych względem podmiotów z państw Unii, najpóźniej w momencie przewidywanego przyjęcia Polski do UE.

Zaproponowano zmiany ukierunkowane na uzyskanie całkowitej liberalizacji kapitałowej względem państw – członków Unii Europejskiej z dniem wstąpienia Rzeczpospolitej Polskiej do Unii Europejskiej. Ponadto w nowelizacji zaproponowano, aby w tym samym terminie poziom udziału kapitału zagranicznego w mediach elektronicznych w Polsce dla pozostałych osób i podmiotów zagranicznych podnieść do 49%.

2.9 W zakresie regulacji dotyczących rozwoju radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce zaproponowano wprowadzenie do ustawy nowych, kompleksowych rozwiązań.

Podstawą regulacji był proces multipleksowania, czyli łączenia sygnałów pochodzących od różnych nadawców w jeden sygnał cyfrowy przeznaczony do emisji. Biorąc to pod uwagę dostosowano definicje ustawowe i wprowadzono tryb uzyskiwania uprawnień do wprowadzania sygnału do multipleksu jako jednej z form rozpowszechniania programu.

Podmiot realizujący proces multipleksowania czyli operator multipleksu został w nowelizacji zobowiązany do uzyskania koncesji na rozpowszechnianie sygnału multipleksu. Obowiązek ten nie dotyczy rozpowszechniania w sieciach kablowych, które na dotychczasowych zasadach wymagać będzie wpisu do rejestru rozpowszechnianych programów.

Procedura koncesjonowania operatorów multipleksów została opracowana w sposób spójny z obowiązującą dotąd procedurą koncesjonowania nadawców.

W związku z usługami cyfrowymi nowela objęła również zagadnienia mające na celu ochronę konsumentów tych usług. W projekcie przewidziano zasady wprowadzania systemu warunkowego dostępu, a więc tych środków technicznych, które służą zapewnieniu odbiorcy dostępu do programów i usług dodatkowych. Ponadto uregulowano zagadnienia elektronicznych przewodników programowych podkreślając, iż przewodniki takie powinny wskazywać w jednakowy sposób wszystkie programy oferowane użytkownikom oraz umożliwiać dostęp do nich z jednego poziomu nadrzędnego.

2.10 W projekcie nowelizacji ustawy zaproponowano zmiany funkcjonowania telewizji publicznej. Proponuje się utworzenie dwóch spółek: Telewizji Polskiej S.A., która będzie tworzyła i rozpowszechniała programy ogólnokrajowe i program satelitarny oraz Polskiej Telewizji Regionalnej S.A., która będzie tworzyła i rozpowszechniała program ogólnokrajowy, a w ramach tego programu - regionalne pasma programowe uwzględniające audycje informacyjne i publicystyczne dotyczące problematyki regionalnej.

Istotną zmianą mającą na celu poprawę skuteczności nadzoru nad jednostkami publicznej radiofonii i telewizji z punktu widzenia realizacji przez te jednostki tzw. misji publicznej jest wprowadzenie wymogu uzyskania licencji programowej. Licencja będzie między innymi określać: obowiązki programowe nadawcy, zwłaszcza te związane z kultywowaniem tradycji i tożsamości narodowej, dobowy czas nadawania programu, warunki techniczne oraz minimalną prognozowaną wysokość wpływów z opłat abonamentowych w kolejnych 4 latach.

2.11 W nowelizacji doprecyzowano kryteria oceny czy udzielenie koncesji nie spowoduje osiągnięcia przez nadawcę pozycji dominującej.

W nowelizacji uregulowano także procedurę ponownego wydawania koncesji. Przewodniczący KRRiT wszczyna postępowanie w sprawie ponownego wydawania koncesji na podstawie wniosku złożonego przez nadawcę. W przypadku ponownego udzielenia koncesji nie będą miały zastosowania przepisy dotyczące procedury i sposobu ogłaszania informacji o możliwościach uzyskania koncesji.

Ponowne wydanie koncesji nie będzie dla Krajowej Rady obligatoryjne. Informacja o wszczęciu postępowania będzie podawana do publicznej wiadomości.

2.12 W projekcie dokonano zmiany przepisów w celu usprawnienia systemu poboru opłat abonamentowych.

Pobieranie opłat abonamentowych i związane z tym czynności oraz kontrolę wykonania obowiązku ich uiszczania pozostawiono w kompetencji jednostek nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw łączności.

Wysokość opłat abonamentowych ustalana będzie w drodze rozporządzenia wydawanego przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, przy czym stawki nie będą mogły przekraczać limitów ustawowych. Spełnia to konstytucyjny wymóg dotyczący ustalania górnej granicy obciążeń publicznych na podstawie przepisów ustawy.

Niezależnie od liczby odbiorników radiofonicznych lub telewizyjnych używanych przez osoby fizyczne w jednym gospodarstwie domowym lub w pojeździe będącym ich własnością -

uiszczana będzie tylko jedna opłata. Przyjęto tu równocześnie zasadę, że odpowiedzialność tych osób z tytułu opłat abonamentowych będzie solidarna.

Jednym z istotniejszych rozwiązań w zakresie opłat abonamentowych jest rezygnacja z zasady rejestracji odbiorników radiowych lub telewizyjnych. Ustawa przewidziała bowiem domniemanie, że w każdym gospodarstwie domowym używa się jednego odbiornika radiowego oraz jednego odbiornika telewizyjnego, chyba że pełnoletni domownik złoży pisemne oświadczenie, w którym stwierdzi, iż nie używa tych odbiorników.

Projekt wprowadza konieczność kontroli uiszczania opłaty abonamentowej przez operatora sieci kablowej. Zgodnie z projektem operator może zawrzeć umowę na dostarczanie usług telewizji kablowej wyłącznie z osobą, która udokumentuje fakt płacenia abonamentu w chwili podpisywania tej umowy.

Zachowano dotychczasowy zakres zwolnień od obowiązku wnoszenia opłat abonamentowych.

W celu poprawy skuteczności pobierania opłat abonamentowych wprowadzono do projektu przepisy, które dają podstawę do stosowania ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Informacje dotyczące podstawowych założeń projektu w zakresie harmonizacji prawa z normami UE przedstawiono również w rozdziale VII Sprawozdania KRRiT.

Ochrona własności intelektualnej

2.13 W 2001 roku działalność KRRiT w obszarze ochrony własności intelektualnej obejmowała szereg różnorodnych działań o charakterze krajowym i międzynarodowym.

Należy tu przede wszystkim wymienić: uczestnictwo w pracach Rządowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych oraz prace w ramach Podkomisji ds. nowelizacji prawa autorskiego Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu Sejmu III kadencji. Istotną sprawą było także sporządzenie kompleksowej opinii, dotyczącej „Raportu o Polsce w sprawie własności intelektualnej”, przygotowanego przez Biuro Wykonawcze Prezydenta USA.

KRRiT uczestniczyła także w pracach Grupy Roboczej ds. Współpracy Gospodarczej Rady Państw Morza Bałtyckiego i powołanego w jej ramach Zespołu ds. Ochrony Własności Intelektualnej w Rejonie Morza Bałtyckiego

2.14 Na mocy art. 127 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych Prezes Rady Ministrów, zarządzeniem z 9 listopada 2000 roku, powołał Zespół ds. Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych, który rozpoczął działanie w 2001 roku. Członkiem Rządowego Zespołu jest Przewodniczący KRRiT.

Do zadań Zespołu należy opracowywanie wniosków i propozycji inicjatyw dotyczących usprawnienia działań organów administracji rządowej w zakresie efektywności zwalczania naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Zespół powinien dokonywać bieżącej analizy sytuacji w zakresie przestrzegania prawa autorskiego i praw pokrewnych, przedstawić propozycje działań mające na celu zapobieganie naruszeniom prawa autorskiego i praw pokrewnych i zwalczanie istniejących naruszeń, przygotowywać propozycje zmian legislacyjnych zmierzające do skuteczniejszego egzekwowania postanowień prawnych oraz dokonywać okresowej oceny postępów działań w zakresie zwalczania naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych. Wnioski przedstawiane są Prezesowi Rady Ministrów.

2.15 W celu realizacji swych zadań Zespół powołał cztery grupy robocze: Analiza, Legislacja, Stadion i Edukacja.

Grupa Analiza jest powołana do przygotowywania raportów okresowych oraz raportu rocznego dotyczącego ochrony prawa autorskiego i praw pokrewnych w Polsce.

Pierwszy raport obejmuje następujące zagadnienia ogólne: opis aktualnego stanu prawnego, charakterystykę wybranych naruszeń prawa i ocenę społeczną zjawiska piractwa, wskazuje instytucje państwowe i społeczne zajmujące się ochroną praw autorskich i pokrewnych.

W dalszej części w sposób bardziej szczegółowy omówione są kwestie naruszeń na rynkach: fonografii, video, programów komputerowych, sfery nadań radiowo - telewizyjnych, internetu, itp. Raport zawiera także kwestie proceduralne, dane dotyczące współpracy międzynarodowej, porusza kwestie dotyczące edukacji oraz zawiera wnioski mające charakter wyjściowy dla prac następnych grup.

Podstawowym zadaniem grupy pod nazwą Legislacja jest natomiast przygotowanie projektu koniecznych zmian prawnych - dotyczy to zwłaszcza nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych - ukierunkowanych na osiągnięcie większej efektywności i racjonalności systemu egzekucji praw autorskich i pokrewnych. Istotne są także zmiany przepisów proceduralnych, które przyspieszyłyby egzekucję, polepszały współpracę pomiędzy różnymi organami administracji, także w innych obszarach legislacyjnych, obejmujących przede wszystkim kwestie dotyczące działalności policji, służb celnych, prokuratury, sądownictwa.

Grupa robocza Stadion (nazwa grupy pochodzi od Stadionu Dziesięciolecia w Warszawie) ma za zadanie praktyczne zmniejszenie skali naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych. Przede wszystkim chodzi o wypracowanie modelu współpracy różnych organów administracji w likwidowaniu procederu piractwa. Przewodnictwem grupy spoczywa w rękach MSWiA. Zadaniem grupy będzie także przeniesienie tego modelu współpracy do innych miejsc w kraju, w celu zwiększenia efektywności w zwalczaniu piractwa.

Zadaniem grupy Edukacja jest opracowanie programu edukacyjnego skierowanego do młodzieży, ukierunkowanego na nauczanie poszanowania praw autorskich i pokrewnych, odróżnianie towarów oryginalnych od towarów podrobionych oraz pomoc w kształtowaniu świadomości społecznej zjawiska piractwa.

W 2001 roku przedstawiciele KRRiT brali aktywny udział w pracach grup: Analiza i Legislacja, wnosząc istotny wkład do Raportu, zarówno w zakresie uczestnictwa w pracach grup, przekazywania uwag i opinii, sporządzania informacji dotyczących miejsca KRRiT w systemie ochrony własności intelektualnej oraz współredagowania części raportu poświęconej sferze nadań radiowo - telewizyjnych.

Udział w nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

2.16 W 2001 roku KRRiT uczestniczyła w pracach nad nowelizacją ustawy z 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych, w zakresie obejmującym przede wszystkim problematykę organizacji zbiorowego zarządzania i Komisji Prawa Autorskiego.

Sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu Sejmu III kadencji 11 lipca 2000 roku powołała Podkomisję nadzwyczajną do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Prace Podkomisji trwały do końca III kadencji Sejmu. Projekt, będący efektem prac Podkomisji koncentrował się na usprawnieniu funkcjonowania systemu egzekucyjnego zawartego w ustawie. Upřednie próby nowelizacji ustawy nie doprowadziły do klarownego określenia pozycji organizacji zbiorowego zarządzania oraz

uporządkowania sytuacji w sferze zezwoleń na zbiorowe zarządzanie. Wynika to w dużej mierze z faktu, iż kwestie funkcjonowania Komisji Prawa Autorskiego, systemu zezwoleń wydawanych przez Ministra Kultury i zakresu praw organizacji zbiorowego zarządzania stanowią materię kontrowersyjną.

Istotnym problemem, powodującym nieskuteczność systemu ochrony własności intelektualnej jest wskazywana np. przez nadawców i innych użytkowników nieuzasadniona na gruncie ekonomicznym w rozumieniu art. 110 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych wysokość stawek proponowanych przez organizacje zbiorowego zarządzania i wzajemne ich nakładanie się na poszczególnych polach eksploatacji.

Pola zbiorowego zarządu, w decyzjach Ministra Kultury nie są wystarczająco precyzyjnie określone, co właśnie stwarza możliwości ich nakładania się (zgodnie z przepisami ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych na jednym polu eksploatacji może działać więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania).

Pokrywanie się zakresu tabel, składanych przez uprawnione organizacje zbiorowego zarządzania, skutkuje w efekcie nieuzasadnionym zwielokrotnianiem zobowiązań finansowych po stronie podmiotów zobowiązanych oraz – co jest konsekwencją tego stanu rzeczy – znacznymi trudnościami w dochodzeniu swoich praw przez twórców.

KRRiT podziela pogląd wyrażany przez organizacje nadawcze, iż kilkuletnie doświadczenie funkcjonowania przepisów w tym zakresie wyraźnie wskazuje na niedostatek dotychczasowych uregulowań. Na pogłębiające się trudności miało wpływ naruszenie równowagi między interesami twórców i użytkowników praw, jak również praktyki organizacji zbiorowego zarządzania, co doprowadziło do naruszenia zasad funkcjonowania rynku.

Poprzednie projekty obejmujące zagadnienia organizacji zbiorowego zarządzania i funkcjonowania Komisji Prawa Autorskiego nie uwzględniały w dostatecznym stopniu stanowiska użytkowników. Dlatego w trakcie prac parlamentarnych nad omawianą nowelizacją po raz pierwszy przedstawiono inne niż dotychczasowe koncepcje, oparte na propozycjach nadawców, co – podobnie jak i projekt wyjściowy (ukierunkowany wyłącznie na potrzeby organizacji zbiorowego zarządzania) - wzbudziło szereg kontrowersji i nie doprowadziło do rozstrzygnięć w tej kwestii. Prace nad projektem nie zostały ukończone z powodu upływu kadencji Sejmu.

2.17 Niewątpliwie sytuacja istniejąca aktualnie na rynku mediów elektronicznych, a zwłaszcza problem wzajemnego zachodzenia uprawnień poszczególnych organizacji (pola eksploatacji) przez poszczególne organizacje zbiorowego zarządzania, kwestia repartycji, itp. oraz pozycja Komisji Prawa Autorskiego pilnie wymagają zmiany.

Weryfikacja istniejących już zezwoleń i ich zakresu, być może także rozgraniczenie kompetencji poszczególnych uprawnionych organizacji zbiorowego zarządzania lub zmniejszenie ich liczby na danym polu eksploatacji ułatwiłoby pełne rozeznanie sytuacji w tej materii, z punktu widzenia uprawnionych twórców i zobowiązanych płatników. Pozwoliłoby także na ustalenie w jakim kierunku powinny pójść zmiany w przepisach prawnych. Podobnie celowe wydaje się rozważenie pozycji prawnej Komisji Prawa Autorskiego, a zwłaszcza rozszerzenia jej kompetencji.

KRRiT uważa, iż dalsze prace są niezbędne, a przyjęcie określonego poziomu kompromisu pomiędzy uprawnionymi a użytkownikami praw autorskich i pokrewnych stanowi podstawę do stworzenia efektywnego systemu egzekucyjnego w zakresie ochrony praw autorskich.

2.18 Krajowa Rada opracowała opinię w sprawie przesłanego 1 marca 2001 roku „Raportu o Polsce w sprawie własności intelektualnej”, przygotowanego przez Biuro Wykonawcze Prezydenta USA. W opinii zwrócono uwagę na najistotniejsze problemy materialno-prawne, stanowiące treść nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych jeszcze z 2000 roku oraz wskazywano na potrzebę wypracowania nowych ram prawnych funkcjonowania organizacji

zbiorowego zarządzania, ich praw, obowiązków oraz nowych ram prawnych dla Komisji Prawa Autorskiego. Odniesiono się kompleksowo do aktualnych międzynarodowych zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej w tym obszarze.

Realizacja przepisów innych ustaw związanych z funkcjonowaniem KRRiT oraz jej Biura

2.19 W związku z ustawą z 22 stycznia 1999 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95) w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji wydano wszystkie wymagane przepisy wewnętrzne. Przepisy te dostosowują organizację pracy Biura KRRiT oraz środki ochrony fizycznej do potrzeb, wynikających z wymogów ustawy i zakresu niezbędności ich stosowania. Działania te oraz stan zakończonych postępowań sprawdzających wobec kadry kierowniczej pozwalają stwierdzić, że KRRiT i jej Biuro są przygotowane do pracy z dokumentacją niejawną. Zgodnie z § 30 Regulaminu Organizacyjnego Biura KRRiT wykonywaniem zadań z związanych z ochroną informacji niejawnych zajmuje się Pełnomocnik Przewodniczącego KRRiT do spraw ochrony informacji niejawnych.

2.20 Ustawa z 11 kwietnia 1997 roku o ujawnianiu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne, oprócz nakazu składania oświadczeń lustracyjnych przez członków KRRiT, nakłada także obowiązki na Przewodniczącego KRRiT. Obowiązki te polegają na zbieraniu i przekazywaniu do Sądu Apelacyjnego w Warszawie oświadczeń lustracyjnych od osób sprawujących funkcje publiczne w:

- Telewizji Polskiej S.A. (Zakład Główny w Warszawie oraz 12 oddziałów terenowych);
- Polskim Radiu S.A. w Warszawie;
- 17 regionalnych rozgłośniach Polskiego Radia.

Wykonywanie wyżej wymienionych obowiązków wiąże się z przekazywaniem do Sądu Apelacyjnego aktualnych wykazów osób podlegających lustracji, współdziałania w tym zakresie z Rzecznikiem Interesu Publicznego oraz zamieszczaniem stosownych obwieszczeń w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski”. Obowiązki te są realizowane na bieżąco.

2.21 Ustawa z 12 sierpnia 1997 roku o ochronie osób i mienia nałożyła na KRRiT obowiązki związane z ustalaniem i prowadzeniem wykazu obiektów radiowych i telewizyjnych podlegających obowiązkowej ochronie. W tej sprawie KRRiT przyjęła 7 grudnia 1999 roku uchwałę nr 732 upoważniającą Przewodniczącego KRRiT do wydania decyzji ustalających obiekty podlegające ochronie. Decyzje te zostały przekazane do wojewodów oraz kierowników jednostek organizacyjnych publicznej radiofonii i telewizji. Określone w ustawie obowiązki Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji zostały zrealizowane zgodnie z uchwałą KRRiT nr 732. Obowiązki te polegały w 2001 roku na bieżącej aktualizacji ustalonego przez Krajową Radę wykazu obiektów podlegających obowiązkowej ochronie oraz korygowaniu wydanych w tej sprawie decyzji administracyjnych.

2.22 Realizacja przepisów ustawy z 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej związana była w szczególności z współpracą z wojskowymi komendami uzupełnień, prowadzeniem szkoleń obronnych oraz gospodarowaniem rezerwami specjalistycznymi. W oparciu o przepisy ustawy w 2001 roku realizowano plan finansowego wspomaganie szkolenia obronnego w jednostkach organizacyjnych publicznej radiofonii i telewizji oraz plan szkolenia obronnego kadry kierowniczej KRRiT.

2.23 Ustawa z 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883 z późn. zm.) nakłada na administratora danych obowiązki związane z przetwarzaniem danych osobowych. Zgodnie z ustawą, administratorem danych jest organ, instytucja, jednostka organizacyjna, podmiot lub osoba decydujące o celach i środkach przetwarzania danych osobowych.

Organem państwowym właściwym w sprawach radiofonii i telewizji będącym administratorem danych w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie danych osobowych jest Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

Przetwarzanie danych osobowych następuje przede wszystkim w związku z wykonywaniem ustawowych zadań KRRiT takich jak: umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych, koncesjonowanie, rejestracja programów rozprowadzanych w sieciach kablowych, postępowanie w zakresie skarg i wniosków, prowadzenie spraw pracowniczych.

W związku z realizacją przepisów ustawy o ochronie danych osobowych zgłoszono do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych zbiory danych o następujących nazwach: „Sprawy abonamentowe (umorzenia i rozłożenia na raty płatności opłat abonamentowych)” i „Skargi i wnioski”.

Zmiany statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji

2.24 Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji Krajowa Rada wyraża zgodę na zmianę statutu spółki publicznej radiofonii lub telewizji po złożeniu wniosku przez nadawcę do Ministra Skarbu Państwa. Zgłoszone w 2001 roku propozycje zmian statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji miały za zadanie uaktualnić brzmienie statutów i dostosować je do obowiązujących ustaw. Propozycje zmian dotyczyły statutów spółek: Telewizja Polska S.A. oraz Regionalna Rozgłośnia Polskiego Radia - Radio Zachód S.A. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zaakceptowała wszystkie zmiany wynikające z dostosowania wspomnianych statutów do przepisów Kodeksu Spółek Handlowych, znowelizowanej 29 czerwca 1995 roku ustawy o radiofonii i telewizji, ustawy o działach administracji rządowej, ustawy o języku polskim, ustawy o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa, ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi oraz z faktu denominacji złotego. Krajowa Rada wyraziła zgodę na wszystkie zmiany wynikające z dostosowania do obowiązującego prawa. Nie została wyrażona zgoda na zmiany sprzeczne z ustawą o radiofonii i telewizji, m.in. dotyczące zmiany przedmiotu działalności spółki polegającej na wyrażeniu zgody na tzw. rozszczepianie programu.

Wpływ orzecznictwa na działalność KRRiT

2.25 Wyrokiem z 13 listopada 2001 roku Naczelny Sąd Administracyjny po rozpoznaniu skargi „Canal+ Cyfrowy” Spółka. z o.o. na decyzję Przewodniczącego KRRiT z 6 czerwca 2000 roku w przedmiocie cofnięcia koncesji na rozpowszechnianie programów telewizyjnych uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję z 30 marca 2000 roku. Przewodniczący KRRiT decyzją z 30 marca 2000 roku cofnął Spółce „Canal+ Cyfrowy” koncesję z 7 lutego 2000 roku na bezprzewodowe rozpowszechnianie programów telewizyjnych w części obejmującej rozpowszechnianie programów telewizyjnych:

- „Nasza Telewizja” rozpowszechnianego przez spółkę Polskie Media S.A.
- „Polsat” i „Posat 2” rozpowszechnianych przez spółkę P.T.S. Polsat S.A.

Podstawą cofnięcia koncesji był brak posiadania aktualnej zgody nadawcy upoważniającej do bezprzewodowego rozpowszechniania jego programu.

Po rozpatrzeniu wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Przewodniczący KRRiT decyzją z 6 czerwca 2000 roku utrzymał w mocy swoją poprzednią decyzję. Zdaniem Przewodniczącego KRRiT nie naruszono przepisów postępowania administracyjnego, a organ koncesyjny

podejmujący decyzję w sprawie cofnięcia koncesji nie jest zobowiązany do oceny ważności umów cywilnoprawnych, ponieważ należy to do kompetencji sądu.

„Canal+ Cyfrowy” zaskarżył decyzję Przewodniczącego KRRiT. NSA podzielił argumenty przedstawione w zaskarżeniu stwierdzając, że organ koncesyjny powinien zawiesić postępowanie do czasu rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego.

Przed wydaniem decyzji o cofnięciu koncesji strona skarżąca wniosła bowiem pozew do sądu powszechnego. Zdaniem NSA należało zatem przyjąć, że fakt istnienia umów stanowi zagadnienie wstępne i organ koncesyjny powinien zawiesić postępowanie do czasu rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego. Takie rozstrzygnięcie NSA może powodować znaczne wydłużenie procedury koncesyjnej.

2.26 Wyrokiem z 12 grudnia 2001 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę P.T.S. Polsat S.A. na decyzję Przewodniczącego KRRiT z 6 czerwca 2000 roku w przedmiocie wezwania o zaniechanie naruszania warunków koncesji.

Przewodniczący KRRiT decyzjami z 30 marca oraz 6 czerwca 2000 roku wezwał P.T.S. Polsat S.A. do natychmiastowego zaniechania naruszenia warunków koncesji. Naruszenia polegały na bezprzewodowym rozprowadzaniu w systemie cyfrowym bez posiadania aktualnej zgody Telewizji Polskiej S.A. programów rozpowszechnianych przez TVP S.A. (TVP 1, TVP 2, Programu Satelitarnego Polonia, WOT).

22 grudnia 1998 roku Przewodniczący KRRiT wydał decyzję uprawniającą P.T.S. Polsat S.A. do bezprzewodowego rozprowadzania w systemie cyfrowym programów telewizji publicznej.

9 maja 2000 roku prezes Zarządu Telewizji Polskiej S.A. poinformował KRRiT, że P.T.S. Polsat S.A. rozprowadza programy TVP S.A. bez aktualnej zgody. Zarząd TVP S.A. podjął uchwałę zawierającą zgodę na rozprowadzanie jej programów z zastrzeżeniem, że szczegółowe warunki udzielania i cofnięcia zgody określi odrębna umowa. Umowa taka nigdy nie została zawarta.

P.T.S. Polsat S.A. stwierdzał, że posiada prawo do rozprowadzania programów TVP S.A. nabyte na podstawie decyzji z 22 grudnia 1998 roku, oraz że posiada to prawo bezwarunkowo, na okres ważności koncesji.

Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że przepis art. 10 ust 4 ustawy o radiofonii i telewizji pozwala Przewodniczącemu KRRiT na wydanie decyzji nakazującej nadawcy zaniechanie działań w zakresie tworzenia i rozpowszechniania programów, jeżeli naruszają one przepisy koncesji.

NSA stwierdził, że organ administracji publicznej nie przekracza postępowania administracyjnego, jeśli w postępowaniu takim bada fakt istnienia umowy cywilnoprawnej, stanowiącej przesłankę rozstrzygnięcia administracyjnego.

Ponadto P.T.S. Polsat S.A. nie przedstawiła żadnych dowodów pozwalających na uznanie, że pomimo twierdzeń prezesa zarządu TVP S.A. posiada zgodę Telewizji Polskiej S.A. na rozprowadzanie jej programów.

Informacje o decyzjach Przewodniczącego KRRiT o nałożeniu kar na nadawców przedstawiono w rozdziałach I i VI Sprawozdania KRRiT.

W rozdziale I Sprawozdania KRRiT przedstawiono również informację o udziale KRRiT w pracach Sejmu i Senatu RP.

III. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI JAKO ORGAN KONCESYJNY

A. Radiofonia

Postępowania w zakresie ponownego udzielenia koncesji

3.1 W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada rozpoczęła proces ponownego udzielania koncesji na nadawanie programów radiowych. Wiązało się to z upływem terminu ważności koncesji wydanych w latach 1994 i 1995, a więc w trakcie tzw. pierwszego procesu koncesyjnego.

Ustawa o radiofonii i telewizji, pomimo podjętych przez Krajową Radę prób nowelizacji umożliwiającej uproszczenie i skrócenie postępowania w przypadku kontynuacji działalności nadawczej, nie przewiduje odrębnego trybu rozpatrywania wniosków o ponowne udzielenie koncesji. Z powodu braku takich uregulowań Krajowa Rada była zobligowana do przeprowadzenia pełnego postępowania koncesyjnego w tym zakresie.

Nadawcy o zasięgu ogólnokrajowym

3.2 W marcu 2001 roku trwało postępowanie o udzielenie koncesji dla nadawców o zasięgu ogólnokrajowym, zapoczątkowane ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT z 13 listopada 2000 roku na sieć użytkowaną przez Radio RMF FM i sieć użytkowaną przez Radio ZET oraz ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT z 9 stycznia 2001 roku na sieć użytkowaną przez Radio Maryja.

W postępowaniach tych uczestniczyły także inne podmioty niż te, które dotychczas wykonywały koncesję. O częstotliwości użytkowane przez spółkę Radio Muzyka Fakty starała się także spółka Zjednoczone Przedsiębiorstwo Rozrywkowe EXPRESS Sp. z o.o., a o częstotliwości użytkowane przez spółkę Radio ZET - spółka „Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe” S.A.

Wydanie nowych koncesji nastąpiło przed datą wygaśnięcia koncesji dotychczas użytkowanych: spółka Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. otrzymała decyzję koncesyjną 22 maja, Radio ZET Sp. z o.o. – 6 czerwca, a Warszawska Prowincja Zgromadzenia Ojców Redemptorystów – 21 czerwca 2001 roku.

Spółki RMF FM i Radio ZET otrzymały koncesje o zbliżonym zasięgu ludnościowym. Pełna liczba mieszkańców w zasięgu programu RMF FM w chwili otrzymania koncesji wynosiła 35.747.000 osób, a w zasięgu Radia ZET – 34.003.000 osób.

Nadawcy otrzymali koncesje na programy o dotychczasowym charakterze. W przypadku Radia RMF FM i Radia ZET są to programy o charakterze uniwersalnym tj. o zróżnicowanej strukturze gatunkowej ze szczególnym uwzględnieniem audycji informacyjnych i publicystycznych

oraz o udziale tzw. audycji słownych w programie wynoszącym co najmniej 20 % tygodniowego czasu emisji programu. Nadawcy wnieśli opłaty koncesyjne – Radio RMF FM - 8.022.800 zł, Radio ZET - 7.640.000 zł.

3.3 Radio Maryja realizuje na podstawie nowej koncesji program o charakterze społeczno-religijnym. Audycje realizujące społeczno-religijny charakter programu to w szczególności audycje publicystyczne i edukacyjne o tematyce społecznej, tworzone w różnych formach radiowych, a także audycje religijne. Audycje te przedstawiają wszechstronnie zagadnienia wiary i życia Kościoła.

Warszawska Prowincja Ojców Redemptorystów wystąpiła do Krajowej Rady o przyznanie statusu nadawcy społecznego. KRRiT przyznała koncesjonariuszowi wnioskowany status, co wiąże się m.in. ze zwolnieniem z wniesienia opłaty za udzielenie koncesji.

Liczba mieszkańców pozostająca w zasięgu programu Radia Maryja wynosiła w dniu udzielenia koncesji 30.419.000 osób (obecnie 30.467.300 osób).

Prezes URT przekazał Krajowej Radzie 5 lutego 2002 roku informacje dotyczące zakończenia uzgodnień międzynarodowych w zakresie niektórych częstotliwości zawartych w realizowanym przez KRRiT „Planie sieci stacji UKF FM Radia Maryja w zakresie 87,5-108 MHz”.

Na podstawie tych informacji nadawca - Zgromadzenie Ojców Redemptorystów – 13 lutego 2002 roku wystąpił do Krajowej Rady z wnioskiem o zwiększenie maksymalnej skutecznej mocy promieniowanej 11 stacji nadawczych:

- Biała Podlaska 87,8 MHz,
- Ciechanowiec 97 MHz,
- Ciechanów 91,8 MHz,
- Hrubieszów 95,8 MHz,
- Kutno 88,3 MHz,
- Lublin 97,0 MHz,
- Łomża 101,3 MHz,
- Radom 94,2 MHz,
- Wyszaków 92,7 MHz
- Zakopane 96,3 MHz,
- Zamość 96,5 MHz.

Krajowa Rada 5 marca 2002 roku przyjęła uchwałę w sprawie powyższych zmian koncesji na rozpowszechnianie programu Radio Maryja. Decyzje wydane zostaną po zajęciu stanowiska przez Prezesa URT.

Koncesja na nadawanie programu uniwersalnego o zasięgu ponadregionalnym - Radio Wawa

3.4 Ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT z 3 kwietnia 2001 roku dotyczyło możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu za pomocą sieci stacji nadawczych dotychczas użytkowanych przez spółkę Wawa S.A. z siedzibą w Warszawie. Krajowa Rada 20 grudnia 2001 roku wydała ponownie spółce Wawa koncesję na rozpowszechnianie programu radiowego.

W 1999 roku do spółki Wawa S.A. za zgodą Krajowej Rady przystąpił udziałowiec zagraniczny – EUROCAST Rundfunk Beteiligungs GmbH z siedzibą w Berlinie, obejmując dopuszczalne ustawą o radiofonii i telewizji 33 % udziałów.

W przypadku programu Radia Wawa istotną zmianą było wprowadzenie zapisów koncesyjnych wykluczających tzw. rozszczepianie, to znaczy nadawanie odrębnych pasm lokalnych zawierających informacje lokalne oraz lokalną reklamę. Program Radio Wawa jest programem o charakterze określonym w koncesji jako uniwersalny. W strukturze gatunkowej zawiera m.in. następujące gatunki i rodzaje audycji: informacyjne, publicystyczne, rozrywkowe oraz edukacyjno-poradnicze. Łącznie tzw. warstwa słowna wynosi 14 % tygodniowego czasu nadawania programu. Radio Wawa ma w koncesji zapis ograniczający retransmisję innego programu, która może stanowić nie więcej niż 33 % dobowego czasu nadawania programu w godzinach 6.00-22.00.

Koncesja na nadawanie programu dla dzieci i młodzieży o zasięgu ponadregionalnym - Radiostacja

3.5 Ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT z 3 kwietnia 2001 roku dotyczyło również możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu za pomocą sieci stacji nadawczych dotychczas użytkowanych przez Związek Harcerstwa Polskiego (Radiostacja).

Wniosek o udzielenie tej koncesji złożyła Radiostacja Sp. z o.o., którą tworzą: Związek Harcerstwa Polskiego (49 %) oraz Eurozet Sp. z o.o. (51 %). Spółka Eurozet od prawie 2 lat tworzyła program na podstawie umowy z koncesjonariuszem, wspierając finansowo realizację koncesji. Radiostacja to niszowy program skierowany do młodzieży, dostępny we Wrocławiu, Krakowie, Warszawie, Rzeszowie, Gdańsku, Gdyni oraz w Poznaniu.

Krajowa Rada uznając, że wykonywanie tej koncesji jest związane z ponoszeniem znacznych nakładów finansowych, wyraziła zgodę na udział spółki Eurozet, która wnosi do Radiostacji profesjonalizm i doświadczenie wynikające z działalności na rynku medialnym jako właściciel Radia ZET.

Jednocześnie Krajowa Rada zagwarantowała dotychczasowy charakter programu. Nadawca jest zobowiązany do rozpowszechniania programu o charakterze uniwersalnym, który zawiera różne gatunki i formy radiowe, a w szczególności audycje informacyjne, publicystyczne i magazyny w wymiarze co najmniej 11 % tygodniowego czasu nadawania programu, w godzinach 6.30-23.00.

Koncesje na nadawanie programu przez podmioty związane z Kościołem katolickim

3.6 Na podstawie ogłoszeń Przewodniczącego KRRiT z 6 lutego oraz 6 i 27 marca 2001 roku o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu o charakterze społeczno – religijnym za pomocą częstotliwości dotychczas użytkowanych przez podmioty Kościoła katolickiego (archidiecezje, diecezje, zakony, parafie), udzielono 43 koncesje. Koncesje otrzymali dotychczasowi nadawcy.

Dwie dotychczasowe koncesje nie zostały ponownie wydane z powodu rezygnacji koncesjonariuszy: Diecezji Elckiej i Archidiecezji Warmińskiej.

Wśród nadawców kościelnych funkcjonuje obecnie sześciu nadawców społecznych, którzy nie nadają reklam i są zwolnieni z opłaty koncesyjnej.

24 stacje diecezjalne i archidiecezjalne wystąpiły o przyznanie w koncesji pełnego limitu reklamowego przewidzianego w ustawie o radiofonii i telewizji. 6 nadawców kościelnych zdecydowało się na wykorzystanie 7 % limitu reklam i jednocześnie skorzystanie z 25 % ulgi w opłacie koncesyjnej przewidzianej w rozporządzeniu KRRiT z 4 lutego 2000 roku w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych. 5 nadawców kościelnych wystąpiło o 2 % limit reklam, a więc skorzystali z 50 % zniżki w opłacie koncesyjnej, a 2 wystąpiło o program bez reklam (zniżka 80% w opłacie koncesyjnej) bez uzyskiwania statusu nadawcy społecznego.

Zgodnie z konstytucyjną zasadą autonomii państwa i Kościoła odpowiedzialność za ostateczny kształt programu społeczno-religijnego spoczywa na Biskupie Diecezjalnym. Społeczno – religijny charakter programu znalazł odzwierciedlenie w części programowej koncesji. Nadawcy są zobowiązani m.in. do wspierania lokalnego Kościoła w jego misji ewangelizacyjnej. Społeczno-religijny charakter programu jest także realizowany poprzez różne rodzaje audycji i formy radiowe, w tym przez audycje słowne, które zajmują nie mniej niż 12 % tygodniowego czasu nadawania programu.

Wśród nadawców kościelnych 24 stacje współpracują programowo ze Spółką Producentką PLUS. Krajowa Rada wyznaczyła granice tej współpracy wprowadzając do koncesji nadawców diecezjalnych ograniczenia w zakresie retransmisji programu lub tworzenia wspólnych bloków programowych. Ograniczenia te wynoszą 50% dobowego czasu nadawania.

Podczas analizowania sytuacji ekonomicznej dotychczasowych nadawców związanych z Kościołem katolickim Krajowa Rada otrzymała od wszystkich koncesjonariuszy deklaracje o posiadaniu wystarczających środków finansowych niezbędnych do realizacji koncesji, w tym także do wniesienia opłaty koncesyjnej.

Wykaz ponownie wydanych koncesji radiowych na nadawanie programu przez podmioty związane z Kościołem katolickim

nr koncesji	data wydania	nazwa nadawcy (nazwa programu)	lokalizacja stacji
004/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Białostocka (RADIO PLUS BIAŁYSTOK)	Białystok, Mońki
005/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Gnieźnieńska (RADIO PLUS GNIEZNO)	Gniezno
006/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Katowicka (RADIO PLUS KATOWICE)	Łaziska Górne
007/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Lubelska (RADIO PLUS LUBLIN)	Lublin/Boży Dar
008/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Przemyska Obrządku Łacińskiego (RADIO FARA - ROZGŁOŚNIA ARCHIDIECEZJI PRZEMYSKIEJ)	Jarosław
009/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Warszawska (KATOLICKIE RADIO PLUS ŚW. JÓZEF ARCHIDIECEZJA WARSZAWSKA)	Warszawa
010/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Wrocławska (KATOLICKIE RADIO RODZINA)	Wrocław
011/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Elbląska (RADIO PLUS ELBLĄG)	Elbląg
012/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Kaliska (RADIO KATOLICKIE DIECEZJI KALISKIEJ)	Kalisz/Chelmce
013/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska (RADIO PLUS KOSZALIN)	Koszalin/Chelmska Góra
014/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Łomżyńska (DIECEZJALNE RADIO NADZIEJA)	Łomża
015/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Łowicka (RADIO PLUS MIĘDZY ŁÓDZIĄ A WARSZAWĄ - ROZGŁOŚNIA DIECEZJI ŁÓWICKIEJ)	Kutno, Łowicz, Mszczonów, Rawa Mazowiecka,

016/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Opolska (RADIO PLUS OPOLE)	Brzezie, Dobrodzień, Kluczbork, Nysa, Olesno, Racibórz, Wysoka/Góra Św. Anny
017/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Radomska (KATOLICKIE RADIO RADOMSKIE AVE)	Radom
018/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Siedlecka (KATOLICKIE RADIO PODLASIE)	Siedlce/Łosice
019/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Warszawsko-Praska (RADIO WARSZAWA PRAGA)	Warszawa
020/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Zamojsko-Lubaczowska (KATOLICKIE RADIO ZAMOŚĆ)	Zamość/Feliksówka
021/P/2001-R	12.07.2001	Parafia Św. Józefa w Pasłęku (KATOLICKIE RADIO QUO VADIS)	Pasłęk
022/P/2001-R	12.07.2001	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Św. Jana Chrzciciela w Zbroszy Dużej (RADIO KATOLICKIE ZBROSZA DUŻA)	Zbrosza Duża
023/P/2001-R	27.07.2001	Diecezja Rzeszowska (VIA - KATOLICKIE RADIO RZESZÓW)	Rzeszów
024/P/2001-R	14.08.2001	Diecezja Bielsko-Żywiecka (ANIOŁ BESKIDÓW - BESKIDZKIE RADIO KATOLICKIE)	Bielsko-Biała
025/P/2001-R	14.08.2001	Diecezja Pelplińska (KATOLICKA ROZGŁOŚNIA DIECEZJI PELPLIŃSKIEJ - RADIO GŁOS)	Chojnice, Pelplin
026/P/2001-R	14.08.2001	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska (RADIO PLUS GŁOGÓW)	Głogów
027/P/2001-R	14.08.2001	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska (RADIO GORZÓW PLUS)	Gorzów Wlkp., Słubice
028/P/2001-R	14.08.2001	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska (RADIO PLUS ZIELONA GÓRA)	Zielona Góra
029/P/2001-R	14.08.2001	Polska Prowincja Zgromadzenia Ducha Świętego pod opieką Niepokalanego Serca Maryi (RADIO PLUS BYDGOSZCZ)	Bydgoszcz, Inowrocław
053/P/2001-R	28.08.2001	Archidiecezja Krakowska (RADIO PLUS KRAKÓW)	Kraków, Rabka, Zakopane
054/P/2001-R	28.08.2001	Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Ojcowie Franciszkanie) (RADIO NIEPOKALANÓW)	Skierzwice/Bartniki
054/P/2001-R	28.08.2001	Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Ojcowie Franciszkanie) (RADIO NIEPOKALANÓW)	Łódź
062/P/2001-R	26.10.2001	Diecezja Płocka (KATOLICKIE RADIO CIECHANÓW)	Ciechanów
063/P/2001-R	14.11.2001	Diecezja Płocka (RADIO PLUS PŁOCK)	Płock
064/P/2001-R	14.11.2001	Archidiecezja Gdańska (RADIO PLUS)	Gdańsk/Chwaszczyno
065/P/2001-R	14.11.2001	Archidiecezja Łódzka (RADIO PLUS ŁÓDŹ)	Łódź
066/P/2001-R	14.11.2001	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska (RADIO PLUS SZCZECIN)	Szczecin
067/P/2001-R	14.11.2001	Klasztor OO. Paulinów Jasna Góra - Częstochowa (PROGRAM RADIA JASNA GÓRA)	Częstochowa/Wręczyca
068/P/2001-R	14.11.2001	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska (RADIO PLUS LIPIANY)	Lipiany
069/P/2001-R	14.11.2001	Archidiecezja Poznańska (RADIO PLUS POZNAŃ)	Poznań/Piątkowo
070/P/2001-R	14.11.2001	Diecezja Tarnowska (RADIO PLUS TARNÓW)	Nowy Sącz, Tarnów, Krynica
071/P/2001-R	14.11.2001	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska (RADIO PLUS GRYFICE)	Gryfice
101/P/2002-R	25.01.2002	Diecezja Gliwicka (KATOLICKIE RADIO PLUS)	Zabrze
113/P/2002-R	26.02.2002	Diecezja Legnicka (RADIO PLUS LEGNICA)	Lubań, Łysa Góra, Polkowice, Wałbrzych
114/P/2002-R	8.03.2002	Archidiecezja Częstochowska (Katolickie Radio FIAT)	Częstochowa
115/P/2002-R	8.03.2002	Diecezja Kielecka (Radio PLUS Kielce)	Kielce

Nadawcy lokalni

3.7 Na podstawie ogłoszeń Przewodniczącego KRRiT z 22 stycznia, 25 lipca, 10 i 23 października 2001 roku o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego Krajowa Rada ponownie wydała 44 koncesje na programy o zasięgu lokalnym. W postępowaniach tych wzięli udział wszyscy dotychczasowi nadawcy lub podmioty będące kontynuatorem działalności, z wyjątkiem Radia Darłowo. Ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT umożliwiały także udział w procesie koncesyjnym nowych podmiotów. Do postępowania zgłosiło się 11 nowych podmiotów, jednak większość postępowań toczyła się z udziałem dotychczasowych koncesjonariuszy.

W ramach tych postępowań ważnym zadaniem Krajowej Rady było ustalenie, czy wniosek o udzielenie koncesji zawiera deklarację kontynuowania dotychczasowego charakteru programowego rozgłośni oraz czy wnioskodawca dysponuje środkami finansowymi pozwalającymi na realizację koncesji, w tym także na wniesienie opłaty koncesyjnej.

Istotnym elementem oceny wniosku było także ustalenie, czy wnioskodawca realizuje zobowiązania finansowe w tym zobowiązania wobec Skarbu Państwa, takie jak: opłaty za częstotliwości radiowe, składki ZUS i inne świadczenia pracownicze oraz należne z tytułu działalności gospodarczej podatki, a także opłaty z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych.

Mimo trudnej sytuacji na lokalnych rynkach oraz ostrej konkurencji nadawcom lokalnym udało się przedstawić wiarygodne finansowo projekty interesującego programu skierowanego do lokalnych społeczności.

W grupie nadawców, których koncesje wygasły do końca stycznia 2002 roku, Krajowa Rada odmówiła udzielenia koncesji 3 spółkom:

- BOSS sp. z o.o. z siedzibą w Płocku (28 września 2001 roku),
- Pro Kolor sp. z o.o. z siedzibą w Opolu (11 grudnia 2001 roku),
- Twoje Radio sp. z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu (4 stycznia 2002 roku).

Podmioty te skorzystały z prawa do wniesienia odwołania od decyzji Przewodniczącego KRRiT wydanych na podstawie uchwał Krajowej Rady.

Krajowa Rada podtrzymała swoje stanowisko w sprawie odmowy udzielenia koncesji dla spółki BOSS i spółki Pro Kolor. Spółka BOSS złożyła skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Dotychczasowi koncesjonariusze prowadzący rozgłoszenie lokalne w formie działalności gospodarczej jako osoby fizyczne zmienili formę prawną i założyli spółki. W grupie tej jest 15 dotychczasowych koncesjonariuszy. W większości są to spółki z ich 100 % udziałem, bądź z zachowaniem tzw. pakietu kontrolnego udziałów. Obecnie tylko czterech nadawców wykonuje koncesje jako osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tzw. lokalni nadawcy otrzymali koncesje na nadawanie programu uniwersalnego, a więc realizowanego w ramach różnych rodzajów audycji poświęconych tematyce lokalnej. Warstwa słowna w tych koncesjach w zależności od wielkości miasta wynosi 12 % w miastach powyżej 200 tys. mieszkańców lub 10 % w miastach poniżej 200 tys. i w całości jest poświęcona tematyce lokalnej. Nadawcy ci w ramach współpracy programowej mogą nadawać 33 % wspólnego programu w godzinach między 6.00 a 22.00 oraz wspólny program nocny.

W większości nadawcy ci wykorzystują pełny 15 % limit udziału reklamy w dobowym czasie nadawania. Niewielka grupa koncesjonariuszy, głównie w mniejszych miastach, zdecydowała się na określenie progu emisji reklamy na poziomie 7 % i 2 %, korzystając jednocześnie z ulg w opłatach koncesyjnych.

3.8 Uregulowania dotyczące działalności samorządu terytorialnego, a w szczególności ustawa z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, ustawa z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym, ustawa z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie wojewódzkim jako zasadę określiły prowadzenie przez samorządy działalności w zakresie zadań o charakterze użyteczności publicznej. Działalność w zakresie nadawania programów radiowych i telewizyjnych, według tych regulacji, wykracza poza tę sferę. Jednostki samorządu terytorialnego wystąpiły o udzielenie koncesji dla spółek prawa handlowego utworzonych ze 100 % lub większościowym udziałem gmin. Spółki takie zostały założone przez:

- Związek Gmin Ziemi Wieluńskiej,
- Gminę Miasta Radom,
- Gminę Łomianki,
- Gminę Miasta Proszowice,
- Opatowski Ośrodek Kultury.

W dopuszczalnej prawem formie jako instytucja kultury działają obecnie dwa podmioty – „Centrum Kultury i Sztuki Kalisz” i „Opatowski Ośrodek Kultury”.

Wykaz ponownie wydanych lokalnych koncesji radiowych

nr koncesji	data wydania	nazwa nadawcy (nazwa programu)	lokalizacja stacji
030/P/2001-R	14.08.2001	BIS - Media Sp. z o.o. (TWOJE RADIO PULS 95,6 FM)	Lublin
031/P/2001-R	14.08.2001	Radio POMOŻE Sp. z o.o. (RADIO POMOŻE)	Bydgoszcz
032/P/2001-R	14.08.2001	Radio Inowrocław Sp. z o.o. (RADIO I)	Inowrocław
033/P/2001-R	14.08.2001	Radio PARK Sp. z o.o. (RADIO PARK)	Kędzierzyn-Koźle
034/P/2001-R	14.08.2001	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe HITT Sp. z o.o. (FLASH)	Będzin, Wisła, Zabrze
035/P/2001-R	14.08.2001	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe HITT Sp. z o.o. (FLASH OPOLE)	Wysoka k/Opola
036/P/2001-R	14.08.2001	Radio Las Vegas Sp. z o.o. (RADIO LAS VEGAS)	Ciechocinek
037/P/2001-R	14.08.2001	Radio VANESSA Sp. z o.o. (RADIO VANESSA)	Strzebnik k/ Raciborza
040/P/2001-R	21.08.2001	Radio W Sp. z o.o. (RADIO W)	Włocławek
041/P/2001-R	21.08.2001	ESKA NORD Sp. z o.o. (RADIO ESKA NORD)	Gdańsk, Gdynia
042/P/2001-R	21.08.2001	Radio PLESINO Sp. z o.o. (MEGA FM)	Pszczyna
044/P/2001-R	21.08.2001	Radio Toruń Sp. z o.o. (RADIO TORUŃ)	Toruń
047/P/2001-R	28.08.2001	Radio Warmia-Mazury WA-MA S.A. (RADIO Wa-Ma IŁAWA)	Iława
048/P/2001-R	28.08.2001	Radio Warmia-Mazury WA-MA S.A. (RADIO Wa-Ma MRĄGOWO)	Mrągowo
049/P/2001-R	28.08.2001	Radio Warmia-Mazury WA-MA S.A. (RADIO Wa-Ma)	Olsztyn
050/P/2001-R	28.08.2001	Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe HITT Bielsko Sp. z o.o. (RADIO DELTA)	Bielsko Biała
051/P/2001-R	28.08.2001	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe "RADIO - MEDIA ZIEMI WIELUŃSKIEJ" Sp. z o.o. (RADIO ZIEMI WIELUŃSKIEJ)	Wieluń
055/P/2001-R	11.09.2001	Radio REKORD FM S.A. (RADIO REKORD FM)	Radom
056/P/2001-R	11.09.2001	Czeremańska-Gocławska Elżbieta (PŁOCKIE RADIO PULS)	Płock
057/P/2001-R	11.09.2001	"Radio 90" Sp. z o.o. (RADIO 90 FM)	Wodzisław Śląski
059/P/2001-R	18.09.2001	Tauer Andrzej (RADIO SUDETY)	Dzierżoniów
060/P/2001-R	18.09.2001	"ALEX MEDIA" Sp. z o.o. (ALEX)	Zakopane
061/P/2001-R	28.09.2001	Regionalne Przedsiębiorstwo Związkowe Sp. z o.o. (TOP)	Katowice
072/P/2001-R	27.11.2001	Obertaniec Stanisław (RADIO eL-LEGNICA)	Legnica, Polkowice
073/P/2001-R	29.11.2001	RADIO KOŁOBRZEG Sp. z o.o. (RADIO KOŁOBRZEG)	Kołobrzeg
075/P/2001-R	29.11.2001	MFM Sp. z o.o. (KOLOR 103 FM)	Warszawa
077/P/2001-R	30.11.2001	Radio LELIWA Sp. z o.o. (RADIO LELIWA)	Machów, Stalowa Wola

078/P/2001-R	30.11.2001	"RADIO PLAMA" Sp. z o.o. (RADIO PLAMA)	Szczecin/Warszewo
079/P/2001-R	30.11.2001	Radio Bielsko Sp. z o.o. (RADIO BIELSKO)	Góra Szyndzielnia
080/P/2001-R	30.11.2001	RADIO KLAKSON Sp. z o.o. (RADIO KLAKSON 106,1 FM)	Wrocław
081/P/2001-R	30.11.2001	RADIO KLAKSON Sp. z o.o. (RADIO KLAKSON 101,7FM)	Zielona Góra
082/P/2001-R	30.11.2001	RADIO KLAKSON Sp. z o.o. (RADIO KLAKSON 106,6 FM)	Wysoka k/Opola
083/P/2001-R	30.11.2001	RADIO REJA Sp. z o.o. (RADIO ReJa)	Szczecinek, Złocieniec
084/P/2001-R	30.11.2001	Radio Gra Sp. z o.o. (RADIO GRA)	Toruń
086/P/2002-R	09.01.2002	MAKS-TARNÓW Sp. z o.o. (MAKS-TARNÓW)	Tarnów
087/P/2002-R	09.01.2002	MAKS-BOCHNIA Sp. z o.o. (MAKS-BOCHNIA)	Bochnia
088/P/2002-R	09.01.2002	Radio WEEKEND Sp. z o.o. (RADIO WEEKEND)	Bytów, Chojnice, Sępólno Krajeńskie
089/P/2002-R	25.01.2002	Centrum Kultury i Sztuki (RADIO CENTRUM)	Kalisz/Mikstat
090/P/2002-R	25.01.2002	Opatowski Ośrodek Kultury (RADIO OPATÓW)	Opatów
091/P/2002-R	25.01.2002	"CLASSIC FM" Sp. z o.o. (CLASSIC FM)	Łódź
092/P/2002-R	25.01.2002	"PARTYTURA" Sp. z o.o. (RADIO 93,5 FM)	Poznań
095/P/2002-R	25.01.2002	Jaworski Wojciech (RADIO ALFA)	Kraków
107/P/2002-R	19.02.2002	Agencja Radiowo-Telewizyjna FAMA Sp. z o.o. (RADIO FAMA)	Kielce
108/P/2002-R	20.02.2002	VIGOR MEDIA Sp. z o.o. (VIGOR FM RADIO)	Czarnówko k/Lęborka, Kobylnica k/ Słupska, Koszalin
110/P/2002-R	21.02.2002	Kalisz Jerzy (RADIO ILAWA)	Ilawa
111/P/2002-R	21.02.2002	Rozgłośnia Radiowa "REZONANS" Sp. z o.o. (RADIO REZONANS)	Sosnowiec
116/P/2002-R	19.03.2002	RADIO MAZOWSZE Sp. z o.o. (RADIO MAZOWSZE 95.8 FM)	Nowy Dwór Mazowiecki
117/P/2002-R	20.03.2002	REGION Sp. z o.o. (RADIO ŁAN)	Pietrzejowice

Koncesje na nadawanie programu wyspecjalizowanego - akademickiego

3.9 Koncesje udzielone dla tzw. rozgłośni akademickich wykonują obecnie uczelnie: Politechnika Białostocka (Radio Akadera), Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (Akademickie Radio Centrum), Politechnika Rzeszowska (Akademickie Radio Centrum). Jako spółka działa Porozumienie Radiowe – Poznań Sp. z o.o. nadająca program SUPER FM. Koncesję udzieloną na rozpowszechnianie programu akademickiego realizuje również Fundacja Krakowskiego Radia Akademickiego Żak - Radio Rak, którą tworzą publiczne i niepubliczne szkoły wyższe w Krakowie.

Koncesje te przewidują częściowe finansowanie programu z wpływów reklamowych oraz ze środków przeznaczanych na ten cel przez władze uczelni.

Nadawcy tzw. akademicy realizują program o charakterze wyspecjalizowanym zarówno ze względu na poruszaną problematykę, jak i odbiorcę. Program koncentruje się na działalności środowiska akademickiego i jego problemach.

Wykaz wydanych koncesji radiowych o charakterze akademickim

nr koncesji	data wydania	nazwa nadawcy (nazwa programu)	lokalizacja stacji
039/P/2001-R	21.08.2001	Politechnika Białostocka (RADIO AKADERA)	Białystok
052/P/2001-R	28.08.2001	Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (AKADEMICKIE RADIO CENTRUM)	Lublin
076/P/2001-R	29.11.2001	Politechnika Rzeszowska (AKADEMICKIE RADIO CENTRUM)	Rzeszów
109/P/2002-R	20.02.2002	FUNDACJA KRAKOWSKIEGO RADIA AKADEMICKIEGO ŻAK (RADIO ŻAK)	Kraków

Koncesje na nadawanie programu muzycznego o zasięgu lokalnym

3.10 Dotychczasowi nadawcy, związani właścicielsko ze spółką ZPR S.A. używający wspólnej nazwy ESKA, zwrócili się do Krajowej Rady z wnioskiem o przygotowanie jednego, wspólnego ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji dla wszystkich koncesjonariuszy, niezależnie od daty wygasania poszczególnych koncesji. Termin ważności najwcześniejszej wygasającej koncesji upływał w sierpniu 2001 roku; najpóźniejsza koncesja wygasnąć miała dopiero w listopadzie 2002 roku. Ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT ukazało się 20 lutego 2001 roku.

Spółki wykonujące koncesje lokalne zadeklarowały w ramach złożonych wniosków gotowość rezygnacji z możliwości uzyskania koncesji na rzecz swojego właściciela – spółki ESKA S.A. Ta zmiana formy prawnej podmiotu wykonującego koncesje podyktowana była względami organizacyjnymi i ekonomicznymi. Działająca obecnie w oparciu o nowe koncesje sieć ESKA składa się z 12 odrębnych koncesji na rozpowszechnianie programu o charakterze muzycznym.

Nadawca w ramach obowiązków programowych realizuje w różnych gatunkach i rodzajach audycji 12 % tzw. warstwy słownej, emitowanej między 6.00 – 22.00. Połowa, tj. 6 % poświęcona jest popularyzowaniu muzyki i wiedzy o muzyce. Pozostała część tzw. warstwy słownej, a więc 6 % dobowego czasu nadawania, poświęcona będzie tematyce lokalnej zgodnie z wybranym przez nadawcę formatem. ESKA S.A. określiła swój format muzyczny, co zostało zapisane w koncesji, jako muzyka pop (współczesne przeboje polskie i zagraniczne powstałe po 1980 roku). Muzyka pop stanowi nie mniej niż 75 % całości muzyki nadawanej w ciągu tygodnia.

Krajowa Rada promując nowych twórców polskich i nowe utwory zobowiązała spółkę ESKA S.A. do przeznaczania nie mniej niż 2 % tygodniowego czasu nadawania programu na utwory słowno-muzyczne, wykonywane w języku polskim lub na utwory muzyczne, związane z kulturą polską, których pierwsze nadanie nastąpiło w okresie ostatnich 6 miesięcy, lub których wykonawcy debiutowali w okresie ostatnich 6 miesięcy.

W związku z decyzją KRRiT dotyczącą zakazu tzw. rozszczepiania programu i reklamy na pasma lokalne, dotychczas jednolity program rozpowszechniany przez spółkę ESKA Warszawa w Warszawie, Białymstoku, Kielcach, Olsztynie i Toruniu został usamodzielniony na podstawie odrębnych koncesji. Podobnie stało się z programem ESKA w Zielonej Górze i Lesznie, nadawanym z Poznania.

Oprócz koncesji wydanych dla spółki ESKA S.A. z siedzibą w Warszawie Krajowa Rada przyjęła uchwały w sprawie udzielenia koncesji dla podmiotów związanych ze spółką ESKA S.A. bądź ZPR S.A. (spółka Radio Radom Sp. z o.o. oraz Porozumienie Radiowe Poznań Sp. z o.o.).

Dopuszczalny udział wspólnego programu na antenach sieci ESKA, podobnie jak w przypadku innych nadawców o zasięgu lokalnym, wynosi 33 % czasu między 6.00 a 22.00. W porze nocnej Krajowa Rada dopuszcza nadawanie programu sieciowego.

3.11 W grupie nadawców o zasięgu lokalnym, którym Krajowa Rada ponownie udzieliła koncesji, znajdują się rozgłośnie związane właścicielsko ze spółką Agora S.A. Podmioty te realizują podobnie jak rozgłośnie, których właścicielem jest ESKA S.A., program o charakterze muzycznym:

- Radio C 96,6 FM Złote Przeboje z Częstochowy,
- Radio Kolor Wrocław 90,4 FM Złote Przeboje z Wrocławia,
- Radio Wanda Sp. z o.o. z Krakowa.

Rozgłośnie te nadają muzykę pop, a więc współczesne przeboje polskie i zagraniczne powstałe po 1980 roku. Muzyka ta stanowi nie mniej niż 75 % całości nadanej muzyki w ciągu tygodnia.

Z udziałem właścicielskim Agory zostaną, po uzgodnieniu z prezesem URT, wydane ponownie także koncesje dla spółki Radio Echo Wibor Sp. z o.o. z Nowego Sącza, która nadaje program o charakterze uniwersalnym. Spółka ta otrzyma również koncesję na nadawanie lokalnego programu o charakterze uniwersalnym w Skawinie.

Wykaz wydanych koncesji radiowych o charakterze muzycznym

nr koncesji	data wydania	nazwa nadawcy (nazwa programu)	lokalizacja stacji
038/P/2001-R	14.08.2001	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Bydgoszcz)	Osielsko k/ Bydgoszczy
045/P/2001-R	22.08.2001	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Trójmiasto)	Gdynia, Gdańsk
074/P/2001-R	29.11.2001	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Łódź)	Łódź
096/P/2002-R	25.01.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Toruń)	Toruń
097/P/2002-R	25.01.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Warszawa)	Warszawa
098/P/2002-R	25.01.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Białystok)	Białystok
099/P/2002-R	25.01.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Kielce)	Kielce
100/P/2002-R	25.01.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Olsztyn)	Olsztyn Pieczewo
102/P/2002-R	18.02.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Zielona Góra)	Zielona Góra
103/P/2002-R	18.02.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Leszno)	Lasocice k/Leszna
104/P/2002-R	18.02.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Poznań)	Poznań
105/P/2002-R	18.02.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Piła)	Piła
106/P/2002-R	19.02.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Gorzów)	Gorzów Wlkp.
112/P/2002-R	26.02.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Wrocław)	Góra Ślęza
058/P/2001-R	14.09.2001	RADIO RADOM Sp. z o.o. (RADIO RADOM)	RON Radom
043/P/2001-R	21.08.2001	CITY RADIO Sp. z o.o. (RADIO C 96,6 FM ZŁOTE PRZEBOJE)	Częstochowa
093/P/2002-R	25.01.2002	KKK FM S.A. (RADIO KOLOR WROCLAW 90,4 FM ZŁOTE PRZEBOJE)	Wrocław
094/P/2002-R	25.01.2002	RADIO WANDA Sp. z o.o. (RADIO WANDA 92,5 FM)	Kraków

Aktualnie prowadzone postępowania o udzielenie koncesji

3.12 Długotrwała procedura uzgodnień z Urzędem Regulacji Telekomunikacji ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT o udzielenie koncesji o zasięgu lokalnym spowodowała, że to postępowanie toczy się do chwili obecnej. Projekt ogłoszenia został przekazany do URT 6 września 2001 roku, a dopiero 7 grudnia 2001 został uzgodniony. Ogłoszenie zostało opublikowane 18 grudnia 2001 roku. Ustawowo określony termin złożenia wniosków koncesyjnych upłynął 18 stycznia 2002 roku. W postępowaniu uczestniczą 32 podmioty, w tym 4 nowe.

Krajowa Rada przyjęła uchwały o udzieleniu koncesji dla 18 podmiotów. W 7 sprawach toczy się postępowanie o udzielenie koncesji. W tej grupie w większości znajdują się nadawcy, których koncesje już wygasły.

Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany koncesji skutkujące zwiększeniem zasięgu stacji

3.13 Na podstawie uchwał Krajowej Rady, Przewodniczący KRRiT wydał spółce Polskie Fale Średnie S.A. 6 koncesji na rozpowszechnianie programów lokalnych w zakresie fal średnich w Biłgoraju, Bolesławcu, Iłży, Kluczborku, Puławach i Włodawie.

Zostały wydane również koncesje na nadawanie następujących programów:

- Radio Ortodoxia w Białymstoku dla Prawosławnej Diecezji Białostocko-Gdańskiej (współużytkowanie częstotliwości z ewangelickim Radiem CCM);
- Radio Zdrowie w Warszawie dla spółki Arcola sp. z o.o.;

- Radio Jutrzenka w Warszawie dla Waldemara Cieleckiego.

Koncesje 3 nadawców posiadających dotychczas częstotliwości tylko w tzw. dolnym zakresie UKF zostały uzupełnione o częstotliwości w tzw. górnym zakresie UKF:

- Radio Fakty dla spółki Fakt sp. z o.o. (częstotliwość w Czarnorzekach 97,6 MHz);
- Radio Hawa dla Jerzego Kalisza (częstotliwość w Hawie 89,0 MHz);
- Radio Katolickie Quo Vadis dla Parafii Św. Józefa w Pasłęku (częstotliwość w Pasłęku 92,4 MHz)

3.14 Przewodniczący Krajowej Rady wydał również decyzje w sprawie rozszerzenia koncesji na rozpowszechnianie następujących programów radiowych:

- Radio CCM dla spółki Radio CCM sp. z o.o. (częstotliwość w Gliwicach 93,4 MHz oraz na Górze Szyndzielnia 97,6 MHz);
- Radio ESKA Poznań dla spółki ESKA sp. z o.o. (częstotliwość w Lasocicach k/ Leszna 102 MHz);
- Radio Fan dla Akademii Rolniczej w Poznaniu (częstotliwość w Poznaniu 107,4 MHz);
- Radio Racja dla spółki Racja sp. z o.o. (częstotliwość w Katowicach / Koszęcinie 1080 kHz).

Przewodniczący KRRiT wydał także 17 innych decyzji skutkujących zwiększeniem zasięgu stacji, a dotyczących m.in. podniesienia ERP, zmiany lokalizacji i parametrów stacji nadawczych. Są to decyzje dla następujących nadawców:

- Katolicka Rozgłośnia Radiowa FIAT,
- Radio Bieszczady,
- Radio Blue,
- Radio BRW 101.1 FM,
- Radio Echo,
- Radio ESKA Piła,
- Radio Jard,
- Radio Łomża,
- Radio Na Fali 89,8,
- Radio Parada,
- Radio Plama,
- Radio Weekend,
- Radio Wielkopolska FM,
- Radio RMF FM,
- Radio TOK FM.

Liczba dokonanych zmian w koncesjach radiowych jest nieduża, co wynika z terminu ich wygasania w okresie sprawozdawczym.

W lutym 2002 roku Krajowa Rada przyjęła uchwały w sprawie udzielenia 2 koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego w Warszawie:

- Radio W-Z dla spółki Spectrum FM Sp. z o.o. (częstotliwość 94 MHz)

- PiN dla spółki Agencja Wydawnicza i Marketingowa MEDIABANK S.A. (częstotliwość 102 MHz).

Koncesja dla PiN zostanie wydana po dokonaniu z Prezesem Urzędu Regulacji Telekomunikacji uzgodnień warunków technicznych. Koncesja dla Spółki Spectrum FM znajduje się w przygotowaniu.

Przekształcenia właścicielskie i zmiany w zakresie reklamy

3.15 Krajowa Rada wyraziła zgodę na zmiany w strukturze właścicielskiej 3 podmiotów wykonujących koncesje. Zmiany te polegały na wejściu inwestora strategicznego spółki Y Radio sp. z o.o., która należy do spółki Yawal sp. z o.o. Zmiany dotyczą następujących nadawców:

- Radio BAB sp. z o.o. z siedzibą w Łomży,
- ABC spółka z o.o. z siedzibą w Szczecinie,
- BWR spółka z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu.

Toczyło się również postępowanie związane z umożliwieniem nabycia przez spółkę ITI S.A. pakietu kontrolnego spółki Inforadio sp. z o. o. rozpowszechniającej program TOK FM. Mimo zgody Krajowej Rady na te zmiany transakcja nie doszła do skutku. Krajowa Rada odmówiła też wyrażenia zgody na przejęcie większościowych udziałów w spółce Inforadio przez spółkę AGORA S.A., która posiada obecnie 41,61% udziałów. W tej sprawie KRRiT przyjęła uchwałę 5 marca 2002 roku.

3.16 Zgodę na zmianę dobowego czasu nadawania reklamy (7 %) uzyskał 1 nadawca - Wiesław Rafalski, właściciel Radia HIT. Spółki: Opera FM z Krakowa, Multimedia Plus ze Śremu oraz Polskie Fale Średnie w Bolesławcu uzyskały zgodę na podwyższenie dobowego czasu nadawania reklam do 15 %.

B. Telewizja

Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany skutkujące zwiększeniem zasięgu koncesji

3.17 Na podstawie uchwał Krajowej Rady Przewodniczący KRRiT wydał 4 koncesje na nadawanie programu telewizyjnego drogą satelitarną:

- **Niepokalanów II dla Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Ojcowie Franciszkanie)**
- **TVN 24 dla spółki TVN – 24 Sp. z o.o.**
- **TVN siedem dla spółki TVN Sp. z o.o.**
- **RMF TV dla spółki „Radio Muzyka Fakty” Sp. z o.o.**

Krajowa Rada przyjęła również 2 uchwały w sprawie udzielenia koncesji na nadawanie następujących programów telewizyjnych drogą satelitarną:

- **Czas dla spółki Ponadregionalna Telewizja Puls Sp. z o.o.**
- **Pilot dla spółki Ponadregionalna Telewizja Puls Sp. z o.o.**

Decyzje w powyższych sprawach wydane zostaną po otrzymaniu postanowień Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji.

Przewodniczący KRRiT wydał również decyzje w sprawie rozszerzenia koncesji na rozpowszechnianie 3 programów telewizyjnych:

- TV4 dla spółki Polskie Media S.A. - kanały w Szczecinie, Gdańsku, Kaliszu/ Mikstacie, Rzeszowie;
- TVN dla spółki TVN Sp. z o.o.- kanały w Wałbrzychu, Szczecinie, Suwałkach;
- Telewizja Niepokalanów PULS dla Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Ojcowie Franciszkanie) - kanał w Częstochowie

Ponadto Przewodniczący KRRiT wydał decyzje o zwiększeniu mocy ERP stacji rozpowszechniających następujące programy:

- Telewizja Niepokalanów Puls w Krakowie (moc podniesiono z 1 do 10 kW)
- TV 4 w Warszawie (moc podniesiono z 1 do 3 kW)

Krajowa Rada przyjęła również uchwały w sprawie rozszerzenia koncesji na rozpowszechnianie programów telewizyjnych przez następujących nadawców:

- Prowincję Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych - kanał w Bielsku-Białej

Postanowieniem z 24 stycznia 2001 roku Prezes URT zawiesił postępowanie w ww. sprawie ze względu na brak międzynarodowych uzgodnień dotyczących przedmiotowej częstotliwości.

- spółkę Polskie Media S.A. (kanał w Lublinie)

Postanowieniem z 7 grudnia 2001 roku Prezes URT uznał za uzgodnione parametry techniczne rezerwacji częstotliwości. Postanowienie nie jest prawomocne. Po jego uprawomocnieniu Przewodniczący KRRiT wyda decyzję w przedmiotowej sprawie.

- spółkę TVN Sp. z o.o. (kanał w Białymstoku)

Postanowieniem z 12 lipca 2001 roku Prezes URT odmówił uzgodnienia przyznania prawa do rozpowszechniania programu za pomocą stacji nadawczej w Białymstoku. Nadawca złożył do Prezesa URT wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Dokonano również zmian parametrów stacji, co spowodowało zwiększenie zasięgu:

- Telewizja Polsat (zwiększenie wysokości zawieszenia anteny stacji w Białymstoku, zmiana lokalizacji stacji Giżycko ze zwiększeniem ERP z 100 do 400 kW oraz zmiana lokalizacji stacji w Zduńskiej Woli);
- Telewizji TVN Południe (zwiększenie ERP stacji Katowice z 1 do 10 kW, zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji Kraków oraz zwiększenie ERP stacji Wrocław z 1 do 10 kW)

3.18 Krajowa Rada przyjęła uchwałę o odmowie udzielenia koncesji spółce Telewizja Polsat S.A. na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny programu „Playboy Polska”. Wnioskodawca odwołał się od tej decyzji.

C. Telewizja kablowa

Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany koncesji

3.19 W okresie sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał 12 koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych. Podmioty – osoby fizyczne otrzymały 3 koncesje, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – 5, spółki akcyjne – 1, stowarzyszenia -2 oraz fundacja - 1 koncesję.

W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada zorganizowała 4 spotkania z wnioskodawcami ubiegającymi się o koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych. Spotkania z wnioskodawcami pozwalają Radzie lepiej poznać środowisko operatorów kablowych oraz podmiotów ubiegających się o koncesje.

Koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych w okresie sprawozdawczym otrzymały następujące podmioty:

Nazwa nadawcy	Adres siedziby	Nazwa operatora	Adres stacji czołowej
Fundacja Mediów i Kultury im. Zdzisława Krudzielskiego	ul. Promienna 51 Jaworzno	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	ul. Jaworznicka 27A Jaworzno
		Stream Communication Sp. z o. o.	ul. Towarowa 42C Jaworzno
GOSAT MEDIA Sp. z o.o.	Pl. Grunwaldzki 6 Wrocław	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	Pl. Grunwaldzki 6 Wrocław
			ul. 1 Maja 21 Brzeg Dolny
			ul. Mostowa 9 Gostyn
			ul. Konopnickiej 6 Rawicz
			ul. Mickiewicza 2 Krotoszyn
			ul. Sułkowskiego 46 Leszno
			ul. Dworcowa 6 Mielec
			Pl. Zwycięstwa 1a Oleśnica
			ul. Nawrockiego 30 Pabianice
			ul. E. Plater 4 Piotrków Trybunalski
			ul. Mickiewicza 18 Praszka
			ul. Główna 9 Wałbrzych
Wydawnictwo GM Sp. z o.o.	ul. Św. Barbary 7 Jaworzno	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	ul. Jaworznicka 27A Jaworzno
		Stream Communication Sp. z o. o.	ul. Towarowa 42C Jaworzno

Opoczyńskie Stowarzyszenie Przyjaciół Kultury Regionalnej	ul. Biernackiego 4 Opoczno	Multimedia Sieci Sp. z o.o.	ul. E. Biernackiego 4 Opoczno		
Telewizja Kablowa VECTRA SA	ul. Browarna 36 Elbląg	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	ul. Dąbrowszczaków 2 Ustka		
			ul. Skłodowskiej 30 Kościerzyna		
			ul. Mireckiego 8 Lębork		
			ul. Powstańców Warszawskich 2 Sławno		
		Telewizja Kablowa VECTRA-EL S.A.	ul. Elbląska 16A Braniewo		
		Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	ul. Nowodworska 105A Wrocław		
			ul. Żołnierska 13A Olsztyn		
			ul. Sikorskiego 23 Olsztyn		
			ul. Kościuszki 2 Nidzica		
			ul. Moniuszki 6 Łomża		
			ul. Wolności 27 Sokołów Podlaski		
				Telewizja Kablowa VECTRA-EL S.A.	ul. Kwiatowa 6 Bełchatów
				Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	ul. Waszyngtona 18 Białystok
					ul. Utrata 1B Suwałki
	ul. Broniewskiego 79 Wałbrzych				
Silesia TV Sp. z o. o.	ul. Hagera 41 Zabrze	Śląska Telewizja Kablowa Tarnowskie Góry Sp. z o.o.	ul. Opolska 41 Tarnowskie Góry		
		Śląska Telewizja Kablowa Ruda Śląska Sp. z o.o.	ul. Nałkowskiej 6 Ruda Śląska		
		BREWET S.C. Zakład Robót Inżynierskich	ul. Piernikarczyka 6 Ruda Śląska		
			ul. Hoblera 10 Gliwice		
			ul. Wiślana 4 Gliwice		
		Broker Service Sp. z o.o.	ul. Perkoza 12 Gliwice		
			ul. Niedbalskiego 18 Gliwice		
Śląska Telewizja Kablowa Zabrze Sp. z o.o.	ul. Roosevelta 94 Zabrze				
INFO-KAB Sp. z o.o.	ul. Pomorska 11 Starogard Gdański	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	ul. Pomorska 11 Starogard Gdański		
Krzysztof Robert Wałaski	ul. Waryńskiego 31c/8 Świdnica	Joker montaż TV-kablowej	ul. Bohaterów Getta 10 Nowa Ruda		
Dariusz Andrzej Wolski	Os. Unitów Podlaskich 3 m 7 Łuków	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	Os. Unitów Podlaskich 17 Łuków		
Telewizja Miejska Stalowa Wola Sp. z o.o.	ul. 1-go Sierpnia 12 Stalowa Wola	DIANA S.C. Telewizja Kablowa	ul. Jana Pawła II nr 25 Stalowa Wola		

		ZiT STELLA Telewizja Kablowa	ul. Ofiar Katynia 35 Stalowa Wola
		DIANA S.C. Telewizja Kablowa	ul. 1000-lecia 8D Nisko
Jarosław Jan Przedwojski	ul. Zbyszka z Bogdańca 73 Gdańsk	Przedsiębiorstwo Usługowe JARSAT	ul. Ogrodowa 3 Czarne
Stowarzyszenie „Telewizja Wałbrzych	ul. 1 Maja 8 Wałbrzych	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	ul. Główna 9 Wałbrzych

3.20 Do Krajowej Rady wpłynęło 20 wniosków o udzielenie koncesji lub o rozszerzenie koncesji na rozpowszechnianie programów. Przewodniczący KRRiT wydał na podstawie uchwał Krajowej Rady następujące decyzje:

- decyzja z 6 czerwca 2001 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0001/99 udzielonej Jerzemu Krempie – rozszerzenie o sieć kablową zlokalizowaną w Sosnowcu;
- decyzja z 28 sierpnia 2001 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0026/94 udzielonej Młodzieżowej Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą w Toruniu – rozszerzenie o 2 sieci kablowe w Toruniu;
- decyzja z 28 sierpnia 2001 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0007/98 udzielonej Mariuszowi Jerzemu Trąbczyńskiemu – rozszerzenie o sieć kablową w Golubiu – Dobrzyniu;
- decyzja z 14 września 2001 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0005/97 udzielonej Małopolskiej Telewizji Kablowej S.TAR-TV sp. z o.o. – rozszerzenie o sieć kablową w Krośnie;
- decyzja z 17 stycznia 2002 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0027/96 udzielonej Wielkopolskiej Telewizji Kablowej sp. z o.o. – rozszerzenie o sieć kablową w Koninie;
- decyzja z 5 lutego 2002 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK0016/97 udzielonej Janowi Wiktorowi Tamioło – rozszerzenie o sieć kablową w Starachowicach.

3.21 Przewodniczący KRRiT na wniosek koncesjonariuszy oraz na podstawie uchwał Krajowej Rady wydał 5 decyzji dotyczące uchylecia koncesji:

- decyzja z 10 maja 2001 roku w sprawie uchylecia decyzji koncesyjnej nr TK-0002/96 udzielonej Telewizji Kablowej Studio 5 sp. z o.o. w Ciechanowie – koncesjonariusz zrezygnował z emisji programu telewizyjnego w sieci telewizji kablowej;
- decyzja z 10 maja 2001 roku w sprawie uchylecia decyzji koncesyjnej nr TK-0005/98 udzielonej Przedsiębiorstwu Elektroniki Antenowej Telsat sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie – nastąpiła reorganizacja spółki;
- decyzja z 10 maja 2001 roku w sprawie uchylecia decyzji koncesyjnej nr TK-0006/98 udzielonej Chełmskiej Telewizji Kablowej sp. z o.o. z siedzibą w Chełmie – nastąpiła reorganizacja spółki;
- decyzja z 10 maja 2001 roku w sprawie uchylecia koncesji nr TK-0011/98 udzielonej Rzeszowskiej Telewizji Kablowej sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie – nastąpiła reorganizacja spółki;
- decyzja z 12 lipca 2001 roku w sprawie uchylecia koncesji nr TK-0018/97 udzielonej Telewizji Kablowej TVM S.A. z siedzibą w Warszawie – koncesjonariusz zrezygnował z emisji programu telewizyjnego w sieci telewizji kablowej.

3.22 Przewodniczący KRRiT podpisał także:

- 2 decyzje o umorzeniu postępowania wobec złożonych wniosków (decyzje wydane na wniosek zainteresowanych lub z powodu nieuzupełniania dokumentów wymaganych w procesie koncesyjnym);
- 5 decyzji dotyczących zgody na zawieszenie emisji programu (wnioski związane głównie z przebudową i modernizacją sieci kablowych);
- 11 decyzji dotyczących innych zmian w koncesji (np. zmiany udziałowców lub wydzielenie pasm lokalnych z ograniczeniami w zakresie emisji reklam, zmiany adresu podmiotu);
- 2 decyzje dotyczące odroczenia terminu do wniesienia opłaty z tytułu wydanej koncesji;
- 1 decyzję o cofnięciu koncesji (brak emisji programu);
- 1 decyzję o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania.

Rejestracja rozprowadzania programów

3.23 Zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT jest organem rejestrującym programy rozprowadzane w sieciach telewizji kablowej.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło do Krajowej Rady ponad 300 wniosków o rejestrację programów w sieciach telewizji kablowej (najczęściej jeden wniosek obejmuje więcej niż jeden program do rejestracji).

Przewodniczący KRRiT wydał ponad 300 postanowień dotyczących wpisów do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej. Obecnie istnieje możliwość zarejestrowania ok. 400 różnych programów rozpowszechnianych drogą satelitarną.

W okresie sprawozdawczym wydane zostały także decyzje o odmowie dokonania wpisu do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach kablowych lub o zakazie rozprowadzania programów w sieciach kablowych:

- 3 decyzje w sprawie odmowy wpisu do rejestru programów (decyzje dotyczące odmowy rejestracji programów Private Blue i Private Gold. Krajowa Rada uznała, że rozprowadzanie tych programów będzie propagowało działania sprzeczne z moralnością i dobrem społecznym i naruszać będzie art. 18 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, a także art. 7 ust. 1 lit. a Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, który stanowi, że programy powinny szanować godność człowieka oraz podstawowe prawa innych, a w szczególności nie mogą być nieprzyzwoite. Przewodniczący KRRiT wydał także decyzję o odmowie rejestracji ze względu na brak rozszerzenia właściwej koncesji o wnioskowaną przez operatora sieć);
- 41 decyzji dotyczących pozostawienia wniosków bez rozpoznania ze względu na nie uzupełnianie braków, w określonym przez kodeks postępowania administracyjnego terminie, przez operatorów sieci kablowych oraz ze względu na brak ważnych zezwoleń na eksploatację sieci kablowych wydawanych przez Urząd Regulacji Telekomunikacji;
- 3 decyzje dotyczące zakazu rozprowadzania programu w sieciach kablowych (głównie ze względu na brak aktualnych zezwoleń URT).

3.24 Opierając się na wynikach monitoringu programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej oraz na podstawie skarg abonentów sieci telewizji kablowej, Przewodniczący KRRiT

wystosował wezwania do operatorów o zachowanie właściwej kolejności programów wprowadzanych do sieci telewizji kablowej (np. program satelitarny TV Polonia powinien być wprowadzany w pierwszym pakiecie) oraz do zaniechania rozprowadzania niezarejestrowanych programów.

3.25 W roku 2001 dwie duże sieci telewizji kablowej - TK „Vectra” S.A. oraz UPC Polska Sp. z o.o., objęte zostały kontrolą, która miała na celu weryfikację informacji, dotyczących rzeczywistej liczby gniazd w poszczególnych sieciach, aktualność posiadanych wpisów w rejestrze Przewodniczącego KRRiT programów rozprowadzanych przez te sieci oraz posiadanie zezwoleń Urzędu Regulacji Telekomunikacji na eksploatację sieci.

Na skutek interwencji KRRiT rozwiązane zostały problemy telewizji kablowych w Jaworznie. Koncesjonariusz (Wydawnictwo GM sp. z o.o.) posiadając umowę z operatorem (UPC Polska) nie mógł wprowadzić swojego programu do sieci, gdyż wcześniej zrobił to inny nadawca. Dzięki mediacyjnej roli KRRiT umowa została zrealizowana, a w sieci w Jaworznie rozpowszechniane są dwa programy lokalne.

IV. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI A NADAWCY PUBLICZNI

A. Radiofonia publiczna

4.1 Rozwój bazy nadawczej programów ogólnopolskich radia publicznego odbywa się w oparciu o projekty sieci oraz o wnioski składane przez nadawców dotyczące dokonania niezbędnych uzupełnień w określonych rejonach kraju. Rozwój w oparciu o projekty sieci wiąże się najczęściej z faktem uruchamiania nowych stacji nadawczych w oddawanych do użytku profesjonalnych obiektach. W 2001 roku Telekomunikacja Polska S.A. przekazała do eksploatacji jeden obiekt nadawczy dużej mocy RTCN Białogard / Sławoborze. Pozwoliło to na ulokowanie dwóch częstotliwości dla programów ogólnopolskich „Polskiego Radia” S.A. oraz jednej dla programu regionalnego. Uruchomiony został również nowy obiekt nadawczy Spółki Cywilnej INFO w Leżajsku, z którego także korzysta „Polskie Radio” S.A. emitując dwa programy ogólnopolskie oraz program regionalny.

Działania na rzecz powiększenia zasięgu Programu I PR S.A. na falach UKF

4.2 Program I PR S.A. funkcjonuje w oparciu o podstawową częstotliwość długofalową 225 kHz w Solcu Kujawskim oraz 23 częstotliwości w paśmie 87,5 – 108 MHz, przy czym 11 z nich to częstotliwości o mocy równej lub wyższej od 1 kW.

W 1993 roku Polskie Radio S.A. zgłosiło zapotrzebowanie na 11 stacji UKF FM małej mocy, w południowej i zachodniej części kraju, w celu uzupełnienia pokrycia stacji długofalowej w Raszynie.

W 2000 roku radio publiczne wystąpiło o przyznanie w aglomeracjach miejskich powyżej 50 tys. mieszkańców częstotliwości z zakresu UKF dla uzupełnienia pokrycia stacji długofalowej. Wykonanie tego wniosku musiało być odłożone w związku z koniecznością realizacji zadania priorytetowego, jakim było opracowanie projektu sieci Programu IV Radia Bis.

W 2000 roku KRRiT wystąpiła do Ministra Łączności z 14 projektami decyzji zmieniającymi parametry stacji wykorzystywanych do retransmisji Programu I PR S.A. W większości przypadków zmiana polegała na zwiększeniu mocy promieniowanej. Tylko w przypadku stacji w Białymstoku wniosek został załatwiony pozytywnie. W przypadku 5 stacji Urząd Regulacji Telekomunikacji przysłał opinie negatywne, zaś pozostałe wnioski nie zostały dotychczas załatwione.

W połowie ubiegłego roku w KRRiT został opracowany projekt sieci dopełniającej plan stacji UKF FM z zakresu 87.5 – 108 MHz w oparciu o posiadane możliwości częstotliwościowe. Projekt przewidywał uruchomienie 17 kolejnych stacji nadawczych do emisji Programu I PR S.A., w tym 9 stacji o mocy promieniowanej równej lub większej od 1 kW.

Dotychczas Przewodniczący KRRiT podpisał 2 decyzje przydzielające częstotliwości w Kielcach i Koszalinie. Przygotowywana jest również decyzja dla Stalowej Woli.

Wnioski w sprawie uzgodnienia parametrów technicznych pozostałych 13 częstotliwości zostały przesłane do Urzędu Regulacji Telekomunikacji, gdzie oczekują na realizację. Polskie Radio nie podało dotychczas szczegółowej lokalizacji dla częstotliwości w Pieszku. Po uzgodnieniu przez URT docelowych parametrów technicznych pokrycie ludnościowe Programem 1 PR S.A. w zakresie UKF FM powinno wzrosnąć do około 36%, zaś powierzchniowe do około 18%. Łączna ilość stacji w tym paśmie wyniesie 37.

Stan realizacji sieci Programu IV Radio Bis

4.3 Od 1 września 2000 roku nastąpiło ponowne rozdzielanie anten Programu 2 Polskiego Radia S.A. i Programu IV Radio Bis. Było to zgodne z uchwałą Sejmu RP, a także z oczekiwaniami środowisk twórczych i słuchaczy obu tych programów. Nowo projektowana sieć Polskiego Radia składać się będzie z ponad 50 stacji nadawczych dużej, średniej i małej mocy, zapewniających odbiór przez 65,2 % ludności kraju.

W 2001 roku kontynuowano jako zadanie priorytetowe realizację sieci stacji Programu IV Radio Bis. Z uwagi na rozległość tej sieci jest to proces długotrwały i skomplikowany.

W ramach optymalizacji sieci PR S.A. jedna częstotliwość z sieci przeznaczonej dla Programu 3 została włączona do sieci Programu IV Radio Bis. W związku z przydzieleniem w ubiegłym roku dwóch docelowych częstotliwości, przewidzianych dla sieci Programu IV Radio Bis w Częstochowie i Kaliszu, „Polskie Radio” S.A. zmniejszyło do 6 ilość stacji przeniesionych czasowo z sieci Programu 2. Dotyczy to następujących stacji:

- Giżycko (92,6 MHz, 10 kW)
- Kłodzko (97,6 MHz, 10 kW)
- Płock (92,2 MHz, 60 kW),
- Siedlce (88,3 MHz, 30 kW),
- Wałbrzych (87,9 MHz, 5 kW),
- Zamość (87,6 MHz, 30 kW).

Ponadto w 2001 roku przydzielono 13 nowych częstotliwości, a w jednej decyzji wyrażona została zgoda na zmianę parametrów technicznych. Przygotowywana jest decyzja dla Białogardu.

Obecne pokrycie ludnościowe wynosi: 49,2 % dla stacji z projektu sieci oraz 56,6 % po tymczasowym uzupełnieniu sieci stacjami Programu 2.

W celu rozwoju sieci Programu IV Radio Bis i uzyskania docelowego pokrycia zgodnego z projektem sieci konieczne jest:

- wskazanie przez „Polskie Radio” S.A. szczegółowych lokalizacji dla 10 stacji nadawczych, których częstotliwości znajdują się w dyspozycji Przewodniczącego KRRiT,
- wydanie przez Prezesa URT postanowień dla 8 stacji nadawczych, zgodnie z projektami decyzji Przewodniczącego KRRiT,
- przekazanie przez Prezesa URT do dyspozycji Przewodniczącego KRRiT częstotliwości dla 11 stacji nadawczych, co wiąże się z koniecznością zakończenia uzgodnień międzynarodowych.

Krajowa Rada dokłada wszelkich starań, aby proces rozwoju nowej sieci Programu IV Radio Bis maksymalnie przyspieszyć. Jednocześnie podejmowane będą działania mające na celu zwiększanie zasięgu programu, w miarę pozyskiwania nowych możliwości częstotliwościowych.

Stan realizacji uchwały KRRiT z 14 grudnia 1998 roku w odniesieniu do aktualnej sytuacji nadawczej regionalnych rozgłośni Polskiego Radia

4.4 Uchwała Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nr 497/98 z 14 grudnia 1998 roku, określiła konieczność rekonfiguracji sieci nadawczych eksploatowanych przez regionalne spółki radia publicznego w związku ze zmianą podziału administracyjnego kraju.

Pomimo zakończenia 1 stycznia 2000 roku wykorzystywania w Polsce przez radiofonię zakresu częstotliwości 65,75 – 74 MHz, dwie spółki regionalne - Radio Koszalin S.A. oraz Radio dla Ciebie S.A. użytkują nadal częstotliwości z tego zakresu. Brak możliwości emisji programu na tych częstotliwościach spowodowałby ograniczenie dotychczasowych zasięgów tych nadawców. KRRiT oczekuje na przekazanie przez URT częstotliwości z zakresu 87.5 – 108 MHz o ekwiwalentnym lub zbliżonym zasięgu.

W 2001 roku Przewodniczący KRRiT wydał decyzje rozszerzające dotychczasowy stan posiadania rozgłośni regionalnych o częstotliwości zlokalizowane w następujących miejscowościach:

- Radio Białystok S.A. - częstotliwość w Łomży,
- Radio Gdańsk S.A. – częstotliwość w Elblągu,
- Radio Koszalin S.A. – częstotliwość w Koszalinie,
- Radio Lublin S.A. – częstotliwość w Dęblinie - Rykach,
- Radio Rzeszów S.A – częstotliwości w Mielcu i Rzeszowie.

Przewodniczący KRRiT dokonał zmiany parametrów technicznych dla 3 stacji. Natomiast 12 projektów decyzji z ubiegłego roku oczekuje w Urzędzie Regulacji Telekomunikacji na uzgodnienia techniczne.

Aktualne zasięgi programów ogólnopolskich i regionalnych radia publicznego przedstawiono na mapach stanowiących załącznik do Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

B. Telewizja publiczna

4.5 Rozwój sieci ogólnopolskich programu 1 i 2 TVP S.A. realizowany jest w oparciu o uchwałę Krajowej Rady Nr 171/95 z 1995 roku. Krajowa Rada w porozumieniu z Ministrem Łączności określiła wówczas kanały niezbędne do dokończenia budowy tych sieci. Jednakże zrealizowanie uchwały nie zapewni całkowitego pokrycia kraju. Do tego konieczne będzie uruchomienie, szczególnie w rejonach górskich, wielu stacji retransmisyjnych małej mocy. Po oddaniu do eksploatacji wszystkich planowanych obiektów dużej mocy pokrycie kraju zbliży się do 100 %.

W 2001 roku oddano do użytku jeden profesjonalny obiekt nadawczy dużej mocy w Białogardzie - Sławoborzu, co pozwoliło na uruchomienie nadajników programu 1 i 2 TVP.

Programy regionalne telewizji publicznej wzbogaciły się o kolejne 6 stacji nadawczych w Kaliszu, Olsztynie, Opolu, Przemyślu, Ciechanowie i Kazimierzu Dolnym. Możliwości zaspokojenia przez Krajową Radę potrzeb w zakresie wzrostu zasięgu programów regionalnych są ograniczone przede wszystkim brakiem wolnych kanałów. Pewne możliwości mogłyby powstać w wyniku przeprowadzenia szczegółowej optymalizacji obydwu sieci ogólnopolskich. O zlecenie wykonania takiej optymalizacji Przewodniczący KRRiT zwrócił się do Prezesa TVP S.A. W przypadku radiowych sieci ogólnopolskich wynik podobnego działania okazał się bardzo korzystny. Jednakże dalszy rozwój sieci regionalnych w pełnym wymiarze będzie możliwy dopiero z chwilą wprowadzenia naziemnej telewizji cyfrowej.

Porządkowanie zasobów częstotliwości radiofonicznych i kanałów telewizyjnych

4.6 Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji do kompetencji Przewodniczącego KRRiT należy dokonywanie rezerwacji (do 1 stycznia 2001 roku przydziału) częstotliwości dla nadawców publicznych i komercyjnych, w porozumieniu z Prezesem Urzędu Regulacji Telekomunikacji (do 1 stycznia 2001 roku z Ministrem Łączności).

Do kompetencji Prezesa URT, zgodnie z art. 106 ustawy Prawo Telekomunikacyjne, należy ustalanie planu zagospodarowania częstotliwości oraz wprowadzanie zmian na wnioski i w porozumieniu z Przewodniczącym KRRiT. Zgodnie z tymi unormowaniami prawnymi organy te winny współpracować w zakresie gospodarki częstotliwościami przeznaczonymi do rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych. W praktyce oznacza to przekazanie przez Prezesa URT częstotliwości do dyspozycji Krajowej Rady, która podejmowała uchwały o ich zagospodarowaniu. Rozbieżności pomiędzy danymi podawanymi przez URT i danymi będącymi w posiadaniu KRRiT spowodowały podjęcie działań porządkujących zasoby częstotliwości będące w dyspozycji Krajowej Rady.

4.7 Do 11 lutego 2002 roku KRRiT otrzymała 911 częstotliwości z zakresu 87.5-108 MHz. Krajowa Rada rozdysponowała 698 częstotliwości, 62 częstotliwości zostały wycofane. W stosunku do 43 częstotliwości prowadzone jest postępowanie administracyjne. Pozostaje 108 wolnych częstotliwości. Wśród nich jest 25 częstotliwości rezerwowanych dla radia publicznego, w większości dla Radia Bis. Z przeprowadzonej analizy możliwości wykorzystania wolnych częstotliwości wynika, że 11 z nich należałoby wycofać ze względu na brak kompatybilności ze stacjami już pracującymi. KRRiT wystąpiła w tej sprawie, w marcu 2001 roku, z wnioskiem do URT, na który dotychczas nie uzyskała odpowiedzi. Obecnie KRRiT ma do dyspozycji 72 częstotliwości.

Wśród tych częstotliwości 15 zostało zwolnionych w ramach tzw. rekonesjonowania, a z 10 częstotliwości nadawcy zrezygnowali w ramach zmian wprowadzanych do wydanych koncesji. 21 częstotliwości KRRiT otrzymała pod koniec 2001 roku i w 2002 roku. Pozostałe 26 częstotliwości, które były wcześniej przekazane, nie zostały przydzielone. Część z nich oczekuje na wybudowanie docelowych obiektów takich jak Opoczno, Sztum lub Iława Kisielice, Włoszczowa, Żagań Wichów, a część nie została przydzielona z uwagi na płytkość rynku, na którym działają stacje nadawców koncesjonowanych. W stosunku do większości wolnych częstotliwości w najbliższym czasie zostanie wszczęty proces koncesyjny.

4.8 Do 11 lutego 2002 roku KRRiT otrzymała 634 kanały telewizyjne. Krajowa Rada rozdysponowała 492; 69 kanałów wycofano. W stosunku do 7 kanałów prowadzone jest postępowanie administracyjne, zaś 25 kanałów blokuje na potrzeby wojska Ministerstwo Obrony Narodowej. Dla uzupełnienia sieci telewizji publicznej jest zarezerwowanych 19 kanałów. Obecnie KRRiT ma do dyspozycji 22 wolne kanały. Zgodnie z informacjami uzyskanymi z URT 10 z nich należałoby zachować dla sieci cyfrowych. Wspólnie z Telewizją Polską S.A. oraz URT Krajowa Rada ocenia konieczność uzupełnienia sieci telewizji publicznej o 19 kanałów, a także możliwości wykorzystania kanałów o mocy promieniowanej poniżej 100 W. Po zakończeniu tych prac KRRiT

w porozumieniu z URT podejmie decyzje co do dalszego sposobu wykorzystania wolnych kanałów, a więc czy przeznaczyć je do uzupełnienia sieci już pracujących, czy przeznaczyć je dla telewizji cyfrowej.

4.9 Uwzględniając obecne intensywne wykorzystanie widma częstotliwości celowe wydaje się podjęcie prac zmierzających do określenia tzw. planowanych parametrów stacji oraz sprawdzenie czy parametry rzeczywiste są zgodne z parametrami zapisanymi w decyzjach KRRiT. W celu realizacji tych zadań KRRiT nawiązała współpracę z operatorami stacji - Telekomunikacją Polską S.A, Polskimi Sieciami Nadawczymi, RS TV sp. z o.o. oraz Info s. c. Dokonano analizy zgodności parametrów topograficznych stacji zapisanych w decyzjach z danymi uzyskanymi od operatorów. Często występują rozbieżności, które są korygowane w procesie wydawania nowych koncesji lub decyzji o przydziale częstotliwości. Tzw. docelowe określenie planowanych parametrów stacji jest możliwe jedynie we współpracy z URT. Niestety jak dotychczas Prezes URT odmawia KRRiT przekazania baz danych zawierających docelowe parametry stacji, jak również parametry uzgodnionych stacji zagranicznych. Brak tych danych ma również negatywny wpływ na prawidłowość obliczeń zasięgów stacji, które są podstawą naliczenia opłat koncesyjnych.

Działania na rzecz rozwoju radiofonii i telewizji cyfrowej

4.10 W lutym 2001 roku Krajowa Rada opracowała i opublikowała dokument „Strategia rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce”. Opracowanie zostało przekazane do Marszałka Sejmu RP III kadencji z wnioskiem o zorganizowanie dyskusji parlamentarnej na temat warunków wdrożenia mediów cyfrowych w Polsce, w kontekście planów związanych z budową społeczeństwa informacyjnego. W Sejmie IV kadencji w kwietniu 2002 roku planowane jest omówienie opracowania w komisjach sejmowych. Opracowanie zostało również przekazane Prezesowi Rady Ministrów.

Przedstawiciele Krajowej Rady brali również udział w przygotowaniu dokumentu rządowego „e-Polska – Społeczeństwo informacyjne dla wszystkich”. W dokumencie tym poświęcono odrębny rozdział radiofonii i telewizji cyfrowej oraz ich roli w budowaniu społeczeństwa informacyjnego.

Przechodzenie do w pełni zaawansowanego społeczeństwa informacyjnego wymaga czasu i odpowiednich środków, przeznaczanych również na przygotowanie odbiorców do posługiwania się nowoczesnymi urządzeniami. Większość obywateli nadal będzie wykorzystywać radio i telewizję jako podstawowe źródło informacji i zaspakajania potrzeb kulturalnych. Szczególne obowiązki i wyzwania stoją przed nadawcami publicznymi, którzy mogą spełniać w okresie przejściowym niezwykle istotną rolę edukacyjną. Mogą też zmniejszać różnice pomiędzy tą grupą społeczeństwa, która dysponować będzie nowoczesnymi zestawami multimedialnymi oraz tą grupą, która ze względów finansowych takich możliwości nie będzie posiadała. Nadawcy publiczni mogą im dostarczać nowoczesne i interaktywne cyfrowe programy radiowe i telewizyjne.

W oczekiwaniu na określenie podstaw prawnych rozpoczęcia regularnej, cyfrowej emisji naziemnej w Polsce, Krajowa Rada opracowała i przekazała do Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji założenia do budowy naziemnych sieci telewizji cyfrowej. Założenia określają podstawowe dane dla pierwszego etapu projektowania i planowania dwóch ogólnopolskich sieci cyfrowych, których uruchomienie pozwoli na wyemitowanie od 8 do 10 programów telewizyjnych wysokiej jakości.

4.11 KRRiT jest sygnatariuszem porozumień Polskie Forum DAB i Polskie Forum DVB. Rada Polskiego Forum DAB zorganizowała pokaz radiofonicznych odbiorników cyfrowych, których cena zbliża się powoli do poziomu akceptowalnego przez odbiorcę. Określenie ceny najprostszego odbiornika na poziomie około 100\$ może spowodować od dawna oczekiwany wzrost zainteresowania naziemnym radiem cyfrowym.

V. KONTROLA DZIAŁALNOŚCI PROGRAMOWEJ NADAWCÓW – NARZĘDZIA, METODY I ZAKRES KONTROLI

A. Kontrola działalności nadawców

5.1 Krajowa Rada prowadzi kontrolę działalności nadawców, w tym kontrolę zgodności nadawanych przez nich programów z ustawą o radiofonii i telewizji, prawem prasowym i innymi regulacjami prawnymi odnoszącymi się do sfery działania nadawców (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji). Kontrola odbywa się w granicach określonych ustawą i nie narusza prawa nadawców do samodzielnego kształtowania programu (art. 13).

Obok zawartych w ustawie regulacji dotyczących zadań wszystkich nadawców (art. 1, 15, 16, 17, 18, 20), działania kontrolne Rady obejmują także realizację zapisów ustawy odnoszących się do poszczególnych grup nadawców. W odniesieniu do nadawców publicznych należy tu wypełnianie zadań i powinności związanych ze statusem nadawców publicznych (art. 21, 25), w odniesieniu do nadawców koncesjonowanych - realizacja warunków koncesji.

Głównymi narzędziami kontroli jest sprawozdawczość programowa nadawców oraz monitoring programów. Obie formy kontroli obejmują zarówno nadawców publicznych, jak i koncesjonowanych.

Sprawozdania nadsyłane są w cyklu rocznym. Dostarczają one danych o zawartości programów nadanych w ciągu roku oraz o wypełnianiu przez nadawców zobowiązań w zakresie programu, wynikających z ustawy o radiofonii i telewizji, rozporządzeń KRRiT i koncesji.

Monitoring nadawanych programów (dokonywany na materiale poemisyjnym) realizowany jest przez Krajową Radę w różnych cyklach i przedziałach czasowych, zależnie od badanego zagadnienia. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadzi trzy podstawowe rodzaje monitoringu:

- **k o m p l e k s o w y**, prowadzony najczęściej na próbie tygodniowej, mający na celu charakterystykę całości danego programu, dostarczający jego opisu jakościowego, zarazem uzupełniający i weryfikujący dane uzyskane poprzez sprawozdawczość programową nadawcy. Służy on zbadaniu zgodności nadawanego programu z koncesją lub - w przypadku nadawców publicznych - z zadaniami określonymi w art. 21 i 25 ustawy;

- p r o b l e m o w y , który koncentruje się na analizie zagadnień szczegółowych określonych w ustawie o radiofonii i telewizji, w prawie prasowym lub innych regulacjach prawnych dotyczących działalności programowej mediów elektronicznych;
- i n t e r w e n c y j n y , którego podstawą są skargi i zażalenia wpływające do KRRiT.

Monitoring, podobnie jak w 2000 roku, koncentrował się przede wszystkim na radiowych programach koncesjonowanych, ze względu na fakt, że w latach 2000-2001 wygasały terminy koncesji wielu z nich.

Wymienione, komplementarne formy kontroli pozwalają ocenić działalność programową nadawców i respektowanie przez nich obowiązującego prawa.

Krajowa Rada analizuje także systematycznie roczne plany programowe nadawców publicznych, będące podstawą decyzji przy rozdziale środków pochodzących z wpływów abonamentowych. Plany nadawców weryfikowane są analizą sprawozdań programowych za poprzedni rok, a w przypadku rozgłośni regionalnych radia publicznego - także wynikami monitoringu, sprawdzającego udział w programach audycji realizujących ustawowe zadania i powinności nadawców publicznych, preferowanych przy rozdziale środków z wpływów abonamentowych.

Kontrola działalności programowej nadawców publicznych

5.2 Podobnie jak w latach ubiegłych, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przeprowadziła analizę sprawozdań dotyczących programu nadanego w okresie minionego roku, złożonych przez radiowych i telewizyjnych nadawców publicznych. KRRiT prowadzi takie badanie systematycznie od sześciu lat.

Analiza objęła wszystkich nadawców publicznych, czyli następujące podmioty:

- Polskie Radio S.A., nadające cztery programy ogólnokrajowe: PR 1, PR 2, PR 3 i Polskie Radio BIS, oraz program dla zagranicy Radio Polonia;
- 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego, nadających programy z następujących miast: Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Kielce, Koszalin, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Wrocław i Zielona Góra;
- TVP S.A., nadająca dwa programy ogólnokrajowe: TVP 1 i TVP 2, dwanaście programów oddziałów terenowych TVP S.A, zlokalizowanych w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Krakowie, Katowicach, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu, wraz z 4 ośrodkami regionalnymi: Świętokrzyskim, Opolskim, Lubuskim i Warmińsko-Mazurskim oraz Program Satelitarny TV Polonia, adresowany do Polaków za granicą.

Sprawozdania zawierały m.in. następujące kwestie szczegółowe:

- struktura gatunkowa programu w rocznym czasie emisji;
- tematyka regionalna i lokalna w programie;
- oferta programowa dla dzieci i młodzieży;
- audycje służące umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych i zwalczaniu patologii społecznych, czyli stanowiące realizację ważnej części tzw. misji mediów publicznych (art. 21 ust. 2 pkt 7, 7a, 8);
- audycje adresowane do mniejszości narodowych i grup etnicznych (art. 21 ust. 2 pkt 9);
- audycje oświatowe dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych (art. 25 ust. 2);
- programy dla odbiorców za granicą (art. 25 ust. 1);
- kwoty wymaganych w ustawie o radiofonii i telewizji następujących audycji i pozycji programu:
 - a) w odniesieniu do obu kategorii nadawców, tj. do nadawców radiowych i telewizyjnych: kwoty utworów słowno-muzycznych w języku polskim w łącznym czasie emisji utworów słowno-muzycznych w programie (art. 15 ust. 2); utworów muzycznych związanych z kulturą polską w łącznym czasie utworów muzycznych w programie (art. 15 ust. 3); audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed ich emisją w programie (art. 15a, ust. 2);
 - b) w odniesieniu tylko do nadawców telewizyjnych: kwoty audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim (art. 15 ust. 1); audycji wytworzonych przez producentów europejskich (art. 15 ust. 4); audycji wytworzonych przez europejskich producentów niezależnych, z uwzględnieniem preferencji dla audycji wytworzonych w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie (art. 15a ust. 1).

Wyniki analiz dokonanych na podstawie tych danych przedstawiono w części pt. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji” (rozdział II).

W 2001 roku prowadzono także monitoring problemowy programów radiofonii i telewizji publicznej. W kilku przypadkach monitoring danego zagadnienia obejmował także programy nadawców koncesjonowanych. Analizą objęto następujące tematy:

- realizacja przez rozgłośnie regionalne Polskiego Radia szczególnych, ustawowych zadań mediów publicznych, na przykładzie nadanych w 2001 r. audycji edukacyjno-poradniczych oraz

literackich i form udratyzowanych; przeprowadzono dwukrotny monitoring tygodniowych prób programów wszystkich (17) rozgłośni; wyniki analizy były jednym z kryteriów przy rozdziale środków z abonamentu;

- analiza wybranych audycji publicystycznych nadawanych przez telewizję publiczną i koncesjonowaną w ramach kampanii wyborczej do Parlamentu RP;
- obecność tematyki lokalnej i regionalnej w programach oddziałów terenowych TVP S.A.;
- obecność w programach radiowych i telewizyjnych nadawców publicznych audycji dotyczących problemu alkoholizmu;
- funkcjonowanie w ogólnopolskich programach telewizji - publicznej i koncesjonowanej - systemu oznakowań służącego ochronie dzieci i młodzieży przed szkodliwymi dla nich treściami w emitowanych audycjach (art. 18 ust. 4 i 5);
- obecność scen przemocy w programach telewizji publicznej i koncesjonowanej.

Wyniki przeprowadzonych monitoringów zostały przedstawione dalej, w podrozdziale „Analizy problemowe”.

Kontrola działalności programowej nadawców koncesjonowanych

5.3 W 2001 roku Krajowa Rada kontynuowała analizę programów radiowych nadawców koncesjonowanych, których koncesje wygasły w 2001 roku. W 2001 roku zmonitorowano programy 66 stacji radiowych (11088 godzin programu) rozpowszechniających programy o zasięgu lokalnym i 2 stacji nadających programy o zasięgu ponadregionalnym. Były to następujące stacje:

Radio Las Vegas (Ciechocinek), Radio Radom, Radio Boss (Płock), Radio Kołobrzeg, Radio Mazowsze (Łomianki), Radio Maks (Tarnów), Radio Weekend (Chojnice), Radio Centrum (Kalisz), Radio Pro Kolor (Opole), Pomorska Stacja Radiowa (Szczecin), Radio Opatów, Radio Fan (Poznań), Twoje Radio Wałbrzych, Radio 93,5 Klasyka FM (Poznań), Radio Kolor (Wrocław), Radio Fama (Kielce), Radio Akademickie Rak (Kraków), Radio Alfa (Kraków), Radio Wanda (Kraków), Radio Łan (Proszowice), Vigor FM (Słupsk), Radio Darłowo, Radio Rezonans (Sosnowiec), SBB Rodło (Bytom), Radio Echo (Nowy Sącz), Radio Blue (Gdów), Radio Sud (Kępno), Radio Fama (Opole), Radio Północ (Koszalin), Radio PM (Kwidzyń), Radio ESKA (Warszawa), Radio Fama (Sochaczew), Radio EL (Elbląg), Radio ABC (Szczecin), Radio RMI (Poznań), Radio Afera (Poznań), Radio ESKA (Poznań), Radio ESKA (Piła), Radio Elka (Gostyń), Radio BRW (Wałbrzych), Radio Na fali 89,80 (Świnoujście), Radio Piotrków (Piotrków Trybunalski), Radio FON (Częstochowa), Radio 100 (Piła), Muzyczne Radio (Jelenia Góra), RADIO 5 (Suwałki), Twoje Radio Jowisz Jelenia Góra), Twoje Radio (Wałbrzych), Radio Parada (Łódź), Radio Konin, Nasze Radio (Sieradz), Akademickie Radio Indeks (Zielona Góra), Studenckie Radio ŻAK, 88,8 FM (Łódź), Radio FAN, 88,10 FM (Knurów), Radio 93,6 POP FM

(Siemianowice Śląskie), Radio Pogoda (Warszawa), Radio JAZZ (Warszawa), Radio Bon Ton (Chełm), Radio FAN FM (Rzeszów), Radio Bieszczady (Sanok), Radio Tak (Kielce), Radio BAB (Łomża), Radio Klasyka 103,7 FM (Warszawa), Radio Jarocin (Jarocin), Radio TOK FM (ponadregionalne), Radio Wawa (ponadregionalne).

Monitoring prowadzony był na tygodniowych próbach programów. W większości programów wymienionych wyżej stacji były obecne następujące rodzaje audycji: informacyjne (od 2% do 15% tygodniowego czasu nadawania programu), publicystyka (0,5%-4%), edukacyjno-poradnicze (0,1%-5%), o tematyce sportowej (0,2%-9%), religijne (0,3%-3%), artystyczne (literackie) (0,2%-2%), rozrywkowe (0,2%-6%), dla rodziny, dzieci i młodzieży (0,5%-4%). Dominujący udział w programach wszystkich nadawców miała muzyka, która zajmowała od 75% do 95% tygodniowego czasu nadawania programu.

Udział tematyki lokalnej wahał się u poszczególnych nadawców od 1,5% do 12%. Tylko w programach pojedynczych nadawców audycje dotyczące spraw lokalnych zajmowały więcej miejsca w programie (do 30%).

W aktualnie toczącym się procesie koncesyjnym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła jednolite zasady formułowania zapisów koncesji lokalnych nadawców radiowych w zakresie programu.

Wszystkie stacje nadające program o zasięgu lokalnym Krajowa Rada zobligowała do obecności w ich programach tematyki lokalnej. Jej wymiar zależny jest od zapisanego w koncesji charakteru programu - uniwersalnego czy wyspecjalizowanego-muzycznego - oraz, dodatkowo, od wielkości miasta, w którym dana stacja rozpowszechnia program.

Stacje tzw. akademickie mają rozpowszechniać programy, których treści będą służyły środowisku uczelni wyższych. Nie mają one obowiązku emisji audycji o tematyce lokalnej.

B. Analizy problemowe

Audycje edukacyjno-poradnicze oraz literackie i formy udratyzowane w programach rozgłośni regionalnych radia publicznego

5.4 Przeprowadzony dwukrotny monitoring udziału audycji edukacyjno-poradniczych oraz literackich i form udratyzowanych w programach rozgłośni wykazał, że w odniesieniu do audycji edukacyjno-poradniczych wszystkie rozgłośnie przekroczyły, w skali tygodnia, ustalony przez KRRiT minimalny udział tych audycji w programie, wynoszący 3% rocznego czasu emisji (tj. 263 godz. rocznie, średnio 5 godz. tygodniowo). Ponad połowa - 10 rozgłośni (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Kraków, Łódź, Opole, Poznań, Rzeszów, Warszawa) osiągała przy tym, w skali tygodnia, udział dwu- lub dwuipółkrotnie wyższy niż wynosi ustalone przez KRRiT minimum; 4 rozgłośnie – na poziomie trzykrotnie wyższym (Kielce, Olsztyn, Szczecin, Zielona Góra); dwie – na poziomie czterokrotnie wyższym niż przyjęte minimum (Koszalin, Lublin). Tylko jedna stacja (Wrocław) realizowała w badanych tygodniach udział omawianych audycji praktycznie na poziomie postulowanego przez KRRiT minimum (3,7%).

W odniesieniu do drugiej kategorii audycji preferowanych, tj. literackich i form udramatyzowanych, minimalnego udziału tych audycji, wynoszącego 2 procent programu (czyli 175 godz. rocznie, średnio 3,5 godz. tygodniowo) nie osiągnęła w badanych tygodniach tylko jedna stacja (Łódź). Udział na poziomie minimum realizowały w badanych tygodniach 4 rozgłośnie (Kraków, Lublin, Olsztyn i Opole). Pozostałych 12 rozgłośni plasowało się powyżej minimum - w tym 8 rozgłośni przekraczało minimalny udział 1,5 raza, osiągając udział omawianych audycji w wysokości ok. 3% (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Koszalin, Poznań, Szczecin, Warszawa, Wrocław), dalsze 4 stacje (Katowice, Kielce, Rzeszów, Zielona Góra) realizowały udział omawianych audycji na poziomie dwukrotnie wyższym niż wynosi wymagany próg.

Podsumowując należy stwierdzić, że w porównaniu z latami poprzednimi obserwuje się systematyczny wzrost udziału obu kategorii audycji w programach rozgłośni. Wzrost ten jest wyższy w przypadku audycji edukacyjno-poradniczych, nieco mniejszy, ale także wyraźny, zwłaszcza w porównaniu z ubiegłym rokiem, w przypadku audycji literackich i form udramatyzowanych.

Od 2002 roku Krajowa Rada objęła preferencjami przy rozdziale środków z wpływów abonamentowych dodatkowo dwie kategorie audycji: popularyzujące wiedzę o Unii Europejskiej i o procesie integracji Polski z UE (realizowane poprzez audycje edukacyjne i publicystyczne) oraz audycje popularyzujące muzykę poważną na antenie.

Równowaga, rzetelność i bezstronność w wybranych audycjach publicystycznych nadawanych przez telewizję publiczną podczas kampanii wyborczej do Parlamentu RP

5.5 Kampania poprzedzająca wybory do Sejmu i Senatu w 2001 roku była trzecią relacjonowaną w mediach elektronicznych w warunkach nowego, pluralistycznego ładu w eterze. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, realizując ustawowy obowiązek kontrolowania działalności nadawców (art. 6 ust. 2 pkt. 4 urt), podjęła decyzję o monitorowaniu programów nadawców telewizyjnych, jako że telewizja jest medium mającym największy wpływ na opinię publiczną. Przedmiotem monitorowania były audycje publicystyczne, w których prezentowano programy komitetów wyborczych ubiegających się o mandaty do parlamentu, nadawane w programach ogólnokrajowych „Telewizji Polskiej” S.A. W celu uzyskania materiału porównawczego objęto również monitoringiem audycje publicystyczne poświęcone wyborom w programach nadawców koncesjonowanych – w Telewizji Niepokalanów – Puls, TVN, Telewizji Polsat i TV 4.

Celem monitorowania było sprawdzenie czy nadawca publiczny we własnych audycjach publicystycznych w wystarczającym stopniu omawiał oraz wyjaśniał programy komitetów wyborczych; czy komitety wyborcze i ich programy były w tych audycjach prezentowane w sposób rzetelny, bezstronny i z zachowaniem równowagi oraz jaką rangę nadał nadawca audycjom publicystycznym poświęconym komitetom i ich programom wyborczym.

Audycje wszystkich nadawców analizowano zgodnie z trzema przyjętym kryteriami: równowagi, rzetelności i bezstronności.

Monitoring wykazał, że Telewizja Polska i nadawcy koncesjonowani nadali wysoką rangę wyborom parlamentarnym. Nadawca publiczny zrealizował i wyemitował cztery zróżnicowane formalnie cykle audycji (*Lider, Wybory Polaków, Studio wyborcze Jedyńki, Studio parlamentarne 2001*) oraz *Wieczór wyborczy*, przeznaczając na nie łącznie 21,5 godziny. Trzy cykle telewizja

publiczna wyemitowała w czasie największej oglądalności między godziną 17:20 a 21:00, a jeden między godziną 21:30 a 22:50. Telewizja Niepokalanów – Puls wyborom poświęciła audycje: *Studio wyborcze* i *Debata wyborcza*, Telewizja Polsat – *Wyborcza ruletka*, TVN – *Trójkąt wyborczy* i *Wieczór wyborczy*, zaś TV4 – *Wybory 2001*. Nadawcy koncesjonowani emitowali swoje audycje również w porze największej oglądalności. Łączny czas trwania tych audycji w programach czterech nadawców koncesjonowanych wyniósł 25,5 godziny.

Monitoring wykazał jednakże, że zarówno nadawca publiczny, jaki i nadawcy koncesjonowani we własnych audycjach publicystycznych nie przedstawili w wystarczającym stopniu programów komitetów wyborczych. Dziennikarze omawiali je zbyt wybiórczo i powierzchownie, co spowodowało, że widzowie otrzymali nieporównywalne informacje o poszczególnych programach. Poważnym mankamentem tych audycji było nieuwzględnienie zróżnicowania widowni pod względem poziomu wiedzy przede wszystkim w zakresie znajomości problematyki gospodarczej. Ponadto zrozumienie wielu omawianych w audycjach zagadnień wymagało od widzów dużego wyrobienia politycznego.

W audycjach nadawcy publicznego zastrzeżenia budził również sposób prezentacji poszczególnych komitetów i ich programów wyborczych. Wprawdzie wszystkim komitetom wyborczym, które zarejestrowały listy kandydatów w ponad połowie okręgów (wyjątkiem była Platforma Obywatelska, której z niewiadomych przyczyn zabrakło w jednym cyklu) umożliwiono wystąpienie w 3 cyklach audycji, to jednak nie wszystkie zostały w jednakowy sposób potraktowane. Dziennikarze rozmawiając z poszczególnymi komitetami nie zadbali o to, aby dobór omawianych tematów był porównywalny. Komitet wyborczy AWSP we wszystkich audycjach nadawcy publicznego był wyłącznie rozliczany z niepowodzeń i niepopularnych w społeczeństwie decyzji, które podjął w okresie sprawowania rządów. Podobnie dziennikarze potraktowali komitet UW. Dziennikarze jedynie przedstawicielom tych dwóch komitetów, nie zadawali pytań o program wyborczy uniemożliwiając tym samym jego prezentację.

Dziennikarze telewizji publicznej prowadzący rozmowy z komitetami popełnili kilka, powtarzających się w każdej audycji błędów. W niektórych wypowiedziach narzucali własny punkt widzenia oraz nie oddzielali wyraźnie obiektywnych informacji od tez i komentarzy, rozmowy prowadzili w sposób nieprzejrzysty dla odbiorcy. Ponadto w wywiadach z niektórymi komitetami rozmowy podporządkowywali z góry założonemu stereotypowemu wyobrażeniu o ugrupowaniu politycznym i jego liderach, co nie sprzyjało obiektywnej prezentacji komitetów wyborczych. Podobne zastrzeżenia, choć zaobserwowano ich mniej, można sformułować pod adresem dziennikarzy występujących w audycjach nadawców koncesjonowanych. W Telewizji Puls dziennikarzom nie zawsze udało się zapobiec kampanii negatywnej, jaką uprawiali niektórzy przedstawiciele komitetów, ponadto niektóre pytania dziennikarzy prowokowały gości do krytykowania czy wypowiedzania negatywnych ocen na temat innych ugrupowań. W TV 4 dziennikarz nie panował nad przebiegiem niektórych audycji, wypowiadał własne opinie i komentarze oraz popełniał błędy merytoryczne.

W analizowanych pod kątem przestrzegania zasady bezstronności audycjach TVP nie zaobserwowano, aby dziennikarze angażowali się po stronie jednego z komitetów wyborczych albo wyraźnie występowali przeciwko innemu.

Poważnym zaniedbaniem nadawcy publicznego było niepoświęcenie ani jednej audycji przedstawieniu komitetów ubiegających się o mandaty do Senatu.

Z kolei nadawcy koncesjonowani, z wyjątkiem TVN, gościli w swoich audycjach kandydatów do Senatu, Blok Senat 2001. Natomiast w audycjach przez nich zrealizowanych nie wystąpiły wszystkie komitety wyborcze ubiegające się o mandaty do Sejmu. Komitet wyborczy Alternatywa nie wystąpił u żadnego nadawcy koncesjonowanego, Samoobrona wystąpiła tylko w TVN, a LPR tylko w Telewizji Puls. Natomiast komitet PiS nie wystąpił jedynie w Telewizji Polsat. Pozostałe komitety występowały nawet w kilku wydaniach audycji wyborczych.

Nadawcy, realizując audycje publicystyczne poświęcone komitetom i ich programom wyborczym, wprowadzili odbiorców do uczestniczenia w debacie publicznej i wpisali się w trwającą kampanię wyborczą.

Obecność tematyki lokalnej i regionalnej w programach oddziałów terenowych TVP S.A.

5.6 „Telewizja Polska” S.A. obowiązki nadawcy publicznego wobec środowisk lokalnych realizuje w 12 programach regionalnych rozpowszechnianych przez własne oddziały terenowe. W 2001 roku oddziały terenowe wyemitowały łącznie 77 545,6 godziny programu regionalnego. W tej liczbie 18 151,8 godziny przypadło na emisję programu tworzonych przez oddziały, co stanowiło 23,4% programów regionalnych. Pozostały czas wypełniały pasma wspólne. Średni dzienny czas nadawania programu regionalnego przez każdy oddział wynosił 17,7 godziny, z czego średnio 4,1 godziny w ciągu dnia zajął program własny. Nadawany był on w dni powszednie przez wszystkie oddziały w podobnych pasmach czasowych; w dni powszednie: w paśmie porannym (8.00–8.35), popołudniowym (15.25–16.30 i 17.15–19.00) i wieczornym (21.30–22.00); w sobotę i w niedzielę godziny nadawania tych pasm były nieco inne: pasmo poranne (8.00–9.00), południowe (13.30–14.30), popołudniowe (17.00–19.00 lub 18.00–18.20) i wieczorne (21.00–22.00).

Programy własne oddziałów terenowych dostarczały społecznościom lokalnym informacji o najważniejszych lokalnych wydarzeniach społecznych, gospodarczych, politycznych, kulturalnych, sportowych i in. Informacje te były przekazywane głównie w formie codziennych dzienników, które miały po kilka wydań w ciągu dnia.

Większość oddziałów tj. oddziały w Katowicach, Krakowie, Poznaniu, Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Rzeszowie i Warszawie, obok audycji informacyjnych adresowanych do wszystkich odbiorców regionu nadawały również audycje adresowane do mniejszych lokalnych społeczności. I tak trzy zamiejscowe redakcje oddziału terenowego w Katowicach tworzyły magazyny o charakterze informacyjnym adresowane do społeczności zamieszku-jących Beskidy („*Magazyn beskidzki*”), dawne województwo częstochowskie („*Z krukiem w herbie*”) i obecne – opolskie („*Studio pod bukiem*”). Świętokrzyski Ośrodek Regionalny w Kielcach tworzył audycje informacyjne dla mieszkańców województwa świętokrzyskiego („*Kronika świętokrzyska*”). Oddział terenowy w Poznaniu emitował codziennie audycje informacyjne (wśród 7 wydań dziennie, 3 wydania zawierały informacje z Poznania, 2 wydania dotyczyły województwa wielkopolskiego i lubuskiego, dwa adresowane wyłącznie do społeczności województwa lubuskiego („*Teleskop lubuski*”). Oddział terenowy w Białymstoku oprócz codziennych audycji informacyjnych dotyczących całego regionu nadawał dwa razy w tygodniu także audycje adresowane do społeczności suwalsko-mazurskiej oraz łomżyńskiej („*Panorama Łomżyńska*” i „*Przegląd suwalsko-mazurski*”). Oddział terenowy w Bydgoszczy nadawał dwa razy w tygodniu magazyny informacyjno-publicystyczne adresowane do mieszkańców Grudziądza, Torunia, Bydgoszczy, Inowrocławia, Włocławka i Brodnicy („*Magazyn bydgoski*”, „*Magazyn toruński*”, „*Magazyn grudziądzki*”, „*Magazyn inowrocławski*” „*Magazyn włocławski*” i „*Magazyn brodnicki*”). Oddział w Gdańsku emitował dwa razy w tygodniu audycje informacyjno-publicystyczne dla społeczności Słupska i Elbląga („*Magazyn słupski*”, „*EOL – Magazyn elbląski*”) oraz dla widzów zamieszkujących Kociewie („*Magazyn kociewski*”). Oddział terenowy w Rzeszowie emitował audycję poświęconą ważnym wydarzeniom społecznym Przemyśla, Krosna, Sanoka i Tarnobrzegu („*Panorama powiatów*”). Świętokrzyski Ośrodek Regionalny nadawał w formie reportaży albo felietonów dwa razy w miesiącu magazyn publicystyczny („*Więści spod Łysicy*”). Oddział terenowy w Warszawie nadawał dwie stałe audycje informacyjne adresowane do społeczności stolicy („*Telewizyjny Kurier Warszawski*”) i do mieszkańców Mazowsza („*Telewizyjny Kurier Mazowiecki*”).

Poza omówionymi audycjami informacyjnymi oddziały terenowe nadawały także informatory tematyczne: kulturalne, sportowe, gospodarcze, samorządowe i inne.

Ważną pozycją nadawanego przez oddziały terenowe programu były cykliczne **audycje publicystyczne**, w których były omawiane, komentowane i wyjaśniane aktualne wydarzenia lokalne. Audycje te miały swoje stałe miejsce w programie ramowym i były nadawane z różną częstotliwością, od codziennych do emitowanych dwa razy w miesiącu. Były to: „*Gość dnia*” (Białystok, codzienna), „*Gość Trójki*” i „*Punkt*” (Gdańsk, dwa razy w tygodniu), „*Porozmawiajmy*”(Katowice, codzienna), „*Ludzie i tematy*”, „*Tematy dnia*” (Kraków, codzienne),

„Temat dnia” (Lublin, codzienna), „Rozmowa dnia” (Łódź, codzienna), „Wywiad Teleskopu” (Poznań, codzienna), „Gość TV Rzeszów” (dwa razy w tygodniu), „Dziennikarze pytają”, „Pytania do ...” (Rzeszów, dwa razy w miesiącu), „Gość Trójki” (Szczecin, trzy razy w tygodniu), „Gość WOT” - 6 wydań w tygodniu oraz „Rozmowa dnia” - 5 wydań w tygodniu (Warszawa).

Niektóre oddziały emitowały audycje publicystyczne, które nie tylko prezentowały wydarzenia ważne z punktu widzenia społeczności lokalnej, ale też były debatą publiczną, w której uczestniczyli politycy różnych opcji, przedstawiciele władz wojewódzkich i samorządowych oraz przedstawiciele różnych środowisk opiniotwórczych. Tego rodzaju audycje nadawano w OTV Gdańsk („Gdański dywanik”, „Kość niezgody”, „Zderzenia parlamentarne”, dwa razy w tygodniu), OTV Łódź („Łódzki klub parlamentarny”, dwa razy w tygodniu), OTV Poznań („Kto ma rację”, raz w tygodniu), OTV Szczecin („Parlamentarzyści o...”, raz w miesiącu), OTV Warszawa („Tak czy inaczej”, raz w miesiącu).

Oddziały terenowe Telewizji Polskiej tworzyły także audycje poświęcone **kulturze i bieżącemu życiu kulturalnemu regionu**. W audycjach tych prezentowane były sylwetki i dorobek artystyczny lokalnych twórców – plastyków, rzeźbiarzy, literatów, muzyków, architektów, reżyserów teatralnych i filmowych. Tego rodzaju audycje nadawano w Białymstoku („Prezentacje”, „Kinoman”, dwa razy w tygodniu), Lublinie („Afisz”, dwa razy w tygodniu), w Katowicach („Oblicza kultury” raz w miesiącu).

Prezentowane były również **relacje z ważnych wydarzeń artystycznych**: przedstawień teatralnych, wystaw, festiwali muzyki poważnej. Nadawane one były przez: Gdańsk („Brulion”, raz w tygodniu), Bydgoszcz („Karnet kulturalny”, dwa razy w tygodniu) Katowice („Telewizja I” - trzy razy w tygodniu, „Aktualności kulturalne” - jeden raz w tygodniu), Poznań („Mała czarna z...”, pięć wydań w tygodniu), Lublin („Przeglądarka kulturalna” raz w miesiącu), Szczecin („Artwizje”, „Antrakt”, „Rozmaitości kulturalne”, raz w miesiącu), Rzeszów („Magazyn aktualności kulturalnych”, raz w miesiącu „Parnas”, dwa razy w tygodniu).

W ofercie programowej niektórych oddziałów terenowych znalazły się audycje omawiające trendy we współczesnej sztuce – Wrocław („Niezła kiecka”, dwa razy w tygodniu), Łódź („Piątek, koniec i początek”, dwa razy w miesiącu).

Oddział terenowy w Katowicach nadawał cykliczną audycję poświęconą muzyce poważnej („Co słyhać w muzyce”, raz w tygodniu), podobnie oddział we Wrocławiu („Klasyk nasz bliski”), i w Białymstoku („Pro Musica”).

W programach niektórych oddziałów terenowych prezentowano historię, kulturę i architekturę dużych miast i regionu. Tego rodzaju audycje obecne były w OTV Kraków („Dzielnice Krakowa”, „Skarbiec Małopolski”), OTV Rzeszów („Wędrowki galicyjskie”, „Karta historii”), OTV Lublin („Dziedzictwo”), OTV Łódź („Filmowa encyklopedia Łodzi i okolic”), OTV Poznań

(„Historie”, „Korzenie”). Audycje te były nadawane z różną częstotliwością, od emisji raz w tygodniu do dwóch wydań w miesiącu.

Oddziały terenowe nadawały także własne audycje **religijne** koncentrujące się zarówno na bieżących wydarzeniach lokalnego Kościoła katolickiego, jak też poświęcone innym wyznaniom. Tego rodzaju audycje obecne były w programach: OTV Białystok („*Pod Twoją obronę*”, „*U źródeł wiary*”), OTV Gdańsk („*Etos*” i „*Schody do niebios*”), Kraków („*Wiara i życie*”), OTV Katowice („*Z życia Kościoła*”), OTV Lublin („*Magazyn katolicki*”), OTV Łódź („*Depozyt wiary*”), OTV Poznań („*Źródło*”), OTV Rzeszów („*Magazyn katolicki*”), OTV Szczecin („*Arka*”), OTV Warszawa („*Wierzę, wątpię, szukam*”), OTV Wrocław („*W kręgu wiary*”). Były też oddziały (w Łodzi, Rzeszowie, Białymstoku, Warszawie, Bydgoszczy i Krakowie), które transmitowały mszę świętą z lokalnych kościołów. Audycje religijne nadawane były systematycznie raz w tygodniu.

Na obszarze nadawania niektórych oddziałów terenowych zamieszkują **mniejszości narodowe i grupy etniczne**. Stąd obecność w programach tych oddziałów audycji adresowanych do tej grupy odbiorców. Nadawane one były z różną częstotliwością (raz w tygodniu i raz w miesiącu). Tego rodzaju audycje nadawały następujące oddziały: Białystok („*Sami o sobie*”, „*Sąsiedzi*”, dla mniejszości białoruskiej, ukraińskiej, litewskiej, rosyjskiej, tatarskiej i romskiej), Katowice („*Schlesien Wochenschau*”, „*Schlesien Journal*”- dla mniejszości niemieckiej), Gdańsk („*Rodno ziemia*” – dla Kaszubów), Kraków („*U siebie*”, adresowana do Ukraińców, Łemków, Słowaków, Romów, Ormian i Żydów) oraz Warszawa („*Telenowyny*” – dla mniejszości ukraińskiej, rozpowszechniana przez WOT w programie własnym, a także w paśmie wspólnym 12 programów regionalnych).

Trzy oddziały terenowe: w Białymstoku, Rzeszowie i Lublinie współtworzyły cykliczną audycję pt. „*Na ścianie wschodniej*” emitowaną raz w miesiącu. Kilka jej wydań poświęcono także problemom mniejszości narodowych i grup etnicznych.

Audycje adresowane do rolników tworzyło 5 oddziałów terenowych. Były to: Białystok („*Rolnicze sprawy*”), Kraków („*Rola*”), Lublin („*Magazyn rolny*”), Rzeszów („*Poza miastem*”) oraz Wrocław (*Agrofakty*” i „*Teraz wieś*”). Audycje te nadawane były regularnie raz w tygodniu bądź dwa razy w tygodniu.

Audycje o charakterze **interwencyjnym**, których celem było pomaganie osobom potrzebującym pomocy, tworzyły oddziały w Białymstoku („*Magazyn interwencyjny*”), Krakowie („*Zalåtmy to razem*”) i w Warszawie („*Mediator*”).

W programach oddziałów terenowych emitowane były również audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych, audycje służące zwalczaniu patologii społecznych i audycje

adresowane do osób niepełnosprawnych. W ofercie programowej oddziału w Lublinie znalazły się audycje „*Na zdrowie*” i „*Kalejdoskop*”, oddziału w Szczecinie - „*Zanim zachorujesz*”, „*Zielone światło*”, „*Różowa i zielona wstążka*”, oddziału w Białymstoku - „*Czas dla rodziny*”, „*Do szczęścia inaczej*”, „*Diagnoza*”, a oddziału w Łodzi - „*Pacjent w labiryncie czyli co słyhać, doktorku?*” Audycje te nadawane były systematycznie, dwa razy w tygodniu.

Niektóre oddziały podejmowały inicjatywy pozaprogramowe. Oddziały terenowe w Białymstoku, Bydgoszczy, Szczecinie, Rzeszowie, Gdańsku, Krakowie, Katowicach, Łodzi, Poznaniu współpracowały z samorządami przy realizacji ważnych przedsięwzięć lokalnych, uczestniczyły w promocji wielu imprez kulturalnych, takich jak różnego rodzaju festiwale, festyny, jarmarki, wystawy, przeglądy teatralne i filmowe. Oddziały terenowe obejmowały również patronatem medialnym (samodzielnie albo wspólnie z innymi lokalnymi mediami) imprezy sportowe i kulturalne.

Wszystkie te przedsięwzięcia, do których oddziały się włączały, owocowały później relacjami reporterskimi w nadawanych programach telewizyjnych.

Obecność w programach radiowych i telewizyjnych nadawców publicznych audycji dotyczących problemu alkoholizmu

5.7 Nadawcy publiczni, zarówno radiowi jak i telewizyjni, zobowiązani są na mocy zapisów artykułu 21 ust. 2 pkt. 7, 7a, 8 służyć poprzez emitowane programy umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych i przeciwdziałaniu patologiom społecznym. Mieści się w tych zagadnieniach między innymi przeciwdziałanie jednej z największych chorób społecznych w Polsce – alkoholizmowi. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wykonując ustawowe zobowiązania oraz wnioski złożone przez komisje sejmowe jak i przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przygotowała informację o nadanych w 2001 roku audycjach dotyczących problemu alkoholizmu. Informacja została przygotowana na podstawie danych sprawozdawczych z rocznej działalności programowej nadawców, uzupełnionych o szczegółowy wykaz tytułów audycji, ich cykliczności i czasu emisji oraz poruszanych w nich tematów.

Ogólnopolskie programy Polskiego Radia S.A.

5.8 Polskie Radio S.A. nadawało w 2001 roku audycje dotyczące problemu alkoholizmu w trzech programach: w Programie 1, Programie 3 i w Radiu BIS. Audycji takich nie nadawał jedynie Program 2 PR, mający charakter wyspecjalizowany – literacko-muzyczny i nie zajmujący się w ogóle problematyką społeczną. Problematyce alkoholizmu, w różnych formach radiowych i w różnych szczegółowych zagadnieniach, poświęcono w ciągu roku na trzech antenach łącznie niespełna 22 godziny - w tym 16,5 godzin (0,2% rocznego czasu emisji programu) w Programie 1 PR, 3 godziny (0,03%) w Programie 3 PR i 2 godziny 10 minut (0,02% rocznego czasu emisji) w Radiu BIS.

▪ Program 1 PR S.A.

W Programie 1 PR tematyka antyalkoholowa pojawiała się jako aktualny temat w stałych audycjach informacyjno-publicystycznych i edukacyjnych. Były to następujące cykliczne audycje: *Sygnaly dnia*, *Cztery pory roku*, *Z pierwszej ręki*, *Radio kierowców*, *Poranne rozmaitości rolnicze*, *Muzyka i Aktualności*, *Radio nocą*, *Magazyn Radia Polonia*. Nadano także sześć reportaży poświęconych problematyce alkoholizmu; zajęły one łącznie 4,5 godziny. Wykaz nadanych audycji przedstawiono w tabeli poniżej.

Audycje dotyczące problemu alkoholizmu w Programie 1 PR S.A.

Zagadnienie i tytuł audycji	Czas trwania
Rozwiązywanie problemów alkoholowych	
<i>Mąż i żona</i> - reportaż	30'
<i>Cztery pory roku</i> – Opieka nad dziećmi dotkniętymi alkoholizmem	60'
<i>Magazyn Radia Polonia</i> –Alkohol w szkołach	5'
<i>Ich dzień</i> – reportaż o stowarzyszeniu ASLANA	30'
Łącznie	125'
Alkoholizm jako patologia społeczna	
<i>Krystian już tu nie mieszka</i> – reportaż	30'
<i>Pijane dzieci</i> - reportaż	30'
<i>Z pierwszej ręki</i> – Jak piją Polacy - wyniki sondaży	5'
<i>Z pierwszej ręki</i> – Jazda po pijanemu	5'
<i>Muzyka i Aktualności</i> – Utopione marzenia	5'
Łącznie	75'
Profilaktyka alkoholowa i regulacje prawne	
<i>Cztery pory roku</i> – Przeciwdziałanie i leczenie uzależnień	20'
<i>Radio nocą</i> - Jazda po pijanemu przestępstwem	120'
<i>Z pierwszej ręki</i> – Zakaz picia alkoholu na ulicach	5'
<i>Wodzirej</i> – reportaż o organizatorach zabaw bezalkoholowych	30'
<i>Z pierwszej ręki</i> - Skuteczność akcji antyuzależnieniowych	5'
<i>Z pierwszej ręki</i> - Walka z uzależnieniami	5'
<i>Noc tułaczy</i> - reportaż	120'
<i>Z pierwszej ręki</i> – Zakaz picia alkoholu w miejscach publicznych	5'

<i>Poranne rozmaitości rolnicze - Przeciwdziałanie alkoholizmowi młodzieży na wsi</i>	5'
<i>Sygnaly dnia - Czy ustawa antyalkoholowa może trafić do lamusa?</i>	10'
<i>Z pierwszej ręki - Zmiany w ustawie o wychowaniu w trzeźwości</i>	5'
<i>Z pierwszej ręki - Polska mapa picia</i>	5'
<i>Radio kierowców - akcja antenowa: Wypileś i siadłeś za kierownicą - jesteś przestępcą</i>	400'
Łącznie	735'
Alkohol jako źródło przemocy	
<i>Cztery pory roku - Alkohol jedną z przyczyn przemocy w rodzinie</i>	60'
Łącznie	60'
Ogółem w Programie 1 PR	995'

▪ Program 3 PR S.A.

W Programie 3 PR zagadnienie alkoholizmu przedstawiano w 2001 roku głównie poprzez reportaże, uwrażliwiające na los ludzi dotkniętych pijaństwem i alkoholizmem, na los ich rodzin, a szczególnie na los dzieci. Nadano dziewięć reportaży o tej tematyce; zajęły one łącznie na antenie 3 godziny. W stałych audycjach informacyjno-publicystycznych problem alkoholizmu poruszany był w Programie 3 PR tylko przy okazji omawiania innych zagadnień; audycje tych nie uwzględniono w opracowaniu. Wykaz nadanych reportaży przedstawiono w tabeli poniżej.

Audycje dotyczące problemu alkoholizmu w Programie 3 PR S.A.

Zagadnienie i tytuł audycji	Czas trwania
Rozwiązywanie problemów związanych z alkoholizmem	
<i>Ich dzieci – reportaż</i>	20'
<i>Dobra Pani – reportaż</i>	20'
Łącznie	40'
Alkoholizm jako patologia społeczna	
<i>Na dnie – reportaż</i>	20'
<i>Ma facet szczęście w życiu – reportaż</i>	20'
<i>Pijące dzieci - reportaż</i>	20'
<i>Co się nie daje, to się należy – reportaż</i>	20'
<i>Podają mi karty do ręki – reportaż</i>	20'

<i>Cytryna, tran i miód</i> – reportaż	20'
Łącznie	120'
Alkohol jako źródło przemocy	
<i>Już nie żyjesz, gościu</i> – reportaż	20'
Łącznie	20'
Ogółem w Programie 3 PR	180'

▪ Radio BIS PR S.A.

Radio BIS poświęciło w 2001 roku problematyce antyalkoholowej dwa wydania stałej audycji *Forum obywatelskie* (łączy czas ich trwania: 1,5 godziny) oraz dwa reportaże, zamieszczone w cyklu *Studio reportażu i dokumentu* (łączy czas trwania: 40 minut). Wykaz nadanych audycji zamieszczono w tabeli.

Audycje dotyczące problemu alkoholizmu w Radiu BIS PR S.A.

Zagadnienia i tytuł audycji	Czas trwania
Profilaktyka alkoholowa	
<i>Forum obywatelskie</i> - młodzież a używki	45'
<i>Studio reportażu i dokumentu</i> - <i>Czuję, że nie idę obok</i> – reportaż	20'
Alkoholizm wśród dzieci	
<i>Studio reportażu i dokumentu</i> - <i>Trzeźwiąjące dzieci</i> - reportaż	20'
Alkohol jako źródło przemocy	
<i>Forum obywatelskie</i> - Dzieciństwo bez przemocy	45'
Ogółem w Radiu BIS	130'

Jak widać w powyższych zestawieniach, w trzech ogólnopolskich programach „Polskiego Radia” S.A. omawiano problem alkoholizmu i walki z tą chorobą niemal wyłącznie w ramach już istniejących, stałych audycji i cykli informacyjno-publicystycznych lub edukacyjno-poradniczych.

W audycjach tych przedstawiano następujące zagadnienia: przestępstwa popełniane pod wpływem alkoholu i zmiany w kodeksie karnym, przepisy ograniczające dostęp młodzieży do alkoholu, działania administracyjne i edukacyjne mające na celu zmianę struktury spożycia alkoholu w Polsce, programy antyalkoholowe dotyczące profilaktyki i edukacji młodzieży,

patologii i przemoc w rodzinie spowodowane nadużywaniem alkoholu i chorobą alkoholową, terapia osób uzależnionych i członków ich rodzin, działalność środowisk wzajemnej pomocy i stowarzyszeń trzeźwościowych.

W licznych reportażach pokazywano także wymiar społeczny tego zjawiska i nieszczęścia ludzkie przez nie powodowane, a zwłaszcza los dzieci.

Nie nadawano natomiast w sposób regularny i systematyczny odrębnego cyklu audycji, który byłby poświęcony wyłącznie problemowi alkoholizmu w Polsce i przeciw-działaniu tej patologii.

Wyjątkiem jest tu cykl pt. *Wypileś i kierowaleś - jesteś przestępcą*, nadawany systematycznie w ramach codziennej audycji *Radio kierowców* w Programie 1 PR. W cyklu tym informowano i edukowano słuchaczy o nowych przepisach prawa drogowego i prawa karnego dotyczących prowadzenia pojazdów po alkoholu, przedstawiano reakcje kierowców, akcje policji itp. Zajął on na antenie Programu 1 PR blisko 7 godzin.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

5.9 Niemal wszystkie rozgłośnie regionalne radia publicznego (z wyjątkiem Polskiego Radia Kraków) nadawały w ubiegłym roku audycje poświęcone problemom związanym z alkoholizmem. W 16 rozgłoszeniach regionalnych nadano łącznie **372 godziny 40 minut** takich audycji. W tabeli poniżej przedstawiono dane poszczególnych stacji.

Audycje dotyczące problemu alkoholizmu w rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego

Nazwa rozgłośni	Liczba audycji (tytułów)	w tym liczba audycji cyklicznych	Łączny czas trwania audycji
PR Białystok	11	4	10 g.12'
PR Pomorza i Kujaw (Bydgoszcz)	10	1	11 g.
PR Gdańsk	9	2	8 g.15'
PR Katowice	15	3	8 g.30'
PR Kielce	2	2	70 g.
PR Koszalin	9	3	7g. 50'
PR Lublin	2	2	59 g.
PR Łódź	6	3	5g. 45'
PR Olsztyn	6	6	32 g.
PR Opole	5	5	46 g. 40'
Radio Merkury (Poznań)	4	3	10 g. 20'
PR Rzeszów	7	7	30 g.
PR Szczecin	2	2	44 g.
Radio dla Ciebie (Warszawa)	4	-	1g. 12'

PR Wrocław	2	1	13 g. 43'
Radio Zachód (Zielona Góra)	13	3	14 g. 11'
Ogółem	107	47	372 g. 40'

Jak wynika z danych w tabeli, rozpiętość czasu poświęconego w 2001 roku w poszczególnych rozgłoszeniach problemom alkoholowym była bardzo duża: od 1 godziny do 70 godzin.

Najwięcej czasu audycje te zajęły w programach sześciu rozgłośni: w Kielcach (70 godzin, tj. 0,8% rocznego czasu emisji), Lublinie (59 godzin, tj. 0,7%), Opolu (46 godzin 40 min., tj. 0,5%), Szczecinie (44 godziny, tj. 0,5%), Olsztynie (32 godziny, tj. 0,4%) i Rzeszowie (30 godzin, tj. 0,3%). W ośmiu rozgłoszeniach (Radio Zachód, Radio Wrocław, Radio Merkury, Radio Pomorza i Kujaw, Radio Białystok, Radio Gdańsk, Radio Katowice, Radio Koszalin) czas emisji tych audycji w ciągu roku wahał się od ok. 8 godzin do 14 godzin (tj. ok. 0,1% rocznego czasu emisji). Najmniej czasu zajęły one w Radiu dla Ciebie w Warszawie i w Radiu Łódź. Rozgłoszenia w Krakowie nie nadawała w 2001 roku audycje poświęconych problemom alkoholowym.

Pięć spośród rozgłośni - Radio Kielce, Radio Lublin, Radio Opole, Radio Szczecin i Radio Wrocław - nadawało specjalne, cykliczne audycje dotyczące wyłącznie tej problematyki. Były to audycje, najogólniej biorąc, dwojakiego rodzaju. Pierwsza grupa to audycje o charakterze informacyjno-publicystycznym lub edukacyjno-poradniczym, najczęściej z udziałem ekspertów (lekarzy, psychologów, urzędników zajmujących się zagadnieniem alkoholizmu itp.) Propagowano w nich styl życia bez alkoholu, informowano o metodach, instytucjach i organizacjach, które pomagają alkoholikom w walce z chorobą, udzielano porad w tym zakresie, a także przedstawiano diagnozę zjawiska alkoholizmu w Polsce, dyskutowano o środkach walki z tym zjawiskiem w skali społecznej itd. Drugi rodzaj audycji to audycje kontaktowe z udziałem samych alkoholików, ich rodzin i przyjaciół, w których przedstawiali oni swoje doświadczenia związane z chorobą i procesem trzeźwienia. Audycje te, najczęściej kilkugodzinne (często też z udziałem specjalistów), stwarzały osobom dotkniętym chorobą alkoholową i ich rodzinom płaszczyznę kontaktu, wymiany doświadczeń i psychicznego wsparcia (audycje publicystyczne, audycje kontaktowe i tzw. „pomocowe”).

Omawiane audycje, zarówno jednego jak i drugiego rodzaju, były nadawane w wymienionych 5 rozgłoszeniach regularnie, przez cały rok, najczęściej raz w tygodniu (Radio Opole, Radio Wrocław) lub raz w miesiącu (Radio Kielce, Radio Lublin, Radio Opole, Radio Szczecin). Jedna z rozgłośni – Radio Lublin – nadawała także audycje codzienne. Pora emisji tych audycji także miała stały charakter. Audycje edukacyjno-poradnicze i publicystyczne nadawano najczęściej

przed południem, natomiast audycje kontaktowe z udziałem osób dotkniętych chorobą alkoholową emitowano w porze nocnej.

W pozostałych 11 rozgłoszeniach nie nadawano w 2001 roku odrębnych cykli audycji poświęconych wyłącznie uzależnieniu od alkoholu. Problematyka ta podejmowana była w ich programach najczęściej w stałych audycjach informacyjno-publicystycznych lub edukacyjno-poradniczych, poświęconych z założenia różnym problemom społecznym i tylko niekiedy podejmujących problem alkoholizmu. Niektóre stacje zajmowały się tym zagadnieniem także w ramach audycji religijnych (Radio Pomorza i Kujaw w Bydgoszczy, Radio Gdańsk, Radio Katowice, Radio Łódź), nieliczne – w ramach audycji adresowanych do dzieci i młodzieży (Radio Olsztyn, Radio Rzeszów, Radio Zachód).

Problemowi alkoholizmu i jego skutkom, w tym trudnej sytuacji dzieci z rodzin patologicznych, poświęcono w programach rozgłoszeń regionalnych także wiele reportaży. Stanowiły one często punkt wyjścia do dalszej dyskusji na antenie o poruszanych w nich sprawach, z udziałem słuchaczy i ekspertów. Reportaże takie nadawane były niemal przez wszystkie rozgłoszenia; najwięcej nadano ich w programach Radia Pomorza i Kujaw, Radia Katowice i Radia Olsztyn.

Jedna z rozgłoszeń (Radio Merkury – Poznań) zorganizowała dodatkowo, tj. poza nadawanymi audycjami publicystycznymi i edukacyjno-poradniczymi, trwającą przez miesiąc akcję antenową pod hasłem „*Nie sprzedawaj małolatom*”, uhonorowaną nagrodą Ministra Zdrowia.

Ogólnopolskie programy telewizji publicznej

5.10 „Telewizja Polska” S.A. nadawała audycje dotyczące problemów związanych z alkoholizmem w obu programach ogólnopolskich oraz w programach 8 regionalnych oddziałów terenowych.

W programach ogólnokrajowych audycje te zajęły w 2001 roku łącznie 11 godzin 20 minut: w Programie 1 TVP - 6 godzin 20 minut, w Programie 2 TVP - 5 godzin, czyli, w każdym z programów, niespełna 0,1% rocznego czasu emisji.

- Program 1 TVP S.A.

W ubiegłym roku nie nadano w Programie 1 TVP ani jednego cyklu audycji poświęconego w całości zjawisku alkoholizmu. Temat ten omawiano w pojedynczych wydaniach stałych audycji publicystycznych i edukacyjno-poradniczych oraz w audycjach dla młodzieży. Wykaz tytułów audycji oraz liczbę i czas trwania wydań poświęconych alkoholizmowi przedstawiono poniżej.

Tytuł cyklu	Liczba wydań audycji dotyczących alkoholizmu	Łączny czas trwania
-------------	--	---------------------

<i>Bezpieczna Jedyńka</i>	2	46'
<i>Euroexpress</i>	1	8'
<i>Rower Błażeja</i>	3	45'
<i>Zgodnie z prawem</i>	3	60'
<i>Mam sprawę</i>	1	30'
<i>Nocne rozmowy</i>	1	45'
<i>Między nami</i>	2	90'
<i>Portret rodzinny</i>	1	20'
<i>Zdrowo i odlatowo</i>	1	10'
<i>360 stopni dookoła ciała</i>	1	25'

Tylko w 3 cyklach nadano audycje w całości poświęcone alkoholizmowi; były to: *Bezpieczna Jedyńka*, *Zdrowo i odlatowo*, *360 stopni dookoła ciała*. W audycjach tych omawiano skutki zdrowotne nadużywania alkoholu, przyczyny, zapobieganie i leczenie alkoholizmu, zjawisko przemocy w rodzinie spowodowanej alkoholizmem, zagrożenia stwarzane przez pijanych kierowców.

W pozostałych wskazanych w tabeli wydaniach audycji problem alkoholizmu omawiany był jako jeden z poruszanych tematów. W cyklach *Mam sprawę* i *Między nami*, dotyczących różnych patologii społecznych, w wydaniach poświęconym alkoholizmowi specjaliści odpowiadali na żywo na pytania widzów dotyczących choroby alkoholowej. W cyklu *Euroexpress* tematem jednego z felietonów było zjawisko alkoholizmu wśród młodzieży w Europie. Alkoholizm w tej grupie wiekowej był także jednym z tematów audycji z cyklu *Nocne rozmowy*. Temat uzależnień wśród młodzieży (narkotyki, alkohol) kilkakrotnie podejmowano w cyklu *Rower Błażeja*. W jednym z wydań audycji cyklicznej *Zgodnie z prawem* udzielano (w odpowiedzi na listy widzów) porad prawnych dotyczących choroby alkoholowej.

Temat alkoholizmu pojawiał się ponadto na antenach TVP 1 i TVP 2 okazjonalnie w audycjach informacyjno-publicystycznych i interwencyjnych (*Kawa czy herbata*, *Kronika kryminalna*) oraz w niektórych reportażach (cykl *Zawsze po 21-ej*). Zjawisko alkoholizmu, jego skutki społeczne i związana z nim profilaktyka były w tych audycjach treścią felietonów filmowych, pobocznym wątkiem w dyskusji lub tłem dla relacjonowanych wydarzeń kryminalnych czy społecznych.

▪ Program 2 TVP S.A.

W Programie 2 TVP - podobnie jak w Programie 1 - nie nadano w 2001 roku ani jednego cyklu poświęconego w całości alkoholizmowi. Temat ten omawiano w pojedynczych wydaniach stałych audycji publicystycznych i edukacyjno-poradniczych oraz w audycjach dla młodzieży. Obecny był on także w 2 filmach dokumentalnych i 2 akcjach antenowych. Wykaz tytułów audycji oraz liczbę i czas trwania wydań poświęconych alkoholizmowi przedstawiono w tabeli poniżej.

Tytuł cyklu	Liczba wydań audycji dotyczących alkoholizmu	Łączny czas trwania
<i>Magazyn Ekspresu Reporterów</i>	6	50'
<i>Po prostu żyć</i>	2	50'

<i>Polaków portret własny</i>	1	25'
<i>Znaki czasu</i>	1	20'
<i>Dzieci i ryby</i>	1	25'
<i>Kręciola</i>	1	20'
<i>Wypaleni</i> – film dokumentalny	1	45'
<i>Dotknięcie nieba</i> – film dokumentalny	1	30'
<i>Stop narkotykom, przemocy, alkoholowi</i> – akcja antenowa	1	20'
<i>Dzieciństwo bez przemocy</i> - akcja antenowa	1	15'

W audycjach tych dyskutowano o społecznych przyczynach powstawania choroby alkoholowej i roli rodziny w pokonywaniu jej (*Po prostu żyć*), omawiano wyniki sondaży na temat społecznych reakcji na zjawisko alkoholizmu (*Polaków portret własny*), dyskutowano o patologiach – w tym o alkoholizmie – wśród dzieci i młodzieży (*Kręciola*, *Dzieci i ryby*), przedstawiano inicjatywy mające na celu ratowanie młodzieży z rodzin dotkniętych alkoholizmem poprzez np. organizowanie im wakacji (*Znaki czasu*). W reportażach nadanych w cyklu *Magazyn Ekspresu reporterów* przedstawiano dramatyczne losy dzieci alkoholików (*Mama, Chcę być jej tatą*, *Nieumyślne spowodowanie śmierci*, *Ostatni do talerza*) oraz pijaństwo i alkoholizm na wsi (*Dwie setki na głowę*, *Pętla*).

Oprócz audycji wskazanych w tabeli temat alkoholizmu poruszany był także w Programie 2 TVP w audycji *Magazyn 997*, gdzie zjawisko to pokazywano jako przyczynę przestępstw kryminalnych.

Program 2 włączył się ponadto, choć w niewielkim wymiarze czasowym, w ogólnopolskie akcje *Dzieciństwo bez przemocy*, propagując m.in. działalność Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, *Niebieska Linia*, oraz *Stop narkotykom, przemocy, alkoholowi*.

Oddziały terenowe Telewizji Polskiej S.A.

5.11 Spośród 12 oddziałów terenowych TVP S.A. audycje dotyczące alkoholizmu nadawane były w 2001 roku w programach 8 oddziałów (OTV Bydgoszcz, OTV Gdańsk, OTV Kraków, OTV Łódź, OTV Rzeszów, OTV Szczecin, OTV Warszawa, OTV Wrocław). Audycje te zajęły łącznie ok. 14, 5 godziny. Oddziały terenowe w Białymstoku, Katowicach, Lublinie i Poznaniu nie nadawały w ubiegłym roku audycji o tej tematyce. W tabeli przedstawiono czas trwania audycji poświęconych alkoholizmowi nadanych w poszczególnych oddziałach.

Oddziały Terenowe TVP S.A.	Czas emisji audycji poświęconych alkoholizmowi
-------------------------------	---

	godz.	% rocznego czasu emisji
OTV Bydgoszcz	1g. 5'	0,02
OTV Gdańsk	1 g.	0,02
OTV Kraków	2g. 30'	0,04
OTV Łódź	1g. 56'	0,03
OTV Rzeszów	5g. 40'	0,09
OTV Szczecin	24'	0,01
OTV Warszawa	1g. 20'	0,02
OTV Wrocław	20'	0,01

Jak widać w tabeli, stosunkowo najwięcej czasu omawianej problematyce poświęcił OTV Rzeszów, najmniej OTV Szczecin. W sumie jednak tematyka ta we wszystkich oddziałach zajęła bardzo niewiele miejsca. Ich udział w programie wahał się od 0,01% do 0,09% rocznego czasu emisji.

Jedynie w programie oddziału - OTV Bydgoszcz - nadano dwa cykle poświęcone w całości problemowi alkoholizmu (*Pomóżmy sobie* - magazyn społeczny, oraz *Popołudnie z Trójką* – cykl prezentujący możliwości niesienia pomocy rodzicom dotkniętym problemem alkoholowym).

W programach pozostałych oddziałów problematyka alkoholizmu omawiana była okazjonalnie, głównie w stałych audycjach informacyjno-publicystycznych lub edukacyjno-poradniczych.

W programie OTV Gdańsk o zwalczaniu alkoholizmu rozmawiano z zaproszonymi do studia gośćmi w niektórych wydaniach audycji *Studio Trójki*. W OTV Kraków tematyka ta była obecna w audycjach *Bezpieczne lato* i *Na granicy prawa*. Obie audycje przedstawiały zagrożenia, z jakimi mogą się zetknąć w życiu młodzi ludzie, w tym zagrożenie alkoholizmem. W programie OTV Łódź problematykę alkoholizmu przedstawiano w niektórych wydaniach dwóch cykli: w audycji *Łódzki wieczór publicystyczny* oraz *Nasze sprawy*. Dyskutowano tam o środkach finansowych na terapię przeciwalkoholową, informowano o ośrodkach terapii dla osób uzależnionych, prezentowano nowe programy zwalczania alkoholizmu. Na antenie OTV Rzeszów w jednym z wydań cyklicznej audycji publicystycznej *Pytania do...* na pytania widzów odpowiadali przedstawiciele placówek pomagającym ludziom uzależnionym. Poinformowano widzów o adresach placówek, w których można znaleźć pomoc oraz o formach tej pomocy. W magazynie policyjnym *Stan zagrożenia*, wśród tematów w nim poruszanych znalazły się - nowe prawo o ruchu drogowym i przewidziane w nim kary dla pijanych kierowców oraz stan zagrożenia jaki stwarzają oni na drogach. OTV Szczecin poświęcił problemom alkoholizmu dwa wydania audycji *Gość dnia*. W jednym z nich rozmawiano z pełnomocnikiem władz województwa ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych o prowadzonej wśród młodzieży kampanii edukacyjno-profilaktycznej pod hasłem *Nie truj się*. W drugim wydaniu audycji rozmawiano o 15. rocznicy powstania szczecińskiej wspólnoty Anonimowych Alkoholików i uroczystościach z nią związanych (Regionalne Dni Radości). W programie OTV Warszawa omawiana problematyka obecna była w pojedynczych wydaniach dwóch audycji cyklicznych:

Psychiatria bez lęku i wstydu, w której poruszono problem zwalczania alkoholizmu wśród kobiet, i *Autokurier*, gdzie informowano o nowych przepisach dotyczących bezpieczeństwa na drodze i kar za jazdę po spożyciu alkoholu. Nadano także reportaż *Wolność* przedstawiający proces wychodzenia z alkoholizmu dzięki programowi pod nazwą Atlantis. OTV Wrocław chorobie alkoholowej poświęcił dwa wydania audycji edukacyjno-poradniczej *Bywaj zdrów*.

Oprócz wymienionych audycji każdy z oddziałów przedstawiał bieżące informacje dotyczące problematyki alkoholizmu (nowe uregulowania prawne, informacje o wypadkach drogowych itp.) w dziennikach i magazynach informacyjnych

Podsumowując należy stwierdzić, że Nadawcy publiczni, zarówno telewizyjni jak i radiowi, poświęcili w 2001 roku niewiele czasu na emisję audycji dotyczących alkoholizmu. Problematyka ta zajęła łącznie w programach radiowych i telewizyjnych 420 godzin w ciągu roku. Zdecydowanie więcej miejsca na swoich antenach poświęciło tym zagadnieniom radio publiczne (w programach ogólnokrajowych i regionalnych) - 394 godziny w ciągu roku. Zasadniczy udział w tej liczbie godzin miały rozgłośnie regionalne radia publicznego. W 2001 roku wyemitowały one 372 godziny takich audycji. Telewizja publiczna nadała we wszystkich swoich programach (ogólnokrajowych i regionalnych) jedynie 26 godzin audycji o tej tematyce. Zakres tematyczny nadanych audycji – emitowanych zarówno w stałych cyklach, jak i w audycjach okazjonalnych – był szeroki. Zajmowano się profilaktyką uzależnienia alkoholowego, w tym zwłaszcza rolą rodziny, jak też przedstawiano drogi wychodzenia z choroby. W większości przypadków nadawcy publiczni reagowali jednak przede wszystkim na bieżące wydarzenia (zmiany w prawie, wypadki drogowe), nie prowadzili natomiast na swoich antenach systematycznej edukacji dotyczącej alkoholizmu.

Funkcjonowanie w ogólnopolskich programach telewizji - publicznej i koncesjonowanej - systemu oznakowań służącego ochronie dzieci i młodzieży przed szkodliwymi dla nich treściami w emitowanych audycjach (art. 18 ust. 4 i 5)

5.12 W ponad rok od wprowadzenia przez największych nadawców telewizyjnych systemu znakowania i po ponad pół roku, jaki upłynął od zorganizowanej przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji konferencji, mającej na celu ocenę dotychczasowych praktyk i wskazanie kierunków działań doskonalących ten system, Krajowa Rada zdecydowała o ponownym monitoringu tygodniowych prób programów TVP1, TVP2, telewizji koncesjonowanych: POLSAT, TVN i TV4 z kwietnia i maja bieżącego roku. Celem monitoringu było przesłedzenie praktyki stosowania oznakowań przez poszczególnych nadawców, następnie porównanie z wynikami ubiegłorocznego monitoringu, przeprowadzonego pod kątem realizacji deklaracji zawartych w podpisanym Porozumieniu „Przyjazne media”.

Porozumienie „Przyjazne media” zakładało stosowanie na ekranie oznaczeń filmów i audycji według trzech kategorii: 1 - „dla wszystkich” (kółko na zielonym tle), 2 - „za zgodą rodziców” (trójkąt na żółtym tle), 3 - „tylko dla dorosłych” (kwadrat na czerwonym tle). Każdy z nadawców dokonywał samodzielnie kwalifikacji poszczególnych pozycji programu do odpowiedniej kategorii. Podobnie jak w ubiegłym roku, stosowano 2 typy oznakowań. Planowane wprowadzenie kodu kategorii 1 jako sygnału dla pozycji szczególnie cennych, familijnych pozostało jedynie deklaracją.

W monitorowanym okresie - procentowy udział pozycji oznakowanych w całości czasu antenowego u poszczególnych nadawców wynosił: w TVP1 i TVP2 po 8% całości emisji, w Polsce - 13 %, w TVN - 32 %, a w TV4 - 39%. Ten ostatni program, z racji posiadania elementów nieporównywalnych z innymi nadawcami, będzie przedmiotem odrębnego omówienia.

Z systemu oznakowań nieczęsto korzystała telewizja publiczna: w TVP1 ukazało się siedem oznakowanych pozycji programowych : pięć oznakowanych kategorią 2 i dwa oznakowane kategorią 3, a w TVP2 wyemitowano osiem pozycji oznakowanych, w tym pięć pozycji oznakowanych kategorią 2 i trzy oznakowane kategorią 3. Telewizje Polsat i TVN wyemitowały po 11 pozycji adresowanych tylko do dorosłych. Różnią się natomiast ofertą przeznaczoną do odbioru za zgodą rodziców: 6 w Polsacie i 40 w TVN. (Należy jednak pamiętać, że dane dla TVN zawyżają pokazywane codziennie i kilkakrotnie w ciągu doby dwie audycje : reality show „Big Brother”(20 emisji) i talk show „Rozmowy w toku”. Natomiast bliźniacze widowisko w Polsacie pt. „Dwa światy” nie miało żadnego oznakowania, choć relacje nadawane w TV4 w większości miały kod przeznaczenia do oglądania za zgodą rodziców). Jeśli chodzi o nadawcę publicznego, to w porównaniu z poprzednim monitoringiem obserwujemy pewien constans jeśli chodzi o liczbę oznakowań. Natomiast u nadawców komercyjnych zwiększyła się liczba audycji oznakowanych i dotyczy to przede wszystkim wprowadzanych na ekran nowych gatunków telewizyjnych z grupy talk show i reality show.

Obserwacje dokonane przy okazji obecnego monitoringu są w wielu przypadkach zbieżne ze spostrzeżeniami wynikającymi z monitoringów ubiegłorocznych. I jeśli nawet nadawcy posiadają teraz bardziej udoskonalone kryteria klasyfikacyjne, to nadal pozostaje wiele problemów do szybkiego rozwiązania.

W paśmie najbardziej chronionym – do godz. 18.00, kiedy dostępność dzieci i młodzieży do telewizorów jest najmniej kontrolowana, w TVP1, TVP2 oraz Polsacie nie wyemitowano żadnej audycji, ani żadnego filmu oznakowanego (choć w przypadku Polsatu stwierdzenie to jest dość wątpliwe, gdyż właśnie u tego nadawcy wskazać można przykłady kwalifikujące się do oznakowania). Natomiast w TVN w dni powszednie w tym paśmie wyemitowano 12 pozycji.

Pomiędzy godz. 18.00 a 23.00 w telewizji publicznej (TVP1 i TVP2) wyemitowano całość pozycji oznakowanych, zarówno kategorią 2, jak i 3. Polsat w tym czasie nadał 30% pozycji oznakowanych (w tym dwie kategorii 3), przesuwając pozostałą część na późne godziny nocne. W TVN we wskazanym przedziale czasowym wyemitowano niemal połowę pozycji oznakowanych, w tym dziewiętnaście kategorią 2 i dwie kategorią 3.

Jeśli wybór pozycji zakwalifikowanych do kategorii 3 nadawcy pozostawiają tylko i wyłącznie dorosłej widowni, to tym samym sygnalizują, że mogą one zagrazać rozwojowi niepełnoletnich i jako takie, w myśl ustawy nie mogą być nadawane między godz. 6.00 a 23.00. Zatem naruszeniem postanowień Porozumienia jest emisja przed godz. 23.00 audycji i filmów oznakowanych kwadratem, czyli symbolem oznaczającym kategorię „tylko dla dorosłych”. Dotyczy to zwłaszcza magazynów policyjnych i kryminalnych (w TVP 1 „*Kronika kryminalna*” (22.10), w TVP2 „*997 – Magazyn kryminalny*” (22.30), w Polsacie „*Telewizyjne biuro śledcze*”(22.40), w TVN „*Detektyw*” (22.37) i „*Supergliny*” (22.28)) oraz talk show Marcina Wrony „*Pod napięciem*”(21.45), co jest tym bardziej niepokojące, że pojawiają się one cyklicznie. Również zdecydowanie za wcześnie rozpoczęła się emisja 4 filmów, z których 3 pokazane zostały w telewizji publicznej (thriller USA „*Adwokat diabła*”(22.10) w TVP1 oraz horror USA „*Wioska*

przeklętych”(21.40) i melodramat polski „*Na koniec świata*”(21.40) w TVP2, w Polsce był to thriller USA „*Fala 98*” (21.20)).

Innym zjawiskiem, pojawiającym się głównie w telewizji publicznej (zarówno w TVP1 jak i TVP2), jest brak oznakowań filmów emitowanych po godz. 23.00 a zdecydowanie przeznaczonych tylko dla widzów dorosłych (w TVP1 były to: niemiecki film obyczajowy „*Ciche dni w Hollywood*”(23.25), amerykański film dokumentalny „*Nastoletni zabójcy*”(23.05), angielski film sensacyjny „*Twarz*”(23.05), amerykański thriller „*Mordercze podchody*”(3.12), a w TVP2 : amerykański film sensacyjny „*Sugar Hill*”(23.20), australijski serial „*Wybrańcy*”(23.10), amerykański thriller „*Postój*” (0.20), amerykański serial „*Jak upolować mężczyznę, czyli seks w wielkim mieście*” (23.25), amerykański horror „*Martwi i pogrzebani*” (23.50), amerykański film sensacyjny „*Śmierć na wiele sposobów*” (0.30). To, że o tej porze niepełnoletni przypuszczalnie śpią, nie jest wystarczającą przesłanką do zaniechania ostrzeżeń. Bowiem bez względu na godzinę emisji nadawcy są zobowiązani do oznakowywania tych pozycji programu, które tego wymagają.

Żaden z wymienionych tu nadawców nie stosuje kodu oznaczającego kategorię „dla wszystkich”, toteż przyjęło się uznawać, że brak piktogramu oznacza zakwalifikowanie właśnie do tej kategorii. Jednak zdecydowanie nie „dla wszystkich” były wyemitowane bez oznakowania w TVP1: koreański film dokumentalny „*Cud narodzin*” (22.05), w telewizji Polsat: angielski film przygodowy „*Robin Hood*”(21.20), amerykański serial sensacyjny „*Strażnik Teksasu*” (16.30, 16.20, 16.20 i powtórka o 8.35, 16.45), amerykański serial s.f. „*Rycerz nocy*” (16.50), amerykański film s.f. „*Robocop III*” (który w zapowiedziach był oznaczony trójkątem), magazyn „*Wystarczy chcieć*” (14.50) i emitowany codziennie reality show „*Dwa światy*”, w TVN : amerykański film obyczajowy „*Ostatni skok – historia Grega Louganisa*” (20.50).

Kolejnym zjawiskiem, które budzi nasze wątpliwości są zwiastuny filmów i audycji. Jedynie w Polsce - jeśli film lub audycja zostały oznakowane kategorią 2 lub 3 – ich zwiastuny również posiadają oznakowanie. Natomiast ani telewizja publiczna, ani TVN nie oznakowują zwiastunów. Jest to oczywiste, że taka informacja byłaby niezwykle przydatna dla procesu ochrony widzów niepełnoletnich przed treściami zagrażającymi ich właściwemu rozwojowi. Co więcej, w celach reklamowych do zwiastunów dobierane są sceny najbardziej „atrakcyjne”, a to powoduje, że jeśli film zawiera sceny drastyczne, to najczęściej pojawiają się one również w zwiastunach. To zjawisko odnosi się do wszystkich monitorowanych nadawców. Niestety w czasie przeznaczonym do odbioru głównie przez dzieci i młodzież wciąż reklamowane są te pozycje programowe, które adresowane są tylko do widzów dorosłych. (dla przykładu : zwiastun magazynu „*Detektyw*” w TVN pokazywano nawet przed godz. 11.00, a zwiastun thrillera USA „*Fala 98*” był pokazywany w Polsce przed godz. 13.00).

W programie TV4 średnio 39% czasu antenowego zajmują pozycje przeznaczone do oglądania „za zgodą rodziców” lub tylko dla dorosłych. Wśród pozycji zakwalifikowanych przez nadawcę do oglądania pod nadzorem rodziców – 79% nadano w godzinach 6.00 – 23.00, w tym 34% przed godziną 18.00.

Wprawdzie audycje i inne przekazy adresowane tylko do dorosłych (w sumie 5% tygodniowego czasu antenowego) zostały wyemitowane po godzinie 23.00, to jest to jednak tylko pozorna prawidłowość. Nadawca przyjął bowiem zasadę, że czerwony kwadrat nie powinien pojawiać się na ekranie w tzw. czasie chronionym i konsekwentnie używał go jedynie po godz. 23.00, co prowadziło wręcz do absurdalnych sytuacji. I tak dramat wojenny pt. „*Pluton*”, nadany jednego dnia około północy miał ostrzeżenie, że jest przeznaczony tylko „dla dorosłych”, ale już następnego dnia ten sam film, w tej samej wersji i długości – nadany o godz. 20.04 został zakwalifikowany do oglądania „za zgodą rodziców”.

Filarem programu TV4 są seriale, adresowane przede wszystkim do miłośników sensacji i mocnej akcji. Łącznie zajęły one 29% monitorowanego czasu antenowego, w tym 70% tego czasu zostało przeznaczone do emisji ze znakiem ostrzegawczym – „za zgodą rodziców”. Spośród 26 tytułów seriali, jedynie 7 nie miało ostrzeżenia, wszystkie pozostałe można było oglądać za zgodą rodziców. Zważywszy, że były one emitowane (powtórki) już od godzin porannych, można przyjąć, że ta zgoda, w większości przypadków, jest co najmniej iluzoryczna. Podobnie rzecz się ma z widowiskiem „*Dwa światy*”, którego emisji (materiały montowane) przedpołudniowej części towarzyszyły ostrzeżenia niż wieczorem. Nie wdając się w polemikę co do trafności zastosowanych kodów ostrzegawczych i ich adekwatności do treści seriali, nie sposób jednak nie zauważyć, że ten sam tytuł ma różne kody, w zależności od tego, w jakim programie został nadany. I tak serial „*Z archiwum X*” w programie TV4 został zakwalifikowany do oglądania za zgodą rodziców, natomiast w Programie 2 telewizji publicznej jest adresowany głównie „tylko do dorosłych”. W monitorowanym tygodniu nadano 10 tytułów pełnometrażowych filmów fabularnych. Cztery z nich reprezentowały tzw. kino familijne, a pozostałe sześć – to thrillery (w tym erotyczne), dramaty kryminalne i jeden film wojenny. W sumie wypełniły one około 17% monitorowanego czasu antenowego. Ponad połowa z nich opatrzona była znakami ostrzeżenia.

W programie TV4 najczęściej zachęcano do oglądania „*Dwóch światów*” (które to widowisko miało często kod ostrzeżenia „za zgodą rodziców”). Treść i obraz zapowiedzi programowych nadanych w godzinach dziennych niewiele odbiegał od nocnych, poza tym, że nie było w nich pozycji erotycznych (magazynu i filmu). W okolicach lub w ramach bloków przeznaczonych dla dzieci i młodzieży promowano pozycje, których samodzielnie nie powinny one oglądać, np.: „*Dziewczęta z Savoy'u*”, „*Mafioso Anioł ciemności*”, „*Przygody rodziny Adamsów*”. Dramat wojenny „*Pluton*”, zakwalifikowany pierwotnie jako pozycja adresowana tylko do dorosłych, miał najwięcej wejść promocyjnych właśnie w godzinach dziennych.

Program TV4 charakteryzuje się znaczącym udziałem pozycji z kodami ostrzegawczymi. Nadawca najczęściej ostrzega rodziców, że powinni sami podjąć decyzję, czy ich podopieczni mogą te pozycje oglądać. Nie wiążąc jednak wprowadzonego kodu z pasmami emisji, a stosując

wręcz praktykę umieszczania zastrzeżonych pozycji w godzinach przedpołudniowych, niweluje jakikolwiek element prewencyjny.

Nadawca programu TV4 w swoisty sposób zaadaptował zobowiązania wynikające z „Przyjaznych mediów”. Kod oznakowania oderwał od treści audycji i innych przekazów, a przełożył na czas emisji. Ważne dla niego stało się tylko to, aby pozycje oznakowane kodem tylko dla dorosłych nie zostały nadane przed godziną 23.00. Kiedy zaś pokusa emisji w prime time była zbyt wielka, zmieniał kod na słabsze ostrzeżenie.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zdecydowała także o monitorowaniu pod kątem stosowania oznakowań programy telewizji kodowanych. Były to CANAL+ Polska i wersja programowa Polsat 2 program pn. ON. Oba programy mają podobną strukturę gatunkową, z dominującą przewagą fabuły. Różnią się jednak jakością swojej oferty i przeznaczeniem.

Program ON adresowany jest do mężczyzn, i jak wynika z monitoringu, do tych mężczyzn, którzy są żądni mocnych a nieskomplikowanych wrażeń. To dla nich program ON prawie w całości oferuje filmy i seriale sensacyjne oraz pozycje erotyczne. Fabuła zajmuje 66% tygodniowego czasu nadawania (39% film pełnometrażowy i 27% seriale). Na 33 nadane tytuły filmowe 17 to filmy sensacyjne, 9 - thrillery, 2 - horrory, 3 - filmy erotyczne, 1 dramat obyczajowy i 1 przygodowy. 21% tygodniowego programu nadawca przeznaczył na ofertę erotyczną.

W CANALE+ film fabularny wypełniał 72% monitorowanego czasu. Przeważały komedie i filmy obyczajowe. Około 70% całości emisji opatrzone zostało kodami ostrzeżenia i dotyczyły one 95% nadanych filmów fabularnych. Połowę czasu oferty programowej CANAL+ można było oglądać „za zgodą rodziców”, 18% zaadresowano tylko do dorosłych (w tym 1 film erotyczny, ze specjalnym oznakowaniem, nadany około godz. 24.00).

W programie ON wszystkie pozycje z kodem ostrzeżenia „za zgodą rodziców” zostały nadane w godz. 7.00 – 23.00, przy czym 76% spośród nich w godz. 7.00 – 18.00. Pozycje przeznaczone „tylko dla dorosłych” w 54% zostały nadane przed godz. 23.00, w tym 20% w godz. 7.00 – 18.00 (prawie wszystkie filmy), pozostałe 46% to emitowany po godz. 23.00 blok erotyczny „*Gorąca noc z Playboyem*”. Codziennie pasmo między godz. 18.00 a 21.00 jest wypełnione filmami „tylko dla dorosłych, dodatkowo są one w środy, czwartki i piątki w godz. 9.00 – 10.30 i w czwartki i piątki: 11.00 – 12.30 oraz w poniedziałki 15.00 – 16.30.

Na 24 tytuły filmów fabularnych oznaczonych przez nadawcę kodem „tylko dla dorosłych”, 8 wyemitowano w godz. 7.00 – 18.00, 14 – w godz. 18.00 – 23.00.

Dla nadawcy programu ON system znakowania to zabieg wyłącznie techniczny, sprowadzający się jedynie do nadania znaku ostrzegawczego (i też nie zawsze trafnego).

W przypadku pozycji tylko dla dorosłych wysiłek nadawcy ograniczył się w praktyce jedynie do samego li tylko zastosowania czerwonego piktogramu, bez dołożenia najmniejszych chociażby starań aby pozycje te znalazły się w stosownych godzinach nocnych. W tej sytuacji czerwony znak traci walor ostrzegawczy i pedagogiczny a dla nadawcy staje się pretekstem do nadawania pozycji z tym znakiem w „czasie chronionym”.

Na podstawie monitorowanej próby, zdecydowanie lepszą opinię można wystawić nadawcy programu CANAL+. Spośród obserwowanych 21 tytułów filmowych, 2 przeznaczone tylko dla dorosłych zostały nadane przed godz. 23.00, a 7 z kodem ostrzeżenia „za zgodą rodziców” w godz. 8.00 – 16.00.

Reasumując: Jeśli chodzi o telewizję publiczną nadal nie są oznakowywane pozycje nadawane po godz. 23.00. Dotyczy to przede wszystkim filmów fabularnych i dokumentalnych. Wśród nadawców koncesjonowanych w dalszym ciągu obserwuje się praktyki braku powiązania między stosowanym systemem oznakowań a pasmami emisji (jak wykazał monitoring wiele pozycji oznakowanych „tylko dla dorosłych” nadano przed godz. 23.00). Jeden z nadawców koncesjonowanych (TV4) poszedł jeszcze dalej, przypisując różne kody ostrzeżenia do tego samego filmu, w zależności od godzin emisji. Pozycje w programach kodowanych były wprawdzie opatrzone znakami ostrzegawczymi, lecz był to zabieg czysto techniczny, ograniczony jedynie do umieszczenia znaku na ekranie. W rezultacie wiele pozycji oznaczonych piktogramem „tylko dla dorosłych” zostało nadanych w godzinach przedpołudniowych. Uwaga ta dotyczy przede wszystkim programu ON.

Obecność scen przemocy w programach telewizji publicznej i koncesjonowanej

5.13 Krajowa Rada prowadzi obserwację programów telewizyjnych pod kątem respektowania przez nadawców (zarówno publicznych jak i koncesjonowanych) art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji. Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 20 listopada 2001 określa te rodzaje treści, które szczególnie mogą zagrażać niepełnoletnim i nie mogą być nadawane w czasie określonym przez ustawę o radiofonii i telewizji jako chroniony. KRRiT miała kilkakrotnie okazję przedstawiać wyniki obserwacji na konferencjach poświęconych ochronie dzieci i młodzieży.

Krajowa Rada przeprowadziła monitoring audycji nadanych przez naziemnych nadawców telewizyjnych: oba ogólnokrajowe programy telewizji publicznej, POLSAT, TVN, TV4 i telewizję Niepokalanów Puls. Obserwowano równoległe (nadane w tym samym czasie) propozycje

programowe tych nadawców wyemitowane w ciągu trzech weekendowych dni (7 – 9 grudnia 2001 roku).

Do monitoringu celowo wybrano dni z końca tygodnia, czyli te dni, w których zarówno dzieci i młodzież jak i dorośli poświęcają więcej czasu na oglądanie telewizji.

Kontroli poddano obecność scen i obrazów przemocy. Zwracano także uwagę na obecność w programie w czasie objętym ochroną innych zagrażających dzieciom i młodzieży scen, tematów i treści – np. ostrej erotyki, scen grozy (thrillery, horrory) lub tematów trudnych, drastycznych (np. eutanazja, prostytutka wśród dzieci), zwłaszcza ujętych sensacyjnie.

Wnioski z monitoringu są następujące:

1. W monitorowanej trzydniowej próbie programów TVP1, TVP2, POLSAT, TVN, TV4 nadano w czasie chronionym, tj. między godz. 6.00 a 23.00, ponad 10 godzin filmów zawierających mniej lub bardziej liczne sceny przemocy, czyli takie, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi dzieci i młodzieży.
2. Nadawcy spełniają wprawdzie przyjęte dobrowolnie zobowiązania dotyczące oznakowywania audycji i innych przekazów, lecz nie respektują w pełni wymaganego przez ustawę czasu chronionego. Jak wskazują wyniki kolejnego już monitoringu, nadawcy skracają czas ochronny, emitując pozycje programy adresowane tylko do dorosłych we wcześniejszych godzinach, niż pozwala na to ustawa. Dotyczy to także często audycji, których oglądanie przez dzieci i młodzież powinno zależeć od rodziców.
3. Licznie występujące w programach niemal wszystkich nadawców sceny przemocy doprowadzają do tego, że widz, naciskając kolejny przycisk pilota, napotyka w większości takie sceny. W godzinach wieczornych widz, jak pokazał monitoring, nie ma już żadnego wyboru, bowiem poszczególne stacje prześcigają się w epatowaniu widzów brutalnymi filmami i drastyczną tematyką.
4. Emisja scen przemocy w czasie chronionym prowadzi do osławiania z nią widza i do jej banalizacji. Zarazem też deprecjonuje przyjęty i stosowany przez nadawców system znaków ostrzegawczych.

Analiza 12 wydań audycji typu reality show pt. Big Brother – Bitwa wyemitowanych w TVN w dniach 3 – 7 marca 2002 roku

5.14 Ze względu na skargi, które wpłynęły do Krajowej Rady w marcu 2002 roku przeprowadzony został szczegółowy monitoring nowej edycji nadawanego w TVN reality show pt.

Big Brother – Bitwa. W wyniku dokonanych ustaleń Przewodniczący KRRiT 13 marca 2002 roku wydał decyzję o nałożeniu na spółkę TVN kary w wysokości 300.000 zł.

Informacje dotyczące decyzji Przewodniczącego KRRiT o nałożeniu na nadawców kar znajdują się w rozdziale I Sprawozdania KRRiT.

Analiza 12 wydań nadanych w dniach 3-7 marca wykazała, że ogólna wymowa tej audycji jest głęboko antywychowawcza i zagraża psychicznemu i moralnemu rozwojowi niepełnoletnich. Składają się na to następujące elementy:

▪ Nagrody w programie **osiągane są kosztem rezygnacji z takich tradycyjnych wartości jak przyjaźń i przyzwoity stosunek do ludzi.**

Uczestnicy początkowo nastawieni są do siebie przyjaźnie, nawet euforycznie, mają nadzieję, że konieczną w programie rywalizację uda się połączyć z zachowaniem miłej atmosfery i zabawą. Jednak walka, do której zmusza ich Wielki Brat, i przemyślny system (niezasłużonych) nagród, budzący początkowo u wygranych zażenowanie: nie wolno im dzielić się z przegranymi ani im pomagać (emisje z dnia 4 i 5 marca) ale stopniowo przyjmowany jako coś przyjemnego, zasłużonego (emisje z 5 marca) oraz kar, przedstawianych przez prowadzących jako upokarzające, wywołujących złość i frustracja przegranych, powoduje, że ludzie zaczynają być na siebie źli; początkowo nie chcą brać udziału w dzieleniu ich na gorszych i lepszych. Stopniowo jednak łamią się, szukają racjonalizacji, w końcu zaczynają walczyć ze sobą naprawdę agresywnie. Ci, którzy podporządkowują się narzuconym regułom i uznają, że muszą „walczyć na maksa” (Łukasz), są w tych zachowaniach przez autorów audycji wzmacniani; ci, którzy odmawiają udziału i zachowują niezależność postępowania (Wojtek), są karani (scena bezkarnego pobicia Wojtka w basenie przez Łukasza). Tak więc początkowo sympatycznie do siebie nastawieni przeciwnicy stają się w toku kolejnych emisji wrogami – zob. emisje z dn. 6 i 7 marca).

▪ **W audycjach promuje się bezpardonową walkę jako sposób na wygranie rywalizacji** (emisje z walką bokserską, 4 marca godz. 20.00; 5 marca godz. 11.48; walka w basenie 6 marca godz. 20.00, 7 marca godz. 20.00):

– autorzy pokazują, że tylko stosowanie ostrej konfrontacji daje szansę osiągnięcia celu w perspektywie bliższej (zdobycie dostępu do luksusowego standardu życia i poczucia władzy nad „przegranymi”) oraz dalszej (zdobycie głównej nagrody). Przedstawianie bezpardonowej walki łącznie z przemocą (scena walki w basenie między Łukaszem a Wojtkiem, kiedy Łukasz uderza głową Wojtka o ścianę basenu) w kontekście pozytywnym, jako jedynie skutecznej metody na zwycięstwo;

▪ **W audycji narzuca się uczestnikom i promuje amoralną postawę życiową:**

– **lansuje się swobodę obyczajową i zachowania erotyczne oderwane od uczuć:** przykładem jest postawa Łukasza i Agnieszki, bohaterów scen erotycznych w omawianych odcinkach: Łukasz „wybiera” dziewczyny jako partnerki seksualne, gotowy jest do „dzielenia się” dziewczynami z

kolegą, proponuje kąpiel nago, tańczy z obnażonymi pośladkami, akceptuje zdradę, prowokacyjnie zachowuje się wobec wszystkich kobiet; Agnieszka już pierwszą noc spędza z chłopakiem, którego zna zaledwie parę godzin, akceptuje seks grupowy, domaga się od Wielkiego Brata przyzwolenia na całkowicie swobodne zachowanie w jacuzzi. Opisane sytuacje komentowane są z offu jako coś zwyczajnego, normalnego, neutralnego. W audycji przeprowadzono ponadto (6 marca o godz. 20.00) rozmowy z kolegami pary bohaterów, w których wyrazili oni całkowitą akceptację dla pokazanych w audycji seksualnych zachowań Agnieszki i Łukasza, określając je jako „pokazane bardzo estetycznie”, „odważne”, a przy tym zwyczajne, stanowiące obecnie normę, do której o prostu większość ludzi z obłudy i zakłamania nie chce się przyznać;

– **provokacyjne zachowania niektórych uczestników audycji są podkreślane przez komentarz z offu**, w którym zwraca się uwagę widzów na seksualny charakter relacji między uczestnikami audycji (o Łukaszu: *jeden z atrakcyjniejszych zawodników, przystojny kolega, nie ma stałej partnerki; /wraz z kolegą/ oczyma znawców przyglądają się koleżankom i wymieniają uwagi; Łukasz już chyba dokonał swojego pierwszego wyboru; Łukasz i Agnieszka już spędzili ze sobą pierwszą noc w domu Wielkiego Brata*), wypowiedzi uczestników będące wyrazem swobody obyczajowej (*Magda masz na imię? - Łukasz w wannie do koleżanki; wiesz, ile ja mam narzeczonych? - Łukasz do Magdy, gdy ta próbuje zrezygnować z udziału w zabawie w wannie, tłumacząc się, że ma narzeczonego; Dawaj, laska! Pomóż mi! - wypowiedź jednego z uczestników, gdy Łukasz tańczy z obnażonymi pośladkami; jak się kąpiemy? pełen golas? - pomysł Łukasza na wspólną kąpiel; czy „Ken” będzie wierny? No coś ty! - złamanie jednej z zasad moralnych przyjęte z góry jako norma; będziemy się dzielić - Łukasz do kolegi, przyglądając się koleżankom*). Także w audycjach nadanych w czasie chronionym nieustannie czynione są aluzje do seksu (niedwuznaczne spojrzenia, gesty, rozmowy głównych bohaterów scen erotycznych, komentarze z offu).

– **następuje redukcja uczuciowego aspektu aktu erotycznego** (w audycji scena erotyczna rozgrywa się między nieznanymi sobie osobami, nie ma też w audycji żadnych sygnałów, że łączy je jakakolwiek więź emocjonalna);

– **następuje deprecjacja doznań erotycznych** - scena erotyczna między Łukaszem a Agnieszką rozgrywa się w scenerii jacuzzi, które było jedną z nagród. Umieszczenie jej w takim kontekście może spowodować, że scena erotyczna zostanie uznana przez niewyrobionego widza za kolejną przyjemność będącą integralnym elementem nagrody. Następuje tu instrumentalizacja zachowań seksualnych, a w konsekwencji instrumentalizacja osób jako narzędzi zaspokajania przyjemności.

– **jako atrakcyjne pokazywane jest wyłącznie to, co stanowi synonim luksusu i swobody** w wersji propagowanej przez kolorowe magazyny, przekraczającej standard życia (wykwintne potrawy: owoce morza, szampan; kąpiel w jacuzzi w przestronnym, nowoczesnym,

wystylizowanym barokowo pokoju kąpielowym) i normy obyczajowe (wspólna kąpiel kobiet i mężczyzn) przeciętnej polskiej rodziny.

▪ **W audycji wielokrotnie używany jest wulgarny i prymitywny język:** *fajna dupa* (o kobiecie i części ciała); *suka* (o kobiecie); *burdel* (o bałaganie); *ja pierdzielę*; *stul mordę*; *opieprzać się*; *dostać w ryj*; *dziewucha*; *kurde*; *warto być twardą, zimną suką, bo jak taki człowiek nie jest, to go faceci skopią i zostawią...*

Podsumowując, w audycji zaobserwowano:

- Promocję przemocy polegającą na zmuszaniu uczestników do takiej formy walki, której prowadzić nie chcą i której towarzyszy przemiana relacji między uczestnikami, z założenia przyjaznych na wrogie.
- Pokazywanie bezpardonowej walki jako jedynej skutecznej metody osiągnięcia sukcesu (nagrody).
- Pokazywanie seksu wyłącznie jako przyjemnej czynności bez zobowiązań, oderwanej od uczuć.

C. Badania odbioru programów telewizyjnych

5.15 W zakresie badań odbioru telewizji Krajowa Rada korzysta z wyników badań telemetrycznych, pokazujących na bieżąco, każdego dnia, wielkość widowni programów poszczególnych stacji i pojedynczych audycji w ich ramach. Badania te pozwalają także dokonywać analiz przekrojowych dla dłuższych okresów, pokazujących generalne tendencje w odbiorze telewizji w Polsce i pozycję poszczególnych nadawców. W roku 2001 KRRiT korzystała z wyników badań telemetrycznych AGB Polska oraz OBOP-Taylor Nelson.

Na podstawie tych badań KRRiT prowadziła na bieżąco analizy zasięgu społecznego odbioru programów telewizyjnych nadawanych na terenie Polski, zarówno publicznych jak i koncesjonowanych. Analizą objęte były wszystkie stacje naziemne: ogólnopolskie, regionalne i lokalne. KRRiT prowadziła także okresowe i całoroczne, całościowe analizy rynku telewizyjnego, tj. pozycji poszczególnych nadawców i sektorów nadawców wśród odbiorców oraz dynamiki zmian w tym zakresie w porównaniu z latami ubiegłymi.

Analiza rynku nadawców telewizyjnych pozwoliła stwierdzić, że po okresie dynamicznych przemian w latach wcześniejszych obecnie sytuacja jest względnie stabilna, z tendencją do dalszego różnicowania się programów, postępującego w odpowiedzi na uważnie rozpoznawane przez nadawców potrzeby i zachowania widzów. Należy podkreślić start jesienią ubiegłego roku całodobowego programu informacyjnego TVN 24, nowatorskiego w Polsce. Na uwagę zasługuje kilkuprocentowy udział telewizji cyfrowej w rynku (Wizja, Cyfra Plus, Polsat Cyfrowy), oferującej duży wybór programów.

Do zasadniczych przesunięć w czołówce stacji nie doszło. Ponad 80 % rynku należało, podobnie jak przed rokiem, do czterech programów: TVP 1, Polsat, TVP 2, TVN.

Badania potwierdziły nadal silną pozycję telewizji publicznej, która w sytuacji zwiększonej konkurencji utrzymała połowę telewizyjnego rynku.

Badanie dynamiki zmian rynku telewizyjnego uzupełniono analizą preferencji widzów. Mierzono je listą najpopularniejszych audycji nadanych w 2001 roku przez oba programy ogólnopolskiej telewizji publicznej: TVP 1 i TVP 2, oraz przez stacje koncesjonowane: Polsat, TVN, TV4, TV Niepokalanów Puls.

Wyniki analiz zostały przedstawione w części pt. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

VI. KONTROLA DZIAŁALNOŚCI REKLAMOWEJ I SPONSORSKIEJ NADAWCÓW PUBLICZNYCH I KONCESJONOWANYCH

6.1 W 2001 roku KRRiT przeprowadziła dwukrotnie kompleksową kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców publicznych i koncesjonowanych. Kontrole odbyły się w lutym (dotyczyła nadawców radiowych) i w maju (dotyczyła nadawców telewizyjnych). Ponowną kontrolą objęto nadawców, u których w działalności reklamowej i sponsorskiej stwierdzono istotne naruszenia obowiązujących przepisów. Ponowna kontrola tych nadawców odbyła się w październiku (35 nadawców radiowych) i w listopadzie 2001 roku (5 nadawców telewizyjnych).

W trakcie kontroli analizowano w szczególności:

- nagrania poemisyjne,
- dokumentację dotyczącą emitowanych reklam, ogłoszeń i audycji sponsorowanych,
- uwagi zgłaszane przez radiosłuchaczy i telewidzów,
- dane telemetryczne dotyczące telewizji publicznej oraz telewizji komercyjnych.

W 2001 roku kontrole dotyczyły przestrzegania przez nadawców przepisów prawnych regulujących działalność reklamową i sponsorską, z uwzględnieniem sposobu i jakości archiwizacji programu.

Telewizja publiczna – programy ogólnopolskie

6.2 Przeprowadzone w 2001 roku kontrole telewizji publicznej w zakresie zgodności działalności reklamowej i sponsorskiej z obowiązującymi przepisami wykazały następujące uchybienia:

- nieprawidłowe wskazanie sponsora zawierające element przekazu reklamowego,
- nieprawidłowo prowadzoną ewidencję nadanych reklam (brak nadanych reklam w wykazie wyemitowanych reklam, jak również brak innych informacji określonych w rozporządzeniu KRRiT z 6 lipca 2000 roku w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy lub telesprzedaży),
- nieprawidłowo prowadzoną ewidencję audycji sponsorowanych (brak informacji o wszystkich audycjach sponsorowanych, jak również brak innych informacji określonych w rozporządzeniu KRRiT z 6 lipca 2000 roku w sprawie sposobu sponsorowania audycji i innych przekazów),

- nieprawidłową archiwizację materiałów.

Przewodniczący KRRiT każdorazowo po stwierdzeniu naruszenia przepisów kierował do nadawcy wystąpienia wskazujące uchybienia, wzywając jednocześnie do bezzwłocznego ich usunięcia.

W 2001 roku TVP S.A. 22 razy przekroczyła dopuszczalny limit reklam w godzinie emisji programu (art.16 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji dopuszcza nadawanie reklamy nie więcej niż przez 12 minut w ciągu godziny). Jako przykład można wskazać uchybienia, które popełniono 7 marca 2001 roku pomiędzy godziną 20⁰⁰-21⁰⁰ w TVP 1. Przekroczono wówczas dopuszczalny limit reklam o 61 sekund. Przewodniczący KRRiT wezwał nadawcę do złożenia wyjaśnień. W przesłanych wyjaśnieniach nadawca poinformował, że przekroczenie limitu reklam wynikało z opóźnienia relacji sportowej, które spowodowało przesunięcie bloków reklamowych na późniejszą godzinę.

Przekroczenie limitu reklam nastąpiło również w Programie 2 TVP S.A. 26 marca 2001 roku, pomiędzy godziną 18⁰⁰-19⁰⁰ nadawca wyemitował o 38 sekund, a pomiędzy godziną 21⁰⁰-22⁰⁰ o 37 sekund reklam powyżej dopuszczalnego limitu. Przewodniczący KRRiT decyzją z 3 kwietnia 2001 roku nałożył na TVP S.A. karę pieniężną w wysokości 5.000 zł. Kara została wpłacona.

Za ponowne przekroczenie obowiązującego limitu emisji reklam w godzinie nadawania programu o 86 sekund, które miało miejsce 8 maja 2001 roku w TVP 1 pomiędzy godziną 21⁰⁰-22⁰⁰, Przewodniczący KRRiT decyzją z 21 maja 2001 roku, nałożył na nadawcę karę pieniężną w wysokości 106 566 zł. Kara została wpłacona.

Oddziały Terenowe TVP S.A.

6.3 Podczas przeprowadzonej w drugim kwartale 2001 roku kontroli działalności reklamowej i sponsorskiej Oddziałów Terenowych „Telewizji Polskiej” S.A. nie stwierdzono naruszeń przepisów obowiązujących w zakresie reklamy i sponsoringu w oddziałach TVP S.A. w Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie i Wrocławiu.

W stosunku do pozostałych oddziałów zgłoszono następujące uwagi i zastrzeżenia:

- nieprawidłowa archiwizacja materiałów (Białystok, Gdańsk, Lublin),
- niepełna ewidencja reklam i audycji sponsorowanych (Białystok, Kraków, Warszawa, Szczecin),
- nieprawidłowo prowadzona ewidencja reklam i audycji sponsorowanych (Katowice, Lublin, Warszawa),
- emisja audycji sponsorowanej zawierającej przekazy promujące sponsora (Lublin, Warszawa),
- emisja zakazanej reklamy (reklama loterii promocyjnej – Bydgoszcz),
- zbyt krótki blok poświęcony wyłącznie telesprzedży (Katowice, Kraków).

Przewodniczący KRRiT skierował do nadawcy wezwania do bezzwłocznego usunięcia uchybień.

Telewizyjni koncesjonowani nadawcy ogólnopolscy i ponadregionalni

6.4 W 2001 roku prowadzono również kontrolę telewizyjnych, ogólnopolskich nadawców koncesjonowanych (TVN, Telewizja Polsat, TV 4, Telewizja Niepokalanów - Puls, Canal+).

Podczas kontroli stwierdzono kilkakrotne przekroczenie dopuszczalnego czasu emisji reklam w godzinie zegarowej (TV 4 i TVN).

Telewizja TV 4 w 2001 roku czterokrotnie przekroczyła obowiązujący w godzinie zegarowej limit reklam. Nadawca w programie z 8 lutego 2001 roku przekroczył o 58 sekund dopuszczalny czas emisji reklam pomiędzy godziną 20⁰⁰-21⁰⁰. Było to ponowne przekroczenie obowiązującego limitu. Przewodniczący KRRiT decyzją z 21 stycznia 2001 roku nałożył na nadawcę karę pieniężną w wysokości 5.000 zł. W związku z postępowaniem odwoławczym kara nie została zapłacona.

Kolejne przekroczenie obowiązującego limitu reklam miało miejsce 21 lutego 2001 roku. Pomiędzy godziną 20⁰⁰-21⁰⁰ nadawca wyemitował 58 sekund reklam ponad obowiązujący limit. Przewodniczący KRRiT decyzją z 3 kwietnia 2001 roku nałożył na nadawcę karę pieniężną w wysokości 50.000 zł. W związku z postępowaniem odwoławczym kara nie została zapłacona.

6.5 W 2001 roku Telewizja TVN trzykrotnie przekroczyła obowiązujący w godzinie zegarowej limit reklam. 2 maja 2001 roku pomiędzy godziną 22⁰⁰-23⁰⁰ wyemitowała 34 sekundy reklam więcej, 20 maja pomiędzy 21⁰⁰-22⁰⁰ – 21 sekund reklam więcej, a 14 grudnia pomiędzy 23⁰⁰-24⁰⁰ o 94 sekund reklam więcej, niż jest to dopuszczalne. Jak wyjaśnił nadawca, przekroczenia wynikały z awarii systemu emisyjnego i konieczności zmiany przebiegu audycji prowadzonych na żywo.

6.6 Inne zastrzeżenia ujawnione podczas kontroli dotyczyły również:

- zbyt krótkich przerw pomiędzy kolejnymi blokami reklamowymi (TVN),
- emisji reklam loterii promocyjnych (TVN, Polsat, TV 4),
- kryptoreklamy (Polsat emitując losowanie LOTTO zachęcał do korzystania z innych loterii firmy LOTTO),
- nieprawidłowej archiwizacji materiałów (TVN),
- emisji reklamy piwa w tzw. czasie chronionym (TVN),
- braku właściwego oznaczenia reklamy (TVN),
- niepełnej ewidencji reklam (TVN, Polsat, TV 4, Canal+),
- niepełnej ewidencji audycji sponsorowanych (TVN, Polsat, Canal+),
- zbyt długiej zapowiedzi sponsorskiej (Polsat),
- nieprawidłowych wskazań sponsora zawierających przekaz reklamowy (TVN, Polsat).

Przewodniczący KRRiT każdorazowo, po stwierdzeniu naruszenia przepisów, kierował do nadawcy wezwania do bezzwłocznego usunięcia uchybień. Nadawcy dostosowali się do przekazanych zaleceń.

Telewizyjni nadawcy lokalni

6.7 Kontrolą przestrzegania przepisów z zakresu reklamy i sponsoringu objęto 9 lokalnych koncesjonowanych nadawców telewizyjnych: Telewizję Amber, Telewizję Aval, Telewizję Bryzę, Telewizję Dolnośląską Te De, Telewizję Lubań, Niezależną Telewizję Lokalną NTL, Telewizję Regionalną Zagłębia Miedziowego, Telewizję Vigor, Telewizję Zielona Góra.

Kontrola przeprowadzona przez KRRiT wykazała przekroczenie dopuszczalnego czasu emisji reklam w godzinie zegarowej przez Niezależną Telewizję Lokalną, Telewizję Regionalną Zagłębia Miedziowego i Telewizję Dolnośląską Te De.

6.8 Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego 11 maja 2001 roku, dwukrotnie przekroczyła dopuszczalny czas emisji reklam pomiędzy godziną 18⁰⁰-19⁰⁰ o 89 sekund, a pomiędzy 22⁰⁰-23⁰⁰ o 86 sekund. W związku z przekroczeniem Przewodniczący KRRiT wezwał nadawcę do usunięcia nieprawidłowości. W odpowiedzi nadawca poinformował, że doloży wszelkich starań, aby emitowany program nie naruszał przepisów prawa.

Zobowiązanie nadawcy nie zostało dotrzymane. Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego w programie z 16 listopada 2001 roku ponownie przekroczyła o 79 sekund dopuszczalny limit emisji reklam, nadanych pomiędzy 21⁰⁰-22⁰⁰. Przewodniczący KRRiT decyzją z 18 lutego 2002 roku nałożył na nadawcę karę pieniężną w wysokości 5.000 zł.

6.9 Telewizja Dolnośląska TeDe w programie z 11 maja 2001 roku dwukrotnie przekroczyła dopuszczalny czas emisji reklam, pomiędzy godziną 17⁰⁰-18⁰⁰ o 37 sekund, a pomiędzy 22⁰⁰-23⁰⁰ o 50 sekund. Przewodniczący KRRiT wezwał nadawcę do usunięcia nieprawidłowości i przedstawienia wyjaśnień. Nadawca poinformował, że przekroczenie limitu reklam było wynikiem niewłaściwego obiegu informacji pomiędzy Telewizją Dolnośląską sp. z o.o. a spółką Polskie Media S.A. Poinformował również, że podjęto starania mające na celu uniknięcie podobnych sytuacji w przyszłości.

Zobowiązanie nadawcy nie zostało dotrzymane. W programie z 16 listopada 2001 roku nadawca dwukrotnie przekroczył dopuszczalny czas emisji reklam, pomiędzy godziną 17⁰⁰-18⁰⁰ o 5 sekund, a pomiędzy godziną 21⁰⁰-22⁰⁰ o 57 sekund. Przewodniczący KRRiT decyzją z 18 lutego 2002 roku nałożył na nadawcę karę pieniężną w wysokości 5.000 zł.

6.10 Niezależna Telewizja Lokalna NTL 11 maja 2001 roku pomiędzy 18⁰⁰-19⁰⁰ wyemitowała o 95 sekund reklam powyżej dopuszczalnego limitu. Nadawca zobowiązał się do usunięcia nieprawidłowości. Podczas ponownej kontroli nie stwierdzono uchybień.

6.11 Inne zastrzeżenia ujawnione podczas kontroli dotyczyły również:

- braku należytej archiwizacji (Niezależna Telewizja Lokalna NTL),
- reklamy produktów, których reklama jest zakazana (reklama loterii promocyjnej – Niezależna Telewizja Lokalna NTL, Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego),
- nieprawidłowej ewidencji reklam (Telewizja Dolnośląska TeDe, Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego, Telewizja Vigor, Telewizja Bryza, Telewizja Aval, Telewizja Zielona Góra),
- audycji sponsorowanych zawierających przekaz reklamowy produktu sponsora (Telewizja Dolnośląska Te De),
- nieprawidłowej ewidencji audycji sponsorowanych (Telewizja Dolnośląska Te De, Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego, Telewizja AVAŁ, Telewizja Zielona Góra).

Przewodniczący KRRiT każdorazowo, po stwierdzeniu naruszenia przepisów, kierował do nadawcy wezwania do bezzwłocznego usunięcia uchybień. Nadawcy dostosowali się do przekazanych zaleceń.

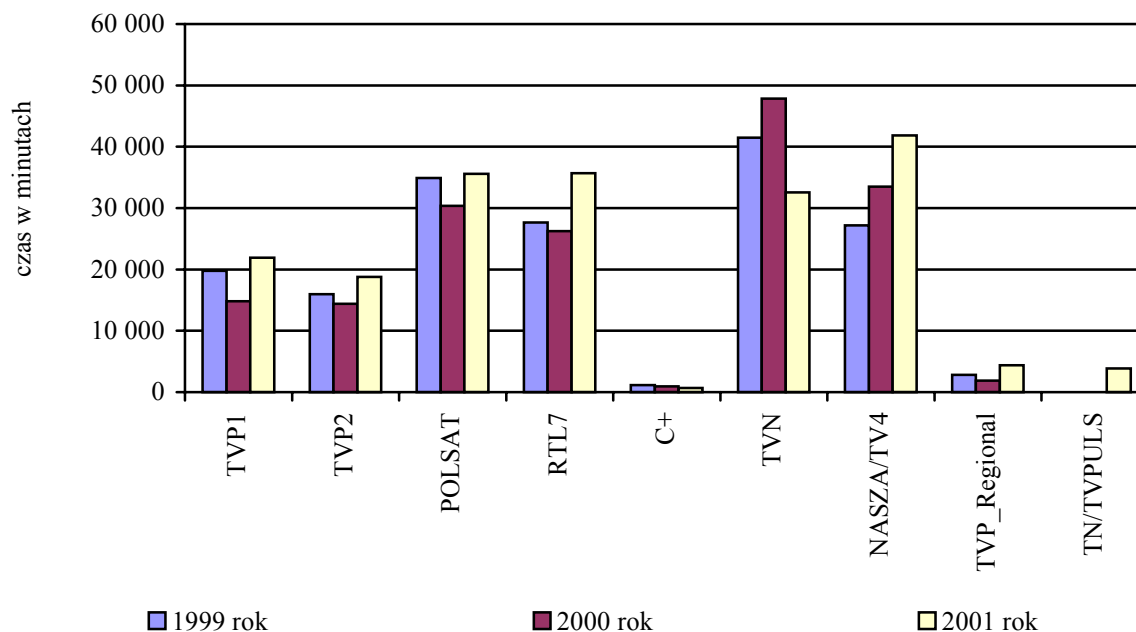
Porównanie czasu wyemitowanych reklam, ogłoszeń i telesprzedaży

Czas wyemitowanych reklam, ogłoszeń i telesprzedaży (na podstawie danych AGB) [w min]

NADAWCA	1999 rok	2000 rok	2001 rok	dynamika zmian 2000/1999 [%]	dynamika zmian 2001/2000 [%]
1 TVP	19 799	14 837	21 888	-25,06	47,53
TVP 2	15 972	14 410	18 777	-9,78	30,31
Polsat	34 920	30 383	35 559	-12,99	17,04
RTL7*	27 634	26 255	35 707	-4,99	36,00
C+	1 138	924	660	-18,80	-28,60
TVN	41 489	47 843	32 576	15,31	-31,91
NASZA/TV4	27 197	33 517	41 853	23,24	24,87
TVP Regionalna	2 808	1 854	4 380	-33,97	136,31
TN/ TVPULS	-	-	3 847		-
Razem	170 957	170 021	195 247	-0,55	14,84%

*nadawca zdelokalizowany, bez polskiej koncesji, działający na podstawie koncesji o telewizji ponadgranicznej

Czas wyemitowanych reklam, ogłoszeń i telesprzedaży

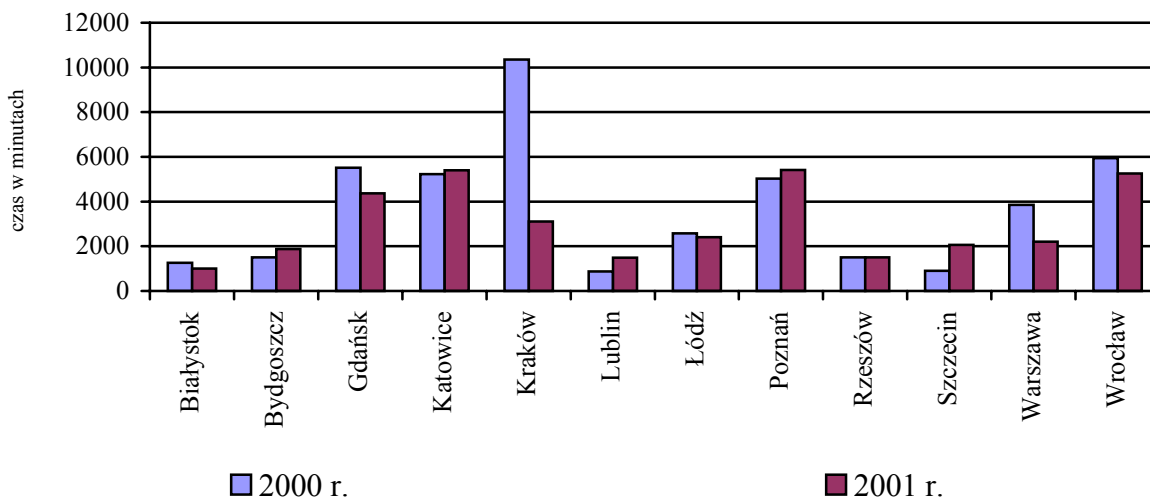
Działalność reklamowa i sponsorska Oddziałów Terenowych Telewizji Polskiej S.A. w 2001 roku

(na podstawie danych z Biura Reklamy TVP S.A.)

Porównanie czasu wyemitowanych reklam, ogłoszeń i telesprzedaży w 2000 i 2001 r. [min]

oddział	2000 rok	2001 rok	dynamika zmian 2001/2000 [%]
Białystok	1 080	1 002	-7,22
Bydgoszcz	1 500	1 875	25,00
Gdańsk	5 520	4 371	-20,82
Katowice	5 220	5 394	3,33
Kraków	10 320	3 114	-69,83
Lublin	840	1 490	77,38
Łódź	2 760	2 406	-12,83
Poznań	5 040	5 418	7,50
Rzeszów	1 500	1 506	0,40
Szczecin	600	2 064	244,00
Warszawa	3 840	2 208	-42,50
Wrocław	13 440	5 256	-60,89
Razem	51 660	36 104	-30,11

Porównanie czasu wyemitowanych reklam, ogłoszeń i telesprzedaży w 2000 i 2001 r.

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w programach nadawców telewizji kablowej w 2001 roku

6.12 W 2001 roku przeprowadzono kontrole działalności reklamowej i sponsorskiej w programach telewizyjnych nadawców kablowych. W marcu, czerwcu oraz w październiku i listopadzie ubiegłego roku kontrolą objęto 70 nadawców. W grupie tej było 17 nadawców, w których działalności stwierdzono wcześniej istotne naruszenia obowiązujących przepisów.

Podczas kontroli najczęściej powtarzały się następujące uchybienia:

- brak właściwego oznaczenia przekazów reklamowych (19 nadawców),
- przekroczenie dopuszczalnego czasu nadawania reklam (15 nadawców),
- nadawanie zakazanej reklamy: reklamy usług medycznych (12 nadawców) oraz kryptoreklamy (4 nadawców),
- brak ewidencji nadanych reklam i telesprzedaży lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji (52 nadawców),
- brak ewidencji audycji sponsorowanych lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji (12 nadawców).

Spośród 70 kontrolowanych nadawców tylko do 15 nie zgłoszono uwag i zastrzeżeń dotyczących działalności reklamowej i sponsorskiej.

Zestawienie najczęściej popełnianych uchybień przedstawia poniższa tabela.

	2000 r.	2001 r.
Brak właściwego oznaczenia przekazów reklamowych	20,4%	27,1%
Przekroczenie dopuszczalnego czasu nadawania reklam	17,5%	21,4%
Przerwanie audycji w celu nadania reklamy	1,0%	7,1%
Nadanie zakazanej reklamy	18,5%	22,9%
Nieprawidłowo prowadzona ewidencja nadanych reklam i telesprzedaży	63,1%	74,3%
Niewłaściwe wskazanie sponsora	3,8%	5,7%
Zakaz sponsorowania audycji	2,9%	4,3%
Przekroczenie dopuszczalnego czasu wskazania sponsora	-	7,1%
Nieprawidłowo prowadzona ewidencja sponsorowanych audycji	15,5%	17,1%
Brak należytej archiwizacji	-	8,6%
Brak odpowiedzi na wezwanie Przewodniczącego KRRiT	-	2,9%

Wzrost liczby uchybień spowodowała m.in. niezajomość prawa, a w szczególności przepisów regulujących reklamę i sponsoring, które weszły w życie w 2000 roku.

Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej w Polskim Radiu S.A.

6.13 Kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej przeprowadzono w Programach 1 i 3 Polskiego Radia S.A. oraz we wszystkich 17 rozgłośniach regionalnych Polskiego Radia, na podstawie materiałów archiwalnych z 27 czerwca 2001 roku. Do 14 rozgłośni (82,35%) nie zgłoszono żadnych uwag. Utrzymuje się, zauważana i w latach poprzednich, poprawa w działalności rozgłośni regionalnych Polskiego Radia w zakresie archiwizacji, reklamy i sponsoringu. Podczas kontroli w 2000 roku uwag nie zgłoszono do 11 nadawców, co stanowiło 64,7%.

Naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji stwierdzono w działalności niżej wymienionych regionalnych rozgłośni Polskiego Radia: Radio Zachód S.A., Radio Merkury S.A., **Radio Łódź S.A.**¹.

Naruszenia przepisów polegały przede wszystkim na wyemitowaniu reklam usług medycznych w programie **Radio Zachód i Radio Merkury**.

¹Pogrubionym drukiem zaznaczono nadawców, do których podobne uwagi zgłaszano w 2000 roku.

Przewodniczący KRRiT skierował do nadawców wystąpienia wzywające do usunięcia uchybień i udzielenia wyjaśnień.

6.14 Inne naruszenia przepisów w zakresie reklamy w programach radia publicznego to nieprzestrzeganie zasad działalności reklamowej określonych w rozporządzeniu KRRiT z 6 lipca 2000 roku w sprawie prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy lub telesprzedaży.

W programie Regionalnej Rozgłośni Polskiego Radia w Łodzi stwierdzono brak właściwego oznakowania bloków reklamowych i niezgodność przedstawionej ewidencji reklam z ich emisją w programie.

W rozgłoszeniach regionalnych Polskiego Radia, w których stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie reklamy i sponsoringu, przeprowadzono ponowną kontrolę emitowanego programu. Ponowne naruszenia stwierdzono w **Regionalnej Rozgłośni Polskiego Radia w Łodzi**.

6.15 Analiza działalności reklamowej i sponsorskiej prowadzona w programach rozgłośni regionalnych Polskiego Radia wskazuje na wyraźny spadek udziału reklamy w dziennym czasie emisji programu, a także na systematyczny spadek liczby sponsorowanych audycji.

Poniższe tabele i wykres przedstawiają porównanie czasu emisji reklam w programach ogólnopolskich oraz w programach rozgłośni regionalnych Polskiego Radia w latach 1999 - 2001.

**Informacje o czasie reklam i płatnych ogłoszeń w Polskim Radiu S.A.
w latach 1999 - 2001**

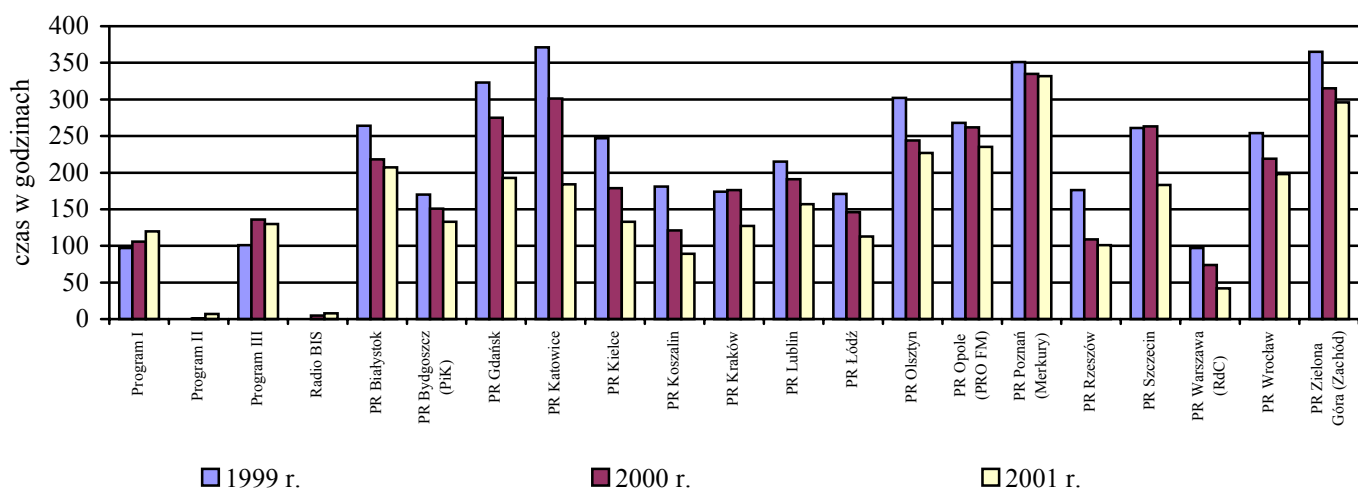
Nadawca	Czas reklam i płatnych ogłoszeń w 1999 r. [godz.: min.]	Czas reklam i płatnych ogłoszeń w 2000 r. [godz.: min.]	Czas reklam i płatnych ogłoszeń w 2001 r. [godz.: min.]	Porównanie 2000/1999 [w %]	Porównanie 2001/2000 [w %]
Program I	96:41	106:00	119:55	9,64	13,13
Program II		1:00	6:30		550,00
Program III	100:51	136:00	130:25	34,85	-4,11
Radio BIS		5:00	7:40		53,33
Razem Polskie Radio S.A.	197:32	248:00	264:30	25,55	6,65

**Informacje o czasie reklam i płatnych ogłoszeń w rozgłoszeniach radia publicznego
w latach 1999 - 2001**

Nadawca	Czas reklam i płatnych ogłoszeń w 1999 r. [godz.: min.]	Czas reklam i płatnych ogłoszeń w 2000 r. [godz.: min.]	Czas reklam i płatnych ogłoszeń w 2001 r. [godz.: min.]	Porównanie 2000/1999 [w %]	Porównanie 2001/2000 [w %]
PR Białystok	264:26	217:54	207:05	-17,60	-4,96
PR Bydgoszcz (PiK)	170:05	150:53	133:15	-11,29	-11,69
PR Gdańsk	323:00	275:21	192:38	-14,75	-30,04
PR Katowice	371:05	301:00	184:00	-18,89	-38,87
PR Kielce	246:41	179:18	133:28	-27,32	-25,56
PR Koszalin	181:28	120:35	88:58	-33,54	-26,22
PR Kraków	174:00	176:13	127:29	1,27	-27,66
PR Lublin	215:18	191:07	157:00	-11,23	-17,85
PR Łódź	171:00	146:01	113:00	-14,61	-22,61
PR Olsztyn	302:00	244:00	227:00	-19,21	-6,97
PR Opole (PRO FM)	267:39	261:35	235:09	-2,25	-10,11
PR Poznań (Merkury)	351:23	335:00	331:37	-4,66	-1,01

PR Rzeszów	176:00	109:00	101:00	-38,07	-7,34
PR Szczecin	261:23	263:16	182:40	0,72	-30,62
PR Warszawa (RdC)	96:47	74:25	42:00	-23,11	-43,56
PR Wrocław	253:46	219:00	198:25	-13,70	-9,40
w tym: miejski		42:00	28:00		-33,33
regionalny		177:00	170:25		-3,72
PR Zielona Góra (Zachód)	364:49	315:00	296:18	-13,66	-5,94
w tym: miejski		74:10	132:37		78,81
regionalny		241:48	163:41		-32,31
Razem rozgłośnie regionalne	4 190:50	3 579:38	2 951:02	-14,58	-17,56

Czas emisji reklam w rozgłośniach Polskiego Radia w 1999, 2000 i 2001 roku

Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych

6.16 Analizie poddano działalność reklamową i sponsorską Radia RMF FM oraz Radia Zet.

Czas emisji reklam w latach 1999 - 2001

Nazwa rozgłośni	Czas emisji reklam [godz.]			Dynamika zmian 2000/1999 [%]	Dynamika zmian 2001/2000 [%]
	1999 r.	2000 r.	2001 r.		
RMF FM	328	369	201	12,50	-45,53
Radio ZET	340	299	223	-12,06	-25,42

Podczas kontroli Radia Zet nie stwierdzono istotnych naruszeń obowiązujących przepisów.

W działalności Radia RMF FM naruszenia przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską dotyczyły przede wszystkim naruszenia zakazu reklamy usług medycznych. Kontrola programu wykazała również naruszenia przepisów rozporządzeń KRRiT określających sposób prowadzenia ewidencji emitowanych reklam.

Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych

6.17 W 2001 roku przeprowadzono kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej u 162 lokalnych komercyjnych nadawców radiowych, a ponowną kontrolę u 35 nadawców, u których w trakcie pierwszej kontroli stwierdzono rażące naruszenia przepisów dotyczących działalności reklamowej i sponsorskiej.

Podczas kontroli do 89 (54,93%) nadawców nie zgłoszono uwag dotyczących archiwizowania programu oraz prowadzonej działalności reklamowej i sponsorskiej. W porównaniu z kontrolą przeprowadzoną w 2000 roku, nastąpił wzrost liczby nadawców, u których nie stwierdzono żadnych uchybień w zakresie archiwizacji programu, reklamy i sponsoringu. W 2000 roku nie zgłoszono zastrzeżeń do 72 ze 153 nadawców, co stanowiło 47% skontrolowanych wówczas lokalnych radiowych nadawców komercyjnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli Przewodniczący KRRiT wydał decyzje o ukaraniu następujących nadawców:

- **Radio Mazowsze w Łomiankach** - nadawca nie wywiązywał się z obowiązku archiwizacji programu i przechowywania go przez 28 dni od daty jego emisji. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 18 kwietnia 2001 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 2.000 zł. Kara została wpłacona.
- **Radio AS z Inowrocławia** - nadawca naruszył obowiązek udzielenia terminowej odpowiedzi na wezwanie Przewodniczącego KRRiT. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 25 września 2001 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 2.000 zł.
- **Radio JA z Jarocina** – nadawca naruszył warunki koncesji, przekraczając określony 2% limit reklam. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 25 września 2001 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 2.000 zł. W związku z postępowaniem odwoławczym kara nie została wpłacona.
- **Radio RMI z Poznania** – nadawca reklamował usługi medycznych. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 16 października 2001 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 2.000 zł. Kara została wpłacona.
- **Radio Gniezno w Gnieźnie** – nadawca naruszył warunki koncesji, przekraczając określony 2% limit reklam. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 23 stycznia 2002 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 1.600 zł. W związku z postępowaniem odwoławczym kara nie została wpłacona.
- **Radio HIT z Włocławka** – nadawca naruszył warunki koncesji, przekraczając określony 2% limit reklam. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 25 lutego 2002 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 1.200 zł.
- **Radio FREM ze Zgorzelca** - nadawca naruszył obowiązek udzielenia terminowej odpowiedzi na wezwanie Przewodniczącego KRRiT. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 25 lutego 2002 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 2.000 zł.

6.18 Do 28 nadawców (17,28%), którzy po raz pierwszy naruszyli obowiązujące przepisy, Przewodniczący KRRiT skierował wezwania do bezzwłocznego usunięcia uchybień i przesłania wyjaśnień. W wyniku kontroli przeprowadzonej w 2000 roku Przewodniczący KRRiT skierował podobne wezwania do 7 nadawców (11,6%). Do 47 nadawców (29%), u których stwierdzono nieprawidłowości mniejszej wagi, skierowano pouczenia. W 2000 roku podobne pouczenia skierowano do 65 nadawców (42,5%).

W poniższym zestawieniu przedstawione zostały szczegółowe wyniki kontroli:

- 5 nadawców naruszyło warunki koncesji dotyczące czasu nadawania reklam,
- 14 nadawców naruszyło przepisy w zakresie archiwizacji programu,
- 1 nadawca promował wyroby tytoniowe;
- 15 nadawców reklamowało usługi medyczne;
- 11 nadawców nadawało przekazy kryptoreklamowe;
- 8 nadawców dopuściło do sponsorowania audycji przez niedozwolony podmiot bądź umożliwiło reklamę produktu sponsora w sponsorowanej audycji;
- 1 nadawca dopuścił do sponsorowania serwisów informacyjnych.

Ponadto kontrola wykazała naruszenia przepisów rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów w celu nadania reklamy lub telesprzedaży. Naruszenia te dotyczyły:

- braku oznaczenia lub niewłaściwego oznaczenia bloków reklamowych - naruszenie to stwierdzono u 10 nadawców;
- niezgodności ewidencji z wymogami zawartymi w rozporządzeniu lub niezgodności ewidencji z faktycznie wyemitowanymi reklamami – naruszenia te stwierdzono u 34 nadawców.

6.19 Audycje sponsorowane emitowało 129 spośród 162 skontrolowanych nadawców.

Uchybienia w działalności sponsorskiej dotyczyły:

- wskazania sponsora w trakcie trwania audycji – 1 nadawca;
- przekroczenie dopuszczalnego czasu wskazania sponsora – 1 nadawca;
- nieprawidłowego prowadzenia ewidencji audycji sponsorowanych – 14 nadawców.

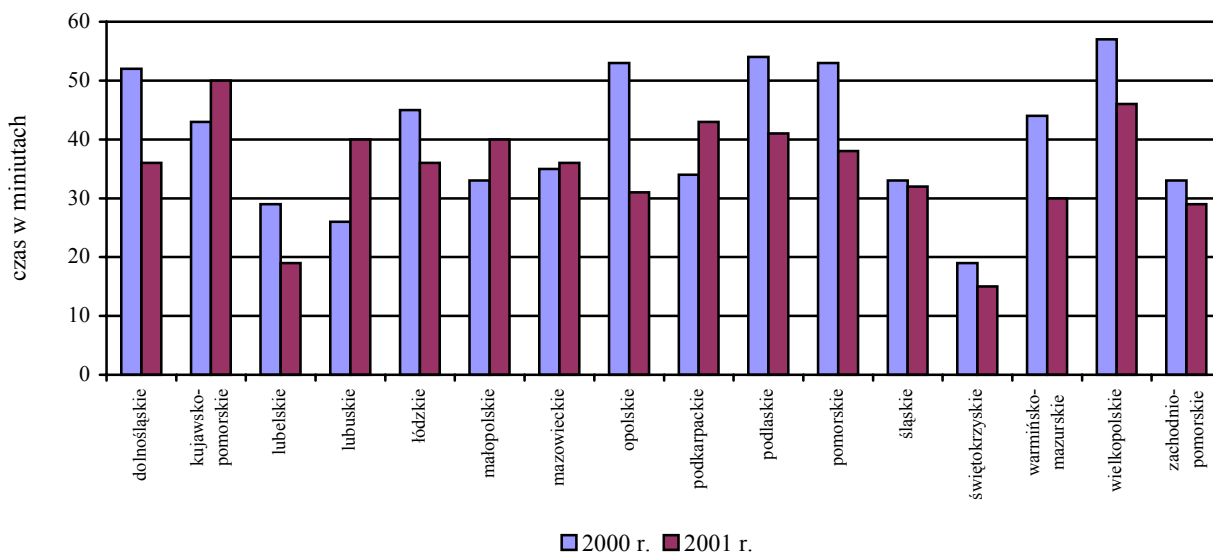
Zestawienie najczęściej spotykanych uchybień obowiązujących przepisów:

	2000 rok	2001 rok
Brak odpowiedzi na wezwanie Przewodniczącego KRRiT	0,7%	0,6%
Brak należytej archiwizacji	8,5%	8,6%
Emitowanie kryptoreklam	b.d	6,8%
Przekroczenie czasu reklamowego	2,6%	3,0%
Reklama produktów zakazanych	0,7%	9,9%
Niewłaściwe oznaczenie reklamy	13,7%	6,8%
Nieprawidłowa ewidencja reklam	23,5%	21,0%
Nieprawidłowa ewidencja audycji sponsorowanych	9,4%	8,6%
Przekroczenie czasu informacji o sponsorze	0,9%	0,6%
Wskazanie sponsora w trakcie audycji	0,0%	0,6%
Audycja sponsorowana zawiera przekaz reklamowy sponsora	0,9%	1,2%

6.20 W dniu kontroli stwierdzono dużą rozpiętość wykorzystanego czasu reklamowego. 162 komercyjnych lokalnych i regionalnych nadawców radiowych wyemitowało łącznie 60 godzin reklam – jeden nadawca średnio ok. 36 minut. Najwięcej reklam wyemitowało Radio ESKA Poznań – 144 minuty, co stanowiło 9,97% udziału reklam w dziennym czasie nadawanego programu, najmniej Radio Jazz Warszawa – 2 minuty reklam, co stanowiło 0,16% udziału reklam.

Liczba reklam w programie zależna jest od zasięgu i słuchalności nadawcy, jak również od regionu nadawania. Zmiany na regionalnym rynku reklam można zauważyć porównując czas emisji reklam z lat 2000 - 2001.

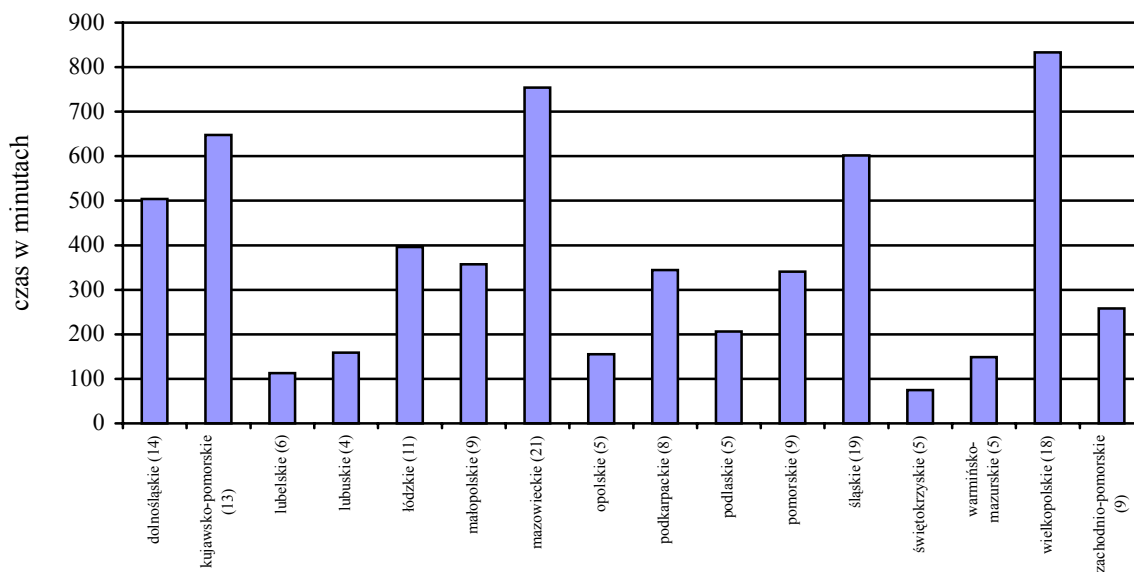
Porównanie średniego czasu nadanych reklam przez jednego nadawcę w danym województwie w 2000 roku i 2001 roku (w kontrolowanym dniu)

O wielkości regionalnego rynku reklamowego świadczy m.in. ogólny czas reklam wyemitowanych przez wszystkich nadawców z danego województwa.

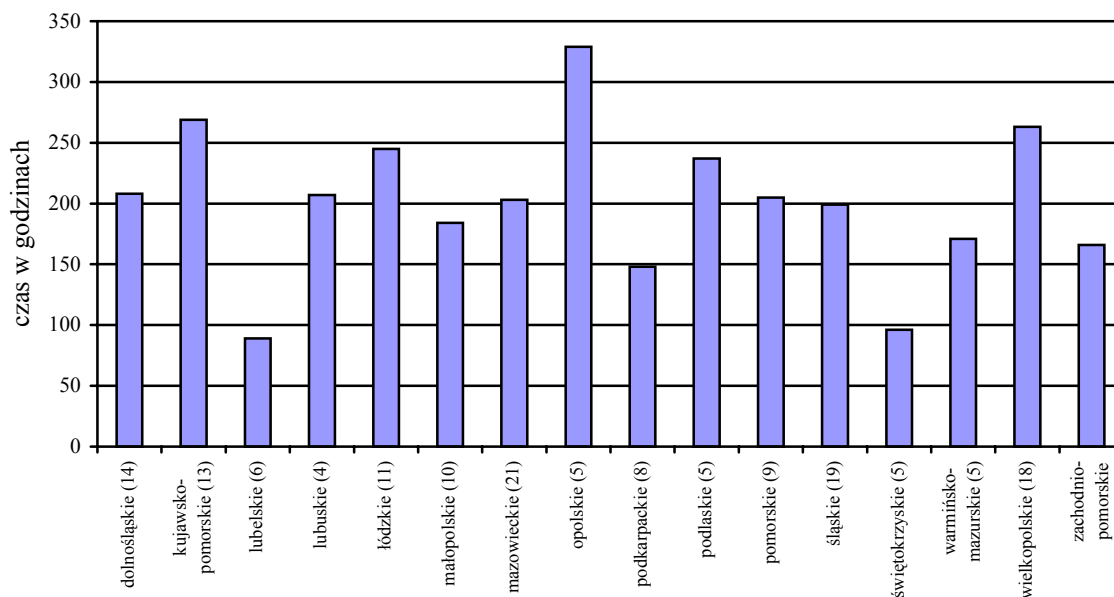
Zależność tę odzwierciedla poniższy wykres (w nawiasach podano liczbę nadawców).

Łączny czas nadanych reklam przez nadawców radiowych w poszczególnych województwach (w dniu kontrolowanym w 2001 roku)

Powyższe wykresy obrazują dane z jednego wybranego dnia, a dla porównania poniżej przedstawiono wykres ilustrujący czas wyemitowanych reklam w 2000 roku.

Całoroczny czas reklam wyemitowanych w poszczególnych województwach w 2000 roku

Ogłoszenia wyborcze

6.21 Kampania wyborcza do Sejmu i Senatu RP rozpoczęła się 28 czerwca, a zakończyła się 22 września 2001 roku. Ordynacja wyborcza m.in. określiła zasady umieszczania w radiu i telewizji płatnych ogłoszeń wyborczych.

Krajowa Rada zwróciła się do nadawców radiowych i telewizyjnych o nadesłanie danych dotyczących emisji ogłoszeń wyborczych. Informacje prezentowane poniżej (pkt 6.22) pochodzą z dokumentów nadesłanych przez 18 publicznych nadawców radiowych, 166 koncesjonowanych nadawców radiowych, a także przez Telewizję Polską S.A. i 12 koncesjonowanych nadawców telewizyjnych. Nadesłane materiały źródłowe znajdują się w archiwum departamentu reklamy w Biurze KRRiT.

Z możliwości emisji ogłoszeń wyborczych w radiu i telewizji nie skorzystała Polska Wspólnota Narodowa. Komitety Wyborcze Samoobrona RP, Alternatywa i Polska Partia Socjalistyczna nie umieściły swoich ogłoszeń wyborczych u nadawców publicznych. Komitet Konfederacja nie skorzystał z możliwości emisji ogłoszeń wyborczych u nadawców koncesjonowanych.

Wydatki na ogłoszenia wyborcze

6.22 Ordynacja wyborcza określiła kwoty, jakie komitety mogą wydać na promocję swoich kandydatów. Zgodnie z art. 15 Ordynacji wydatki komitetu wyborczego na kampanię wyborczą prowadzoną w formach i na zasadach właściwych dla reklamy, nie mogły przekraczać 80% limitu ustalonego zgodnie z przepisami.

Ogółem na ogłoszenia wyborcze komitety wyborcze wydały 7 358 999,52 zł, z czego:

- 3 247 489,79 zł na ogłoszenia wyborcze wyemitowane przez nadawców publicznych (44,13%),
- 4 111 509,73 zł na ogłoszenia wyborcze wyemitowane przez nadawców komercyjnych (55,87%).

Nadawcy radiowi z emisji ogłoszeń wyborczych uzyskali 2 331 579,40 zł, a nadawcy telewizyjni 5 027 420,12 zł.

Wydatki poszczególnych komitetów wyborczych na ogłoszenia wyborcze w radiu i telewizji [zł]

SLD - UP	1 684 985,15
AWSP	634 398,00
UW	870 611,04
SAMOOBRONA RP	9 528,90
PiS	522 091,90
PSL	489 423,60
PO	2 647 189,73
ALTERNATYWA	6 782,04
PWN	0,00
LPR	51 608,06
Mniejszość Niemiecka	1 657,00
KONFEDERACJA	360,00
PUG	11 965,20
PPS	2 144,20
SENAT 2001	184 031,90
INNE	242 222,80
Razem	7 358 999,52

Wydatki poszczególnych komitetów wyborczych na ogłoszenia wyborcze w telewizji [zł]

	telewizja publiczna	telewizja komercyjna	razem
SLD – UP	546 506,60	500 690,65	1 047 197,25
AWSP	214 475,90	12 371,20	226 847,10
UW	451 603,74	267 455,00	719 058,74
SAMOOBRONA RP	0,00	0	0,00
PiS	266 532,80	96 036,20	362 569,00
PSL	181 314,10	11 156,00	192 470,10
PO	828 723,19	1 429 982,24	2 258 705,43
ALTERNATYWA	0,00	325,74	325,74
PWN	0,00	0,00	0,00
LPR	20 051,16	0,00	20 051,16
Mniejszość Niemiecka	0,00	0,00	0,00
KONFEDERACJA	0,00	0,00	0,00
PUG	6 792,00	0,00	6 792,00
PPS	0,00	0,00	0,00
SENAT 2001	72 234,00	1 866,60	74 100,60
INNE	102 955,00	16 348,00	119 303,00
Razem	2 691 188,49	2 336 231,63	5 027 420,12

Wydatki poszczególnych komitetów wyborczych na ogłoszenia wyborcze w radiu [zł]

	radio publiczne	radio komercyjne	razem
SLD – UP	323 101,60	314 686,30	637 787,90
AWSP	28 045,40	379 505,50	407 550,90
UW	54 118,50	97 433,80	151 552,30
SAMOOBRONA RP	0,00	9 528,90	9 528,90
PiS	50 097,90	109 425,00	159 522,90
PSL	33 866,10	263 087,40	296 953,50
PO	21 021,70	367 462,60	388 484,30
ALTERNATYWA	0,00	6 456,30	6 456,30
PWN	0,00	0,00	0,00
LPR	2 530,30	29 026,60	31 556,90
Mniejszość Niemiecka	747,00	910,00	1 657,00

KONFEDERACJA	360,00	0,00	360,00
PUG	556,30	4 616,90	5 173,20
PPS	0,00	2 144,20	2 144,20
SENAT 2001	21 149,20	88 782,10	109 931,30
INNE	20 707,30	102 212,50	122 919,80
Razem	556 301,30	1 775 278,10	2 331 579,40

Czas ogłoszeń wyborczych

6.23 Zgodnie z Ordynacją czasu emisji ogłoszeń wyborczych nie wliczano do obowiązującego nadawcę limitu reklam. Nadawca mógł wyemitować dowolną liczbę reklam zamówionych przez komitety wyborcze, które zgodnie z Ordynacją mogły na ten cel wydać określoną limitem kwotę.

Ogółem wyemitowano 24 084,28 minut ogłoszeń wyborczych, z czego:

- 3 389,55 minut przez nadawców publicznych (14,07%),
- 20 694,73 minut przez nadawców komercyjnych (85,93%).

Komitety wyborcze wyemitowały 22 430,48 minut ogłoszeń wyborczych u nadawców radiowych (93,13%) i 1 653,48 minut ogłoszeń wyborczych u nadawców telewizyjnych (6,87%)

Czas ogłoszeń wyborczych wyemitowanych przez poszczególne komitety w radiu i telewizji [min]

SLD - UP	6 498,05
AWSP	3 611,70
UW	1 090,08
SAMOOBRONA RP	91,50
PiS	1 381,94
PSL	3 384,50
PO	5 274,41
ALTERNATYWA	95,40
PWN	0,00
LPR	352,50
Mniejszość Niemiecka	13,70
KONFEDERACJA	3,00
PUG	39,50
PPS	19,50
SENAT 2001	1 043,80
INNE	1 184,70
Razem	24 084,28

Czas ogłoszeń wyborczych wyemitowanych przez poszczególne komitety w telewizji [min]

	telewizja publiczna	telewizja komercyjna	razem
SLD - UP	226,75	52,30	279,05
AWSP	260,30	40,10	300,40
UW	116,98	45,00	161,98
SAMOOBRONA RP	0,00	0,00	0,00
PiS	97,39	32,45	129,84
PSL	209,00	26,50	235,50
PO	235,73	88,08	323,81
ALTERNATYWA	0,00	2,40	2,40
PWN	0,00	0,00	0,00
LPR	18,00	0,00	18,00
Mniejszość Niemiecka	0,00	0,00	0,00

KONFEDERACJA	0,00	0,00	0,00
PUG	9,00	0,00	9,00
PPS	0,00	0,00	0,00
SENAT 2001	62,10	5,00	67,10
INNE	75,40	51,00	126,40
Razem	1 310,65	342,83	1 653,48

Czas ogłoszeń wyborczych wyemitowanych przez poszczególne komitety w radiu [min]

	radio publiczne	radio komercyjne	razem
SLD - UP	497,50	5 721,50	6 219,00
AWSP	120,50	3 190,80	3 311,30
UW	80,50	847,60	928,10
SAMOOBRONA RP	0,00	91,50	91,50
PiS	65,10	1 187,00	1 252,10
PSL	94,00	3 055,00	3 149,00
PO	130,50	4 820,10	4 950,60
ALTERNATYWA	0,00	93,00	93,00
PWN	0,00	0,00	0,00
LPR	9,00	325,50	334,50
Mniejszość Niemiecka	6,00	7,70	13,70
KONFEDERACJA	3,00	0,00	3,00
PUG	2,00	28,50	30,50
PPS	0,00	19,50	19,50
SENAT 2001	89,00	887,70	976,70
INNE	981,80	76,50	1 058,30
Razem	2 078,90	20 351,90	22 430,80

VII. DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Podstawowe kierunki działalności międzynarodowej KRRiT

7.1 Przy planowaniu kierunków działalności międzynarodowej Krajowa Rada kierowała się priorytetami polskiej polityki zagranicznej oraz kierunkami europejskiej polityki audiowizualnej. Z tego powodu szczególne miejsce w działalności międzynarodowej Krajowej Rady przypada działaniom związanym z przyszłym członkostwem Polski w Unii Europejskiej.

Poczynając od 1996 roku działania te stały się centralną częścią działalności międzynarodowej Krajowej Rady. KRRiT jest włączona do działań związanych z integracją europejską, których koordynatorem jest Urząd Komitetu Integracji Europejskiej.

7.2 „Polityka audiowizualna” stanowiąca jeden z 31 obszarów negocjacyjnych, znalazła się w pierwszej grupie obszarów poddanych screeningowi przez Komisję Europejską w związku z decyzją Rady Europejskiej o rozpoczęciu w marcu 1998 roku negocjacji akcesyjnych z Polską.

KRRiT z racji ustawowych kompetencji została włączona przez Radę Ministrów i Zespół Negocjacyjny w prace przygotowujące screening, a następnie w negocjacje. W 2000 roku prace nad dostosowaniem polskiego ustawodawstwa do standardów Unii Europejskiej w sektorze audiowizualnym nie zostały zakończone, choć Komisja Europejska uznając postęp Polski w tym zakresie podjęła decyzję o tymczasowym zamknięciu obszaru „polityka audiowizualna” 4 grudnia 2000 roku. Warunkiem ostatecznego zamknięcia jest zakończenie przez Polskę prac ustawodawczych w tej dziedzinie.

Projekt Krajowej Rady zatytułowany „Kształtowanie i dostosowanie polityki audiowizualnej w warunkach konwergencji technologicznej” został zaakceptowany przez Komisję Europejską w ramach PHARE 2001. Projekt będzie realizowany do 2004 roku.

7.3 Działalność Krajowej Rady związana z integracją europejską wykracza poza prace związane z harmonizacją polskiego ustawodawstwa audiowizualnego z unijnym i procedurą negocjacyjną. Podstawą stosunków Polski z Unią Europejską pozostaje Układ Europejski, zawarty między Polską a Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi.

Układ Europejski przewiduje m.in. szerszą współpracę w dziedzinie informacji i audiowizualnych środków przekazu (art. 90). Przepis ten obliguje Polskę, podobnie jak inne państwa stowarzyszone z Europy Środkowej i Wschodniej, do popierania europejskiego przemysłu audiowizualnego. Oznacza także współdziałanie w przyjmowaniu norm technicznych i lansowanie europejskiej techniki audiowizualnej oraz udział w przedsięwzięciach na szczeblu europejskim, ukierunkowanych bezpośrednio na wzmacnianie europejskiej produkcji audiowizualnej.

7.4 Jednym z najważniejszych elementów realizowania polityki audiowizualnej przez Unię Europejską jest Program wspierania produkcji audiowizualnej i kinematograficznej MEDIA. Jego trzecia edycja pod nazwą Media Plus została przyjęta w ubiegłym roku przez Komisję Europejską.

KRRiT z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów koordynuje we współpracy z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej prace umożliwiające realizację tego programu w Polsce.

Prace związane z procesem akcesyjnym do Unii Europejskiej nie zamykają działań Krajowej Rady związanych z wypełnianiem zobowiązań międzynarodowych Polski dotyczących sektora audiowizualnego. Zobowiązania te obejmują również OECD i WTO. KRRiT uczestniczy w pracach Światowej Organizacji Handlu, a w szczególności Rady GATS. Sektor audiowizualny łącznie z telekomunikacyjnym stają się coraz bardziej znaczące w działaniach WTO, zwłaszcza w kontekście rozwoju nowych technologii i konwergencji działalności nadawczej i innych usług komunikacyjnych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zaangażowana była w negocjacje akcesyjne związane z przystąpieniem do OECD, uczestniczyła w konferencjach przeglądowych, jak również w przygotowywaniu stanowiska RP na te konferencje i w konsultacjach na temat zawartości raportów z tych konferencji.

7.5 Krajowej Radzie została powierzona odpowiedzialność za reprezentowanie Polski w strukturach Rady Europy zajmujących się środkami masowego przekazu. Reprezentanci Polski odgrywają znaczącą i aktywną rolę w pracach tych struktur. Przedstawiciele KRRiT lub zgłoszeni przez nią eksperci biorą udział w pracach grup zajmujących się najważniejszymi dla sektora audiowizualnego problemami. Nasz wkład w prace Rady Europy jest bardzo wysoko oceniany. Znajduje to m.in. odzwierciedlenie w wyborach polskich przedstawicieli do pełnienia funkcji przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego poszczególnych grup ekspertów.

KRRiT reprezentuje również Polskę w Europejskiej Unii Audiowizualnej, organizacji zrzeszającej 34 kraje europejskie oraz Komisję Europejską i Radę Europy, stanowiącej najliczniejszą, najbardziej reprezentatywną organizację w europejskim sektorze audiowizualnym. Zadaniem Eureka jest wspieranie i inspirowanie współpracy między krajami kontynentu w zakresie filmu, telewizji i sztuk pokrewnych.

Dostrzegając potrzebę współpracy między europejskimi ciałami regulującymi, KRRiT jest członkiem międzynarodowej organizacji zrzeszającej europejskie ciała regulujące, European Platform for the Regulatory Authorities (EPRA). Krajowa Rada była również współzałożycielem tej organizacji.

7.6 Osobne miejsce w działalności międzynarodowej Krajowej Rady przypada inicjowaniu i rozwijaniu współpracy w sektorze audiowizualnym pomiędzy krajami Europy Środkowo-Wschodniej oraz współpracy bilateralnej. W ciągu dwóch ostatnich lat szczególnego znaczenia nabrała współpraca w dziedzinie sektora audiowizualnego z Ukrainą.

Ważną częścią działalności międzynarodowej jest organizowanie i inicjowanie konferencji międzynarodowych.

Prace związane z integracją europejską

7.7 KRRiT jest włączona do działań związanych z integracją europejską, których koordynatorem jest Urząd Komitetu Integracji Europejskiej. Podstawowym dokumentem, ukierunkowującym współpracę Urzędu z poszczególnymi resortami jest „Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej (NPPC)”.

7.8 Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej jest dokumentem, który wyznacza kierunek działań dostosowawczych oraz określa harmonogram ich realizacji w latach 1998-2002 w kontekście zbliżającego się członkostwa Polski w UE. Jego treść wynika z trzech podstawowych elementów:

- dotychczasowej realizacji Układu Europejskiego i stanu przygotowań Polski do członkostwa w Unii,

- opinii Komisji Europejskiej w sprawie polskiego wniosku o członkostwo w UE,
- dokumentu „Partnerstwo dla członkostwa”.

Program precyzuje podstawowe priorytety dostosowawcze, które będą realizowane w nadchodzących latach. Program obejmuje również harmonogram określający szczegółowo zakres prac koniecznych dla zrealizowania ustalonych priorytetów, terminarz realizacji zadań, instytucje odpowiedzialne za programowanie i realizację zadań, procedury decyzyjne oraz źródła i procedury finansowania.

7.9 W ramach współpracy z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej, Krajowa Rada przygotowała rozdziały poświęcone sektorowi audiowizualnemu w opracowaniach takich jak:

- Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa w UE w 2001 roku wraz z wersją angielską.
- Raport z realizacji Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa w UE w 2000 roku.
- Informacja do Raportu Okresowego Komisji Europejskiej z postępów na drodze zbliżania Polski do członkostwa w UE – 2000-2001.
- Odpowiedź do Action points Komisji Europejskiej w dziedzinie polityki audiowizualnej.
- Opracowanie programu „Development and Adjustment of Audiovisual Policy in Environment of Technology Convergence” dla programu PHARE 2001. Celem programu jest stworzenie stabilnych podstaw dla działalności krajowych i zagranicznych podmiotów sektora audiowizualnego w warunkach pełnej integracji z UE, a ponadto zmiana i wprowadzenie ustawodawstwa zgodnego z wymogami UE. Celem jest również opracowanie strategii dla sektora audiowizualnego w erze cyfrowej zgodnie z zaleceniami UE oraz rozwój i umocnienie strukturalne i instytucjonalne KRRiT.
- Aktualizacja bazy danych The Harmonogram – ver. 8.40 – 9.30. Jest to baza danych Komisji Europejskiej zawierająca wszystkie akty prawne UE wraz z ich odpowiednikami w prawie polskim.
- Bilans otwarcia w sprawach integracji Polski z Unią Europejską.
- Uzupełnienie stanowiska negocjacyjnego w obszarze „Kultura i polityka audiowizualna”.
- Wytyczne dla delegacji polskiej na IX posiedzenie Komitetu Stowarzyszenia RP – UE.
- Odpowiedź do Planu Działania (Action Plan) Komisji Europejskiej odnośnie wzmocnienia administracyjnego w Polsce.

Przystąpienie Polski do unijnego programu wspierania produkcji audiowizualnej Media Plus

7.10 Jednym z najważniejszych elementów realizowania polityki audiowizualnej przez Unię Europejską jest program wspierania produkcji audiowizualnej i kinematograficznej Media.

Media Plus opiera na się na dwóch zasadniczych filarach: Media Plus-Szkolenia i Media Plus-Rozwój, a jego całkowity budżet został określony na 400 mln euro.

Wsparcie finansowe przyznawane jest w formie grantów i subsydiów do wysokości 50% budżetu zgłoszonego projektu.

Pomoc finansowa oferowana w ramach Programu Media Plus obejmuje praktycznie wszystkie etapy powstawania dzieła filmowego, od fazy przygotowania i rozwoju projektu, poprzez dystrybucję i promocję gotowego dzieła. Przewidziany jest również system wsparcia dla kin promujących produkcję europejską, festiwali oraz stosowania nowych technologii w kinematografii i telewizji, ze szczególnym naciskiem na zachowanie dziedzictwa filmowego.

Uczestnictwo Polski w Media Plus 2001-2005 daje polskim profesjonalistom możliwość wspólnych przedsięwzięć koprodukcyjnych, udziału w szkoleniach oraz rozszerzenia rynku dystrybucji i promocji swych dzieł w Europie.

7.11 W kwietniu 1997 roku Polska zgłosiła oficjalnie chęć przystąpienia do Programu Media. Wówczas Komisja Europejska stwierdziła, że z powodu niedostatecznego dostosowania polskiego prawa audiowizualnego do standardów Unii nie jest to możliwe. Sytuacja uległa zmianie w 2000 roku, gdy w życie weszła nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji. Po jej analizie i zapewnieniu władz polskich, że pełne dostosowanie do Dyrektywy o Telewizji bez Granic nastąpi w kolejnej nowelizacji do końca 2002 roku, Komisja Europejska we wrześniu 2001 roku poinformowała, że udział Polski w Programie Media Plus będzie możliwy w 2002 roku.

7.12 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako instytucja upoważniona przez Prezesa Rady Ministrów do prowadzenia działań w zakresie wdrażania Programu Media Plus w Polsce, przejęła na siebie zadanie utworzenia biura programu, tzw. Media Desku, który będzie zajmował się promocją programu, informacją i pomocą techniczną dla polskich beneficjentów wsparcia finansowego. W tej sprawie w 1997 roku zawarto porozumienie z Komitetem Kinematografii dotyczące koordynacji współpracy w zakresie uczestnictwa Polski w Programie Media.

Pod koniec 2001 roku Komisja Europejska poinformowała o uproszczeniu procedury przystąpienia do programów unijnych, co może oznaczać, przy korzystnych uzgodnieniach władz polskich i Unii Europejskiej, zakończenie jej do połowy 2002 roku. Wówczas polski sektor audiowizualny i filmowy mógłby korzystać z pomocy unijnej w drugiej połowie 2002 roku.

Biorąc pod uwagę niedostateczną ilość środków na finansowanie produkcji filmowej w Polsce, korzystanie z tak potężnego systemu wsparcia jest dużą szansą dla polskiego przemysłu filmowego i powinno wzmocnić jego konkurencyjność na rynku międzynarodowym.

Zmiany w polskim ustawodawstwie w kontekście harmonizacji z prawem unijnym oraz międzynarodowych zobowiązań Polski

7.13 Strona Polska, kontynuując przyjęte w stanowisku negocjacyjnym założenia, przez długi czas prowadziła starania o zamknięcie negocjacji akcesyjnych w obszarze „Kultura i polityka audiowizualna”, które zostały uwieńczone sukcesem 4 grudnia 2000 roku, kiedy to na sesji ministerialnej Międzyrządowej Konferencji Akcesyjnej Unia Europejska podjęła decyzję o tymczasowym zamknięciu negocjacji.

Podstawę zamknięcia omawianego obszaru negocjacyjnego stanowiły: ustawa o radiofonii i telewizji (po zmianach z 31 marca 2000 roku) oraz projekt nowelizacji przygotowany w połowie 2000 roku (w ramach tzw. ustawy horyzontalnej), który został skierowany na tzw. szybką ścieżkę legislacyjną w Komisji Prawa Europejskiego wraz z projektami aktów wykonawczych.

Pomimo zamknięcia obszaru negocjacyjnego „Kultura i polityka audiowizualna”, prawo polskie nie jest jeszcze w pełni dostosowane do postanowień Dyrektywy w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa, ustawodawstwa lub działań administracyjnych w Państwach Członkowskich w zakresie nadawania programów telewizyjnych 89/552/EWG, znowelizowanej w 1997 roku Dyrektywą nr 97/36/WE (zwanej dalej Dyrektywą o Telewizji bez Granic).

Ustawa o radiofonii i telewizji wymaga również dostosowania do zasad prawa wspólnotowego w zakresie możliwości prowadzenia przez podmioty z Unii Europejskiej działalności nadawczej w Polsce, co wymaga dokonania liberalizacji kapitałowej w tym zakresie.

7.14 Fakt wycofania w kwietniu 2001 roku przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej tzw. ustawy horyzontalnej z prac parlamentarnych postawił Polskę w trudnej sytuacji negocjacyjnej.

Wobec potrzeby przyjęcia przez rząd kompleksowego projektu nowelizacyjnego, wypełniającego akcesyjne zobowiązania Rzeczypospolitej Polskiej, z inicjatywy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego powstała grupa, w skład której weszli przedstawiciele Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, KRRiT, UKIE i Pełnomocnika Rządu ds. Negocjacji. Celem działań grupy było pilne przygotowanie projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Po uzgodnieniu zakresu zmian, które powinny znaleźć się w nowelizacji, Krajowej Radzie powierzono zadanie opracowania projektu. Tryb pracy warunkowany był krótkim terminem oraz powstaniem realnego zagrożenia ponownego otwarcia obszaru negocjacyjnego. Rząd przyjął omawiany projekt 27 czerwca 2001 roku.

Ostatecznie projekt wszedł w zakres kompleksowej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przygotowywanej w 2001 roku przez KRRiT. Projekt nowelizacji został przyjęty przez Krajową Radę 14 stycznia 2002 roku i przekazany na ręce Prezesa Rady Ministrów 15 stycznia 2002 roku.

7.15 24 lipca 2001 roku odbyły się w Brukseli konsultacje techniczne w obszarze „Kultura i polityka audiowizualna” z przedstawicielami Komisji Europejskiej, w ramach monitoringu wykonania zobowiązań negocjacyjnych. Przedmiotem rozmów były przede wszystkim przepisy projektowanej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji.

Uwagi przedstawicieli UE dotyczyły niektórych przepisów projektu zmian ustawy o radiofonii i telewizji.

W kwestii jurysdykcji (art. 1a urt) istotne jest wprowadzenie norm kolizyjnych, zapobiegających uznaniu za podlegających jurysdykcji polskiej nadawców, znajdujących się w istocie w jurysdykcji innego państwa członkowskiego UE.

Wyjaśnienia terminologicznego wymaga tzw. kwota kulturowa utworów muzycznych w programach radiowych (art. 15 ust. 3 urt.). Natomiast w zakresie kwoty europejskich audycji niezależnych (art. 15a ust. 3 urt) należy przyjąć odpowiedni system preferencyjnego naliczania czasu nadawania audycji najnowszych.

Przepisy ustawy naruszają zasady zapewniające wolność rozprowadzania programów telewizyjnych w UE, ponieważ upoważniają do wprowadzenia zakazu retransmisji w sieciach kablowych programów dopuszczonych do obiegu zgodnie z postanowieniami dyrektywy w innym państwie członkowskim (art. 45 ust. 2 pkt 1).

Oczekiwania KE dotyczyły również wydania przez KRRiT rozporządzenia odnoszącego się do ochrony dzieci i młodzieży. Rozporządzenie takie KRRiT przyjęła 20 listopada 2001 roku.

7.16 Podstawą dalszego omawiania problematyki harmonizacyjnej są zapisy projektu kompleksowej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przyjętej w dniu 14 stycznia 2002 roku przez KRRiT. Aktualny projekt oparto zarówno o dotychczasowe propozycje, jak i uwzględniono w nim zagadnienia dostosowawcze do postanowień Dyrektywy o Telewizji bez Granic, z uwzględnieniem terminów ich wprowadzenia.

Uwzględniając ocenę zakresu harmonizacji, w dokumentach prezentujących przebieg procedury akcesyjnej wskazywano, iż o niedostosowaniu lub niepełnym dostosowaniu polskich regulacji do wymogów wspólnotowych można mówić odnośnie następujących zagadnień:

- zasad jurysdykcji,
- promocji audycji europejskich w kontekście promocji polskich,
- uzupełnienia systemu ochrony dzieci i młodzieży,
- zapewnienia wolności retransmisji oraz liberalizacji kapitałowej.

W dalszym terminie uściślenia wymagają też przepisy wykonawcze ukierunkowane na wypełnienie obowiązku respektowania list wydarzeń uznanych przez inne państwa europejskie za ważne społecznie.

7.17 Projekt nowelizacji obejmuje ustanowienie zgodnego z prawem wspólnotowym standardu w zakresie ustalania jurysdykcji w ramach wewnętrznego porządku prawnego oraz stosowanie niniejszego standardu względem wszystkich państw, będących członkami Unii Europejskiej (art. 1a). Odzwierciedlono w ten sposób zasady określania jurysdykcji wskazane w art. 2 Dyrektywy. Implementacja tych zasad, poprzez włączenie ich do polskiego prawa, realizuje unijne cele i standardy w kontekście przepisów prawa materialnego. Z dniem akcesji zasady jurysdykcyjne, winny być stosowane względem wszystkich państw będących członkami Unii Europejskiej. Grupa podstawowych kryteriów jurysdykcyjnych obejmuje: siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, podejmowanie redakcyjnych decyzji programowych na jej terytorium lub prowadzenie tamże działalności przez zespół pracowniczy związany z wykonywaniem telewizyjnej działalności nadawczej (art. 1a ust. 2 pkt. 1).

Istotnym kryterium jest również moment rozpoczęcia rozpowszechniania programu, zgodnie z prawem Rzeczypospolitej Polskiej, przy stałym utrzymywaniu stabilnych i efektywnych związków gospodarczych z Polską (art. 1a ust. 2 pkt. 2).

Ustawę stosuje się, w określonych warunkach do nadawców, którzy dysponują lub wykorzystują częstotliwość na podstawie decyzji wydanej przez polski organ administracji publicznej albo korzystają z satelity, wykorzystującego rezerwację zasobów orbitalnych dokonaną przez organ administracji publicznej, albo korzystają ze stacji dokołowej do satelity zlokalizowanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 1a ust. 4).

W przypadku, jeżeli statusu nadawcy nie można ustalić na podstawie powyżej wskazanych przepisów, ustawę stosuje się również do nadawców, którzy mają siedzibę lub stałe miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej (art. 1a ust. 5).

Do projektu wprowadzono normy zapobiegające uznaniu za podlegających jurysdykcji polskiej nadawców znajdujących się w istocie w jurysdykcji innego państwa członkowskiego UE (art. 1a ust. 4).

Wskazane przepisy jurysdykcyjne stosować się będzie do nadawców od dnia uzyskania przez RP członkostwa w Unii Europejskiej.

7.18 Ustawa o radiofonii i telewizji posługuje się terminem „audycje wytworzone przez producentów europejskich” (art. 15 ust. 4), który nie odpowiada postanowieniom art. 6 Dyrektywy. W projekcie ustawy zastąpiono dotychczasowe sformułowanie tej kwoty, pojęciem „audycje europejskie” i przyjęto dwie definicje takiej audycji: jedna miałaby obowiązywać do dnia uzyskania przez Polskę członkostwa w UE (art. 15 ust. 5), druga miałaby obowiązywać po wejściu do UE (art. 15 ust. 6). Wynika to z faktu, iż definicja zawarta w dyrektywie pisana jest z perspektywy państw wspólnotowych i jej bezpośrednie zastosowanie byłoby przedwczesne, ponieważ w okresie przedakcesyjnym stawałoby Polskę w mniej korzystnej sytuacji, niż państwa unijne. Dyrektywa zawiera bowiem m.in. odniesienie do umów w sprawach audiowizualnych zawartych przez Wspólnotę Europejską. Oczywiście jest, że Polska, nie będąc jeszcze członkiem Unii, nie ma powodu honorować tych umów przy braku wzajemności ze strony Unii. Umieszczenie tych elementów definicji audycji europejskiej w ustawie mającej wejść w życie przed dniem akcesji nie było celowe.

Pierwszą z omawianych definicji skonstruowano w oparciu o audycje wytworzone w państwach członkowskich UE lub w państwach europejskich będących stronami Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej sporządzonej w Strasburgu 5 maja 1989 roku. Uwzględniono w niej także – istotne z punktu widzenia standardów europejskich – aspekty kontroli lub koprodukcji oraz uściślono pojęcie siedziby. Przy konstruowaniu definicji, wzięto pod uwagę

fakt, iż Rzeczpospolita Polska jest stroną Konwencji, a zatem nie może stosować kryteriów, które dyskryminowałyby inne państwa strony Konwencji (art. 15 ust.5 pkt.1).

Nie oznacza to jednak wyłączenia innych państw europejskich, które spełniają określone, analogicznie do zawartych w standardach unijnych, warunki. Audycję telewizyjną uznaje się za europejską także w przypadkach, gdy większość zespołu twórczego stale zamieszkuje w państwach europejskich, a audycja została wyprodukowana przez producenta, którego siedziba znajduje się w państwie europejskim (lub w koprodukcji z osobami lub spółkami z wyodrębnionych na podstawie wyżej określonych kryteriów państw europejskich) pod warunkiem zawarcia przez to państwo umowy w sprawach audiowizualnych z państwem Unii Europejskiej lub państwem stroną Konwencji (art. 15 ust. 5 pkt.2).

Przyjęcie ostrzejszych kryteriów definicyjnych audycji europejskiej, skutkuje powstaniem nowych rozwiązań prawnych, w których nie każda audycja zaliczona do kwoty polskiej wypełni kryteria obligatoryjne dla kwoty europejskiej.

Z dniem akcesji Polska przyjmie przepisy właściwe wyłącznie prawu wspólnotowemu (art. 15 ust.6).

Inną kwestią są zmiany dotyczące kwoty europejskiej, które wychodzą naprzeciw zastrzeżeniom nieproporcjonalności względem kwoty utworów oryginalnie wytworzonych w języku polskim i zmierzają do rozwiązania tego problemu. Kwota europejska staje się kwotą normatywną, w miejsce dotychczas obowiązującego sformułowania „tam gdzie jest to wykonalne” (art. 15 ust.4). Nie przewiduje się podwyższania kwoty polskiej, bez analogicznego podwyższenia kwoty europejskiej, z zachowaniem proporcji obydwu kwot (art. 15 ust.7).

Zamiast określenia „audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych”, przyjęto według kryterium wskazanego w Dyrektywie, określenie: „audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych” (art. 15a).

7.19 Zgodnie z projektem ustawy nadawcy programów telewizyjnych winni przeznaczać, co najmniej 10% miesięcznego czasu nadawania programu na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, przy czym audycje wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie powinny stanowić co najmniej 50% (art.15a ust.1). Zachowano proporcje pomiędzy tzw. kwotą polską a tzw. kwotą europejską (art.15a ust.1 i 2).

Zmieniono także termin określający preferencje dla produkcji najnowszej z 3 na 5 lat, zgodnie z wymogami art. 5 Dyrektywy.

7.20 Udział kapitału zagranicznego w stacjach nadawczych kształtuje się na tym samym poziomie od początku obowiązywania ustawy i aktualnie wynosi 33%.

Harmonizacja ustawy o radiofonii i telewizji z przepisami wspólnotowymi o swobodnym przepływie kapitału w procesie negocjacji o członkostwo Polski w Unii Europejskiej, wymaga pełnego zniesienia ograniczeń kapitałowych względem osób zagranicznych albo podmiotów kontrolowanych przez osoby zagraniczne, których siedziby lub stałe miejsca zamieszkania znajdują się w państwach będących członkami Unii, ale dopiero z momentem przewidywanego przyjęcia Polski do Unii Europejskiej.

Także zgodnie z innymi międzynarodowymi zobowiązaniami wobec OECD i WTO stopniowe osiągnięcie liberalizacji kapitałowej jest pożądane.

Przy zmianie przepisów art. 35 ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie liberalizacji kapitałowej w sektorze mediów elektronicznych uwzględniono, iż nie ma międzynarodowych zobowiązań, które nakazywałyby natychmiastową, całkowitą liberalizację, a jedynie stopniowe jej

osiąganie (w przypadku akcesji do Unii Europejskiej, dotyczy to przyjęcia odpowiednich norm legislacyjnych do dnia akcesji, o ile zasada takiej liberalizacji zostanie uprzednio przyjęta).

Wzięto także pod uwagę odmienny charakter zobowiązań międzynarodowych, skutkujący dopuszczalnością zróżnicowania sytuacji systemowo - legislacyjnej, względem państw wspólnotowych i państw nie będących w UE, a będących członkami WTO i OECD.

Aktualny stan rozwoju rynku mediów elektronicznych w Polsce powoduje, iż pełna liberalizacja kapitałowa w tym obszarze jest przedwczesna, a zatem proponowane przepisy powinny wejść w życie od dnia uzyskania przez RP członkostwa w UE.

Uwzględniając powyższe zaproponowano zmiany ukierunkowane na uzyskanie całkowitej liberalizacji kapitałowej względem państw, członków Wspólnoty, z dniem wstąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, przy czym zasada liberalizacji już została zamieszczona w ustawie (art. 35 ust. 2 i 4).

W projekcie nowelizacyjnym zaproponowano również, aby w tym samym terminie poziom udziału kapitału zagranicznego w mediach elektronicznych w Polsce dla pozostałych osób i podmiotów zagranicznych podnieść do 49 % (art. 35 ust.3).

Informacje dotyczące podstawowych założeń projektu przedstawiono także w rozdziale II Sprawozdania.

Udział w konsultacjach w organizacjach międzynarodowych: WTO - GATS, Rada Państw Morza Bałtyckiego, OECD

WTO – GATS

7.21 KRRiT uczestniczy w pracach Światowej Organizacji Handlu, a w szczególności Rady GATS. Sektor audiowizualny łącznie z telekomunikacyjnym stają się coraz bardziej znaczące w działaniach WTO, zwłaszcza w kontekście rozwoju nowych technologii i konwergencji działalności nadawczej i innych usług komunikacyjnych.

W 2001 roku KRRiT brała udział w konsultacjach zarówno z Radą Handlu Usługami, jak i z utworzoną w ramach GATS Grupą Roboczą ds. Regulacji Krajowych (WDPR). Ponadto Krajowa Rada uczestniczyła w wypracowaniu „Projektu stanowiska Polski w zakresie handlu usługami” – w zakresie dotyczącym sektora audiowizualnego – przygotowywanego przez Zespół ds. Nowej Rundy Wielostronnych Negocjacji Handlowych WTO.

W ubiegłym roku prace w ramach GATS koncentrowały się na dyskusjach nad rozszerzeniem zakresu „Układu Ogólnego ds. Handlu Usługami”, dalszą redukcją barier w handlu usługami, w tym również nad stworzeniem nowych ram prawnych usług audiowizualnych oraz nad próbami wypracowania jednolitej interpretacji spornych zapisów *Układu*, w tym zwłaszcza redukcji zastrzeżeń do klauzuli najwyższego uprzywilejowania (art. II), także w zakresie usług audiowizualnych. Nowa Runda wpisuje się w proces postępującej globalizacji gospodarki światowej i odzwierciedla wyzwania, nadzieje i problemy związane z tym procesem.

„Układ Ogólny w Sprawie Handlu Usługami” jako bazowe porozumienie GATS odnosi się do środków stosowanych przez Członków, które oddziałują na handel usługami (art. I ust.1). Najważniejszym zobowiązaniem ogólnym Członka WTO jest przyjęcie zasady (klauzuli) największego uprzywilejowania: „W odniesieniu do jakichkolwiek środków objętych niniejszym Układem, każdy Członek udzieli usługom i usługodawcom któregośkolwiek innego Członka, natychmiast i bezwarunkowo, traktowania nie mniej korzystnego niż to, którego udziela podobnym usługom i usługodawcom z jakiegokolwiek innego kraju”.

Bardzo ważne jest podkreślenie, iż mimo jednoznacznej wymowy przepisu dopuszczalne są wyjątki, przewidziane w ściśle określonym trybie: „Członek może utrzymywać środek niezgodny z ustępem 1 pod warunkiem, że środek taki jest wykazany w Załączniku i odpowiada warunkom Załącznika w sprawie odstępstw od Artykułu II” (ust.2). Zgodnie z powyższym Załącznik precyzuje warunki, na mocy których Członek GATS jest zwolniony z odnośnych obowiązków. W dokumencie „Polska - odstępstwa od artykułu II: Zasada największego uprzywilejowania” przyjęto jako zastrzeżenie preferencyjne traktowanie europejskich dzieł audiowizualnych i twórców europejskich.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji brała udział w wypracowywaniu stanowiska Polski w sprawie „Nowej Rundy Wielostronnych Negocjacji Handlowych WTO”, w ramach przygotowań do Nowej Rundy negocjacji w Doha, stanowiącego kontynuację i uaktualnienie stanowiska strony polskiej na III Konferencję Ministerialną w Seattle w 1999 roku.

7.22 Aktualny stan międzynarodowych stosunków gospodarczych i prowadzonych negocjacji akcesyjnych z Unią Europejską wskazuje, iż powinno się uwzględniać hierarchię celów dotychczas prowadzonej polityki rządu polskiego.

Obecne regulacje odnoszące się do sektora audiowizualnego są dość ograniczone, co znajduje jednak uzasadnienie. Nie ma potrzeby regulowania na forum GATS zagadnień tak kulturowo różnych, co do których istnieją silne regionalne różnice w podejściu do interwencji ustawodawczej - jak usługi audiowizualne. Rolą GATS jest liberalizować ograniczenia w wymianie szeroko rozumianych usług, nie zaś ingerować w kulturalną i społeczną politykę państwa realizowaną za pośrednictwem mediów elektronicznych.

Należy zgodzić się z uwagami podniesionymi przez Kanadę, w których zauważa się, że Art. XIX GATS - dotyczący negocjowania szczegółowych zobowiązań - kładzie nacisk na zasadę, iż proces stopniowej liberalizacji powinien respektować cele polityki narodowej a także poziom rozwoju zarówno całej gospodarki kraju, jak i poszczególnych jej sektorów. GATS nie powinien być interpretowany w taki sposób, że zakłada się obowiązek deregulacji wszelkich aspektów funkcjonowania rynku usług. Państwa dobrowolnie, po analizie strategicznych celów gospodarczych, społecznych i kulturowych mogą - nie są jednak do tego zobowiązane - podjąć decyzję o przyjęciu określonego zobowiązania szczegółowego. Kanada słusznie w prezentowanym stanowisku podkreśla, iż jest wyłączną, a w pewnym sensie arbitralną decyzją państw członkowskich podjęcie decyzji, które usługi i w jakim zakresie zdecydują się otworzyć dla zagranicznych usługodawców.

7.23 KRRiT wskazuje, iż w obszarze mediów elektronicznych nie istnieją obecnie warunki pozwalające na rezygnację z odstępstw od klauzuli najwyższego uprzywilejowania, ani ich modyfikację, a rezygnacja z utrzymania wyjątku kulturalnego wydaje się zdecydowanie przedwczesna. Sektor ten winien być traktowany nie tylko jako ekonomiczny, ale także niosący ze sobą pewien element o charakterze kulturotwórczym.

Trzeba tu dodać, iż problem traktowania usług audiowizualnych w sposób szczególny, w ramach dziedzictwa kulturowego Europy, a nie jako typowy przedmiot handlu, usług, czy inwestycji, pojawił się również, w trakcie konsultacji Traktatu o współpracy z USA.

Należy podkreślić, iż szereg krajów UE, podobnie jak i Polska, zgłosiło odstępstwa od klauzuli najwyższego uprzywilejowania w zakresie usług audiowizualnych, mimo iż chronione są przez Art. V GATS, dotyczący integracji gospodarczej, pozwalający na bardziej preferencyjne traktowanie krajów – stron porozumienia integracyjnego.

Inne grupy państw proponowały rezygnację lub co najmniej modyfikację zastrzeżeń od klauzuli najwyższego uprzywilejowania także w zakresie sektora audiowizualnego. Przegląd odstępstw od Art. II GATS, sporządzony przez kraje Azji i Ameryki wskazuje na występowanie pewnych istotnych tendencji co do weryfikacji istniejących wyjątków w tym zakresie,

ukierunkowanych na ich redukcję oraz przyjęcie określonego terminu obowiązywania tychże wyjątków wraz z koniecznością prowadzenia negocjacji co do ich zasadności. Podkreśla się również, iż rozpatrzenia wymaga kwestia ochrony tożsamości kulturowej, zwłaszcza w kontekście wypracowania innych niż odstępstwa od klauzuli najwyższego uprzywilejowania środków dla osiągnięcia celów kulturowych.

Należy jednak zgodzić się z uwagami Szwajcarii, iż rewolucja cyfrowa zmieniła rynek mediów elektronicznych, doprowadziła do powstania nowych produktów i nowych typów usług audiowizualnych. Z uwagi na powyższe zasadne jest wypracowanie nowej klasyfikacji usług, obejmującej nowe rodzaje usług, nie istniejące, lub nie dość powszechnie występujące podczas negocjacji rundy urugwajskiej.

7.24 KRRiT przychyliła się do propozycji rozpoczęcia szerokiej dyskusji w tym obszarze, ale także rozważenia celowości wypracowania wspólnej z państwami członkowskimi Wspólnoty polityki wyłączenia lub znacznego ograniczenia sfery audiowizualnej jako zróżnicowanej, kulturowej spuścizny kontynentu europejskiego, nie traktowanej *stricto* jako przedmiot handlu usługami (tendencja ta występuje w niektórych krajach członkowskich Unii Europejskiej; w innych proponuje się natomiast łączenie preferencyjnego traktowania dzieł audiowizualnych z szeroko rozumianym preferencyjnym dostępem do finansowania).

Dyskusja może także obejmować zagadnienia związane z klasyfikacją i definicjami nowych usług audiowizualnych, jednak na obecnym etapie przyjęcie jakichkolwiek wiążących decyzji wydaje się przedwczesne; Polska nie jest jeszcze gotowa, do ustaleń w zakresie bardziej liberalnej listy odstępstw od zasady klauzuli najwyższego uprzywilejowania w zakresie usług audiowizualnych, a tym bardziej do ich wpisania na listę na szczegółowych zobowiązaniach.

7.25 Innym poważnym problemem jest sprawa wypracowania odpowiednich zasad w zakresie autonomicznej liberalizacji. KRRiT współpracuje w wypracowaniu polskiego stanowiska w tym względzie.

Proces liberalizacji powinien respektować cele polityki narodowej, a także poziom rozwoju zarówno całej gospodarki kraju, jak i poszczególnych sektorów. Państwa zatem dobrowolnie podejmują decyzję o dokonywaniu liberalizacji i jej zakresie w ramach GATS, wskazując, które usługi i w jakim stopniu zdecydują się otworzyć dla zagranicznych usługodawców.

Problem autonomicznej liberalizacji jest bardzo złożony, a wątpliwości co do wykładni dokonywanej w ramach Art. XIX ust. 3 GATS powstają zarówno w zakresie definicyjnym, w relacji do klauzuli najwyższego uprzywilejowania, związania i uznania w GATS, jak i kwestii technicznych związanych z terminami, szacowaniem oraz wyborem sposobu negocjacji i charakteru podejścia. Niektóre z zagadnień warte są wskazania. Zdefiniowanie podstawowych pojęć powinno uwzględniać metodę oszacowania i system podejścia do autonomicznej liberalizacji. Istotą takiej liberalizacji jest podjęcie jej poza tzw. kontekstem negocjacyjnym, na zasadzie dobrowolności i niezależnie od związania w ramach GATS.

Jak się wydaje zasadne jest włączenie w zakres pojęcia „autonomicznej liberalizacji” wszystkich środków usuwających istniejące bariery w międzynarodowym obrocie usługowym (a więc np. rezygnację z odstępstwa od klauzuli najwyższego uprzywilejowania), zarówno w przypadkach o charakterze sektorowym, jak i horyzontalnym. Przyjęcie zawężenia niniejszego pojęcia jedynie do środków, które można umieścić na listach szczegółowych zobowiązań nie wydaje się ani klarowne ani zasadne.

Przy konstruowaniu ram legislacyjnych dla autonomicznej liberalizacji i miejsca tejże instytucji w GATS trzeba mieć na względzie, iż wyrażenie zgody na wpisanie - dokonanej od ostatniej rundy negocjacji - autonomicznej liberalizacji na listę zobowiązań szczegółowych powinno być rozwiązaniem końcowym, a decyzja podejmowana w tych kwestiach winna znajdować silne uzasadnienie ekonomiczne i prawne.

Rada Państw Morza Bałtyckiego

7.26 W Polsce problematyką ochrony własności intelektualnej zajmują się różne instytucje: Ministerstwo Kultury, Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Gospodarki, Główny Urząd Ceł, Komenda Główna Policji, Komenda Główna Straży Granicznej, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Eksperti Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji od początku uczestniczyli w pracach Grupy Roboczej ds. Współpracy Gospodarczej Rady Państw Morza Bałtyckiego, w powołanym w jej ramach Zespole ds. Ochrony Własności Intelektualnej w Rejonie Morza Bałtyckiego. Głównym zadaniem Zespołu jest doprowadzenie do zwiększenia skuteczności systemu ochrony praw autorskich i pokrewnych na forum międzynarodowym, głównie poprzez prowadzenie szerokiej działalności szkoleniowej i informacyjnej.

Z udziałem w pracach Zespołu związane było uczestnictwo przedstawiciela KRRiT w konferencji w sprawie fałszerstwa i piractwa w kontekście ochrony własności intelektualnej, zorganizowanej w dniach 22-24 kwietnia 2001 roku w Sztokholmie przez Prezydentkę Szwedzką we współpracy z Komisją Europejską. Celem konferencji było uświadomienie złożoności problemów jakie wiążą się z takimi zjawiskami jak fałszerstwo i piractwo oraz stworzenie bazy dla dalszych projektów mających na celu przeciwdziałanie im, w powiększonej o kraje akcesyjne, Unii Europejskiej. Można zgodzić się z poglądem, iż materialny poziom ochrony prawnej w państwach europejskich jest wystarczający. Brakuje natomiast przepisów umożliwiających efektywną egzekucję praw własności intelektualnej.

Komisja Europejska przywiązuje dużą wagę do ochrony własności intelektualnej, zwłaszcza w dobie rozwoju nowych technologii, czego efektem jest m.in. przyjęcie, po kilkuletniej debacie, 22 maja 2001 roku Dyrektywy o prawie autorskim w społeczeństwie informatycznym. Trwają również prace nad stworzeniem wewnątrz UE jednolitego modelu ochrony znaków towarowych, patentów oraz wzorów użytkowych.

7.27 W ramach Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) wypracowana została tzw. deklaracja Lizbońska, z czerwca 2000 roku, obejmująca problematykę podziału świata na państwa uprzemysłowione, działające w systemie informatycznym i państwa nie mające rozwiniętej infrastruktury informatycznej. Przyjęcie przez państwa rozwijające się Porozumień TRIPS, powinno być poprzedzone procesem szkolenia i edukacji.

Zwrócono uwagę na powiązania pomiędzy naruszaniem praw własności intelektualnej poprzez fałszerstwo i piractwo, a rozwojem przestępczości zorganizowanej.

Istotnym dla działalności grupy państw Współpracy Gospodarczej Rady Państw Morza Bałtyckiego jest dokument Komisji UE „Follow up to the Green Paper on Counterfeiting and Piracy in the Single Market”, przedstawiający szczegółowo projekt ram prawnych zwalczania fałszerstwa i piractwa wewnątrz UE. Komunikat zawiera plan działań KE, które mają być przeprowadzone w trybie pilnym. Komisja przedstawi propozycję dyrektywy mającej na celu wzmocnienie efektywnego wykonywania praw własności intelektualnej oraz stworzenie ram prawnych dla wymiany informacji i współpracy pomiędzy administracjami krajów członkowskich. Rozważa się też harmonizację sankcji karnych za naruszenia praw własności intelektualnej oraz rozszerzenie kompetencji Europolu. Ponadto będzie rozwijać system szkoleń dla urzędów odpowiedzialnych za przestrzeganie prawa własności intelektualnej, m.in. dla prokuratur, urzędów celnych, policji, również dla przedstawicieli sądownictwa.

Komisja zwróci szczególną uwagę na zwalczanie fałszerstwa i piractwa w kontekście negocjacji akcesyjnych o członkostwo w UE i w tym celu zamierza ustanowić komórkę odpowiedzialną za zbieranie i wymianę informacji o zwalczaniu fałszerstwa i piractwa.

7.28 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zaangażowana była w negocjacje akcesyjne związane z przystąpieniem do OECD, uczestniczyła w konferencjach przeglądowych, jak również w przygotowywaniu stanowiska RP na te konferencje i w konsultacjach dotyczących rozmów na temat zawartości raportów z tych konferencji.

W 2001 roku odbyły się konsultacje w sprawie wypracowania, w porozumieniu z Komisją Europejską, stanowiska Polski w zakresie interpretacji art. 9 i 10 w związku z art. 4 Kodeksu Liberalizacji Bieżących Operacji Niewidzialnych – w kontekście kwot europejskich, wodniesieniu wyłącznie do telewizji komercyjnej.

Przepisy art. 9 Kodeksu stanowią zasadę niedyskryminacji: „Członek nie będzie dyskryminowany pomiędzy innymi Członkami w zakresie zezwoleń na dokonywanie bieżących operacji niewidzialnych, wymienionych w Załączniku A i będących przedmiotem jakiegokolwiek stopnia liberalizacji”. Postanowienia te dotyczą kwot europejskich, których wprowadzenie stawia pozaeuropejskich członków OECD w mniej korzystnej sytuacji. Problem ten nie dotyczy tzw. kwoty krajowej, opartej o kryterium językowe (kwota audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, niezależnie od miejsca wytworzenia i statusu producenta).

Wyjątek od zasady niedyskryminacji stanowi przepis art. 10: „Członkowie będący częścią specjalnych systemów celnych lub walutowych, mogą stosować względem siebie, ponad środki liberalizacji zastosowane zgodnie z postanowieniami Artykułu 2a), inne środki liberalizacji bez rozciągania ich na pozostałych Członków...”. Istotne jest wskazanie art. 4, który stanowi, iż: „nie będzie uznawane za zmianę zobowiązań podjętych przez Członka jako Sygnatariusza (...) istniejących umów międzynarodowych”.

Stanowisko Strony Polskiej opiera się o założenie, że Układ Stowarzyszeniowy pomiędzy RP a Wspólnotą Europejską mieści się w zakresie wskazanym w art. 10 Kodeksu Liberalizacyjnego Bieżących Operacji Niewidzialnych i uprawnia do stosowania preferencji dla audycji europejskich. Układ Stowarzyszeniowy uznano za porozumienie mieszczące się w ramach art.10 w związku z art. 4 Kodeksu, co upoważnia nasz kraj do stosowania niektórych środków liberalizacyjnych tylko względem UE, bez rozszerzania ich na pozostałe państwa członkowskie OECD.

Udział w pracach Rady Europy

7.29 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji reprezentuje Polskę w strukturach Rady Europy, zajmujących się środkami masowego przekazu.

Przedstawiciele KRRiT lub zgłoszeni przez nią specjaliści brali w 2001 roku udział w pracach następujących komitetów i grup roboczych:

- Komitet Zarządzający ds. Mediów (CDMM): uczestniczy Karol Jakubowicz, doradca przewodniczącego KRRiT i Izabella Chruślińska, dyrektor Departamentu Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą; CDMM określa kierunki działania w dziedzinie mediów, w Komitecie uczestniczą przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich Rady Europy.
- Stały Komitet ds. Telewizji Transgranicznej (T-TT): uczestniczy od 1993 roku Karol Jakubowicz, który został ponownie wybrany na drugą kadencję, na stanowisko przewodniczącego Komitetu; zadaniem Komitetu jest formułowanie rekomendacji co do zastosowania Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej oraz podejmowanie starań na rzecz rozstrzygnięcia konfliktów wynikających z zastosowania Konwencji.
- Grupa Rady Europy ds. demokratycznego i społecznego wpływu mediów w dobie technologii cyfrowej (MM-S-DB): uczestniczą Bolesław Sulik i Katarzyna Badźmirowska-Masłowska, wicedyrektor Departamentu Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą;

grupa zajmuje się analizą kwestii związanych z funkcjonowaniem telewizji publicznej w nowych technologicznie warunkach,

- Grupa specjalistów ds. usług on-line i demokracji (MM-S-OD): uczestniczy Tadeusz Kowalski, ekspert KRRiT; podstawowym obszarem zainteresowań ekspertów w tej grupie są potencjalne możliwości zastosowania nowych technologii informacji i komunikowania w dziedzinie demokracji.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zgłosiła również akces do Międzynarodowego Stowarzyszenia Edukacji Medialnej (AEEMA), działającego pod patronatem Rady Europy. W pracach Stowarzyszenia uczestniczy ekspert KRRiT Małgorzata Potocka.

Szczegółowe omówienie pracy poszczególnych grup znajduje się w rozdziale V w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Udział w pracach Europejskiej Platformy Ciał Regulujących (EPRA)

7.30 KRRiT prowadzi aktywną działalność w organizacji skupiającej przedstawicieli ciał regulujących EPRA (European Platform of Regulatory Authorities). KRRiT była współzałożycielem tej organizacji, a wśród członków znajduje się większość krajów europejskich.

Dla przedstawicieli europejskich rad radiofonii i telewizji EPRA stała się ważnym forum dyskusyjnym. EPRA umożliwia ciałom regulującym poszczególnych krajów wypracowanie wspólnych rozwiązań, a także zapoznanie się z doświadczeniami krajów, które są bardziej zaawansowane we wdrażaniu nowych technologii w sektorze audiowizualnym.

W spotkaniach członków EPRA uczestniczą w charakterze obserwatora przedstawiciele Rady Europy i Unii Europejskiej. Komisja Europejska doceniła potencjał, tkwiący w EPRA, gdyż organizacja ta skupia przedstawicieli ciał regulujących państw członkowskich UE i krajów stowarzyszonych.

7.31 W roku ubiegłym poświęcono wiele miejsca problemom związanym z planowaną nowelizacją Dyrektywy o Telewizji bez Granic, m.in. regulacjom reklamy w świetle przyszłej rewizji Dyrektywy oraz wobec nowych technicznych możliwości takich jak np. virtual i split-screen advertising. Na forum EPRA zaprezentowano także opinie różnych ekspertów w sprawie tworzenia regulujących ciał konwergentnych tzn. takich, które mają szerokie uprawnienia w sektorze zarówno telekomunikacji jak i środków masowego przekazu.

Współpraca bilateralna

Ukraina

7.32 W marcu gościła w Warszawie, na zaproszenie Przewodniczącego KRRiT, grupa członków Narodowej Rady Ukrainy do spraw Telewizji i Radia. Wizyta ukraińskiej Rady odbywała się w ramach całorocznego projektu „Kijów w Warszawie, Warszawa w Kijowie”, który był realizowany pod patronatem Komitetu Konsultacyjnego Prezydentów Polski i Ukrainy oraz Forum Polsko-Ukraińskiego. Celem projektu było nawiązanie wszechstronnej współpracy pomiędzy środowiskami naukowymi, elitami kulturalnymi, działaczami samorządowymi oraz dziennikarzami z obydwu stolic. W ramach projektu zainaugurowanego 26 lutego 2001 roku, w ubiegłym roku został zrealizowany cykl wizyt studyjnych, koncertów oraz wystaw poświęconych różnym aspektom życia kulturalnego, naukowego, gospodarczego. Współpraca z Narodową Radą Ukrainy

ds. Telewizji i Radia zajmuje w stosunkach bilateralnych KRRiT ważne miejsce. W marcu 1997 roku obie rady podpisały porozumienie o współpracy.

W 2000 roku został powołany nowy skład ukraińskiej rady. Ponadto przedstawiciele KRRiT zostali zaproszeni do uczestniczenia w posiedzeniach i grupach roboczych Komitetu Konsultacyjnego Prezydentów Polski i Ukrainy we Lwowie oraz Forum Polsko-Ukraińskiego w Kijowie. Podczas obydwu spotkań podkreślano wagę ściślejszej współpracy w dziedzinie mediów elektronicznych.

Najważniejszym efektem wizyty ukraińskiej Rady, w marcu 2001 roku, było podpisanie protokołu w sprawie powołania stałej Wspólnej Grupy Konsultacyjnej KRRiT i Narodowej Rady Ukrainy ds. Telewizji i Radia. Celem powołania Grupy jest prowadzenie regularnych konsultacji dotyczących zagadnień współpracy w dziedzinie telewizji i radia. Ponadto przedstawiciele ukraińskiej Rady mieli cykl roboczych rozmów, m.in. z Komisją Kultury i Środków Masowego Przekazu, w TVP S.A., Polskim Radiu S.A. Uczestniczyli również wspólnie z grupą kijowskich dziennikarzy w prezentacji „Internet w mediach”.

W ramach bilateralnych kontaktów przedstawiciele KRRiT złożyli również wizytę w Kijowie, jej celem było podpisanie aneksu do umowy o wzajemnej współpracy oraz pierwsze posiedzenie powołanej w marcu 2001 roku Stałej Grupy Konsultacyjnej obu rad, której celem jest regularna współpraca i konsultacje w dziedzinie radia i telewizji.

Współpraca KRRiT z Ukrainą, wpisując się w priorytety polskiej polityki zagranicznej, nie ogranicza się do bliskich kontaktów z radą ukraińską. Zapoczątkowane w 2000 roku z inicjatywy ukraińskiej kontakty w ramach Komitetu Konsultacyjnego Prezydentów RP i Ukrainy, mające zbliżyć polskie i ukraińskie media elektroniczne, miały ożywiony charakter i w 2001 roku. W czasie Forum Ekonomicznego w Dniepropietrowsku doszło do spotkania polskich przedstawicieli mediów elektronicznych i KRRiT z ukraińskimi. Zorganizowane zostały, również przy pomocy KRRiT, panele z udziałem uczestników obu krajów w czasie Forum Ekonomicznego w Krynicy.

KRRiT, dostrzegając braki we współpracy przygranicznej telewizji obu krajów, zorganizowała w listopadzie 2001 roku w Przemyślu wspólnie z Oddziałem TVP S.A. w Rzeszowie, spotkanie bilateralne polsko-ukraińskie dotyczące telewizyjnej współpracy przygranicznej. W spotkaniu wzięli udział dyrektorzy i przedstawiciele ośrodków regionalnych telewizji ze Lwowa, Czerniowiec, Łucka, Użhorodu oraz Krakowa, Rzeszowa i Lublina. Pomysł tego spotkania zrodził się dwa miesiące wcześniej w czasie konferencji w Czarnej współorganizowanej przez KRRiT i TVP S.A. poświęconej roli telewizji regionalnych w rozwoju współpracy przygranicznej. Okazało się wówczas, że nie ma do tej pory stałej współpracy regionalnych ośrodków telewizji polskiej i ukraińskiej.

W trakcie spotkania w Przemyślu zostały poruszone następujące sprawy: warunki wymiany programowej między poszczególnymi ośrodkami, stworzenie po polskiej i po ukraińskiej stronie katalogu oferty programów przeznaczonych do wymiany, współpraca w zakresie programów informacyjnych, wspólne projekty programowe w kontekście planowanych przedsięwzięć antenowych, wizyty studyjne dziennikarzy i ekip technicznych.

W ciągu najbliższego roku powinny zostać stworzone mechanizmy wymiany programowej. Strona ukraińska już dziś jest zainteresowana emisją wyprodukowanych przez TVP S.A. programów o tematyce polsko-ukraińskiej, a także programu „Telenowyny” skierowanego do mniejszości ukraińskiej w Polsce, realizowanego w języku ukraińskim przez WOT z napisami w języku polskim.

Armenia

7.33 W październiku 2001 roku przebywała w KRRiT z wizytą studyjną delegacja Krajowej Komisji ds. Telewizji i Radia Republiki Armenii. Wizyta została zorganizowana przez Radę

Europy przy współdziałaniu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Goście z Armenii mieli okazję zapoznać się z funkcjonowaniem Biura KRRiT oraz wybranych mediów – Telewizji Polskiej S.A., Telewizji TVN oraz Radia ZET. Krajowa Komisja ds. Telewizji i Radia została utworzona na początku 2001 roku na mocy ustawy o radiofonii i telewizji z października 2000 roku jako organ regulujący w sektorze mediów komercyjnych. Podstawowym zadaniem Komisji jest rozdzielanie częstotliwości i przyznawanie koncesji nadawcom oraz czuwanie nad przestrzeganiem ustawy o radiofonii i telewizji. Komisja składa się z 9 członków desygnowanych przez Prezydenta Republiki.

Podpisanie umowy o współpracy z Conseil Supérieur d'Audiovisuel

7.34 W dniach 27-28 marca wizytę składa przewodniczący francuskiej rady Conseil Supérieur d'Audiovisuel. Celem wizyty jest podpisanie umowy o współpracy bilateralnej z Krajową Radą. Kontakty i współpraca pomiędzy francuską radą a KRRiT mają już kilkuletnią tradycję. W związku z tym, że Francja będzie partnerem KRRiT w umowie Twinning, w ramach której zostanie zrealizowany projekt Phare, dotychczasowe formy współpracy z CSA zostaną rozszerzone. Jednym z ważniejszych punktów umowy bilateralnej będzie wykorzystywanie francuskich doświadczeń w dziedzinie polityki audiowizualnej w kontekście integracji z UE.

Organizacja konferencji międzynarodowych

Transmisje z ważnych wydarzeń – kontekst polski i europejski

7.35 9 maja 2001 roku KRRiT zorganizowała seminarium z udziałem europejskich ekspertów zatytułowane „Transmisje z ważnych wydarzeń – kontekst polski i europejski”. Celem seminarium było z jednej strony zaprezentowanie doświadczeń wybranych krajów UE, które przedstawiły już Komisji Europejskiej listy takich wydarzeń; z drugiej - podjęcie dyskusji dotyczącej następujących aspektów: nadawcy polscy a realizacja przepisów w zakresie dostępu do ważnych wydarzeń, rynek a regulacje – korzyści i niedogodności dla nadawców i widzów w zakresie dostępu do ważnych wydarzeń, procedura uzupełniania polskiej listy ważnych wydarzeń. W panelu zatytułowanym „Ochrona praw do transmisji ważnych wydarzeń, przepisy wewnętrzne, kontekst międzynarodowy – doświadczenia krajów Unii Europejskiej” wzięli udział eksperci z Danii, Niemiec, Wlk. Brytanii, krajów, które już przedłożyły Komisji Europejskiej listę ważnych wydarzeń oraz Szwecji i Europejskiej Unii Nadawców.

Nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji z 19 lipca 2000 roku wprowadziła zapis dotyczący zasady przeprowadzania bezpośrednich transmisji wydarzeń o zasadniczym znaczeniu społecznym. Nowelizacja wskazała przykładowy, otwarty katalog ważnych wydarzeń, delegując na Krajową Radę Radiofonii i Telewizji kompetencje do wydania rozporządzenia, które uszczegółowi listę ważnych wydarzeń wskazanych ustawą. Dała ona również delegację do przygotowania rozporządzenia w sprawie listy wydarzeń uznanych przez inne państwa europejskie za ważne oraz zasad wykonywania wyłącznych praw do telewizyjnych transmisji takich wydarzeń w sposób zapewniający, że wykonywanie tych praw przez nadawców nie pozbawi odbiorców w danym państwie możliwości odbioru tych wydarzeń.

Są to przepisy odzwierciedlające uregulowania zawarte w Dyrektywie „O telewizji bez granic” z 1997 roku. Przepisy te zobowiązują państwa członkowskie UE do wprowadzenia w swoim ustawodawstwie wewnętrznym wymogu, aby transmisje wydarzeń uważanych za szczególnie istotne dla społeczności poszczególnych krajów członkowskich UE nie były rozpowszechniane na zasadzie wyłączności przez nadawców w sposób uniemożliwiający dużej liczbie odbiorców w danym państwie powszechny odbiór programu zawierającego takie wydarzenia, transmitowanego lub retransmitowanego przez telewizję publiczną.

Podczas negocjacji akcesyjnych w trakcie tymczasowego zamykania obszaru negocjacyjnego „Kultura i polityka audiowizualna” strona polska zobowiązała się do sporządzenia szczegółowej listy ważnych wydarzeń najpóźniej do dnia akcesji do UE.

Telewizja jutra. Przyszłość mediów elektronicznych w Polsce

7.36 W dniach 22-23 maja 2001 roku KRRiT zorganizowała wspólnie z Ambasadą USA w Warszawie konferencję z udziałem polskich i amerykańskich ekspertów zatytułowaną: „Telewizja jutra. Przyszłość mediów elektronicznych w Polsce.

Dla formułowania poglądów dotyczących przyszłości mediów elektronicznych w Polsce istotna była diagnoza stanu obecnego oraz ocena tego, co zdarzyło się w przeszłości. Zmiany prawne pozostają zazwyczaj w tyle wobec zmian technologicznych. Do najważniejszych zjawisk, które przyczyniły się do powstania jakościowo nowego systemu mediów zaliczono w czasie konferencji, między innymi: zniesienie cenzury, ustawę o radiofonii i telewizji, powstanie sektora publicznego, otwarcie systemu komunikowania na zagranicę, powstanie sektora komercyjnego, rozwój rynku reklamy (w latach 1994 - 2000 do stacji telewizyjnych napłynęło ponad 2.5 mld USD z dochodów reklamowych), wzrost zainteresowania krajową twórczością audiowizualną i rozwój sektora niezależnej produkcji filmowej i telewizyjnej.

Konferencja była poświęcona wymianie polskich i amerykańskich doświadczeń w zakresie kształtowania właściwego środowiska regulacyjnego dla działalności telewizyjnej z udziałem ekspertów, teoretyków i praktyków z obu stron. W czasie konferencji omówione zostały następujące aspekty sektora audiowizualnego: media elektroniczne lat 90-tych w Polsce; cyfrowe radio, telewizja i Internet.- konwergencja TV i Internetu; gdzie jest Polska w drodze do społeczeństwa informacyjnego; segmentacja rynku: rozwój kanałów tematycznych i platform cyfrowych, telewizja kablowa; nowe technologie: w jaki sposób zmiany w zakresie przekazu (przekaz szerokopasmowy, telewizja wysokiej rozdzielczości) wpłyną na telewizję w najbliższych pięciu latach. Czy przekaz szerokopasmowy spełni pokładane w nim nadzieje?; telewizja kablowa i satelitarna, perspektywy w kontekście rozwoju nowych technologii. W konferencji wzięli udział eksperci amerykańscy, m.in.: Harry Harris, prezes Global Management Associates i profesor University of California w Davis, Mark J. Palchick, profesor prawa w Pennsylvania State University, Karen Edwards Onyeije, doradca prawny Federal Communications Commission.

Ważną część w dyskusji zajęły sprawy związane ze społeczeństwem informacyjnym, którego istotnym elementem jest. telewizja przyszłości. W takiej telewizji pojawi się wiele szczebli pośrednich, wystąpią także zjawiska personalizacji przekazu a odbiór nabierze charakteru nieliniowego. Telewizja stanie się interaktywna, personalna i dostarczana na żądanie. Zmieni się rola nadawcy telewizyjnego, a w szczególności nie będzie potrzebna rozbudowana instytucja pośrednicząca, komunikowanie nabierze charakteru bezpośredniego. W czasie konferencji określone zostały korzyści wynikające z rozwoju nowych technik informacyjnych, a także elementarne warunki niezbędne dla osiągnięcia stanu istotnej zmiany jakościowej w skali masowej, a zarazem udało się wyrazić pewne oczekiwania dotyczące swoistej filozofii działania regulatora. Regulator jako obserwator rynku, aktywnie reagujący kiedy pojawiają się zagrożenia, promotor konkurencji i otwarcia rynku – to hasła najlepiej wyrażające doświadczenia amerykańskie.

Rola telewizji regionalnych w rozwoju współpracy przygranicznej

7.37 10-11 września 2001 roku w Czarnej w Bieszczadach miała miejsce międzynarodowa konferencja współorganizowana przez TVP S.A. i KRRiT poświęcona „Roli telewizji regionalnych w rozwoju współpracy przygranicznej”. Do udziału w konferencji zaproszono przedstawicieli telewizji regionalnych Białorusi, Czech, Niemiec, Słowacji, Ukrainy, Węgier. Celem konferencji była wymiana doświadczeń w zakresie istniejącej współpracy pomiędzy telewizjami regionalnymi z krajów Europy Środkowo-Wschodniej a także dyskusja dotycząca możliwości i warunków rozszerzenia tej współpracy.

Współpraca przygraniczna telewizji regionalnych ma szczególną rolę do odegrania w jednoczącej się Europie, wpływa bowiem w znaczący sposób na integrowanie obszarów przygranicznych. Przyczynia się również do zmiany stereotypów o najbliższych sąsiadach, które w naszych społeczeństwach nadal są dość silnie zakorzenione. W przyszłości będzie silne parcie na umacnianie regionalizmu w Europie, poszukiwanie własnej lokalnej tożsamości, w tym kontekście rola mediów regionalnych jest szczególna. Jednym z ważniejszych punktów programu konferencji była prezentacja telewizji regionalnych uczestniczących w konferencji, połączona z rozmowami o projektach współpracy. Zaprezentowano również dwa najciekawsze programy realizowane wspólnie przez telewizje regionalne, program Wrocławskiego Ośrodka TVP S.A. i niemieckiej ORB z Poczdamu zatytułowany „Kowalski i Schmidt” oraz program „Kwartet”, w którego realizacji uczestniczą: STV Koszyce, STV Bańska Bystrzyca ze Słowacji, ČT Ostrava, ČT Brno z Czech, MTV Szeged, MTV Miskolc z Węgier, OTVP Kraków, OTVP Rzeszów.

Drugim ważnym punktem była dyskusja w czasie okrągłego stołu, podczas której wiele mówiono o pilnej potrzebie realizacji wspólnych programów pomiędzy telewizjami regionalnymi, które do tej pory tego typu działalności nie prowadzą. Na rolę współpracy pomiędzy polską a ukraińską telewizją regionalną wskazywali przedstawiciele telewizji regionalnej ze Lwowa i Użhorodu. Gdyby w przyszłości udało się doprowadzić do stałej realizacji programu polsko-ukraińskiego, który wykorzystywałby np. doświadczenia programu „Kowalski i Schmidt”, można byłoby mówić o prawdziwym przełomie we współpracy medialnej obu krajów. Także program „Kwartet” wzbudził zainteresowanie innych ośrodków, mówiono o ewentualnej możliwości rozszerzenia programu o inne kraje. Wiele miejsca poświęcono również dyskusji na temat aspektów programowych, organizacyjnych i technologicznych współpracy przygranicznej.

Integracja europejska w mediach – doświadczenia polskie dla Ukrainy

7.38 W Warszawie, 21 listopada ubiegłego roku, odbyła się konferencja zorganizowana pod patronatem Przewodniczącego KRRiT we współpracy z Fundacją im. Stefana Batorego i Związkiem Ukraińców w Polsce, zatytułowana „Integracja europejska w mediach - doświadczenia polskie dla Ukrainy”. Odbywała się ona w ramach całorocznego projektu „Kijów w Warszawie, Warszawa w Kijowie” realizowanego pod patronatem Komitetu Konsultacyjnego Prezydentów RP i Ukrainy oraz Forum Polsko-Ukraińskiego. Wśród uczestników konferencji byli dziennikarze i pracownicy ukraińskich mediów.

Polska znalazła się w ostatniej fazie negocjacji z Unią Europejską i ma za sobą wieloletnie kontakty z Komisją Europejską, a także bogate doświadczenia - pozytywne i negatywne – w zakresie informowania społeczeństwa o integracji europejskiej i jej konsekwencjach. Z kolei dla polskiej polityki zagranicznej Ukraina jest jednym z ważniejszych partnerów strategicznych i nasze kraje w ciągu ostatnich dziesięciu lat w różnych sferach aktywnie ze sobą współpracują. W ciągu dwóch ostatnich lat nasiliły się kontakty dotyczące współpracy w dziedzinie mediów elektronicznych między obu krajami, rozpatrywano możliwości współpracy programowej, tworzenia wspólnych stacji radiowych czy nawet kanału telewizyjnego. Zostały też podjęte próby nawiązania intensywniejszej współpracy przygranicznej. Konferencja stworzyła możliwości dyskusji w gronie polsko-ukraińskim o dotychczasowych sukcesach i słabościach polityki informacyjnej o Unii Europejskiej, o roli mediów. Do udziału w konferencji zaproszono przedstawicieli instytucji państwowych, mediów elektronicznych i prasy, aby podjąć dyskusję o zadaniach mediów w procesie informowania społeczeństwa o integracji, czym ta informacja jest dziś, czym powinna być. Wejście krajów naszego regionu do Unii Europejskiej stwarza ogromną szansę dla ich rozwoju, ale stanowi też wyzwanie. Poparcie i zrozumienie społeczeństwa dla tych wyzwań jest nie do przecenienia. Przed Polską te wyzwania już stoją, wszystko wskazuje na to, że mamy szansę znaleźć się w Unii w ciągu kilku najbliższych lat. Przed Ukrainą ta perspektywa jest dłuższa, ale w ostatnim okresie czasu kontakty Ukrainy z Komisją Europejską są bardziej intensywne. Rola mediów ukraińskich w informowaniu społeczeństwa o tym, czym jest Unia, jakie mogą być konsekwencje integracji, jakie wyzwania stoją przed Ukrainą, a także w tworzeniu społeczeństwa obywatelskiego jest raczej porównywalna z zadaniami polskich mediów.

Dla grupy dziennikarzy i pracowników ukraińskich mediów uczestniczących w konferencji Krajowa Rada zorganizowała spotkania w Ministerstwie Gospodarki z departamentami: Stosunków Gospodarczych z Zagranicą oraz Integracji Europejskiej, a także w TVP S.A. Spotkaniu z realizatorami programów poświęconych integracji europejskiej towarzyszył pokaz wybranych programów dotyczących tej tematyki.

W czasie konferencji odbyła się dyskusja w trzech panelach:

- Informacja o Unii Europejskiej - rola i zdania instytucji państwowych, sposoby informowania społeczeństwa, rola mediów, współpraca agend rządowych i mediów, dotychczasowe sukcesy i słabości.
- Obowiązki mediów publicznych i nadawców komercyjnych w odniesieniu do integracji europejskiej.
- Problematyka integracyjna w prasie wysokonakładowej – informacja, promocja czy misja

Mniejszości w mediach elektronicznych – modele, wizerunek, oczekiwania

7.39 W Białymstoku w grudniu ubiegłego roku odbyła się międzynarodowa konferencja zatytułowana: „Mniejszości w mediach elektronicznych – modele, wizerunek, oczekiwania (doświadczenia tworzenia programów mniejszościowych: Białoruś, Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Słowacja, Ukraina)”. Konferencja pod patronatem Aleksandra Kwaśniewskiego, Prezydenta RP, została przygotowana przez KRRiT, TVP S.A. i Radio Białystok S.A. Była to druga edycja konferencji, zorganizowanej po raz pierwszy w listopadzie 2000 roku, adresowana do dziennikarzy i twórców audycji dla mniejszości narodowych i etnicznych emitowanych w radiu i telewizji z krajów naszego regionu.

Pierwszą edycję konferencji poświęcono problematyce dostępu mniejszości do mediów, przede wszystkim uwarunkowaniom prawnym, ale także rozwiązaniom praktycznym. Tematem konferencji, w grudniu 2001 roku, było zwrócenie uwagi na programy dla mniejszości, które realizowane są w językach macierzystych tych mniejszości. Wśród postulatów mniejszości, jakie pojawiają się w odniesieniu do ich dostępu do mediów elektronicznych, emisja tego typu programów w radiu i telewizji wydaje się bardzo istotna. Również zapisy w Konwencji ramowej Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych, którą Polska ratyfikowała w 2000 roku, wskazują na duże znaczenie takich właśnie audycji. Przewodniczący KRRiT Juliusz Braun, otwierając konferencję zwrócił uwagę na fakt, że często mówi się o tych programach nie dostrzegając ich specjalnej roli, traktując je na równi z innymi programami poświęconymi tematyce mniejszości narodowych i etnicznych.

Na inny aspekt zwrócił uwagę Prezydent RP w skierowanym do uczestników konferencji liście podkreślając, że debata o tym, jak prezentować społecznościom mniejszościowym i umacniać ich tożsamość za pośrednictwem mediów elektronicznych, jest cennym wkładem w kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego, zarówno dla Polski, jak i dla krajów naszej części Europy.

Organizatorzy konferencji zapraszając uczestników z Białorusi, Estonii, Litwy, Łotwy, Słowacji i Ukrainy, a także panelistów z Walii i Austrii chcieli stworzyć warunki do wymiany doświadczeń dotyczących tworzenia programów dla mniejszości. W Polsce istnieje bogata oferta programów tego typu w ośrodkach radiowych w tych regionach, gdzie mniejszości są silnie reprezentowane. W telewizji publicznej sytuacja jest trudniejsza także ze względów ekonomicznych. Środki potrzebne na realizację programów telewizyjnych są zwykle znacznie większe niż środki potrzebne na realizowanie audycji radiowych. W czasie konferencji TVP S.A., odpowiadając na wcześniejsze postulaty mniejszości, przedstawiła projekt stworzenia w ramach telewizji regionalnej zespołu redakcyjnego, koordynującego tematykę mniejszości narodowych i grup etnicznych w ramach Redakcji Regionalnej Biura Programów Regionalnych. Konferencja pozwoliła na prezentację różnych modeli programów dla mniejszości realizowanych w Europie. W

przeddzień konferencji odbyło się spotkanie przedstawicieli mniejszości, TVP S.A. i KRRiT. Zarówno podczas konferencji, jak i podczas spotkania wskazywano na to, co do tej pory udało się zrobić. Przedstawiciele mniejszości z zainteresowaniem przyjęli informację o wspomnianym powyżej projekcie Redakcji Regionalnej Biura Programów Regionalnych. Wskazano również na potrzebę wypracowania lepszych rozwiązań dotyczących kwestii kadr, lepszego niż do tej pory miejsca na antenie programów dla mniejszości realizowanych w ich językach oraz wypracowywania mechanizmów rozwiązywania sytuacji konfliktowych, które często wokół problemów mniejszości się pojawiają. Przedstawiciele związków mniejszości zaproponowali utworzenie rady składającej się z wybranych przedstawicieli związków mniejszościowych, która byłaby partnerem dla kierownictwa ośrodków radiowych i telewizyjnych w sprawach dotyczących programów dla mniejszości. Za istotną uznano potrzebę kontynuacji profesjonalnych szkoleń dziennikarzy wywodzących się z mniejszości, znających specyfikę życia poszczególnych społeczności. Warto dodać, że jesienią ubiegłego roku Akademia Telewizyjna przeprowadziła szkolenie tego typu, a jego uczestnikami byli dziennikarze wskazani przez organizacje mniejszościowe.

W czasie konferencji przewodniczący KRRiT wręczył nagrodę dla zespołu redakcyjnego programu „Telenowyny” realizowanego w języku ukraińskim w Warszawskim Ośrodku Telewizyjnym. Nagroda została przyznana za sposób pokazania problematyki społeczności ukraińskiej w Polsce.

VIII. DZIAŁALNOŚĆ KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI W ZAKRESIE OPŁAT ABONAMENTOWYCH I POZAABONAMENTOWYCH

8.1 Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt.6 ustawy o radiofonii i telewizji, do zadań KRRiT należy określenie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Zgodnie z art. 48 ust. 3 ustawy Krajowa Rada określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty abonamentowej za używanie odbiornika radiofonicznego oraz opłaty abonamentowej za używanie odbiornika telewizyjnego albo odbiornika radiofonicznego i telewizyjnego, sposób i tryb wnoszenia tych opłat, a także może określić przypadki, w których umarza lub rozkłada na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych. Krajowa Rada może, ze względów społecznych, przyznać niektórym kategoriom osób zniżki lub zwolnienia od opłat abonamentowych.

W przypadku stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika (art. 49 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji) pobiera się opłatę w wysokości stanowiącej trzydziesto-krotność miesięcznej opłaty abonamentowej. Opłaty te pobierane są przez jednostki Poczty Polskiej (art. 49 ust. 5 ustawy) i po potrąceniu umownego wynagrodzenia (50% wpływów z tej opłaty - art. 51 ust. 5 ustawy) przekazywane są na wyodrębniony rachunek Krajowej Rady (art. 50 ust. 6 ustawy) i w całości są przeznaczane przez Krajową Radę na działalność jednostek publicznej radiofonii i telewizji.

Krajowa Rada (art. 50 ust. 2 ustawy) ustala corocznie, nie później niż do 30 czerwca, sposób podziału wpływów między jednostki publicznej radiofonii i telewizji w następnym roku kalendarzowym, w tym minimalny udział terenowych oddziałów TVP S.A.

Przepis zawarty w art. 50 ust. 3 obliguje Przewodniczącą Krajowej Rady do niezwłocznego przekazania jednostkom publicznej radiofonii i telewizji należnych im udziałów we wpływach.

Na podstawie art. 51 ustawy o radiofonii i telewizji kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych sprawuje Minister Łączności. Jednostką organizacyjną Ministra Łączności uprawnioną do przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych - na podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z 16 lipca 1993 roku w sprawie kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 70, poz. 339) jest Państwowe Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”. Kontroli - w myśl § 1. ust. 2 cyt. rozporządzenia - dokonują upoważnieni pracownicy rejonowych urzędów poczty.

Wysokość opłat abonamentowych

8.2 Do końca 2001 roku obowiązywały następujące opłaty ustalone przez Krajową Radę w rozporządzeniu z 27 czerwca 2000 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych:

- za używanie odbiornika radiofonicznego

- miesięczna, w wysokości 4,10 zł
- dwumiesięczna, w wysokości 8,05 zł
- kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości 12,00 zł
- czteromiesięczna, w wysokości 16,00 zł
- pięciomiesięczna, w wysokości 19,90 zł
- półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości 23,60 zł
- siedmiomiesięczna, w wysokości 27,47 zł
- ośmiomiesięczna, w wysokości 31,30 zł
- dziewięciomiesięczna, w wysokości 35,05 zł
- dziesięciomiesięczna, w wysokości 38,75 zł
- jedenastomiesięczna, w wysokości 42,35 zł

• roczna, w wysokości	45,65 zł
- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego	
• miesięczna, w wysokości	12,60 zł
• dwumiesięczna, w wysokości	24,75 zł
• kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości	36,90 zł
• czteromiesięczna, w wysokości	49,20 zł
• pięciomiesięczna, w wysokości	61,20 zł
• półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości	72,50 zł
• siedmiomiesięczna, w wysokości	84,40 zł
• ośmiomiesięczna, w wysokości	96,20 zł
• dziewięciomiesięczna, w wysokości	107,70 zł
• dziesięciomiesięczna, w wysokości	119,10 zł
• jedenastomiesięczna, w wysokości	130,10 zł
• roczna, w wysokości	140,30 zł

8.3 Aby przeciwdziałać wyrejestrowywaniu odbiorników radiowych i telewizyjnych Krajowa Rada od 1 stycznia 2001 roku podwyższyła poziom ulg finansowych dla abonentów, którzy wniosą opłaty abonamentowe z góry za okres:

• dwumiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	1,8%
• kwartalny (lub za kolejne 3 miesiące)	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,4%
• czteromiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,4%
• pięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,9%
• półroczny (lub za kolejne 6 miesięcy)	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,1%
• siedmiomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,3%
• ośmiomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,6%

- dziewięciomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 5,0%
- dziesięciomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 5,5%
- jedenastomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 6,1%
- roczny - obniżenie opłaty za ten okres o 7,2%

8.4 Uchwałą nr 196/2001 z 28 maja 2001 roku w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych Krajowa Rada ustaliła następujące **opłaty abonamentowe obowiązujące od 1 stycznia 2002 roku:**

- za używanie odbiornika radiofonicznego

- miesięczna, w wysokości 4,60 zł
- dwumiesięczna, w wysokości 9,00 zł
- kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości 13,45 zł
- czteromiesięczna, w wysokości 17,95 zł
- pięciomiesięczna, w wysokości 22,30 zł
- półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości 26,40 zł
- siedmiomiesięczna, w wysokości 30,80 zł
- ośmiomiesięczna, w wysokości 35,10 zł
- dziewięciomiesięczna, w wysokości 39,35 zł
- dziesięciomiesięczna, w wysokości 43,45 zł
- jedenastomiesięczna, w wysokości 47,50 zł
- roczna, w wysokości 51,20 zł

- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego

- miesięczna, w wysokości 14,10 zł
- dwumiesięczna, w wysokości 27,65 zł
- kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości 41,25 zł
- czteromiesięczna, w wysokości 55,00 zł

• pięciomiesięczna, w wysokości	68,40 zł
• półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości	80,90 zł
• siedmiomiesięczna, w wysokości	94,45 zł
• ośmiomiesięczna, w wysokości	107,60 zł
• dziewięciomiesięczna, w wysokości	120,55 zł
• dziesięciomiesięczna, w wysokości	133,25 zł
• jedenastomiesięczna, w wysokości	145,65 zł
• roczna, w wysokości	156,80 zł

Powyższe wysokości opłat abonamentowych zostały wprowadzone w życie rozporządzeniem KRRiT z 27 czerwca 2001 roku. Zgodnie z przepisami rozporządzenia użytkownik odbiornika może jednorazowo uiścić opłatę za dowolną liczbę miesięcy w roku kalendarzowym do dnia 20 pierwszego miesiąca okresu rozliczeniowego. Użytkownik odbiornika miał również możliwość wniesienia opłat na poczet 2002 roku (z ulgą) w IV kwartale 2001 roku.

8.5 Krajowa Rada od 1 stycznia 2002 roku podwyższyła poziom ulg finansowych (wprowadzonych od 1998 roku) dla abonentów, którzy wniosą opłaty abonamentowe z góry za okres:

• dwumiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,0%
• kwartalny (lub za kolejne 3 miesiące)	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,5%
• czteromiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,5%
• pięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	3,0%
• półroczny (lub za kolejne 6 miesięcy)	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,3%
• siedmiomiesięczny -	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,3%
• ośmiomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,6%
• dziewięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	5,0%
• dziesięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	5,5%
• jedenastomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	6,1%

- roczny - obniżenie opłaty za ten okres o 7,3%

Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2001 roku

8.6 Krajowa Rada uchwałą nr 369/2000 z 29 czerwca 2000 roku dokonała podziału wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych prognozowanych na 2001 rok między spółki publicznej radiofonii i telewizji, w sposób następujący:

Lp.	TREŚĆ	% udział we wpływach ogółem	Kwota w tys. zł
I.	OGÓLEM , z tego:	100,00	941 400
II.	Środki na nakłady inwestycyjne związane z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej w Polskim Radiu S.A. w Warszawie	0,999	9 400
III.	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, z tego:	99,001 liczone jako 100,00	932 000
1.	Telewizja Polska S.A. w Warszawie <i>w tym:</i> <i>TV Polonia</i>	60,00 <i>minimum 5,00</i>	559 200 <i>46 400</i>
2.	Jednostki publicznej radiofonii	40,00	372 800

Uchwałą nr 574/2000 z 13 grudnia 2000 roku KRRiT przyjęła algorytm rozdziału między spółki regionalnej radiofonii publicznej prognozowanych na 2001 rok wpływów z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Uchwałą 575/2000 z 13 grudnia 2000 roku KRRiT dokonała podziału prognozowanych na 2001 rok wpływów abonamentowych na spółki radiofonii publicznej:

Lp.	TREŚĆ	% udział we wpływach ogółem	Kwota w tys. zł
I.	OGÓLEM jednostki publicznej radiofonii, z tego:	40,00	372 800
II.	Polskie Radio S.A. w Warszawie, <i>w tym:</i> <i>- Radio Polonia (na koszty rozpowszechniania)</i>	21,545 <i>0,633</i>	200 800 <i>5 900</i>

III.	17 spółek publicznej radiofonii regionalnej	18,455	172 000
------	---	--------	---------

Uchwałami nr 369/2000 z 29 czerwca 2000 roku i nr 14/2001 z 25 stycznia 2001 roku na podstawie art. 30 ust. 6 ustawy KRRiT ustaliła na 2001 rok minimalną kwotę w prognozowanych wpływach abonamentowych przeznaczoną na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” w wysokości 200,0 mln zł oraz minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie programów tworzonych przez oddziały terenowe do rozpowszechniania w programie ogólnokrajowym w wysokości 100,0 mln zł.

Lp.	TREŚĆ	udział % we wpływach ogółem 932 000 tys. zł	kwota przeznaczona na finansowanie telewizji w tys. zł	udział % we wpływach przeznaczonych na finansowanie telewizji
1	2	3	4	5
I.	Ogółem TVP S.A. w Warszawie	60,00	559 200,0	100,00
	z tego:			
1.	Program ogólnokrajowy TVP S.A.	38,54	359 200,0	64,23
	z tego:			
1.1	Zakład Główny w Warszawie	22,81	212 600,0	38,02
1.2	TV Polonia	5,00	46 600,0	8,33
1.3	Oddziały Terenowe TVP S.A.	10,73	100 000,0	17,88
II.	Oddziały Terenowe (finansowanie programu regionalnego i w rozłącznej sieci „Dwójki”)	21,46	200 000,0	35,77

Uchwałą nr 27/2001 z 6 lutego 2001 roku KRRiT ustaliła sposób podziału wpływów z opłat abonamentowych uzyskanych od Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych jako spłata zaległości za miesiące sierpień-grudzień 2000 roku w kwocie 13 802 tys. zł.

Uchwałą nr 585/2000 z 20 grudnia 2000 roku KRRiT rozdzieliła środki prognozowane na 2001 rok z tytułu wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi, do których zaliczają się między innymi:

- odsetki za zwłokę w regulowaniu opłat abonamentowych przez abonentów,
- odsetki za nieterminowe przekazywanie wpływów abonamentowych przez Rejonowe Urzędy Poczty,
- wyegzekwowane kary za niezarejestrowane odbiorniki rtv,

- odsetki z tytułu kapitalizacji wpływów abonamentowych gromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym Krajowej Rady pomniejszone o koszty operacji bankowych.

Kwota prognozowanych na 2001 rok wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w wysokości 9 400 tys. zł została przeznaczona przez Krajową Radę na finansowanie inwestycji rozwojowych w spółkach radiofonii publicznej.

Ponadto Krajowa Rada podjęła następujące uchwały w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w okresie od 1 grudnia 2000 roku do 30 listopada 2001 roku:

- Nr 612/2001 z 20 listopada 2001 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału środków z ponadplanowych wpływów pozaabonamentowych uzyskanych ponad kwotę określoną w uchwale KRRiT Nr 585/2000 z 20 grudnia 2000 roku (w kwocie 3 850 tys. zł),
- Nr 684/2001 z 18 grudnia 2001 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału środków z ponadplanowych wpływów pozaabonamentowych uzyskanych ponad kwotę określoną w uchwale KRRiT Nr 585/2000 z 20 grudnia 2000 roku (w kwocie 182,7 tys. zł).

8.7 Stosownie do postanowień art. 49 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustaleń zawartych w umowie z 13 maja 1994 r. zawartej pomiędzy KRRiT a Poczta Polska oraz w Aneksie Nr 7 z 30 grudnia 1999 roku do umowy, Rejonowe Urzędy Poczty w 2001 roku, po potrąceniu wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej w wysokości 6,5% od zainkasowanych wpływów, przekazały na rachunek bankowy Krajowej Rady środki pieniężne z tytułu opłat abonamentowych w wysokości:

Lp.	Wpływy abonamentowe przekazane na rachunek bankowy KRRiT w 2001 roku przez Rejonowe Urzędy Poczty	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem , z tego:	866 206
II.	Za II i III dekadę grudnia 2000 r.	30 209
III.	Za 2000 rok bez III dekady i częściowo II dekady grudnia 2000 r.	823 411
IV.	Zaległe z 2000 roku wpływy z Urzędu ds. Kombatantów	12 586

Wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi (tzw. pozaabonamentowe), które zasilily rachunek bankowy KRRiT w 2001 roku wyniosły 13 433 tys. zł.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe przekazane na rachunek bankowy KRRiT w 2001 roku przez Rejonowe Urzędy Poczty	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem , z tego:	13 433
II.	Za grudzień 2000 r. przekazane na rachunek KRRiT w styczniu 2001 r.	1 231
III.	Za okres: styczeń-listopad 2001 r.	12 202

Przekazywanie planowych środków pieniężnych uzyskanych z opłat abonamentowych z rachunku KRRiT do spółek publicznej radiofonii i telewizji

następowało według rzeczywistych, kasowych wpływów za daną dekadę miesiąca, na podstawie wyciągu bankowego, rozliczonych zgodnie z udziałami procentowymi wynikającymi z uchwał KRRiT Nr 369/2000 i 575/2000.

Przekazywanie ponadplanowych wpływów abonamentowych następowało z rachunku bankowego KRRiT do spółek publicznej radiofonii według wpływów przekazywanych przez Urząd ds. Kombatantów, na podstawie wyciągu bankowego, rozliczonych zgodnie z udziałem procentowym wynikającym z uchwały KRRiT nr 27/2001.

8.8 W 2001 roku z rachunku bankowego KRRiT przekazano do spółek publicznej radiofonii i telewizji kwotę w wysokości:

867 461 tys. zł

z tego:

1. planowe wpływy abonamentowe 853 620 tys. zł

2. ponadplanowe wpływy abonamentowe 13 841 tys. zł

z tego:

a) saldo z 2000 roku (zaległe wpływy za 2000 rok z Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych) 1 255 tys. zł

b) zaległe wpływy za 2000 rok z Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych zainkasowane w 2001 roku 12 586 tys. zł

Wpływy abonamentowe (planowe i ponadplanowe) w kwocie 867 461 tys. zł rozdysponowane pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2001 roku stanowiły 92,15% w stosunku do przyjętych prognoz. Natomiast planowe wpływy abonamentowe w kwocie 853 620 tys. zł rozdysponowane pomiędzy spółki publicznej radiofonii i telewizji stanowiły 90,68% w stosunku do przyjętych prognoz.

Do ubytku prognozowanych wpływów abonamentowych w wysokości 9,32% przede wszystkim przyczyniło się nieuregulowanie przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych należności z tytułu refundacji ulg w opłatach rtv za okres luty-grudzień 2001 roku. W związku z tym jednostki Poczty Polskiej nie zainkasowały kwoty 33 593 tys. zł i nie przekazały na rachunek bankowy KRRiT środków w wysokości 31 409 tys. zł, co dało 3,34% ubytku założonych wpływów abonamentowych.

Niewykonanie planowych wpływów abonamentowych w 2001 roku w porównaniu do prognoz spowodowane zostało przede wszystkim następującymi przyczynami:

1. obniżeniem się stanu abonentów płacących abonament rtv na dzień 31 grudnia 2000 roku w porównaniu do stanu z 31 grudnia 1999 roku (o 12,6% abonentów wyłącznie radiowych i o 3,1% abonentów radiowo-telewizyjnych),
 - obniżeniem się stanu abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv na dzień 31 grudnia 2000 roku w porównaniu do stanu z 31 grudnia 1999 roku (o 1,5% abonentów wyłącznie radiowych i o 1,3% abonentów radiowo-telewizyjnych),
 - wzrostem stanu abonentów uprawnionych do zwolnienia z opłat abonamentowych na dzień 31 grudnia 2000 roku w porównaniu do stanu z 31 grudnia 1999 roku (o 1,5% abonentów wyłącznie radiowych i o 1,5% abonentów radiowo-telewizyjnych),
2. zwiększeniem się liczby opłat wniesionych za rok z góry (do 20 stycznia) z 446 681 w roku 2000 do 585 389 w 2001 roku, tj. o 31,1%, co spowodowało skutki finansowe z tytułu udzielonych ulg w opłatach na łączną kwotę 1,4 mln zł,
3. nieuregulowaniem przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych należności z tytułu refundacji ulg w opłatach rtv za okres luty-grudzień 2001 roku, co spowodowało obniżenie się prognozowanych wpływów abonamentowych w 2001 roku o 3,34%, tj. o kwotę 31,4 mln zł,
4. zmniejszeniem się stanu kombatantów, za których ulgi w opłatach abonamentowych refundowane są przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych z Państwowego Funduszu Kombatantów z 260,2 tys. tys. osób w pierwszym półroczu i z 257,3 tys. osób w drugim półroczu 2000 roku odpowiednio do 249,6 tys. osób w pierwszym półroczu i 242,1 tys. osób w drugim półroczu 2001 roku, co spowodowało skutki finansowe w postaci obniżenia wpływów o 1,7 mln zł,
5. zwiększeniem się liczby abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv i zalegających z wnoszeniem opłat abonamentowych na bieżąco z 643 690 osób na 28 lutego 2001 roku do 782 405 na dzień 31 stycznia 2002 roku, tj. o 23,1%.

8.9 Przekazywanie środków pieniężnych uzyskanych poza opłatami abonamentowymi, następowało z rachunku bankowego KRRiT:

- w cyklu miesięcznym zgodnie z udziałami procentowymi wynikającymi z uchwały KRRiT 585/2000,
- zgodnie z udziałami procentowymi wynikającymi z uchwały KRRiT 612/2001 oraz z uchwałą KRRiT 684/2001.

W 2001 roku Krajowa Rada przekazała do spółek publicznej radiofonii i telewizji wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi (tzw. pozaabonamentowe) w wysokości 13 433 tys. zł.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe przekazane w 2001 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek publicznej radiofonii i telewizji	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem, z tego zgodnie z uchwałami KRRiT:	13 433
II.	nr 585/2000	9 400
III.	nr 612/2001	3 850
IV.	nr 684/2001	183

8.10 W 2001 roku Krajowa Rada przekazała do jednostek publicznej radiofonii i telewizji z wpływów z opłat abonamentowych i z opłat uzyskanych poza opłatami abonamentowymi środki pieniężne w łącznej wysokości 880 894 tys. zł, z tego dla poszczególnych spółek:

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii	Wpływy w tys. zł		
		abonamen- towe	pozaabona- mentowe	RAZEM
I.	OGÓLEM , z tego:	867 461	13 433	880 894
II.	Środki wyodrębnione dla Polskiego Radia S.A.kim	8 524	0,0	8 524
III.	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, z tego:	858 937	13 433	872 370
III.1.	Telewizja Polska S.A.	507 058	2 420	509 478
III.2.	Radiofonia publiczna, z tego:	351 879	11 013	362 892
1)	Polskie Radio S.A.	188 997	1 045	190 042
2)	Spółki regionalne, z tego:	162 882	9 968	172 850
1.	„Radio Białystok” S.A.	10 031	400	10 431
2.	„Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	8 731	650	9 381
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	9 533	400	9 933
4.	„Radio Katowice” S.A.	8 929	500	9 429
5.	„Radio Kielce” S.A.	9 665	400	10 065
6.	„Radio Koszalin” S.A.	10 390	375	10 765
7.	„Radio Kraków” S.A.	10 072	750	10 822
8.	„Radio Lublin” S.A.	10 617	700	11 317
9.	„Radio Łódź” S.A.	7 179	1 025	8 204
10.	„Radio Olsztyn” S.A.	10 373	745	11 118
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	8 494	300	8 794
12.	„Radio Merkur” S.A. w Poznaniu	9 608	530	10 138
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	9 104	723	9 827
14.	„Radio Szczecin” S.A.	11 092	750	11 842
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	8 681	500	9 181
16.	„Radio Wrocław” S.A.	12 577	620	13 197
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	7 806	600	8 406

Rozliczenie sposobu wykorzystania przez „Telewizję Polską” S.A. w Warszawie wpływów abonamentowych uzyskanych z rachunku bankowego KRRiT w 2001 roku, w porównaniu do 2000 roku przedstawia się jak niżej:

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%	
	Prognoza wg uchwał KRRiT	Wykonanie	Prognoza wg uchwał KRRiT	Wykonanie	kol. 4 : 2	kol. 5 : 3
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem,	526 600	474 516	559 200	507 058	106,19	106,86
z tego:						
1. Program ogólnokrajowy TVP S.A.	331 800	295 310	359 200	328 246	108,26	111,15
z tego:						
1.1 Zakład Główny w Warszawie	226 800	209 746	212 600	271 740	93,74	129,56
1.2 Program Satelitarny TV Polonia	39 000	28 504	46 600	37 549	119,49	131,73
2. Oddziały Terenowe TVP na finansowanie programu regionalnego i w rozłącznej	194 800	179 206	200 000	178 812	102,67	99,78

8.11 W 2001 roku z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe + wpływy pozaabonamentowe) na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych jednostek publicznej radiofonii i telewizji przekazano środki w łącznej wysokości 19 387 tys. zł (8 524 tys. zł z wpływów abonamentowych plus 10 863 tys. zł z wpływów pozaabonamentowych), co stanowiło 2,2% łącznej kwoty środków przekazanych tym jednostkom.

Środki te zostały przekazane poszczególnym jednostkom radiofonii i telewizji publicznej następująco:

w tys. zł

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii i telewizji	Środki ogółem	Środki przekazane na finansowanie inwestycji			Udział % w środkach
			abona- mentowe	pozaabona- mentowe	RAZEM	
I.	OGÓŁEM, z tego:	880 894	8 524	10 863	19 387	2,20
II.	Środki wyodrębnione dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie	8 524	8 524	0,0	8 524	100,00

III.	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, z tego:	872 370	0,0	10 863	10 863	1,25
III.1.	Telewizja Polska S.A.	509 478	0,0	0,0	0,0	x
III.2.	Radiofonia publiczna, z tego:	362 892	0,0	10 863	10 863	2,99
1)	Polskie Radio S.A.	190 042	0,0	1 045	1 045	0,55
2)	Spółki regionalne, z tego:	172 850	0,0	9 818	9 818	5,68
1.	„Radio Białystok” S.A.	10 431	0,0	400	400	3,83
2.	„Radio Pomorza i Kujaw” S.A.	9 381	0,0	650	650	6,93
3.	„Radio Gdańsk” S.A. w Bydgoszczy	9 933	0,0	400	400	4,03
4.	„Radio Katowice” S.A.	9 429	0,0	500	500	5,30
5.	„Radio Kielce” S.A.	10 065	0,0	400	400	3,97
6.	„Radio Koszalin” S.A.	10 765	0,0	375	375	3,48
7.	„Radio Kraków” S.A.	10 822	0,0	750	750	6,93
8.	„Radio Lublin” S.A.	11 317	0,0	700	700	6,19
9.	„Radio Łódź” S.A.	8 204	0,0	1 025	1 025	12,49
10.	„Radio Olsztyn” S.A.	11 118	0,0	745	745	6,70
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	8 794	0,0	300	300	3,41
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	10 138	0,0	530	530	5,23
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	9 827	0,0	723	723	7,36
14.	„Radio Szczecin” S.A.	11 842	0,0	750	750	6,33
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	9 181	0,0	350	350	3,81
16.	„Radio Wrocław” S.A.	13 197	0,0	620	620	4,70
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	8 406	0,0	600	600	7,14

Podział wpływów abonamentowych planowanych na 2002 rok między spółki publicznej radiofonii i telewizji

8.12 Krajowa Rada uchwałami nr 285/2001 z 27 czerwca 2001 roku, nr 613/2001 z 20 listopada 2001 roku oraz nr 682/2001 z 18 grudnia 2001 roku ustaliła sposób podziału między spółki publicznej radiofonii i telewizji wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych planowanych na 2002 rok w sposób następujący:

w tys. zł

Lp.	Jednostki publicznej telewizji i radiofonii	udział % planowanych	KWOTA planowanych
1	2	3	4
I	Wpływy abonamentowe ogółem, z tego:	100,00	860 700
II	Środki wydzielone na zadania wyodrębnione, razem	2,904	25 000
	z tego:		
	1. Nakłady inwestycyjne związane z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej w Polskim Radiu S.A. w Warszawie	1,115	9 600

	2. Nakłady dla Telewizji Polskiej S.A. w wysokości na częściowe finansowanie:	1,789	15 400
	1) produkcji programów Telewizyjnego Uniwersytetu Otwartego		
	2) kosztów związanych z zakupem sprzętu, wyposażenia i serwisowaniem telewizji interaktywnej		1 800
	3) kosztów związanych z wdrożeniem systemu informatycznego SAP R/3		6 000
			7 600
III	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, razem	97,096 liczone jako	835 700
1.	Telewizja Polska S.A. <i>w tym:</i> <i>TV Polonia</i>	60,00	501 400 <i>min. 32 000</i>
2.	Spółki publicznej radiofonii, razem	40,00	334 300

8.13 W ramach środków ustalonych dla Telewizji Polskiej S.A. na 2002 rok Krajowa Rada uchwałą 614/2001 z 20 listopada 2001 roku określiła minimalną kwotę w prognozowanych wpływach abonamentowych przeznaczoną na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” w wysokości 187,0 mln zł oraz minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie programów tworzonych przez oddziały terenowe do rozpowszechniania w programie ogólnokrajowym w wysokości 55,0 mln zł.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uchwałą 683/2001 z 18 grudnia 2001 roku dokonała podziału prognozowanych wpływów z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w 2002 roku na poszczególne jednostki radiofonii publicznej.

w tys. zł

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii	udział % w planowanych	KWOTA planowanych
1	2	3	4
I	Jednostki publicznej radiofonii razem, z tego:	40,00	334 300
1)	Polskie Radio S.A., z tego: - Radio Polonia (na koszty bezpośrednie rozpowszechniania)	21,478	179 500
		0,694	5 800
2)	Spółki radiofonii regionalnej	18,522	154 800

Udział poszczególnych regionalnych spółek radiofonii publicznej w prognozowanych wpływach z opłat za używanie odbiorników rtv w roku 2002 przedstawia się następująco:

w tys. zł

Lp.	Spółki	udział %	KWOTA planowanych wpływów
1	2	3	4
I	Spółki regionalnej radiofonii publicznej razem	18,522	154 800
1.	Radio Białystok S.A.	1,015	8 486
2.	„Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	1,012	8 455
3.	Radio Gdańsk S.A.	1,156	9 665
4.	Radio Katowice S.A.	1,095	9 148
5.	Radio Kielce S.A.	0,989	8 270
6.	Radio Koszalin S.A.	1,379	11 521
7.	Radio Kraków Małopolska S.A.	1,061	8 867
8.	Radio Lublin S.A.	1,149	9 605
9.	Radio Łódź S.A.	0,799	6 675
10.	Radio Olsztyn S.A.	1,042	8 707
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	0,974	8 142
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	1,134	9 476
13.	Radio Rzeszów S.A.	1,044	8 725
14.	Radio Szczecin S.A.	1,118	9 347
15.	Radio dla Ciebie S.A. w Warszawie	1,116	9 332
16.	Radio Wrocław S.A.	1,340	11 198
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	1,099	9 181

Współpraca Krajowej Rady z Urzędem do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, z Ministerstwem Łączności i P.P.U.P. „Poczta Polska” oraz z Ministerstwem Finansów

8.14 Na mocy ustawy z 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego kwoty wynikające ze zwolnienia kombatantów od opłat abonamentowych rtv podlegają refundacji przez **Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych** z Państwowego Funduszu Kombatantów.

W 1994 roku Urząd ds. Kombatantów refundował ulgi w opłatach abonamentowych za 600 tys. osób – tj. za osoby figurujące w kartotekach radiofonicznych urzędów pocztowych jako zwolnione od opłat rtv na mocy ustawy o kombatantach, a więc za osoby, które przedłożyły w urzędach pocztowych dokumenty uprawniające do zwolnienia od opłat.

W 1995 roku na prośbę Urzędu ds. Kombatantów Krajowa Rada wyraziła zgodę na odstąpienie od refundacji kwot z tytułu abonamentu rtv za kombatantów, którym na mocy

rozporządzeń KRRiT przysługuje prawo do bezpłatnego korzystania z odbiorników rtv z innego tytułu np. z racji wieku czy inwalidztwa.

W grudniu 1996 roku dla usprawnienia rozliczeń przyjęto, że ulgi refundowane z Państwowego Funduszu Kombatantów będą rozliczone w systemie ryczałtowym. Podstawą refundacji miała być liczba osób, które potwierdziły w urzędach pocztowych swe uprawnienia do zwolnienia od opłat rtv.

14 października 1999 roku, po wielomiesięcznych negocjacjach, pomiędzy Krajową Radą a Urzędem ds. Kombatantów zostało zawarte porozumienie w sprawie sposobu ustalania ryczałtowej liczby osób stanowiącej podstawę refundacji z Państwowego Funduszu Kombatantów zwolnień w opłatach abonamentowych rtv udzielonych na podstawie art. 20 ust. 2 pkt. 2, ust. 3 oraz art. 20 ust.2 ustawy z 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz trybu dokonywania wzajemnych rozliczeń z tego tytułu.

Zawarte porozumienie zawierało następujące uregulowania:

- liczba osób stanowiąca podstawę refundacji będzie ustalana aneksem do porozumienia, sporządzanym w okresach półrocznych: do 31 marca za I półrocze i do 30 września za II półrocze każdego roku,
- podstawę refundacji stanowić będzie liczba osób z poprzedniego półrocza pomniejszona:
 - o naturalne ubytki środowiska wykazane przez ZUS w proporcji do liczby osób stanowiącej podstawę refundacji w okresie poprzednim,
 - oraz o osoby, które ukończyły 75 lat lub które uzyskały inwalidztwo,
- naturalne ubytki środowiska kombatanckiego wylicza się na podstawie liczby ryczałtów energetycznych, wypłacanych inwalidom wojennym, wojskowym i kombatantom oraz członkom ich rodzin przy świadczeniach emerytalno-rentowych, wykazanych w sprawozdaniach półrocznych ZUS sporządzanych na dzień 30 czerwca i 31 grudnia, mających charakter oficjalnego dokumentu,
- liczbę osób, które ukończyły 75 lat lub są inwalidami ustalono na 2% stanu osób stanowiących podstawę naliczania ryczałtu,
- za punkt wyjścia przyjęto ryczałtową liczbę osób ustaloną na II półrocze 1998 roku w wysokości 292 tys. – zgodnie z porozumieniem z 17 grudnia 1998 r. zawartym pomiędzy Krajową Radą a Urzędem,

- rozliczenia z tytułu refundacji opłat abonamentowych dokonywane będą za pośrednictwem Dyrekcji Okręgu Poczty na podstawie miesięcznych rachunków uproszczonych w terminie 14 dni od daty ich otrzymania.

2 października 2000 r. Urząd ds. Kombatantów przysłał aneks Nr 2 do porozumienia z 14 października 1999 roku. W ww. aneksie nieprawidłowo wyliczono liczbę osób stanowiących podstawę refundacji. Urząd ds. Kombatantów w swych wyliczeniach z liczby ryczałtów energetycznych, wypłacanych inwalidom wojennym, wojskowym i kombatantom oraz członkom ich rodzin - wbrew zapisom porozumienia - wyłączył ryczałty wypłacane żołnierzom-górnikom i członkom ich rodzin. Wyłączenie z grupy osób uprawnionych do otrzymywania ryczałtów energetycznych żołnierzy-górników i członków ich rodzin wymagało zmiany zapisów porozumienia z 14 października 1999 roku. Nowe porozumienie w sprawie sposobu ustalania ryczałtowej liczby osób stanowiącej podstawę refundacji z Państwowego Funduszu Kombatantów pomiędzy Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych a Krajową Radą Radiofonii i Telewizji podpisano 16 stycznia 2001 roku.

Zgodnie z treścią porozumienia z 16 stycznia 2001 roku Urząd ds. Kombatantów w II półroczu 2000 roku zamiast za 266.000 osób refundował zwolnienia od opłat rtv tylko za 257.300 osób.

W latach 1997 (I półrocze) – 2000 (II półrocze) nastąpiło obniżenie liczby refundowanych ulg z 310,0 tys. do 257,3 tys. osób, tj. o 17,0%.

W dniu 22 maja 2001 roku zostało zawarte kolejne porozumienie pomiędzy KRRiT a Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych w sprawie ustalenia ryczałtowej liczby osób stanowiącej podstawę refundacji zwolnień kombatantów od opłat abonamentowych rtv. Na lata 2001-2002 ustalono następujące ryczałtowe liczby osób (w tysiącach), za których Urząd ds. Kombatantów dokona odpowiednich płatności:

Rok	I półrocze	II półrocze
2001	249,6	242,1
2002	234,9	227,8

Pomiędzy II półroczem 2000 roku, a II półroczem 2002 roku ustalony ryczałt liczby osób do refundacji ulg obniżył się więc o 11,4% (z 257,3 tysięcy do 227,8 tysięcy).

Od sierpnia 2000 roku Urząd ds. Kombatantów przestał na bieżąco refundować ulgi kombatantów zwolnionych od opłat rtv.

W drugiej połowie grudnia 2000 roku na rachunek bankowy KRRiT wpłynęły środki z opłat wniesionych za sierpień 2000 roku w kwocie 1 255 tys. zł.

W czerwcu, tj. dopiero pod koniec I półrocza 2001 roku, na rachunek bankowy KRRiT wpłynęły ostatnie zaległe z 2000 roku wpływy abonamentowe do kwoty 12 586 tys. zł.

W I półroczu 2001 roku, zaległe od Urzędu ds. Kombatantów z 2000 roku wpływy abonamentowe w łącznej kwocie 13 861 tys. zł zostały przekazane w całości spółkom radiofonii publicznej - zgodnie z uchwałą KRRiT Nr 27/2001.

W piśmie z 18 czerwca 2001 r. Przewodniczący KRRiT zwrócił się do Ministra – Kierownika Urzędu ds. Kombatantów z prośbą o uregulowanie odsetek ustawowych naliczonych przez Dyрекcje Okręgu Poczty za nieterminowe przekazywanie płatności za okres sierpień - grudzień 2000 roku oraz rozpoczęcie regulowania zobowiązań Urzędu z tytułu refundacji ulg w opłatach abonamentowych rtv należnych za poszczególne miesiące I półrocza 2001 roku.

Pismem z 16 lipca 2001 roku Minister - Kierownik Urzędu ds. Kombatantów poinformował, że ze względu na trudności finansowe Państwowego Funduszu Kombatantów, Urząd w 2001 roku ureguluje zobowiązania na rzecz Krajowej Rady maksymalnie za miesiące styczeń i luty 2001 roku.

W październiku 2001 roku Przewodniczący KRRiT wystąpił do Sądu Okręgowego w Warszawie z powództwem przeciwko Urzędowi ds. Kombatantów za nier refundowane opłaty abonamentowe rtv kombatantów od stycznia do września 2001 roku.

W pismach z 26 września i z 14 grudnia 2001 roku Przewodniczący KRRiT ponownie wystąpił do Kierownika Urzędu ds. Kombatantów informując, że Krajowa Rada oczekuje pełnego uregulowania jeszcze w 2001 roku zobowiązań Urzędu z tytułu refundacji ulg kombatantów zwolnionych od opłat abonamentowych w 2001 roku.

W związku z korektą ustawy budżetowej na 2001 rok przydzielającej Urzędowi ds. Kombatantów dodatkowe środki w kwocie 116,8 mln zł, Przewodniczący KRRiT 14 grudnia 2001 roku zwrócił się do Ministra Finansów z prośbą o podjęcie decyzji umożliwiających jeszcze w 2001 roku uregulowanie przez Urząd ds. Kombatantów zobowiązań na rzecz Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z tytułu ulg kombatantów zwolnionych od opłat abonamentowych rtv.

Do końca 2001 roku Urząd do spraw Kombatantów uregulował płatności abonamentowe w kwocie 3 317 tys. zł. zaś w styczniu 2002 roku wpłynęła kwota 28 548 tys. zł. Do 8 lutego 2002 roku Urząd uregulował należności w kwocie 2 852 tys. zł.

8.15 Na podstawie art. 51 ustawy o radiofonii i telewizji kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych sprawuje **Minister Łączności**. Jednostką organizacyjną Ministra Łączności uprawnioną do przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych - na podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z dnia 16 lipca 1993 r. w sprawie kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych jest **Państwowe Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”**. Kontroli dokonują upoważnieni pracownicy rejonowych urzędów poczty.

Z rozliczeń z Rejonowymi Urzędami Poczty wynika, że od roku 1994 notuje się spadek wpływów zasilających rachunek KRRiT z tytułu kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników rtv. Ilustruje to tabela:

w zł

ROK	Wpływy pobrane przez jednostki Poczty Polskiej (brutto)	Wpływy przekazane na rachunek KRRiT (netto)	Wpływy pobrane przez Poczczę Polską z tyt. kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników rtv	Wpływy z tytułu używania niezarejestrowanych odbiorników rtv	% kol. 4 : 2	% kol. 5 : 3
1	2	3	4	5	6	7
1994	475 153 163,68	442 832 862,36	26 279,70	13 139,87	0,00553%	0,00297%
1995	576 883 990,73	535 800 359,27	23 612,75	11 806,38	0,00409%	0,00220%
1996	692 502 075,31	644 027 026,33	3 040,50	1 520,25	0,00042%	0,00024%
1997	758 511 719,18	706 920 670,72	21 916,80	10 958,40	0,00289%	0,00155%
1998	835 039 832,03	778 252 354,41	11 234,90	5 617,45	0,00135%	0,00072%
1999	872 049 544,62	814 493 160,14	4 175,10	2 087,56	0,00048%	0,00025%
2000	885 598 131,39	828 033 685,56	1 555,50	777,75	0,00018%	0,00009%
2001	923 401 645,02	863 377 398,22	5 650,50	2 825,25	0,00061%	0,00033%

Z informacji uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej wynika, że w analizowanym okresie we wszystkich 78 Rejonowych Urzędach Poczty zatrudniano następującą liczbę kontrolerów:

- 1994 rok - 119
- 1995 rok - 61
- 1996 rok - 21
- 1997 rok - 64

- 1998 rok - 56
- 1999 rok - 55
- 2000 rok - 32
- 2001 rok - 32

25 maja 2000 roku Przewodniczący KRRiT w piśmie do Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej – p. Jacka Turczyńskiego zaproponował ustalenie na 2001 rok wskaźnika prowizji w wysokości 6,1% od pobranych opłat abonamentowych oraz odsetek ustawowych wniesionych przez abonentów.

Centralny Zarząd Poczty Polskiej nie udzielił odpowiedzi na pismo Przewodniczącego KRRiT. W związku z powyższym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji na posiedzeniu 29 czerwca 2000 roku, podejmując uchwałę Nr 369/2000 w sprawie określenia sposobu podziału wpływów abonamentowych za używanie odbiorników rtv w 2001 roku między jednostki publicznej radiofonii i telewizji, przyjęła wskaźnik prowizji dla jednostek Poczty Polskiej na 2001 rok w wysokości 6,5% od pobranych wpływów abonamentowych i odsetek ustawowych za zwłokę – tj. zgodnie z podpisanym 30 grudnia 1999 roku aneksem nr 7 do umowy z 13 maja 1993 roku.

18 października 2000 roku Przewodniczący KRRiT w piśmie skierowanym do Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej ponowił propozycję ustalenia na 2001 rok wskaźnika prowizji w wysokości 6,1%, uznając że 5-miesięczna zwłoka w udzieleniu przez Centralny Zarząd Poczty Polskiej odpowiedzi oznacza przyjęcie przedstawionej propozycji.

W piśmie z 24 listopada 2000 roku (tj. dokładnie po 6 miesiącach od dnia złożenia propozycji) Dyrektor Generalny Poczty Polskiej poinformował, że po przeprowadzeniu szczegółowych analiz w zakresie przychodów i kosztów ponoszonych w związku ze świadczeniem przez Poczta Polską usługi radiofonicznej, zaproponowany przez KRRiT wskaźnik wynagrodzenia umownego na 2001 rok w wysokości 6,1% jest dla Poczty Polskiej nie do przyjęcia. Zaproponował, by wskaźnik prowizji został ustalony na poziomie 7% od zainkasowanych wpływów brutto. Zwiększenie wskaźnika prowizji o 0,5% tj. z 6,5% w roku 2000 do 7,0% w roku 2001 nie zostało poparte ani analizą ekonomiczną przychodów i kosztów świadczonej usługi radiofonicznej ani uzasadnieniem natury merytorycznej, wskazującej na zwiększenie zakresu świadczonej usługi.

Zastępca Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej w piśmie z 6 lutego 2001 roku podtrzymał propozycję ustalenia wskaźnika prowizji dla jednostek Poczty Polskiej na 2001 rok na poziomie 7,0% od zainkasowanych wpływów.

Przewodniczący Krajowej Rady w piśmie z 29 marca 2001 roku skierowanym do Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej przedłożył szczegółowe uzasadnienie przyjęcia przez Krajową Radę wskaźnika prowizji na maksymalnym poziomie 6,1%.

Jako główny argument przemawiający za obniżeniem wskaźnika prowizji przedstawiono ponad 43% spadek liczby wniesionych opłat abonamentowych, co spowodowało znaczne obniżenie przeciętnych kosztów usługi pobieranych opłat w „okienkach” pocztowych oraz ich ewidencji w kartotekach. Przewodniczący Krajowej Rady zwrócił uwagę na fakt, że od kwietnia 1999 roku Centralny Zarząd Poczty Polskiej nie przedstawił kalkulacji ekonomiczno-finansowej przychodów i kosztów związanych z realizacją usługi radiofonicznej w latach 1997-1998 i następnym.

W piśmie z 27 kwietnia 2001 roku Zastępca Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej uznał propozycję Krajowej Rady za niemożliwą do zaakceptowania. Stwierdził, że z przeprowadzonej analizy kosztów jednostkowych wynika, iż granicą opłacalności prowadzenia usługi rtv jest wskaźnik prowizji w wysokości 6,9%.

Departament Ekonomiczny w Biurze KRRiT przedstawił analizę na temat sporządzonej przez Centralny Zarząd Poczty Polskiej szacunkowej kalkulacji kosztów usługi radiofonicznej, z której m.in. wynikało:

1. Przedłożona propozycja rozliczeń, jako podstawę odniesienia kosztów przyjmuje miesięczne wynagrodzenie pracowników Dyrekcji Okręgu Poczty. Do rozliczeń powinno przyjmować się średniomiesięczne wynagrodzenie pracowników urzędów pocztowych i Rejonowych Urzędów Poczty bezpośrednio związanych z wykonaniem usługi radiofonicznej.
2. Do kalkulacji kosztów bezpośrednich usług świadczonych przez Rejonowe Urzędy Poczty Polskiej winny być uwzględnione wyłącznie koszty wynagrodzeń:
 - pracowników kartotek radiofonicznych (ewidencja, sprawozdawczość, wysyłanie upomnień)
 - pracowników „okienkowych” przyjmujących wpłaty pieniężne oraz dokonujących zmian w książeczkach radiofonicznych (rejestrowanie i wyrejestrowanie odbiorników, zmiany adresu, wpisywanie adnotacji o zwolnieniu od opłat rtv).
3. W przedłożonej propozycji znacznie zaniżono średni czas pracy urzędów pocztowych w skali miesiąca.
4. W kalkulacji usługi radiofonicznej do kosztów bezpośrednich doliczono aż 90% kosztów pośrednich.
5. Nie do zaakceptowania był również fakt uwzględnienia w ramach kosztów usługi kosztów w wysokości 183.795 złotych związanych z przekazywaniem kwot zainkasowanych z opłat abonamentowych i odsetek na rachunek bankowy KRRiT, skoro nie uwzględniono przychodów jednostek Poczty Polskiej z tytułu różnicy w czasie między wpłacaniem opłat abonamentowych przez abonentów a przekazywaniem ich na rachunek KRRiT (od 5 dni w przypadku I i II

dekady miesiąca i 8 dni w przypadku III dekady). Przechowywanie środków finansowych na kontach jednostek Poczty pozwala na uzyskiwanie przychodów z tytułu odsetek bankowych oraz obracanie środkami przez jednostki Poczty bez konieczności zaciągania krótkoterminowych kredytów na terminowe regulowanie płatności innych płatników.

31 maja 2001 roku Przewodniczący Krajowej Rady złożył Dyrektorowi Generalnemu Poczty Polskiej propozycję ustalenia wskaźnika prowizji na 2002 rok na poziomie 6,1% od zainkasowanych wpływów.

W piśmie z 31 lipca 2001 roku Dyrektor Generalny Poczty Polskiej poinformował Przewodniczącego Krajowej Rady, że wyjściowa propozycja ze strony Poczty Polskiej do podjęcia negocjacji w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia umownego na 2002 rok kształtuje się na poziomie 6,8% od zainkasowanych wpływów.

W 2001 roku wynagrodzenie umowne dla jednostek Poczty Polskiej wynosiło 6,5% od zainkasowanych wpływów od opłat abonamentowych i odsetek za zwłokę, tj. na poziomie ustalonym w roku 2000 w aneksie nr 7 (podpisanym 30 grudnia 1999 roku) do umowy pomiędzy Poczta Polska a Krajową Radą Radiofonii i Telewizji z 13 maja 1994 roku.

8.16 **W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Finansów z 22 grudnia 1999 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym wiele przedsiębiorstw i instytucji zwracało się do Biura KRRiT z prośbą o wystawienie faktury VAT z tytułu wniesienia opłaty abonamentowej za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych.**

W piśmie z 1 marca 2001 roku skierowanym do Przewodniczącego Krajowej Rady Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów, p. Jan Rudowski poinformował, że przepisy o podatku dochodowym nie nakazują stosowania specjalnego rodzaju dokumentacji księgowej dla wydatków związanych z opłacaniem abonamentu rtv, sankcjonują natomiast wymogi stawiane dla dowodów księgowych, zawarte w ustawie z 29 września 1994 roku o rachunkowości. Elementy, które co najmniej powinien zawierać prawidłowy dowód księgowy określone są w art. 21 ust. 1 pkt 1-7 ustawy o rachunkowości. Książeczki radiofoniczne zawierające dowody wpłaty mogą stanowić dostateczną dokumentację stwierdzającą ewentualnie poniesione koszty uzyskania przychodu w świetle przepisów powołanej ustawy o rachunkowości. W przypadku, kiedy jednostka gospodarcza dokonuje wpłaty za zarejestrowany odbiornik radiowy lub telewizyjny na specjalne konto Poczty Polskiej poprzez bank, fakt posiadania książeczki radiofonicznej potwierdzającej

rejestrację odbiorników oraz bankowy dokument potwierdzający dokonanie przelewu, mogą stanowić łącznie dokument wystarczający dla potrzeb prowadzenia ewidencji kosztów uzyskania przychodu.

Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych

8.17 W związku z przepisem zawartym w art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada korygowała postanowienia dotyczące zasad umarzania i rozkładania na raty zaległości w opłatach abonamentowych zawartych w rozporządzeniu KRRiT z 27 czerwca 1996 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Dotychczas Krajowa Rada dokonała 3 zmian powyższego rozporządzenia, zawartych w:

- rozporządzeniu z 14 stycznia 1997 roku (Dz. U z 1997 r. Nr 17, poz. 95)
- rozporządzeniu z 25 czerwca 1997 roku (Dz. U. z 1997 r. Nr 108, poz. 701)
- rozporządzeniu z 17 grudnia 1997 roku (Dz. U. z 1998 r. Nr 6, poz. 23).

Zgodnie z § 7 rozporządzenia KRRiT z 27 czerwca 1996 roku na wniosek jednostek Poczty Polskiej Krajowa Rada umarza zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, w przypadku gdy:

- niemożliwe jest ustalenie dłużnika lub jego adresu,
- dłużnik nie posiada majątku, z którego można uzyskać należności.

Jednostki Poczty Polskiej przekazują do Krajowej Rady raz na kwartał wniosek o umorzenie sumy zaległych opłat abonamentowych oraz odsetek ustawowych wraz z imiennym wykazem dłużników i wskazaniem przyczyny braku możliwości ściągnięcia poszczególnych kwot.

Zgodnie z § 8 rozporządzenia KRRiT z 27 czerwca 1996 roku na uzasadniony wniosek dłużnika Krajowa Rada w wyjątkowych sytuacjach, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy gospodarcze lub społeczne, może umorzyć lub rozłożyć na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, w przypadkach innych niż te, o których mowa w § 7.

W 2001 roku rozpatrzono 5 719 wniosków z których pozytywnie rozpatrzono:

- **4 348 wniosków o umorzenie zaległości w opłatach abonamentowych rtv**
- 1 329 wniosków o rozłożenie zaległości w opłatach abonamentowych rtv na raty.

Negatywnie zaopiniowano 42 wnioski.

Skutki finansowe 40 uchwał Krajowej Rady przyjętych w 2001 roku w sprawie umorzenia zaległości w płatnościach abonamentowych i odsetek ustawowych opiewały na łączną kwotę 1 550 428,03 zł, a na raty rozłożono zaległości w łącznej kwocie 483 799,41 zł.

Z informacji uzyskanych do końca lutego 2002 roku z Rejonowych Urzędów Poczty wynika, że abonenci, którym Krajowa Rada w 2001 roku rozłożyła na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych rtv, do końca ubiegłego roku wpłacili środki w łącznej wysokości 128 208,75 zł, to jest ok. 26,0% należnej kwoty.

Na wniosek Poczty Polskiej (§7 rozporządzenia KRRiT) Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2001 roku przyjęła 16 uchwał w sprawie umorzenia zaległości w opłatach abonamentowych za używanie odbiorników rtv na łączną kwotę 1 150 901,92 zł.

W latach 1996-2001 KRRiT umorzyła zaległości w opłatach abonamentowych abonentom-dłużnikom

na łączną kwotę: 21 693 505,10 zł

z tego w:

- 1996 roku 125 396,32 zł
- 1997 roku 7 481 380,75 zł
- 1998 roku 4 445 579,39 zł
- 1999 roku 5 092 851,84 zł
- 2000 roku 1 846 966,82 zł
- 2001 roku 2 701 329,98 zł

Kwota umorzonych w 2001 roku zaległości w opłatach abonamentowych w wysokości 2 701,3 tys. zł stanowiła około 0,31% środków przekazanych w 2001 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek radiofonii i telewizji publicznej - tj. 880 894 tys. zł.

Korespondencja związana z opłatami abonamentowymi

8.18 W 2001 roku do Krajowej Rady wpłynęło 14 788 listów w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych (od 12 040 osób) tj. o ponad 39% więcej w porównaniu do 2000 roku (10 622 listów).

Wśród tych listów 14 323 dotyczyło umorzenia lub rozłożenia na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, a pozostałe dotyczyły: czasowego lub stałego zwolnienia od opłat abonamentowych rtv, zwrotu dokonanych opłat abonamentowych rtv, a także zawierały prośbę o udzielenie informacji np. o przepisach regulujących obowiązki uiszczania opłat abonamentowych.

Informacja o stanie abonentów radiowych i telewizyjnych

8.19 Stan abonentów używających zarejestrowane odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne - na 31 grudnia 2001 roku (według danych uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej) przedstawia się następująco:

- abonenci radiowi	9 219 471
(abonenci używający odbiorniki radiowe i telewizyjne oraz wyłącznie odbiorniki radiowe)	

- abonenci telewizyjni	8 968 700
(abonenci używający telewizor, bądź odbiornik radiowy i telewizor)	

natomiast na 31 grudnia 2000 roku stan ten wynosił odpowiednio:

- abonenci radiowi	9 319 178
- abonenci telewizyjni	9 068 989

W 2001 roku w porównaniu do 2000 roku nastąpił spadek ogólnego stanu zarejestrowanych abonentów radiowych o 99 707, czyli o 1,1 % oraz spadek ogólnego stanu abonentów telewizyjnych o 100 289 tj. również o 1,1%.

Stan abonentów, którzy używają wyłącznie zarejestrowanego odbiornika radiowego w 2001 roku, w porównaniu do 2000 roku przedstawia się następująco:

	2000 rok	2001 rok
- abonenci ogółem używający wyłącznie odbiornika radiowego	250 189	250 771
z tego:		
- na wsi	78 925	79 041
- w mieście	171 264	171 730

Obowiązek rejestrowania odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych spoczywa na posiadaczu radia lub telewizora, a więc na osobie, która faktycznie korzysta z odbiorników, lecz

wcale nie musi być właścicielem rejestrowanego sprzętu. Obowiązek zarejestrowania odbiornika spoczywa więc na osobie, która faktycznie go używa.

Przedsiębiorstwa, spółki, zakłady pracy itp. zobowiązane są do rejestrowania i wnoszenia opłat za każdy używany odbiornik rtv, z radiami w samochodach włącznie.

Wśród abonentów używających zarejestrowane odbiorniki telewizyjne lub radiofo-niczne wyodrębnia się dwie grupy abonentów:

- uiszczających opłaty abonamentowe,
- zwolnionych od opłat

Zmiany w stanie na 31 grudnia wśród abonentów używających wyłącznie odbiorniki radiofoniczne w latach 2000 – 2001 przedstawiają się następująco:

	2000 rok	2001 rok	%
Abonenci radiowi	250 189	250 771	100,2
z tego:			
a/ uiszczający pełne opłaty	159 775	159 628	99,9
b/ zwolnieni od opłat	90 414	91 143	100,8

Natomiast zmiany w stanie abonentów używających telewizorów i radioodbiorników w analizowanym okresie przedstawiają się, jak niżej:

	2000 rok	2001 rok	%
Abonenci „telewizyjni”	9 068 989	8 968 700	98,9
z tego:			
a/ uiszczający pełne opłaty	6 609 769	6 415 643	97,1
b/ zwolnieni od opłat	2 459 220	2 553 057	103,8

W 2001 roku w porównaniu do 2000 roku, zaobserwowano znaczny wzrost liczby abonentów, którzy skorzystali ze zwolnień od opłat za abonament rtv na mocy obowiązujących przepisów.

Na wzrost stanu abonentów korzystających ze zwolnienia z opłat abonamentowych ma wpływ m.in. fakt prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego z osobą, która ukończyła 75 rok życia – abonenci dokonują przerejestrowania odbiorników na uprawnionego do zwolnienia od opłat członka rodziny.

Jednocześnie należy podkreślić, że osoby zwolnione od uiszczania opłat za używanie odbiorników radiofonicznych bądź telewizyjnych nie są aktualnie zwolnione od obowiązku rejestrowania użytkowanych odbiorników.

Grupa zarejestrowanych abonentów zwolnionych od wnoszenia opłat w 1994 roku stanowiła 11,7 % abonentów radiowych ogółem, w 1995 roku 14,7 %, w 1996 roku 17,2 %, w 1997 roku 19,3 %, w 1998 roku aż 20,5 %, w 1999 roku już 21,8%, w 2000 roku 27,4%, natomiast w 2001 roku aż 28,7%.

Natomiast w grupie abonentów telewizyjnych udział ten przedstawia się następująco: w 1994 roku - 11,5 %, w 1995 roku 14,5 %, w 1996 roku 17,0 %, w 1997 roku 19,0 %, w 1998 roku 20,3 %, w 1999 roku 21,5%, w 2000 roku 27,1 %, natomiast w 2001 roku 28,5%.

Aktualnie obowiązujące przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji uniemożliwiają ściąganie należności z tytułu zaległości w opłatach abonamentowych rtv w drodze postępowania egzekucyjnego i kierowania tytułów wykonawczych do urzędów skarbowych. Ten stan prawny powoduje, że począwszy od 1996 roku systematycznie rośnie liczba abonentów zalegających z opłatami abonamentowymi i wnoszących opłaty abonamentowe z opóźnieniem.

Liczba abonentów zalegających z opłatami za używanie odbiorników rtv według stanu na 31 stycznia 2002 roku wyniosła 782 405 osób, to jest aż 11,9% liczby abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki i uiszczających opłaty abonamentowe na 31 grudnia 2001 roku (6 575 271).

Ogólna kwota z tytułu zaległych opłat abonamentowych rtv na 31 stycznia 2002 roku wynosi blisko 222,6 mln zł brutto, to jest aż 24,2% prognozowanych na 2002 rok wpływów abonamentowych w wysokości 920,5 mln zł brutto.

Według danych uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej, ogólny stan kombatantów na 31 grudnia 2001 roku, w porównaniu do poprzednich lat wynosi:

ROK	Liczba kombatantów posiadających zarejestrowane odbiorniki na dzień 31 grudnia	
	radiowe	telewizyjne
1996	509 197	503 591
1997	415 300	411 328
1997/1996	81,6%	81,7%
1998	403 941	400 060
1998/1997	97,3%	97,3%

1999	397 817	394 193
1999/1998	98,5%	98,5%
2000	379 106	375 643
2000/1999	95,3%	95,3%
2001	367 354	363 959
2001/2000	96,9%	96,9%
2001/1996	72,1%	72,3%

Kombatanci, mimo iż są zwolnieni od opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych powinni być zaliczeni do grupy abonentów uiszczających opłaty rtv gdyż opłaty wnosi Urząd do spraw Kombatantów.

Jednakże w przypadku, gdy abonent-kombatant ukończy 75 rok życia, bądź zostanie zakwalifikowany ze względu na stan zdrowia do inwalidów I grupy, wówczas zaliczany jest do grupy abonentów zwolnionych z opłat rtv, a Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych nie dokonuje refundacji.

W związku z sytuacją jaka zaistniała w 2000 i 2001 roku (wielomiesięczne opóźnienia ze strony Urzędu do spraw Kombatantów w zakresie przekazywania na rachunek KRRiT należnych środków finansowych z tytułu refundacji ulg za kombatantów-abonentów, de facto wystąpił brak tych środków w 2001 roku) w przedstawionej informacji o stanie abonentów za 2001 roku i dla celów porównawczych również za 2000 rok, wykazano kombatantów jako grupę abonentów zwolnionych od opłat - podobnie jak inwalidów I grupy, niewidomych, czy głuchych.

IX. SKARGI I INTERWENCJE

Skargi dotyczące programów nadawców publicznych

„Telewizja Polska” S.A.

9.1 W 2001 roku, podobnie jak i w roku poprzednim nadal obserwowano tendencję wzrostu ilości skarg na łamanie zasad profesjonalizmu i obiektywizmu w programach telewizji publicznej. Spośród 367 pism (podpisanych przez 607 osób), dotyczących programów TVP S.A. najczęściej odnosiło się do programów informacyjnych. W porównaniu z 2000 rokiem wzrosła też liczba protestów dotyczących audycji publicystycznych oraz audycji adresowanych do dzieci i młodzieży. Brak rzetelności, profesjonalizmu, stronniczość, manipulację, łamanie zasady bezstronności, czy norm dobrego obyczaju zarzucali nadawcom przedstawiciele rządu, klubów parlamentarnych, partii politycznych, pełnomocnicy sztabów wyborczych, przedstawiciele organizacji społecznych, samorządowych, a także osoby prywatne.

9.2 Przykładami skarg złożonych przez przedstawicieli administracji rządowej są interwencje Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji p. Krzysztofa Janika, byłego Ministra Skarbu Państwa p. Aldony Kameli – Sowińskiej i byłego rzecznika prasowego rządu p. Krzysztofa Lufta.

- Główne wydania "Wiadomości" – Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji sformułował zarzut pomijania wydarzeń związanych z poprawą bezpieczeństwa wewnętrznego, a w szczególności pomijania informacji o przedsięwzięciach prewencyjnych oraz eksponowania informacji kryminalnych, budzących u widzów subiektywne poczucie rosnącego zagrożenia. Przewodniczący KRRiT przyjął wyjaśnienia nadawcy, który podał przykłady informacji o policyjnych działaniach prewencyjnych. Nadawca podkreślił, że tematowi bezpieczeństwa wewnętrznego i działań prewencyjnych wiele miejsca poświęcały również dzienniki emitowane w innych porach dnia. Również programy inne niż informacyjne poświęcały miejsce problemom bezpieczeństwa. Nadawca zapewnił, że problemy bezpieczeństwa wewnętrznego i prewencji będą z należytą uwagą analizowane i relacjonowane w audycjach informacyjnych i publicystycznych TVP S.A.
- Były Minister Skarbu Państwa p. Aldona Kamela–Sowińska przedstawiła zarzuty manipulacji opinią publiczną oraz nierzetelności w programie „Tygodnik Polityczny Jedyńki” (emisja 24 maja 2001 roku). Przewodniczący KRRiT uznał te zarzuty za uzasadnione. Nierzetelność przejawiała się zarówno w sposobie formułowania pytań, jak i komentowania wypowiedzi poszczególnych uczestników dyskusji. Przewodniczący KRRiT skierował w tej sprawie wystąpienie do nadawcy.
- „Wiadomości” z 12 marca 2001 roku – były rzecznik prasowy rządu sformułował zarzuty manipulacji i braku obiektywizmu w informacji o złożeniu przez Związek Nauczycielstwa Polskiego projektu nowelizacji Karty Nauczyciela. W skardze podkreślano, że nie przedstawiono uprzednio znanego stanowiska Ministerstwa Edukacji Narodowej. Przewodniczący KRRiT nie podzielił zasadności zarzutów, przyjął wyjaśnienia nadawcy, który podkreślił, że Telewizyjna Agencja Informacyjna dysponowała wypowiedzią przedstawiciela MEN w sprawie zmian w Karcie Nauczyciela, ale wypowiedź tę przeznaczono do

wykorzystania dopiero wówczas, gdy zmiany w Karcie Nauczyciela będą dyskutowane w Sejmie. W nadanej informacji słownej nadawca nie opowiedział się po żadnej ze stron, ograniczył się do podania faktów oraz zapowiedział, iż do tematu powróci, gdy stanie się on przedmiotem debaty sejmowej.

- ”Wiadomości” z 15 lipca 2001 roku – były rzecznik rządu sformułował zarzut nierzetelności w relacji z przebiegu wizyty prezydenta USA. W skardze podkreślano, że w relacji nie znalazło się ani jedno ujęcie przedstawiające prezydenta USA z premierem Jerzym Buzkiem, mimo że kamera Telewizyjnej Agencji Informacyjnej zarejestrowała zarówno powitanie, jak i rozmowę polityków oraz ich wspólne wypowiedzi na zakończenie spotkania. Przewodniczący KRRiT przyjął wyjaśnienia nadawcy. W relacji TAI ujęto informację o spotkaniu delegacji polskiego rządu z prezydentem USA. Premier Jerzy Buzek w swojej wypowiedzi podzielił się wrażeniami z tego dnia wizyty, widzowie zaś nie mogli wątpić, że spotkanie z premierem odbyło się. Nadawca przyznał, że wspólne zdjęcie obu polityków wzbogaciłoby materiał reporterski. Za to uchybienie redaktor odpowiadający został ukarany naganą. Nadawca poinformował również, że trzy dni później, w głównym wydaniu „Wiadomości” podsumowano wizytę prezydenta USA pokazując wspólne spotkanie.

9.3 Wystąpienia dotyczące programów informacyjnych i publicystycznych nadawanych w TVP S.A. złożyli również przewodniczący klubów parlamentarnych oraz ich rzecznicy prasowi:

- p. Jerzy Jaskiernia, przewodniczący Klubu Parlamentarnego SLD, skierował do TVP S.A. wystąpienie (przekazane do wiadomości KRRiT), dotyczące sposobu kształtowania składu uczestników cyklicznych programów publicystycznych w telewizji publicznej, m.in. „Tygodnika Politycznego Jedyńki”. Zarzut dotyczył niezaproszenia do udziału w programie przedstawiciela Klubu Parlamentarnego SLD. Nadawca wyjaśnił, że do jesieni 1999 roku na antenie I programu istniały cotygodniowe audycje: „Tydzień Prezydenta”, „Magazyn Parlamentarny Sejmograf” oraz „Diariusz Rządowy”. W audycjach tych przedstawiciele trzech głównych ośrodków władzy i administracji państwowej prezentowali wybrane zagadnienia życia społeczno - politycznego. Od września 1999 roku uruchomiony został „Tygodnik Polityczny Jedyńki”, który w opinii TVP S.A. jest programem autorskim i nie kontynuuje wyżej wymienionych, poprzednich audycji publicystycznych. W audycji biorą udział przedstawiciele Prezydenta, Parlamentu i Rządu. KRRiT wielokrotnie kierowała do nadawcy stanowiska podkreślając konieczność zachowywania tych wszystkich standardów, które decydują o profesjonalizmie, rzetelności i obiektywizmie. W audycji z 22 listopada 2001 roku stanowisko SLD było reprezentowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji p. Krzysztofa Janika, który jest posłem, a wówczas był także Sekretarzem Generalnym SLD. Nie było żadnych powodów by nie można było uznać, że stanowisko wyrażane przez Ministra Krzysztofa Janika nie było tożsame ze stanowiskiem SLD. Przewodniczący KRRiT podzielił wyjaśnienia nadawcy, który podkreślił charakter audycji jako forum wyrażania różnych poglądów, a także zwrócił uwagę na autorskie prawo do doboru uczestników i określania ich liczby.
- p. Janusz Lisak, przewodniczący Klubu Parlamentarnego Unii Pracy złożył skargę na pominięcie w programach informacyjnych TVP S.A. z 14 listopada ubiegłego roku relacji o działaniach Klubu Parlamentarnego UP. Nadawca wyjaśnił, że ta konkretna sprawa została wyjaśniona w bezpośredniej rozmowie z kierownictwem KP UP, zaś redakcja „Monitora Wiadomości” zamieściła stosowne sprostowanie.
- p. Andrzej Urbańczyk, były rzecznik prasowy SLD złożył skargę dotyczącą programów informacyjnych z 16 lipca 2001 roku. Zaprotestował przeciwko sposobowi informowania o działalności i aktywności politycznej Sojuszu, a w tym o niedostatecznym poinformowaniu o stanowisku SLD wobec rządowego projektu nowelizacji ustawy budżetowej na 2001 rok. Informacja ta w głównym wydaniu „Wiadomości” została przedstawiona nieadekwatnie do wagi problemu, a dodatkowo, poprzez umieszczenie w bloku wyborczym, z ważnego

oświadczenia SLD została zredukowana do głosu w kampanii wyborczej. Przewodniczący KRRiT podzielił wyjaśnienia nadawcy, że ta relacja powinna zawierać stanowisko nie tylko klubu SLD, lecz i stanowiska innych ugrupowań reprezentowanych w Sejmie oraz stanowisko rządowe. W dniu emisji informacji liderzy innych klubów nie byli jeszcze gotowi do przedstawienia opinii swoich ugrupowań. Redagujący program podjęli decyzję o przygotowaniu pełnej relacji telewizyjnej do głównego wydania „Wiadomości” w tym dniu, w którym w Sejmie rozpocznie się dyskusja nad projektem nowelizacji budżetu państwa.

9.4 W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła też ilość wystąpień dotyczących programów dokumentalnych i historycznych oraz reportaży nadawanych w TVP S.A. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady takich wystąpień:

- ksiądz Dariusz Husak, dyrektor Oratorium im. Św. Jana Bosko w Warszawie skierował wniosek o wstrzymanie emisji w TVP S.A. dokumentu pt. "Jestem zły" ze względu na możliwość naruszenia dóbr osobistych bohaterów filmu oraz drastyczność treści i obrazu. Nadawca w wyjaśnieniach przedstawił zmiany jakie wprowadzono do kopii emisyjnej filmu po rozważeniu argumentów zawartych w skardze.
- ojciec Bogusław Paleczny skierował skargę dotyczącą cyklicznej audycji „Muzyka” (emisja 22 grudnia 2001 roku). Przewodniczący KRRiT podzielił zarzuty zawarte w skardze (niski poziom artystyczny, wulgaryzmy, prymitywizm wypowiedzi), o czym poinformował nadawcę w swoim wystąpieniu.
- warszawskie, dzielnicowe środowiska seniorów zarzuciły p. Ewie Borzęckiej, autorce filmu dokumentalnego pt. „Sprawy damsko-męskie”, dążenie do ośmieszenia osób starszych. W tej sprawie występował również poseł Jan Maria Jackowski, przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Sejmu ubiegłej kadencji. Nadawca podkreślił, że zamysłem filmu było ukazanie życia bohaterów, w tym także ich prawa do miłości i jednocześnie zgodził się, że sposób prezentacji może budzić kontrowersje i sprzeciw. Bohaterowie to osoby po tzw. życiowych przejściach, czasami dotknięci nałogami, chorobami, niekiedy życiowo przegrani i zrezygnowani. Film ten został nadany w cyklu zatytułowanym „Miej oczy szeroko otwarte”, którego cechą charakterystyczną jest właśnie ukazywanie prawd trudnych, często niepopularnych, na co dzień niechętnie oglądanych. Przewodniczący KRRiT uznał, że nadawca winien opatrzyć emisję tego filmu wstępną dyskusją, uprzedzającą o jego treści i sposobie przedstawienia tematu, który dla polskiego widza jest zaskakujący w swej formie i w treści.
- żołnierz Armii Krajowej p. Tadeusz Pietroń („Halny”) w imieniu środowisk zainteresowanych programami historyczno - patriotycznymi zwrócił się z o poparcie prośby o zmianę godzin emisji filmu pt. ”Byli żołnierzami Jodły”. W tej sprawie kierowali również wystąpienia parlamentarzyści. Przewodniczący KRRiT na podstawie tych wystąpień zwrócił się do nadawcy, który złożył zapewnienie iż w nowej ramówce film będzie emitowany we wcześniejszych godzinach.
- wystąpienia dotyczące filmu w reżyserii p. Agnieszki Arnold pt. „Sąsiedzi” wspominającego mord w Jedwabnem. W wystąpieniach tych w szczególności formułowano zarzut manipulacji prawdą historyczną. Przewodniczący KRRiT odpowiadając na zarzuty zwrócił uwagę, że film ten wzbudził ogromny rezonans społeczny i dyskusję, która toczyła się zarówno na łamach prasy jak i w mediach audiowizualnych, publicznych i komercyjnych, w kraju i poza jego granicami. W tej dyskusji prezentowane były różne stanowiska, oceny i opinie. Misją społeczną telewizji publicznej zapisaną w ustawie o radiofonii i telewizji jest rzetelne ukazywanie całej różnorodności wydarzeń w kraju i za granicą, sprzyjanie swobodnemu kształtowaniu się poglądów obywateli, a także uwzględnianie potrzeb mniejszości narodowych i grup etnicznych. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie posiada kompetencji do oceniania faktów historycznych przedstawianych w programach wyemitowanych w radiu i telewizji.

Dochodzeniem prawdy historycznej zajmują się powołane do tego instytucje państwowe i naukowe.

9.5 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji otrzymywała też skargi, w których poruszano problemy dotyczące ochrony dzieci i młodzieży przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady takich wystąpień:

- skarga indywidualna dotycząca audycji pt. "Normalisi"(emisja 12 listopada 2001 roku, w II programie TVP S.A.). Skarżący zarzucił, że w czasie audycji żołnierze pokazali w jaki sposób można walczyć z przeciwnikiem, co mogło być odebrane przez młodocianych widzów jako instruktaż. Przewodniczący KRRiT uznał obawy za uzasadnione i skierował do nadawcy wystąpienie, w którym podkreśla, że istotnie pokaz może być wykorzystywany w innych celach niż samoobrona.
- skarga indywidualna dotycząca drastycznych treści zwiastunów filmów „Gloria” i „Twarz” wyemitowanych w TVP S.A. 13 października 2001 roku, o godzinie 19.00. Przewodniczący KRRiT przyjął wyjaśnienia nadawcy, który przyznał, że decyzja o emisji tych zwiastunów filmowych, w porze Wieczorynki, była błędem. Nadawca poinformował, że wobec redaktora odpowiedzialnego zostały wyciągnięte konsekwencje służbowe, a Redakcji Oprawy i Promocji TVP I została zwrócona uwaga na konieczność zachowania szczególnej staranności w przygotowywaniu i doborze materiałów emisyjnych w pasmach tradycyjnie przeznaczonych dla najmłodszych.
- koordynator Społecznego Komitetu Zwalczenia Pornografii, p. Adam Markowski, skierował wystąpienie w sprawie programu "Rower Błażeja" (emisja 11 października 2001 roku, w I programie TVP S.A.). W programie tym ukazano fragment filmu dokumentalnego pt. „Golasy”. Rok wcześniej pokaz tego filmu wywołał protesty widzów (m.in. kierowane do Marszałka Sejmu RP i Prezesa Rady Ministrów), zaś nadawca uznał wówczas swój błąd co do pory emisji. Przewodniczący KRRiT skierował wystąpienie do prezesa Zarządu Spółki „Telewizja Polska” S.A., w którym ponownie zwrócił się o wnikliwą analizę i rozważny, odpowiedzialny dobór materiałów filmowych szczególnie w audycjach przeznaczonych dla dzieci i młodzieży.

„Polskie Radio” S.A.

9.6 Tradycyjnie ilość skarg dotyczących programów Polskiego Radia była zdecydowanie mniejsza w porównaniu ze skargami dotyczącymi programów telewizji publicznej. Jedynie 13 spośród 34 wystąpień dotyczących „Polskiego Radia” S.A. odnosiło się do treści nadawanych audycji. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady takich wystąpień:

- p. Jerzy Jaskiernia, przewodniczący Klubu Parlamentarnego SLD skierował wystąpienie, dotyczące nieobecności przedstawicieli Klubu w audycji „Sygnały Dnia”. Nadawca przedstawił wyniki wewnętrznych analiz, które nie potwierdziły tych zarzutów. Z wynikami tych analiz zapoznano również skarżącego.
- indywidualne wystąpienia słuchaczy w sprawie nowego kształtu programowego tzw. „Trójki”. obrońcy dawnej „Trójki” uważają, że była ona radiową enklawą kultury, której znakiem firmowym był profesjonalizm i perfekcyjnie opracowany program. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zwróciła się do Zarządu Spółki PR S.A. z prośbą o przedstawienie informacji o nowej ofercie programowej. W tej sprawie przewidziane jest spotkanie Krajowej Rady z zarządem Spółki „Polskie Radio” S.A.
- indywidualna skarga dotycząca promocji w Regionalnej Rozgłośni Polskiego Radia w Krakowie kontrowersyjnego koncertu duńskiego wokalisty, posiadającego w repertuarze

brutalne teksty zawierające apoteozę śmierci i akcenty satanistyczne. Przewodniczący KRRiT skierował do nadawcy wystąpienie zwracając uwagę, że na nadawcy publicznym spoczywa szczególny obowiązek doboru przekazywanych treści. Nadawca poinformował o wycofaniu się z wcześniejszych zamierzeń dotyczących promocji koncertu.

Skargi dotyczące programów nadawców koncesjonowanych

9.7 W 2001 roku Przewodniczący KRRiT działając w trybie art. 53 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji wydał decyzje o ukaraniu nadawców koncesjonowanych za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji oraz przepisów wykonawczych wydanych na podstawie ustawowych delegacji.

W związku z emisją w Telewizji TVN, Telewizji Polsat i TV 4 programów „Big Brother”, „Dwa Światy”, „Gladiatorzy”, „Amazonki” skargi do Krajowej Rady złożyli parlamentarzyści, przedstawiciele organizacji społecznych i naukowych, reprezentanci samorządów. Krajowa Rada w tej sprawie 22 marca 2001 roku zajęła stanowisko, a Przewodniczący KRRiT wydał decyzje o ukaraniu niektórych z wymienionych nadawców za naruszenie obowiązujących przepisów w związku z emisją tego rodzaju audycji.

Informacje dotyczące decyzji Przewodniczącego KRRiT i wysokości nałożonych kar znajdują się w rozdziale I Sprawozdania KRRiT.

9.8 Na program rozpowszechniany przez Telewizję TVN wpłynęło łącznie 30 skarg, a w tym wystąpienia skierowane przez :

- mieszkańców Wejherowa, którzy złożyli skargę dotyczącą materiału wyemitowanego w audycji informacyjnej "Fakty" (emisja 4 czerwca 2001 roku). Przewodniczący KRRiT nie podzielił wyjaśnień nadawcy i nie zgodził się z przedstawioną argumentacją. Uznał, że w przypadku filmowania osób niepełnosprawnych należy postępować ze szczególnym taktem;
- osoby trudniące się eksploracją jaskiń i ratownictwem, które złożyły skargę dotyczącą emisji 20 listopada 2001 roku audycji pt. "Na ratunek". Przewodniczący KRRiT skierował wystąpienie, w którym zwrócił uwagę na nadmierną sensacyjność materiału i na nieuzasadnione eksponowanie zdjęć ofiary podczas akcji ratunkowej.

9.9 Na program rozpowszechniany przez Telewizję Polsat wpłynęło ponad 40 skarg. Większość z tych wystąpień zawierała sprzeciw wobec skierowanego do KRRiT wniosku Telewizji Polsat o przyznanie koncesji na programu „Playboy”.

Krajowa Rada 12 lutego 2002 roku przyjęła uchwałę w sprawie odmowy spółce Telewizja Polsat S.A. udzielenia koncesji na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny kodowanego programu telewizyjnego „Playboy Polska”.

Na program rozpowszechniany przez Spółkę Polskie Media S.A. - Telewizja TV 4 wpłynęło również ponad 40 skarg. Większość z tych wystąpień zawierała sprzeciw dotyczący emisji audycji typu reality show pt. „Amazonki”.

W tej sprawie Krajowa Rada przyjęła uchwałę, na podstawie której Przewodniczący KRRiT wydał decyzję wzywającą nadawcę do zaniechania działań propagujących zachowania sprzeczne z prawem i poglądy sprzeczne z moralnością i dobrem społecznym.

9.10 Na programy rozpowszechniane przez inne telewizje komercyjne wpłynęło łącznie 15 skarg, a w tym wystąpienia skierowane w sprawie:

- treści teledysków wyemitowanych 5 listopada 2001 roku w programie „Viva Polska” rozpowszechnianym satelitarnie spoza kraju. W teledyskach grupy „I Monster”, „Afroman” oraz „U2” nadawano treści niezgodne z prawem obowiązującym w Polsce oraz z uniwersalnymi normami etycznymi. Nadawca satelitarny zapewnił Przewodniczącego KRRiT o niezwłocznym dostosowaniu treści teledysków do obowiązujących norm oraz polskiej obyczajowości i tradycji;
- obraźliwego i nierzetelnego przedstawienia relacji ze spotkania Zarządu Miasta Bolesławca z mieszkańcami w programie pt. „Aktualności”, rozpowszechnianym w sieci kablowej przez Telewizję Lokalną Azart-Sat. Przewodniczący KRRiT w swoim wystąpieniu do nadawcy przypomniał, że podstawowym obowiązkiem zarówno telewizji komercyjnej, jak i publicznej jest dostarczanie informacji oraz upowszechnianie edukacji obywatelskiej. Informować należy w sposób możliwie pełny, a więc należy przedstawiać wszelkie aspekty istotne dla samodzielnego i swobodnego kształtowania się poglądów i ocen odbiorców.

9.11 Skargi, które Krajowa Rada otrzymała w związku z programem rozpowszechnianym przez radiofonię koncesjonowaną nie były liczne i dotyczyły m.in. Radia TOK FM, Radia Las Vegas z Ciechocinka, Radia TOP z Katowic. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady tych wystąpień:

- skarga dotycząca audycji, prowadzonej 26 marca 2001 roku w programie TOK FM przez red. Annę Laszuk, podczas której omawiana była treść książki „Miłość we troje” oraz emitowano wypowiedzi słuchaczy propagujące związki poligamiczne. Przewodniczący KRRiT wezwał nadawcę do zaniechania na antenie Radia TOK FM rozpowszechniania treści, niezgodnych z obowiązującym prawem, normami etyczno – moralnymi i warunkami koncesji;
- mieszkańcy Raciążka zarzucali autorom audycji wyemitowanej w Radiu Las Vegas, 28 września 2001 roku, wykorzystywanie anteny w toczącym się sporze administracyjnym, pomiędzy właścicielami posesji sąsiadującej z terenami rozgłośni a nadawcą. W audycji zostały podane dane osobowe uczestników sporu. Przewodniczący KRRiT zwrócił się o zaprzestanie na antenie radiowej powyższej działalności;
- skarga indywidualna zawierająca zarzut dyskryminacji etnicznej ludności w audycji „Goniec Śląski” nadawanej w Radiu TOP z Katowic. Zarzut nie potwierdził się. Nadawca za swą działalność na polu krzewienia kultury śląskiej i śląskiego folkloru otrzymał podziękowania Wojewody Śląskiego. Przewodniczący KRRiT przyjął wyjaśnienia nadawcy.

Skargi dotyczące kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu RP

9.12 W związku z ubiegłoroczną kampanią wyborczą do Sejmu i Senatu RP Krajowa Rada przyjęła dwa stanowiska:

- 21 maja 2001 roku w sprawie przestrzegania zasad rzetelnego dziennikarstwa podczas kampanii wyborczej;
- 21 maja 2001 roku w sprawie udziału członków zarządów spółek publicznej radiofonii i telewizji w wyborach parlamentarnych;

Przeprowadzona również została analiza audycji publicystycznych poświęconych wyborom parlamentarnym w programach telewizyjnych nadawców publicznych i koncesjonowanych.

Informacje dotyczące stanowisk przyjętych przez KRRiT znajdują się również w rozdziale I Sprawozdania KRRiT, zaś wyniki analizy audycji publicystycznych poświęconych wyborom parlamentarnym znajdują się w rozdziale V Sprawozdania KRRiT.

9.13 Podczas ubiegłorocznej kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu RP Krajowa Rada otrzymała 46 skarg, w tym 21 było skierowanych do wiadomości KRRiT. Protesty skierowali parlamentarzyści, liderzy partii, pełnomocnicy komitetów wyborczych, rzecznicy prasowi, dziennikarze oraz osoby prywatne. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady ich wystąpień:

- Pełnomocnik Wyborczego Komitetu Wyborców – Blok Senat 2001 p. Zbigniew Romaszewski złożył skargę dotyczącą pomijania Bloku Senat 2001 w audycjach wyborczych, a także w sprawie niezaproszenia przedstawicieli Bloku do udziału w Wieczorze Wyborczym. Przewodniczący KRRiT skierował do prezesa Zarządu Spółki TVP S.A. wystąpienie, w którym zgadzając się z postawionymi zarzutami podkreślił, że w audycjach emitowanych w związku z kampanią wyborczą w sposób nie do końca satysfakcjonujący informuje się o warunkach i zasadach głosowania.
- Szef Sztabu Wyborczego „Prawo i Sprawiedliwość” p. Ludwik Dorn zarzucił nierównomierną obsługę informacyjną kandydatów prowadzoną w TVP S.A. Nadawca wyjaśnił, że zaproszenie do udziału w audycjach publicystycznych skierowane zostało do posła Jarosława Kaczyńskiego. Pan Lech Kaczyński zaproszenia nie otrzymał, gdyż formuła programu przewidywała uczestnictwo jedynie przedstawicieli prezydenta, parlamentu i rządu.
- Wiceprezes NKW PSL p. Marek Sawicki złożył protest dotyczący pominięcia 27 czerwca ubiegłego roku w głównym wydaniu „Wiadomości” informacji o konferencji prasowej PSL, podczas której ogłoszono decyzję p. Ryszarda Bugaja o starcie w wyborach z listy PSL. Nadawca wyjaśnił, iż wcześniej relacjonując konwencję regionalną PSL w Lublinie, poinformował o planowanym starcie z list PSL p. Ryszarda Bugaja.
- Wiceprzewodniczący Samoobrony RP p. Wojciech Mojzesowicz złożył protest przeciw tendencyjnej polityce informacyjnej prowadzonej w mediach. W przekazanych wyjaśnieniach nadawcy poinformowali m.in. o obszernych relacjach z okazji rozpoczęcia przez Samoobronę kampanii wyborczej 15 lipca ubiegłego roku w Gnieźnie.
- Rzecznik prasowy Ligi Polskich Rodzin p. Antoni Macierewicz przekazał do wiadomości KRRiT kopie wystąpień kierowanych do TVP S.A. w sprawie pomijania w „Wiadomościach” informacji o kampanii wyborczej LPR. Nadawca poinformował, że od 1 lipca do 27 sierpnia ubiegłego roku aktywność polityczna LPR została odnotowana na antenie czternastokrotnie oraz przeprosił za błędne podanie nazwy Komitetu Wyborczego LPR.
- Sekretarz Generalny Unii Wolności p. Mirosław Czech przekazał kopie wystąpień do TVP S.A., w sprawie pomijania informacji o inicjatywach podejmowanych przez UW. Nadawca poinformował, iż bezpośrednio w rozmowie z przedstawicielami UW wyjaśnił przyjęte przez TVP zasady relacjonowania kampanii wyborczej.
- Wojewódzki Komitet Wyborczy AWS-P Województwa Śląskiego zaapelował o przywrócenie równowagi reprezentatywności politycznej w programach Oddziału TVP S.A. w Katowicach. Przewodniczący KRRiT poparł zasadność apelu i przekazał go nadawcy.
- Dziennikarze Telewizyjnej Agencji Informacyjnej przekazali do wiadomości KRRiT wystąpienie skierowane do Komitetu Wyborczego Ruchu Społecznego Alternatywa, w którym protestowali przeciwko wykorzystywaniu w programach wyborczych Komitetu ich wizerunku i głosu.
- W indywidualnym wystąpieniu Krajowa Rada została poinformowana, że w czasie imprezy zorganizowanej 16 września ubiegłego roku przez Radio Kraków S.A. dziennikarze rozgłośni reklamowali Platformę Obywatelską. Nadawca uznał swój błąd i poinformował, że dziennikarz odpowiedzialny za relację został ukarany.

Zorganizowane protesty

9.14 Wystąpienie p. Jana Marii Jackowskiego, byłego przewodniczącego sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu, w sprawie sformułowań użytych wobec Ojca Świętego przez kierownika redakcji "Wiadomości" TVP S.A. W tej sprawie Krajowa Rada otrzymała 12 protestów od parlamentarzystów, przedstawicieli środowisk katolickich, stowarzyszeń kombatanckich oraz świata nauki. Sprawa była omawiana podczas posiedzenia KRRiT 17 maja 2001 roku. Krajowa Rada wyraziła poparcie dla stanowiska przedstawionego publicznie przez Przewodniczącego KRRiT, który stwierdził, że nagana jaką otrzymał kierownik redakcji „Wiadomości” za użycie niestosownych określeń wobec Papieża Jana Pawła II nie jest wystarczająca. Wypowiedź kierownika „Wiadomości” pokazała, że nie ma on pożądaných kwalifikacji, by pełnić tę funkcję.

9.15 Środowiska osób niepełnosprawnych złożyły protest w sprawie zmiany godzin nadawania programu pt. "Spróbujmy razem". Program emitowany jest w TVP S.A. o godzinie 7.30, co zadaniem piszących jest porą niedogodną. Przewodniczący KRRiT wystąpił do nadawcy o rozważenie możliwości zmiany tej pory na późniejszą. Nadawca poinformował, że program „Spróbujmy razem”, adresowany do środowiska osób niepełnosprawnych jest kontynuacją cyklu pt. „Tacy sami”, a sobotni ranek od lat jest tradycyjną porą jego emisji. Zapewnił, że przy opracowywaniu przyszłego układu programu ramowego opinie autorów wystąpienia zostaną wzięte pod uwagę.

9.16 Przedstawiciele organów samorządu terytorialnego w porozumieniu z senacką Komisją Ochrony Środowiska zwrócili się z postulatem o przeprowadzenie w telewizji publicznej kampanii na rzecz upowszechnienia w społeczeństwie idei segregacji odpadów. Przewodniczący KRRiT poparł tę inicjatywę, zaś media publiczne czynnie włączyły się w tę kampanię wspólnie z Ministerstwem Środowiska.

9.17 W kwietniu 2001 roku, w związku z kampanią prowadzoną przez dziennikarzy rozgłośni „RMF FM” w sprawie przedłużenia nadawcy prawa do tzw. rozszczepiania programu, wpłynęło do KRRiT ponad 1500 wystąpień zawierających protesty słuchaczy przeciwko odmowie przyznania tego prawa. Równocześnie ponad 1200 dziennikarzy ze 106 lokalnych i regionalnych stacji radiowych skierowało wystąpienia z wyrazami poparcia dla KRRiT w sprawie tej decyzji. Członkowie Krajowej Rady wielokrotnie publicznie wyjaśniali swoje stanowisko w tej sprawie.

9.18 W sprawie powszechnej dostępności transmisji finałów mistrzostw świata w piłce nożnej do KRRiT zwróciło się wielu widzów. Zdaniem Krajowej Rady interpretacja przepisów prezentowana przez Telewizję Polsat jest sprzeczna z prawem. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wspólnie z sejmową Komisją Kultury i Środków Przekazu podejmowała działania w celu zawarcia porozumienia pomiędzy Telewizją Polsat S.A. a Telewizją Polską S.A.

9.19 W sprawie zmiany koncesji dla Telewizji Niepokalanów zbiorowe wystąpienia do Krajowej Rady podpisało ponad 3000 osób. W maju 2001 roku Krajowa Rada upoważniła Przewodniczącego KRRiT do zmiany koncesji w zakresie zwiększenia limitu dziennego nadawania reklam (15%), zaś w lipcu KRRiT wyraziła zgodę na rozpowszechnianie programu telewizyjnego pod nazwą „Telewizja Niepokalanów Puls”.

9.20 W sprawie realizacji koncesji dla Radia Maryja, Krajowa Rada otrzymała łącznie 596 wystąpień, podpisanych przez 3327 osób. Nowa koncesja dla Radia Maryja, ważna na następne 7 lat, została podpisana 21 czerwca ubiegłego roku. Ponadto rozgłośnia otrzymała status nadawcy społecznego oraz prawo do rozpowszechniania programów w sposób rozsiewczy satelitarny.

X. BUDŻET KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

10.1 Z budżetu państwa pokrywane jest 100 % wydatków związanych z działalnością Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz jej Biura jako aparatu wykonawczego. Projekt planu zatrudnienia, dochodów i wydatków budżetowych Krajowej Rady na 2001 rok zakładał średnioroczne zatrudnienie w wysokości 159 etatów, dochody na poziomie 21 250 tys. zł oraz łączne wydatki w wysokości 30 069 tys. zł.

W trakcie prac planistycznych Sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu wniosowała do Komisji Finansów Publicznych o zmniejszenie Krajowej Radzie środków w wysokości 6 270 tys. zł na rozbudowę i budowę własnej siedziby. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych dokonała zmniejszenia budżetu Krajowej Rady o dalsze 4 794 tys. zł.

10.2 W Ustawie Budżetowej na 2001 rok poziom łącznych wydatków Krajowej Rady ustalony został w kwocie 19 005 tys. zł, z tego:

1) w rozdziale 75100 – Integracja z Unią Europejską	-	<u>290 tys. zł</u>
z tego:		
• świadczenia na rzecz osób fizycznych	-	80 tys. zł
• wydatki bieżące	-	210 tys. zł
2) w rozdziale 75101 – Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	-	<u>18 680 tys. zł</u>
z tego:		
• świadczenia na rzecz osób fizycznych	-	430 tys. zł
• wydatki bieżące	-	17 712 tys. zł
• wydatki majątkowe	-	538 tys. zł
3) w rozdziale 75195 – Pozostała działalność	-	<u>35 tys. zł</u>
z tego:		
• wydatki bieżące	-	35 tys. zł

Limit zatrudnienia dla osób objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń zatrudnionych w urzędach władzy państwowej – dla Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji ustalony został w wysokości 9 etatów, zaś średnioroczne zatrudnienie w Biurze KRRiT określone zostało na poziomie 150 etatów kalkulacyjnych, tj. na tym samym co w roku 2000.

Dochody budżetowe zostały ustalone w Ustawie Budżetowej na poziomie zgłoszenia KRRiT w kwocie 21 250 tys. zł.

10.3 Realizacja dochodów i wydatków budżetowych w ubiegłym roku analizowana była kwartalnie, a plan wydatków budżetowych był dostosowywany do potrzeb wynikających ze zmieniających się zadań i ulegał odpowiednim korektom wynikającym z przeniesienia środków pomiędzy paragrafami wydatków na podstawie decyzji Przewodniczącego KRRiT.

Ponadto, w związku z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta RP z 12 lutego 2001 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe decyzją Ministra Finansów z 6 czerwca 2001 roku budżet KRRiT uległ zmniejszeniu o 85 tys. zł.

W związku z koniecznością nowelizacji budżetu państwa uwzględniającej między innymi zmniejszenie wydatków w poszczególnych częściach budżetu, Minister Finansów zwrócił się do Przewodniczącego KRRiT w lipcu 2001 roku z prośbą o zgłoszenie propozycji ograniczenia wydatków KRRiT. Przewodniczący KRRiT zgłosił Ministrowi Finansów do zagospodarowania środki w łącznej kwocie 105 tys. zł. Decyzją Przewodniczącego KRRiT środki te zostały zablokowane.

10.4 Plan dochodów na 2001 rok wyniósł 21 250 tys. zł i obejmował dochody uzyskiwane z przyznawanych koncesji i wpisów do rejestru nadawców kablowych, to jest następujące pozycje:

- wpływy z opłat za koncesje radiowe i telewizyjne
(rozszerzenie lub zmiany) 20 600 tys. zł
- wpływy z opłat za telewizję kablową 650 tys. zł

W 2001 roku zrealizowane dochody wyniosły 24 340 155 zł, to jest około 114,5 % kwoty przyjętej w planie.

Na łączną kwotę uzyskanych dochodów budżetowych złożyły się wpływy z tytułu:

1. opłat koncesyjnych w łącznej wysokości 23 727 854 zł
2. opłat za wpisy do rejestru rozpowszechniania programów w sieciach kablowych 318 450 zł
3. kar za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji 140 566 zł
4. odsetek 83 856 zł
5. sprzedaży składników majątkowych 61 920 zł
6. rozliczeń z lat ubiegłych 5 836 zł
7. upomnień 906 zł
8. wynagrodzenia dla płatnika za wykonywanie zadań określonych przepisami prawa 767 zł

W ubiegłym roku zrealizowane zostały nieplanowane wcześniej dochody budżetowe między innymi z tytułu sprzedaży składników majątkowych, rozliczeń z lat ubiegłych, odsetek itp. na łączną kwotę 293 851 zł, które stanowiły ponad 1,2 % zrealizowanych dochodów ogółem.

Zaległości w opłatach za udzielone przez KRRiT koncesje radiowe i telewizyjne wyniosły na 31 grudnia 2001 roku – 478 332 zł. Ponadto do wpłacenia pozostały kary w łącznej kwocie – 647 400 zł nałożone przez Przewodniczącego KRRiT za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji.

10.5 W 2001 roku średnioroczne zatrudnienie zrealizowane zostało na poziomie 156,7 etatów kalkulacyjnych, natomiast przyjęty w planie stan zatrudnienia na 31 grudnia ubiegłego roku opiewał na 159 etatów, a wykonany został w wysokości 154 etaty (tj. w 96,9 %), z tego:

1) Członkowie KRRiT 9,00 etatów

2) Biuro KRRiT 145,00 etatów

z tego na stanowiskach:

- urzędniczych 139,75 etatów
- robotniczych i obsługi 5,25 etatów

Kadra kierownicza Biura KRRiT na dzień 31 grudnia 2001 roku wynosiła 22 osoby stanowiąc 15,2 % stanu ogółem pracowników i obejmowała:

- Dyrektora Biura KRRiT - 1 etat
- Dyrektorów Departamentów - 9 etatów
- Wicedyrektorów Departamentów - 10 etatów
- Naczelnika Samodzielnego Wydziału - 1 etat
- Kierującego Samodzielnym Zespołem - 1 etat

10.6 Średnie miesięczne wynagrodzenie osobowe Członków KRRiT w 2001 roku wyniosło 13 992 zł. bez wypłat jednorazowych związanych z zakończeniem kadencji przez 3 Członków KRRiT.

Średnie miesięczne wynagrodzenie osobowe pracowników Biura KRRiT w 2001 roku wyniosło 4 329 zł.

10.7 Wydatki budżetowe zrealizowane w 2001 roku wyniosły ogółem 18 807,7 tys. zł, to jest 99,0 % budżetu rocznego określonego w Ustawie Budżetowej (19 005 tys. zł). Natomiast w odniesieniu do planu po zmianach (18 920 tys. zł) poziom realizowanych wydatków wyniósł 99,4 %. Wydatki te stanowiły jednocześnie 99,96 % planu po zmianach pomniejszonego o kwotę 105 tys. zł (tj. środki zablokowane, które zostały zgłoszone przez Przewodniczącego KRRiT w lipcu ubiegłego roku do Ministra Finansów w celu ich zagospodarowania).

Na kwotę 18 807,7 tys. zł złożyły się wydatki poniesione w:

1) rozdziale 75100	-	<u>288,6 tys. zł</u>
z tego:		
• wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych	-	0,4 tys. zł
• wydatki bieżące	-	288,2 tys. zł
2) rozdziale 75101	-	<u>18 486,0 tys. zł</u>
z tego:		
• wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych	-	623,0 tys. zł
• wydatki bieżące	-	17 304,2 tys. zł
• wydatki majątkowe	-	558,8 tys. zł
3) rozdziale 75195	-	<u>33,1 tys. zł</u>
z tego:		
• wydatki bieżące	-	33,1 tys. zł

Realizację wydatków budżetowych w poszczególnych paragrafach przedstawia poniższe zestawienie:

w złotych

TREŚĆ	plan wg Ustawy	plan po zmianach	wykonanie	kol. 4:3	strukt. % udziału do kol. 4
1	2	3	4	5	6
Ogółem KRRIT	19 005 000	18 920^x 000[/]	18 807 652	99,4%	100,00 %
1. rozdział -75100 - razem	290 000	290 000	288 583	99,5%	1,53%
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	80 000	500	350	70,0%	0,00%
§ 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	80 000	500	350	70,0%	0,00%
Wydatki bieżące	210 000	289 500	288 233	99,6%	1,53%
§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	5 000	0	0	x	0,00%
§ 4300 Zakup usług pozostałych	81 000	103 000	102 525	99,5%	0,55%
§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	94 000	156 500	156 369	99,9%	0,83%
§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	30 000	30 000	29 339	97,8%	0,16%
2. rozdział 75101	18 680 000	18 595^x 000[/]	18 486 010	99,4%	98,29%
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	430 000	623 300	622 987	99,9%	3,31%
§ 3020 Nagrody i inne wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	60 000	79 000	78 751	99,7%	0,42%
§ 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	366 000	538 100	538 086	100,0%	2,86%
§ 3110 Świadczenia społeczne	4 000	6 200	6 150	99,2%	0,03%
Wydatki bieżące	17 712 000	17 412 700	17 304 215	99,4%	92,01%
§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	9 371 000	9 300 000	9 299 978	100,0%	49,45%
§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników sfery budżetowej	639 000	639 000	638 672	99,9%	3,40%
§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	1 581 000	1 424 000	1 423 984	100,0%	7,57%
§ 4120 Składki na Fundusz Pracy	244 000	239 200	239 121	100,0%	1,27%
§ 4140 Wpłaty na PFRON	20 000	21 000	20 903	99,5%	0,11%
§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	797 000	1 006 500	969 434	96,3%	5,15%

§ 4260 Zakup energii	59 000	61 100	61 017	99,9%	0,32%
§ 4270 Zakup usług remontowych	305 000	248 500	248 448	100,0%	1,32%
§ 4280 Zakup usług zdrowotnych	34 000	48 900	48 828	99,9%	0,26%
§ 4300 Zakup usług pozostałych	3 999 000	3 766 000	3 725 657	98,9%	19,81%
§ 4410 Podróże służbowe krajowe	120 000	106 100	91 003	85,8%	0,48%
§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	158 000	152 700	152 387	99,8%	0,81%
§ 4430 Różne opłaty i składki	115 000	127 300	127 244	100,0%	0,68%
§ 4440 Odpisy na ZFSS	97 000	99 600	99 597	100,0%	0,53%
§ 4480 Podatek od nieruchomości	5 000	4 800	4 354	90,7%	0,02%
§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	66 000	66 000	62 466	94,6%	0,33%
§ 4710 Fundusz dyspozycyjny	102 000	102 000	91 119	89,3%	0,48%
Wydatki majątkowe	538 000	559 000 ^y	558 808	100,0%	2,97%
§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0	31 000	30 826	99,4%	0,16%
§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	538 000	528 000	527 982	100,0%	2,81%
3.rozdział 75195 (wydatki bieżące)	35 000	35 000	33 060	94,5%	0,18%

^{x/} w tym zablokowane środki na kwotę 105 tys. zł zgłoszone Ministrowi Finansów przez Przewodniczącego KRRiT do zagospodarowania.

^{y/} zwiększenie wydatków majątkowych o 21 tys. zł dokonane zostało po uzyskaniu wcześniejszej akceptacji na powyższe Ministra Finansów, tj. zgodnie z art. 96 pkt 1 ustawy z 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych.

Przewodniczący
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
(-) Juliusz Braun

Warszawa, dnia 21 marca 2002 roku

INFORMACJA

O PODSTAWOWYCH PROBLEMACH

RADIOFONII I TELEWIZJI

SPIS TREŚCI

	str.
I. Stan radiofonii i telewizji w Polsce – fakty i liczby	1
A. Radiofonia i telewizja publiczna	1
1. Stan bazy technicznej radiofonii w Polsce	1
2. Monitoring techniczny radiowych nadawców publicznych	3
3. Stan bazy technicznej telewizji publicznej	4
4. Ocena możliwości rozwoju telewizyjnych sieci regionalnych w kontekście planowanego uruchomienia naziemnej telewizji cyfrowej	6
B. Radiofonia i telewizja koncesjonowana	6
1. Rynek nadawców radiowych w procesie ponownego udzielania koncesji	6
2. Warunki programowe i prawne w nowo wydanych koncesjach	13
3. Wyniki monitoringu technicznego radiowych nadawców koncesjonowanych	15
4. Rynek programów i „platform” satelitarnych	16
5. Rynek telewizji kablowych	17
C. Perspektywy rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej	19
1. Radiofonia cyfrowa	19
2. Telewizji cyfrowa DVB	20
II. Działalność programowa nadawców	22
A. Oferta programowa i widownia nadawców telewizyjnych w 2001 roku	22
1. Oferta programowa telewizji	22
2. Profile programowe poszczególnych nadawców: podobieństwa i różnice	31
3. Programy regionalne Telewizji Polskiej S.A.	32
4. Realizacja szczególnych zobowiązań programowych przez TVP S.A.	38
5. Realizacja poszczególnych zobowiązań programowych w programach regionalnych TVP S.A.	41
6. Audycje uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych w programach oddziałów terenowych telewizji publicznej w 2001 roku	43
7. Respektowanie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji w programach nadawców telewizyjnych i radiowych (art. 15 i 15a u.r.t.)	44
8. Wybrane koncesjonowane telewizyjne programy satelitarne	52
B. Oferta programowa nadawców radiowych w 2001 roku	57
1. Polskie Radio S.A.	57
2. Rozgłośnie regionalne radia publicznego	63
3. Respektowanie przez radiowych nadawców publicznych ustawy o radiofonii i telewizji	65
4. Realizacja szczególnych powinności radia publicznego (art. 21 ust. 2 pkt. 7, 7a, 8 ustawy o radiofonii i telewizji)	66
5. Audycje adresowane do mniejszości narodowych i grup etnicznych (art. 21 ust. 2 pkt. 9 ustawy o radiofonii i telewizji)	69
6. Tworzenie i rozpowszechnianie audycji oświatowych dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych (art. 25 ust. 2)	71
7. Widownia telewizyjna w Polsce w 2001 roku	73

III. Sytuacja finansowo-ekonomiczna nadawców publicznych	83
1. Przychody abonamentowe	83
2. Przychody z reklamy.....	89
3. Podstawowe wskaźniki finansowo-ekonomiczne w latach 1997 – 2001	96
4. Diety dla rad programowych w publicznej radiofonii i telewizji.....	106
5. Wpływy abonamentowe i ich podział na 2002 rok.....	107
IV. Analiza i perspektywy rozwoju rynku reklamowego	110
V. Międzynarodowy kontekst działalności radiowej i telewizyjnej	116
1. Przygotowania do nowelizacji „Dyrektywy o Telewizji bez Granic” oraz innych dyrektyw związanych z sektorem audiowizualnym.....	116
2. Za i przeciw konwergencji ciał regulujących	122
3. Prace grup ekspertów w Radzie Europy.....	128
4. Działalność Eureka Audiowizualnej i Europejskiego Obserwatorium Audiowizualnego	136

SPIS MAP

Mapy przedstawiające przybliżone zasięgi stacji publicznej radiofonii i telewizji:

- TVP 1
- TVP 2
- TV regionalna
- Polskie Radio – Program 1
- Polskie Radio – Program 2
- Polskie Radio – Program 3
- Polskie Radio – Program IV (Radio BIS)
- Polskie Radio – program regionalny

I. STAN RADIOFONII I TELEWIZJI W POLSCE – FAKTY I LICZBY

A. Radiofonia i telewizja publiczna

1. Stan bazy technicznej radiofonii w Polsce

Baza nadawcza

Radiofonia publiczna w Polsce to Polskie Radio S.A. – rozgłośnia centralna nadająca programy ogólnopolskie i program dla zagranicy oraz 17 spółek regionalnych nadających 17 różnych programów na obszarach swojego działania, określonych uchwałą KRRiT nr 497 z 1998 roku.

Polskie Radio S.A. dysponuje obecnie następującymi możliwościami nadawczymi:

- częstotliwością 225 kHz oraz 23 częstotliwościami (w tym 11 o mocy większej lub równej 1 kW) z zakresu 87,5 – 108 MHz dla emisji Programu 1;
- siecią ogólnopolską w zakresie 87,5 – 108 MHz funkcjonującą w oparciu o 42 stacje nadawcze (w tym 39 o mocy większej lub równej 1 kW), na których emitowany jest Program 2. Czasowo 6 stacji nadaje Program IV Radio Bis;
- siecią ogólnopolską w zakresie 87,5 – 108 MHz złożoną z 39 stacji nadawczych (w tym 37 stacji o mocy większej lub równej 1 kW) dla emisji Programu 3;
- częstotliwością 198 kHz z zakresu fal długich, zlokalizowaną w Raszynie oraz siecią nadawczą w zakresie 87,5 – 108 MHz o docelowym pokryciu powierzchniowym 65,2%, będącą w trakcie realizacji, złożoną obecnie z 25 stacji nadawczych (w tym 15 o mocy większej lub równej 1 kW), docelowo z 56 stacji nadawczych (w tym 39 o mocy większej lub równej 1 kW), dla emisji Programu IV Radia Bis. Czasowo Program IV Radia Bis jest dodatkowo nadawany z wykorzystaniem 6 stacji Programu 2.

Ponadto Polskie Radio dla potrzeb emisji poza granice kraju wykorzystuje kilkanaście częstotliwości krótkofalowych.

Regionalne sieci radia publicznego wykorzystują w sumie 70 stacji nadawczych, w tym 62 stacje o mocy równej lub większej od 1 kW.

W 2001 roku został uruchomiony przez Telekomunikację Polską S.A. jeden obiekt dużej mocy Białogard Sławoborze, w którym ulokowano trzy częstotliwości wykorzystywane przez Polskie Radio do emisji Programu 2, Programu 3 oraz programu regionalnego (Radio Koszalin S.A.).

Od początku 2001 roku Przewodniczący KRRiT wydał 25 decyzji w sprawie rezerwacji nowych częstotliwości i 9 w sprawie zmian technicznych warunków nadawania. Aktualne zasięgi programów ogólnopolskich i regionalnych radia publicznego przedstawiono na mapach stanowiących załącznik do Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w Polsce.

Baza studyjna

Radiofonia publiczna – 17 stacji regionalnych i Polskie Radio S.A. jest dość dobrze wyposażona w profesjonalny sprzęt wysokiej klasy, zwłaszcza w porównaniu ze sporą liczbą nadawców koncesjonowanych.

Wszystkie ośrodki radia publicznego są częściowo lub w całości skomputeryzowane, w szerokim i coraz to większym zakresie korzystają z urządzeń cyfrowych o doskonałej jakości (odtwarzacze CD, MD, magnetofony DAT, konsolety cyfrowe, cyfrowe urządzenia efektowe, cyfrowe procesory dźwiękowe, cyfrowe procesory emisyjne). Stopniowo następuje wymiana dotychczas używanych urządzeń analogowych na ich odpowiedniki cyfrowe. Wiele ośrodków korzysta z pracujących w sieci komputerowych stacji roboczych obsługujących emisję i częściowo produkcję. Na liście bieżących i planowanych zakupów standardowo widnieją pozycje takie jak serwery, koncentratory, routery, stacje robocze, cyfrowe rejestratory reporterskie.

Większość ośrodków ma też swoje strony lub witryny w internecie, wiele równoległe z emisją w eterze realizuje emisję w sieci internetowej w systemie „real audio”. Coraz powszechniej są wykorzystywane systemy łączy ISDN oraz cyfrowego dosyłu sygnałów do obiektów nadawczych. Wiele ośrodków próbuje jeszcze bardziej zmniejszyć koszty dosyłu przechodząc na cyfrowy dosył satelitarny.

Często ta właśnie, nowoczesna technologia, chociaż brzmi to paradoksalnie, jest słabą stroną stacji publicznych. Dzieje się tak, gdyż jest to technologia, która na obecnym etapie rozwoju pozwala konkurencyjnym nadawcom rozpoczynać działalność stosunkowo małym kosztem przy znacznie niższych kosztach własnych.

Do wyprodukowania i wyemitowania programu radiowego o jakości odpowiadającej transmisji FM (wcale niewygórowanej w porównaniu z wymogami CD, CD-SA, czy systemów Surround) wystarczy obecnie kilka komputerowych stacji roboczych (komputerów średniej klasy), półprofesjonalna aparatura źródłowa (odtwarzacze CD, MD, magnetofony kasetowe), nieco drobnego sprzętu i nadajnik. Całe tak zwane (często nieco na wyrost) studia emisyjne i produkcyjne zajmują w takim przypadku kilka pomieszczeń. Nadawca publiczny zaś, poza lepszymi komputerami i znacznie droższym, rzeczywiście profesjonalnym oprogramowaniem musi również w jakiś sposób utrzymywać to, co odziedziczył po latach dotychczasowej działalności.

Wiele ośrodków regionalnych, mieszczących się w obiektach wybudowanych w latach trzydziestych czy w latach pięćdziesiątych, musi rokrocznie inwestować duże sumy w modernizację budowlaną, adaptacje, utrzymywanie nadmiernie rozbudowanej i przestarzałej bazy technicznej, mimo stopniowego przechodzenia do bardzo zmienionej i wymagającej częstych aktualizacji nowej technologii radiowej. Jeszcze przed paru laty nowo zakupione stoły mikserskie czy magnetofony wystarczały na minimum 10 lat. Obecnie wymiana sprzętu komputerowego następuje przeciętnie co 1,5 – 2 lata.

Oddzielnym i specyficznym dla nadawców publicznych problemem jest problem archiwizacji posiadanych zasobów. Nadawcy komercyjni od początku działalności posługują się archiwami elektronicznymi (płyty CD, CD-R, MD), nadawcy publiczni mają olbrzymie fonoteki, które w wielu przypadkach zawierają bezcenne pozycje (płyty winylowe, kasety, taśmy ¼ cala). Często łączy się to z natychmiastowym przepisaniem na bardziej trwałe nośniki, a po przepisaniu wymaga profesjonalnie wykonanej rekonstrukcji. Wiąże się to z dodatkowymi, wcale nie małymi kosztami.

Bez wątpienia najnowocześniejszym ośrodkiem regionalnym i to na skalę europejską stanie się ośrodek w Koszalinie. Ośrodek ten (budowę obiektu zakończono w 2000 roku) stanowi połączenie najnowszej technologii radiowej ze specjalnie wybudowanymi pomieszczeniami o znakomitych parametrach eksploatacyjnych (w przypadku studiów – parametrach akustycznych). W tym roku ośrodek zostanie wyposażony w nowoczesne, całkowicie skomputeryzowane urządzenia. Do podobnych obiektów należy również niedawno oddana do użytku rozgłośnia w Krakowie. W kilku ośrodkach (Gdańsk, Olsztyn) realizowane są kolejne etapy wyposażania w sprzęt nowych lub dobudowanych obiektów.

2. Monitoring techniczny radiowych nadawców publicznych

W 2001 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zakupiła przyrząd pomiarowy francuskiej firmy Audemat, służący do pomiarów najważniejszych parametrów technicznych stacji radiowych. Po połączeniu z komputerem klasy PC przyrząd ten tworzy stacjonarne (desktop PC) lub przenośne (notebook PC) stanowisko pomiarowe, umożliwiające wykonywanie pomiarów oraz ich dalszą obróbkę. W Departamencie Techniki wykonano szereg pomiarów zarówno stacjonarnych (w kilku miejscach Warszawy), jak i pomiarów terenowych. W okresie od czerwca 2001 roku do grudnia 2001 roku pomierzono parametry techniczne stacji radiowych nadających program w Warszawie oraz okolicach Radomska, Częstochowy, Piotrkowa Trybunalskiego, Radomia, Krosna, Rzeszowa, Przemyśla, Sanoka, Lublina, Kielc, Sandomierza, Tarnobrzegu, Knurowa, Raciborza, Wodzisławia Śląskiego, Pszczyny, Bielska-Białej, Zabrze, Bytomia, Katowic oraz Łodzi.

Przyrząd, który odpowiada wymaganiom wszystkich niezbędnych norm europejskich, umożliwia między innymi pomiar poziomu natężenia pola w zakresie od -100 do +23 dBm (+7 do +130 dB μ V), dewiacji sygnału MPX w zakresie od 0 do 150 kHz, dewiacji sygnału pilota stereo (od 0 do 15 kHz) oraz poziomu sygnałów m.cz. w dowolnie wybranych kanałach i ich kombinacjach.

Standardowy monitoring techniczny polega na wykonaniu skanowania – odbiornik wykrywa wówczas wszystkie stacje odbierane w danym miejscu - a następnie na pomiarze natężenia pola badanych stacji i pomiarze parametrów technicznych odbieranego sygnału – dewiacji sygnału MPX, gęstości modulacji, wartości szczytowych sygnału MPX i ewentualnie parametrów akustycznych sygnału po demodulacji. Pomiarzy te służą bezpośrednio do oceny słyszalności danej stacji w miejscu pomiaru, pozwalają też, przy znajomości parametrów nadajnika i systemu antenowego, na pośrednią ocenę charakterystyki promieniowania oraz ocenę wpływu sąsiednich stacji. Pomiarzy wykonywane zestawem Audemat-notebook zainstalowanym w samochodzie mają tę zaletę, że dość dokładnie aproksymują rzeczywiste warunki odbioru mierzonych stacji, z jakimi ma do czynienia przeciętny słuchacz (zwłaszcza zmotoryzowany).

Bardzo ważnym parametrem jest wartość dewiacji sygnału MPX, która nie powinna w żadnym przypadku przekraczać ± 75 kHz. Już w tym miejscu należy stwierdzić, że w większości przypadków zarówno u nadawców publicznych, jak i koncesjonowanych ten parametr (wpływający istotnie na zakłócenia sąsiednich stacji) ma znacznie przekroczoną wartość, często dwukrotnie powyżej normy.

W Warszawie sygnały nadawców publicznych na ogół spełniają kryteria dopuszczalnych wartości parametrów technicznych nadawania. W innych miastach Polski sygnały nadawców publicznych nie są już tak doskonałe, przy czym zjawisko niedotrzymywania parametrów technicznych jest zdecydowanie rzadsze w przypadku, jeśli korzystają oni z usług profesjonalnego operatora, jakim jest TP EmiTel.

Pojawiające się przykłady przekraczania przez nadawców wartości granicznych poszczególnych parametrów nadawanego sygnału przemawiają za koniecznością wykonywania takich pomiarów. Nabiera to szczególnego znaczenia w tych miejscach, gdzie nadaje duża grupa blisko siebie (na osi

częstotliwości) rozmieszczonych stacji. Pomiary te również służą do zweryfikowania płynących ze strony nadawców skarg o zbyt małych lub zbyt zakłóconych sygnałach. Obecnie sytuacja w eterze wymaga kontrolowania nadawców, zarówno publicznych, jak i koncesjonowanych, ponieważ przy tak dużej liczbie stacji pojawiają się nieuchronnie problemy z zasięgiem zmniejszonym wskutek zakłóceń innych stacji. Najprostszym, ale i najgorszym sposobem na „podkreślenie obecności w eterze” jest „ciche” zwiększenie mocy nadajnika oraz przemodulowanie. Wiąże się to z natychmiastowym niemal odzewem pozostałych nadawców, reagujących w identyczny sposób, co ponownie zwiększa poziom wzajemnych zakłóceń. Dobrą stroną akcji monitoringu technicznego są pozytywne zazwyczaj reakcje nadawców, którzy korygują nastawy swoich nadajników lub decydują się na zakup nowego procesora emisyjnego.

3. Stan bazy technicznej telewizji publicznej

Baza nadawcza

Telewizja publiczna nadaje dwa programy ogólnopolskie i 12 regionalnych oraz jeden program przeznaczony dla odbiorców za granicą pod nazwą TV Polonia.

Do nadawania pierwszego programu TVP1 Telewizja Polska S.A. wykorzystuje 174 kanały, w tym 40 z mocą promieniowaną równą lub większą od 10 kW. Program pierwszy dociera drogą naziemną do 99,3% ludności kraju.

Program TVP2 wykorzystuje 163 kanały, w tym 51 z mocą równą lub większą od 10 kW. Program dociera do 99,1% ludności.

Programy regionalne przy wykorzystaniu 26 kanałów, w tym 15 kanałów z mocą promieniowaną równą lub większą od 10 kW docierają do 66,8% ludności. Zapewnia to pokrycie powierzchniowe programem TVP1 w 98,0%, programem TVP2 w 97,9% i programem regionalnym w 45,5%.

Pokrycie powierzchniowe poszczególnymi programami zostało zobrazowane na mapkach wykonanych przez Oddział Wrocławski Instytutu Łączności załączonych do Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w Polsce.

W 2001 roku nieznacznie wzrosło pokrycie programami TVP1 i TVP2, ponieważ został uruchomiony obiekt dużej mocy, a mianowicie Białogard - Sławoborze. Pokrycie programami regionalnymi wzrosło dzięki kanałom telewizyjnym w Kaliszu, Olsztynie, Opolu, Przemyślu, Ciechanowie i Kazimierzu Dolnym. Ponadto zmieniono parametry niektórych stacji. W sumie w 2001 roku wydano 32 decyzje administracyjne dotyczące telewizji publicznej.

W 2001 roku oddano do użytku obiekt nadawczy dużej mocy Białogard Sławoborze. W 2002 roku przewidywane jest oddanie do użytku obiektów nadawczych Opoczno - Przysucha, Żagań - Wichów, Ostrołęka, Szczawnica – Przehyba. W dalszej perspektywie przewidywana jest budowa obiektów nadawczych: Łódź - Dąbrowa, Gniezno – Kopaszyn, Krynica – Maślana Góra, Warszawa.

Dla tych obiektów przewidziane zostały kanały do retransmisji programów: 1 i 2 TVP S.A. Dla programu regionalnego tworzonego przez Oddziały Terenowe TVP S.A. brakuje nowych kanałów telewizyjnych, które mogłyby zostać uruchomione na nowo oddanych obiektach nadawczych. Oddanie do użytku wymienionych obiektów zakończy proces przyznawania kanałów telewizji naziemnej dla nadawania analogowego. Następnym etapem rozwoju telewizji naziemnej będzie nadawanie cyfrowe. Wprowadzenie telewizji cyfrowej DVB-T poza powszechnie znanymi zaletami umożliwi przede wszystkim zwiększenie zasięgu telewizji regionalnej, a w dalszym zaś etapie poszerzenie oferty telewizyjnej.

Baza studyjna

Telewizja Polska S.A. oprócz centralnego ośrodka w Warszawie posiada oddziały terenowe w Warszawie oraz w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie i Wrocławiu. Telewizja Polska dysponuje łącznie 41 studiami. Najwięcej spośród nich -13 studiów znajduje się w Warszawie. Pozostałe 28 studiów znajduje się w oddziałach terenowych. Struktura studiów rozkłada się następująco: 23 studia produkcyjne, 9 studiów szybkiego przebiegu oraz 9 studiów emisyjnych.

Telewizja Polska posiada 22 wozy transmisyjne z pełnym wyposażeniem umożliwiającym rejestrację obrazu i dźwięku oraz 11 wozów łączowych umożliwiających szybki przekaz obrazu z terenu miasta. Ponadto dysponuje czterema wozami SNG, które umożliwiają szybki przekaz obrazu i dźwięku za pośrednictwem satelity.

Produkcja programów w Telewizji Polskiej oparta jest na systemie analogowym PAL, który stopniowo jest wypierany przez cyfrowy component szeregowy SDI. W Warszawie w tym systemie pracują trzy studia, a w oddziałach terenowych sześć studiów.

4. Ocena możliwości rozwoju telewizyjnych sieci regionalnych w kontekście planowa-nego uruchomienia naziemnej telewizji cyfrowej

Programy regionalne telewizji publicznej są nadawane z wykorzystaniem 26 stacji, co zapewnia 66,8% pokrycie ludnościowe kraju. W 2001 roku zostały uruchomione 6 nowych stacji w następujących lokalizacjach: Kaliszu, Olsztynie, Opolu, Ciechanowie, Kazimierzu Dolnym i Przemysłu.

Wprowadzony w kraju w 1999 roku nowy podział administracyjny spowodował zwiększenie liczby wniosków Zarządu TVP S.A. kierowanych do Krajowej Rady o powiększenie zasięgu nadawania programów regionalnych. Działania Zarządu TVP S. A. w tej sprawie nasiliły się po podjęciu decyzji o zmianie profilu programów regionalnych. Niestety KRRiT nie ma możliwości realizacji tych wniosków, ponieważ nie dysponuje wolnymi kanałami i nie należy się spodziewać zmiany tej sytuacji w najbliższym czasie.

Pojedyncze nowe stacje mogą się pojawić po dokonaniu weryfikacji pokrycia kraju programem 1 i programem 2 telewizji publicznej, oraz ocenie konieczności uzupełnienia sieci wykorzystywanych do emisji tych programów o stacje zapisane w uchwale KRRiT nr 171 z 1995 roku, a także o stację Bytów, dla której Minister Łączności przekazał kanały ze wskazaniem przeznaczenia dla programu 1 i 2 TVP S.A., a które dotychczas nie zostały uruchomione. Weryfikacja powinna objąć następujące stacje: Czersk, Gniezno, Hajnówka, Krynica/ Maślana Góra, Lidzbark Warmiński, Opoczno, Ostrołęka, Szczawnica, Wodzisław i Żagań. Krajowa Rada nie ma możliwości technicznych dokonania weryfikacji, którą może dokonać Urząd Regulacji Telekomunikacji we współpracy z Telewizją Polską S.A.

Po dokonaniu ww. weryfikacji KRRiT w porozumieniu z URT podejmie decyzję co do sposobu wykorzystania ewentualnie zwolnionych kanałów. Czy kanały te zostaną przeznaczone do nadawania analogowego czy też do nadawania cyfrowego? Zgodnie bowiem z uchwałą KRRiT nr 550 z 2000 roku, w 2002 roku przewidywane jest uruchomienie naziemnej telewizji cyfrowej.

Dalszy rozwój sieci służącej do nadawania programów regionalnych będzie możliwy z chwilą wprowadzenia naziemnej telewizji cyfrowej DVB-T.

B. Radiofonia i telewizja koncesjonowana

1. Rynek nadawców radiowych w procesie ponownego udzielania koncesji

Kształt radiowego rynku nadawców koncesjonowanych nie uległ zasadniczym zmianom w procesie ponownego udzielania koncesji. Krajowa Rada stworzyła podstawy prawne dla dalszej działalności nadawczej większości podmiotów wykonujących koncesje na program radiowy, jedynie w nielicznych przypadkach odmawiając pozytywnego rozpatrzenia wniosków dotychczasowych nadawców.

Nadawcy o zasięgu ogólnokrajowym: RMF FM i Radio ZET

Krajowa Rada pozytywnie rozpatrzyła wnioski o udzielenie koncesji dla koncesjonowanych nadawców o zasięgu ogólnokrajowym: RMF FM i Radia ZET decydując jednocześnie o ograniczeniu możliwości eksploatacji lokalnych rynków reklamowych przez te stacje. Nadawcy ogólnokrajowi na mocy nowych koncesji mają za zadanie tworzyć jednolity program radiowy, pozbawiony tzw. „rozszczepeń” czyli lokalnych pasm programowych. Decyzja ta była podyktowana troską Krajowej Rady o rozwój innych sektorów rynku radiowego, w tym w szczególności nadawców lokalnych, którym w oczywisty sposób trudno jest konkurować z RMF FM czy Radiem ZET. Stacje ogólnopolskie są niekwestionowanymi liderami na rynku radiowym, których pozycję buduje zasięg techniczny programu, profesjonalna obsługa agencji reklamowych oraz dysponowanie środkami finansowymi umożliwiającymi prowadzenie skutecznych kampanii promocyjnych, a także siedmioletnia tradycja w tworzeniu wizerunku programowego i marketingowego.

Decyzja o likwidacji tzw. rozszczepeń spotkała się ze zdecydowaną, negatywną reakcją RMF FM. Nadawca kwestionował zasadność takiego rozstrzygnięcia wskazując, że jego efektem będzie zubożenie warstwy informacyjnej programu o elementy informacji i publicystyki poświęcone sprawom lokalnym i w konsekwencji utrata popularności stacji. Krajowa Rada uznała, że oferta programowa tworzona przez nadawców lokalnych, w tym także regionalnych rozgłośni radia publicznego, których podstawowym zadaniem jest informowanie i komentowanie faktów i zjawisk istotnych z punktu widzenia lokalnej społeczności, w wystarczający sposób zapewnia dostęp do informacji i otwarty, pluralistyczny charakter radiofonii o zasięgu lokalnym i regionalnym.

Ze względu na niedługi okres funkcjonowania nowych zasad eksploatacji rynku reklamowego przez RMF FM i Radio ZET, trudno obecnie jednoznacznie ocenić, czy ich wprowadzenie wpłynęło na poprawę sytuacji finansowej sektora nadawców lokalnych. Jednak w dłuższej perspektywie Krajowa Rada spodziewa się pozytywnych efektów decyzji o zakazie rozszczepeń programu przez RMF FM i Radio ZET - wzmocnienia małych stacji i podniesienia atrakcyjności ich oferty programowej.

Analizując pozycję nadawców o zasięgu ogólnokrajowym można stwierdzić, że zakaz tzw. rozszczepeń nie spowodował zapowiadanego przez zainteresowanych istotnego spadku słuchalności ich programów ani też wpływów z reklamy.

Warto natomiast odnotować fakt zauważalnego odchodzenia nadawców koncesjonowanych ogólnokrajowych, szczególnie RMF FM, od uniwersalnego programu, na który składają się różnorodne gatunki i audycje radiowe oraz różnorodna tematyka, w kierunku programu muzyczno – rozrywkowego. Można przypuszczać, że powodem tej ewolucji programowej jest rozwój innych

form dystrybucji informacji (internet, wyspecjalizowane programy telewizyjne) oraz rosnąca konkurencja ze strony muzycznych stacji lokalnych działających w grupie stacji należących do AGORY S.A. i ESKI S.A. Nie oznacza to bynajmniej odstępowania nadawców ogólnokrajowych od warunków określonych w koncesjach, lecz profilowanie programu poprzez inne niż dotychczas rozłożenie akcentów programowych.

Program nadawców ogólnokrajowych jest dostępny prawie na całym obszarze kraju, jednak ze względu na spadek zasięgu niektórych stacji nadawczych, spowodowany wykorzystywaniem nowych częstotliwości oraz zwiększeniem mocy częstotliwości użytkowanych przez innych nadawców, RMF FM i Radio ZET sygnalizują Krajowej Radzie potrzebę zmian w części technicznej koncesji. Minister Łączności uzgadniając ogłoszenie sieci RMF i Radia ZET usunął z nich tzw. częstotliwości dubeltowe uznając je za zbędne z punktu widzenia pokrycia sygnałem powierzchni kraju. Obecnie nadawcy występują do Krajowej Rady z wnioskami o powtórne przyznanie tych częstotliwości jako wypełniających luki w zasięgu. Krajowa Rada analizuje zasadność tych wystąpień i w niektórych przypadkach kieruje do Prezesa URT prośby o uzgodnienie ogłoszeń uzupełniających, tak aby umożliwić nadawcom uczestniczenie w postępowaniu o rozszerzenie koncesji.

Spółki RMF FM i Radio ZET nie dokonywały w procesie ponownego udzielenia koncesji zmian w strukturze własności. Już po otrzymaniu koncesji RMF FM zwróciło się o wyrażenie zgody na objęcie przez spółkę Broker z siedzibą w Krakowie 100% udziałów. Krajowa Rada uznając wkład organizacyjny i finansowy spółki Broker w realizację koncesji wyraziła zgodę na tę zmianę. W ten sposób Fundacja Komunikacji Społecznej z siedzibą w Krakowie, uczestnicząca jako udziałowiec w podmiocie koncesjonariusza, ostatecznie wycofała się ze spółki RMF FM.

Skład spółki Radio ZET nie podlegał przekształceniom – 100% udziałów posiada EUROZET spółka z o.o. w której 40% udziałowcem zagranicznym jest EDI POLAGNE S.A. a 9% KANOKO HOLDING B.V.

Spółka RMF FM nie posiada bezpośrednio udziałów w spółkach wykonujących inne koncesje radiowe, natomiast grupa osób zawodowo związanych z RMF FM stworzyła spółkę TEAM, która posiada obecnie 50% udziałów w Multimedia sp. z o.o. – podmiocie inwestującym w lokalne stacje radiowe.

Spółka Radio ZET również bezpośrednio nie uczestniczy w organizacjach innych podmiotów realizujących koncesje radiowe. Jednakże jej właściciel EUROZET sp. z o.o. posiada 49 % udziałów w Radiostacja sp. z o.o., która nadaje program o tej nazwie.

Inwestowanie w innych niż ogólnokrajowych sektorach radiowych jest naturalnym zjawiskiem rozszerzania pola działalności dla posiadających już ugruntowaną pozycję nadawców ogólnokrajowych. Otwartym problemem dla Krajowej Rady pozostaje jednak stworzenie ram dla tej aktywności w celu zachowania równowagi i otwartego, pluralistycznego charakteru radiofonii w Polsce.

Nadawca społeczny - Radio Maryja

Zgromadzenie Ojców Redemptorystów – nadawca programu Radio Maryja otrzymało nową koncesję w kształcie odpowiadającym projektowi optymalizacji sieci przygotowanemu we współpracy Krajowej Rady, Ministerstwa Łączności i Państwowej Agencji Radiokomunikacji. Powstały z początkiem 2001 roku Urząd Regulacji Telekomunikacji konsekwentnie realizował ten projekt prowadząc uzgodnienia międzynarodowe w celu zniesienia niektórych ograniczeń dla stacji wchodzących w skład tej sieci, co umożliwiło Krajowej Radzie w marcu tego roku podjęcie, na wniosek nadawcy uchwał dotyczących dalszych zmian i korekt w celu zwiększenia zasięgu technicznego programu Radia Maryja. W nowej koncesji Ojcowie Redemptoryści uzyskali także prawo do satelitarnego rozpowszechniania programu.

Ojcowie Redemptoryści po uzyskaniu koncesji wystąpili o nadanie Radiu Maryja statusu nadawcy społecznego. Krajowa Rada uznając, że program ten spełnia wymogi ustawy o radiofonii i telewizji wydała decyzję pozytywną. Radio Maryja z mocy ustawy zostało zwolnione z wniesienia opłaty koncesyjnej, a także w przyszłości od skutków finansowych decyzji zwiększających liczbę odbiorców programu.

Nadawca społeczny nie nadaje reklam i audycji sponsorowanych. Realizuje program, którego celem jest upowszechnianie działalności wychowawczej i edukacyjnej, działalność charytatywna, respektowanie chrześcijańskiego systemu wartości za podstawę przyjmując uniwersalne zasady etyki oraz zmierzanie do ugruntowania tożsamości narodowej.

Program Radia Maryja określony w koncesji ma charakter społeczno - religijny czego odzwierciedleniem są szczegółowe zapisy dotyczące obowiązkowej emisji audycji realizujących cele ustawowe i koncesyjne.

Rada Etyki Mediów w oświadczeniu wydanym po terrorystycznych zamachach na amerykańskie miasta wyraziła sprzeciw wobec treści i tonu wielu audycji publicystycznych wyemitowanych na antenie Radia Maryja. Media powinny szczególnie unikać wszystkiego, co godzi w ludzką solidarność i braterstwo, co sieje nienawiść. Akcenty szowinizmu narodowego i antysemityzmu są – zdaniem Rady Etyki Mediów – szkodliwe społecznie, a na antenie radia katolickiego szczególnie dziwią i oburzają, gdyż przeczą wartościom ewangelicznym.

Rozgłoszenie ponadregionalne

Obecnie w Polsce działają 3 rozgłoszenie ponadregionalne: Wawa, Radiostacja i TOK FM. Rozproszony kształt sieci nadajników (duże miasta) tych stacji nie ulegał w minionym roku istotnym zmianom. Zadaniem programów, o których mowa jest uzupełnianie oferty tworzonej przez stacje ogólnokrajowe i lokalne toteż ich rozwój następuje tam, gdzie potrzeby innych kategorii nadawców są zaspokojone. Brak wolnych częstotliwości pozostaje zatem podstawową przeszkodą w rozwoju stacji ponadregionalnych.

Nowatorskie i trudne do realizacji programy wyspecjalizowane w przypadku Radiostacji i TOK FM wymagają ponoszenia przez koncesjonariuszy wysokich kosztów. Z tego powodu Krajowa Rada zdecydowała się na udzielenie koncesji dla Radiostacji spółka z o.o., w której 49% udziałowcem jest EUROZET - właściciel Radia ZET. Jednocześnie Krajowa Rada precyzyjnie określiła charakter tego programu jako wyspecjalizowany, skierowany do młodzieży w wieku 15-25 lat i nałożyła na nadawcę szczegółowe obowiązki służące jego realizacji. Niszowa oferta programowa Radiostacji cieszy się dużą popularnością wśród młodzieży, szczególnie ze względu na format muzyczny i specyficzny sposób prowadzenia programu przez dziennikarzy i prezenterów. Radiostacja jest także organizatorem wielu imprez i koncertów dla młodzieży.

Koncesja dla Radiostacji została wydana na 5 lat .

Nową koncesję otrzymała także Wawa – nadawca, który rozwinął swoją działalność z rynku lokalnego w Warszawie i obecnie dociera do słuchaczy w 13 miastach w Polsce. Na mocy poprzedniej koncesji Wawa nadawała pasma lokalne dla słuchaczy w Warszawie równoległe z tzw. programem sieciowym dla pozostałych miast. Nowa koncesja wyklucza takie możliwości. Po okresie trudności ekonomicznych Wawa znajduje się w fazie inwestycji technologicznych, których zadaniem jest podniesienie atrakcyjności i jakości programu. Stabilizację ekonomiczną Wawa osiągnęła poprzez wprowadzenie planu restrukturyzacji oraz dobrą współpracę z zagranicznym partnerem - niemiecką spółką EUROCAST posiadającą 33% w organizacji koncesjonariusza. Wawa wykonuje, tak jak dotychczas, koncesję na nadawanie programu uniwersalnego, w którym obecne są różne gatunki i audycje radiowe

oraz różnorodna problematyka. Jednak w pozostałym, nieokreślonym przez wymagania koncesyjne czasie nadawania, podobnie jak inni nadawcy, niezależnie od kategorii i zasięgu technicznego, Wawa realizuje program muzyczny, o czym świadczą jej kampanie promocyjne oraz oprawa antenowa.

O ile Wawa i Radiostacja zyskując poważnego partnera osiągnęły stabilizację, to Inforadio sp. z o. o. wykonawca koncesji TOK FM, boryka się z różnymi problemami. Podstawowym jest znalezienie właściwej formuły do realizacji wyspecjalizowanego charakteru programu określonego w koncesji jako informacyjno – publicystyczny. Wśród pierwotnych udziałowców spółki Inforadio jedynie Spółdzielnia Pracy - Polityka jest zaangażowana w tworzenie programu TOK FM. Spółdzielnię w tym działaniu wspierają mniejszościowi udziałowcy w Spółce: Agora i INFOR. W ostatnim okresie zainteresowanie uczestnictwem w koncesji okazała ITI sp. z o.o., współwłaściciel TVN. Jednak już po wyrażeniu zgody przez Krajową Radę, ITI wycofała swoją ofertę zakupu udziałów w Inforadio. Program TOK FM jest kosztochłonny. Obecnie koszty jego tworzenia pokrywają pożyczki od udziałowców. Między nadawcą a Krajową Radą toczą się rozmowy na temat zmiany kształtu koncesji oraz struktury udziałowej spółki Inforadio. Krajowa Rada mając na względzie przesłanki udzielenia koncesji dla programu informacyjno – publicystycznego nie widzi możliwości ewolucji programowej koncesji TOK FM. Także zmiany właścicielskie polegające na uzyskaniu przez AGORĘ statusu tzw. pierwotnego udziałowca, a co za tym idzie prawa do nabycia wszystkich udziałów w spółce, nie zostały przez Krajową Radę zaakceptowane. Do zakończenia czasu wykonywania koncesji TOK FM pozostało jeszcze 2 lata. Koncesjonariusz zadeklarował, że niezależnie od decyzji Krajowej Rady w sprawach prawnych i programowych zamierza wykonywać koncesję aż do jej wygaśnięcia.

Muzyczne rozgłośnie grupy AGORA S.A. i ESKA S.A.

Proces koncentracji na rynkach lokalnych zaowocował powstaniem dwóch silnych grup właścicielskich wykonujących koncesje na nadawanie programów muzycznych.

Najbardziej czytelną obecnie strukturę mają rozgłośnie używające wspólnej nazwy ESKA należące do Spółki ESKA S.A. z siedzibą w Warszawie. Właścicielem jej są Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe S.A. W grupie ESKA działa obecnie 20 samodzielnych programów radiowych o zasięgach lokalnych, nadawanych głównie w dużych miastach. Większość dotychczas związanych kapitałowo z ESKA S.A. lub bezpośrednio z ZPR S.A. spółek lokalnych uległo likwidacji. Sieć jest koordynowana programowo, organizacyjnie i finansowo przez swojego właściciela i realizuje przeważnie programy muzyczne z elementami lokalnej informacji i publicystyki. Tworząc jednolity wizerunek marketingowy ESKA zabiega również o identyfikację przez słuchacza jako medium lokalne. Służą temu rozmaite akcje promocyjne i konkursy antenowe. Programowo sieć wspierana jest przez profesjonalny news-room spółki SUPER FM należącej także do holdingu ZPR S.A. Infrastruktura techniczna grupy ESKA jest obecnie własnością innej spółki należącej do ZPR S.A – Time&Spice Media House, która obsługuje ESKE także od strony sprzedaży czasu reklamowego.

Odtworzona w nowych koncesjach grupa ESKA buduje swoją pozycję rynkową w oparciu o informacje ogólnokrajowe, serwisy lokalne i jednolity format muzyczny – przeboje lat 80, 90 i współczesne.

Rozwój drugiej grupy stacji muzycznych wspieranych kapitałowo przez AGORA S.A. przebiega nie mniej dynamicznie. AGORA jest obecna jako udziałowiec w 17 stacjach lokalnych, również w większości nadających swój program w dużych miastach. Odmiennie od ESKI, AGORA realizuje swój projekt także jako udziałowiec mniejszościowy lub w oparciu o umowy producenckie i programowe. Stacje związane z AGORĄ zmieniają charakter programu odchodząc od informacji i publicystyki oraz innych bogatszych form radiowych. Niskonakładowe programy radiowe tworzone w grupie AGORA mają uboższą strukturę gatunkową i niewielką ilość audycji

słownych. Dominujący format muzyczny w tej grupie rozgłośni to przeboje polskie i zagraniczne, nie nowsze niż pięćdziesiąt lat.

AGORA nie buduje wspólnego wizerunku rozgłośni poprzez używanie jednej nazwy programu, choć widoczne jest pewne dążenie do ujednoczenia poprzez włączanie jako elementu do nazwy wartości częstotliwości np. POP 93,6 FM.

Krajowa Rada widzi miejsce dla muzycznych stacji AGORY na radiowych rynkach lokalnych jednakże obecność tego podmiotu i tej oferty programowej w większej liczbie rozgłośni w danym mieście, zdaniem Krajowej Rady, jest niepożądane z punktu widzenia zachowania pluralizmu i różnorodności programowej. Z tego względu Krajowa Rada odmówiła ponownego udzielenia koncesji dla spółki Twoje Radio z Wałbrzycha z udziałem AGORY (nadajniki w Opolu i Wałbrzychu) oraz nie wyraziła zgody na sprzedaż AGORZE 100% udziałów w spółce Radio POMOŻE z Bydgoszczy przez dotychczasowego koncesjonariusza.

Dotychczas w ramach ponownego udzielenia koncesji spółki związane właścicielsko z AGORĄ otrzymały 5 koncesji w: Krakowie, Częstochowie, Wrocławiu, Nowym Sączu, Skawinie k/Krakowa i Łomiankach k/Warszawy. Następne stacje tej grupy będą występowały o koncesje w kolejnych ogłoszeniach zgodnie z terminem wygasania dotychczasowych koncesji.

Obecność stacji muzycznych AGORY i ESKI w poszczególnych miastach jest limitowana przez Krajową Radę, która jedynie na dużych rynkach zgadza się na obecność tych podmiotów w więcej niż jednej stacji radiowej. Warunkiem wyrażenia zgody jest odmienność programowa, tak jak w przypadku Warszawy gdzie AGORA występuje jako udziałowiec w spółkach: IM 40 – Radio POGODA (złote przeboje), ROM sp. z o.o. – Radio Klasyka 103,7 (muzyka klasyczna i filmowa) oraz Radio Mazowsze sp. z o.o. (program lokalny).

Podwójna obecność ESKA ma miejsce w Toruniu : Radio Toruń sp. z o.o. - RADIO TORUŃ (program lokalny) i ESKA TORUŃ (przeboje lat 80, 90 i współczesnych) oraz w Poznaniu ESKA POZNAŃ (przeboje lat 80, 90 i współczesnych) oraz SUPER FM (przeboje od lat 70-tych do współczesności).

Stacje diecezjalne Kościoła Katolickiego

a) stacje współpracujące ze Spółką Producentką PLUS

Grupę stacji współpracujących ze Spółką Producentką PLUS tworzy 24 nadawców diecezjalnych i archidiecezjalnych. Koncepcja współpracy programowej w oparciu o Spółkę Producentką PLUS, w której 50% udziałów ma Episkopat Polski, napotkała na istotne problemy finansowe i organizacyjne. Spółka PLUS poszukuje strategicznego partnera, który pomógłby przeprowadzić niezbędne inwestycje pozwalające na konkutowanie grupy PLUSA z innymi uczestnikami rynku reklamowego. Od 1998 roku spółka PLUS przesyła satelitarnie radiostacjom diecezjalnym produkowane przez nią audycje (ogólnokrajowe serwisy informacyjne, pasma informacyjno – publicystyczne, wywiady z politykami itp.) Dotychczas obecność programu wspólnego na poszczególnych antenach wynosiła od 40% do 80%. Obecne zapisy koncesyjne umożliwiają także emisję wspólnych pasm programowych, jednak ich udział w dobowym czasie nadawania nie może przekraczać 50%, a zatem połowa programu musi powstawać w redakcjach lokalnych.

b) stacje działające samodzielnie

Niektórzy nadawcy kościelni działają samodzielnie, nie korzystając z produkcji PLUSA. Do tej grupy należą: Radio FARA – Rozgłośnia Archidiecezji Przemyskiej, Katolickie Radio Rodzina, Radio Katolickie Diecezji Kaliskiej, Diecezjalne Radio Nadzieja, Katolicka Rozgłośnia Radiowa FIAT, Katolickie Radio Radomskie AVE, Katolickie Radio Podlasie, Radio Warszawa-Praga, Katolickie Radio Zamość, Katolickie Radio Quo Vadis, Radio Katolickie Zbrosza Duża, VIA – Katolickie Radio Rzeszów, Anioł Beskidów – Beskidzkie Radio Katolickie, Katolicka Rozgłośnia Diecezji Pelplińskiej – Radio Głos, Radio Niepokalanów, Katolickie Radio Ciechanów, Program Radia Jasna Góra.

Wszystkie programy tworzone przez jednostki Kościoła katolickiego w Polsce działają już w oparciu o nowo wydane koncesje.

Stacje innych wyznań

Do słuchaczy wyznania ewangelickiego kieruje swój program Radio CCM prezentujące muzykę chrześcijańską różnych nurtów. CCM wspierane finansowo przez Stowarzyszenie Deo Recordings nadaje swój program w Ustroniu, Cieszynie, Gliwicach i Oświęcimiu. CCM ma zamiar także nadawać odrębny program w Białymstoku na częstotliwości użytkowanej między godz. 16.00. a 18.00 przez prawosławne Radio ORTODOXIA należące do Prawosławnej Diecezji Białostocko – Gdańskiej. Charakter chrześcijański deklaruje również Radio MAZURY w Ostródzie prowadzone przez Fundację Pomocy Chrześcijańskiej.

Stacje akademickie

Obecnie w Polsce działa 7 nadawców, których koncesje mają charakter wyspecjalizowany – skoncentrowany na problemach i działalności środowiska akademickiego. Programy te są ściśle związane z życiem uczelni. Zazwyczaj posiadają ograniczony zasięg techniczny, skrócony czas nadawania oraz zmniejszony limit reklam. Niektóre działają już na podstawie ponownie wydanych koncesji: Politechnika Białostocka (RADIO AKADERA), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (AKADEMICKIE RADIO CENTRUM), Politechnika Rzeszowska (AKADEMICKIE RADIO CENTRUM), Fundacja Krakowskiego Radia Akademickiego ŻAK (RADIO ŻAK). Pozostałe będą występować o ich udzielenie w kolejnych postępowaniach. Sytuacja stacji akademickich jest powiązana z kondycją uczelni stanowiących mecenat dla rozgłośni. Wspieranie nadawców akademickich, zdaniem Krajowej Rady, jest istotnym elementem polityki państwa w zakresie rozwoju radiofonii. Jednak niewiele uczelni publicznych i niepublicznych jest zainteresowanych prowadzeniem stacji radiowych. Akademickie rozgłośnie tradycyjnie stanowią doskonałe miejsce dla kształcenia dziennikarzy, popularyzowania edukacji i wiedzy, propagowania kultury studenckiej.

2. Warunki programowe i prawne w nowo wydanych koncesjach

Tworząc wzór nowych koncesji Krajowa Rada dokonała analizy zjawisk na rynku radiofonii stwierdzając, że dotychczasowa formuła zapisów koncesyjnych w części programowej i prawnej nie daje wystarczających podstaw do sprawowania, wyznaczonej przez ustawę, kontroli nad nadawcami oraz nie precyzuje w zadowalający sposób obowiązków nadawców.

Podstawowym rozstrzygnięciem w tej kwestii było wyodrębnienie dwóch pojęć wywodzących się z ustawy o radiofonii i telewizji, a dotyczących charakteru programu. I tak Krajowa Rada ustaliła, że w zależności od zawartości struktury gatunkowej program może być

uniwersalny, to znaczy taki, w którym obecne są różne rodzaje audycji oraz wyspecjalizowany, w którym dominujące są audycje poświęcone wybranej przez nadawcę specjalizacji.

Program uniwersalny realizują obecnie na mocy nowych koncesji RMF FM, Radio ZET i Wawa. W przypadku nadawców o zasięgu ogólnokrajowym minimalny udział audycji słownych w programie wynosi 20%. Wawa ze względu na ograniczony zasięg techniczny ma obniżone wymagania w tym zakresie do 14%. W strukturze gatunkowej tych nadawców występują w różnych proporcjach: informacja i publicystyka, audycje rozrywkowe, artystyczne i literackie.

Również uniwersalny charakter ma program określony w koncesji wydanej dla Radiostacja sp. z o.o. Jest on skierowany do młodzieży w wieku od 15 – 25 lat. Nadawca ma obowiązek emisji w ramach różnych gatunków i form radiowych łącznie 15% audycji słownych, w tym w szczególności audycji informacyjnych, publicystycznych i magazynów. Te elementy programu powinny znaleźć się na antenie w godz. 6.30 – 23.00. Tematyka tych audycji dotyczy spraw interesujących młodzież, a zwłaszcza edukacji, rynku pracy, działalności organizacji młodzieżowych, a w szczególności harcerstwa, problemów związanych z okresem dorastania, kultury młodzieżowej, propagowania zdrowego stylu życia bez narkotyków, alkoholu i papierosów. W programie Radiostacji został także określony format muzyczny – jako awangarda polskiej i światowej muzyki młodzieżowej (np. hip – hop, rap, metal, muzyka etniczna, muzyka elektroniczna).

Jako uniwersalny został określony również charakter stacji o zasięgu lokalnym. Zadaniem koncesyjnym nadawców lokalnych jest realizacja obowiązkowych elementów programu poświęconych opisanej w koncesji tematyce lokalnej. W warstwie słownej, stanowiącej w zależności od liczby mieszkańców objętych zasięgiem technicznym stacji 12% lub 10% dobowego czasu nadawania, obowiązkowo połowę powinna zajmować informacja i publicystyka poświęcona tematyce lokalnej. Pozostała część słowa w programie może być realizowana w formie: lokalnych informatorów, przeglądów prasy, reportaży i felietonów transmisji i relacji z imprez i wydarzeń lokalnych, konkursów i quizów, audycji edukacyjnych i popularyzatorskich, muzyki ludowej. Audycje i formy radiowe, których emisja ma służyć wykonywaniu określonego w koncesji charakteru programu powinny być nadawane w godz. 6.00 – 22.00, tak aby ważne treści i informacje docierały do jak największej liczby odbiorców.

Programy muzyczne o zasięgu lokalnym stanowią połączenie funkcji medium wyspecjalizowanego z radiem lokalnym. Podobnie jak w przypadku uniwersalnych stacji o zasięgu lokalnym, nadawcy muzyczni mają za zadanie realizować 12% lub 10% udział audycji słownych lub słowa w audycjach słowno – muzycznych. Połowę z tego ma stanowić tematyka lokalna, druga zaś połowa ma być poświęcona charakterowi programu a więc dotyczyć autorów i wykonawców, kierunków i prądów muzycznych, historii muzyki, aktualnych wydarzeń muzycznych w Polsce i na świecie. Tematyka muzyczna ma być realizowana poprzez różnorodne formy dziennikarskie – informację i publicystykę, audycje edukacyjno – popularyzatorskie, poświęcone krytyce muzycznej.

Dodatkowym obowiązkiem nadawców muzycznych jest prezentowanie muzyki wybranego formatu w wymiarze minimum 75% całości nadanej muzyki w ciągu tygodnia.

Nadawcy, którzy określili swój format jako aktualne przeboje, mają też obowiązek przeznaczania 2% tygodniowego czasu nadawania na tzw. debiuty to jest utwory wykonywane w języku polskim lub związane z kulturą polską, których pierwsze nadanie nastąpiło w okresie ostatnich 6 miesięcy, lub których wykonawcy debiutowali w okresie ostatnich 6 miesięcy.

Diecezjalne koncesje na program społeczno – religijny również zawierają obowiązkowo 12% audycji słownych poświęconych określonej tematyce, to jest wspieraniu lokalnego Kościoła w jego misji ewangelizacyjnej, przedstawianiu odbiorcom oferty programowej, która ma pomagać w integralnym rozwoju człowieka pojmowanego jako istota religijna żyjąca w wolnym i demokratycznym społeczeństwie. Zgodnie z konstytucyjną zasadą autonomii państwa i Kościoła

odpowiedzialność za ostateczny kształt programu społeczno – religijnego spoczywa na Biskupie Diecezjalnym.

Programy realizowane przez parafie i zakony mają w koncesjach zbliżone do opisanych powyżej warunki programowe.

Akademiccy nadawcy mają za zadanie tworzenie audycji skoncentrowanych na problemach i działalności swojego środowiska. Audycje te mają stanowić nie mniej niż 10% tygodniowego czasu nadawania programu. Prezentowanie twórczości artystycznej środowiska akademickiego, w tym kabaretów i przeglądów piosenek studenckich, powinno zajmować 5% tygodniowego czasu nadawania. Audycje, o których mowa, mają znaleźć się na antenie w godz. 8.00 – 24.00. Poza tym nadawcy akademiccy zobligowani są do emisji własnych audycji informacyjnych dotyczących problemów i działalności uczelni, które znajdują się na obszarze objętym zasięgiem nadawania.

Program motoryzacyjno – drogowy stanowi połączenie tematyki lokalnej w wymiarze 6 % lub 5 % w zależności od wielkości miasta oraz 6% lub 5% audycji słownych i słowno – muzycznych poświęconych zagadnieniom ruchu drogowego i motoryzacji. Wymienione pozycje programowe powinny znaleźć swoje miejsce na antenie w godz. 6.00 – 22.00. Obecnie program taki realizuje spółka Klakson Sp. z o.o. we Wrocławiu, Opolu i Zielonej Górze. W niedalekiej przyszłości zostanie wydana koncesja o tym charakterze dla spółki Spectrum – program ma być emitowany w Warszawie.

Krajowa Rada wyznaczyła również granice dla współpracy nadawców w zakresie tworzenia programu kierując się zachowaniem oryginalności i integralności poszczególnych ofert programowych. Nadawcy programów o zasięgu ogólnokrajowym mogą przeznaczyć 10% dobowego czasu nadawania na audycje i inne przekazy nie pochodzące od nich samych, a więc tworzone przez inne podmioty i ewentualnie nadawane w innych programach. Ograniczenie takie dotyczy również nadawców lokalnych i muzycznych i wynosi ono 33 % czasu nadawania między 6.00 a 22.00. Program nocny może być w tym przypadku programem wspólnym lub kupowanym od producenta zewnętrznego.

Nadawcy akademiccy mogą korzystać z zewnętrznych produkcji również w wymiarze nie przekraczającym 33% dobowego czasu nadawania w porze od 8.00 do 24.00 i łączyć swoje programy nocne lub przeznaczać tę porę do emisji innych programów.

W przypadku programów społeczno – religijnych audycje lub inne przekazy nie pochodzące od koncesjonariusza nie mogą przekroczyć 50% dobowego czasu nadawania.

Krajowa Rada zdecydowała także o wprowadzeniu nowych zapisów dotyczących kontroli nad przekształceniami w organizacji koncesjonariusza, rezygnując z posługiwania się dotychczasowym pojęciem tzw. udziałowca pierwotnego, to znaczy takiego, który był obecny w spółce w dniu udzielenia koncesji. Zmiany struktury właścicielskiej dotychczas nie wymagały zgody Krajowej Rady pod warunkiem, że pierwotni udziałowcy zachowywali 51% udziałów i głosów na zgromadzeniu wspólników, a więc tym samym zachowywali kontrolę nad wykonywaniem koncesji. W określonych przypadkach Krajowa Rada na wniosek koncesjonariusza mogła nadawać innemu, nowemu podmiotowi status udziałowca pierwotnego, tym samym wyrażając zgodę na zakup przez niego udziałów powyżej 49%.

Zgodnie z obecnie obowiązującą formułą zapisów koncesyjnych nadawca musi uzyskać uprzednią zgodę Krajowej Rady na dokonanie zmian w swojej organizacji, jeśli zbycie bądź nabycie udziałów przekracza 5%, niezależnie czy nabywcą jest podmiot „pierwotny” czy też nowy. Zapisy te wynikają z zadań nałożonych na Krajową Radę przez ustawę o radiofonii i telewizji, a w szczególności z zapewnienia otwartego i pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji (art. 6 ust. 1), sprawowania kontroli nad działalnością nadawców (art. 6 ust. 2 pkt. 4) oraz zapobiegania osiągnięciu przez nadawców pozycji dominującej w dziedzinie środków społecznego przekazu na

danym terenie (art. 38 pkt 2) lub przejściu bezpośredniej bądź pośredniej kontroli nad działalnością nadawcy przez inną osobę (art. 38 pkt. 3).

O zmianach polegających na zbyciu bądź nabyciu mniej niż 5% udziałów w spółce koncesjonariusz powinien informować Krajową Radę w ciągu 14 dni od daty dokonania zmiany.

Obowiązki te dotyczą także ustanowienia zastawu na udziałach połączonego z pełnomocnictwem do wykonywania prawa głosu na tych udziałach, a także do innych czynności prawnych skutkujących przejściem prawa głosu na zgromadzeniu wspólników lub przyznaniu innych uprawnień umożliwiających wpływ na podejmowane uchwały przez zgromadzenie wspólników.

Ponadto do koncesji zostały wprowadzone zapisy wynikające z wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2001 roku ustawy Kodeks Spółek Handlowych, które dotyczą obowiązku informowania Krajowej Rady przez nadawcę o powstaniu stosunku dominacji lub powiązania oraz zakazu przenoszenia na inny podmiot uprawnień wynikających z koncesji lub rezerwacji częstotliwości, w wyniku łączenia podziału czy innego rodzaju przekształceń spółek handlowych.

3. Wyniki monitoringu technicznego radiowych nadawców koncesjonowanych

W porównaniu z nadawcami publicznymi nadawcy koncesjonowani są wyraźnie mniej zdyscyplinowani jeśli chodzi o przestrzeganie parametrów technicznych zapisanych w koncesji. Na ogół przekraczane są, i to bardzo wyraźnie, wartości dewiacji wszystkich sygnałów: RDS, MPX i sygnału pilota.

Po wykonaniu sesji pomiarowej w terenie uzyskane dane są opracowywane w Departamencie Techniki w postaci dokładnej dokumentacji – miejsc pomiaru, danych o skanowanych stacjach oraz wyników pomiarów poszczególnych stacji. Do nadawców, u których stwierdzono wyraźne i nieprzypadkowe naruszenia warunków koncesji wysyłane są wyniki pomiarów i wezwania do skorygowania parametrów.

W większości pomiarów wartości natężenia pola zmierzonych stacji radiowych mieszczą się w zasięgu zalecanej dla obszarów miejskich wartości 66 dB μ V/m (odbiór stereo, warunki miejskie, zalecenie ITU-R BS.412-7). Stacje są poprawnie identyfikowane, odczytywane są również prawidłowo sygnały RDS. Niestety w większości przypadków stacje nie utrzymują właściwych parametrów dotyczących emisji – notorycznie jest przekraczany zwłaszcza poziom modulacji sygnału MPX. Jest to o tyle krytyczne, że przy dewiacji sygnału przekraczającej dopuszczalne wartości dana stacja w kilku miejscach skutecznie zniekształca odbiór stacji sąsiednich. Pewne stacje z kolei są w wielu miejscach „maskowane” przez silne stacje sąsiednie co bywa spowodowane niekorzystnym rozmieszczeniem nadajników, przekraczaniem dopuszczalnej mocy czy niewłaściwie pracującym systemem antenowym.

W wielu rejonach (np. śląskim) w zakresie 87,5 – 108 MHz odbierana jest bardzo duża liczba stacji: w Zabrze 27, w Knurowie 29, w Wodzisławiu 47, Pszczynie 37, Bytomiu 38, Katowicach 26. Wśród wykrytych stacji wiele jest stacji obcych – czeskich i słowackich – w Zabrze 6, w Knurowie 7, Wodzisławiu aż 25, Pszczynie 17, Bytomiu 3, Katowicach 1.

Nic dziwnego, że w tych warunkach średni poziom szumów, szczególnie dolnej części pasm, sięga 40 dB μ V/m. Wiele pomiarów, zwłaszcza w rejonach zabudowanych, charakteryzuje się dużą ilością odbić (powyżej 4%, a nawet dochodzącą do 16%), świadcząca o wielotorowości odbieranych sygnałów i trudnych warunkach odbioru (pomiaru takie nie są brane pod uwagę przy ocenie jakości emisji tych stacji).

4. Rynek programów i „platform” satelitarnych

Na rynku „platform” satelitarnych nastąpiło dawno oczekiwane i zapowiadane połączenie dwóch operatorów „platform” działających w Polsce: Cyfry+ i Wizji TV. Większość ekspertów uważała, że w Polsce nie ma miejsca dla trzech operatorów, a tylko dla jednego lub dwóch. Dotychczasowy właściciel Wizji TV (UPC) postanowił zająć się swoją główną działalnością – telewizją kablową i telekomunikacją. W listopadzie 2001 roku fuzję zaakceptował Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W nowej ofercie programowej zabraknie kilku programów obecnych na „platformach” Cyfry+ i Wizji TV – tych, które uzyskały małe zainteresowanie abonentów w przeprowadzonej ankiecie lub podobne były w ofercie obu dotychczasowych „platform”. Proponowany pakiet podstawowy zawiera oprócz polskich programów ogólnodostępnych, programów muzycznych, dokumentalnych, dla dzieci również pierwszy polski kanał informacyjny – TVN 24, uruchomiony we wrześniu 2001 roku.

Według Cyfry+ „platforma” ma obecnie 700 tys. abonentów (według danych z września 2001 roku około 600 tys.). Planowane jest zwiększenie liczby abonentów do 800 tys. do końca roku.

Drugi z konkurentów Polsat Cyfrowy swoje plany ekspansji oparł na wprowadzeniu nowych aplikacji dostępnych przy użyciu dekodera (tj. gry, ogłoszenia, zakupy, informacje o pogodzie, informacje turystyczne, teleuniwersytet itd.) oraz zakupie praw do transmisji meczów z finałów Mistrzostw Świata w piłce nożnej w Japonii i Korei. Zapowiedź transmisji wszystkich meczów (w tym meczów polskiej reprezentacji) wyłącznie na „platformie” wywołała szeroką dyskusję społeczną.

Według właściciela Polsatu „platforma” ma około 240 tys. abonentów.

5. Rynek telewizji kablowych

Rynek telewizji kablowych jest jednym z najlepiej rozwijających się pól eksploatacji mediów elektronicznych w Polsce.

Obecnie zarejestrowanych, posiadających wpisy do rejestru Przewodniczącego KRRiT programów rozprawdzanych w sieciach telewizji kablowej jest ponad 600 operatorów, zarządzających ponad 800 sieciami. Stały jest wzrost liczby gniazd abonenckich – ok. 4,5 mln (możliwości szacuje się na ok. 7 mln). Liczbę gospodarstw domowych w Polsce szacuje się na 12,5 mln, z czego prawie 2,5 mln korzysta z indywidualnych zestawów do odbioru telewizji satelitarnej. Łącznie dostęp do programów satelitarnych ma więc prawie 50 % ludności naszego kraju. Wskaźnik wzrostu liczby gniazd i sieci obrazuje najlepiej bardzo szybki rozwój rynku telewizji kablowych w Polsce.

Dotychczas KRRiT wydała 202 koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach telewizji kablowej, w tym 4 na program radiowy (1 w 1993 roku, 39 w 1994 roku, 34 w 1995 roku, 28 w 1996 roku, 27 w 1997 roku, 32 w 1998 roku, 11 w 1999 roku, 18 w 2000 roku i 12 w 2001 roku) oraz 53 decyzje o rozszerzeniu koncesji o kolejne sieci telewizji kablowej.

Polska jest trzecim co do wielkości rynkiem kablowym w Europie i bez wątpienia najbardziej dynamicznym. Został on zdominowany przez kilku największych operatorów: UPC, Aster City Cable, Multimedia Polska (firma powstała z połączenia dwóch operatorów: Szel-Sat sp. z o.o. i Multimedia sp. z o.o.), Vectra, TVK Poznań, Dami, Toya, Małopolska TVK, Petrus, Śląska Telewizja - Holding. Około 30 firm telewizji kablowej w Polsce ma podłączone w swoich sieciach ponad 3,5 mln. abonentów.

W znacznym stopniu proces udzielenia koncesji jest utrudniony poprzez zmiany zachodzące w Urzędzie Regulacji Telekomunikacji. Nowe prawo telekomunikacyjne narzuciło operatorom nowe procedury uzyskiwania zezwoleń na eksploatację sieci kablowych. Zjawisko to połączone z reorganizacją URT spowodowało znaczne wydłużenie okresu oczekiwania na zezwolenia. Ma to wpływ na dokonywanie przez operatorów zgłoszeń do rejestru Przewodniczącego KRRiT programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej oraz na możliwość ubiegania się przez zainteresowane podmioty o koncesję na rozpowszechnianie programu własnego w sieciach kablowych.

Przewodniczący KRRiT wydał już ponad 4000 postanowień o wpisie do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej. Dokonanie wpisu jest możliwe pod warunkiem uzyskania postanowienia Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji, określającego warunki techniczne. Problemy spowodowane komplikacjami z uzyskaniem zezwoleń na eksploatację sieci kablowych spowodowały w omawianym okresie zmniejszenie się liczby wniosków wpływających do Krajowej Rady o rejestrację programów rozprowadzanych w sieciach kablowych.

Nadal powiększa się oferta programowa dostępna w sieciach telewizji kablowej. Obecnie można uzyskać wpis na ponad 400 programów dostępnych drogą satelitarną lub dostępnych w sieciach kablowych, z czego ponad 50 jest dostępnych w języku polskim. Powiększenie oferty programowej, dostępnej w sieciach telewizji kablowej, umożliwia operatorom naturalne pozyskiwanie środków na rozwój sieci (podnoszenie opłat). Jednocześnie jednak wzrost opłat pobieranych przez operatorów sieci kablowych wywołuje protesty ze strony odbiorców, zwłaszcza w momencie likwidowania przez spółdzielnie mieszkaniowe możliwości korzystania z anten zbiorczych (w takim przypadku następuje przymus „okablowania”, aby móc korzystać z dosyłu sygnału telewizyjnego). Liczne skargi napływające do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji dotyczą tego problemu. Nie ma przepisów chroniących obywateli przed działalnością administracji ich domów, które podpisując umowy z operatorami telewizji kablowych, zapominają często czyje interesy powinny mieć na względzie. Celują w tym zarządy spółdzielni mieszkaniowych. Ustawa o radiofonii i telewizji nie daje kompetencji KRRiT w sprawach operatorów telewizji kablowej w zakresie obowiązku dostarczania darmowych pakietów, złożonych z programów rozpowszechnianych drogą rozsiewczą naziemną, dostępnych na danym terenie za pomocą tradycyjnych anten.

Przy tak dużej liczbie oferowanych programów w kablu operatorzy stosują pakietyzację programów. Wraz z rozwojem usług operatorskich w zakresie telewizji kablowej, nastąpił ogromny wzrost ilościowej oferty programowej. Rosnąca podaż oraz różnorodność programów spowodowały konieczność dokonywania wyboru - co z tej ogromnej propozycji nadawców dostarczać odbiorcom, gdyż zwiększanie liczby programów wiąże się ze wzrostem cen oferowanej usługi. Przesłanki te spowodowały pakietyzację, czyli grupowanie programów w zestawy i uzależnienie opłat abonamentowych od zawartości dostarczanego pakietu.

Rynek telewizji kablowych w Polsce ulega ciągłym przemianom, głównie z powodu rewolucji technologicznej i poszerzającej się oferty programowej. Powiększający się zakres penetracji rynku przez telewizje kablowe wskazuje na jakie pole przenosi się zainteresowanie polskiego widza. Możliwość korzystania z usług dodanych tj.: internetu, telefonu, usług bankowych, w kablu z pewnością jeszcze podniesie atrakcyjność telewizji kablowych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji utrzymuje stały kontakt z dwoma największymi Izbami Gospodarczymi zrzeszającymi operatorów sieci telewizji kablowych (w 1999 roku Stowarzyszenia operatorów sieci telewizji kablowych przekształciły się w izby gospodarcze): Ogólnopolską Izbą Gospodarczą Komunikacji Kablowej z siedzibą w Zielonej Górze oraz Związkiem Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza z siedzibą w Łodzi.

W polski rynek telewizji kablowej jest zaangażowany kapitał zagraniczny. Coraz częściej w polski „kabel” inwestują banki i fundusze. Zmiany technologiczne i szybki rozwój kabla wymagają dużych nakładów finansowych. „Kabel” w bliskiej przyszłości nabierze znacznie większego znaczenia jako sposób dystrybucji zintegrowanych usług telekomunikacyjnych. Dostarczanie programu telewizyjnego będzie jedynie częścią oferty obok telefonu, czy radia, internetu, usług bankowych itd. Obecnie trwa wyścig polegający na wykupywaniu sieci, ale nie wszystkie są jednakowo atrakcyjne, tak ze względu na stan techniczny, jak i na lokalizację. Preferowane są sieci w dużych miastach – maleją koszty wykupu sieci, ale również abonent jest bardziej zamożny. Dopingiem dla inwestorów w polski „kabel” jest brak w Polsce telefonów. A kabel daje w przyszłości łatwą możliwość udostępnienia takiej usługi.

Rozwój naszego rynku telekomunikacyjnego i mediów elektronicznych związany jest nierozdzielnie z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Od 1999 roku jest znoszony monopol TP S.A. na telefoniczne połączenia międzymiastowe, a w 2003 roku na między-narodowe. Przystąpienie Polski do Unii spowoduje liberalizację prawa telekomunikacyjnego oraz przepisów o radiofonii i telewizji.

C. Perspektywy rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej

1. Radiofonia cyfrowa

Planowane w 2001 roku rozpoczęcie emisji eksperymentalnej DAB w Warszawie natrafiło na nieoczekiwane trudności techniczne. Blok częstotliwościowy DAB uzgodniony międzynarodowo dla Polski centralnej znajduje się w 10 kanale telewizyjnym. Uruchomienie nadajnika spowodowało zakłócenia tego kanału u części odbiorców telewizji kablowej.

Rozpoczęcie całodobowej emisji eksperymentalnej DAB stałoby się szczególnie uzasadnione i oczekiwane (telewizja wyprzedziła radio – eksperymentalny nadajnik DVB-T w Warszawie już działa) wobec perspektywy przełamania bariery dostępności odbiorników cyfrowych. W listopadzie ubiegłego roku amerykańsko-koreańska firma Apexcom demonstrowała w Warszawie odbiorniki w wersji samochodowej i stacjonarnej w cenie już od 100 \$. Kilka instytucji i organizacji (w tym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji), zainteresowanych rozwojem radia cyfrowego w Polsce, wyraziło zamiar zakupu takiego odbiornika.

Patrząc dalej w przyszłość trzeba odnotować zakończenie w 2001 roku procesu standaryzacji cyfrowego radia AM, czyli radia na falach krótkich, średnich i długich. Nie użytkowana od 4 lat średnionalowa sieć ogólnopolska czeka na swoją cyfrową szansę i tym samym, jak się wydaje, na uratowanie tożsamości radia jako odrębnego medium. Kłopoty z uruchomieniem DAB Eureka 147 spowodowały tendencje do poszukiwania innych sposobów docierania do radiowego słuchacza: jako dodatek do programów telewizyjnych w systemie DVB lub jako jedna z usług w systemie UMTS.

Niezależnie od rozwoju sytuacji na polu mediów cyfrowych w innych krajach konieczna jest w Polsce szeroka dyskusja na temat warunków wdrożenia naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej, aspektów technicznych, rynkowych i społecznych.

2. Telewizja cyfrowa DVB

W listopadzie 2000 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podjęła uchwałę w sprawie uruchomienia naziemnej emisji radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce. Zostały określone ramowe terminy rozpoczęcia emisji cyfrowej i całkowitego zakończenia emisji analogowej. Uznano za celowe opracowanie ogólnonarodowego programu rozwoju mediów cyfrowych i odbycie dyskusji parlamentarnej na ten temat. W lutym 2001 roku Przewodniczący KRRiT skierował do Premiera, Marszałka Sejmu, a także do przewodniczących klubów parlamentarnych opracowanie pt. „Strategia rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce”, mogące stanowić podstawę do dyskusji. Należy się spodziewać, że przygotowywany obecnie projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, zawierający propozycje uregulowań prawnych z zakresu technologii cyfrowej doprowadzi do dyskusji wykraczającej poza uregulowania ustawy i będzie okazją do omówienia problemów poruszonych we wspomnianym opracowaniu KRRiT z lutego 2001 roku.

W oczekiwaniu na ustanowienie uregulowań prawnych umożliwiających Krajowej Radzie podejmowanie decyzji koncesyjnych w zakresie naziemnej telewizji cyfrowej, uznano za niezbędne, rozpoczęcie we współpracy z Urzędem Regulacji Telekomunikacji, prac przygotowawczych mających na celu określenie warunków technicznych tych decyzji.

W lutym 2002 roku Krajowa Rada przyjęła założenia do budowy naziemnych sieci telewizji cyfrowej w Polsce i przekazała je do Prezesa URT w formie stanowiska umożliwiającego kontynuowanie prac nad projektowaniem i koordynacją międzynarodową sieci. Pozwoli to Krajowej Radzie na podejmowanie decyzji odnośnie przeznaczenia zwalnianych kanałów analogowych, a także umożliwi przygotowania do rozpoczynającego się w roku 2003 procesu ponownego udzielania koncesji telewizyjnych.

Założenia do budowy naziemnych sieci telewizji cyfrowej uwzględniają dotychczasową dyskusję na posiedzeniach Polskiego Forum DVB. Podstawowe założenia są następujące:

- naziemne telewizyjne sieci cyfrowe będą planowane z wykorzystaniem kanałów 21 – 60 oraz częściowo 61 – 69, w miarę ich pozyskiwania dla radiodifuzji;
- naziemne telewizyjne sieci cyfrowe będą projektowane dla odbioru stacjonarnego dla telewizji normalnej rozdzielczości;
- należy opracować dwa plany zagospodarowania częstotliwości wykorzystywanych dla przekazów telewizyjnych: plan początkowy, związany z I etapem uruchamiania sieci cyfrowych, przy założeniu emisji równoległej w technice analogowej i cyfrowej, plan docelowy, związany z II etapem uruchamiania sieci cyfrowych, przy założeniu emisji wyłącznie w technologii cyfrowej (po zakończeniu okresu tzw. simulcastu).

Plan początkowy powinien zakładać istnienie dwóch, w miarę możliwości kompletnych, sieci ogólnopolskich z możliwością podziału na sieci regionalne (wojewódzkie), a także istnienie możliwie największej liczby pojedynczych stacji nadawczych w dużych aglomeracjach miejskich, które w miarę zwalniania kanałów wykorzystywanych obecnie do emisji analogowej mogłyby przekształcać się w sieci o zasięgu najpierw regionalnym, a następnie ogólnopolskim.

Wobec braku możliwości budowy w I etapie dwóch pełnych sieci ogólnopolskich ze względu na użytkowanie przez służby wojskowe około 28% z ogólnej liczby kanałów przewidywanych do wykorzystania w tych sieciach preferuje się planowanie sieci w taki sposób, aby zapewniały one zbliżone do siebie pokrycie kraju.

19 listopada ubiegłego roku, w Centrum Multimedialnym w Warszawie, odbyło się spotkanie z dziennikarzami, w czasie którego nastąpiło oficjalne i uroczyste uruchomienie pierwszego w Polsce nadajnika naziemnej telewizji cyfrowej w systemie DVB-T

Uruchomienie emisji sygnału telewizji cyfrowej nastąpiło w oparciu o uchwałę KRRiT z 22 lutego 2000 roku oraz Pozwolenie Radiowe Prezesa URT z 10 listopada 2001 roku. Emisja ta ma charakter eksperymentalny i jest prowadzona na użytek pomiarów i prób technicznych odbioru cyfrowego w rejonie Warszawy. Zgodnie z założeniami naukowo-technicznymi załączonymi do wniosku Telekomunikacji Polskiej S.A., złożonego w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji z początkiem 2000 roku, uruchomienie nadajnika w Warszawie stanowi realizację kolejnego etapu prac związanych z wprowadzeniem naziemnej telewizji cyfrowej DVB-T w Polsce. Podstawowe cele to: przeprowadzenie pomiarów jakości sygnału oraz wyznaczenie obszaru pokrywanego przez stację nadawczą, a także określenie zakresu wzajemnego oddziaływania emisji cyfrowej i emisji w kanałach analogowych. W dalszych etapach planowane jest określenie parametrów technicznych i uruchomienie dziewięciu stacji sieci pilotażowej w Polsce centralnej, określenie obszarów ich pokrycia oraz wpływu na funkcjonujące kanały analogowe.

Eksperyment prowadzi największy w Polsce operator sieci nadawczych - Telekomunikacja Polska S.A. z Radiowo-Telewizyjnego Centrum Nadawczego w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie.

Parametry techniczne stacji nadawczej wg Pozwolenia Radiowego:	
kanal	48
częstotliwość środkowa	690,0 MHz
szerokość kanału	8 MHz
efektywna moc promieniowana	1,0 kW
charakterystyka promieniowania anteny	dookólna
polaryzacja anteny	pozioma
system emisji	DVB-T

Na razie dostępność sygnału jest niewielka. W Warszawie funkcjonują dwa dekodery (set-top-boxy) powszechnego użytku, wykorzystywane przez TP S.A. do prób odbioru sygnału w różnych rejonach miasta oraz około 10 profesjonalnych odbiorników pomiarowo-kontrolnych u nadawców i w placówkach naukowo-badawczych. W pierwszej fazie eksperymentu trwają prace nad konfiguracją multipleksu i testy sprawdzające prawidłowość współdziałania urządzeń. Pierwsze, oficjalne pomiary zasięgu stacji będą dostępne z końcem I kwartału bieżącego roku. Już teraz jednak wiadomo, że ich wyniki są obiecujące.

Wprawdzie od uruchomienia emisji eksperymentalnej z jednej stacji nadawczej do rozpoczęcia funkcjonowania naziemnej sieci telewizji cyfrowej droga jeszcze dość daleka, ale został wykonany poważny krok we właściwym kierunku.

II. DZIAŁALNOŚĆ PROGRAMOWA NADAWCÓW

A. Oferta programowa i widownia nadawców telewizyjnych w 2001 roku

1. Oferta programowa telewizji

Oferta globalna

Globalna oferta programowa: telewizja publiczna (TVP1, TVP2) i telewizje koncesjonowane (TVN, POLSAT, TV4, Niepokalanów Puls) przedstawia się następująco:

W 2001 roku nadano łącznie:	44 962 godziny programu	
Informacja	2 327	5%
Publicystyka	3 029	7%
Film fabularny	19 845	44%
Film dokumentalny	1 788	4%
Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)	6 043	13%
Edukacja i poradnictwo	1 227	3%
Sport	1 097	2%
Religia	725	2%
Muzyka poważna	80	Poniżej 1%
Muzyka rozrywkowa	2 328	5%
Widowiska teatralne i inne formy udratyzowane	132	Poniżej 1%
Autopromocja	2 334	5%
Reklama	3 529	8%

W 2001 roku sześciu naziemnych nadawców telewizyjnych wyemitowało globalnie 44 962 godzin programu telewizyjnego (łącznie z rozłączoną siecią Programu 2.478 godz.). Stanowi to spadek o 3.200 godzin w stosunku do 2000 roku. Na to zmniejszenie globalnej liczby godzin emisji wpłynęła głównie różnica (2.900 godzin) między branym pod uwagę w 2000 roku programem CANAL+ (nieobecnym w tej części opracowania, bowiem przestał być on dostępny z nadajników naziemnych), a krótszym czasem emisji programu Niepokalanów Puls (dostępnym w omawianym okresie z nadajników naziemnych). Oba programy telewizji publicznej zmniejszyły roczny czas emisji o 600 godzin, program TV4 wydłużył czas o 300 godzin, a POLSAT i TVN utrzymały się na poziomie 2000 roku. Średni dla tych sześciu nadawców dobowy czas nadawania wynosił około 21

godzin na dobę i był niższy w stosunku do ubiegłego roku średnio o 1 godzinę. W rezultacie średni dobowy czas nadawania wynosił w TVP1 – 20 godz., TVP2 – 19 godz., TVN – 24 godz., POLSAT – 23 godz., TV4 – 21 godz. i Niepokalanów Puls – 16 godz.

Podobnie jak w roku ubiegłym w całościowej ofercie programowej omawianych nadawców przeważały pełnometrażowe filmy fabularne oraz rozrywka (słowne i słowno-muzyczne audycje rozrywkowe i muzyka rozrywkowa).

Fundamenty oferty programowej w 2001 roku nadal stanowiły 2 gatunki telewizyjne: film fabularny i rozrywka, wypełniając łącznie 62% całości wszystkich programów. W ubiegłym roku obserwowaliśmy także wzrost liczby godzin a zarazem procentowego udziału w rocznym czasie nadawania audycji publicystycznych (o 3%) oraz religijnych (o 1%), co w przypadku tych drugich stało się za sprawą programu Niepokalanów Puls. Prawie u wszystkich nadawców odnotowano powiększenie udziału płatnych elementów programu: reklam, telesprzedazy itp. Zmalał natomiast procentowy udział sportu oraz audycji edukacyjnych i poradniczych.

Najwyższy udział premier w rocznym czasie nadawania miał miejsce w programach telewizji publicznej: w TVP1 79% (5% mniej w stosunku do ubiegłego roku) i w TVP2 62% (o 10% mniej). Nadawcy koncesjonowani nadali od 30% (Niepokalanów Puls) do 56% audycji premierowych. Ten spadek pokazów premierowych, zarówno w telewizji publicznej, jak i u nadawców koncesjonowanych trwa od co najmniej dwóch lat.

Oferta programowa telewizji publicznej

	TVP1		TVP2	
Liczba godzin emisji ogółem	7 341		6 907 (w tym 478 godz. rozłączona sieć Programu 2)	
Informacja	557	8%	695	10%
Publicystyka	1 197	16%	460	7%
Film fabularny	2 641	36%	2 633	38%
Film dokumentalny	585	8%	530	8%
Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)	344	5%	632	9%
Edukacja i poradnictwo	443	6%	147	2%
Sport	353	5%	255	4%
Religia	131	2%	36	<i>pon. 1%</i>
Muzyka poważna	11	<i>pon. 1%</i>	69	1%
Muzyka rozrywkowa	197	3%	343	5%
Widowiska teatralne	65	<i>pon. 1%</i>	52	<i>pon. 1%</i>
Autopromocja, zwiastuny	309	4%	255	4%
Płatne elementy programu	508	7%	322	5%

Oferta programowa telewizji koncesjonowanych

	TV		PO		TV		Niepokalanów	
	N		LSAT		4		PULS	
Całość emisji	8 738	100%	8 347	100%	7 790	100%	5 839	100%
Informacja	250	3%	485	6%	162	2%	178	3%
Publicystyka	394	4%	45	1%	412	5%	521	9%
Film fabularny	3 687	42%	4 074	49%	3 651	47%	3 159	54%
Film dokumentalny	147	2%	26	0%	143	2%	357	6%
Rozrywka (audycje słowne i słowno-muz.)	2 429	28%	783	9%	1 676	21%	179	3%
Edukacja i poradnictwo	157	2%	128	2%	150	2%	202	3%
Sport	50	pon.1%	218	3%	203	3%	18	0%
Religia	0	0%	47	pon.1%	18	0%	493	8%
Muzyka poważna	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Muzyka rozrywkowa	110	1%	1 396	17%	8	0%	274	5%
Widowiska teatralne	0	0%	15	0%	0	0%	0	0%
Autopromocja, zwiastuny	489	6%	535	6%	672	9%	74	1%
Płatne elementy programu	1 025	12%	595	7%	695	9%	384	7%

Preferowane gatunki programowe

TVP1	TVP2	TVN	POLSAT	TV4	Niepokalanów PULS
Film fabularny: 36%	Film fabularny: 38%	Film fabularny: 42%	Film fabularny: 49%	Film fabularny: 47%	Film fabularny: 54%
Publicystyka: 16%	Informacje: 10%	Rozrywka: 28%	Muzyka rozrywkowa: 17%	Rozrywka: 21%	Publicystyka: 9%

Reasumując:

W 2001 roku nadawcy telewizyjni generalnie umacniali swoje dotychczasowe pozycje w zakresie oferty programowej. Jeśli spojrzymy na ten proces poprzez pryzmat gatunkowy, to obserwujemy wzrost w telewizji publicznej audycji publicystycznych (po 2% udziału w każdym z dwóch programów), filmu fabularnego i dokumentalnego, przy równoczesnym spadku audycji

edukacyjnych i poradniczych (co w części wynika z zastosowanej przez oba programy innej metody kwalifikowania niektórych audycji do tej kategorii) oraz w mniejszym stopniu - sportu i widowisk teatralnych. Zmienił się również obraz preferowanych gatunków programowych. O ile w 2000 roku w TVP1 górowały przede wszystkim film i edukacja, to w 2001: film i publicystyka, a w TVP2 miejsce rozrywki zajęły informacje.

TVN, POLSAT i TV4 pozostawały przy utrzymaniu profilu filmowo-rozrywkowego. Największą konsekwencję w zachowaniu stabilnej struktury gatunkowej i udziału poszczególnych gatunków telewizyjnych w rocznym czasie nadawania wykazali nadawcy programu TVN i POLSAT. W przypadku TV4 zmiany poszły w kierunku zwiększenia rozrywki – audycji słownych i słowno-muzycznych oraz muzyki rozrywkowej. Znaczącym przeobrażeniem uległ program Niepokalanów Plus (poprzednio Telewizja Niepokalanów), zmierzając od charakteru publicystyczno-dokumentalno-edukacyjnego w kierunku uniwersalnym, z przewagą filmów fabularnych i dokumentalnych, publicystyki oraz audycji religijnych.

Informacja w telewizji publicznej

	Dzienniki	Transmisje/retransmisje z obrad Sejmu i Senatu	Ogółem
TVP1	550	7	557
	99%	1%	100%
TVP2	306	389	695
	44%	56%	100%

Udział audycji informacyjnych zmniejszył się w telewizji publicznej o ponad 100 godzin, w tym o ponad 70 godzin zredukowano transmisje i retransmisje z obrad parlamentarnych. Program 1 przekazywał informacje zawarte przede wszystkim w nadawanych o stałych porach dziennikach, które zajmowały średnio 1,5 godziny dziennie (*Wiadomości*, *Teleexpress* i część informacyjna *Monitora Wiadomości*). W Programie 2 dzienniki zajmowały dziennie niespełną godzinę i były emitowane w przedpołudniowym paśmie i w trzykrotnych wydaniach *Panoramy*.

Podobna tendencja spadkowa co do liczby nadanych audycji informacyjnych (w sumie o 105 godzin) zarysowała się w programach koncesjonowanych.

Publicystyka

	społeczna, polityczna i ekonomiczna	międzynarodo wa	kulturalna	inna	razem
TVP1	627	33	406	131	1 197
TVP2	317	25	118	0	460
Razem telewizja publiczna	944	58	524	131	1 657
%	57%	4%	32%	8%	100%
TVN	288	0	60	46	394
POLSAT	4	4	2	35	45
TV4	96	0	316	0	412

Niepokalanów Puls	368	0	153	0	521
Razem telewizja koncesjonowana	756	4	531	81	1 372
%	55%	0%	39%	6%	100%
Ogółem liczba godzin	1 700	62	1 055	212	3 029
%	56%	2%	35%	7%	100%

Zmniejszając audycje informacyjne, nadawcy częściej korzystali z form publicystycznych, zwiększając ich udział w omawianym roku o ponad 200 godzin w telewizji publicznej i nieco ponad 300 godzin w TVN, Polsat i TV4. W sumie 7% całości czasu emisji sześciu omawianych programów wypełniły audycje publicystyczne, z których ponad połowa znalazła się w telewizji publicznej, zwłaszcza w jej programie pierwszym, gdzie wypełniły 16% jego rocznego czasu nadawania. Wśród poruszanych zagadnień dominowała problematyka społeczno-polityczna i ekonomiczna oraz kulturalna. Do spraw międzynarodowych odnoszono się wyłącznie w telewizji publicznej. Wśród audycji publicystycznych, emitowanych o stałych porach były, między innymi, w TVP1: *Sprawa dla reportera*, *Zawsze po 21*, *Tygodnik polityczny Jedyнки*, *Gość Jedyнки*, *Forum*, *Monitor Wiadomości* oraz magazyny kulturalne *Oblicza mediów*, *Pegaz*, *Frona* i *Dobre książki*, a w TVP2: *Ekspres reporterów*, *7 dni – świat*, *Linia specjalna*, *Raport*, i wśród kulturalnych – *Ogród sztuk*, *Bazar*, *Kocham kino*, *Jazda kulturalna*, *Autograf*; w TVN: *Kropka nad i* oraz w Polsacie: *Polityczne graffiti*.

Wśród nadawców koncesjonowanych dominującą pozycję w eksponowaniu publicystyki miał program Niepokalanów Puls, w którym średnio w ciągu doby znalazło się prawie półtorej godziny audycji publicystycznych (w tym: *Otwarte studio*, *Puenta dnia*, *Pytania Krzysztofa Skowrońskiego*).

Film fabularny

	jednostkowy kinowy i telewizyjny	seriale i serie	filmy animowane	film krótkometrażowy	razem
TVP1	1 205	1 168	268	0	2 641
TVP2	1 075	1 502	56	0	2 633
Razem telewizja publiczna	2 280	2 670	324	0	5 274
%	43%	51%	6%	0%	100%
TVN	1 627	1 178	882	0	3 687
POLSAT	1 223	2 481	370	0	4 074
TV4	1 298	2 042	311	0	3 651
Niepokalanów Puls	804	1 878	455	22	3 159
Razem telewizja koncesjonowana	4 952	7 579	2 018	22	14 571
%	34%	52%	14%	pon.1%	100%

Ogółem	7 232	10 249	2 342	22	19 845
%	36%	52%	12%	pon.1%	100%

W rocznym czasie nadawania procentowy udział filmów fabularnych (pełnometrażowych, seriali, krótkometrażowych i animowanych) utrzymał się (oprócz TV4, gdzie zmalał o 200 godz.) na poziomie niezmiennym w stosunku do roku poprzedniego. Film stanowi dominantę struktury gatunkowej wszystkich programów telewizyjnych. W telewizji publicznej zajął on średnio 37% rocznego czasu nadawania (36% w TVP1 i 38% w TVP2). Natomiast w programach koncesjonowanych wypełnił niemal połowę czasu nadawania (najwięcej w Telewizji Niepokalanów Puls – 54%, najmniej w TVN – 42%). W ofercie filmowej ogółem przeważały serie i serie fabularne, w tym telenowele i sitcomy. W rozbiciu na poszczególne programy okazuje się, że najbardziej były one prezentowane w grupie propozycji filmowych programu Polsat (61%), Niepokalanów Puls (59%), TVP2 (57%) i TV4 (56%), a najmniej w programie pierwszym telewizji publicznej – 44%. Filmy animowane zajęły 24% oferty filmowej TVN, 14% Niepokalanów Puls, po 9% Polsat-u i TV4 oraz średnio 6% telewizji publicznej. W ciągu roku najwięcej godzin pełnometrażowych filmów fabularnych zaproponowano w programie TVN (średnio ponad 4 godziny na dobę), TV4 i Polsat (średnio ponad 3 godziny w każdym z programów), TVP1 (trzy i pół godziny), TVP2 (niespełna 2 godziny) i Niepokalanów Puls (nieco powyżej dwóch godzin). Część filmów kolekcjonowano w ramach cykli tematycznych, jak np. w TVP1: *Okruchy dnia*, *Wieczór kawalerski*, *Uczta kinomana*, w TVP2: *Kocham kino*, w TVN: *Superkino*, *Prawdziwe historie*, czy sobotnia przedpołudniowa oferta Polsat-u.

Film fabularny należał do tej części programu, w której nadawcy najczęściej posługiwali się systemem oznakowań (ukazujących się na ekranie piktogramów), które wskazywały do jakiej wiekowo grupy odbiorców dana pozycja była adresowana.

Kraje produkcji

	Polska	pozostała europejska	USA	południowo - amerykańska	inna	razem
TVP1	563	492	1 348	31	207	2 641
TVP2	872	505	1 154	0	102	2 633
Razem telewizja publiczna	1 435	997	2 502	31	309	5 274
%	27%	19%	47%	1%	6%	100%
TVN	94	457	2 329	557	250	3 687
POLSAT	449	275	2 277	881	192	4 074
TV4	128	489	2 722	61	251	3 651
Niepokalanów Puls	160	903	1 910	172	14	3 159
Razem telewizja koncesjonowana	831	2 124	9 238	1 671	707	14 571
%	6%	15%	63%	11%	5%	100%
Ogółem	2 266	3 121	11 740	1 702	1 016	19 845
%	11%	16%	59%	9%	5%	100%

W globalnej ofercie filmowej sześciu największych nadawców przeważały produkcje amerykańskie, utrzymując proporcje zbliżone do poprzedniego roku sprawozdawczego. Największy

udział miały one w propozycjach filmowych telewizji koncesjonowanych: od 56% w Polsacie, 60% w Niepokalanów Puls, 63% w TVN, do 74% w TV4. Natomiast w telewizji publicznej proporcje między produkcją europejską a amerykańską były na korzyść tej pierwszej. Telewizje koncesjonowane dość często, w przeciwieństwie do publicznej, korzystały z produkcji południowo-amerykańskich, głównie w przypadku telenowel i seriali.

Produkcja filmowa oferowana przez kraje europejskie

W 2001 roku wzrósł nieznacznie udział filmów produkcji europejskiej (z 25% do 27% oferty filmowej), przy zmniejszonym (- 3%) udziale produkcji polskiej i powiększonym (+ 5%) pozostałej europejskiej. W telewizji publicznej filmy europejskie zagospodarowały 52% oferty filmowej TVP2 i 40% - TVP1, a w proporcjach między produkcją polską a pozostałą europejską dominowała ta pierwsza. Z produkcji europejskiej najchętniej sięgano po filmy angielskie i francuskie. Wśród telewizji koncesjonowanych najwyższym udziałem produkcji europejskiej (34% oferty filmowej) wykazała się Telewizja Niepokalanów Puls, w której przeważały utwory angielskie i niemieckie. Z kolei w Polsacie uprzywilejowaną pozycję zajęły produkcje polskie (głównie seriale), w TV4 – angielskie, a w TVN – również angielskie oraz francuskie.

Film dokumentalny

W omawianym roku niezmiennie wzmacniał swą pozycję film dokumentalny, osiągając 4% rocznego łącznego czasu nadawania. Liczba godzin jego emisji wzrosła, w porównaniu z rokiem poprzednim, prawie o 500 godzin. Każdy z programów telewizji publicznej proponował ponad godzinę dokumentu na dobę. Miał on bardzo często ustalone dni i godziny emisji w ramach określonych cykli, takich jak między innymi: *Czas na dokument*, *Miej oczy szeroko otwarte*, *Kontrowersyjny dokument* w TVP1 i *Polska bez fikcji* oraz *Świat bez fikcji* w TVP2. Film dokumentalny, zwłaszcza o tematyce historycznej, był istotną pozycją programu Niepokalanów Puls, a w TVN dominowała tematyka społeczna. Niezmiennie wzbogacano propozycję serii i seriali dokumentalnych, jak *Powodzianie*, *Biuro ogłoszeń*, *Kawaleria powietrzna* w TVP2, *Serce z węgla* w TVP1, czy *Nauka jazdy*, *Granice*, *Na ratunek* w TVN.

Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)

	widowiska	kabarety, satyra	e rozrywkow	talk show	reality show	gry i zabawy	inne	razem
TVP1	95	70	178	1	0	0	0	344
TVP2	154	97	312	52	4	0	13	632
Razem telewizja publiczna	249	167	490	53	4	0	13	976
%	26%	17%	50%	5%	pon.1%	0	1%	100%
TVN	187	103	261	622	853	88	315	2 429
POLSAT	15	66	47	109	87	381	78	783
TV4	0	0	0	0	541	53	1082	1 676
Niepokalanów Puls	0	35	0	144	0	0	0	179
Razem telewizja koncesjonowana	202	204	308	875	1 481	522	1 475	5 067
%	4%	4%	6%	17%	29%	10%	29%	100%

Ogółem	451	371	798	928	1 485	522	1 488	6043
%	7%	6%	13%	15%	25%	9%	25%	13%

W 2001 roku odnotowano w grupie programów koncesjonowanych zdecydowany wzrost (o ponad 30% w stosunku do 2000 roku) słownych i słowno-muzycznych audycji rozrywkowych. Stało się to za przyczyną wielokrotnego zwiększenia godzin emisji reality i talk show. Cechą charakterystyczną programów publicznych była nieobecność w nich gier i zabaw, reality show i niewielka ilość, w porównaniu z koncesjonowanymi – talk show. Na ofertę rozrywkową telewizji publicznej składały się w połowie teleturnieje rozrywkowe, widowiska, kabarety i audycje satyryczne. Nadawano znane z lat poprzednich takie audycje, jak między innymi: *Jaka to melodia?*, *Bezludna wyspa*, *Śmiechu warte*, *Dziennik telewizyjny*, *Randka w ciemno*, *Kabaret Olgi Lipińskiej*, *Śpiewające fortepiany*, *Spotkanie z balladą*, *Szansa na sukces itd.* W programach koncesjonowanych słowna i słowno-muzyczna oferta rozrywkowa była zbudowana prawie w połowie z reality i talk show i w ponad piętnastu procentach z teleturniejów rozrywkowych oraz gier i zabaw. Najbardziej rozbudowaną ofertę rozrywkową, zarówno w zakresie gatunkowym, jak i udziału w rocznym czasie nadawania (średnio ponad 6 godzin dobowego czasu nadawania) proponował program TVN. Jej trzon stanowiły: **reality show** *Big Brother* i talk show *Rozmowy w toku*, *Pod napięciem*, *Urzekła mnie twoja historia* oraz *Droga do gwiazd* i *Ananasy z mojej klasy*. Również POLSAT, choć w mniejszym wymiarze czasowym (średnio 2 godziny na dobę), proponował cały wachlarz audycji rozrywkowych, a wśród nich reality show *Dwa światy* oraz talk show *Zerwane więzi* i rozmowy *Na każdy temat*. W programie TV4 reality show *Dwa światy*, *Amazonki*, *Gladiatorzy* i *Lysi i blondynki* zapełniały średnio półtorej godziny dziennego programu. W programie Niepokalanów Puls stałymi pozycjami rozrywkowymi były: *M kwadrat* i *Humory Waldemara Ogińskiego*.

Edukacja i poradnictwo

	edukacyjne (w tym teleturnieje	poradnicze	inne	razem
TVP1	401	42	0	443
TVP2	105	42	0	147
Razem telewizja publiczna	506	84	0	590
%	86%	14%	0	100%
TVN	49	71	37	157
POLSAT	72	32	24	128
TV4	5	65	80	150
Niepokalanów Puls	202	0	0	202
Razem telewizja koncesjonowana	328	168	141	637
%	51%	26%	23%	100%
Ogółem	834	252	141	1 227
%	68%	21%	11%	100%

Rozbieżności między rokiem 2000 i 2001 co do udziału edukacji i poradnictwa w rocznym czasie nadawania obu programów telewizji publicznej, wskazujące na ich wyraźny spadek,

powstały z powodu jednorazowego w 2000 roku wprowadzenia przez nadawcę odmiennego sposobu zaliczania niektórych audycji do tej kategorii. Stosując metodę kwalifikowania nadawcy, okazało się, że udział audycji edukacyjnych i poradniczych w omawianym okresie wskazuje na wartości zbliżone do 1999 roku.

Telewizja publiczna wyraźnie wyróżniała audycje popularnonaukowe i oświatowe, które na przykład w TVP1 zajęły średnio nieco ponad godzinę w ciągu dnia. W cyklicznie nadawanych magazynach, reportażach i felietonach odwoływano się do historii Polski, jej regionów i zabytków, miejsc i ludzi zasłużonych dla polskiej kultury.

Sport

	serwisy i magazyny	transmisje	inne	razem
TVP1	116	237	0	353
TVP2	82	173	0	255
Razem telewizja publiczna	198	410	0	608
%	33%	67%	0	100%
TVN	31	19	0	50
POLSAT	104	100	14	218
TV4	69	113	21	203
Niepokalanów Puls	18	0	0	18
Razem telewizja koncesjonowana	222	232	35	489
%	45%	47%	8%	100%
Ogółem	420	642	35	1 097
%	38%	59%	3%	100%

W 2001 telewizja publiczna nadała o 200 godzin mniej niż w poprzednim roku audycje sportowych (głównie transmisji i retransmisji). Średnio na dobę Program 1 proponował 1 godzinę magazynów, serwisów i transmisji sportowych, a Program 2 – ok. 40 min. Z telewizji koncesjonowanych oferta sportowa widoczna była w TV4 i programie POLSAT. Sport „na żywo” był domeną przede wszystkim telewizji publicznej.

Audycje religijne

W 2001 roku generalnie we wszystkich omawianych programach wzrosła ponad dwukrotnie liczba godzin audycji religijnych i transmisji z uroczystości o tym charakterze. Stało się to za przyczyną programu Niepokalanów Puls, w którym wyemitowano ponad 500 godzin audycji religijnych. Natomiast w telewizji publicznej odnotować można ich spadek o 80 godzin. Dotyczy to głównie takich form jak: publicystyka, informacja i edukacja religijna. Z pozostałych nadawców koncesjonowanych stałe pozycje religijne zawierał program POLSAT-u i w wymiarze poniżej 20 godzin – TV4.

Muzyka poważna

Miłośnicy muzyki poważnej mogli ją znaleźć jedynie w telewizji publicznej, a właściwie w jej Programie 2. W ramach cyklu *Rewelacja miesiąca* systematycznie prezentowano wybitne spektakle operowe i baletowe. Niezależnie od reportaży i relacji z festiwalu i konkursów,

emitowano koncerty, między innymi: Fryderyk Chopin – pieśni, Józef Elsner – oratorium pasyjne, koncert laureatów IV Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. S. Moniuszki, Mieczysław Karłowicz – koncert skrzypcowy A-dur op. 8, recital Haliny Czerny – Stefańskiej itd.

Muzyka rozrywkowa

Telewizja publiczna podwoiła (z 275 do 540 godzin) swoją rozrywkową ofertę muzyczną. Było to szczególnie zauważalne w programie drugim, w którym wypełniła ona 5% rocznego czasu nadawania. Na podobnym poziomie prezentował ją program Niepokalanów Puls. Rekordzistą w tej dziedzinie był POLSAT, który nadał 1.400 godzin muzyki rozrywkowej (17% programu), czyli prawie 4 godziny na dobę.

Widowiska teatralne i inne formy udramatyzowane

Widowiska teatralne i inne formy udramatyzowane zajęły ułamek procenta rocznego czasu nadawania wszystkich programów i ich udział w programach był o ponad 50 godzin mniejszy niż w poprzednim roku sprawozdawczym. O ich prezentacji możemy mówić tylko w przypadku telewizji publicznej, w której przedstawienia teatru telewizji wypełniły 117 godzin, i przyczynkowo, w programie Polsat-u. W TVP1 teatr telewizji nadawano systematycznie w poniedziałki, a w TVP2 w niedziele.

Audycje dla dzieci i młodzieży

Audycje adresowane do dzieci i młodzieży wypełniły 16% rocznego czasu nadawania programów omawianych nadawców (o 7% większy udział w stosunku do 2000 roku). Najmniejszy udział miały one w telewizji publicznej: 4% w TVP2 i 10% w TVP1, a w programach telewizji koncesjonowanych: od 30% w Polsacie, 23% w TV4, po 11% w TVN i Niepokalanów Puls. Audycje te najczęściej można było odnaleźć w łatwo identyfikalnych blokach programowych. Filarem propozycji programowych skierowanych do dzieci i młodzieży był film fabularny (pełnometrażowy, seriale i animacje). Około 20% wszystkich filmów nadano z myślą o tej grupie odbiorców. Najbardziej zróżnicowaną ofertę proponowała telewizja publiczna, sięgając ponadto po audycje edukacyjne, rozrywkowe, religijne i teatr dla dzieci. Nadawcy programów POLSAT i TV4 wykazali w swoich sprawozdaniach, że propozycje dla dzieci i młodzieży w ponad połowie znalazły się w słownych audycjach rozrywkowych oraz w nadawanej muzyce rozrywkowej (w przypadku POLSAT-u było to 62% wszystkich tych nadanych audycji). Z obserwacji tych programów wynika, że były to głównie audycje adresowane nie do dzieci lecz do dorastającej młodzieży.

2. Profile programowe poszczególnych nadawców: podobieństwa i różnice

Oba programy telewizji publicznej oraz POLSAT, TVN, TV4 i Niepokalanów Puls mają charakter uniwersalny. Zasadniczym składnikiem nadającym programom telewizyjnym odrębną właściwość jest udział w nich filmu i rozrywki. Wynosi on w przypadku telewizji koncesjonowanych zawsze około 70%, zaś w telewizji publicznej oscyluje w granicach nieco powyżej 50% (TVP2) i 44% (TVP1). W programach nadawców koncesjonowanych na drugim, znaczącym co do wielkości udziału miejscu jest zawsze rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne oraz muzyka rozrywkowa). W telewizji publicznej ma ona mniej prestiżowe miejsce, a w Programie 1 ustępuje publicystyce. Ma też inny ciężar gatunkowy. O ile w telewizji koncesjonowanej (z wyłączeniem Niepokalanów Plus) są to w dużej części audycje typu reality show i talk show, a w Polsacie muzyka rozrywkowa, to w telewizji publicznej – teleturnieje, widowiska artystyczne, kabaret, satyra i teleturniej rozrywkowy. Najbardziej jednak widoczne różnice w programach są na poziomie udziału gatunków informacyjno-publicystycznych, edukacyjnych i artystycznych. W telewizjach koncesjonowanych ich udział w rocznym czasie nadawania nie przekracza 10% , natomiast w TVP1 wynosi 31%, a w TVP2 – 21%. Kiedy

prześledzimy kolejno struktury gatunkowe, to w programach koncesjonowanych nie odnotujemy obecności muzyki poważnej, widowisk teatralnych i innych form udratyzowanych oraz audycji religijnych (oprócz Polsat-u). Telewidz, szukając informacji i publicystyki, mógł je znacznie częściej znaleźć w telewizji publicznej, która przeznaczyla na nie 17% w TVP2 i 24% w TVP1. W Polsce, TVN i TV4 zajęły one po 7% rocznego czasu nadawania. Kolejnym komponentem programu odróżniającym telewizję publiczną od koncesjonowanej jest udział audycji edukacyjnych i poradniczych, utrzymujących telewizję publiczną na pozycji lidera w tym względzie. W ogólnopolskich programach telewizji publicznej różnice (poza ofertą filmową) polegają na tym, że w „Jedynce” częściej pojawiała się publicystyka, a w „Dwójce” informacja oraz rozrywka.

W przypadku telewizji koncesjonowanych (oprócz Niepokalanów Puls) różnice w strukturze gatunkowej wydają się prawie niewidoczne i sprowadzają się właściwie do wewnętrznych proporcji między informacją a publicystyką. Istota odmienności każdego z tych programów tkwi więc nie w jego konstrukcji czy strukturze gatunkowej, a w oferowanych walorach artystycznych, rozrywkowych, poznawczych całości oferty programowej i charakterystycznych pozycjach flagowych identyfikujących program. W obraz ten w dużej części wpisuje się także Telewizja Niepokalanów Plus, posiadająca jednak trzy wyraźne cechy dystynktywne: znacząca obecność audycji religijnych, publicystycznych oraz przyjazny, pozbawiony przemocy charakter programu.

3. Programy regionalne Telewizji Polskiej S.A.

Telewizja Polska S.A. zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji rozpowszechnia 12 nieznacznie różniących się między sobą programów regionalnych. Programy te mają taką samą konstrukcję - 77% ich czasu nadawania stanowi tzw. pasmo wspólne zestawiane przez Biuro Programów Regionalnych (BRP) w Warszawie, a 23% - pasmo lokalne zestawiane samodzielnie przez każdy z 12 oddziałów terenowych TVP. Udział pasma wspólnego w programach regionalnych od kilku lat stale rósł, aż w roku 2001 przekroczył 75% czasu nadawania programów. Obecnie nawet sam nadawca traktuje programy 12 oddziałów jako jeden program z lokalnymi okienkami. Świadczy o tym oficjalne wprowadzenie jednej nazwy - *Program 3*. Z programowego punktu widzenia 12 programów regionalnych utraciło w dużym stopniu swoją odrębność i niezależność.

W 2001 roku Telewizja Polska wyemitowała łącznie 77 545,6 godziny programów regionalnych. W tej liczbie 18 151,8 godziny było programami zestawianymi przez jej oddziały terenowe. W porównaniu z rokiem 2000 liczba godzin emisji programu własnego oddziałów uległa zmniejszeniu średnio o 3 punkty procentowe. W okresie ubiegłego roku BPR zestawilo blisko 5000 godzin programu wspólnego, który następnie był dwunastokrotnie multiplikowany. Audycje lokalne nadawane były przez oddziały w podobnych pasmach czasowych - w dni powszednie: w paśmie porannym (8.00 – 8.35), popołudniowym (15.25 – 16.30 i 17.15 – 19.00) i wieczornym (21.30 – 22.00); w sobotę i w niedzielę godziny nadawania tych pasm były nieco inne: pasmo poranne (8.00 – 9.00), południowe (13.30 – 14.30), popołudniowe (17.00 – 19.00 lub 18.00 – 18.20) i wieczorne (21.00 – 22.00).

Telewizja Polska S.A. 28 lutego 2001 roku powołała ośrodki regionalne dla czterech województw powstałych w wyniku reformy administracyjnej kraju:

- Świętokrzyski Ośrodek Regionalny TVP S.A. w Kielcach podlegający Oddziałowi Terenowemu w Krakowie;
- Opolski Ośrodek Regionalny TVP S.A. w Opolu podlegający Oddziałowi Terenowemu w Katowicach;

- Warmińsko-Mazurski Ośrodek Regionalny TVP S.A. w Olsztynie podlegający Oddziałowi Terenowemu w Gdańsku;
- Lubuski Ośrodek Regionalny TVP S.A. w Gorzowie Wielkopolskim podlegający Oddziałowi Terenowemu w Poznaniu.

Ośrodki te tworzyły audycje informacyjne i publicystyczne. Świętokrzyski Ośrodek Regionalny tworzył audycję informacyjną dla województwa świętokrzyskiego pt. *Kronika świętokrzyska* oraz magazyn publicystyczny *Wieści spod Łysicy*, w którym w formie reportaży albo felietonów prezentowane były dwa razy w miesiącu najważniejsze wydarzenia i problemy dotyczące tego województwa. Opolski Ośrodek Regionalny tworzył audycję informacyjną dla województwa opolskiego *Studio pod bukiem*, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Regionalny przygotowywał audycje informacyjną poświęconą Warmii i Mazurom. Lubuski Ośrodek Regionalny produkował codziennie dwa wydania *Teleskopu Lubuskiego* dla widzów województwa lubuskiego.

Strukturę gatunkową emitowanych w 2001 roku programów regionalnych przedstawiają niżej zamieszczone tabele:

Oddziały terenowe	roczny czas nadawania programu regionalnego		informacja		publicystyka		edukacja	
	godz.		godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	6473,8		346,5	5,4	391,1	6,0	716,4	11,1
OTV Bydgoszcz	6466,3		292,7	4,5	450,5	7,0	655,2	10,1
OTV Gdańsk	6417,5		453,6	7,1	721,8	11,2	471,7	7,4
OTV Katowice	6444,5		267,8	4,2	623,7	9,7	647,8	10,1
OTV Kraków	6513,8		372,6	5,7	609,5	9,4	600	9,2
OTV Lublin	6465,5		263	4,1	462,7	7,2	564,3	8,7
OTV Łódź	6500		333,3	5,1	437,7	6,7	594,5	9,1
OTV Poznań	6484		438,7	6,8	531,8	8,2	495,1	7,6
OTV Rzeszów	6424,7		351	5,5	494,1	7,7	550,8	8,6
OTV Szczecin	6435,9		415,7	6,5	620,1	9,6	534,4	8,3
OTV Warszawa	6469,1		415,4	6,4	574,7	8,9	523,4	8,1
OTV Wrocław	6450,5		381,9	5,9	446,5	6,9	474,6	7,4

Oddziały terenowe	religia		widowiska teatralne i inne formy udramatyzowane		film		rozrywka	
	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	133,2	2,1	32,7	0,5	3471,9	53,6	334,4	5,2

OTV Bydgoszcz	107,2	1,7	32,7	0,5	3435,7	53,1	425,2	6,6
OTV Gdańsk	90,3	1,4	32,7	0,5	3258,9	50,8	333	5,2
OTV Katowice	51,9	0,8	34	0,5	3315,3	51,4	303,5	4,7
OTV Kraków	103,1	1,6	32,7	0,5	3339,2	51,3	342,9	5,3
OTV Lublin	54,9	0,8	32,7	0,5	3661,6	56,6	390,8	6,0
OTV Łódź	85,1	1,3	34,5	0,5	3532,1	54,3	454	7,0
OTV Poznań	48,6	0,7	32,7	0,5	3382,9	52,2	353,3	5,4
OTV Rzeszów	134	2,1	35,7	0,6	3502,5	54,5	396,4	6,2
OTV Szczecin	83,8	1,3	32,7	0,5	3386,9	52,6	340,2	5,3
OTV Warszawa	114,8	1,8	32,7	0,5	3474	53,7	384,1	5,9
OTV Wrocław	39	0,6	31,7	0,5	3557,1	55,1	513,8	7,9

Oddziały terenowe	muzyka		sport		autopromocja		reklama	
	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	261,5	4,0	276,9	4,3	420	6,5	89,3	1,4
OTV Bydgoszcz	319	4,9	310,4	4,8	327,5	5,1	110,3	1,7
OTV Gdańsk	340,9	5,3	348	5,4	235,3	3,7	131,8	2,1
OTV Katowice	448,9	7,0	318,6	4,9	270,5	4,2	162,5	2,5
OTV Kraków	373	5,7	294,1	4,5	322,2	4,9	124,5	1,9
OTV Lublin	347,9	5,4	285,5	4,4	300,9	4,7	101,2	1,6
OTV Łódź	315,7	4,9	296,7	4,6	304,1	4,7	112,3	1,7
OTV Poznań	277,7	4,3	421,7	6,5	339	5,2	162,5	2,5
OTV Rzeszów	340	5,3	316,2	4,9	206,3	3,2	97,7	1,5
OTV Szczecin	331,5	5,2	302	4,7	307,2	4,8	82,4	1,3
OTV Warszawa	253	3,9	270,9	4,2	304,4	4,7	121,8	1,9
OTV Wrocław	252,5	3,9	289,7	4,5	303,4	4,7	160,3	2,5

Film

W 2001 roku film był najczęściej występującą pozycją w programach regionalnych. Wypełnił on 41 318,1 godziny programów regionalnych, co stanowiło 53,3% tych programów. Filmy fabularne czyli jednostkowe filmy telewizyjne, serie i seriale fabularne oraz filmy animowane zajęły najwięcej godzin we wszystkich programach regionalnych. Łącznie w 12 programach regionalnych zostało nadanych 29969,5 godziny co stanowiło 38,6% wszystkich programów regionalnych. Różnica w udziale filmów fabularnych w poszczególnych programach regionalnych była niewielka i wynosiła od 1 do 2 punktów procentowych. Ze względu na sposób zestawiania programów regionalnych oferta filmów fabularnych (tytuły i ich liczba) we wszystkich oddziałach była - z niewielkimi odchyleniami od średniej - taka sama. Wśród filmów fabularnych najwięcej było filmów pochodzących z USA (11% rocznego czasu nadawania programów regionalnych), na drugim miejscu była produkcja polska (5% rocznego czasu) a na trzecim angielska (3,3% rocznego czasu).

Filmy dokumentalne zajęły w programach regionalnych średnio 14,6% programu, w tym ponad połowę stanowiły reportaże. Najwięcej filmów dokumentalnych wyemitował oddział terenowy w Lublinie (17% programu), a najmniej oddziały w Krakowie i Katowicach (13% programu).

Edukacja

Audycje edukacyjne pod względem liczby wyemitowanych godzin zajmowały w programie regionalnym drugie miejsce. Łącznie w 12 programach regionalnych zostało nadanych 6828,2 godziny tych audycji co stanowiło 8,8% wszystkich programów regionalnych. Audycje edukacyjne w programie pasma wspólnego stanowiły 6,5% ubiegłorocznego czasu nadawania programów regionalnych. Najwięcej własnych audycji edukacyjnych wyemitował oddział terenowy w Białymstoku (4,3%) a najmniej oddziały terenowe we Wrocławiu (0,8%) i w Gdańsku (0,8%). Wśród audycji edukacyjnych nadawanych w programie wspólnym 75% stanowiły audycje poradnicze. Podobnie było w programach własnych ośmiu oddziałów terenowych. Tylko w programach własnych czterech oddziałów terenowych (Bydgoszcz, Katowice, Szczecin i Warszawa) przeważały audycje popularnonaukowe.

Publicystyka

Ważną pozycją nadawanych przez oddziały terenowe programów były audycje publicystyczne, w których omawiano, komentowano, analizowano oraz wyjaśniano lokalne i aktualne tematy. Audycje publicystyczne pod względem liczby wyemitowanych godzin zajmowały w programach regionalnych trzecie miejsce. Łącznie w 12 programach regionalnych zostało nadanych 6364,2 godziny tych audycji co stanowiło 8,2% tych programów. Audycje publicystyczne znalazły się przede wszystkim w pasmach programowych zestawianych przez oddziały terenowe. Na audycje tworzone przez oddziały terenowe przeznaczono 6,5% programów regionalnych. W paśmie wspólnym audycje publicystyczne zajęły zdecydowanie mniej czasu. Najwięcej czasu na emisję własnych audycji publicystycznych poświęciły oddziały terenowe w Gdańsku (9,5%) i w Katowicach (8%) a najmniej oddział terenowy we Białymstoku (4,3%). Wśród audycji publicystycznych każdy z oddziałów terenowych najwięcej czasu przeznaczył na audycje poświęcone tematyce społecznej. Na drugim miejscu znalazły się audycje poświęcone tematyce kulturalnej, a na trzecim – rolnej, ekonomicznej, politycznej. W programach pasma wspólnego najwięcej czasu poświęcono tematyce społecznej, kulturalnej międzynarodowej i rolnej. Audycje publicystyczne były nadawane przede wszystkim w dni powszednie, a ich emisja odbywała się o stałej porze. Ponadto niektóre oddziały tworzyły forum do debaty publicznej, na którym mogli prezentować się oraz wymieniać poglądami na ważne z punktu widzenia społeczności lokalnej tematy politycy różnych opcji, przedstawiciele władz wojewódzkich i samo-rządowych oraz przedstawiciele różnych środowisk opiniotwórczych.

Rozrywka

Audycje rozrywkowe pod względem liczby wyemitowanych godzin zajmowały w programie regionalnym czwarte miejsce. Łącznie w 12 programach regionalnych zostało nadanych 4571,6 godziny tych audycji, co stanowiło 5,9% tych programów. Audycje rozrywkowych (były to najczęściej kabarety, audycje satyryczne i teleturnieje) wyemitowano więcej w programie wspólnym niż w programach własnych oddziałów. Kabarety, audycje satyryczne, widowiska estradowe obecne były w programach większości oddziałów terenowych, talk show w swoim programie miały jedynie oddziały terenowe w Bydgoszczy, Krakowie i Poznaniu. Najwięcej własnych audycji rozrywkowych wyemitował oddział terenowy w Wrocławiu (3,6%), a najmniej oddziały w Katowicach (0,2%) i Białymstoku (0,7%).

Informacja

Audycje informacyjne pod względem liczby wyemitowanych godzin zajmowały w programie regionalnym piąte miejsce. Łącznie w programach regionalnych zostało nadanych 4

332,2 godziny tych audycji, co stanowiło 5,6% tych programów. Biorąc pod uwagę udział procentowy audycji informacyjnych, należy stwierdzić, że nie miały one w programach regionalnych wysokiej rangi. Najwięcej własnych audycji informacyjnych wyemitowały oddziały terenowe w Gdańsku (5,6%) i w Poznaniu (5,3%), a najmniej oddziały terenowe w Lublinie (2,6%) i w Katowicach (2,7%). Programy własne oddziałów terenowych dostarczały społecznościom lokalnym informacji o najważniejszych lokalnych wydarzeniach społecznych, gospodarczych, politycznych, kulturalnych, sportowych i in. Informacje te były przekazywane w formie dzienników, które miały nawet po kilka wydań w ciągu dnia.

Oddziały w Katowicach, Krakowie, Poznaniu, Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Rzeszowie i Warszawie, obok audycji informacyjnych adresowanych do wszystkich odbiorców regionu, nadawały również audycje adresowane do wybranych grup społeczności.

Muzyka

W ofercie programów regionalnych obecna była muzyka. Była to przede wszystkim muzyka rozrywkowa, ale i wielbiciele muzyki poważnej mogli czasem, choć bardzo rzadko, znaleźć coś dla siebie. Audycje prezentujące muzykę zajmowały w programach regionalnych pod względem wyemitowanych godzin szóste miejsce. Łącznie w 12 programach regionalnych zostało nadanych 3861,6 godziny tych audycji, co stanowiło 4,9% tych programów. Audycji prezentujących muzykę wyemitowano więcej w programie wspólnym oddziałów (3,6% rocznego czasu nadawania programów regionalnych), przy czym audycje poświęconych muzyce poważnej było ponad dwa razy mniej niż audycje poświęconych muzyce rozrywkowej. Również w programach własnych oddziałów na muzykę poważną przeznaczono niewiele rocznego czasu nadawania. Łącznie w programach regionalnych udział muzyki poważnej wyniósł 1,3% rocznego czasu ich nadawania. Oddział w Krakowie nie wyemitował ani jednej takiej audycji. W oddziałach w Bydgoszczy, Warszawie i Łodzi zajęły one zaledwie 0,004% programu. W większości oddziałów emisja tych audycji miała charakter okazjonalny. Więcej czasu muzyce poważnej, choć nie była to ilość czasu zadowalająca melomanów, poświęciły oddziały w Katowicach (0,5%), Białymstoku (0,4%) i Rzeszowie (0,3%).

Sport

Zbliżoną do muzyki pozycję w programie miały audycje o tematyce sportowej, choć zajmowały one siódme miejsce pod względem liczby godzin, które im poświęcono w programach. Łącznie w 12 programach regionalnych zostało nadanych 3730,7 godziny tych audycji, co stanowiło 4,8 % wszystkich programów regionalnych. W paśmie wspólnym oddziałów poświęcono więcej czasu na audycje sportowe (3,7% czasu nadawania programów regionalnych) niż w pasmach programowych oddziałów terenowych. Wśród audycji sportowych trzykrotnie więcej czasu zajęły transmisje z imprez sportowych niż serwisy i magazyny, w których informowano i komentowano ważne wydarzenia sportowe. Natomiast w programach własnych było odwrotnie - więcej czasu przeznaczono na informowanie i komentarze do wydarzeniach sportowych niż na ich transmitowanie. Najwięcej własnych audycji sportowych wyemitował oddział terenowy w Poznaniu (2,8% czasu nadawania programu regionalnego), a najmniej oddział terenowy w Warszawie (0,4% czasu nadawania programu regionalnego).

Religia

Audycje religijne pod względem liczby wyemitowanych godzin zajmowały w programach regionalnych dziewiąte miejsce. Łącznie w 12 programach regionalnych zostało nadanych 1045,9 godziny tych audycji, co stanowiło 1,3% tych programów. Audycje religijne w programach własnych oddziałów zajęły czterokrotnie więcej czasu niż w programie wspólnym. W programach własnych oddziałów terenowych były transmisje Mszy św. i uroczystości religijnych oraz audycje informacyjne, publicystyczne i edukacyjne poświęcone tematyce religijnej. Wyjątkiem był oddział terenowy w Bydgoszczy, który nadawał tylko Msze św. Oddziały terenowe w Białymstoku, Bydgoszczy, Krakowie, Rzeszowie i Warszawie regularnie, raz w tygodniu transmitowały Mszę

świętą. Pozostałe, z wyjątkiem oddziałów terenowych w Poznaniu i Gdańsku, które nie wykazały żadnych tego rodzaju przekazów, transmitowały msze święte tylko przy okazji ważnych świąt kościelnych. W programie wspólnym obecne były jedynie transmisji Mszy św. i uroczystości religijnych. Najwięcej czasu na audycje religijne poświęciły oddziały terenowe w Rzeszowie (2,1% czasu nadawania programu regionalnego) i Białymstoku (1,8%), a najmniej oddziały we Wrocławiu (0,3%) i Poznaniu (0,5%).

Widowiska teatralne i inne formy udratyzowane

Najmniej rocznego czasu nadawania poświęcono teatrowi i innym formom udratyzowanym. Łącznie w 12 programach regionalnych zostało nadanych 397,5 godziny tych audycji, co stanowiło 0,5% programów regionalnych. Przedstawienia teatralne były przede wszystkim nadawane w programie wspólnym. Jedynie trzy oddziały terenowe wyemitowały własne widowiska teatralne. Były to oddziały terenowe w Rzeszowie (3 godziny w ciągu całego roku), Łodzi (1,8 godziny) i Katowicach (1,3 godziny).

Wszystkie programy regionalne telewizji publicznej w 2001 roku miały charakter uniwersalny z dużą przewagą filmu fabularnego nad innymi rodzajami audycji. Różnica między filmem fabularnym a następną w kolejności, pod względem zajmowanego w programie czasu, kategorią programową, filmem dokumentalnym, wynosiła aż 24 punkty procentowe. Udział w programach regionalnych filmu fabularnego, audycji rozrywkowych, muzyki rozrywkowej wynosił aż 48,2%, a więc nadawca na dostarczanie rozrywki widzom przeznaczył w 2001 roku blisko połowę rocznego czasu nadawania programów regionalnych. W programach regionalnych obecna była ponadto autopromocja, oprawa, zapowiedzi (4,7% rocznego czasu nadawania programów regionalnych) oraz reklama (1,8%). Na inne kategorie audycji – informacyjne, publicystyczne, edukacyjne, religijne, sportowe, widowiska teatralne, film dokumentalny i muzykę poważną - za pomocą których głównie realizowane są ważne ustawowe zadania programowe czyli tzw. misja nadawcy publicznego, pozostało 45,3% rocznego czasu nadawania programów regionalnych.

4. Realizacja szczególnych zobowiązań programowych przez TVP S.A.

Zgodnie z art. 21 ust. 2 nadawca publiczny zobowiązany jest do służenia: rozwojowi kultury, nauki i oświaty, umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych, zwalczaniu patologii społecznych. Jest też zobowiązany do uwzględniania potrzeb mniejszości narodowych i grup etnicznych. Ponadto programy powinny respektować chrześcijański system wartości, przyjmując za podstawę uniwersalne zasady etyki a także umożliwiać obywatelom i ich organizacjom uczestniczenie w życiu publicznym poprzez prezentowanie zróżnicowanych poglądów i stanowisk oraz wykonywanie prawa do kontroli i krytyki społecznej. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji czuwając nad wypełnianiem tych zobowiązań co roku analizuje sprawozdania z działalności programowej Telewizji Polskiej SA oraz prowadzi okresowy monitoring wybranych audycji.

W 2001 roku w programach ogólnokrajowych TVP nadano:

Rodzaje audycji	Program 1		Program 2	
	liczba godzin	% czasu nadawania	liczba godzin	% czasu nadawania
audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty	1 145	15,6	1 089	15,7
audycje służące umacnianiu rodziny	1 177	16	574	8,3

audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych	198	2,7	148	2,1
audycje służące zwalczaniu patologii społecznych	150	2	68	1
audycje uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych	21	0,3	37	0,5
Razem	2 691	36,6	1 916	27,6

Jak wynika z tabeli w obu programach ogólnokrajowych obecne były w różnym wymiarze czasowym audycje służące realizacji tych zadań. W Programie 1 audycje te zajęły łącznie 2691 godzin, co stanowi 36,6% rocznego programu. Ich średni czas nadawania w ciągu dnia wyniósł 7,3 godziny. W Programie 2 audycje te zajęły 1916 godzin, tj. 27,6 % programu i było ich o 775 godzin mniej niż w Programie 1. Ich średni dzienny czas nadawania wyniósł 5,2 godziny. W stosunku do 2000 roku udział tych audycji wzrósł o 2,5% w Programie 1 i o 3,3% w Programie 2. Wzrost ogólnej liczby godzin tych audycji był spowodowany zwiększeniem się liczby godzin audycji służących rozwojowi kultury, nauki i oświaty. W Programie 1 nastąpił wzrost czasu nadawania tych audycji o 230 godzin, a w Programie 2 o 214 godzin. W pozostałych kategoriach audycji misyjnych zaznaczył się niewielki spadek. Jedynie znaczący spadek miały audycje służące zwalczaniu patologii społecznych w Programie 1 (o 122 godziny) i audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych w Programie 2 (o 55 godzin przy i tak niewielkiej ich liczbie w 2000 roku).

W 2001 roku wśród audycji mających na celu realizację powinności ustawowych najwięcej godzin zajęły zarówno w Programie 1, jak i Programie 2 audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty oraz audycje służące umacnianiu rodziny.

W Programie 1 **rozwojowi kultury, nauki i oświaty** służyły między innymi cykle: poniedziałkowy teatr telewizji, *Gorąco polecam*, *Rozmowy na nowy wiek*, *Życie na pointach* (audycja o wydarzeniach baletowych), *Kompozytorzy*, różnego rodzaju okazjonalne koncerty, *Frona*, *Pegaz*, *Rewizja nadzwyczajna*, *Sensacje XX wieku*, *Magazyn Fokus* i *Śledztwo* (audycje poświęcone popularyzacji nauki), *Machina czasu*, *ABC reformy edukacji*, *Gimnazjum 2001*.

W Programie 2 ten ustawowy obowiązek nadawca realizował nadając koncerty muzyki poważnej (np. koncerty w ramach setnej rocznicy Filharmonii Narodowej w Warszawie, Międzynarodowy Festiwal Vratysławia Cantas, koncert filharmoników londyńskich z okazji 80 rocznicy urodzin Ojca Św.), cykl operowy i baletowy - *Rewelacja miesiąca* (raz w miesiącu), w ramach którego prezentowane są wybitne wykonania dzieł operowych i ważne przedstawienia baletowe. W programie obecne były również cykliczne magazyny kulturalne (*Camerata*, *Bazar*, *Magazyn teatralny*, *Jazda kulturalna*, *Ogród sztuk*, *Telewizyjne Wiadomości Literackie*) oraz pojedyncze filmy dokumentalne poświęcone różnym twórcom: pisarzom, muzykom, malarzom, reżyserom, filozofom, (np. Cz. Miłosz, I. Paderewski, Z. Herbert, F. Nietzsche, M. Heidegger i J.P. Sartre) widowiska teatralne (*Studio Teatralne „Dwójki”*) i widowiska artystyczno-estradowe. Wśród omawianych audycji w obu programach najwięcej było audycji poświęconych kulturze, a zdecydowanie mniejszy udział w nich miały audycje poświęcone nauce i oświacie.

W Programie 1 **audycjami służącymi umacnianiu rodziny** według kwalifikacji nadawcy były m. in. cykliczne audycje *Mamy dziecko*, *Portret rodziny*, *Między nami*, *Jedyneczka*, seriale: *Klan* i *Plebania* oraz *Od przedszkola do Opola* i *Jaka to melodia*. Wśród audycji zakwalifikowanych przez nadawcę nie stwierdzono obecności ani jednego cyklu audycji, którego głównym celem byłoby służyć umacnianiu rodziny. Wymienione przez nadawcę audycje podejmowały następujące tematy: pielęgnacja niemowląt, kondycja współczesnej rodziny,

problemy małżeńskie, rozwój psychiczny i fizyczny dzieci do siódmego roku życia, o problemach młodzieży u progu życia dorosłego, patologii w rodzinie itp.

W Programie 2, zdaniem nadawcy, umacnianiu rodziny między innymi miały służyć niektóre reportaże nadawane w cyklu *Magazyn ekspres reporterów*. W audycjach tych przedstawiono np. problemy finansowe konkretnego rodzinnego domu dziecka, młodych wolontariuszy pomagających rodzinie, życie ludzi starych. W programie wyemitowano ośmiodcinkowy cykl *Po prostu żyć* poświęcony różnym problemom, na które w życiu napotyka każda rodzina. Również realizacji tego celu służyła – zdaniem nadawcy - audycja edukacyjna dla dzieci *Ulica Sezamkowa*, magazyn katolicki *Znaki czasu* serial *Złotopolscy* i *Na dobre i złe*. Tematyka ta była omawiana między innymi w niektórych wydaniach audycji adresowanych do niepełnosprawnych.

Audycjom służącym **kształtowaniu postaw prozdrowotnych** i zwalczaniu patologii społecznych poświęcono w obu programach ogólnokrajowych znacznie mniej czasu niż omawianym wyżej kategoriom. W Programie 1 tym dwóm rodzajom audycji poświęcono 348 godzin, a w Programie 2 - 216 godzin.

Audycje kształtujące postawy prozdrowotne występowały w Programie 1 w dwóch postaciach: audycji cyklicznych (np. *Ambulatorium*, *wyprzedzić chorobę*, *360 stopni dookoła ciała*, niektóre wydania audycji *Od A do Zdrowia* i magazynu dla dzieci *Jedyneczka*) i audycji pojawiających się okazjonalnie. W audycjach tych podejmowano między innymi temat: profilaktyki najczęściej występujących chorób, zdrowego, higienicznego stylu życia oraz zdrowego żywienia. W Programie 2 nadawca do tej kategorii audycji zakwalifikował następujące tytuły: *Studio urody*, *Proton*, *Po prostu żyć*, *Jej styl*. Niektóre z wymienionych w sprawozdaniu audycji bardziej służyły pielęgnacji urody niż propagowaniu postaw prozdrowotnych.

Zwalczaniu patologii społecznych w Programie 1 poświęcono niektóre wydania cyklicznych audycji *Nocne rozmowy*, *Między nami*, *Rower Błażeja*, *Bezpieczna Jedynka* i *Magazyn zawsze po 21*. W Programie 1 brakowało jednej stałej, regularnie nadawanej audycji, która byłaby poświęcona najczęściej występującym patologiom w społeczeństwie polskim. W Programie 2 nadawane w cyklu *Magazyn ekspres reporterów* reportaże opowiadały o patologiach i ich skutkach. W programie brakowało cyklu audycji poświęconego metodom zwalczania patologii społecznych i wspierających osoby nimi dotknięte. Część audycji zakwalifikowanych przez nadawcę w bardzo małym stopniu dotyczyła metod zwalczania patologii.

W obu programach najmniej czasu zajęły **audycje uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych**. Spowodowane to było zapewne tym, że cały ciężar wywiązywania się z tego ustawowego obowiązku został przeniesiony na programy regionalne. W Programie 1 realizacji tego celu – zdaniem nadawcy – miały służyć następujące audycje: *Oczywiste*, *nieoczywiste*, *Fronda*, *U siebie*, *Zrozumieć pamięć*, *Raport z demokracji*, audycja z cyklu *Widziałam – Marsz żywych* oraz niektóre wydania audycji adresowanych do dzieci i młodzieży – *Rower Błażeja* i *Teleranek*. Żadna z audycji zakwalifikowana przez nadawcę do tej kategorii nie była adresowana do mniejszości narodowych, a jedynie prezentowała jej kulturę, zwyczaje i religię. W Programie 2 ten zapis ustawy został zrealizowany - według nadawcy – przez wyemitowanie *Festiwalu Kultury Kresowej* i innych widowisk estradowych, jednostkowych reportaży (np. o wyznaniach religijnych mniejszości narodowych) oraz filmów dokumentalnych (*Ojczyzna pięknej tęsknoty*, *Ziemia pełna piękna i bólu*). W obu programach ogólnokrajowych audycje, w których były uwzględniane, zdaniem nadawcy, potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych zajęły 58 godzin.

Telewizja Polska, zgodnie z art. 22 ustawy, umożliwiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałkom Sejmu i Senatu oraz Prezesowi Rady Ministrów w sposób bezpośredni prezentowanie oraz wyjaśnianie polityki państwa poprzez udostępnianie anteny w czasie najwyższej oglądalności.

Kolejny zapis ustawy o radiofonii i telewizji (art. 23 ust.1) zobowiązuje telewizję publiczną do umożliwienia partiom politycznym przedstawiania ich stanowisk w węzłowych sprawach publicznych. Telewizja Polska ten zapis realizowała poprzez audycję *Forum*, która nadawana była raz w tygodniu w Programie 1.

Telewizja Polska, zgodnie z art.24 ustawy, w okresie trwania kampanii wyborczej (od 8 do 21 września 2001 roku) rozpowszechniała nieodpłatnie w programach ogólnokrajowych i regionalnych audycje przygotowane przez komitety wyborcze ubiegające się o mandaty do Parlamentu.

Telewizja Polska w 2001 roku zgodnie ze zobowiązaniem wynikającym z art.25 ust. 2 wytworzyła 768,5 godziny audycji oświatowych dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych, z czego 76 godzin wyemitowała w Programie 1, 42,5 godziny w Programie 2 i 162 godziny w rozłączonej sieci Programu 2, 37 godzin w TV Polonia oraz 1700 godzin w pasmach wspólnych 12 programów regionalnych.

5. Realizacja poszczególnych zobowiązań programowych w programach regionalnych TVP S.A.

Oddziały terenowe TVP S.A.	Audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty		Audycje służące umacnianiu rodziny		Audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych			Audycje służące zwalczaniu patologii społecznych		Ogółem	
	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%	Godz.	%	
OTV Białystok	235	3,7	23,1	0,3	77,5	1,2	103,6	1,6	439,2	6,8	
OTV Bydgoszcz	221,1	3,4	80,8	1,2	155,1	2,4	117,6	1,8	574,6	8,8	
OTV Gdańsk	192,7	3	17,8	0,2	27,1	0,4	108,3	1,7	345,9	5,3	
OTV Katowice	279,1	4,3	20,8	0,3	37,1	0,6	124	1,9	461	7,1	
OTV Kraków	287,4	4,4	30,2	0,4	95,9	1,5	132,5	2	546	8,3	
OTV Lublin	190,9	3	44,1	0,7	34,4	0,5	113,8	1,7	383,2	5,9	
OTV Łódź	286,1	4,4	18,2	0,3	34,5	0,5	115,4	1,7	454,2	6,9	
OTV Poznań	384,3	5,9	17,8	0,3	42,5	0,6	103,5	1,6	548,1	8,4	
OTV Rzeszów	374,1	5,8	101,3	1,6	81,6	1,3	117,6	1,8	674,6	10,5	
OTV Szczecin	157,1	2,4	117,8	1,8	20,1	0,3	97,6	1,5	392,6	6,1	
OTV Warszawa	312,3	4,8	63,9	1	52,3	0,8	113,6	1,7	542,1	8,3	
OTV Wrocław	174,7	2,7	142,4	2,2	28,6	0,4	115,8	1,8	461,5	7,1	

Nadawca również w 12 programach regionalnych nadawał audycje służące realizacji powinności ustawowych w zakresie misji nadawcy publicznego. W programach tych łącznie zostało nadanych 5823 godziny takich audycji. Najwięcej godzin w programach regionalnych przeznaczono na audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty – 3094,8 godziny. Znacznie mniej czasu poświęcono audycjom służącym zwalczaniu patologii społecznych (1363,3 godz.), kształtowaniu postaw prozdrowotnych (686,7 godz.) i służącym umacnianiu rodziny (678,2 godz.).

Najwięcej godzin programu na ten cel przeznaczył oddział terenowy w Rzeszowie – 674,6 godzin, co stanowi 10,5%. Nieco mniej godzin, lecz na zbliżonym poziomie, nadały oddziały terenowe w Bydgoszczy, Poznaniu, Łodzi i Warszawie. Najmniej godzin programu wyemitował oddział w Gdańsku - 345,6 godziny, co stanowi 5,3 % nadanego programu.

Audycje **służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty** w programach regionalnych nie zajęły dużo czasu. Średnio w ciągu dnia na te audycje przeznaczano 42 minuty.

W pasmach wspólnych programów regionalnych dobór audycji służących rozwojowi kultury nauki i oświaty pod względem przedstawianej w nich tematyki był dość przypadkowy. Cel ten realizowany był za pomocą cyklu audycji, w którym prezentowane były znane arie operowe i operetkowe, cyklu filmów będących rodzajem fabularyzowanego przewodnika po mitach literackich a także audycji poświęconych kulturze środowisk lokalnych. Ponadto w paśmie wspólnym nadano trzy koncerty muzyki poważnej i reportaż prezentujący sylwetkę A. Urbańczyka. Najwięcej czasu na audycje służące realizacji tego celu przeznaczono w programie regionalnym nadawanym przez oddziały terenowe w Poznaniu (5,9) i Rzeszowie (5,8%). Najmniej czasu tego rodzaju audycjom poświęcił oddział w Szczecinie – 2,4%.

Audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty były również nadawane w pasmach lokalnych programów regionalnych. W każdym z nich nadawany był jeden cotygodniowy cykl magazynów poświęcony ważnym, lokalnym wydarzeniom kulturalnym. W niektórych programach nadawane były cykle audycji poświęcone jednej z dziedzin sztuki - muzyce (oddziały w Białymstoku, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Rzeszowie), filmowi (oddziały w Białymstoku, Krakowie, Szczecinie,), teatrowi (oddział w Krakowie) a także prezentujące sylwetki twórców kultury (oddziały w Białymstoku, Katowicach, Krakowie). Częstym tematem cykli audycji nadawanych okresowo albo audycji jednostkowych była historia konkretnych miejsc w miastach wojewódzkich i w całym regionie. Takie audycje nadały oddziały terenowe w Białymstoku, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Warszawa i Wrocławiu. Audycje poświęcone folklorowi wyemitowały oddziały w Rzeszowie i Katowicach. Ponadto oddziały terenowe w programach lokalnych umieszczały relacje z festiwalami, konkursów i przeglądów, które co roku odbywają się na terenie ich województwa. Były to relacje z wydarzeń kulturalnych tej rangi co Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. H. Wieniawskiego w Poznaniu czy Bydgoski Festiwal Operowy. Oddział terenowy we Wrocławiu jako jedyny nadawał audycje poświęcone kulturze języka i jego poprawności.

Oddziały terenowe w Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Poznaniu, Rzeszowie i Warszawie w swojej ofercie programowej miały jeden cykl audycji poświęcony aktualnym badaniom naukowym prowadzonym w instytucjach naukowych i wyższych uczelniach oraz prezentujący sylwetki wybitnych w danym województwie naukowców. Natomiast audycje poświęconych oświacie nie nadano w żadnym programie regionalnym.

W programach regionalnych audycje **służące zwalczaniu patologii społecznych** zajęły łącznie 1363,3 godziny. Średnio w ciągu dnia nadawano ok. 19 minut tych audycji. Oddział terenowy w Krakowie, w którym miały one największy udział przeznaczył na te audycje tylko 2% rocznego programu. W pozostałych programach audycje te miały udział poniżej tego poziomu. W paśmie wspólnym programów regionalnych nadawane były dwa cykle audycji poświęconych tej problematyce (*To jest temat* i *Psychiatria bez lęku*). Każdy z oddziałów terenowych nadawał również własne audycje, w których pokazywano najczęstsze patologie społeczne. Audycje zakwalifikowane do tej kategorii przez nadawcę poświęcone były przede wszystkim zwalczaniu skutków patologii (magazyny policyjne), w mniejszym stopniu przyczynom ich powstawania i sposobom przeciwdziałania im.

Audycje służące **umacnianiu rodziny i służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych** miały bardzo zbliżony udział w programie. Audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych zajęły łącznie 686,7 godzin w programach regionalnych. Średnio na każdy z 12 programów regionalnych przypadło ok. 10 minut takich audycji dziennie. Ich udział procentowy w

poszczególnych programach regionalnych był niewielki i w większości z nich nie przekraczał jednego procenta. W paśmie wspólnym programów regionalnych nadawane były trzy cykliczne audycje *Babie lato* (o popularyzacji zdrowego trybu życia), *Bywaj zdrow* (o najczęściej występujących chorobach i ich leczeniu) i *Psychiatria bez lęku* (audycja poświęcono zdrowiu psychicznemu). W paśmie lokalnym każdy z oddziałów terenowych nadawał przynajmniej jedną audycję o tematyce zdrowotnej. Większość emitowanych audycji dotyczyła sposobów radzenia sobie z konkretnymi chorobami, dostarczała podstawowej wiedzy o ich objawach a w nieznacznym stopniu kształtowała postawy prozdrowotne.

Audycje służące umacnianiu rodziny zajęły łącznie 678,2 godzin w 12 programach regionalnych. Najwięcej czasu na te audycje przeznaczył OTV Wrocław – 2,2%, Najmniej tych audycji było w programach OTV Gdańsk – 0,2% i OTV Poznań – 0,3%. Te audycje, które zostały przez nadawcę zakwalifikowane do tej kategorii podejmowały wprawdzie tematy związane z rodziną, ale ich celem głównym nie było umacnianie rodziny.

Kolejna grupa audycji, które służyły realizacji misji nadawcy publicznego to audycje uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych.

6. Audycje uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych w programach oddziałów terenowych telewizji publicznej w 2001 roku

Oddziały terenowe	Audycje w języku narodowym		Audycje w języku polskim		Ogółem	
	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	52,9	0,8	46,2	0,7	99,1	1,5
OTV Bydgoszcz	9,5	0,1	23,1	0,4	32,6	0,5
OTV Gdańsk	13,3	0,2	70,3	1	83,6	1,3
OTV Katowice	21,5	0,3	35,1	0,5	56,6	0,8
OTV Kraków	9,5	0,1	51,4	0,8	60,9	0,9
OTV Lublin	14,5	0,2	33,4	0,5	47,9	0,7
OTV Łódź	9,5	0,1	26,1	0,4	35,6	0,5
OTV Poznań	9,5	0,1	23,1	0,4	32,6	0,5
OTV Rzeszów	13,5	0,2	31,1	0,5	44,6	0,7
OTV Szczecin	9,5	0,1	23,1	0,4	32,6	0,5
OTV Warszawa	13,4	0,2	28,4	0,4	41,8	0,6
OTV Wrocław	9,5	0,1	28,9	0,5	38,4	0,6

W 2001 roku oddziały terenowe nadały łącznie 606,3 godzin audycji adresowanych do mniejszości narodowych, co stanowi 0,8% programów regionalnych. Spośród wszystkich zakwalifikowanych do tej kategorii audycji ustawy obowiązek realizowały głównie te, które były tworzone w językach narodowych. Była to audycja *Telenowyny* adresowana do mniejszości ukraińskiej i realizowana w języku tej mniejszości. Produkcją ją i rozpowszechniał w paśmie lokalnym oddział terenowy w Warszawie. Audycja ta była również rozpowszechniana w paśmie wspólnym wszystkich programów regionalnych. Czas emisji tej audycji w każdym z programów wyniósł 9,5 godziny. Własne audycje adresowane do mniejszości narodowych, które można zakwalifikować do tej kategorii audycji produkowały również oddziały terenowe w Białymstoku (

„Sami o sobie”- dla Białorusinów, Ukraińców, Litwinów, Rosjan i Tatarów; „Sąsiedzi” - dla Białorusinów), Gdańsku („*Rodno ziemia*”- dla Kaszubów), Katowicach („*Schlesien Wochenschau*” i „*Schlesien Journal*”- obie audycje dla mniejszości niemieckiej), Krakowie („*U siebie*” – dla Ukraińców, Łemków, Słowaków, Ormian i Romów), Lublinie i Rzeszowie („*Na wschodniej ścianie*”- audycja produkowana wspólnie przez te oddziały i poświęcona mniejszości ukraińskiej, litewskiej i białoruskiej). Na audycje tworzone w językach narodowych przeznaczono 186 godzin, zaś na audycje w języku polskim ponad dwa razy więcej czasu (420,2 godz.).

Pozostałe audycje nadawane w pasmach lokalnych programów regionalnych, które, według nadawcy, uwzględniały potrzeby mniejszości narodowych i etnicznych były audycjami przybliżającymi kulturę i religię mniejszości narodowych. Również w paśmie wspólnym programów regionalnych była nadawana podobna prezentująca problemy środowisk mniejszości narodowych cykliczna audycja pt. *U siebie*. Jej łączny czas trwania w ciągu roku w każdym z 12 programów regionalnych wyniósł 23,1 godziny. Omawiano w niej problemy Serbów, angielskich Romów, Białorusinów, Ukraińców i wielu innych narodowości. Audycja realizowana była w języku polskim.

7. Respektowanie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji w programach nadawców telewizyjnych i radiowych (art. 15 i 15a u.r.t.)

Przepisy ustawy o radiofonii i telewizji (ze zmianami obowiązującymi od 19 maja 2000 roku) art. 15 i 15a nakładają na nadawców telewizyjnych następujące obowiązki:

1. Przeznaczenia co najmniej 30% kwartalnego czasu nadawania programu (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych, teleturniejów) na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim.
2. Przeznaczenia co najmniej 30% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim.
3. Przeznaczenia co najmniej 30% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów muzycznych na utwory związane przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską.
4. Tam gdzie jest to wykonalne i z uwzględnieniem charakteru nadawcy, przeznaczenia co najmniej połowy kwartalnego czasu nadawania programu (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych, teleturniejów) na audycje wytworzone przez producentów europejskich.
5. Przeznaczenia co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych, teleturniejów) wytworzone przez europejskich producentów niezależnych, z uwzględnieniem preferencji dla audycji wytworzonych w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie.
6. Przeznaczenia co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych, teleturniejów) wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie.

Realizacja przepisów art.15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji przez nadawców programów telewizyjnych

KRRiT przeprowadziła analizę sprawozdań rocznych z wypełniania przez nadawców artykułu art.15, 15a w programach nadawanych w 2001 roku.

Realizacja art. 15 ust. 1 i 4 oraz 15 a ust. 1 i 2 urt w 4 kwartałach 2001 roku w programach ogólnokrajowych i TV Polonia TVP S.A.

Rodzaje audycji	Program 1				Program 2			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%				%			
Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim	48	44	46	47	51	50	53	46
Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie	46	41	38	45	48	44	43	37
Audycje wytworzone przez producentów europejskich	60	56	55	59	60	60	64	60
Audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych	12	11	24	22	10	10	29	29

Rodzaje audycji	TV Polonia			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%			
Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim	81	81	81	83
Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie	59	60	57	63
Audycje wytworzone przez producentów europejskich	84	85	85	86
Audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych	28	32	16	17

Udziały audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, w tym wyprodukowanych w okresie 3 lat przed ich rozpowszechnianiem w programie oraz audycji wytworzonych przez producentów europejskich i przez europejskich producentów niezależnych we wszystkich kwartałach 2001 roku w obu programach ogólnokrajowych i programie satelitarnym TV Polonia rozpowszechnianych przez Telewizję Polską S.A. były zgodne z obowiązującymi przepisami ustawy.

**Realizacja art. 15 ust. 2 i 3 urt. w 4 kwartałach 2001 roku
w programach ogólnokrajowych i TV Polonia TVP S.A.**

Okres emisji	Utwory muzyczne związane z kulturą polską			Utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim		
	Program I	Program II	TV Polonia	Program I	Program II	TV Polonia
	%	%	%	%	%	%
Styczeń	61	56	87	89	85	97
Luty	60	57	88	90	86	97
Marzec	60	58	85	90	86	96
Kwiecień	60	61	86	91	87	95
Maj	59	62	86	89	86	94
Czerwiec	62	61	88	91	87	96
Lipiec	61	59	89	90	81	89
Sierpień	62	65	87	87	73	94
Wrzesień	60	58	83	87	83	83
Październik	63	58	86	88	81	89
Listopad	63	58	84	87	80	88
Grudzień	60	58	85	87	80	85

Telewizja Polska S.A. w obu programach ogólnokrajowych i w programie TV Polonia przeznaczyła w miesięcznym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych zgodną z przepisami ustawy ilość czasu na utwory wykonywane w języku polskim. Zgodny z ustawą był również udział utworów związanych z kulturą polską w miesięcznym czasie nadawania utworów muzycznych.

**Realizacja art. 15 ust. 1 oraz 15 a ust. 2 urt w 4 kwartałach 2001 roku
w programach regionalnych TVP S.A.**

Nazwa oddziału	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim				Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%	%	%	%	%	%	%	%
OTV Białystok	51,1	53,9	46,9	47,4	43,1	45,2	38,1	38,5
OTV Bydgoszcz	51	54	47	48	26	30	38,1	37,2
OTV Gdańsk	56,8	57,1	53	54	41,8	45,3	36,8	42,8
OTV Katowice	50,3	51,9	43,8	44,2	26,8	29,3	22,8	25,5
OTV Kraków	56,3	58,6	52	51,7	47	48,6	41,2	43,6
OTV Lublin	54,2	55,3	47,2	48,2	50,2	44,5	22	41,3
OTV Łódź	51,7	54,3	45,5	45,1	37,2	41,4	30,4	35,5

OTV Poznań	57,6	59,5	53,1	46,4	49,5	51,8	44,8	38,1
OTV Rzeszów	53,5	47,8	49,2	46,6	28,9	31,8	30,1	43
OTV Szczecin	60,1	73,2	54,8	42,8	46,6	48,5	40,6	32,5
OTV Warszawa	49,5	52,4	45,5	45,2	42,4	44	34,3	37,8
OTV Wrocław	56,7	53,2	47,3	46,2	25,9	28,1	41,5	37,7

W programach regionalnych nadawanych w czterech kwartałach 2001 roku udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim był zgodny z ustawą i wynosił średnio kilkanaście punktów procentowych więcej niż wymagane 30% minimum. Również wszystkie oddziały terenowe w programach regionalnych przeznaczyły więcej niż wymagane 10% kwartalnego czasu nadawania na emisję audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, które zostały wyprodukowane w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem.

**Realizacja art. 15 ust. 4 oraz 15 a ust. 1 urt w 4 kwartałach 2001 roku
w programach regionalnych TVP S.A.**

Nazwa oddziału	Audycje producentów europejskich				Audycje europejskich producentów niezależnych			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. II	kw. IV
	%	%	%	%	%	%	%	%
OTV Białystok	69,4	70	62,9	64,7	9,3	8,6	9,5	11,3
OTV Bydgoszcz	68,6	69,1	63	69	11,3	9,4	10	10,2
OTV Gdańsk	68,2	67,7	70,3	71,8	9,3	8,3	10,9	10,6
OTV Katowice	65,8	67,4	60,5	62,3	10,3	9,3	10	12,5
OTV Kraków	67,9	68,6	67,9	68,7	8,5	7,4	7,8	10,5
OTV Lublin	69,7	70,2	64,7	67,3	10,3	9	10	13,2
OTV Łódź	69,7	69,9	61,8	62,5	10,8	10	9,9	12,8
OTV Poznań	66,2	66,4	68,6	61,7	11	9,6	10,5	12,2
OTV Rzeszów	65,7	69	66	67,7	10,2	9,2	16,8	16
OTV Szczecin	66,4	66,4	54,8	60,7	10,1	9	17,9	22,3
OTV Warszawa	67,4	68,1	61,5	62,3	11,7	10,6	10,1	14,7
OTV Wrocław	67,2	68,4	63,1	63,1	9,8	8,3	8,5	12,5

Wszystkie oddziały wypełniły obowiązek wynikający z art. 15.4, przeznaczając ponad połowę kwartalnego czasu nadawania programu (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów) na audycje wytworzone przez producentów europejskich.

W pierwszym kwartale obowiązku przeznaczenia 10% czasu nadawania na audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych nie wykonały oddziały terenowe w Białymstoku, Gdańsku, Krakowie i Wrocławiu, w drugim kwartale obowiązek ten zrealizowały tylko oddziały w Warszawie i Łodzi, w trzecim kwartale oddziały w Białymstoku, Krakowie, Łodzi i Wrocławiu, natomiast w czwartym kwartale wszystkie oddziały terenowe wywiązały się z tego ustawowego obowiązku.

Realizacja art. 15 ust. 3 urt w 2001 roku w programach regionalnych TVP S.A.

Nazwa oddziału	Udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską					
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec
	%	%	%	%	%	%
OTV Białystok	49,3	50,5	46,5	52,3	49,6	60,7
OTV Bydgoszcz	49,3	50,5	46,5	52,3	49,6	60,7
OTV Gdańsk	50,2	56,5	50	46,8	43,1	55,6
OTV Katowice	48,2	36,8	39,7	51,5	50,5	52
OTV Kraków	43,7	59,9	56	60,1	54,6	74,2
OTV Lublin	38,5	37,2	34,2	41,9	43,3	47,6
OTV Łódź	43,5	44,4	31,7	45	41,7	54,9
OTV Poznań	49,1	35,7	42,7	48,2	45,9	46,9
OTV Rzeszów	35,6	38,5	40,1	73,7	61,5	74,9
OTV Szczecin	48,1	36,1	38,9	37,5	22,1	27,5
OTV Warszawa	47,1	47,3	39	49,1	45,9	51,5
OTV Wrocław	73	75,8	67,5	74,3	65,1	78,5

Nazwa oddziału	Udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską					
	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
	%	%	%	%	%	%
OTV Białystok	40	58,2	49,1	58,4	69,9	58,5
OTV Bydgoszcz	40	58,2	49,1	59	56,6	54,8
OTV Gdańsk	39	55,1	61,3	50,2	58	56
OTV Katowice	42,2	62	56,5	47,8	60,6	69,7
OTV Kraków	57,1	76,2	85,2	81,9	83,5	81,7
OTV Lublin	40	48,4	49,7	31,6	52,4	46,4
OTV Łódź	41,7	60,1	68,7	33,2	37,2	34,1
OTV Poznań	41,4	51,1	54,4	46,6	42,5	40
OTV Rzeszów	63,7	75,6	81,2	81,7	79,7	81
OTV Szczecin	29,9	43,7	38,7	28,8	39,6	43,1
OTV Warszawa	45,2	49,2	54,8	52,5	56,3	50,4
OTV Wrocław	44,2	61,1	63,1	57,6	64,2	67,4

W czasie nadawania utworów muzycznych w programach regionalnych udział utworów związanych z kulturą polską w poszczególnych miesiącach 2001 roku był większy niż tego wymaga ustawa. Wyjątkiem był program regionalny nadawany przez oddział terenowy w Szczecinie. W programie tym w maju, czerwcu i październiku czas nadawania tych utworów był krótszy niż ustawowe minimum, czyli 30% tego czasu.

Realizacja art. 15 ust. 2 uort w 2001 roku w programach regionalnych TVP S.A.

Nazwa oddziału	Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim					
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec
	%	%	%	%	%	%
OTV Białystok	37,2	28,5	40	27,5	31,4	23,7
OTV Bydgoszcz	46	34	41,8	30	30,7	30
OTV Gdańsk	38	32	30	48	48,5	50,7
OTV Katowice	31,1	35,6	35,6	29,9	31,1	25,8
OTV Kraków	43,7	41,8	63,7	44,7	39,1	49,6
OTV Lublin	48,2	44	51,1	41,7	40,3	37,5
OTV Łódź	39,1	31,1	38,6	26,8	41,1	34,5
OTV Poznań	43,2	45,2	47,5	45,4	58,6	53
OTV Rzeszów	35,6	38,5	40,1	49,2	52,9	56,6
OTV Szczecin	45,1	39,3	36,8	35	41,5	32,3
OTV Warszawa	50,6	36,4	28	36	53,3	42,8
OTV Wrocław	61	59,1	46,1	41,5	48,5	72,4

Nazwa oddziału	Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim					
	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
	%	%	%	%	%	%
OTV Białystok	23,5	37,5	34,1	37,5	36,7	37,4
OTV Bydgoszcz	30,7	43,1	62,4	68	79	63
OTV Gdańsk	50,2	57,3	52,6	54,9	56,5	56
OTV Katowice	28,1	37,5	44,3	25,6	30	44,1
OTV Kraków	48,4	65,2	73,8	72,9	63,5	66,1
OTV Lublin	30,1	36,5	37,3	48,4	36,9	37,6
OTV Łódź	39,7	66,6	58,7	48,9	53,1	69,4
OTV Poznań	43,6	53,7	69,3	54,6	40,9	34,8
OTV Rzeszów	51,3	59,2	61,7	72	55,2	38,2
OTV Szczecin	15,3	20,1	14,5	30	33,3	40,6
OTV Warszawa	51,4	63,5	49,5	38,6	45,9	52
OTV Wrocław	32,2	60,3	26,3	36,1	31	44,1

W programach regionalnych nadawanych przez oddziały terenowe w Białymstoku (w lutym, kwietniu, czerwcu i lipcu), w Katowicach (w kwietniu, czerwcu, lipcu i październiku), w Szczecinie (w lipcu, sierpniu i wrześniu), w Łodzi (w kwietniu), w Warszawie (w marcu) i we Wrocławiu (we wrześniu) udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w łącznym miesięcznym czasie nadawania wszystkich utworów słowno-muzycznych był niższy niż ustawowe minimum czyli 30%. W pozostałych miesiącach wyżej wymienione oddziały terenowe

przeznaczyły na emisję tych utworów ilość czasu większą lub równą ustawowemu minimum. Żaden z pozostałych oddziałów nie uchybił temu ustawowemu obowiązkowi.

**Realizacja art. 15 ust.1 i 15a ust. 2 urt w 2001 roku
przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (naziemnych)**

Programy koncesjonowane	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim				Audycje w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem			
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
	%	%	%	%	%	%	%	%
Niepokalanów PULS	31,6	24	22	19	0	0	0	0
Polsat	41	41,3	40,1	43	25,5	30,6	33	35,1
TVN	37,7	37,5	43,4	42,9	37,5	37,4	43,3	42,5
TV4			42,8	32,3	34	38,1	41,6	32,2

W programie telewizji Niepokalanów Puls jedynie w pierwszym kwartale 2001 roku udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim był zgodny z ustawą, zaś w pozostałych trzech kwartałach był on niższy od ustawowego minimum. Telewizje Polsat i TVN w czterech kwartałach ubiegłego roku w swoich programach na te audycje przeznaczyły więcej czasu niż wymagane 30%. Natomiast telewizja TV 4 w pierwszych dwóch kwartałach ubiegłego roku w ogóle nie nadała takich audycji, a w pozostałych dwóch przeznaczyła na nie więcej czasu niż wymaga tego ustawa.

Telewizja Niepokalanów Puls w żadnym z czterech kwartałów 2001 roku nie wywiązała się także z obowiązku przeznaczenia 10% kwartalnego czasu nadawania na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem. Natomiast telewizje Polsat, TVN i TV4 przeznaczyły na te audycje większą niż wymagana w ustawie ilość czasu.

**Realizacja art. 15 ust.4 i 15a ust. 1 urt w 2001 roku
przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (naziemnych)**

Programy koncesjonowane	Audycje producentów europejskich				Audycje producentów europejskich niezależnych			
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
	%	%	%	%	%	%	%	%
Niepokalanów PULS	46	45	47	34	47	40	46	32
Polsat	55,8	52,3	50	57,1	15,2	17,8	19,3	25,7
TVN	48,4	45,8	45,9	46,3	22,5	20,9	18	19,4
TV4	50	50	50,6	50,6	10	10	36,4	28,9

Telewizje Polsat i TV4 w swoich programach w czterech kwartałach 2001 roku przeznaczyły na audycje producentów europejskich zgodną z ustawą ilość czasu. Natomiast

telewizje Niepokalanów i TVN przeznaczały na te audycje w każdym z kwartałów nieco mniej czasu niż wynosi ustawowe minimum. Z kolei audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych we wszystkich omawianych w tym miejscu telewizjach zajęły równą z ustawowym minimum ilość czasu albo znacznie je przekroczyły (Niepokalanów Puls).

**Realizacja art. 15 ust. 1 i 4 i 15a ust. 1 i 2 urt w 2001 roku
przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (satelitarnych)**

Programy koncesjo- nowane	Audycje w języku polskim				Audycje w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnieniem				Audycje producentów europejskich				Audycje producentów europejskich niezależnych			
	I kw. %	II kw. %	III kw %	IV kw %	I kw %	II kw %	III kw %	IV kw %	I kw %	II kw %	III kw %	IV kw %	I kw %	II kw %	III kw %	IV kw %
Canal +	19	18	19	19	12	13	13	13	38	37	38	30	30	30	31	22
Canal+ Niebieski	18	45	14	15	12	43	10	10	33	54	28	22	28	51	23	16
Canal+ Żółty	20	52	16	18	10	49	10	11	36	91	34	33	29	58	26	24
Ale Kino	18	20	17	17	3	4	3	3	50	56	54	49	47	52	51	46
MiniMax	18	20	21	32	7	6	9	19	82	79	84	72	75	71	73	47
Polsat 2 (wraz z wersjami programow ymi)	57	39	29	29	45	30	20	20	63	46	32	32	51	34	22	23
Telewizja Niepokalan ów II	-	-	53	51	-	-	32	31	-	-	95	94	-	46	56	-

Permanente trudności z wypełnieniem ustawowych wymogów dotyczących udziału audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim miał nadawca programów CANAL+, CANAL+ Niebieski i CANAL+ Żółty (oprócz drugiego kwartału), ALE KINO i MINIMAX (oprócz czwartego kwartału). Są to programy o dużej zawartości filmu fabularnego (a jeden z nich – Ale Kino jest wyspecjalizowany – filmowy) i o niewielkim udziale audycji produkcji własnej. Powyżej, a w III i IV kwartał na pograniczu wypełnienia zobowiązań w tym zakresie był POLSAT 2, przy czym dane statystyczne POLSAT 2 opracowane przez nadawcę globalnie dla 9 programów (Polsat 2, On, Ona, Info, Junior, Filmax, Komedia, Polsat Sport i Muzyczny Relax) nie oddają faktycznego obrazu tych poszczególnych programów. Z powodzeniem radził sobie nadawca programu religijnego Telewizja Niepokalanów II, który rozpoczął nadawanie swojego programu dopiero w drugiej połowie 2001 roku.

W przypadku audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie problemy były w filmowym ALE KINO i dziecięcym MINIMAX. Wymóg dotyczący udziału w kwartalnym czasie nadawania audycji wytworzonych przez producentów europejskich okazał się wykonalny przez większość nadawców, z wyjątkiem programów zawierających dużą dawkę transmisji sportowych, czyli CANAL+ i CANAL+ Niebieski. Nikt nie miał kłopotów z wypełnieniem pożądaných udziałów audycji wytworzonych przez europejskich producentów niezależnych.

**Realizacja art. 15 ust. 3 urt w 2001 roku
przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (satelitarnych)**

Programy koncesjonowane	Udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską w miesięcznym czasie emisji utworów muzycznych (%)											
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
CANAL+	13	21	38	25	27	5	13	8	0	0	0	0
CANAL+ Niebieski	0	25	38	29	29	32	24	7	12	16	4	1
CANAL+ Żółty	1	0	26	27	42	18	6	0	0	0	0	0
Polsat 2 (wraz z wersjami programowymi)	36	37	54	57	51	52	47	46	41	41	37	35
Telewizja Niepokalanów II	-	-	-	-	-	-	-	7	21	13	9	14

**Realizacja art. 15 ust. 2 urt. w 2001 roku
przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (satelitarnych)**

Programy koncesjonowane	Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w miesięcznym czasie emisji utworów słowno-muzycznych (%)											
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
CANAL+	13	21	38	25	27	5	13	8	0	0	0	0
CANAL+ Niebieski	0	25	38	29	29	33	24	7	12	16	4	0
CANAL+ Żółty	1	0	26	27	42	18	6	0	0	0	0	0
Polsat 2 (wraz z wersjami programowymi)	36	37	54	57	51	52	47	46	41	41	37	35
Telewizja								59	39	57	68	87

Niepokalanów II												
-----------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

W trzech wyspecjalizowanych programach: ALE KINO, MINIMAX i TVN 24 nie nadawano w omawianym okresie w ogóle utworów muzycznych, ani utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim. Nie udało się, z nielicznymi wyjątkami, zrealizować miesięcznych udziałów tych utworów w grupie programów CANAL+. W Telewizji Niepokalanów II - poniżej ustawowej normy był udział utworów muzycznych, natomiast zdecydowanie powyżej – udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim. W wersjach programowych POLSAT 2 obserwujemy systematyczną tendencję do spadku udziału utworów wykonywanych w języku polskim lub związanych z kulturą polską w miesięcznym czasie emisji utworów muzycznych i słowno-muzycznych.

8. Wybrane koncesjonowane telewizyjne programy satelitarne

Wśród wskazanych niżej siedmiu programów, cztery miały charakter wyspecjalizowany: TVN 24 – informacyjny, Telewizja Niepokalanów II – religijny, Ale Kino – filmowy i MiniMax – dla dzieci. Dwa programy: TVN 24 i Telewizja Niepokalanów II rozpoczęły nadawanie w omawianym roku sprawozdawczym. Odbiór pięciu programów: Ale Kino, MiniMax, Canal+, Canal+ Niebieski i Canal+ Żółty wymagał dekodera.

1. Program **informacyjny TVN 24** (pierwszy w Polsce) został uruchomiony w sierpniu 2001 roku. We wrześniu odniósł spektakularny sukces, nadając obszernie i jako pierwszy relacje z dramatycznych wydarzeń w Stanach Zjednoczonych. Nadawany przez 24 godziny, ma dynamiczny wewnętrzny rytm, narzucony przez emisję co pół godziny serwisów informacyjnych, uzupełnianych sukcesywnie o aktualne wydarzenia w kraju i na świecie. Szerszą perspektywę dla bieżących informacji stwarzały społeczno-polityczne audycje publicystyczne (rozmowy, wywiady), reportaże i magazyny aktualności. Serwisy sportowe wypełniały 7% wskazanego przez nadawcę czasu nadawania. W jednej czwartej był to program premierowy.

2. **MINIMAX** jest kodowanym programem adresowanym do dzieci i młodzieży. Roczny czas nadawania wyniósł: 6.566 godz. (18 godzin na dobę), w tym premiery zajęły 4% rocznego czasu nadawania. W 66% składał się z filmu fabularnego (prawie 12 godzin na dobę), głównie animowanego. W trzech czwartych były to utwory pochodzenia europejskiego (w tym 26% - polskie). Warstwę muzyczną programu tworzyły wideoklipy (nadawane średnio 2 godziny na dobę). W ciągu roku nadano 400 godzin krótkich filmów dokumentalnych, głównie o charakterze poznawczym. Pozostały czas był wypełniony gramami komputerowymi oraz nadawaną codziennie własną audycją (*Podwieczorek u Mini i Maksy*).

3. Program **ALE KINO** (kodowany) jest programem wyspecjalizowanym – **filmowym**. Roczny czas nadawania wynosił 7.039 godzin (średnio 19 godzin na dobę), w tym 10% wypełniły pokazy premierowe. Składał się wyłącznie z pełnometrażowego filmu fabularnego i krótkiego metrażu (88%) oraz filmu dokumentalnego (8%), poświęconego tematyce filmowej (biografie, wywiady, zdjęcia z planów itp.). Pokazy premierowe nadawano w ramach stałych cykli: *Klasyczne Ale* (poniedziałki), *Ale Hit* (środy), *Mocne Ale* (czwartki), *Wytrawne Ale* (niedziela). Film fabularny był w ponad połowie (54%) pochodzenia europejskiego (w tym 30% - polskiego). Program *Ale Kino!* został uznany w 2001 roku za najlepszy kanał filmowy w Europie i nagrodzony „satelitarnym Oscarem.”

4. **CANAL+** (program kodowany) był nadawany średnio 23 godziny na dobę. Premiery stanowiły 5% rocznego czasu nadawania. Program zbudowany był przede wszystkim z filmu fabularnego (80%), w większości kinowego. W ramach oferty filmowej proponowano każdego dnia co najmniej 6 pełnometrażowych filmów fabularnych, 2 godziny animacji (w tym również dla dorosłych) i 40 minut seriali fabularnych. Najczęściej (72% oferty filmowej) prezentowano obrazy produkcji

amerykańskiej. Nieco powyżej ¼ propozycji filmowych miało rodowód europejski, w tym głównie polski, angielski i francuski. Codziennie prezentowano w tym programie, średnio w wymiarze ponad 1 godz., filmy dokumentalne oraz krótkometrażowe. Transmisje i magazyny o tematyce sportowej wypełniły 7% rocznego czasu nadawania (588 godz.). Słowne i słowno-muzyczne audycje rozrywkowe, muzyka rozrywkowa i publicystyka kulturalna stanowiły niewielki (nieco powyżej 2% rocznego czasu nadawania) fragment programu CANAL+. Jedenaście procent rocznego czasu nadawania przeznaczono w tym programie na audycje dla dzieci i młodzieży. Była to prawie w całości oferta filmowa, głównie filmy animowane.

5. CANAL+ Niebieski (kodowany) był emitowany średnio 20 godzin na dobę. Udział premier w rocznym czasie nadawania wynosił 39%. Trzon tego programu stanowiły filmy fabularne i dokumentalne (56% rocznego czasu nadawania) oraz sport (31%). Prezentowane rodzaje filmów fabularnych (pełnometrażowe kinowe, seriale, animacje, krótki metraż) oraz kraje pochodzenia były zbliżone do obrazu, który rysował się w CANAL+. To co wyróżniało ten program to właśnie duży udział audycji sportowych, które sprowadzały ten program w kierunku wyspecjalizowanego – sportowego. Dziennie nadawano średnio około 6 godzin transmisji polskich i zagranicznych rozgrywek sportowych, uzupełnianych magazynami o tematyce sportowej. Na ofertę rozrywkową w tym programie (9% rocznego czasu nadawania) złożyła się emisja reality show *Big Brother*. Niewielki, bo zaledwie 2% rocznego czasu nadawania, fragment programu CANAL+ Niebieski był adresowany do dzieci i młodzieży.

6. CANAL+ Żółty (kodowany) był nadawany średnio 18 godzin na dobę, z czego 34% czasu nadawania zajęły pokazy premierowe. Głównymi komponentami programu były: filmy fabularne i dokumentalne (78% rocznego czasu nadawania) oraz słowne i słowno-muzyczne audycje rozrywkowe (13%). Prezentowane rodzaje filmów fabularnych (pełnometrażowe kinowe, seriale, animacje, krótki metraż) oraz kraje pochodzenia tworzyły obraz zbliżony do wyżej wymienionych programów z rodziny CANAL+. Podobnie, jak w CANAL+ Niebieski nadawano także reality show *Big Brother*. Audycje dla dzieci i młodzieży wypełniły 7% rocznego czasu nadawania programu.

7. Telewizja Niepokalanów II (poprzednio Telewizja Niepokalanów) zaczęła nadawać swój program drogą satelitarną od 12 sierpnia 2001 roku. Program, nadawany średnio 10 godzin na dobę, ma charakter wyspecjalizowany – religijny. W połowie zbudowany był z filmu dokumentalnego, w tym z licznie prezentowanego reportażu (30% rocznego czasu nadawania) i audycji religijnych, głównie formacyjnych (20%). Pozostałe komponenty to: informacja i publicystyka (16%), film fabularny (14%), edukacja i poradnictwo (10%) oraz audycje rozrywkowe (3%). Audycje adresowane do dzieci i młodzieży wypełniły 9% całej oferty. Jeśli chodzi o kraje produkcji audycji prezentowanych w tym programie, to w 95% był to program europejski, a w połowie składał się z audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim.

Program satelitarny telewizji publicznej – TV Polonia

W 2001 roku zasięg rozpowszechniania programu tworzego dla Polonii i Polaków za granicą nie powiększył się. Nadal był emitowany przez całą dobę, a jego roczny czas nadawania wyniósł 8721 godzin.

Strukturę gatunkową programu w rocznym czasie nadawania w latach 2000 – 2001 przedstawia poniższe zestawienie.

Rodzaj audycji	2000	2001
	w %	
Ogółem	100,0	100,0
Film	36,0	38,9
Publicystyka	18,1	16,7

Muzyka	x	11,3
w tym poważna	2,2	2,1
Informacja	11,0	10,7
Rozrywka	16,8 ¹⁾	6,3
Autopromocja ²⁾	4,0	4,7
Sport	3,6	3,5
Edukacja	3,3	3,2
Religia	2,7	2,2
Widowiska teatralne	2,2	1,9
Płatne elementy programu	0,1	0,6

1) Łącznie z muzyką rozrywkową.

2) Łącznie z zapowiedziami programowymi.

W 2001 roku udział filmów wyemitowanych w programie był o blisko 3 punkty procentowe większy niż w 2000 roku. Ponadto wzrósł nieco udział autopromocji (o 0,7%) i płatnych elementów programu (o 0,5%). Natomiast zmniejszył się udział pozostałych rodzajów audycji, w tym najbardziej audycji publicystycznych – o 1,4 punktu procentowego. W powyższym zestawieniu wyraźnie widoczna jest różnica w udziale audycji rozrywkowych w 2000 i 2001 roku, która w rzeczywistości jest dużo mniejsza. W sprawozdaniu programowym z 2000 roku do audycji rozrywkowych zaliczana była muzyka rozrywkowa, a w sprawozdaniu za 2001 rok została ona z tej kategorii audycji wydzielona. W 2001 roku udział audycji prezentujących muzyką rozrywkową wyniósł 9,2% a audycji rozrywkowych 6,3%. W sumie audycje rozrywkowe wraz z muzyką rozrywkową zajęły 15,5% programu czyli prawie tyle samo co dwa lata temu.

Podobnie jak w latach ubiegłych największy udział w rocznym czasie nadawania – ponad jedną trzecią programu - miał film. Na ofertę filmową składały się filmy fabularne (26,6%) i dokumentalne (12,2%). Fabularna oferta filmowa w 80,7 % była głównie produkcji polskiej i pochodziła z różnych lat, nie wyłączając okresu międzywojennego. Pozostały odsetek stanowiły filmy producentów zagranicznych, które nadawane były w ramach cyklu „Polonica”.

Wśród audycji publicystycznych największy udział w rocznym czasie nadawania - podobnie jak w 2000 roku - miały audycje o tematyce kulturalnej (7,6 %), społecznej (6,3 %) i politycznej (2,5 %). Tematyka międzynarodowa wypełniła 0,2 % rocznego czasu nadawania, a ekonomiczna – 0,1 %.

Największy udział w rocznym czasie nadawania wśród audycji rozrywkowych miały widowiska estradowe – 2,8 % oraz kabarety i audycje satyryczne – 1,6 %. Pozostałe, jak benefisy, talk show i teleturnieje, wypełniły od 0,5 % do 0,7 % rocznego czasu.

TV Polonia transmitowała - analogicznie jak w roku 2000 – Mszę św. – co niedzielę z innej parafii. W 2000 roku było więcej o 0,4 punktu proc audycji religijnych, co wiązało się obchodami Roku Świętego.

W 2001 roku dla środowisk polonijnych zostało zrealizowanych specjalnie 452,6 godzin audycji tj. o 354,4 godziny mniej niż w 2000 roku. W ubiegłym roku oferta programowa dla widzów polonijnych była uboższa. TV Polonia nadawała następujące audycje adresowane dla środowisk polonijnych: *Wieści polonijne* – studyjny magazyn informacyjny o aktualnych wydarzeniach w środowiskach polonijnych, *Forum polonijne* – studyjna dyskusja przedstawicieli środowisk polonijnych i władz polskich o najistotniejszych problemach Polaków mieszkających

poza krajem, *Przegląd prasy polonijnej*, *Porozmawiajmy* – rozmowa z telefonicznym udziałem widzów o problemach emigracyjnych, *Mówi się i Chrzęszcz brzmi w trzcinie* - poradniki językowe z telefonicznym udziałem widzów z kraju i zagranicy, *Uczymy się polskiego* – kurs nauki języka polskiego, *Skarbiec* – magazyn historyczno – kulturalny, *Goście* – magazyn poświęcony kulturze i sztuce ludowej oraz okazjonalne reportaże polonijne i reportaże turystyczne z Polski.

Źródła pozyskiwania audycji i płatnych elementów programu przez TV Polonia przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	2000	2001
	w %	
OGÓLEM	100,0	100,0
TV Polonia	26,4	26,1
TVP 1	36,0	33,4
TVP 2	17,5	20,9
Programy regionalne	8,0	7,3
TAI	12,0	11,7
Biuro Reklamy	0,1	0,6

W 2001 roku w porównaniu z rokiem 2000 zmniejszył się o 1 punkt procentowy udział audycji własnych lub zleczanych do realizacji przez TV Polonia. Zmniejszył się również udział audycji pozyskiwanych z TVP1. Zwiększył się natomiast udział audycji pozyskiwanych z TVP 2.

TV Polonia była w ubiegłym roku - podobnie jak i w latach poprzednich – współorganizatorem lub patronem medialnym między innymi Festiwalu Muzycznego w Łańcucie, II Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy, XI Dni Paderewskiego - „Paderewski in memoriam”, Światowych Igrzysk Polonijnych, II Europejskich Dni Kultury Ludowej, 10-lecia Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, I Międzynarodowego Festiwalu Pieśni i Muzyki Ludowej Młodych oraz Prafiady Dzieci i Młodzieży.

Oferta pakietów cyfrowych

W 2001 roku zaczęły następować przegrupowania wśród nadawców pakietów cyfrowych. W drugiej połowie tego roku ogłoszono fuzję dwóch konkurencyjnych platform cyfrowych: CYFRA+ i WIZJI TV. Abonenci WIZJI TV odbierali jednakże dotychczasowy pakiet, pomniejszony w drugim kwartale 2001 o programy Wizja Jeden i na koniec roku – Wizja Sport. W pierwszym kwartale bieżącego roku ma powstać ostateczny kształt nowej platformy cyfrowej. Niewielkie modyfikacje w zawartości pakietu cyfrowego wprowadzał POLSAT 2 CYFROWY.

- **CYFRA+**

W swoim pakiecie proponowała ponad 30 programów polskich i polskojęzycznych, 8 polskich programów radiowych oraz interaktywne gry i prognozy pogody. Udostępniała 2 programy telewizji publicznej, programy *TV Polonia*, *TVN* i *TVN 24*. Pięć udostępnianych programów był autorstwa nadawcy: *CANAL+*, *CANAL+ Niebieski*, *CANAL+ Żółty*, *MiniMax* i *Ale kino* oraz okazjonalnie program filmowy *TV FESTIWAL*. W polskiej wersji językowej dostępne były 2 kanały sportowe: *Eurosport* i *Eurosport News*. Inny program sportowy – *Formuła 1* – pokazywany był w multisygnale, czyli na siedmiu kanałach jednocześnie. Bogaty był wybór programów o charakterze dokumentalnym (w polskiej wersji językowej): *Planete* (dokument i reportaż poświęcony historii, przyrodzie, wynalazkom i światowym wydarzeniom), *Discovery Channel* (wydarzenia i osoby tworzące historię i kulturę), *Discovery Civilisation* (nowożytna

cywilizacja), *Discovery Sci – Trek* (nauka) i *Discovery Travel & Adventure* (podróże). Programy hobbystyczne w tym pakiecie cyfrowym były reprezentowane przez nadawane w całości lub w części w języku polskim: *Seasons* (łowiectwo i wędkarstwo), *Marco Polo* (podróże), *Moteurs* (technika motoryzacyjna) i *Hyper* (4 godzinny program poświęcony grom komputerowym). Cztery programy miały charakter muzyczny. Były to: *VIVA Polska*, *MCM* (muzyka nowej generacji), *Muzzik* (muzyka klasyczna) i *Multimusic* (35 tematycznych programów audio w tym muzyka i piosenka polska, dostępnych na 4 odrębnych kanałach).

- **POLSAT 2 Cyfrowy**

W pakiecie otwartym Polsat 2 Cyfrowy można było odbierać wszystkie niekodowane programy dostępne z satelit Hot Bird i Astra, w tym programy polskie: *Polsat 1 i 2*, *TV4*, *TV Polonia*, *Polonia 1*, *RTL7*, *Super 1*, *Telewizja Niepokalanów Puls*, *Telewizja Niepokalanów II* i *TVN*. W skład płatnego pakietu podstawowego tej platformy wchodziły dodatkowo następujące programy: *Polsat 2* wraz z jego wersjami programowymi (*On*, *Ona*, *Info*, *Junior*, *Filmmax*, *Komedia*, *Polsat Sport i Muzyczny Relaks*), *Animal Planet*, *Reality TV* i *Discovery* wraz z *Cyvilisation*, *Sci – Trek* i *Travel & Adventure*. Pod koniec roku uruchomiono płatny kanał dodatkowy *Playboy TV*, nadawany z Wielkiej Brytanii. Posiadacze cyfrowego dekodera Polsatu mogli korzystać, po wniesieniu dodatkowych opłat, z usług *Teleuniwersytetu* oraz portalu *ITV*, zawierającego zakupy, ogłoszenia, nieruchomości, lotto, bank, turystykę, pogodę i wirtualną przychodnię.

- **Wizja TV**

W 2001 roku w pakiecie cyfrowym *Wizja TV* dostępne były 4 programy sportowe (*Eurosport*, *Eurosport - News*, *Extreme Sports Channel* i Polskiej Telewizji Cyfrowej *Wizja TV – Wizja Sport*), 5 programów filmowych (*HBO*, *TCM*, *Romantica*, *Wizja Le Cinema*, *Hallmark*), 5 programów muzycznych (*MTV Polska*, *MTV2* – program dla entuzjastów rocka i muzyki alternatywnej, *MTV Base* – poświęcony muzyce hip-hop, *VH1* i *VH Classic*), 5 programów o charakterze dokumentalnym (*National Geographic*, *Travel*, *Discovery Channel*, *Animal Planet*, *Reality TV*), 2 programy dla dzieci (*Fox Kids* i *Cartoon Network*), program *Wizja Jeden* (nadawany do kwietnia), adresowany do kobiet program *Club*, a do mężczyzn – *Avante* oraz program filmowo – rozrywkowy – *E!*. Z polskich programów telewizyjnych udostępniano *TVN*, *Polsat*, *Polsat 2* i *TV4*, a z radiowych – trzy programy radia publicznego, *Radio Zet*, *Radio Flash*, *Radio WaWa*, *Radio Wa-Ma*, *RMF FM* i *Radio Eska*.

B. Oferta programowa nadawców radiowych w 2001 roku

1. Polskie Radio S.A.

Polskie Radio S.A., podobnie jak w latach poprzednich, nadawało w 2001 roku cztery programy ogólnokrajowe: Program 1, 2, 3 i Radio BIS, oraz program dla zagranicy – Radio Polonia. Transmitowało także regularnie obrady Sejmu w ramach tzw. Studia Parlamentarnego, emitowanego na odrębnej częstotliwości 198 kHz.

Od 2001 roku Program 2 i Radia BIS emitowały program całodobowy, każdy z programów emitowany był na oddzielnych częstotliwościach.

Dla odbiorców w kraju Polskie Radio S.A. nadało w ubiegłym roku 46 460 godz. programu: w czterech programach ogólnokrajowych łącznie 35 040 godzin i 652 godziny bezpośrednich transmisji obrad Sejmu i relacji z obrad Senatu. Podane liczby nie uwzględniają równoległej emisji programów PR S.A. na dodatkowych częstotliwościach. (2 894 godziny retransmisji programu Radia BIS).

Radio Polonia - Program dla Zagranicy nadało w 2001 roku 10 968 godzin programu, z czego dwie trzecie, tj. 7 854 godzin (średnio 21,5 godz. na dobę) stanowił program premierowy,

jedną trzecią (średnio 8,5 godz. na dobę) – powtórzenia i retransmisje audycji na innych częstotliwościach i w innych pasmach czasowych. Program był tworzony i nadawany w 10 językach: po polsku, po angielsku i w esperanto oraz w językach naszych sąsiadów: rosyjskim, ukraińskim, białoruskim, litewskim, czeskim, słowackim i niemieckim.

Łącznie w ramach pięciu programów i Studia Parlamentarnego Polskie Radio S.A. nadało w 2001 roku 46 460 godz. programu. Było to o 6 376 godzin więcej niż w roku 2000. Wzrost ten nastąpił przede wszystkim w Programie 2 i w Radiu BIS, na skutek rozdzielania ich anten i podjęcia emisji w całodobowym wymiarze godzin.

W ramach struktur organizacyjnych Polskiego Radia S.A. działały ponadto w 2001 roku, podobnie jak w latach poprzednich, wyspecjalizowane komórki programowe zajmujące się tworzeniem audycji, materiałów i nagrań dla wszystkich programów Polskiego Radia, a także dla podmiotów zewnętrznych. Należą tu:

- Informacyjna Agencja Radiowa, przygotowująca informacje i materiały (tekstowe i dźwiękowe: relacje, wypowiedzi, korespondencje itd.) wykorzystywane przez wszystkie programy Polskiego Radia, a także przez rozgłośnie regionalne radia publicznego i media polonijne; IAR opracowuje ponadto gotowe serwisy informacyjne dla Programu 2, Programu 5 (Radio Polonia) i dla Radia BIS (w 2001 roku łącznie ok. 87 tys. informacji);
- Studio Reportażu i Dokumentu, tworzące audycje dla Programu 1, 3 i Radia BIS, nadawane także w rozgłoszeniach regionalnych (w 2001 roku łącznie 168 godz. reportażu i dokumentu),
- Teatr Polskiego Radia, nagrywający słuchowiska i spektakle Teatru PR we współpracy ze wszystkimi redakcjami literackimi PR, organizujący konkursy i przeglądy słuchowisk radiowych itp. (w 2001 roku 844 godz. nagrań audycji),
- Dyrekcja Nagrań Muzycznych i Koncertów PR, realizująca nagrania orkiestr i chóru Polskiego Radia, organizująca i nagrywająca koncerty w studiach koncertowych Polskiego Radia, rejestrująca konkursy, festiwale i koncerty muzyki poważnej i rozrywkowej, realizująca eksperymentalne formy radiowe (w 2001 roku 682 godz. nagrań, w tym 614 nadanych w programach Polskiego Radia, pozostałe dla odbiorców zewnętrznych),
- Radiowe Centrum Kultury Ludowej, które tworzy i gromadzi nagrania dokumentujące polską kulturę ludową oraz folklor innych krajów i kultur i przygotowuje audycje dla Programów 1, 2 i Radia BIS (w 2001 roku 626 godz. audycji),
- Naczelna Redakcja Programów Katolickich, przygotowująca audycje religijne dla wszystkich programów ogólnokrajowych Polskiego Radia (w 2001 roku łącznie 287 godz. audycji),
- Archiwum Polskiego Radia, gromadzące zbiory najcenniejszych audycji. W 2001 roku zarchiwizowano ponad 11 160 godzin materiałów wytworzonych przez programy PR S.A.
- Redakcja Parlamentarna Radio Parlament została utworzona 1 września 2001 roku. Tworzyła audycje, które nadawane były w dni „sejmowe” przez 10 godzin dziennie w godz. 8.00 – 18.00 na fali długiej 198 kHz. Oprócz relacji z obrad sejmów Radio Parlament tworzyło *Magazyn Radia Parlament* (były to materiały reporterskie z poprzedniego dnia obrad oraz rozmowy z parlamentarzystami) oraz *Studio parlamentarne* (w przerwach obrad: rozmowy z zaproszonymi ekspertami i dyskusje na bieżące tematy omawiane w Sejmie i komisjach). W 2001 roku Redakcja Parlamentarna zrealizowała łącznie 652 godziny audycji, w tym 593 godz. zajęły transmisje obrad sejmów, a pozostały czas wypełniły wymienione wyżej audycje.
- Centrum Fonografii wydaje płyty zawierające muzyką poważną i rozrywkową oraz bajki dla dzieci. W 2001 roku wyprodukowano 40 płyt.
- Redakcja Internetowa została utworzona 1 kwietnia 2001 roku. Nowy serwis internetowy Polskiego Radia integruje treść tworzoną przez programy Polskiego Radia z materiałami

wytworzonymi specjalnie dla internetu. Główne działy nowego serwisu to: nauka, społeczeństwo i polityka, kultura.

Polskie Radio utrzymywało też, podobnie jak w poprzednich latach, działalność trzech orkiestr radiowych: Narodowej Orkiestry Symfonicznej PR, Polskiej Orkiestry Radiowej w Warszawie i Orkiestry Kameralnej PR „Amadeus” w Poznaniu, oraz Chóru Polskiego Radia w Krakowie. Wzięły one w 2001 roku udział w licznych koncertach i festiwalach, kontynuowały także nagrania muzyki poważnej i rozrywkowej, na płytach i w postaci nagrań archiwalnych (w 2001 roku 49 godz. nagrań wyemitowanych w programach Polskiego Radia).

Program wytworzony i nadany w 2001 roku przez specjalistyczne komórki Polskiego Radia

Specjalistyczne redakcje PR S.A.	Program wytworzony i nadany w 2001 r.
Studio Reportażu i Dokumentu	168 godz.
Radiowe Centrum Kultury Ludowej	626 godz.
Naczelna Redakcja Programów Katolickich	287 godz.
Informacyjna Agencja Radiowa	ok. 87 tys. informacji
Teatr Polskiego Radia	844 godz.
Dyrekcja Nagrań Muzycznych i Koncertów	682 godz. (w tym 614 godz. nadanych na antenie)
Redakcja Parlamentarna Radio Parlament	652 godz.

W 2001 roku Polskie Radio S.A. poświęciło w swoich programach szczególną uwagę – przygotowując specjalne audycje, transmitując i relacjonując wydarzenia i uroczystości – następującym ważnym wydarzeniom politycznym, kulturalnym, religijnym, społecznym i sportowym:

- Wybory parlamentarne – łącznie 74 godziny audycji, z czego 40 godzin zajęły nieodpłatne audycje Komitetów Wyborczych (30 godzin dla komitetów wyborczych zgłaszającym kandydatów do Sejmu i 10 godzin – do Senatu; łącznie 582 audycje), a pozostałe 34 godziny wypełniły audycje własne PR S.A., przygotowane przez Program 1, 2, 3, Radio BIS i Polonia, poświęcone prezentacji kandydatów, wyjaśnieniu ordynacji wyborczej i zasad głosowania oraz omówieniu zasad demokracji i parlamentaryzmu.
- Zimowe Igrzyska Olimpijskie – Salt Lake City - łącznie 78 godz. audycji w Programach 1,3 i Bis: bezpośrednie transmisje, relacje, audycje (w tym konkursy) poświęcone olimpiadom zimowym oraz kronika poszczególnych dni olimpiady.
- Obchody dwudziestej rocznicy wprowadzenia stanu wojennego – łącznie 39 godzin audycji nadanych w Programach 1, 2, 3, i Bis (słuchowiska, reportaże, kronika stanu wojennego, debaty z udziałem przedstawicieli największych partii politycznych, ludzi kultury, transmisja wystąpienia Prezydenta RP w IPN, transmisja mszy św. Z Placu Solidarności w Gdańsku).
- Festiwale na antenie Polskiego Radia: Festiwal Europalia 2001 – łącznie 39 godzin nadanych w Programach 1,3, i Bis (krótkie relacje i korespondencje oraz wieczór literacki z udziałem artystów, pisarzy i intelektualistów); Festiwal twórczości Stanisława Wyspiańskiego (w Programie 2 nadano „Wesele”, audycję dokumentalną poświęconą twórcy, cykl przedstawiający jego sylwetkę, słuchowiska oraz konkursy); Festiwal twórczości Witolda Gombrowicza (w Programie 2: interpretacje dzieł twórcy, słuchowiska, cykl biograficzny, turniej literacki oraz przedstawienia teatralne); Festiwal twórczości Gabrieli Zapolskiej (w

Programie 2: słuchowisko dokumentalne, listy autorki, jej pisma publicystyczne, anegdoty o niej oraz realizacje wybranych dramatów).

- Obchody 90 rocznicy urodzin Czesława Miłosza (Program 2: rozmowy z pisarzem, czytanie jego dzieł na antenie, zagadki literackie).
- Rok Ignacego Jana Paderewskiego – łącznie 19 godzin na antenie Programu 2 (audycje poświęcone życiu, twórczości, działalności politycznej Paderewskiego, słuchowisko biograficzne, pamiętniki Paderewskiego).
- V Festiwal Muzyczny PR – Witold Lutosławski (prezentacja twórczości, 7 koncertów transmitowanych w Programie 2).
- XII Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego – łącznie 25 godzin transmisji w Programie 2.
- 100 – lecie Filharmonii w Warszawie – łącznie 56 godzin transmisji i retransmisji w Programie 2 koncertów z Filharmonii Narodowej.
- Polskie Radio zorganizowało w 2001 roku 103 koncerty w Studiu im. W. Lutosławskiego oraz 54 koncerty w studiu im. Agnieszki Osieckiej.

Oferta programowa 4 programów ogólnokrajowych Polskiego Radia S.A.

Programy Polskiego Radia S.A. są wyraźnie sprofilowane. Tworzą one uzupełniającą się ofertę programową dla słuchaczy.

Program 1, z dominantą publicystyki i informacji, ale zawierający zarazem wszystkie gatunki programowe, jest głównym kanałem informacyjnym Polskiego Radia.

Program 2, o profilu muzyczno-literackim, spełnia w założeniach nadawcy rolę programu artystycznego, prezentującego kulturę wysoką: muzykę poważną i wybitne dzieła literatury polskiej i światowej. Niemal nie nadaje reklam.

Program 3 ma charakter publicystyczno-muzyczno-informacyjny, ze stosunkowo dużym udziałem, w porównaniu z innymi programami Polskiego Radia, słownych i słowno-muzycznych audycji rozrywkowych.

Radio BIS ma profil edukacyjno-publicystyczny. Zgodnie ze swymi założeniami, obok audycji edukacyjnych i publicystycznych, nadaje także w dużym wymiarze audycje adresowane do dzieci i młodzieży. Niemal nie nadaje reklam.

W czterech programach ogólnokrajowych Polskie Radio S.A. nadało w 2001 roku łącznie 35 040 godzin audycji i innych przekazów. Udział różnych rodzajów (gatunków) audycji w poszczególnych programach i w łącznym czasie emisji programów ogólnokrajowych Polskiego Radia przedstawiono w tabeli poniżej.

Struktura gatunkowa ogólnokrajowych programów PR S.A. w 2001 roku.

Rodzaje audycji	Program 1	Program 2	Program 3	Radio BIS	W czterech programach PR S.A. łącznie	
					liczba godz. emisji	%

	dane w odsetkach rocznej liczby godzin					
Informacyjne	13,8	3,2	8	6,3	2744	7,8
Publicystyczne	32,5	15,3	24	10	7144	20,4
Edukacyjno-poradnicze	3,8	0	1,3	28,1	2912	8,3
Religijne	3,3	0,6	0,4	1,5	509	1,4
Literackie i formy udramatyzowane	2,5	7,7	0,3	2,7	1158	3,3
Rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne)	2,6	0,01	6,6	0,05	814	2,3
Sportowe	4,3	0	2,1	0	560	1,6
Audycje dla dzieci i młodzieży	1,8	0,5	1,5	17,2	1840	5,2
Audycje dla mniejszości narodowych i etnicznych	0	0	0,1	0	11	0,03
Razem audycje słowne i słowno-muzyczne (bez autopromocji i elementów płatnych)	64,6	27,3	44,3	66,5	17692	50,5
Muzyka w programie	31,7	66,6	54,1	33	16245	46,4
Autopromocja	1	0,8	0	1	247	0,7
Reklama	1,4	0,05	1,6	0,1	273	0,7
Inne płatne audycje	0,8	0	0	0	70	0,2
Inne	0,6	5,2	0	0,01	513	1,5
Liczba godzin nadanego programu (100%)	8 760	8 760	8 760	8 760	35 040	100%

Jak widać w tabeli, spośród słownych pozycji programu najwięcej czasu Polskie Radio jako całość poświęciło na publicystykę (ponad jedną piątą łącznego czasu emisji 4 programów), która dominowała zdecydowanie w Programach 1 i 3, i informację, zajmującą ilościowo wysoką pozycję we wszystkich programach poza Programem 2.

Audycje edukacyjne i poradnicze zajęły ponad 8% łącznego czasu emisji czterech programów Polskiego Radia. Na średnią tę złożył się bardzo wysoki udział tej kategorii audycji w

programie Radia BIS, w mniejszym stopniu - w Programie 1. Program 2 nie nadawał wcale, a Program 3 nadawał bardzo niewiele audycji edukacyjno-poradniczych.

Audycje literackie i formy udratyzowane zajęły ponad 3% łącznego czasu nadawania czterech programów Polskiego Radia. Audycje tej kategorii miały wysoki udział w Programie 2, w mniejszym stopniu obecne były w Programie Bis i Programie 1.

Audycje rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne) zajęły ponad 2% rocznego czasu emisji. Nadawał je przede wszystkim Program 3 oraz w mniejszym stopniu Program 1.

Audycje sportowe zajęły w łącznym czasie emisji czterech programów PR ponad 1,5%. Zajmowały najwięcej miejsca w Programie 1, nie nadawała ich natomiast w ogóle Dwójka i Radio BIS.

Audycje dla dzieci i młodzieży zajęły w łącznym czasie emisji czterech programów nieco powyżej 5 %. Podobnie jak w przypadku audycji edukacyjnych, udział ten „wypracowało” przede wszystkim Radio BIS (17,2% tego programu), w mniejszym stopniu Program 1 i 3. Program 2 nadawał znikomą liczbę tych audycji.

Muzyka zajęła w 2001 roku mniej niż połowę czasu łącznej emisji programów ogólnopolskich Polskiego Radia (46,4%). Na poszczególnych antenach udział muzyki był bardzo zróżnicowany. Niewiele czasu – nie więcej niż jedną trzecią programu - poświęciły na nią Program 1 i Radio BIS. W Programie 3 muzyka stanowiła natomiast ponad połowę programu, w muzyczno-literackim Programie 2 – ponad trzy czwarte.

Polskie Radio przeznaczało stosunkowo niewiele czasu antenowego na promocję i zapowiedzi własnych audycji. Jak widać w tabeli, udział autopromocji wynosił w poszczególnych programach od 0,8% do 1% czasu emisji.

Analiza udziału wymienionych rodzajów audycji na antenach Polskiego Radia w ciągu ostatnich 4 lat (1998-2001) pozwala określić rysujące się ogólne tendencje w kształtowaniu programu. Obrazuje to tabela poniżej.

Udział różnych rodzajów audycji w łącznym czasie emisji 4 programów Polskiego Radia w latach 1998 – 2001

Rodzaje audycji	1998 r.	1999 r.	2000 r.	2001 r.
	dane w odsetkach łącznego czasu emisji 4 programów danym roku			
Informacyjne	10,9	10,2	8,7	7,8
Publicystyczne	18,7	22,2	22,4	20,4
Edukacyjno-poradnicze	4,8	5,4	5,6	8,3
Religijne	1,8	2,1	1,8	1,4
Literackie i formy udratyzowane	3,4	3,0	3,0	3,3
Rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne)	2,5	2,5	2,7	2,3
Sportowe	1,4	1,4	2,9	1,6

Audycje dla dzieci i młodzieży	3,4	3,0	3,6	5,2
Muzyka w programie	50,6	47,6	46,9	46,4
Razem audycje słowne i słowno-muzyczne (bez autopromocji i elementów płatnych)	47,2	49,5	50,6	50,5
Liczba godzin nadanego programu (=100%)	26 281	26 305	28 636	35040

Jak wynika z przedstawionych danych, w okresie ostatnich czterech lat systematycznie malał udział muzyki na antenach Polskiego Radia – z blisko 51% w łącznym czasie emisji czterech programów w 1998 roku do ponad 46% w roku 2001. Wzrósł natomiast udział słownej części programów. Tendencja ta wystąpiła najsilniej w Programie 1, ale widoczna była w większym lub mniejszym stopniu w ramach wszystkich programów.

W części słownej programów także wystąpiły pewne przesunięcia. Jak widać w tabeli, w 4 programach Polskiego Radia zmniejszył się łączny udział informacji (z 11% w roku 1998 do 7,8% w roku 2001), zwiększył natomiast udział publicystyki (z niespełna 19% w 1998 roku do 20,4% w roku 2001). Zmiany te dotyczą przede wszystkim Programu 1 (w którym udział informacji spadł w ciągu ostatnich 4 lat o 4 punkty procentowe, a udział publicystyki wzrósł o 9 punktów), w mniejszym stopniu także Programu 3 (spadek udziału informacji o 1 punkt, wzrost publicystyki o 3 punkty).

W ciągu ostatnich 4 lat udział audycji literackich i form udratyzowanych w programach Polskiego Radia – z wyjątkiem Programu 2 – był niewielki: od 0,3% w Programie 3 do 2,5% w Programie 1. W Programie 2 udział tej kategorii audycji był wyższy ale w ciągu ostatnich 4 lat systematycznie malał (od 12,6% w 1998 roku do 7,7% w 2001 roku).

Zwiększeniu uległ z kolei łączny udział w programach PR audycji edukacyjno-poradniczych – głównie w Radiu Bis (o 5 punktów procentowych w porównaniu z 2000 i o 8 punktów w porównaniu z rokiem 1998).

W 2001 roku zmalał udział audycji sportowych (1,6%) na antenie, w obu programach nadających te audycje, tj. w Programie 1 i 3. W roku 2000 udział tych audycji w programie był na poziomie blisko 3%. Miał on jednak wówczas charakter incydentalny, związany z odbywającymi się wielkimi wydarzeniami sportowymi (Olimpiada).

2. Rozgłośnie regionalne radia publicznego

Strukturę gatunkową programów nadanych w 2001 roku przez 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego przedstawia poniższa tabela.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego	Rodzaje audycji										
	Informacja	Publicystyka	Muzyka	Edukacja i poradnictwo	Religia	Literackie i formy udramatyzowane	Rozrywka	Sport	Dla dzieci i młodzieży	Dla mniejszości narodowych	Płatne elementy programu
	odsetek rocznego czasu emisji										
Białystok	14	22	39	7,8	0,7	4,8	1,2	2	2	3	2,7
Bydgoszcz	17,8	22,7	39,8	7	0,3	4,1	1,7	3,1	1,6	0	1,5
Gdańsk	16	13	49,4	6,4	0,6	4,8	1,6	1	3	0,7	2,4
Katowice	15	8,4	49,3	12,6	1	3,9	1,5	3	5,5	0,5	2,3
Kielce	20,3	10,5	39,2	10,7	0,5	6	4,6	1	2,8	0,1	2,7
Koszalin	18,8	13,9	47,9	7	0,3	3,8	2	1,8	1,8	0,6	1
Kraków	17	6,9	56,8	4	0,1	2,9	2	2	5,3	0,6	1,6
Lublin	19,2	13,4	44,4	7,2	1,3	3,5	2	2,3	1,3	0,4	2
Łódź	13,9	9	55,7	6,7	0,4	2,3	1	4,2	3,7	0	1,3
Olsztyn	16	11	48,9	7,8	0,8	2,9	2,5	2,8	2,3	0,8	2,6
Opole	19,2	7,4	43	8,3	0,5	5	1	3,4	4,7	1,6	4,5
Poznań	19	5	51	6	0,3	4,4	1,6	2,8	5,4	0	3,8
Rzeszów	20,5	19,4	42	6,5	0,6	4,2	1,7	1,7	0,9	0,5	1,2
Szczecin	9,3	18,5	45,2	9	0,5	4	4,6	2,6	3	0,3	2
W-wa RDC	15	10	57,7	8	0,7	2	2,7	1	0,9	0	0,5
Wrocław	20,5	2	55,9	4,9	0	2,6	4,8	3,4	0,6	0,1	1,9
Zielona Góra	13,2	14,7	48	9,4	0,3	6,3	0,4	2,7	3	0	1,9
Średnio w siedemnastu rozgłośniach	16,7	12,3	47,9	7,6	0,5	3,9	2,2	2,4	2,5	0,8*	2,1

* Średnio w 12 rozgłośniach nadających audycje dla mniejszości narodowych i etnicznych.

W 2001 roku, podobnie jak w roku poprzednim, w programach publicznych nadawców regionalnych obecne były wszystkie gatunki radiowe, choć w różnym wymiarze. Najwięcej było w nich muzyki, informacji i publicystyki, które zajęły łącznie średnio 78% rocznego czasu emisji. Wielkość ta jest analogiczna do poziomu osiągniętego w 2000 roku. Pozostałe nieco powyżej 20 % programu wypełniły przede wszystkim audycje edukacyjno-poradnicze, literackie i formy udramatyzowane, sport, rozrywka, oraz audycje adresowane do dla dzieci i młodzieży. Nikły odsetek rocznego czasu emisji (por. tabela) przeznaczono na audycje religijne oraz dla mniejszości narodowych i grup etnicznych.

Analiza danych nadesłanych przez poszczególne rozgłośnie pokazuje, że choć od lat ich programy mają w większości taki sam profil, to jednak różnią się one pod względem proporcji

trzech podstawowych gatunków (informacji, publicystyki i muzyki), jak też pod względem udziałów pozostałych rodzajów audycji w programie.

I tak choć w programach wszystkich rozgłośni dominuje muzyka, to jej udział był bardzo zróżnicowany: od 39% programu w rozgłosniach w Białymstoku, Bydgoszczy Kielcach, do ponad połowy programu w rozgłosniach w Krakowie, Łodzi, Poznaniu, Wrocławiu, i w Radiu dla Ciebie.

Równie zróżnicowany był udział informacji i publicystyki w tych programach.

Średni udział audycji informacyjnych wynosił 16,7%. Poniżej tego poziomu sytuowały się rozgłosnie w: Białymstoku, Katowicach Łodzi, Szczecinie Zielonej Górze i Radiu dla Ciebie. Zdecydowanie przekroczyły tę średnią rozgłosnie w: Bydgoszczy, Kielcach, Koszalinie, Lublinie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie i Wrocławiu (17,8-20,5%).

Średni udział dla audycji publicystycznych w 17 rozgłosniach wynosił 12,3%. W przypadku tych audycji obserwuje się ogromną rozpiętość w udziale tej kategorii w programach: od poniżej 10% (Katowice, Kraków, Łódź, Opole, Poznań – Merkury, Wrocław) do powyżej 20% (Białystok, Bydgoszcz).

W przypadku 4 rozgłośni regionalnych na miejscu trzeciego dominującego rodzaju audycji zamiast publicystyki znalazła się edukacja i poradnictwo. Były to rozgłosnie w: Katowicach, Kielcach, i Wrocławiu.

Podobnie jak w roku 2000, wszystkie rozgłosnie regionalne przekroczyły w 2001 roku wymagany przez KRRiT minimalny udział w programie audycji edukacyjno-poradniczych wynoszący 3%. Wszystkie rozgłosnie przekroczyły ten próg, osiągając udział na poziomie 6-12,6%. Podobne tendencje rysowały się w 2000 roku. Wszystkie rozgłosnie zrealizowały też wymagany przez KRRiT minimalny udział audycji literackich i form udratyzowanych w programie, wynoszący 2%. Wśród nich 9 rozgłośni dwukrotnie lub ponad dwukrotnie przekroczyło ten próg (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Kielce, Opole, Poznań, Rzeszów, Szczecin i Zielona Góra). Trzeba zaznaczyć, że udział wymienionych kategorii audycji w programach rozgłośni systematycznie wzrasta, na skutek objęcia ich przez Krajową Radę specjalnymi preferencjami przy podziale środków z wpływów abonamentowych.

Rozgłosnie różnią się także udziałem audycji adresowanych do dzieci i młodzieży. Najwięcej czasu na antenie przeznaczyły na tę część oferty rozgłosnie w Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Łodzi, Opolu, Poznaniu, Szczecinie i Zielonej Górze (3–5,5%).

Audycje sportowe zajmowały relatywnie tyle samo czasu co audycje skierowane do dzieci i młodzieży. Średni udział tych audycji wynosił 2,4%. Powyżej tego poziomu sytuowały się rozgłosnie w Bydgoszczy, Katowicach, Łodzi, Opolu, Wrocławiu (3–4,2%).

Audycje rozrywkowe w programach 17 rozgłośni miały różny udział, od 1% (Łódź) do ponad 4% (Kielce, Szczecin, Wrocław).

W programach publicznych regionalnych nadawców radiowych w 2001 roku dominowały muzyka, informacja i publicystyka. W ciągu ostatnich czterech lat systematycznie wzrasta w programach 17 rozgłośni udział audycji edukacyjno-poradniczych oraz literackich i form udratyzowanych.

3. Respektowanie przez radiowych nadawców publicznych ustawy o radiofonii i telewizji

Realizacja zapisów ustawy dotyczących udziału w programach nadawców radiowych określonych kwot audycji i innych pozycji programu (art. 15 ust)

Nadawcy radiowi zobowiązani są przez ustawę o radiofonii i telewizji do nadawania w programach określonych kwot, a mianowicie:

- audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, transmisji sportowych i reklam) - udział tych audycji w programie ma wynosić nie mniej niż 10% kwartalnego czasu emisji programu (art. 15a ust. 2 ust.);
- utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim – udział tych utworów w miesięcznym czasie emisji utworów słowno-muzycznych w programie ma wynosić nie mniej niż 30% (art. 15 ust. 2);
- utworów muzycznych związanych z kulturą polską – udział tych utworów w miesięcznym czasie emisji utworów muzycznych w programie ma wynosić nie mniej niż 30% (art. 15 ust. 3).

Krajowa Rada w odniesieniu do 2001 roku kontrolowała realizację treści przepisów art. 15 dotyczących obligatoryjnych kwot programowych w programach publicznych nadawców radiowych. Wyniki kontroli przedstawiono poniżej.

Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w miesięcznym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych w programie

Analiza danych sprawozdawczych nadawcy wykazała, że niemal wszyscy radiowi nadawcy publiczni wypełniają omawiany przepis ustawy. Nie realizują go jedynie rozgłośnia regionalna w Krakowie oraz Polskie Radio S.A. w Programie 2. Spośród programów PR S.A. najwyższy udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim odnotowano w ubiegłym roku w Programie 1 (w kolejnych miesiącach od 48 do 59 procent). Natomiast wśród rozgłośni regionalnych najwyższy udział tych utworów miało Radio Białystok (61-68%), Radio Rzeszów (45-51%), Radio Kielce (43-48%) oraz Radio Wrocław (41-48%).

Udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską w miesięcznym czasie nadawania utworów muzycznych w programie (art. 15 ust. 3 ustawy)

W wyniku kontroli realizacji przez nadawców przywołanego przepisu KRRiT stwierdziła, że w programach ogólnokrajowych Polskiego Radia S.A. wymagany udział omawianych utworów muzycznych realizowany jest bez zarzutu na czterech antenach i wynosił w Programie 1- średnio 52%, Programie 2 - średnio 40%, w Programie 3 – średnio 47%, i w Radiu BIS – średnio 31%.

Spośród rozgłośni regionalnych większość (11) realizowało w 2001 roku omawiany przepis ustawy – w wysokości od 31 do 90 procent czasu emisji utworów muzycznych w programie. W sześciu rozgłośniach w niektórych miesiącach roku udział omawianych utworów muzycznych był niższy od wymaganego w ustawie (Radio Kraków, Radio Lublin, Radio Opole, Radio Szczecin, Radio dla Ciebie - Warszawa, Radio Wrocław).

Udział w programach audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie, w kwartalnym czasie nadawania programu (art. 15a ust. 2 ust.)

Z uzyskanych danych wynika, że wszyscy radiowi nadawcy publiczni wypełniają omawiany wymóg ustawy. Udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie (z uwzględnieniem wyłączeń ustawowych) wynosił w

poszczególnych programach rozgłośni regionalnych radia publicznego i w programach ogólnokrajowych Polskiego Radia S.A. w kolejnych kwartałach 2001 roku od 76% do 94%. Przywołany przepis ustawy określa minimalny udział tych audycji jako 10% kwartalnego czasu nadawania programu.

Należy dodać, że łatwość, z jaką nadawcy radiowi (nie tylko publiczni, ale i koncesjonowani) realizują i znacznie przekraczają wymagany w ustawie udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim wynika z faktu, że w programie radiowym w zasadzie 100% albo prawie 100% nadawanych audycji są to audycje wytworzone w języku polskim. Udział audycji wytworzonych w języku obcym i następnie adaptowanych w języku polskim (tłumaczonych) jest znikomy. Ponadto, z małymi wyjątkami większość programu radiowego jest obecnie nadawana „na żywo”, czyli spełnia przepis ustawy mówiący, że do wymaganej kwoty należy zaliczać audycje wytworzone w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie. Tak więc nawet po uwzględnieniu odliczeń ustawowych kwota audycji spełniających wymagane kryteria w programach radiowych nadal jest bardzo wysoka.

4. Realizacja szczególnych powinności radia publicznego (art. 21 ust. 2 pkt. 7, 7a, 8 ustawy o radiofonii i telewizji)

Polskie Radio S.A.

Analiza danych sprawozdawczych Polskiego Radia S.A. za 2001 rok wykazała, że zadania zawarte w art. 21 ust. 2 (pkt. 7, 7a, 8) realizowane były w Programie 1, 3 i Radiu Bis PR S.A. Audycje służące umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych oraz zwalczaniu patologii społecznych zajęły w tych programach łącznie 3% rocznego czasu emisji, czyli przeciętnie ok. 19 godzin tygodniowo.

Różny był jednak godzinowy udział tych audycji w poszczególnych programach Polskiego Radia S.A. Najwięcej czasu antenowego na emisję tych audycji poświęcił Program 1. Zajęły one średnio 10,1 godziny w tygodniu (6% rocznego czasu nadawania). W Programie 3 nadawano średnio tygodniowo ponad 5 godzin tych audycji (3% rocznego czasu nadawania), a w Radiu BIS nieco powyżej 4 godzin tygodniowo (2,9% rocznego czasu nadawania).

W 2001 roku Polskie Radio S.A. przeznaczyło najwięcej czasu na audycje kształtujące postawy prozdrowotne (średnio 1,3% rocznego czasu emisji), najmniej – na audycje ukazujące problemy patologii społecznych (średnio 0,6% rocznego czasu emisji). Omawiane zagadnienia podejmowano najczęściej, podobnie jak w poprzednim roku, w audycjach edukacyjno-poradniczych, publicystycznych, reportażach i magazynach. Często audycje przybierały formę rozmów ze słuchaczami.

Programy PR S.A.	Umacnianie rodziny		Postawy prozdrowotne		Patologia społeczna		Ogółem		Przeciętna liczba godzin w tygodniu
	l. godz.	%	l. godz.	%	l. godz.	%	l. godz.	%	
Program 1	187	2,1	231	2,6	108	1,2	526	6	10,1
Program 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program 3	108	1,2	95	1	65	0,7	268	3	5,2
Radio BIS	98	1,1	118	1,3	37	0,4	253	2,9	4,9
Razem	393	1,1	444	1,3	210	0,6	1047	3	20,2

Kształtowaniu postaw prozdrowotnych poświęcono w trzech programach łącznie średnio 8,5 godz. w tygodniu. Audycje **służące umacnianiu rodziny** zajęły przeciętnie 7,5 godz. w tygodniu. Choć stosunkowo najmniej miejsca w trzech programach PR S.A. przeznaczono na audycje **służące zwalczaniu patologii społecznych** – średnio 4 godz. tygodniowo, to należy zauważyć, że w porównaniu z 2000 rokiem nastąpił wzrost liczby godzin (o 28 godz.) tych audycji w rocznym programie.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

W 2001 roku wszystkie rozgłośnie regionalne radia publicznego nadawały audycje służące umacnianiu rodziny, zwalczaniu patologii społecznych oraz niemalże wszystkie (nie nadawała rozgłośnia w Krakowie) audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych. 17 rozgłośni wziętych łącznie przeznaczyło na realizację tych zadań 4% rocznego czasu emisji, czyli przeciętnie 230 godzin tygodniowo. Stosunkowo najwięcej czasu poświęcono audycjom służącym umacnianiu rodziny (średnio 1,2% rocznego czasu emisji), najmniej – audycjom służącym zwalczaniu patologii społecznych (średnio 0,9% rocznego czasu emisji).

Najwięcej czasu na realizację trzech omawianych zadań przeznaczyły rozgłośnie w Kielcach (10,8% rocznego czasu emisji, średnio 18,2 godz. w tygodniu), w Białymstoku (ok.10% czasu emisji, średnio 16 godzin 40 minut w tygodniu), Olsztynie (8,5%, średnio 14 godz. w tygodniu), Rzeszowie (6,3% rocznego czasu emisji, średnio ponad 10 godzin w tygodniu), Szczecinie (5,6% rocznego czasu emisji, średnio 9,4 godz. w tygodniu), Opolu (5,9% rocznego czasu emisji, średnio 10 godzin w tygodniu). Najmniej czasu antenowego zajęły one natomiast w programie Radia Pomorza i Kujaw (Bydgoszcz), Radia Koszalin, Radia dla Ciebie, Radio Wrocław i Radia Kraków (nieco powyżej 1% rocznego programu, przeciętnie ponad 1 godz. w tygodniu) oraz Radia Lublin, Radia Gdańsk, Radia Merkury-Poznań, Radia Wrocław i Radia Gdańsk (od 1,8%- 2,4%, średnio ok. 3-4 godzin w tygodniu). Szczegółowe dane pokazuje poniższa tabela.

Rozgłośnie regionalne PR S.A.	Umocnienie rodziny		Postawy prozdrowotne		Patologia społeczna		Ogółem		Przeciętna liczba godzin w tygodniu
	l.godz.	%	l.godz.	%	l.godz.	%	l.godz.	%	
Białystok	415	4,7	270	3	180	2,1	865	9,9	16,6
Bydgoszcz	52	0,6	68	0,8	10	0,1	130	1,5	2,5
Gdańsk	52	0,6	46	0,5	63	0,7	161	1,8	3
Katowice	75,2	0,9	148,8	1,7	66	0,8	290	3,3	5,6
Kielce	422	4,8	353	4	171	2	946	10,8	18,2
Koszalin	32	0,4	20	0,2	20,5	0,2	72,5	0,8	1,4
Kraków	93,1	1	0	0	6,3	0,07	99,4	1,1	1,9
Lublin	76	0,9	66	0,8	71	0,8	213	2,4	4
Łódź	158	1,8	73	0,8	45	0,5	276	3,2	5,3
Olsztyn	457	5,2	76	0,9	213	2,4	746	8,5	14,3
Opole	350	4	100	1,1	70	0,8	520	5,9	10

Poznań	100	1,1	42	0,5	14	0,2	156	1,8	3
Rzeszów	238	2,7	187	2,1	130	1,5	555	6,3	10,7
Szczecin	230	2,6	156	1,8	102	1,2	488	5,6	9,4
W-wa RDC	12,5	0,1	50	0,6	28	0,3	90,5	1	1,7
Wrocław	42	0,5	38	0,4	35	0,4	115	1,3	2,2
Zielona Góra	94,5	1	65,5	0,7	100,2	1,1	260,2	3	5
Razem	2899,3	1,9	1759,3	1,2	1325	0,9	5983,6	4	114,8

Audycje służące **umacnianiu rodziny** najwięcej czasu zajęły na antenie rozgłośni: olsztyńskiej, białostockiej i kieleckiej (średnio po 8 godz. w tygodniu) oraz rzeszowskiej, szczecińskiej i opolskiej (średnio 5 godz. w tygodniu). Najmniej czasu przeznaczono na nie w rozgłośniach: gdańskiej, bydgoskiej, koszalińskiej, krakowskiej i poznańskiej, (średnio ok. 1 godz. w tygodniu) oraz warszawskiej, lubelskiej i wrocławskiej (średnio 7,5 minuty w tygodniu).

Audycje kształtujące **postawy prozdrowotne** najczęściej nadawane były w programach rozgłośni kieleckiej (średnio ok. 7 godz. w tygodniu) i białostockiej (średnio 5 godz. w tygodniu). Niewiele ich emitowano w programach rozgłośni: w Gdańsku, Koszalinie, Poznaniu, Wrocławiu i Warszawie (średnio po 1 godz. i 40 min. w tygodniu), Lublinie, Łodzi, Olsztynie i Zielonej Górze (średnio po 1 godz. i 20 minut tygodniowo), a w Krakowie takich audycji w ogóle w 2001 roku nie nadawano.

Problemom **patologii społecznych** najwięcej czasu poświęcono w programach rozgłośni olsztyńskiej, białostockiej i kieleckiej (średnio 3 godz. 20 min. w tygodniu), najmniej czasu zajęły one w programach rozgłośni w Bydgoszczy i Poznaniu (średnio 12 minut w tygodniu).

5. Audycje adresowane do mniejszości narodowych i grup etnicznych (art. 21 ust. 2 pkt. 9 ustawy o radiofonii i telewizji)

Zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt. 9 ustawy o radiofonii i telewizji nadawcy publiczni są zobowiązani „uwzględniać w nadawanych programach potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych”. Realizując ten punkt ustawy, nadawcy publiczni emitują odrębne audycje adresowane do tych środowisk.

Nadawcy koncesjonowani nie mają takiego obowiązku.

Audycje adresowane do mniejszości narodowych i grup etnicznych nadawane są przede wszystkim przez rozgłosnie regionalne Polskiego Radia emitujące program na terenie zamieszkiwania tych środowisk. W minimalnym wymiarze obecne są także w programach ogólnopolskich Polskiego Radia S.A.

Programy ogólnopolskie Polskiego Radia S.A.

W 2001 roku Polskie Radio S.A. nadawało audycje dla mniejszości narodowych i etnicznych, podobnie jak w roku 2000, tylko w Programie 3. Łącznie wyemitowano 11 godzin tych audycji. Ilustruje to poniższa tabela.

Programy PR S.A.	Audycje dla mniejszości narodowych i grup etnicznych					
	1999 r.		2000 r.		2001 r.	
	l. godzin	%	l. godzin	%	l. godzin	%
PR 1 PR S.A..	0	0	0	0	0	0
PR 2 PR S.A.	40	0,8	0	0	0	0
PR 3 PR S.A.	19	0,2	19	0,2	11	0,1
PR BIS *	0	0	0	0	0	0
Razem liczba godzin i średni odsetek	59	0,1	19	0,06	11	0,03

* W programie Radia BIS nadawane były jedynie nabożeństwa ekumeniczne, kwalifikowane jako audycje religijne, nie zaś jako audycje dla mniejszości narodowych.

Programy rozgłośni regionalnych radia publicznego

W programach nadawców regionalnych radia publicznego audycje adresowane do mniejszości narodowych mają od kilku lat ustabilizowane miejsce w programie. Audycje te nadaje 12 rozgłośni, emitujących programy w regionach, w których zamieszkują mniejszości narodowe lub grupy etniczne.

W 2001 roku rozgłoszenie te wyemitowały ogółem 964 godzin audycji skierowanych do mniejszości narodowych i grup etnicznych. Większość audycji emitowana była w językach narodowych i dialektach. Dane dla poszczególnych rozgłośni przedstawia poniższa tabela.

Audycje dla mniejszości narodowych i grup etnicznych w 2001 roku w programach rozgłośni regionalnych radia publicznego

Rozgłosnia regionalna	Ogółem		w języku		w językach		w tym:		
	l. godz.	%*	l. godz.	%*	l. godz.	%*	l. godz.	l. godz.	l. godz.
Białystok	295	3	9	0,1	286	3	182 biał.	52 ukr.	52litew
Gdańsk	58	0,6	11	0,1	47	0,5	47	-	-
Katowice	48	0,5	24	0,25	24	0,25	24 niem.	-	-
Kielce	13	0,1	13	0,1	0	0	-	-	-
Koszalin	49	0,6	16	0,2	33	0,4	19 ukr.	14 kaszub	-
Kraków	53	0,6	53	0,6	0	0	-	-	-
Lublin	33	0,4	33	0,4	0	0	-	-	-
Olsztyn**	70+120	0,8	22	0,2	48+120	0,6	30+120	18iem.	-
Opole	144	1,6	80	0,9	64	0,7	64 niem.	-	-
Rzeszów	45	0,5	8	0,1	37	0,4	37 ukr.	-	-
Szczecin	29	0,3	29	0,3	0	0	-	-	-
Wrocław	7	0,1	7	0,1	0	0	-	-	-
SUMA godzin i średni	844+120	0,8	305	0,3	539+120	0,5			
	0	(+0,1)			0	(+0,1)			

* Odsetki w tabeli w stosunku do rocznej liczby godzin programu danej rozgłośni w 2001 roku

** Radio Olsztyn nadało 70 godz. audycji w programie regionalnym i 120 godz. programu (w języku ukraińskim) poprzez dodatkowy nadajnik w Miłkach (program rozszczepiony)

Jak widać w tabeli, w 2001 roku rozgłośnie regionalne nadały łącznie 964 godziny audycji dla mniejszości - dwukrotnie więcej w językach narodowych i dialektach (639 godzin w 5 językach lub dialektach) niż w języku polskim (305 godzin).

Spośród audycji w językach narodowych największą ilościowo grupę stanowiły audycje dla mniejszości ukraińskiej (258 godz.), emitowane przez 4 rozgłośnie: w Olsztynie, Koszalinie, Białymstoku i Rzeszowie, następnie audycje dla mniejszości białoruskiej (182 godz.), emitowane przez Radio Białystok, oraz audycje dla mniejszości niemieckiej (106 godz.), emitowane przez trzy rozgłośnie: w Opolu, Katowicach i Olsztynie. Audycje w dialekcie kaszubskim nadawały rozgłośnie w Gdańsku i Koszalinie (61 godz.), w języku litewskim (52 godz.) – Radio Białystok.

Zestawienie liczby godzin nadanych w poszczególnych językach lub dialektach przedstawiono poniżej.

Audycje w językach narodowych nadane przez rozgłośnie regionalne w 2001 roku

- 258 godz. – w języku ukraińskim
- 182 godz. – w języku białoruskim
- 106 godz. – w języku niemieckim
- 61 godz. – w dialekcie kaszubskim
- 52 godz. – w języku litewskim

Porównując udział poszczególnych rozgłośni w tworzeniu audycji adresowanych do mniejszości narodowych i grup etnicznych widać, że najczęściej takich audycji – podobnie jak audycji nadawanych w językach narodowych – nadało Radio Białystok. Emituje ono odrębne audycje dla trzech mniejszości zamieszkujących na obszarze nadawania programu Radia – białoruskiej, ukraińskiej i litewskiej. Oprócz audycji w językach narodowych (łącznie 286 godz.) rozgłośnia nadała także w ciągu roku kilka godzin audycji dla mniejszości w języku polskim (magazyn „Azyl”).

Duży wysiłek programowy w zakresie audycji dla mniejszości podejmuje także rozgłośnia w Olsztynie. Nadawała ona audycje w językach narodowych dla mniejszości ukraińskiej (190 godz., w tym 70 godz. w ramach programu regionalnego i 120 godz. poprzez dodatkowy nadajnik w Miłkach, za pomocą którego stacja rozszczepia program) i niemieckiej (18 godz.), a obok tego także audycje w języku polskim (22 godz.).

Na trzecim miejscu znalazło się Radio Opole, nadające audycje w języku narodowym dla mniejszości niemieckiej, a obok tego znaczną liczbę audycji w języku polskim.

Poza wymienionymi wyżej trzema rozgłośniami audycje dla mniejszości w językach narodowych lub dialektach nadawały jeszcze 4 stacje: Radio Gdańsk (w dialekcie kaszubskim), Rzeszów (po ukraińsku), Koszalin (w języku ukraińskim i dialekcie kaszubskim) oraz Katowice (w języku niemieckim). Stacje te nadawały także audycje dla mniejszości w języku polskim.

Pięć rozgłośni: Radio Kraków, Lublin, Szczecin, Kielce i Wrocław, nadawało audycje dla mniejszości wyłącznie w języku polskim (łącznie 135 godz.).

6. Tworzenie i rozpowszechnianie audycji oświatowych dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych (art. 25 ust. 2)

Ustawodawca zobowiązał nadawców publicznych do tworzenia i rozpowszechniania audycji oświatowych dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych.

Polskie Radio S.A.

Jedynym programem Polskiego Radia S.A., na którego antenie nadawano audycje tego rodzaju, było Radio BIS.

Audycje oświatowe wypełniły w Radiu BIS 29,5% czasu nadawania. Łącznie wyemitowano 2581 godz. tych audycji (przeciętnie ponad 49 godzin w tygodniu). Czas trwania tych audycji był zróżnicowany i wynosił od 2 min do 2 godz. 55 min (magazyny), z tym że przeważały audycje trwające od 10-15 do 60 min. Nadawano je ze stałą częstotliwością.

W ramach audycji oświatowych prezentowano różnorodne formy twórczości radiowej: słuchowiska, audycje poetyckie, rozmowy ze specjalistami, transmisje koncertów opatrzone komentarzem, konkursy edukacyjne, pogadanki, prozę czytaną, dokumenty uzupełniane archiwalnymi materiałami dźwiękowymi, serwisy informacyjne. Na antenie Radia BIS emitowano także lekcje języków obcych oraz interdyscyplinary magazyn z telefonicznym udziałem słuchaczy.

Tematyka audycji oświatowych dotyczyła bardzo szerokiego zakresu wiedzy. Popularyzowano wiedzę informatyczną i Internet. Przedstawiano najnowsze odkrycia z dziedziny nauki i techniki. Na antenie Radia BIS znalazły miejsce także audycje krajoznawcze oraz pozycje dotyczące dziejów świata (polityki, kultury, gospodarki, religii, obyczajów), historii Polski, historii muzyki europejskiej. Emitowano poza tym audycje poświęcone popularyzacji muzyki poważnej, sztuk plastycznych, filmu i teatru, Starego Testamentu i mitologii greckiej.

Audycje oświatowe adresowano do odbiorców reprezentujących wszystkie grupy wiekowe.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

Na 17 programów rozgłośni regionalnych radia publicznego, audycje oświatowe emitowało tylko 9 rozgłośni. Szczegółowy wykaz przedstawia tabela poniżej.

Rozgłośnie regionalne PR S.A.	Audycje oświatowe		Przeciętna liczba godzin w tygodniu
	liczba godz.	%	
Białystok	390	4,5	7,5
Bydgoszcz	7	0,08	0,1
Gdańsk	0	0	0
Katowice	0	0	0
Kielce	46	0,5	0,8
Koszalin	0	0	0
Kraków	0	0	0
Lublin	5	0,05	0,1
Łódź	167	1,9	3,2
Olsztyn	0	0	0

Opole	7	0,08	0,1
Poznań	30	0,3	0,6
Rzeszów	0	0	0
Szczecin	125	1,4	2,4
W-wa RDC	0	0	0
Wrocław	0	0	0
Zielona Góra	64,7	0,7	1,2

W roku ubiegłym tego rodzaju audycje tworzyło i rozpowszechniało zaledwie 6 rozgłośni. Audycje oświatowe najwięcej miejsca zajęły w programie rozgłośni białostockiej (4,5%, co dało 7,5 godz. tygodniowo), najmniej – w programie Radia Lublin (0,05%, czyli 0,1 godz. tygodniowo).

Audycje oświatowe adresowano do odbiorców reprezentujących wszystkie grupy wiekowe. W ramach audycji oświatowych prezentowano różnorodne formy twórczości radiowej: słuchowiska, audycje poetyckie, rozmowy ze specjalistami, pogadanki, proza czytana, także lekcje języków obcych.

Tematyka audycji oświatowych dotyczyła bardzo szerokiego zakresu wiedzy. Przedstawiano najnowsze osiągnięcia z dziedziny nauki i techniki. Na antenach znalazły miejsce także audycje edukacyjne poświęcone problematyce morskiej, historycznej, integracji Polski z Unią Europejską, ekologii, literaturze. Emitowano poza tym audycje poświęcone popularyzacji muzyki poważnej.

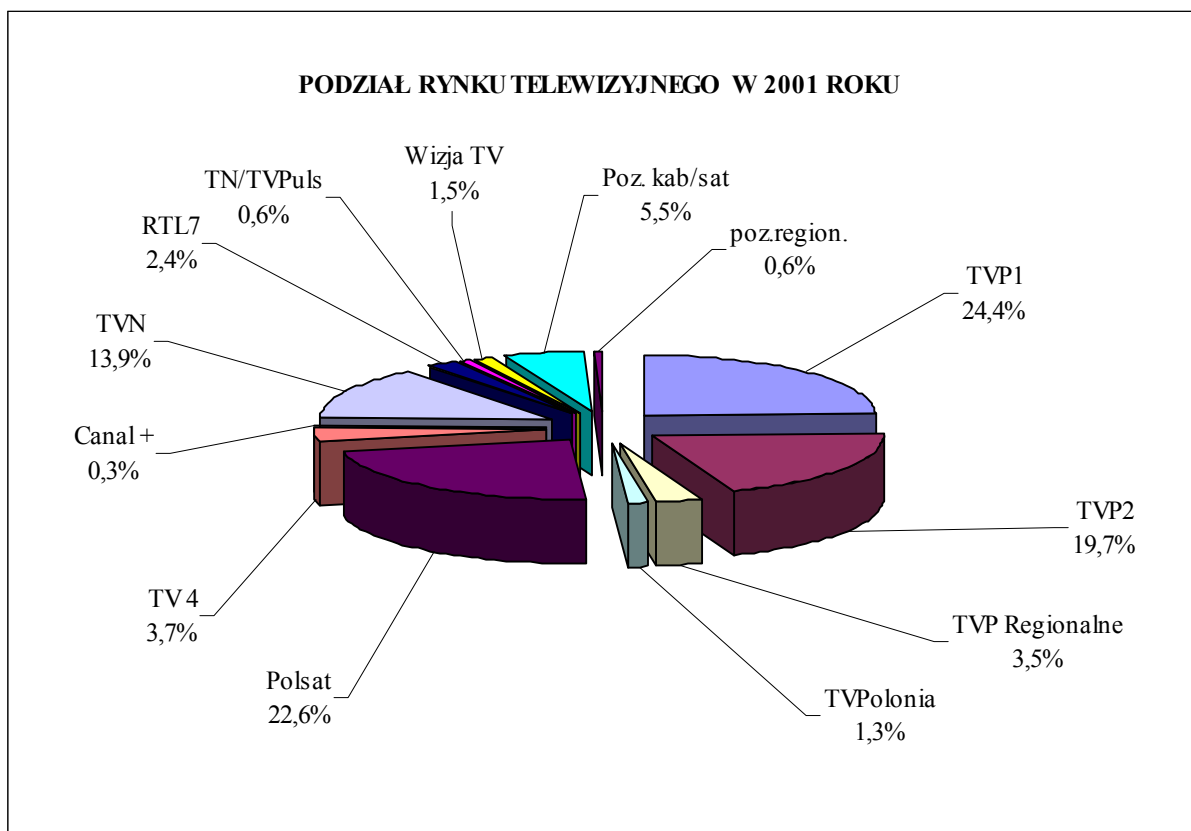
7. Widownia telewizyjna w Polsce w 2001 roku

Telewizja publiczna

Udział telewizji publicznej (TVP 1, TVP 2, TV Polonia, Oddziały Terenowe TVP) w tzw. rynku telewizyjnym, czyli w łącznym czasie oglądania telewizji, wyniósł w 2001 roku 48,9 %. Do sektora publicznego należała więc w 2001 roku nadal blisko połowa rynku. Potwierdza to jego silną pozycję w minionym roku.

Analiza danych z ostatnich kilku lat pokazuje, że choć udział telewizji publicznej ogółem sukcesywnie zmniejsza się, to w ostatnich dwóch latach straciła ona znacznie mniej niż w okresie 1997 – 1999. W roku 1997 do telewizji publicznej należało 58% rynku, w 1998 – 55%, w 1999 – 51,1%, w 2000 - 49,2%, w 2001 – 48,9 %.

Spadek udziału w rynku w 2001 roku dotyczył tylko TVP 1. Zyskały natomiast Oddziały Terenowe TVP i TVP 2. Dotychczasowy udział utrzymała TV Polonia. W dalszej części przedstawiona zostanie sytuacja każdego z programów.

Opracowano na podstawie danych telemetrycznych AGB Polska

▪ **TVP 1**

Udział TVP 1 w rynku telewizyjnym w roku 2001 wyniósł **24,4 %** i zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego o 1,3 pkt. procentowego.

Udział programu TVP 1 w rynku maleje systematycznie od kilku lat. Podczas gdy w 1997 roku wynosił on blisko jedną trzecią, tj. **32 %**, w 1998 roku już o 2 punkty mniej – **30%**, w 1999 – **27,5%**, w 2000 roku - **25,7%**. Tak więc w ciągu ostatnich 4 lat udział ten zmniejszył się o 6 pkt. procentowych.

Zmniejszeniu uległ przede wszystkim średni czas oglądania programu TVP 1 przez widzów. W 2001 roku oglądało go średnio 62% populacji przez 90 minut dziennie, przed rokiem tyle samo osób, ale nieco dłużej, bo przez 92 minuty dziennie.

Miesiące zimowe - styczeń, luty, marzec, grudzień – cieszyły się najwyższą średnią miesięczną oglądalnością, na co miały wpływ między innymi transmisje przez TVP 1 mistrzostw świata w skokach narciarskich.

Należy zwrócić uwagę, że najwyższa oglądalność w skali miesiąca, jaką udało się uzyskać TVP 1 w 2001 roku, wyniosła 26,3 % (styczeń), podczas gdy w latach ubiegłych w pomyślnych miesiącach program uzyskiwał ponad 30 %.

Najpopularniejsze audycje TVP 1 w 2001 roku

Lp.	Audycje	Początek audycji	Koniec audycji	Data emisji	AMR %
1.	STUDIO SPORT	17:47	17:50	18-02-01	28,7%
2.	WIADOMOŚCI	19:30	19:56	07-10-01	28,2%

3.	OGNIEM I MIECZEM /SER. POL./ CZĘŚC 1	20:23	21:13	14-04-01	27,6%
4.	MISTRZOSTWA ŚWIATA W NARCIARSTWIE KLASYCZNYM LAHTI 2001	16:55	17:53	19-02-01	27,0%
5.	WIELKA GALA KLANU – IMIENINY U KRYSZTYNY /PROG.ROZRYWKOWY/	20:11	21:16	13-03-01	26,4%
6.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH PLANICA	10:57	13:44	18-03-01	26,3%
7.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH OBERSDORF	13:53	14:55	04-03-01	25,8%
8.	TURNIEJ CZTERECH SKOCZNI OBERSDORF	13:39	15:51	30-12-01	25,3%
9.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH WILLINGEN	13:18	14:31	04-02-01	25,4%
10.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH TRONDHEIM	18:57	19:49	09-03-01	24,9%
11.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH NEUSTADT	13:43	15:47	02-12-01	24,5%
12.	KLAN /TELENOWELA POL./	17:36	17:58	17-01-01	24,5%
13.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH KUOPIO	17:22	19:01	24-11-01	23,8%
14.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH PREDAZZO	16:56	19:01	22-12-01	23,6%
15.	MAŁYSZOMANIA /REPORTAŻ/	12:20	12:23	18-03-01	23,5%

▪ **TVP 2**

Udział TVP 2 w rynku telewizyjnym w roku 2001 wyniósł 19,7%, co oznacza przyrost w stosunku do 2000 roku. Począwszy od roku 1999 udział TVP 2 systematycznie rośnie: w 1999 roku wynosił on 18%, w 2000 – 19,1 % w 2001 – 19,7 %.

Wzrósł zarówno zasięg programu. TVP 2, jak i wydłużył się czas oglądania. W 2001 roku audycje TVP 2 oglądało średnio 56,5 % populacji przez 80 minut dziennie. Rok wcześniej program ten oglądało średnio 55,1% populacji przez 76 minut dziennie.

Najpopularniejsze audycje TVP 2 w 2001 roku

Lp.	Audycje	Początek audycji	Koniec audycji	Data emisji	AMR %
1.	NA DOBRE I NA ZŁE /SER.OBYCZ.POL./	16:06	16:54	02-12-01	27,60%
2.	ZŁOTOPOLSCY /TELENOWELA/	15:01	15:24	04-03-01	26,10%
3.	SZANSA NA SUKCES /PROG.MUZ.-ROZRYWKOWY/	15:02	15:56	11-11-01	22,90%
4.	MISTRZOSTWA ŚWIATA W NARCIARSTWIE KLASYCZNYM LAHTI 2001	18:09	18:54	23-02-01	22,60%
5.	ELIMINACJE MISTRZOSTW ŚWIATA – MECZ PIŁKI NOŻNEJ POLSKA – NORWEGIA	17:38	19:49	01-09-01	21,90%
6.	ELIMINACJE MISTRZOSTW ŚWIATA – MECZ PIŁKI NOŻNEJ POLSKA – ARMENIA	18:49	20:58	28-03-01	21,50%
7.	ICH TROJE /KONCERT/	19:01	19:56	09-12-01	19,10%
8.	PÓŁ ŻARTEM PÓŁ SERIAL CZYLI ZŁOTOPOLSKIE REMANENTY /QUIZ /	15:30	16:21	14-01-01	19,20%
9.	FAMILIADA /TELETURNIEJ/	14:33	14:55	22-04-01	19,10%
10.	ROZMOWA Z GOŚCMI W STUDIU	21:37	21:39	16-11-01	18,70%

11.	PIĘĆDZIESIĄTKA STAŚKA WIELANKA – KONCERT CZ. 1	15:35	16:28	11-02-01	17,80%
12.	STUDIO SPORT	18:39	18:43	01-09-01	17,60%
13.	SPOTKANIE Z BALLADĄ /PROG.ROZRYWKOWY/	19:55	20:49	11-11-01	17,00%
14.	KOCHAM CIĘ ŻYCIE / KONCERT /	15:39	16:34	22-04-01	17,00%
15.	PANORAMA	18:01	18:09	23-02-01	16,60%

Oddziały Terenowe TVP S.A.

W 2001 roku udział w rynku regionalnej telewizji publicznej (12 Oddziałów Terenowych TVP S.A. potraktowane łącznie) wyniósł 3,5%.

Na wynik ten miało wpływ przede wszystkim pasmo wspólne Oddziałów, którego udział wzrósł do 2,7% (w 2000 roku wynosił 2,1%). Program własny Oddziałów zajmował podobnie jak przed rokiem 0,8%.

Od kilku lat udział w rynku Oddziałów Terenowych TVP S.A. systematycznie spadał. W 1997 wynosił - 5,6%, w 1998 – 5%, w 1999 – 4,1%, w 2000 roku – 2,9%. Obecny wynik świadczy o zahamowaniu tej tendencji i jest zapewne skutkiem zmiany koncepcji programowej regionalnej telewizji publicznej.

Telewizje koncesjonowane

▪ POLSAT

W 2001 roku udział w rynku widowni naziemnej Telewizji Polsat wyniósł **22,6%**. Oznacza to znaczny – blisko o 3 pkt. procentowe - spadek w stosunku do sytuacji rok wcześniej: w 2000 roku do Telewizji Polsat należało **25,3%** rynku.

Program Polsatu oglądało w 2001 roku średnio 55,7% populacji przez 93 minuty dziennie. Rok wcześniej, w 2000 roku, oglądało go 56,2% populacji przez 99 minut dziennie. Zmalał więc zarówno zasięg programu, jak i czas jego oglądania przez widzów.

Udział Telewizji Polsat w rynku zaczął spadać począwszy od marca ubiegłego roku, co było związane z ekspansją programową TVN. W marcu TVN rozpoczęła emisję audycji pt. Big Brother z gatunku reality show.

Nawet w jesienno-zimowych miesiącach telewizyjnego sezonu, od kilku lat pomyślnych dla TV Polsat, nie udało się tej stacji zwiększyć udziału w rynku. W minionym roku na przykład w miesiącach październik – grudzień Polsat osiągał wyższy udział w widowni niż TVP 1 i był w tym czasie telewizją najchętniej oglądaną przez Polaków.

W 2001 roku najlepsze dla Polsatu były pierwsze miesiące roku: styczeń (25,2%) i luty (26%) Najniższe udziały miesięczne stacja odnotowała w sierpniu (20,6%) i grudniu (20,6%) ubiegłego roku.

Najpopularniejsze audycje telewizji POLSAT w 2001 roku

Lp.	Audycje	Początek audycji	Koniec audycji	Data emisji	AMR %
1.	TITANIC /FILM USA/	20:00	23:24	15-04-01	21,50%

2.	SWIAT WEDŁUG KIEPSKICH /SER.KOM.POL./		20:00	20:31	01-01-01	20,80%
3.	QUEST /FILM USA/	MEGA HIT	20:52	22:32	26-02-01	20,50%
4.	ŻYCIOWA SZANSA /TELETURNIJ POL./		20:03	20:55	05-02-01	19,80%
5.	ZBUNTOWANY ANIOŁ /TELEN.ARGEN./		19:19	19:59	19-02-01	19,80%
6.	KEVIN SAM W NOWYM JORKU /FILM USA/		21:10	23:21	22-12-01	19,00%
7.	KEVIN SAM W DOMU /FILM USA/		21:15	23:08	15-12-01	18,40%
8.	ZERWANE WIĘZI /TALK SHOW/		20:06	20:50	28-01-01	18,30%
9.	NIEUCHWYTNY CEL /FILM USA/	MEGA HIT	21:03	22:55	19-11-01	18,20%
10.	RODZINA ZASTĘPCZA /SER POL/		20:30	20:59	20-02-01	18,20%
11.	MIODOWE LATA /SER.KOM.POL./		20:00	20:34	10-03-01	18,00%
12.	AKADEMIA POLICYJNA 6 /FILM KOM. USA/	MEGA HIT	21:29	23:00	26-03-01	18,00%
13.	ADAM I EWA /SER.POL./		20:03	20:30	17-01-01	17,90%
14.	BIAŁY KIEŁ /FILM PRZYG.USA/		12:23	14:11	21-01-01	17,80%
15.	KOCHAJ I RÓB CO CHCESZ /FILM POL./		20:32	22:11	01-01-01	17,50%

▪ **TVN**

W roku 2001 udział w rynku telewizji TVN wyniósł 13,9%. Jest to znaczący przyrost w stosunku do roku 2000, który zakończyła wynikiem 11,4%. 2001 rok był rokiem dalszego dynamicznego rozwoju tej stacji na polskim rynku. W 1998 roku (czyli pierwszym pełnym roku nadawania programu przez TVN, która rozpoczęła emisję pod koniec 1997 roku) udział TVN w rynku wynosił 6,4%.

TVN oglądało w 2001 roku 38% populacji średnio przez 86 minut dziennie, co oznacza, że zarówno zwiększył się zasięg programu, jak i wydłużył czas jego oglądania przez widzów. W 2000 roku TVN oglądało 33% populacji średnio przez 76 minut dziennie.

Wzrost widowni stacja uzyskała między innymi dzięki dużej popularności audycji Big Brother, której emisję rozpoczęła w marcu ubiegłego roku. Udział TVN w marcu 2001 roku wzrósł do 14% i oprócz miesięcy wakacyjnych – lipiec, sierpień – ani razu nie spadł poniżej tego poziomu. Mimo kontrowersyjnych ocen, jakie wywołała emisja audycji należącej do gatunku reality show, oglądalność jej finałowego wydania wyniosła 23,7%.

Najpopularniejsze audycje TVN w 2001 roku

Lp.	Audycje	Początek audycji	Koniec audycji	Data emisji	AMR %
1.	BIG BROTHER – FINAL /PROG.ROZR./	22:39	23:28	17-06-01	23,70%

2.	EKSPEDYCJA /PROG.PRZYG.ROZR.POL./	22:07	22:37	17-06-01	20,90%
3.	BIG BROTHER – RING /TALK SHOW/	20:25	21:43	10-06-01	18,70%
4.	URZEKŁA MNIE TWOJA HISTORIA /TALK SHOW/	21:09	21:39	14-06-01	15,40%
5.	FAKTY	19:00	19:28	07-10-01	15,40%
6.	KILER-ÓW 2-ÓCH /KOM.POL/	20:47	23:01	02-11-01	14,60%
7.	BIG BROTHER /PROG.ROZR.POL./	20:03	20:51	04-06-01	14,60%
8.	POD NAPIĘCIEM /TALK SHOW/	21:45	22:14	29-04-01	12,90%
9.	KILER /KOMEDIA POL./	20:49	23:00	05-10-01	12,80%
10.	MILIONERZY /TELETURNIJ/	20:51	21:41	21-05-01	12,60%
11.	NICO PONAD PRAWEM /SENS.USA/	20:45	22:45	14-12-01	12,00%
12.	SZUKAJĄC SPRAWIEDLIWOŚCI /FILM SENS.USA/	20:49	22:33	30-11-01	11,80%
13.	AKADEMIA POLICYJNA /KOMEDIA USA/	21:28	23:25	14-04-01	11,50%
14.	SPORT /SERWIS SPORT./	19:23	19:27	02-12-01	11,30%
15.	DZIEŃ ZAGŁADY /FILM USA/	20:50	23:09	23-11-01	11,20%

▪ TVN 24

W sierpniu 2001 roku TVN rozpoczęła emisję całodobowego programu informacyjnego pn. TVN 24. Na początku TVN 24 oglądało 1,1 % populacji (ponad 400 tys.) widzów średnio przez 20 min. dziennie. W kilka tygodni po starcie telewizja ta zmierzyła się z wyzwaniem, jakim było relacjonowanie ataku terrorystycznego na USA z 11 września 2001, a później jego politycznych, militarnych i społecznych następstw. Zainteresowanie informacjami na ten temat, jak również dostępność programu w sieciach kablowych i poprzez satelitę wpłynęły na wysoką oglądalność TVN 24 w tym okresie. W okresie od 11 września do 26 listopada ubiegłego roku informacje TVN 24 oglądało 3,1% populacji (ponad milion osób) średnio przez 46 minut dziennie. W grudniu po wycofaniu programu z niektórych sieci kablowych oglądalność spadła.

▪ TV 4

W roku 2001 udział w rynku telewizji TV 4 wyniósł 3,7%. Oznacza to przyrost w stosunku do roku ubiegłego, który zakończyła wynikiem 2,3%.

TV 4 oglądało w 2001 roku średnio ponad 21,8% populacji przez 39 minut dziennie. Rok wcześniej - 14% populacji średnio przez 26 min. dziennie. Zwiększył się więc znacznie zasięg, a także wydłużył się czas oglądania programu przez widzów.

Był to więc rok wzrostu udziałów i pozyskania widocznego miejsca na medialnym rynku przez TV 4, która rozpoczęła nadawanie programu pod tą nazwą w marcu 2000 roku w wyniku zmian organizacyjno-programowych i przekształceń Naszej Telewizji.

Najpopularniejsze audycje TV 4 w 2001 roku

Lp.	Audycje	Początek audycji	Koniec audycji	Data emisji	AMR %
1.	ŚWIAT WEDŁUG KIEPSKICH /SER.KOM.POL./	21:33	22:05	17-01-01	6,70%
2.	PREDATOR /FILM USA/	21:33	23:35	15-02-01	4,90%
3.	WYBRANIEC ŚMIERCI /FILM USA/	20:04	21:44	11-10-01	4,90%
4.	AMAZONKI /PROG.ROZR.POL./	19:58	22:03	26-08-01	4,70%
5.	TERMINATOR 2 /FILM SF USA/	19:58	22:37	19-04-01	4,70%
6.	CZYM SĄ DWA ŚWIATY /PROG.WPROWADZAJĄCY POL./	21:17	21:19	07-03-01	4,60%
7.	SPORT /SERWIS SPORT./	21:25	21:29	17-01-01	4,70%
8.	AMERYKAŃSKI NINJA II /FILM USA/	21:36	23:16	25-01-01	4,60%
9.	ZARAZA /FILM USA/	21:44	23:26	31-01-01	4,60%
10.	ROCKY IV /FILM FAB USA/	19:57	21:44	20-12-01	4,50%
11.	POCIĄG ŚMIERCI DO DENVER /FILM THRIL.U.S.A./	21:40	23:19	09-02-01	4,40%
12.	OSADZONY /FILM USA/	21:32	23:27	04-01-01	4,40%
13.	AMAZONKI /PROG.ROZR.POL./	20:00	21:29	12-08-01	4,30%
14.	WODNY ŚWIAT /FILM PRZYG.U.S.A./	19:57	22:35	06-12-01	4,20%
15.	REKINY PODZIEMIA /FILM SENS.U.S.A./	20:28	22:25	05-07-01	4,10%

▪ TV Niepokalanów PULS

W roku 2001 udział w rynku telewizji TV Niepokalanów PULS wyniósł 0,6%.

Telewizja Niepokalanów Puls próbuje znaleźć swoje miejsce na medialnym rynku formatując konsekwentnie swój program o charakterze społeczno-religijnym. Pod koniec ubiegłego roku (październik, listopad, grudzień 2001) jej udział w rynku wzrósł do 1,1%. Program tej telewizji oglądało w 2001 roku średnio 5,1% populacji przez 20 minut dziennie.

Najpopularniejsze audycje TV Niepokalanów PULS w 2001 roku

Lp.	Audycje	Początek audycji	Koniec audycji	Data emisji	AMR %
1.	NIEOCZEKIWANA ZMIANA MIEJSC /KOM.U.S.A./	20:34	22:34	20-12-01	1,20%
2.	SYNOWIE KATE HELDER/WEST.U.S.A./	16:01	18:07	29-12-01	1,20%
3.	GLINIARZ Z BEVERLY HILLS /FILM USA/	20:31	22:21	27-12-01	1,00%
4.	PIĄTKA U SEMKI /PROG.PUBL./	21:26	22:02	09-12-01	1,00%
5.	DZIESIĘĆ PRZYKAZAŃ /FILM HIST.U.S.A./	11:00	13:10	26-12-01	0,90%
6.	GRIZZLY /HORROR USA/	21:28	23:01	05-12-01	0,80%
7.	WYDARZENIA /MAG.INFO./	20:00	20:20	30-12-01	0,80%

8.	SIMSALA, BAŚNIOWA KRAINA BRACI GRIMM /SER.ANIM./	16:05	16:29	05-12-01	0,80%
9.	CASPER I PRZYJACIELE /SER.ANIM.USA/	15:44	16:05	20-12-01	0,80%
10.	BILL COSBY SHOW /SER.KOM.USA/	18:31	18:58	04-12-01	0,70%
11.	DZIESIĘCIORO PRZYKAZAŃ /FILM USA/	16:03	18:14	25-12-01	0,70%
12.	LOT 174 /FILM KATASTR. USA/	21:24	23:01	10-12-01	0,70%
13.	SPORT /SERWIS SPORT./	20:24	20:28	11-12-01	0,70%
14.	KIM JEST TA DZIEWCZYNA /KOM.USA/	20:34	22:14	18-12-01	0,70%
15.	RÓŻOWY CADILAC /FILM SENS.USA/	21:27	23:36	12-12-01	0,60%

W roku 2001 zwiększyły widownię i udział w rynku programy TVN, TVP 2 oraz TV 4. Zwiększył się również udział w rynku Oddziałów Terenowych TVP S.A., dzięki większej oglądalności pasma wspólnego.

Zmniejszył się natomiast udział w rynku programu TVP 1 i Telewizji Polsat.

W 2001 roku telewizja publiczna oceniana łącznie utrzymała blisko połowę rynku.

Nie zmieniła się w stosunku do ubiegłego roku pozycja największych nadawców w rankingu pod względem udziału w rynku.

Program TVP 1 mimo strat nadal zajmował pierwsze miejsce. Na miejscu drugim, również mimo strat, utrzymała się Telewizja Polsat. Trzecia pozycja należała nadal do programu TVP 2, którego udział w rynku w minionym roku wzrósł. Czwarte miejsce w rankingu zajęła telewizja TVN, dla której był to rok dynamicznego rozwoju - przyrostu widowni i udziału w rynku. Do wymienionych wyżej czterech stacji, zajmujących czołowe miejsca, należało w 2001 roku 81% rynku.

Choć w 2001 roku ranking czołowych stacji wyglądał tak samo jak rok wcześniej, to inaczej kształtowały się dystanse pomiędzy nimi. Odległość pomiędzy zajmującym pierwsze miejsce programem TVP 1 a czwartą w rankingu stacją TVN znacząco się zmniejszyła.

Udział platform cyfrowych w rynku wyniósł w 2001 roku łącznie ok. 3% (Wizja - 1,5%, Cyfra + - 1,5%; brak danych na temat udziału w rynku platformy Polsat Cyfrowy).

Udziały w rynku w 2001 roku - średnie miesięczne							
Miesiące	TVP1	Polsat	TVP2	TVN	TV4	RTL7	TV Niepokalanów PULS
01/2001	26,3%	25,2%	19,2%	10,8%	3,8%	2,5%	0,0%
02/2001	24,6%	26,0%	19,9%	10,7%	4,1%	2,5%	0,0%
03/2001	25,1%	24,2%	18,3%	14,1%	3,5%	2,5%	0,2%
04/2001	23,5%	23,6%	18,8%	15,9%	3,5%	2,6%	0,4%
05/2001	22,5%	22,4%	19,1%	16,5%	3,7%	2,6%	0,5%

06/2001	23,6%	21,1%	20,0%	16,1%	3,1%	2,7%	0,6%
07/2001	24,0%	21,0%	21,2%	11,3%	5,1%	2,3%	0,6%
08/2001	25,0%	20,6%	21,8%	10,6%	5,0%	2,1%	0,6%
09/2001	24,2%	21,3%	19,1%	15,0%	3,4%	2,2%	0,9%
10/2001	23,0%	22,4%	18,9%	15,7%	3,5%	2,3%	1,0%
11/2001	23,7%	22,0%	20,0%	15,4%	3,4%	2,4%	1,1%
12/2001	25,8%	20,6%	20,7%	14,3%	3,3%	2,2%	1,1%
Średnio	24,4%	22,6%	19,7%	13,9%	3,7%	2,4%	0,6%

Do najpopularniejszych audycji minionego roku należały audycje nadawane przez telewizję publiczną - TVP 1 i TVP 2. W czołówce audycji o największej oglądalności znalazły się: Studio Sport, Wiadomości, transmisje Mistrzostw Świata w skokach narciarskich, a także najnowsza ekranizacja powieści Henryka Sienkiewicza „Ogniem i mieczem” oraz seriale i telenowele produkcji polskiej (Na dobre i na złe, Klan, Złotopolscy).

Wśród najpopularniejszych audycji znalazło się również finałowe wydanie Big Brother – audycji reality show nadawanej przez telewizję TVN.

Zabrakło natomiast na pierwszych miejscach rankingu filmów amerykańskich, superprodukcji, jakie oferowano widzom w latach ubiegłych, a którymi rywalizowały między sobą TVP1 i Telewizja Polsat. Oferta filmowa, jaką miał do dyspozycji telewidz w 2001 roku, była starsza, a w związku z tym mniej atrakcyjna. Stąd, jak się wydaje, brak amerykańskiej produkcji w czołówce najpopularniejszych audycji. Poza tym czołówkę zdominowały cieszące się wyjątkowo wysoką widownią transmisje skoków narciarskich z udziałem Adama Małysza i polskiej reprezentacji.

Najpopularniejsze audycje telewizyjne w 2001 roku we wszystkich programach łącznie

Lp.	Audycje	Data emisji	Program	AMR %
1.	STUDIO SPORT	18-02-01	TVP1	28,70%
2.	WIADOMOŚCI	07-10-01	TVP1	28,20%
3.	OGNIEM I MIECZEM /SER. POL./ CZĘŚĆ 1	14-04-01	TVP1	27,60%
4.	NA DOBRE I NA ZŁE /SER.OBYCZ.POL./	02-12-01	TVP2	27,60%
5.	MISTRZOSTWA ŚWIATA W NARCIARSTWIE KLASYCZNYM LAHTI 2001	19-02-01	TVP1	27,00%
6.	WIELKA GALA KLANU – IMIENINY U KRYSZTYNY /PROG.ROZR./	13-03-01	TVP1	26,40%
7.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH PLANICA	18-03-01	TVP1	26,30%
8.	ZŁOTOPOLSCY /TELENOWELA/	04-03-01	TVP2	26,10%
9.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH OBERSDORF	04-03-01	TVP1	25,80%
10.	TURNIEJ CZTERECH SKOCZNI OBERSDORF	30-12-01	TVP1	25,30%
11.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH WILLINGEN	04-02-01	TVP1	25,40%
12.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH TRONDHEIM	09-03-01	TVP1	24,90%

13.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH NEUSTADT	02-12-01	TVP1	24,50%
14.	KLAN /TELENOWELA POL./	17-01-01	TVP1	24,50%
15.	PUCHAR SWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH KUOPIO	24-11-01	TVP1	23,80%
16.	BIG BROTHER – FINAL /PROG.ROZR./	17-06-01	TVN	23,70%
17.	PUCHAR SWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH PREDAZZO	22-12-01	TVP1	23,60%
18.	MAŁYSZOMANIA /REP./	18-03-01	TVP1	23,50%
19.	OGNIEM I MIECZEM /SER. POL./	18-11-01	TVP1	23,50%
20.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH ENGELBERG	16-12-01	TVP1	23,10%
21.	TELEEXPRESS	24-11-01	TVP1	23,00%
22.	SZANSA NA SUKCES /PROG.MUZ.ROZR./	11-11-01	TVP2	22,90%
23.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH HOLMENKOLLEN	11-03-01	TVP1	22,70%
24.	OGNIEM I MIECZEM /SER. POL./ CZĘŚĆ 3	16-04-01	TVP1	22,60%
25.	MISTRZOSTWA ŚWIATA W NARCIARSTWIE KLASYCZNYM LAHTI 2001	23-02-01	TVP2	22,60%

Wielkość widowni poszczególnych programów w kategoriach wieku

Najmłodszy widzowie, w wieku 4–15 lat, najwięcej czasu poświęcali na oglądanie Telewizji Polsat, następnie Programu 1 TVP. Widzowie tej grupy wiekowej stosunkowo dużo czasu spędzali również na oglądaniu programu TVN i TVP 2. Natomiast widzowie powyżej 16 roku życia preferują przede wszystkim program TVP 1, a następnie Telewizji Polsat i TVP 2.

Podział widowni między poszczególne programy w trzech kategoriach wiekowych

Program	4-15+	16+	Ogółem (4+)
TVP1	19,3%	25,1%	24,4%
TVP2	13,8%	20,5%	19,7%
Polsat	29,3%	21,7%	22,6%
TVN	14,7%	13,8%	13,9%
RTL7	3,5%	2,2%	2,4%
TN/TVPULS	0,5%	0,6%	0,6%
TV 4	3,8%	3,7%	3,7%

Najwyższe wskaźniki oglądalności wśród dzieci i młodzieży uzyskiwały filmy emitowane przez TVP 1 i Telewizję Polsat.

Największą popularnością w tej grupie wiekowej cieszyły pozycje adresowane specjalnie do dziecięcego odbiorcy; były to głównie filmy animowane nadawane przez telewizję publiczną (TVP1), m.in. filmy Disneya (Gumisie, Kaczor Donald), Pippi, Mapeciątka.

Równie chętnie dzieci oglądały telenowełe i seriale produkcji polskiej, emitowane przez TVP 1, TVP 2 i Telewizję Polsat (Na dobre i na złe, Rodzina zastępcza, Adam i Ewa).

Wśród najpopularniejszych audycji w tej grupie wieku znalazło się również finałowe wydanie audycji Big Brother w TVN.

Najpopularniejsze audycje telewizyjne 2001 roku wśród dzieci i młodzieży (4 – 15+ rok życia)

Lp.	Audycje	Program	Początek audycji	Koniec audycji	Data emisji	AMR	AMR %
1.	WALT DISNEY – GUMISIE /FILM ANIM.USA/	TVP1	19:00	19:23	07-01-01	1 780 685	26,40%
2.	KEVIN SAM W DOMU /FILM USA/	Polsat	21:15	23:08	15-12-01	1 770 024	27,20%
3.	WALT DISNEY – PRZYGODY MYSZKI MIKI I KACZORA DONALDA /SER.ANIM./	TVP1	19:02	19:24	11-02-01	1 698 221	25,20%
4.	KEVIN SAM W NOWYM JORKU /FILM USA/	Polsat	21:10	23:21	22-12-01	1 657 529	25,50%
5.	ZBUNTOWANY ANIOŁ /TELEN.ARGEN./	Polsat	19:21	20:03	21-03-01	1 571 582	24,20%
6.	POKEMON /SER.ANIM.JAP./	Polsat	15:05	15:28	16-02-01	1 532 230	22,70%
7.	RODZINA ZASTĘPCZA /SER.POL./	Polsat	20:32	21:00	06-02-01	1 499 214	22,20%
8.	BIAŁY KIEŁ /FILM PRZYG.USA/	Polsat	12:23	14:11	21-01-01	1 484 913	22,00%
9.	NA DOBRE I NA ZŁE /SER.OBYCZ.POL./	TVP2	16:35	17:24	11-02-01	1 384 184	20,50%
10.	MIODOWE LATA /SER.KOM.POL./	Polsat	20:00	20:34	10-03-01	1 377 013	21,20%
11.	TEŃZOWE RYBKİ /SER.ANIM.KAN./	TVP1	19:06	19:28	24-11-01	1 347 989	20,70%
12.	OGNIEM I MIECZEM /SER. POL./	TVP1	20:23	21:13	14-04-01	1 340 652	20,60%
13.	ADAM I EWA /SER.POL./	Polsat	20:01	20:29	07-02-01	1 338 331	19,80%
14.	CZAS NA MAPETY /SER.ANIM./	TVP1	19:11	19:13	03-12-01	1 327 774	20,40%
15.	ZŁOTOPOLSCY /TELENOWELA/	TVP2	15:01	15:24	04-03-01	1 326 130	20,40%
16.	GIGANCIKI /FILM USA/	Polsat	12:00	13:56	28-10-01	1 319 031	20,30%
17.	BAŚNIOWA KRAINA BRACI GRIMM /FILM ANIM./	TVP1	19:00	19:26	06-02-01	1 305 556	19,40%
18.	MAPECIĄTKA /SER.ANIM.DLA DZIECI USA/	TVP1	19:01	19:23	01-01-01	1 294 277	19,20%
19.	ŚWIAT WEDŁUG KIEPSKICH /SER.KOM.POL./	Polsat	20:00	20:31	01-01-01	1 288 150	19,10%
20.	SCENKI Z SUKIENKI /FILM ANIM/	TVP1	19:15	19:17	19-11-01	1 256 669	19,30%
21.	MAISY /FILM ANIM./	TVP1	19:13	19:23	03-12-01	1 248 999	19,20%
22.	PIPPİ /SER.ANIM.DLA DZIECI/	TVP1	19:00	19:24	07-02-01	1 236 845	18,30%
23.	ICH TROJE /KONCERT/	TVP2	19:01	19:56	09-12-01	1 233 422	19,00%
24.	PUCHAR ŚWIATA W SKOKACH NARCIARSKICH	TVP1	13:43	15:47	02-12-01	1 218 420	18,70%
25.	SŁONECZNA WŁÓCZNIĄ /SER.POL.NIEM./	TVP1	13:35	14:02	06-02-01	1 216 556	18,00%
26.	BIG BROTHER – FINAL /PROG.ROZR./	TVN	20:25	22:06	17-06-01	1 214 700	18,70%
27.	KLAN /TELENOWELA POL./	TVP1	17:34	17:58	15-01-01	1 208 630	17,90%
28.	MADÉLINE /FILM ANIM.DLA DZIECI/	TVP1	19:01	19:24	21-11-01	1 208 021	18,60%
29.	BOB BUDOWNICZY /SER.ANIM./	TVP1	19:01	19:11	03-12-01	1 205 820	18,60%
30.	MİŚ POLDEK /SER.ANIM./	TVP1	19:06	19:21	21-04-01	1 201 731	18,50%

III. SYTUACJA FINANSOWO – EKONOMICZNA NADAWCÓW PUBLICZNYCH

Na podstawie ustawy z 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji od 1994 roku działa 19 nadawców publicznych: 18 spółek radiofonii publicznej oraz Telewizja Polska S.A.

Zgodnie z art. 31 ww. ustawy przychodami nadawców publicznych, z których finansowana jest ich działalność są wpływy pochodzące z:

opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych, odsetek za zwłokę w ich uiszczaniu, kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników radiowych i telewizyjnych, obrotu prawami do audycji, reklam i audycji sponsorowanych, innych źródeł.

Przychodami spółek publicznej radiofonii i telewizji mogą być również dotacje z budżetu państwa.

1. Przychody abonamentowe

W poszczególnych latach okresu 1994 - 2001 stosowany był następujący klucz podziału wpływów abonamentowych (z opłat za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych) pomiędzy radiofonię i telewizję publiczną:

	Telewizja Polska S.A.	Radiofonia Publiczna
1994 rok	67%	33%
lata 1995 -1996	60%	40%
1997 rok	62%	38%
lata 1998 -2001	60%	40%

Radiofonia publiczna

Zmiana klucza podziału wpływów abonamentowych na rzecz radiofonii publicznej spowodowana była koniecznością rozbudowy i modernizacji posiadanej przez te spółki bazy techniczno-produkcyjnej.

Potrzeba ta wynikała z niedofinansowania obecnych spółek radiofonii publicznej w latach poprzednich, gdy funkcjonowały do połowy 1993 roku w ramach struktur Komitetu ds. Radia i Telewizji oraz państwowej jednostki organizacyjnej „Polskie Radio i Telewizja”.

W latach 1997—2001 dla spółek regionalnej radiofonii publicznej z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe + wpływy pozaabonamentowe) przekazano środki wyodrębnione na częściowe finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych o charakterze rozwojowym, odpowiednio: 1997 rok - 11,5%, 1998 rok - 20,4%, 1999 rok – 24,9%, 2000 rok – 7,4%, 2001 rok – 3,0% środków ogółem.

W 1999 roku zakończono wyodrębnianie środków na finansowanie inwestycji rozwojowych związanych z budową lub rozbudową docelowej siedziby oraz modernizacją ciągów technologicznych. Z tego tytułu jedynie w przypadku Radia Koszalin S.A. przy określaniu na 2000 rok wpływów pozaabonamentowych na finansowanie inwestycji rozwojowych wydzielono kwotę w wysokości 385 tys. zł z przeznaczeniem na dokończenie finansowania budowy siedziby spółki.

Z uwagi na konieczność stosowania procedur wynikających z ustawy o zamówieniach publicznych, wyposażenie nowych siedzib Radio Gdańsk S.A. oraz Radio Koszalin S.A. w sprzęt technologiczny zakończone ma być w 2002 roku.

Polskiemu Radiu S.A. w Warszawie w latach 1998-2000 roku przyznane zostały dodatkowe środki z wpływów abonamentowych w wysokości 40,0 mln zł na częściowe finansowanie zadania inwestycyjnego związanego z budową i wyposażeniem Radiowego Centrum Nadawczego I Programu PR w Solcu Kujawskim.

Na 2001 rok wyodrębniono z prognozowanych wpływów abonamentowych dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie środki w kwocie 8.523,5 tys. zł. z przeznaczeniem na działalność inwestycyjną związaną z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej.

Ponadto, zgodnie z zapisami zawartymi w ustawie o radiofonii i telewizji, Krajowa Rada w ramach kwoty wpływów abonamentowych prognozowanych dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie na 2001 rok wyodrębniła środki na finansowanie kosztów rozpowszechniania programów dla zagranicy w wysokości 5,9 mln zł (w 1997 roku – 3,6 mln zł, w 1998 roku – 4,1 mln zł, w 1999 i 2000 roku – po 4,0 mln zł).

W 2001 roku, zgodnie z uchwałami KRRiT Nr 369/00 z 29 czerwca 2000 roku oraz Nr 575/2000 z 13 grudnia 2000 roku oraz Nr 27/2001 z 6 lutego 2001 roku, przekazano spółkom radiofonii publicznej wpływy abonamentowe z rachunku bankowego KRRiT w łącznej wysokości 360.403 tys.zł (łącznie ze środkami dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie na proces cyfryzacji).

Natomiast wpływy pozaabonamentowe zostały przekazane, zgodnie z uchwałami KRRiT Nr 585/2000 z 20 grudnia 2000 roku, Nr 612/2001 z 20 listopada 2001 r. oraz Nr 684/2001 z 18 grudnia 2001 roku, spółkom radiofonii publicznej w łącznej wysokości 11.013 tys.zł.

Telewizja publiczna

Zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji, Krajowa Rada określiła minimalne kwoty, jakie z wpływów abonamentowych Telewizja Polska S.A. winna przeznaczyć na finansowanie wskazanych obszarów działalności. Tak więc zgodnie z uchwałami Krajowej Rady ustalono, że w 2001 roku z opłat abonamentowych na finansowanie TV Polonia, TVP S.A. przeznaczy minimum 46,6 mln zł, zaś na Oddziały Terenowe łącznie 300,0 mln zł (w tym na wykup przez Programy ogólnokrajowe 100,0 mln zł).

Wobec niemożliwości finansowania kosztów bieżących TV Polonia z budżetu państwa (pomimo zapisów w ustawie o radiofonii i telewizji MSZ nie finansował ze swojego budżetu nawet części kosztów emitowanego programu) Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w ramach wpływów abonamentowych określonych dla Telewizji Polskiej S.A. wyodrębniła na ten cel na 2001 rok kwotę 46,6 mln zł (w 2000 roku – 39,0 mln zł), natomiast Zarząd TVP S.A. z konta abonamentowego przeznaczył na finansowanie TV Polonia w 2001 roku kwotę 37,6 mln zł, tj. o 31,9 % więcej w porównaniu do 2000 roku (28,5 mln zł).

Ponadto zgodnie z zapisami ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada określiła minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie audycji tworzonych przez oddziały terenowe Spółki do rozpowszechniania na antenie ogólnokrajowej w 2001 roku w wysokości 100,0 mln zł (w 2000 roku – 66,0 mln zł), natomiast Zarząd Spółki przeznaczył na ten cel wpływy abonamentowe w wysokości 19,0 mln zł, co stanowiło 33,3% kwoty za 2000 rok (57,0 mln zł).

Wpływy abonamentowe określone przez Krajową Radę dla oddziałów terenowych TVP S.A. na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” na poziomie minimalnym wynosiły w 2001 roku – 200,0 mln zł (w 2000 roku – 194,8 mln zł). Środki z konta abonamentowego Spółki przeznaczone na ten cel w 2001 roku wyniosły 178,8 mln zł i były o 0,3% mniejsze niż w 2000 roku (179,2 mln zł).

W latach 1997—2001 na finansowanie działalności nadawców publicznych przekazywane były środki zgromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym KRRiT z tytułu:

wpływów abonamentowych (z opłat za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych),

wpływów pozaabonamentowych (z odsetek za zwłokę w uiszczaniu opłat abonamentowych, kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników radiowych i telewizyjnych, odsetek od Rejonowych Urzędów Poczty Polskiej za nieterminowe przekazywanie wpływów z opłat abonamentowych, odsetek bankowych od kapitalizacji środków, które gromadzone były na wyodrębnionym rachunku KRRiT).

Rozdział środków z tego rachunku na jednostki radiofonii i telewizji publicznej prezentuje poniższe zestawienie:

w tys. zł

TREŚĆ	1994 rok wykonanie	1997 rok wykonanie	1998 rok wykonanie	1999 rok wykonanie	2000 rok wykonanie	2001 rok wykonanie	Dynamika zmian w %	
							2001/2000	2001/1997
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Wpływy abonamentowe razem,	430 703	703 024	766 760	803 500	803 700	867 460	107,9	123,4
z tego:								
1. Środki wyodrębnione Polskiego Radia S.A.	-	-	15 000	16 000		8 523	66,1	x
2. Telewizja Polska S.A.	288 534	435 875	451 602	470 939	12 900	507 058	106,9	116,3
3. Jednostki radiofonii publicznej, razem	142 169	267 149	300 158	316 561	474 516	351 879	111,3	131,7
z tego:					316 284			
a) Polskie Radio S.A.	82 452	151 402	156 669	163 534	168 385	188 997	112,2	124,8
b) Spółki regionalnej radiofonii, razem	59 717	115 747	143 489	153 027	147 899	162 882	110,1	140,7
II. Wpływy poza- abonamentowe, razem	7 732	10 306	13 722	10 765	10 475	13 433	128,2	130,3
z tego:								
1. Telewizja Polska S.A.	-	-	-	-	150	2 420	16 razy	x
2. Jednostki radiofonii publicznej, razem	7 732	10 306	13 722	10 765	10 325	11 013	106,7	106,9
z tego:								
a) Polskie Radio S.A.	300	933	893	500	309	1 045	338,2	112,0
b) Spółki regionalnej radiofonii, razem	7 432	9 373	12 829	10 265	10 016	9 968	99,5	106,7
III. RAZEM środki przekazane z rachunku KRRiT (I+II),	438 435	713 331	780 482	814 264	814 175	880 893	108,2	123,5
z tego:								
1. Środki wyodrębnione dla Polskiego Radia	-	-	15 000	16 000	12 900	8 523	66,1	x
2. Telewizja Polska S.A.	288 534	435 875	451 602	470 939	474 666	509 478	107,3	116,9
3. Jednostki radiofonii publicznej, razem	149 901	277 456	313 880	327 326	326 609	362 892	111,1	130,8
z tego:								
a) Polskie Radio S.A.	82 752	152 335	157 562	164 034	168 694	190 042	112,6	124,7
b) Spółki regionalnej radiofonii, razem	67 149	125 121	156 318	163 292	157 915	172 850	109,5	138,1

W latach 1997-2001 odnotowano następujący coroczny przyrost wpływów

abonamentowych dla spółek radiofonii i telewizji publicznej:

TREŚĆ	w %				
	<u>1997</u> 1996	<u>1998</u> 1997	<u>1999</u> 1998	<u>2000</u> 1999	<u>2001</u> 2000
1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	14,6	3,6	4,3	0,8	6,9
2. Jednostki publicznej radiofonii, razem:	5,4	18,0	5,5	-0,1	11,3
z tego:					
1) Polskie Radio S.A. w Warszawie	7,1	13,4	4,6	3,0	12,2
2) Spółki regionalnej radiofonii	3,2	24,0	6,6	-3,3	10,1
3. RAZEM Spółki radiofonii i telewizji	10,9	9,1	4,8	0,4	7,9

W latach 1997-2001 z rachunku bankowego KRRiT przekazano spółkom radiofonii i telewizji publicznej środki w łącznej wysokości: 4 003 145 tys. zł

z tego:

wpływy abonamentowe 3 944 444 tys. zł (98,5%)

wpływy pozaabonamentowe 58 701 tys. zł (1,5%)

Środki te otrzymały:

Telewizja Polska 2 342 560 tys. zł (tj. 58,5%)

Jednostki radiofonii publicznej-razem 1 660 585 tys. zł (tj. 41,5%) ;
liczone jako 100,0%

z tego:

a) Polskie Radio S.A. w Warszawie 885 090 tys. zł (tj. 22,1 %) ;
53,3%

b) spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem 775 495 tys. zł (tj. 19,4 %) ;
46,7%

Poziom procentowego udziału poszczególnych nadawców publicznych we wpływach abonamentowych ogółem był zmienny i przedstawiał się następująco:

w tys. zł

TREŚĆ	1994 r.	1997 r.	1998 r.	1999 r.	2000 r.	2001 r.
1	2	3	4	5	6	7
OGÓLEM	430 703	703 024	766 760	803 500	803 700	867 460
	<i>(100,0%)</i>	<i>(100,0%)</i>	<i>(100,0%)</i>	<i>(100,0%)</i>	<i>(100,0%)</i>	<i>(100,0%)</i>
PR SA – środki wyodrębnione	0,00	0,00	15 000	16 000	12 900	8 523
			<i>(1,956%)</i>	<i>(1,991%)</i>	<i>(1,605%)</i>	<i>(0,983%)</i>
Do podziału	430 703	703 024	751 760	787 500	790 800	858 937

na spółki radiofonii i telewizji	(100,0%)	(100,0%)	(98,044%)	(98,009%)	(98,395%)	(99,017%)
z tego:						
TELEWIZJA POLSKA S.A.	288 534 (66,991%)	435 875 (62,000%)	451 602 (60,073%)	470 940 (59,802%)	474 516 (60,005%)	507 058 (58,453%)
RADIOFONIA PUBLICZNA	142 169 (33,009%)	267 149 (38,000%)	300 158 (39,927%)	316 560 (40,198%)	316 284 (39,995%)	351 879 (40,564%)
z tego:						
1). POLSKIE RADIO S.A.	82 452 (19,144%)	151 402 (21,536%)	156 669 (20,840%)	163 533 (20,766%)	168 385 (21,293%)	188 997 (21,787%)
2). SPÓŁKI REGIONALNE	59 717 (13,865%)	115 747 (16,464%)	143 489 (19,087%)	153 027 (19,432%)	147 899 (18,702%)	162 882 (18,777%)
z tego:						
BIALYSTOK	3 318 0,770%	7 104 1,010%	7 164 0,953%	7 222 0,917%	7 944 1,005%	10 031 0,917%
BYDGOSZCZ	3 513 0,816%	6 105 0,868%	7 118 0,947%	7 323 0,930%	7 959 1,006%	8 731 0,930%
GDAŃSK	2 342 0,816%	6 436 0,868%	10 722 0,947%	14 976 0,930%	9 110 1,006%	9 533 1,902%
KATOWICE	4 391 1,019%	7 807 1,110%	9 772 1,300%	8 152 1,035%	9 026 1,141%	8 929 1,035%
KIELCE	3 903 0,906%	6 281 0,893%	6 787 0,903%	6 457 0,820%	7 310 0,924%	9 665 0,820%
KOSZALIN	3 024 0,702%	6 246 0,888%	8 830 1,175%	13 307 1,690%	9 363 1,184%	10 390 1,690%
KRAKÓW	3 513 0,816%	7 856 1,117%	13 561 1,804%	15 865 2,015%	8 905 1,126%	10 072 2,015%
LUBLIN	4 391 1,019%	7 285 1,036%	8 965 1,193%	8 367 1,062%	8 939 1,130%	10 617 1,062%
ŁÓDŹ	3 903 0,906%	7 413 1,054%	9 049 1,204%	6 126 0,778%	7 128 0,901%	7 179 0,778%
OLSZTYN	3 513 0,816%	6 448 0,917%	7 337 0,976%	8 632 1,096%	8 683 1,098%	10 373 1,096%
OPOLE	3 024 0,702%	5 718 0,813%	6 869 0,914%	6 525 0,829%	8 185 1,035%	8 494 0,829%
POZNAŃ	3 903 0,906%	7 202 1,024%	8 626 1,147%	8 518 1,082%	9 607 1,215%	9 608 1,082%
RZESZÓW	3 513 0,816%	5 437 0,773%	6 304 0,839%	6 978 0,886%	7 969 1,008%	9 104 0,886%
SZCZECIN	3 025 0,702%	6 049 0,860%	6 514 0,866%	6 769 0,860%	8 554 1,082%	11 092 0,860%
WARSZAWA	3 708 0,861%	7 491 1,066%	7 789 1,036%	8 544 1,085%	9 445 1,194%	8 681 1,085%
WROCLAW	3 708 0,861%	8 968 1,276%	12 314 1,638%	12 785 1,623%	12 492 1,580%	12 577 1,623%
ZIELONA GÓRA	3 025 0,702%	5 901 0,839%	5 768 0,767%	6 481 0,823%	7 280 0,921%	7 806 0,823%

W omawianym okresie wpływy abonamentowe w ramach radiofonii publicznej przekazane zostały następująco:

	Polskie Radio S.A.	Spółki regionalnej radiofonii publicznej – razem
	w Warszawie	
1997 rok	56,7%	43,3%
1998 rok	52,2%	47,8%
1999 rok	51,7%	48,3%
2000 rok	53,2%	46,8%
2001 rok	53,7%	46,3%

W latach 1997-2001 poziom wpływów abonamentowych na rzecz spółek regionalnej radiofonii zwiększył się o 3,0 punktu procentowego.

Od 1996 roku środki z wpływów abonamentowych dzielone były na poszczególne spółki regionalnej radiofonii publicznej na podstawie algorytmu podziału akceptowanego wcześniej przez Krajową Radę.

Dynamika wpływów abonamentowych w jednostkach publicznej radiofonii i telewizji przedstawiała się następująco:

w tys. zł

TREŚĆ	Wykonanie					Dynamika zmian w %	
	1997 r.	1998 r.	1999 r.	2000r.	2001r.	2001/2000	2001/1997
	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
OGÓLEM	703 024	766 760	803 500	803 700	867 460	107,9	123,4
z tego:							
1) TVP S.A.	435 875	451 602	470 939	474 516	507 058	106,9	116,3
2) Radiofonia publiczna*	267 149	315 158	332 561	329 184	360 402	109,5	134,9
z tego:							
- POLSKIE RADIO	151 402	171 669	179 534	181 285	197 520	109,0	130,5
- Spółki regionalne	115 747	143 489	153 027	147 899	162 882	110,1	140,7

* z uwzględnieniem środków wyodrębnionych przeznaczonych dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie

Wielkości zawarte w powyższej tabeli zawierają kwoty wpływów abonamentowych według wartości nominalnej. Jeśli natomiast uwzględni się wskaźnik średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w latach 1997-2001 (w 1998 roku – 11,8%, 1999 roku – 7,3%, 2000 roku – 10,1%, 2001 roku – 5,5%), to realna wartość wpływów abonamentowych w latach 1997-2001 wg cen 2001 roku przedstawia się następująco:

w tys. zł

TREŚĆ	1997 rok	1998 rok	1999 rok	2000 rok	2001 rok	Dynamika zmian w %	
	wykonanie porówn ¹⁾	wykonanie porówn ²⁾	wykonanie porówn ³⁾	wykonanie porówn ⁴⁾	wykonanie faktyczne	2001/2000	2001/1997
	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
OGÓLEM	979 606	955 650	933 309	847 904	867 460	102,3%	88,6%
z tego:							
1) TVP S.A.	607 356	562 853	547 022	500 614	507 058	101,2%	83,5%

2) Radiofonia publiczna*	372 250	392 797	386 288	347 289	360 402	103,8%	96,8%
z tego:							
- POLSKIE RADIO	210 966	213 959	208 539	191 256	197 520	103,3%	93,6%
- Spółki regionalne	161 284	178 837	177 749	156 033	162 882	104,4%	101,0%

* z uwzględnieniem środków wyodrębnionych przeznaczonych dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie

¹⁾ faktyczne wykonanie 1997 roku x 1,118 x 1,073 x 1,101 x 1,055

²⁾ faktyczne wykonanie 1998 roku x 1,073 x 1,101 x 1,055

³⁾ faktyczne wykonanie 1999 roku x 1,101 x 1,055

⁴⁾ faktyczne wykonanie 2000 roku x 1,055

Jak wynika z powyższej tabeli realna wartość wpływów abonamentowych ogółem przekazanych do jednostek publicznej radiofonii i telewizji w 2001 roku uległa obniżeniu o 11,4 % w porównaniu z 1997 rokiem,

z tego:

dla Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie spadła o 16,5% w porównaniu z 1997 rokiem

dla radiofonii publicznej spadła o 3,2% w porównaniu z 1997 rokiem

z tego:

dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie spadła o 6,4% w porównaniu z 1997 rokiem

dla spółek radiofonii regionalnej wzrosła o 1,0% w porównaniu z 1997 rokiem

2. Przychody z reklamy

W latach 1997 – 2001 spółki radiofonii i telewizji publicznej uzyskały przychody ze sprzedaży czasu reklamowego w łącznej wysokości 4 800 053,5 tys. zł

z tego:

Telewizja Polska S.A. w Warszawie 4 480 032,7 tys. zł (tj. 93,3 %)

Jednostki radiofonii publicznej, razem 320 020,8 tys. zł (tj. 6,7 %);

liczone jako 100,0%

z tego:

Polskie Radio S.A. w Warszawie 156 304,5 tys. zł (tj. 3,3%) 48,8%

Spółki regionalnej radiofonii publicznej,

razem 163 716,3 tys. zł (tj. 3,4%) 51,2%

W analizowanym okresie przychody z reklamy w ramach radiofonii publicznej zostały uzyskane przez :

Polskie Radio S.A.
w Warszawie

Spółki regionalnej radiofonii
publicznej – razem

1997 rok	52,4%	47,6%
1998 rok	45,7%	54,3%
1999 rok	44,4%	55,6%
2000 rok	47,7%	52,3%
2001 rok	55,6%	44,4%

Kwoty przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego w omawianym okresie w podziale na telewizję publiczną oraz na poszczególne spółki radiofonii publicznej zawiera poniższa tabela:

w tys. zł

TREŚĆ	1994 rok	1997 rok	1998 rok	1999 rok	2000 rok	2001 rok	Dynamika zmian w %	
							2001/00	2001/97
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
I. Telewizja Polska S.A.	410 248,0	725 279,2	818 776,1	1 029 286,3	933 773,9	972 917,2	104,2%	134,1%
II. Jednostki radiofonii publicznej, razem	31 738,6	58 454,9	65 461,3	72 353,7	65 339,8	58 411,1	89,4%	99,9%
z tego:								
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	15 752,0	30 621,9	29 887,5	32 123,0	31 194,5	32 477,6	104,1%	106,1%
2. Spółki regionalnej radiofonii, razem	15 986,6	27 833,0	35 573,8	40 230,7	34 145,3	25 933,5	76,0%	93,2%
z tego:								
- Białystok	420,0	1 760,0	2 402,0	2 285,9	2 350,0	2 111,4	89,8%	120,0%
- Bydgoszcz	418,0	1 101,2	1 303,9	1 498,8	1 353,1	968,1	71,5%	87,9%
- Gdańsk	1 052,0	2 666,0	3 461,0	3 640,0	2 865,0	1 963,0	68,5%	73,6%
- Katowice	2 630,0	4 539,8	6 843,5	7 478,2	6 165,2	4 289,2	69,6%	94,5%
- Kielce	690,7	956,9	1 138,4	1 322,6	1 106,2	875,9	79,2%	91,5%
- Koszalin	546,0	1 051,0	877,4	966,1	744,9	556,1	74,7%	52,9%
- Kraków	801,0	1 024,4	1 189,1	1 409,9	1 107,2	938,3	84,7%	91,6%
- Lublin	887,2	1 241,4	2 217,5	2 342,0	1 709,8	1 620,0	94,7%	130,5%
- Łódź	1 028,0	1 154,0	1 291,8	2 178,0	459,3	286,2	62,3%	24,8%
- Olsztyn	899,0	856,0	1 156,0	1 535,0	1 956,0	1 675,0	85,6%	195,7%
- Opole	440,0	979,0	1 983,9	2 141,0	1 571,9	1 289,4	82,0%	131,7%
- Poznań	2 030,0	3 970,9	4 516,0	5 357,5	5 635,9	4 260,3	75,6%	107,3%
- Rzeszów	887,0	970,0	1 444,0	1 694,0	1 251,3	1 180,4	94,3%	121,7%
- Szczecin	817,0	1 286,7	1 686,8	1 809,1	1 859,7	1 292,6	69,5%	100,5%
- Warszawa	590,0	1 511,7	1 205,0	1 720,9	1 684,9	598,3	35,5%	39,6%
- Wrocław	1 136,0	1 075,6	992,2	1 209,7	939,5	904,6	96,3%	84,1%
- Zielona Góra	714,7	1 688,4	1 864,9	1 642,0	1 385,4	1 124,7	81,2%	66,6%
III. RAZEM	441 986,6	783 734,1	884 237,4	1 101 640,0	999 113,7	1 031 328,3	103,2%	131,6%
Struktura % udziału								
a) poz. I : poz. II	92,8%	92,5%	92,6%	93,4%	93,5%	94,3%	x	x

b) poz. II : poz. III	7,2%	7,5%	7,4%	6,6%	6,5%	5,7%	x	x
-----------------------	------	------	------	------	------	------	---	---

W omawianym okresie (1997-2001) wartości nominalne przychodów z reklamy dla wszystkich nadawców publicznych zwiększyły się 31,6 %
z tego:

Telewizja Polska S.A. w Warszawie: wzrost 34,1 %

Jednostki publicznej radiofonii, razem: spadek 0,1%

z tego:

Polskie Radio S.A w Warszawie wzrost 6,1%

Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem spadek 6,8%

W Telewizji Polskiej S.A. w omawianym okresie miały miejsce następujące zmiany wartości nominalnych przychodów z reklamy:

1997 rok w porównaniu do 1996 roku - wzrost o 8,0%

1998 rok w porównaniu do 1997 roku - wzrost o 12,9%

1999 rok w porównaniu do 1998 roku - wzrost o 25,7%

2000 rok w porównaniu do 1999 roku - spadek o 9,2%

2001 rok w porównaniu do 2000 roku - wzrost o 4,1%

W Polskim Radiu S.A. w Warszawie zaobserwowano spadek przychodów z reklamy w 1998 roku w porównaniu do 1997 roku oraz w 2000 roku w porównaniu do 1999 roku. W 2001 roku wystąpił wzrost przychodów z reklamy o 4,1% w porównaniu do poprzedniego roku.

W poszczególnych latach analizowanego okresu odnotowano:

1998 rok w porównaniu do 1997 roku - spadek o 2,4%

1999 rok w porównaniu do 1998 roku - wzrost o 7,5%

2000 rok w porównaniu do 1999 roku - spadek o 2,9%

2001 rok w porównaniu do 2000 roku - wzrost o 4,1%

W spółkach regionalnej radiofonii publicznej należy odnotować:
spadek przychodów z reklamy w 2001 roku w porównaniu do 2000 roku we wszystkich spółkach
wzrost przychodów z reklamy w 2001 roku w porównaniu do 1997 roku w następujących spółkach:

Białystok, Lublin, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów oraz Szczecin.

W latach 1997 – 2001 udział procentowy przychodów z reklamy w skorygowanych przychodach ogółem (zamiast przychodów finansowych uwzględniono wynik na działalności finansowej) przedstawiał się następująco:

	1997 rok	1998 rok	1999 rok	2000 rok	2001 rok
1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	56,6%	58,0%	63,7%	57,9%	58,6%
2. Radiofonia publiczna ogółem	16,2%	16,2%	17,2%	14,7%	11,9%
z tego:					
a) Polskie Radio S.A. w Warszawie	15,2%	13,9%	14,3%	13,3%	12,0%
b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem, z tego:	17,4%	18,7%	20,6%	16,1%	11,8%
Białystok	18,2%	22,9%	22,0%	19,7%	15,3%
Bydgoszcz	13,8%	13,6%	14,9%	12,2%	8,4%
Gdańsk	25,1%	27,8%	27,3%	18,7%	13,3%
Katowice	32,3%	34,5%	35,8%	33,6%	26,7%
Kielce	11,5%	12,5%	14,4%	10,5%	7,3%
Koszalin	14,2%	10,7%	10,7%	6,9%	4,4%
Kraków	9,9%	10,5%	12,7%	9,0%	6,9%
Lublin	13,3%	17,5%	18,8%	13,2%	11,8%
Łódź	13,1%	13,8%	23,8%	5,1%	2,9%
Olsztyn	11,9%	13,6%	16,3%	17,3%	12,1%
Opole	11,6%	18,9%	21,1%	14,1%	11,3%
Poznań	32,1%	30,5%	35,5%	34,0%	28,4%
Rzeszów	14,1%	17,1%	18,4%	12,0%	9,6%
Szczecin	15,3%	17,8%	18,3%	16,3%	9,2%
Warszawa	14,7%	11,4%	15,1%	12,7%	5,6%
Wrocław	9,2%	6,4%	7,7%	6,3%	6,0%
Zielona Góra	20,5%	20,8%	17,7%	13,6%	10,8%

Jak wynika z powyższych informacji w okresie analizowanych pięciu lat odnotowano następujące zjawiska u nadawców publicznych:

Telewizja Polska S.A. – niewielki wzrost udziału przychodów z reklamy o 0,7%, tj. do 58,6% w 2001 roku, w porównaniu do 2000 roku

Radiofonia publiczna, ogółem – spadek udziału przychodów z reklamy o 2,8 %, tj. do 11,9% w 2001 roku, w porównaniu do 2000 roku

Polskie Radio S.A. w Warszawie – spadek udziału przychodów z reklamy o 1,3%, tj. do 12,0 % w 2001 roku, w porównaniu do 2000 roku

w spółkach regionalnej radiofonii – spadek udziału przychodów z reklamy o 4,3%, tj. do 11,8% w 2001 roku, w porównaniu do 2000 roku.

Klasyfikację spółek regionalnych wg przedziału procentowego udziału przychodów z reklamy w skorygowanych przychodach ogółem za 2001 rok prezentuje poniższe zestawienie:

Lp.	przedział udziału procentowego	spółki regionalnej radiofonii publicznej
1.	do 10,0%	Łódź (2,9%), Koszalin (4,4%), RDC (5,6%), Wrocław (6,0%), Kraków (6,9%), Kielce (7,3%), Bydgoszcz (8,4%), Szczecin (9,2%), Rzeszów (9,6%)
2.	10,1% - 20,0%	Zielona Góra (10,8%), Opole (11,3%), Lublin (11,8%), Olsztyn (12,1%), Gdańsk (13,3%), Białystok (15,3%)
3.	20,1%-30,0%	Katowice (26,7%), Poznań (28,4%)

W porównaniu do 2000 roku nastąpiło w zakresie tej relacji pogorszenie sytuacji spółek regionalnych, co potwierdza poniższa tabela:

Lp.	przedział udziału procentowego	2000 rok		2001 rok	
		liczba spółek	średni udział	liczba spółek	średni udział
1.	do 10,0%	4	7,7%	9	6,7%
2.	10,1% - 20,0%	11	14,6%	6	12,4%
3.	20,1% - 30,0%	0	x	2	27,6%
4.	ponad 30,0%	2	33,8%	x	x
5.	ŚREDNIO	17	16,3%	17	11,2%

Należy odnotować, że najwyższy poziom przychodów z reklamy w 2001 roku wystąpił w spółce w Katowicach (4.289,2 tys. zł), a najniższy w Łodzi (286,2 tys. zł).

Relacja między przychodami najniższymi, a najwyższymi wynosi więc, jak 1 : 14,99.

Przychody poszczególnych spółek uszeregowane według wielkości malejących przedstawiają się następująco:

Lp.	Spółka regionalna	Kwota w tys. zł	Wskaźnik % ^{x)}
-----	-------------------	-----------------	--------------------------

1	Katowice	4 289,2	363,4%
2	Poznań	4 260,3	360,9%
3	Białystok	2 111,4	178,9%
4	Gdańsk	1963	166,3%
5	Olsztyn	1675	141,9%
6	Lublin	1620	137,2%
7	Szczecin	1 292,6	109,5%
8	Opole	1 289,4	109,2%
9	Rzeszów	1 180,4	100,0%
10	Zielona Góra	1 124,7	95,3%
11	Bydgoszcz	968,1	82,0%
12	Kraków	938,3	79,5%
13	Wrocław	904,6	76,6%
14	Kielce	875,9	74,2%
15	Warszawa	598,3	50,7%
16	Koszalin	556,1	47,1%
17	Łódź	286,2	24,2%

podane wskaźniki procentowe wskazują na relacje pomiędzy poziomem przychodów poszczególnych spółek do przychodów spółki w Rzeszowie, będącej w środku na 9 miejscu (tzw. mediana), liczona za 100%.

Odchylenie w poziomie przychodów z reklamy, w porównaniu do wartości średniej, tj. mediany (Opole) w wartościach krańcowych wynoszą dla:

Katowic + 263,4%

Łodzi -75,8%

Przedstawione powyżej kwoty przychodów z reklamy wyrażone były w wartości nominalnej w poszczególnych latach okresu 1997 – 2001. Jeśli natomiast uwzględni się odpowiednio wskaźnik średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w latach 1998-2001 (1998 r. – 11,8%, 1999 r. – 7,3%, 2000 r. – 10,1%, 2001 – 5,5%), to poziom realnej wartości przychodów z reklamy w analizowanym okresie ulegał wahaniom, co prezentuje poniższe zestawienie:

TREŚĆ	w tys. zł						
	1997 rok	1998 rok	1999 rok	2000 rok	2001 rok	Dynamika zmian w %	
	wykonanie porówn ¹⁾	wykonanie porówn ²⁾	wykonanie porówn ³⁾	wykonanie porówn ⁴⁾	wykonanie faktyczne	2000/2001	2001/1997
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
I. Ogółem	1 092 068,9	1 102 068,0	1 279 615,5	1 054 065,0	1 031 328,3	97,8%	94,4%

(II + III)							
II. Telewizja Polska S.A.	1 010 616,8	1 020 480,4	1 195 572,6	986 402,5	972 917,2	98,6%	92,3%
III. Radiofonia publiczna	81 452,1	81 587,6	84 042,8	68 933,5	58 411,1	84,7%	71,7%
z tego:							
1) Polskie Radio S.A.	42 669,1	37 250,2	37 312,6	32 910,2	32 477,6	98,7%	76,1%
2) Spółki regional nej radiofonii, razem	38 783,0	44 337,4	46 730,2	36 023,3	25 933,5	72,0%	66,9%

¹⁾ faktyczne wykonanie 1997 roku x 1,118 x 1,073 x 1,101 x 1,055

²⁾ faktyczne wykonanie 1998 roku x 1,073 x 1,101 x 1,055

³⁾ faktyczne wykonanie 1999 roku x 1,101 x 1,055

⁴⁾ faktyczne wykonanie 2000 roku x 1,055

Jak wynika z powyższej tabeli, realna wartość przychodów z reklamy uzyskanych przez spółki publicznej radiofonii i telewizji zmniejszyła się następująco:

dla Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie w 2001 roku w porównaniu do 2000 roku 1,4%, natomiast w porównaniu do 1997 roku - o 7,7%

dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie w 2001 roku o 1,3% w porównaniu z 2000 rokiem, natomiast w porównaniu do 1997 roku o 23,9%

spółek regionalnej radiofonii publicznej, razem w 2001 roku o 28,0% w porównaniu z 2000 rokiem, natomiast w porównaniu do 1997 roku o 33,1%.

Realne zmiany w wartościach przychodów z reklamy w poszczególnych spółkach regionalnej radiofonii publicznej w analizowanych latach przedstawia poniższa tabela:

w tys.zł

TREŚĆ	1997 rok	1998 rok	1999 rok	2000 rok	2001 rok	Wskaźnik wzrostu w %	
	wykonanie porównywalne ¹⁾	wykonanie porównywalne ²⁾	wykonanie porównywalne ³⁾	wykonanie porównywalne ⁴⁾	faktyczne wykonanie	2001/ 2000	2001/ 1997
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Spółki regionalnej radiofonii, razem	38 783,0	44 337,4	46 730,2	36 023,3	25 933,5	72,0	66,9
z tego:							
Białystok	2 452,4	2 993,7	2 655,2	2 479,3	2 111,1	85,2	86,1
Bydgoszcz	1 634,4	1 625,1	1 740,9	1 427,5	968,1	67,8	63,1
Gdańsk	3 714,9	4 313,6	4 228,1	3 022,6	1 963,0	64,9	52,8
Katowice	6 325,8	8 529,4	8 686,3	6 504,3	4 289,2	65,9	67,8
Kielce	1 333,4	1 418,8	1 536,3	1 167,0	875,9	75,1	65,7
Koszalin	1 464,5	1 093,5	1 122,2	785,9	556,1	70,8	38,0
Kraków	1 427,4	1 482,0	1 637,7	1 168,1	938,3	80,3	65,7
Lublin	1 729,8	2 763,8	2 720,4	1 803,8	1 620,0	89,8	93,7
Łódź	1 608,0	1 610,0	2 529,9	484,6	286,2	59,1	17,8
Olsztyn	1 192,8	1 440,8	1 783,0	2 063,6	1 675,0	81,2	140,4
Opole	1 364,2	2 472,6	2 486,9	1 658,4	1 289,4	77,8	94,5
Poznań	5 533,1	5 628,5	6 223,0	5 945,9	4 260,3	71,7	77,0
Rzeszów	1 351,6	1 800,2	1 967,7	1 320,1	1 180,4	89,4	87,3
Szczecin	1 792,9	2 102,3	2 101,4	1 962,0	1 292,6	65,9	72,1
Warszawa(RDC)	2 106,4	1 501,8	1 998,9	1 777,6	598,3	33,7	28,4
Wrocław	1 498,8	1 236,6	1 405,1	991,2	904,6	91,3	60,4
Zielona Góra	2 352,6	2 324,3	1 907,3	1 461,6	1 124,7	77,0	47,8

¹⁾ faktyczne wykonanie 1997 roku x 1,118 x 1,073 x 1,101 x 1,055

²⁾ faktyczne wykonanie 1998 roku x 1,073 x 1,101 x 1,055

³⁾ faktyczne wykonanie 1999 roku x 1,101 x 1,055

⁴⁾ faktyczne wykonanie 2000 roku x 1,055

Realny przyrost przychodów z reklamy w Telewizji Polskiej S.A. w podziale na Zakład Główny i Oddziały terenowe przedstawia się następująco:

w tys. zł

	1997 rok	1998 rok	1999 rok	2000 rok	2001 rok	Dynamika zmian w %	
	wykonanie porówn ¹⁾	wykonanie porówn ²⁾	wykonanie porówn ³⁾	wykonanie porówn ⁴⁾	wykonanie faktyczne	2001/2000	2000/1997
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
OGÓŁEM TVP S.A.	1 010 616,8	1 020 480,4	1 195 572,6	986 402,7	972 917,2	98,6	96,3
z tego:							
Zakład Główny	983 244,7	984 018,4	1 151 799,3	952 581,1	945 030,0	99,2	96,1
Oddziały terenowe	27 372,1	36 399,0	43 773,3	33 821,6	27 887,2	82,5	101,8

¹⁾ faktyczne wykonanie 1997 roku x 1,118 x 1,073 x 1,101 x 1,055

²⁾ faktyczne wykonanie 1998 roku x 1,073 x 1,101 x 1,055

³⁾ faktyczne wykonanie 1999 roku x 1,101 x 1,055

⁴⁾ faktyczne wykonanie 2000 rok x 1,055

Jak wynika z powyższej tabeli realna wartość przychodów z reklamy uzyskanych przez Zakład Główny i oddziały terenowe TVP S.A. zmieniała się następująco:

dla Zakładu Głównego Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie w 2001 roku spadła o 3,9 % w porównaniu do 1997 roku

dla oddziałów terenowych Telewizji Polskiej S.A w 2001 roku wzrosła o 1,8% w porównaniu do 1997 roku

3. Podstawowe wskaźniki finansowo-ekonomiczne w latach 1997 – 2001

W omawianym okresie dla 18 spółek radiofonii publicznej najważniejszym elementem przychodów były wpływy abonamentowe (średniorocznie ponad 73%), natomiast dla Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie wpływy abonamentowe były elementem przychodów (średniorocznie około 31%) uzupełniającym przychody ze sprzedaży czasu reklamowego.

W Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie od 1999 roku zauważa się tendencję do stopniowego wzrostu udziału wpływów abonamentowych w przychodach spółki ogółem, choć nadal przeważają, jako źródło finansowania, przychody ze sprzedaży czasu reklamowego.

Udział środków uzyskanych przez spółki radiofonii i telewizji publicznej z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe + wpływy pozaabonamentowe) w skorygowanych przychodach bieżących ogółem (uwzględniono wynik na działalności finansowej zamiast przychody finansowe) w latach 1997 –2001 przedstawiał się następująco:

	1997 rok	1998 rok	1999 rok	2000 rok	2001 rok	średniorocznie
1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	34,0%	32,0%	29,2%	29,9%	30,7%	30,2%
2. Radiofonia publiczna ogółem	74,3%	72,2%	71,3%	73,2%	75,7%	73,3%
z tego:						
a) Polskie Radio S.A. w Warszawie	75,9%	73,3%	72,7%	73,5%	73,6%	73,8%
b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem, z tego:	72,3%	71,0%	69,6%	72,9%	78,3%	72,8%
Białystok	75,8%	71,2%	72,2%	73,0%	75,3%	73,5%
Bydgoszcz	78,2%	77,5%	77,4%	78,2%	81,6%	78,6%
Gdańsk	58,8%	58,9%	48,4%	62,1%	67,2%	59,1%
Katowice	53,3%	50,5%	52,1%	53,0%	58,8%	53,5%
Kielce	75,5%	74,3%	70,5%	75,2%	84,0%	75,5%
Koszalin	72,9%	74,0%	80,1%	82,5%	85,0%	78,9%
Kraków	77,8%	76,2%	77,2%	73,9%	78,3%	76,7%
Lublin	78,0%	81,6%	72,4%	75,0%	82,5%	77,9%

Łódź	80,9%	80,2%	64,6%	79,9%	83,6%	77,8%
Olsztyn	83,3%	81,5%	75,9%	75,7%	80,1%	79,3%
Opole	79,2%	70,8%	69,3%	74,6%	77,2%	74,2%
Poznań	58,2%	61,5%	59,4%	62,0%	67,6%	61,7%
Rzeszów	77,3%	71,3%	71,1%	75,7%	80,0%	75,1%
Szczecin	75,4%	73,6%	73,1%	76,8%	84,1%	76,6%
Warszawa	74,7%	75,5%	76,5%	78,3%	86,5%	78,3%
Wrocław	76,7%	79,6%	87,3%	87,2%	87,7%	83,7%
Zielona Góra	74,5%	72,5%	75,7%	79,6%	80,4%	76,5%

Radiofonia publiczna

W 2001 roku najpoważniejszym składnikiem skorygowanych przychodów ogółem 18 spółek radiofonii publicznej były wpływy abonamentowe przekazywane z rachunku bankowego KRRiT, stanowiące 75,7%, z tego: Polskie Radio S.A. w Warszawie – 73,6%, natomiast spółki regionalnej radiofonii publicznej razem – 78,3%. W poszczególnych spółkach regionalnych udział wpływów abonamentowych w skorygowanych przychodach ogółem wahał się w granicach 58,8% (Katowice) – 87,7% (Wrocław).

Przychody z reklamy miały charakter uzupełniający do wpływów abonamentowych stanowiąc średnio w 2001 roku 11,9% dla całej radiofonii publicznej, z tego: Polskie Radio S.A. – 12,0%, spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem – 11,8%.

W poszczególnych spółkach regionalnych udział przychodów z reklamy w przychodach ogółem wahał się w granicach 2,9% (Łódź) – 28,4% (Poznań).

Wpływy abonamentowe i przychody z reklamy łącznie stanowiły aż 87,6% przychodów ogółem, z tego: Polskie Radio S.A. w Warszawie – 85,6%, a spółki regionalne, razem – 90,1%.

Pozostałe przychody spółek radiofonii publicznej to między innymi osiągnięty wynik działalności finansowej, przychody ze sprzedaży programów oraz ze sprzedaży usług produkcyjno-technicznych.

W latach 1997-2001 struktura procentowa udziału poszczególnych przychodów, w skorygowanych przychodach ogółem, w spółkach akcyjnych radiofonii publicznej, zmieniała się następująco:

1997 rok 1998 rok 1999 rok 2000 rok 2001 rok

RADIOFONIA PUBLICZNA, razem

wpływy abonamentowe	74,3%	72,2%	71,3%	73,4%	75,7%
przychody z reklamy	16,2%	16,2%	17,2%	14,7%	11,9%
wynik działalności finansowej	1,1%	1,7%	1,5%	1,2%	1,7%
pozostałe przychody	8,4%	9,9%	10,0%	10,7%	10,7%

POLSKIE RADIO S.A. w Warszawie

wpływy abonamentowe	75,9%	73,3%	72,4%	73,7%	73,6%
przychody z reklamy	15,2%	13,9%	14,2%	13,3%	12,0%
wynik działalności finansowej	- 1,2%	- 1,1%	-0,1%	-1,0%	0,1%
pozostałe przychody	10,1%	13,9%	13,4%	14,0%	14,3%

SPÓŁKI REGIONALNE RADIOFONII PUBLICZNEJ, razem

wpływy abonamentowe	72,3%	71,0%	70,0%	73,2%	78,3%
przychody z reklamy	17,4%	18,7%	20,6%	16,1%	11,8%
wynik działalności finansowej	3,9%	4,8%	3,4%	3,6%	3,7%
pozostałe przychody	6,4%	5,5%	6,1%	7,1%	6,2%

W omawianym okresie lat 1997 – 2001 dynamika zmian najpoważniejszych przychodów w spółkach radiofonii publicznej przedstawiała się następująco (w procentach):

	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2001</u>
	1997	1998	1999	2000	1997
a) skorygowane przychody ogółem					
Radiofonia publiczna, razem	112,2	104,1	105,8	110,0	135,9
Polskie Radio S.A. w Warszawie	107,1	105,3	103,4	115,2	134,4
Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	118,6	102,7	108,6	104,2	137,8
b) wpływy abonamentowe					
Radiofonia publiczna, razem	109,0	102,7	108,9	113,3	138,4
Polskie Radio S.A. w Warszawie	103,4	104,1	105,2	115,0	130,3
Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	116,4	101,2	113,2	111,4	149,1
przychody z reklamy					
Radiofonia publiczna, razem	112,0	110,5	90,3	89,4	99,9
Polskie Radio S.A. w Warszawie	97,6	107,5	97,1	104,1	106,1

Spółki regionalnej radiofonii publicznej,

razem	127,8	113,1	84,9	75,9	93,2
-------	-------	-------	------	------	------

Od 2000 roku w spółkach regionalnej radiofonii wyraźnie jest widoczny coroczny spadek przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego, w porównaniu do roku poprzedniego.

Natomiast w analizowanym okresie dynamika zmian kosztów rodzajowych ogółem radiofonii publicznej, jako wartości nominalnych, przedstawiała się następująco (w procentach):

	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2001</u>
	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>1997</u>
Radiofonia publiczna, razem	107,4	107,9	106,8	109,4	135,3
Polskie Radio S.A. w Warszawie	103,2	106,9	104,5	112,6	129,6
Spółki regionalnej radiofonii publicznej,					
razem	112,9	109,0	109,5	105,9	142,8

Jak wynika z powyższego, w latach 1997 – 2001 w zakresie całej radiofonii publicznej koszty rodzajowe ogółem nominalnie wzrosły o 35,3%, podczas gdy skorygowane przychody ogółem o 35,9%. Koszty rodzajowe Polskiego Radia S.A. wzrosły o 29,6% natomiast przychody ogółem o 34,4%. Koszty rodzajowe spółek regionalnych wzrosły szybciej, bo o 42,8%, w porównaniu do tempa wzrostu skorygowanych przychodów ogółem - o 37,8%.

Natomiast po uwzględnieniu wpływu wskaźnika średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (w 1998 roku – 11,8%, w 1999 roku – 7,3%, w 2000 roku – 10,1%, 2001 r. – 5,5%), realna wartość przychodów i kosztów rodzajowych radiofonii publicznej zmieniała się następująco (w procentach):

	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2001</u>
	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>1997</u>
1) skorygowane przychody – ogółem					
Radiofonia publiczna, razem	100,3	95,7	96,1	110,0	102,9
Polskie Radio S.A. w Warszawie	95,8	98,2	93,9	115,2	101,7
Spółki regionalnej radiofonii publicznej,					
razem	106,1	95,7	98,7	104,2	104,4
2) koszty rodzajowe – ogółem					
Radiofonia publiczna, razem	96,1	100,5	96,9	103,7	97,1
Polskie Radio S.A. w Warszawie	92,3	99,7	94,7	106,7	93,0
Spółki regionalnej radiofonii publicznej,					
razem	101,0	101,6	99,5	100,4	102,5

W okresie 1997 – 2001 realna wartość przychodów ogółem całej radiofonii wzrosła o 2,9%, podczas gdy kosztów rodzajowych zmalała o 2,9%.

W 2001 roku, na podstawie materiałów przedbilansowych, odnotowano następujące zmiany w zakresie podstawowych wskaźników finansowo-ekonomicznych spółek radiofonii publicznej w porównaniu do 2000 roku:

Zatrudnienie przeciętne

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	1.630,83	47,4	1.641,92	47,5	100,7
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	1.807,99	52,6	1.812,54	52,5	100,3
RAZEM	3.438,82	100,0	3.454,46	100,0	100,5

Stan zatrudnienia na 31 grudnia

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	1.648,41	47,4	1.623,63	49,2	98,5
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	1.831,67	52,6	1.677,13	51,8	91,6
RAZEM	3.480,08	100,0	3.300,76	100,0	94,8

Średniomiesięczne wynagrodzenie (w złotych na 1 pracownika etatowego)

TREŚĆ	2000 rok	2001 rok	% kol.3:2
1.	2.	3.	4.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	3.301,8	3.604,8	109,2
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	3.328,5	3.460,7	104,0
RAZEM	3.265,2	3.532,8	108,2

Ogólny poziom przychodów (w mln zł)

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	237,4	52,5	270,7	54,3	114,0
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	214,9	47,5	227,8	45,7	106,0

RAZEM	452,3	100,0	498,5	100,0	110,2
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Ogólny poziom kosztów rodzajowych (w mln zł)

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	219,3	54,2	246,9	54,4	112,6
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	195,6	45,8	207,2	45,6	105,9
RAZEM	414,9	100,0	454,1	100,0	109,4

Struktura kosztów rodzajowych

Polskie Radio S.A. w Warszawie

w %

TREŚĆ	2000 rok	2001 rok
1. Wynagrodzenia	35,4	35,3
2. Świadczenia na rzecz pracowników	6,6	6,2
3. Razem wynagrodzenia ze świadczeniami na rzecz pracowników	42,0	41,5
4. Amortyzacja	7,4	7,7
5. Usługi obce:	27,8	27,0
w tym:		
- emisja	13,1	13,9
- dosył sygnału	2,7	1,7
- opłata za częstotliwość	0,3	0,3
6. Zużycie materiałów i energii	3,8	3,8
7. Podatki i opłaty	6,5	7,3
8. Pozostałe koszty	12,6	12,8
w tym:		
- prawa autorskie i odtwórcze	5,6	6,3

W Polskim Radiu S.A. w Warszawie wypłacone w 2001 roku diety dla przewodni-czącego i członków rad programowych wyniosły 27,1 tys. zł., tj. o 16,1% mniej w porówna-niu do 2000 roku (32,3 tys. zł.).

Spółki regionalnej radiofonii publicznej razem

w %

TREŚĆ	2000 rok	2001 rok
1. Wynagrodzenia	40,3	40,5
2. Świadczenia na rzecz pracowników	8,1	8,2
3. Razem wynagrodzenia ze świadczeniami na rzecz pracowników	48,4	48,7
4. Amortyzacja	7,4	7,7
5. Usługi obce:	27,8	27,0
w tym:		
- emisja	6,0	6,3
- dosył sygnału	1,2	1,3
- opłata za częstotliwość	0,2	0,2
6. Zużycie materiałów i energii	3,8	3,7
7. Podatki i opłaty	6,5	7,3
8. Pozostałe koszty	12,6	12,8
w tym:		
- prawa autorskie i odtwórcze	4,5	5,1

We wszystkich 17 spółkach regionalnej radiofonii publicznej w 2001 roku wypłacono diety dla rad programowych w łącznej kwocie 385,1 tys. zł, tj. o 9,6 % więcej w porównaniu do 2000 roku (351,5 tys. zł).

Należności i roszczenia wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	13,3	54,3	15,7	56,6	118,4
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	11,2	45,7	12,1	43,5	107,8
RAZEM	24,5	100,0	27,8	100,0	113,5

Zobowiązania krótkoterminowe wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
					kol.4:2

1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	31,2	64,7	27,8	63,3	89,1
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	17,0	35,3	16,1	36,7	94,7
RAZEM	48,2	100,0	43,9	100,0	91,1

Majątek obrotowy wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	19,6	24,2	21,7	26,4	110,7
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	61,5	75,8	60,4	73,6	98,2
RAZEM	81,1	100,0	82,1	100,0	101,2

Majątek trwały netto wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	160,1	54,0	163,4	54,3	102,1
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	136,5	46,0	137,4	45,7	100,7
RAZEM	296,6	100,0	300,8	100,0	101,4

Wynik netto wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	5,3	39,3	13,9	65,3	259,2
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	8,2	60,7	7,4	34,7	90,6
RAZEM	13,5	100,0	21,4	100,0	157,5

Telewizja publiczna

Według danych przedbilansowych w 2001 roku najpoważniejszym składnikiem skorygowanych przychodów ogółem (zamiast przychodów finansowych uwzględniono wynik na działalności finansowej) Telewizji Polskiej S.A. były wpływy z reklamy (łącznie ze sponsoringiem) w wysokości 1 027 174,1 tys. zł, co stanowi 61,9% skorygowanych przychodów ogółem (wpływy z reklamy 58,6%, wpływy ze sponsoringu 3,3%).

Natomiast wpływy abonamentowe stanowiły 30,7 % tych przychodów spółki.

Przychody z reklamy (łącznie ze sponsoringiem) i wpływy abonamentowe stanowiły łącznie 92,6 % skorygowanych przychodów ogółem Telewizji Polskiej S.A.

W latach 1997-2001, to jest w okresie siedmiu lat funkcjonowania TVP S.A. jako spółki prawa handlowego, struktura procentowa udziału poszczególnych pozycji przychodów w skorygowanych przychodach ogółem, zmieniała się następująco:

	1997 rok	1998 rok	1999 rok	2000 rok	2001 rok
przychody z reklamy	56,5	58,0	63,7	58,9	58,6
sponsoring	1,8	2,6	3,3	3,4	3,3
wpływy abonamentowe	34,0	32,0	29,2	29,9	30,7
wynik na działalności finansowej	1,1	0,9	1,1	0,9	0,4
pozostałe przychody	6,6	6,5	2,7	6,9	7,0

W analizowanym okresie lat 1997-2001 dynamika zmian najważniejszych przychodów Telewizji Polskiej S.A. jako wartości nominalnych przedstawiała się następująco:

	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2001</u>
	1997	1998	1999	2000	1997
skorygowane przychody ogółem	110,2%	114,4%	98,2%	101,7%	184,2%
przychody z reklamy	112,9%	125,7%	90,8%	104,2%	191,3%
sponsoring	163,9%	141,4%	101,4%	96,8%	376,6%
wpływy abonamentowe	103,6%	104,3%	100,8%	107,3%	161,9%
wynik na działalności finansowej	85,5%	143,4%	77,4%	112,5%	36,9%
pozostałe przychody	110,2%	48,1%	248,5%	71,2%	276,7%

Natomiast w omawianym okresie dynamika zmian kosztów rodzajowych ogółem spółki TVP jako wartości nominalnych przedstawiała się następująco (w procentach):

<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>
1997	1998	1999	2001	1997

111,2% 113,1% 112,3% 99,7% 140,8%

Jak z powyższego wynika w latach 1997-2001 tempo wzrostu nominalnych kosztów rodzajowych było szybsze (zwiększenie o 48,8%) w porównaniu do wzrostu skorygowanych przychodów ogółem (zwiększenie o 29,5 %).

Jeśli uwzględni się wskaźniki średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (w 1998 roku – 11,8%, w 1999 roku – 7,3%, w 2000 roku – 10,1%, 2001 roku – 5,5%), to realna wartość przychodów i kosztów rodzajowych Telewizji Polskiej S.A. w latach 1997-2001 zmieniała się następująco:

	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2001</u>
	1997	1998	1999	2000	1997
skorygowane przychody ogółem	98,5%	106,6%	89,2%	99,1%	129,5%
przychody z reklamy	101,0%	117,2%	82,5%	98,6%	134,1%
sponsoring	146,6%	131,8%	92,1%	96,3%	238,6%
wpływy abonamentowe	92,7%	97,2%	91,5%	101,7%	116,9%
wynik na działalności finansowej	76,5%	133,6%	70,3%	55,6%	55,7%
pozostałe przychody	98,6%	44,8%	225,7%	98,8%	137,4%
koszty rodzajowe ogółem	99,5%	105,4%	99,2%	94,5%	101,1%

W okresie 1997-2001 realna wartość skorygowanych przychodów ogółem wzrosła o 29,5%, natomiast kosztów rodzajowych ogółem wzrosła o 1,1 %.

Realna wartość przychodów z reklamy wzrosła w tym okresie o 34,1%, a wpływów abonamentowych o 16,9%.

W 2001 roku w porównaniu do 2000 roku, realna wartość skorygowanych przychodów ogółem spadła o 0,8%, a kosztów rodzajowych ogółem o 5,5%.

Realna wartość przychodów z reklamy w latach 2000-2001 obniżyła się o 1,4%, natomiast przychodów z wpływów abonamentowych wzrosła o 1,7 %.

W 2001 roku odnotowano następujące zmiany w zakresie podstawowych wskaźników finansowo-ekonomicznych w Telewizji Polskiej S.A. w porównaniu do 2000 roku (na podstawie materiałów przedbilansowych):

Średnie zatrudnienie:

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
					kol. 4 : 2

1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	4 140,5	63,0	3 890,4	63,8	94,0
Oddziały terenowe	2430,0	37,0	2 210,3	36,2	91,0
RAZEM	6 570,5	100,0	6 100,7	100,0	92,8

Stan zatrudnienia na 31 grudnia :

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	4 125,8	63,7	3 714,8	63,9	90,0
Oddziały terenowe	2 346,1	36,3	2 099,8	36,1	89,5
RAZEM	6 471,9	100,0	5 814,6	100,0	89,8

Średniomiesięczne wynagrodzenie (w złotych na 1 pracownika etatowego)

TREŚĆ	2000 rok	2001 rok	%
Zakład Główny	4 717,4	4 641,6	98,4
Oddziały terenowe	4 172,6	4 141,2	99,2
RAZEM	4 516,0	4 460,3	98,8

Poziom przychodów po eliminacji obrotów wewnętrznych (w mln zł)

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	1 445 119,0	87,8	1 475 896,9	87,2	102,1
Oddziały terenowe	200 056,3	12,2	216 580,5	12,8	108,3
RAZEM	1 645 175,3	100,0	1 692 567,4	100,0	102,9

Poziom kosztów ogółem po eliminacji obrotów wewnętrznych (w mln zł)

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6

Zakład Główny	1 245 459,0	77,1	1 251 236,4	77,5	110,5
Oddziały terenowe	369 872,4	22,9	362 733,3	22,5	98,1
RAZEM	1 615 331,4	100,00	1 613 969,7	100,00	99,9

Struktura kosztów rodzajowych dla całej Spółki TVP po eliminacji obrotów wewnętrznych (w procentach)

TREŚĆ	2000 rok	2001 rok
1. Wynagrodzenia	26,9	25,2
2. Świadczenia na rzecz pracowników	4,7	4,6
3. Razem wynagrodzenia ze świadczeniami	31,6	29,8
4. Amortyzacja	16,9	24,3
5. Usługi obce	18,8	19,0
<i>w tym</i>		
- emisja, częstotliwość, poł. kablowe	8,8	8,9
- wydatki na usługi OBOP-u	0,1	0,8
6. Zużycie materiałów i energii	17,2	13,2
7. Podatki i opłaty	1,6	1,6
8. Pozostałe koszty	13,8	11,9
<i>w tym m.in.:</i>		
<i>ZAIKS-małe i wielkie prawa,</i>	<i>4,0</i>	<i>4,1</i>
<i>inne tantiemy</i>		

Koszty związane z działalnością Rad Programowych w 2001 roku uległy zmniejszeniu w Zakładzie Głównym o blisko 19,0% w porównaniu do 2000 roku, przy wzroście diet o ponad 11,0% .

Natomiast w oddziałach terenowych TVP S.A. koszty związane z działalnością Rad Programowych w 2001 roku wzrosły o ponad 7,0% w porównaniu do 2000 roku, w tym diety o 2,0%

w tys. zł

TREŚĆ	2000 rok	2001 rok	%
Zakład Główny	171,7	139,5	81,2
<i>w tym diety</i>	<i>31,2</i>	<i>34,7</i>	<i>111,2</i>
Oddziały terenowe	256,6	275,3	107,3

w tym diety	241,2	246,1	102,0
RAZEM	428,3	414,8	95,8
w tym diety	272,4	280,8	103,1

Koszty związane z działalnością promocyjną TVP S.A. wyniosły w 2001 roku blisko 12,6 mln zł i zmniejszyły się w porównaniu do 2000 roku o 16,8 %.

Zobowiązania krótkoterminowe (wg cen bieżących – nominalnych) wg stanu na 31 grudnia 2001 r. wyniosły 141,0 mln zł i były mniejsze o 32,2% w porównaniu do 2000 roku (207,8 mln zł)

Majątek trwały (w mln zł) wg stanu na 31 grudnia

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	626,9	69,5	567,7	68,7	90,6
Oddziały terenowe	275,0	30,5	258,3	31,3	93,9
RAZEM	901,9	100,0	826,0	100,0	91,5

Majątek obrotowy (w mln zł) wg stanu na 31 grudnia

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	668,7	88,8	493,4	91,6	73,
Oddziały terenowe	84,6	11,2	45,3	8,4	66,1
RAZEM	753,3	100,0	538,7	100,0	78,0

Struktura majątku Telewizji Polskiej S.A. wg stanu na 31 grudnia (w mln zł.)

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Majątek trwały	901,9	54,5	826,0	60,5	91,6
Majątek obrotowy	753,3	45,5	538,7	39,5	71,5

ŁĄCZNY MAJĄTEK	1 655,2	100,0	1 364,7	100,0	82,4
-----------------------	----------------	--------------	----------------	--------------	-------------

Wynik brutto wg stanu na 31 grudnia (w mln zł)

TREŚĆ	2000 rok	2001 rok	%
Zakład Główny	44,8	97,5	217,4
Oddziały terenowe	- 14,6	- 18,6	127,2
RAZEM	30,2	78,9	216,3

Wynik netto dla TVP S.A. ogółem wynosi w 2000 roku 10,0 mln zł zaś w 2001 roku 41,4 mln zł i jest czterokrotnie wyższy.

4. Diety dla rad programowych w publicznej radiofonii i telewizji

Na podstawie nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji z 1995 roku (art. 28a ust. 4) począwszy od 1996 roku Krajowa Rada określa wysokość diet dla członków rad programowych publicznej radiofonii i telewizji.

W sprawie określenia diet przysługujących członkom rad programowych publicznej radiofonii i telewizji Krajowa Rada przyjęła uchwałę nr 549/2000 z 29 listopada 2000 roku, która weszła w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 grudnia 2000 roku. Zgodnie z tą uchwałą wysokość diet obowiązujących do chwili obecnej została określona następująco:

dla przewodniczącego rady programowej	-	315 zł
dla członków rady programowej	-	210 zł

W latach 1996-2001 spółki radiofonii i telewizji publicznej poniosły koszty z tytułu wypłaty diet dla członków rad programowych w łącznej wysokości 2.185,6 tys.zł,

z tego (w tys.zł):

	1996 rok	1997 rok	1998 rok	1999 rok	2000 rok	2001 rok
Telewizja Polska S.A., razem	12,2	16,8	50,0	85,4	274,2	280,8
Radiofonia publiczna, razem	129,3	171,9	194,4	207,1	383,8	385,1
Ogółem	141,5	188,7	244,4	288,9	656,2	665,9

W ciągu sześciu lat, 67,3% kosztów diet rad programowych zostało poniesionych w 18-stu spółkach radiofonii publicznej.

5. Wpływy abonamentowe i ich podział na 2002 rok

Oplaty abonamentowe

W rozporządzeniu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 27 czerwca 2001 roku ustalona została wysokość miesięcznych opłat abonamentowych za używanie odbiornika radiofonicznego oraz za używanie odbiornika telewizyjnego lub radiofonicznego i telewizyjnego od 1 stycznia 2002 roku. W podwyższonej opłacie abonamentowej uwzględniono:

prognozowany (w czerwcu 2001 roku) wskaźnik średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na 2002 rok w wysokości – 6,0%

wyrównanie skutków wyższego średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2000 roku (10,1%), w porównaniu do poziomu przyjętego przez Krajową Radę w czerwcu 1999 roku przy ustalaniu miesięcznej opłaty na 2000 rok (6,0%) – 4,1%

wyrównanie w 50% skutków finansowych ubytku wpływów abonamentowych w wyniku zmniejszenia się stanu abonentów wnoszących opłaty abonamentowe rtv na 31 grudnia 2000 roku, w porównaniu do stanu na 31 grudnia 1999 roku – 1,5%.

Aby przeciwdziałać negatywnemu zjawisku wyrejestrowywania odbiorników radiowych i telewizyjnych, a w konsekwencji spadkowi wpływów abonamentowych, Krajowa Rada od 1 stycznia 2002 roku podwyższyła poziom ulg finansowych dla abonentów, którzy wniosą opłaty abonamentowe z góry za okres (w nawiasie poziom ulgi obowiązujący w 2001 roku):

dwumiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o 2,0%	(1,8%)
kwartalny			
(lub za kolejne 3 miesiące)	-	obniżenie opłaty za ten okres o 2,5%	(2,4%)
czteromiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o 2,5%	(2,4%)
pięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o 3,0%	(2,9%)
półroczny			
(lub za kolejne 6 miesięcy)	-	obniżenie opłaty za ten okres o 4,3%	(4,1%)
siedmiomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o 4,3%	(4,3%)
ośmiomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o 4,6%	(4,6%)
dziwięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o 5,0%	(5,0%)
dziesięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o 5,5%	(5,5%)
jedenastomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o 6,1%	(6,1%)
roczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o 7,3%	(7,2%)

Warunkiem skorzystania z ulg jest wniesienie opłaty z góry w terminie do dnia 20-go pierwszego miesiąca okresu rozliczeniowego. Użytkownik odbiornika uzyskał również możliwość wniesienia opłat na poczet 2002 roku w 2001 roku, wg stawek obowiązujących od 1 stycznia 2002

roku.

Podział wpływów abonamentowych

Uchwałą Nr 285 z dnia 27 czerwca 2001 roku, zmienionej uchwałami nr 613/2001 oraz nr 614/2001 z 20 listopada 2001 roku Krajowa Rada dokonała podziału wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w 2002 roku na spółki publicznej radiofonii i telewizji.

Z globalnej wielkości prognozowanych wpływów abonamentowych w kwocie 860,7 mln zł wyodrębniona została kwota 25,0 mln zł (tj. ok. 2,905%), z tego dla:

1) Polskiego Radia S.A. w Warszawie na finansowanie przedsięwzięcia inwestycyjnego związanego z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej i archiwum	–	9,6 mln zł	(38,4%)
2) Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie, razem z tego na częściowe finansowanie:	–	15,4 mln zł	(61,6%)
a) produkcji programów Telewizyjnego Uniwersytetu Otwartego	–	1,8 mln zł	
b) kosztów związanych z zakupem sprzętu, wyposażenia i materiałów oraz serwisowaniem urządzeń do przedsięwzięcia związanego z wdrożeniem telewizji interaktywnej	–	6,0 mln zł	
c) kosztów związanych z wdrożeniem zintegrowanego systemu informatycznego SAP R/3 w oddziałach terenowych spółki	–	7,6 mln zł	

Pozostała kwota prognozowanych wpływów abonamentowych w wysokości 835,7 mln zł rozdzielona została według następującej relacji:

Telewizja Polska S.A.	–	60,0%	tj.	501,4 mln zł
Jednostki publicznej radiofonii, razem	–	40,0%	tj.	334,3 mln zł

Radiofonia publiczna

Uchwałą Nr 683/2001 z dnia 18 grudnia 2001 roku Krajowa Rada dokonała podziału kwoty 334,3 mln zł między poszczególne spółki radiofonii publicznej.

Dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie na 2002 rok określono środki w wysokości 179.500 tys. zł (tj. około 21,478% z kwoty 835,7 mln zł prognozowanych wpływów abonamentowych). W ramach tej kwoty wydzielono środki w wysokości 5,8 mln zł (0,694% z kwoty 835,7 mln zł) na finansowanie kosztów bezpośrednich emisji programu dla zagranicy.

Łącznie dla Polskiego Radia S.A. na 2002 rok przewidziane zostały wpływy abonamentowe w kwocie 189.100 tys. zł (9.600 tys. zł + 179.500 tys. zł), co stanowi 21,97% prognozowanej na 2001 rok kwoty wpływów abonamentowych (860,7 mln zł).

Natomiast dla 17 spółek regionalnej radiofonii publicznej określono środki z wpływów abonamentowych w wysokości 154.800 tys.zł.

Telewizja publiczna

W ramach wpływów określonych dla Telewizji Polskiej S.A. na 2002 rok w wysokości 501,4 mln zł wyodrębniono kwotę 32,0 mln zł na finansowanie działalności TV Polonia (to jest 3,83% z kwoty 835,7 mln zł prognozowanych wpływów abonamentowych ogółem).

Ponadto uchwałą Krajowej Rady Nr 614/2001 z 20 listopada 2001 roku określony został minimalny udział terenowych oddziałów TVP S.A. w planowanych wpływach abonamentowych ustalonych dla telewizji publicznej do kwoty 187,0 mln zł (w 2000 roku – 200,0 mln zł). Jednocześnie z pozostałych środków 314,4 mln zł (501,4 mln zł – 187,0 mln zł) przeznaczonych na finansowanie telewizyjnych programów ogólnopolskich TVP S.A. przewidziano kwotę 55,0 mln zł, jako minimalną na finansowanie udziału terenowych oddziałów spółki na antenie ogólnopolskiej, w celu zagwarantowania obecności audycji wyprodukowanych przez te oddziały w programach ogólnokrajowych (w 2001 roku kwota minimum wynosiła 100,0 mln zł).

IV. ANALIZA I PERSPEKTYWY ROZWOJU RYNKU REKLAMOWEGO

W 2001 roku nie tylko w polskiej gospodarce odnotowano spadek wymiany towarowej. W 30 państwach OECD w tym u naszego największego partnera handlowego, w Niemczech w 2001 roku dochody mediów z reklamy zmniejszyły się o prawie 5% i wyniosły 22,13 mld euro, z czego na telewizję przypadło 23%, a na radio 4%. W Polsce produkcja sprzedana przemysłu była w grudniu 2001 roku o 4,5% mniejsza niż przed rokiem, a w całym 2001 roku zmniejszyła się o 0,2%. Spadek produkcji przemysłowej wpłynął na prognozy dotyczące PKB w 2002 roku, który ma wzrosnąć o 1%.

Sytuacja gospodarcza na świecie i w Polsce wpłynęła oczywiście na krajowy rynek reklamy, który skutki recesji zaczął odczuwać już w II połowie 2000 roku. Ponadto w związku z malejącymi budżetami reklamodawców trwała zapoczątkowana w końcu 2000 roku, wojna cenowa: najpierw nadawcy telewizyjni, a nieco później radiowi zaczęli stosować nadzwyczajne rabaty i upusty cen za reklamę. W połowie roku telewizyjni nadawcy koncesjonowani Polsat S.A. i TVN Sp. z o.o. wystąpili z wnioskiem do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko telewizji publicznej.

Wniosek dotyczył zaniechania stosowania przez telewizję publiczną praktyki ograniczającej konkurencję, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na telewizyjnym rynku usług reklamowych poprzez stosowanie polityki cenowej. Ta polityka cenowa może z kolei prowadzić do eliminacji konkurencji. Postępowanie antymonopolowe trwa.

Zmiana ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która od 14 września 2001 roku zezwoliła na reklamę piwa w radiu i telewizji wyłącznie w godzinach 23.00 – 6.00 spowodowała znaczący spadek wpływów z reklamy tego produktu. W telewizji w IV kwartale 2000 roku browary wydały na reklamę brutto 55,8 mln zł, a w IV kwartale 2001 roku, po nowelizacji ustawy, jedynie 7,5 mln zł, czyli siedmiokrotnie mniej. W radiu ten spadek jest wielokrotnie większy z 575 tys. zł w IV kwartale 2002 roku praktycznie do 0 w IV kwartale 2001 roku.

KRRiT korzysta z badań reklamy telewizyjnej i radiowej prowadzonych przez wyspecjalizowane instytuty badawcze: TNS OBOP, AGB Polska, CR-Media i Expert-Monitor. Prowadzony przez te instytuty monitoring wydatków na reklamę oparty jest o cenniki nadawców, nie uwzględnia objętych tajemnicą handlową rabatów i upustów, a zdaniem analityków reklamy przekraczały one 50%, a nawet 70%. Ekspersi uważają, że najmniej wspólnego z rzeczywistością mają cenniki telewizyjne, dlatego ocena wpływów reklamowych na podstawie cenników stała się niemiarodajna.

Dodatkowym czynnikiem, mającym istotny wpływ na uzyskanie wysokich rabatów w mediach, była istniejąca już w świecie, a zapoczątkowana w Polsce w II połowie 2001 roku konsolidacja domów mediowych (firm wyspecjalizowanych w planowaniu i zakupie reklamy w mediach i grupujących agencje reklamowe). Utworzone zostały domy mediowe:

Magna Global Poland (grupujący: Uniwersal McCann, Initiative Media i Pan Media Western) o obrotach udziałowców w 2000 r. przekraczających 800 mln zł; w roku 2002 będzie obracać budżetami reklamowymi w wysokości 1 mld zł.

Power Com (MediaCom i StarCom) o obrotach ok. 750 mln zł; na 2002 rok obroty wyniosą ok. 950 mln zł.

Media One (Zenith Media i Optimedia) o obrotach ok. 800 mln zł; na 2002 rok obroty wyniosą 860 mln zł.

Holding utworzony przez Omnicom w składzie: Optimum Media OMD, Media Direction i Quantum Media; w 2002 roku obroty mają wynieść łącznie 800 mln zł.

Będzie to mieć znaczący wpływ na przychody mediów w 2002 roku. Negocjacje z firmami dysponującymi tak wielkimi budżetami reklamowymi będą dla wszystkich mediów bardzo trudne. Domy mediowe będą mogły dyktować swoje warunki.

Wpływy z emisji reklam, ogłoszeń i telesprzedaży w telewizji (wpływy brutto nie uwzględniające upustów i rabatów na podstawie danych AGB Polska) przedstawia tabela:

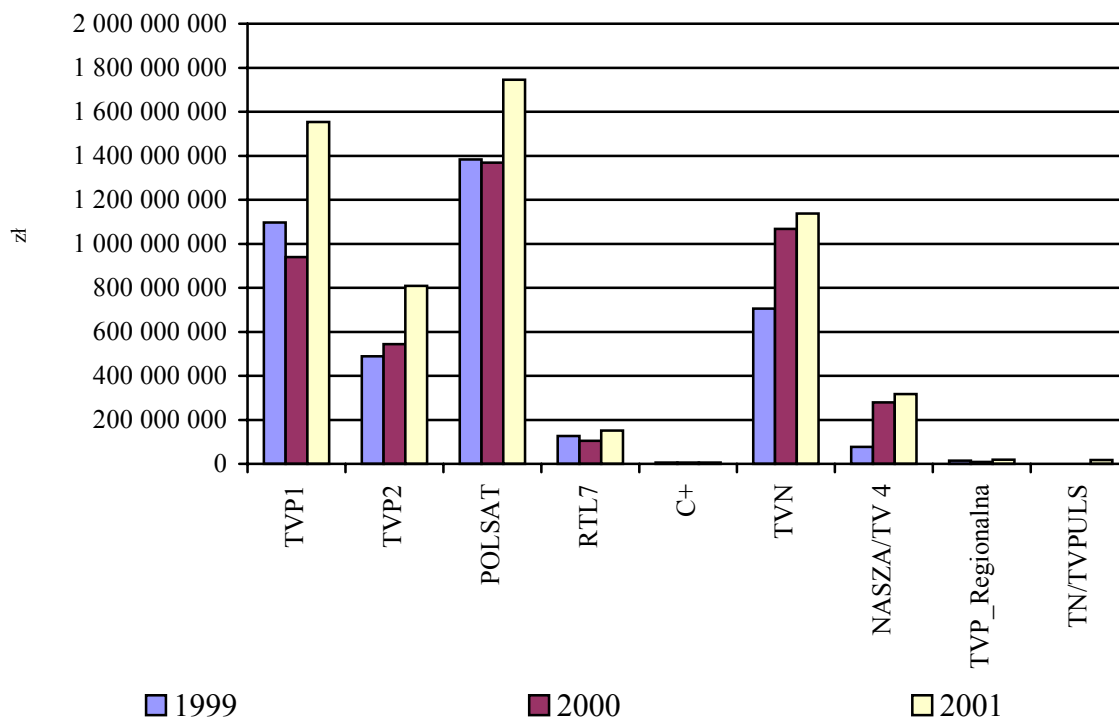
[w zł]

Nadawca	1999 rok	2000 rok	2001 rok	2001/2000
TVP1	1 096 796 350	939 760 200	1 553 176 400	65,27%
TVP2	488 210 195	543 512 745	808 915 215	48,83%
POLSAT	1 383 428 990	1 368 974 580	1 745 793 310	27,53%
RTL7*	127 104 701	105 347 701	150 812 213	43,16%
C+	5 609 980	5 904 500	5 221 200	-11,57%
TVN	704 928 260	1 067 228 495	1 137 240 183	6,56%
TV 4	76 484 006	279 339 810	316 543 655	13,32%
TVP - Regionalna	13 934 710	8 474 860	18 363 060	116,68%
TN/TV PULS**	x	x	17 930 340	x
Razem	3 896 497 192	4 318 542 891	5 753 995 575	33,24%

*nadawca zdelokalizowany, bez polskiej koncesji, nadający na podstawie konwencji o telewizji ponadgranicznej

**TV Puls nadaje od marca 2001 roku.

Wpływy brutto nadawców telewizyjnych z emisji reklam, ogłoszeń i telesprzedaży

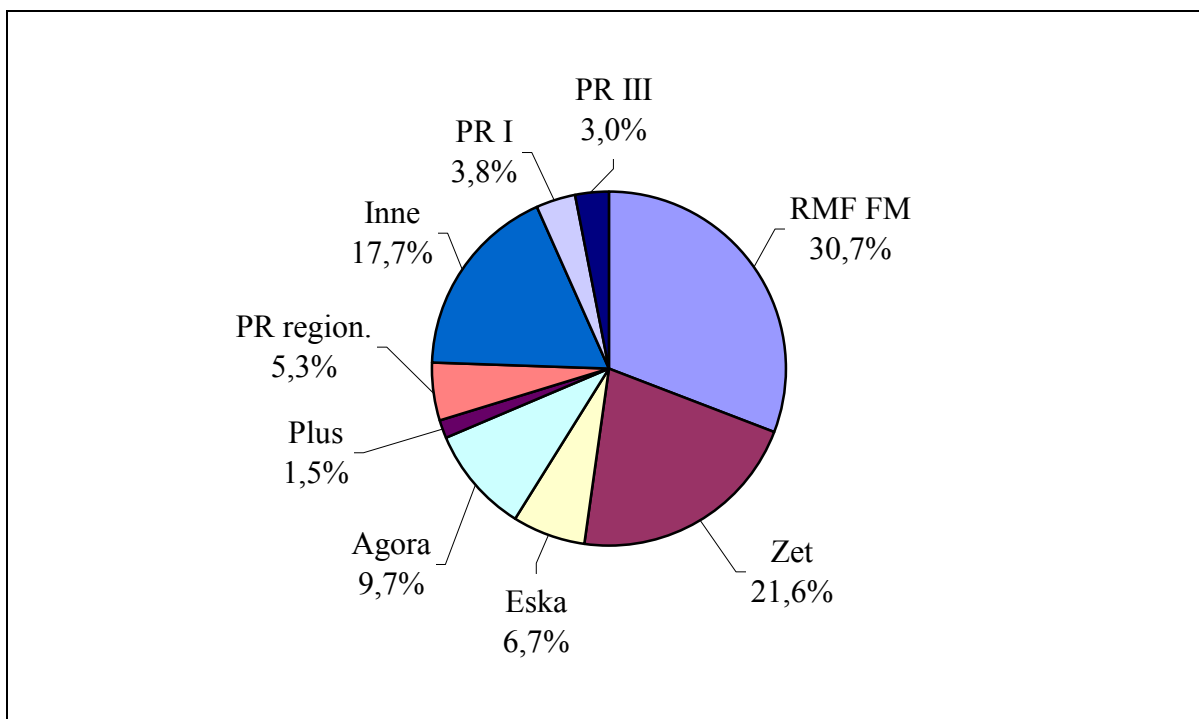

Łączny czas emisji reklam w telewizji wzrósł w 2001 roku o 14,8%, a więc ten ponad 33% wzrost wpływów jest mylący. Nominalny wzrost wpływów nie przekroczył 5%, a realnie, z uwzględnieniem inflacji, wpływy z emisji reklamy w telewizji pozostały co najwyżej na poziomie 2000 roku. Część analityków uważa, że odnotowano 2% spadku.

Rynek reklamy radiowej w 2001 roku był również bardzo trudny, gdyż i tu zaobserwowano stosowanie nadzwyczajnych rabatów, choć w mniejszym stopniu niż w telewizji. Według danych firmy CR-Media, która monitoruje niespełna 100 nadawców, na reklamę radiową wydano nominalnie brutto według cenników stacji radiowych 648 mln zł, o nieco ponad 1% więcej niż w 2000 roku. Zdaniem analityków w 2001 roku rabaty i upusty udzielane przez nadawców radiowych przekroczyły 40%.

W II kwartale 2001 roku KRRiT wydając Radiu Zet i RMF FM nowe koncesje nie zgodziła się na nadawanie (tzw. rozszczepianie) programów lokalnych, w tym reklam. Jedynie część tych reklam trafiła do stacji lokalnych, trudno to jednak oszacować ze względu na panującą w 2001 roku recesję na rynku reklamy. Dodatkowo zmiana standardu badań radiowych, nie odzwierciedlającego udziału audytorium lokalnych nadawców, utrudnia egzystencję samodzielnych lokalnych stacji radiowych. Trudna sytuacja ekonomiczna lokalnych nadawców radiowych zmusza ich do szukania inwestorów i konsolidacji. Proces tworzenia sieci programowych i reklamowych będzie kontynuowany w 2002 roku.

Udział w wydatkach na reklamę brutto w 2001 roku ogólnopolskich stacji radiowych, w porównaniu ze stacjami należącymi do sieci, rozgłośniami regionalnymi radia publicznego (PR region) i pozostałymi obrazuje wykres:

Na podstawie badań CR-Media

Interesująco wyglądają roczne wydatki na reklamę według cenników w radiu na największych rynkach lokalnych:

Warszawa	65,7 mln zł
Poznań	31,6 mln zł
Katowice	28,8 mln zł
Łódź	21,5 mln zł
Wrocław	21,4 mln zł
Gdańsk	16,0 mln zł
Kraków	11,3 mln zł
Szczecin	2,9 mln zł

Dane powyższe obrazują, jak istotne znaczenie ma 7 pierwszych rynków, gdyż kolejny – szczeciński jest prawie czterokrotnie mniejszy od poprzedzającego - krakowskiego. Szczególnie ważny dla uzyskania środków na działalność stacji radiowych jest rynek warszawski. Rynek reklamy radiowej w pozostałych miastach wojewódzkich kształtuje się na poziomie 1-2 mln zł rocznie.

W 17 rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w 2001 roku wystąpiło znaczne zmniejszenie czasu wyemitowanych reklam, średnio o 17,6%. Odbiło się to oczywiście na wpływach z reklamy, które zmniejszyły się o 11,5%. Jest to kolejny rok spadku wpływów z reklamy w rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego. W 2000 roku średni spadek wpływów tych nadawców wyniósł 8,6%. Czas reklam wyemitowanych przez Polskie Radio S.A. (Program I, II, III i Bis) w 2001 roku wzrósł o 6,7%.

Wyjątkowo trudny do oceny jest rynek reklamy prasowej. W Raporcie 2001 przygotowanym przez miesięcznik Impact określono wartość cennikową wszystkich reklam prasowych w

2001 roku na 2 451 mln zł, co stanowi niewiele ponad 2% wzrostu w porównaniu z rokiem poprzednim. Rabaty na tym rynku wzrosły jednak również i według analityków nominalne wydatki netto na reklamę prasową spadły o 3 do 4%.

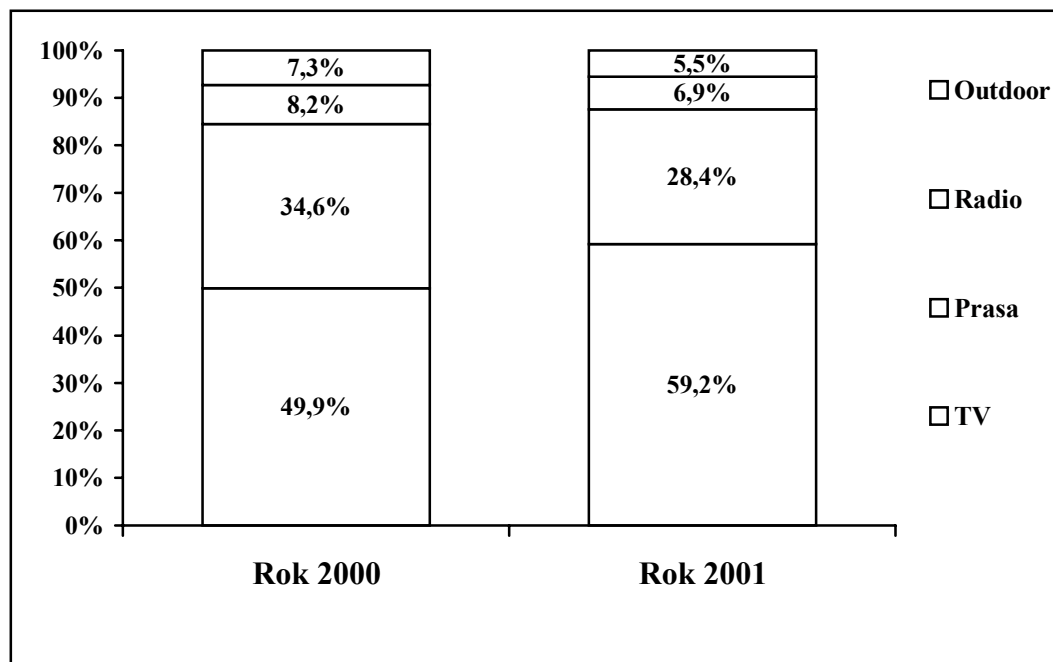
Głęboki kryzys przeżywa reklama zewnętrzna – outdoor, na którą wydano o 12% mniej niż w 2000 roku. Nastąpił spadek wydatków brutto z 717,8 mln zł w 2000 roku do 633,3 mln zł w 2001 roku. Jest to skutek wprowadzanych zakazów reklamy piwa, a wcześniej tytoniu.

Wydatki na reklamę w internecie w 2001 roku wyniosły (bez barteru) netto jedynie 24 mln zł – ocenili analitycy w Raporcie Impactu. Na rok 2002 prognozują 25% wzrostu.

Reklamę kinową oszacowano w 2001 roku na 48,5 mln zł, więc do ogółu rynku wciąż jest to wartość znikoma.

Reklama w internecie i reklama kinowa w całym rynku reklamy nie stanowią jeszcze dużego udziału (poniżej 1%), ale systematycznie rosną.

Udział mediów w wydatkach brutto na reklamę według CR-Media przedstawia wykres:

Analizując sytuację na rynku reklamowym w 2001 roku można przewidywać, że:

pula budżetów reklamowych do wykorzystania w 2002 roku pozostanie na poziomie 2001 roku, choć prawdopodobny jest dalszy spadek wydatków związany ze słabnącym popytem konsumpcyjnym;

tworzące się domy mediowe, dysponując dużymi budżetami reklamowymi będą bardzo trudnym partnerem dla mediów. Uzyskują ich kosztem lepsze warunki dla siebie i swoich klientów. Celem domów jest negocjowanie jak najlepszych (najniższych) cen;

rozproszone media skazane są na walkę o budżety reklamowe z kilkoma gigantami. Możliwość selektywnego rozdziału budżetów może zaważyć na stabilności finansowej niektórych nadawców;

będzie postępować wymuszona warunkami ekonomicznymi konsolidacja lokalnych nadawców radiowych w sieci programowe i reklamowe;

mocna pozycja telewizji publicznej zostanie utrzymana. Telewizje komercyjne mają zbyt ograniczoną ofertę programową, a także mniejszy zasięg techniczny.

telewizyjne kanały tematyczne otrzymają budżety reklamowe skierowane do konkretnego odbiorcy.

V. MIĘDZYNARODOWY KONTEKST DZIAŁALNOŚCI RADIOWEJ I TELEWIZYJNEJ

1. Przygotowania do nowelizacji Dyrektywy o Telewizji bez Granic oraz innych dyrektyw związanych z sektorem audiowizualnym

Dyrektywa o Telewizji bez Granic – kierunki europejskiej polityki audiowizualnej

Zgodnie z postanowieniami Dyrektywy o Telewizji bez Granic, na 2002 rok przewidziany został przegląd jej przepisów w zakresie promocji dzieł europejskich. Na przygotowanie takiego przeglądu wpływ miały zarówno formalne zapisy Dyrektywy nakazujące jego przeprowadzenie, jak i zmiany technologiczne oraz gwałtowny rozwój rynku audiowizualnego.

W związku z powyższym Komisja Europejska rozpoczęła szerokie badania analityczne dotyczące dziedzin objętych zakresem Dyrektywy, oceniające efekty działań podejmowanych w celu promocji dystrybucji i produkcji europejskich programów telewizyjnych i analizujące efektywność systemu kwot na tle innych działań w tym zakresie.

W tym też celu przeprowadzony został w Brukseli cykl otwartych warsztatów, dla przedstawicieli państw członkowskich Unii Europejskiej i krajów akcesyjnych, w których brali udział przedstawiciele KRRiT. Współuczestniczyli oni także w międzynarodowych pracach poświęconych analizie sytuacji bieżącej w sektorze audiowizualnym, poprzez przygotowanie danych do skonstruowanego w trakcie prac Komisji kwestionariusza dotyczącego zagadnień kwot ekranowych.

Prace seminaryjne obejmowały następujące zagadnienia: rozwój rynku europejskiej twórczości audiowizualnej w kontekście problematyki kwot programowych, ramy prawne dotyczące produkcji i dystrybucji tej twórczości oraz zagadnienia związane ze zmianami zachodzącymi na rynku reklamowym.

Problematyka kwot programowych

30 maja 2001 roku przeprowadzono w Brukseli pierwsze spotkanie, dotyczące tendencji rozwojowych rynku europejskiej twórczości audiowizualnej w zakresie produkcji i dystrybucji tej twórczości.

W trakcie dyskusji dotyczącej analizy systemu kwot telewizyjnych pojawił się dość wyraźny podział pomiędzy reprezentantami Niemiec i Francji. O ile ci pierwsi skłonni byli przyznać, że rynek europejski jest prężny i nie wymaga szczególnego wsparcia w postaci kwot ekranowych, które w długiej perspektywie prowadzą do osłabienia konkurencyjności producentów europejskich, o tyle przedstawiciele sektora audiowizualnego z Francji podkreślali konieczność wzmocnienia tychże mechanizmów oraz opowiadali się za systemem ochrony rynku i produkcji europejskiej, przy zastosowaniu regulacji protekcjonistycznych, wskazując, iż gdyby nie kwoty europejskie, to programy niemieckie, w tym głównie seriale, nie zostałyby tak bardzo

wypromowane w Europie Południowej. Ponadto dotychczasowe działania Komisji Europejskiej mające zagwarantować pełną implementację postanowień *Dyrektywy* należy uznać za niewystarczające i nie zabezpieczające dostatecznie sektora, który nie powinien podlegać wyłącznie siłom rynkowym.

Propozycja zastąpienia kwoty europejskiej kwotami inwestowania w produkcję europejską spotkała się z zarzutem, że próba jej realizacji musiałaby pociągnąć za sobą trudną do przeprowadzenia w praktyce harmonizację standardów prowadzenia księgowości firm.

Poruszono też kwestię spełniania przez kwotę europejską funkcji czynnika promocji kultury innych państw europejskich. W praktyce jednak często kwota europejska wypełniana jest przez audycje krajowe, co nie sprzyja realizacji celów przyświecających zapisom *Dyrektywy*. Na tym tle powstała propozycja wprowadzenia kwoty audycji europejskich – nie krajowych, również dla nadawców publicznych, która wymusiłaby cyrkulację programów, w tym głównie filmów, między państwami europejskimi.

W trakcie dyskusji dało się zauważyć krańcowo różne podejście do sytuacji nowo powstałych nadawców w kontekście wypełniania przez nich kwot ekranowych. Z jednej strony pojawiły się głosy, że nakładanie obowiązku wykonania kwot na nowo powstałe stacje nadawcze ogranicza ich swobodę prowadzenia działalności gospodarczej, z drugiej strony natomiast argumentowano, że wielkość stacji nie ma wpływu na możliwość realizacji kwoty. Rozróżnienie między nadawcami w stosunku do obowiązywania kwoty powinno więc przebiegać w oparciu o tematykę programu.

Stwierdzono, że w Europie sektor produkcji niezależnej wciąż jest traktowany w sposób protekcyjny; utrzymywany jest faktyczny monopol na produkcję własną nadawców (nadawcy mogą na nią przeznaczyć 90% czasu antenowego).

Stąd też producenci niezależni oczekują zwiększenia dynamiki konkurencyjności sektora i stoją na stanowisku, że aby kwota produkcji niezależnej spełniała swe funkcje, powinna zostać podniesiona z 10% do 25%. W zależności od specyfiki danego rynku, celowe byłoby rozważenie wprowadzenia również innych środków wspierania produkcji niezależnej, z uwzględnieniem sytuacji państw operujących językami mniejszościowymi.

W zakresie kwot programowych kluczowymi zagadnieniami do rozwiązania pozostają także kwestie kryteriów definicyjnych audycji europejskiej w ramach kwoty europejskiej oraz kryteriów niezależności prawnej, ekonomicznej i technologicznej nadawców w ramach europejskiej kwoty niezależnej, szczególnie istotne w dobie cyfryzacji.

Wskazywano także, iż w nowej sytuacji europejska polityka audiowizualna powinna stworzyć warunki dla wspierania rozwoju stacji, które sprzyjają propagowaniu kultury jednego narodu wśród innych narodów europejskich i pozwalają w pewnym sensie zbliżyć sąsiadujące ze sobą społeczeństwa. Powinno się też wspierać, ale i kontrolować działalność telewizji publicznej, oraz zagwarantować określone prawa odbiorców np. dostęp do ważnych społecznie wydarzeń.

Problemem w określaniu zakresu zmian postanowień *Dyrektywy* jest fakt, że nieznaną jest jeszcze ostateczny kierunek i charakter ewolucji sektora audiowizualnego w ramach nowych mediów.

Rozważano problem czy Wspólnota Europejska powinna stymulować inwestycje w produkcję nowych cyfrowych programów i konwersję już istniejących oraz regulować kwestię dostępu do konwertowanych na cyfrowe programów, których produkcja finansowana była ze środków publicznych, czy też - jak wskazywali niektórzy dyskutanci – inwestować w nową, cyfrową produkcję oraz w jaki sposób regulować wzajemne relacje między tradycyjną telewizją a innymi usługami komunikacyjnymi o charakterze interaktywnym.

W związku z rozwojem kanałów tematycznych, rynek ulega stopniowej fragmentaryzacji, przy czym najbardziej popularne są nowopowstające europejskie programy informacyjne. Pojawiają się pierwsze wielokanałowe platformy medialne oferujące zarówno dostęp do kanałów telewizyjnych, internetu, jak i telefonii komórkowej, a przedsiębiorstwa medialne i telekomunikacyjne mogą teraz podążać za klientem.

Wzrost konkurencji pomiędzy kanałami telewizyjnymi powoduje spadek średniej oglądalności najlepszych stacji, aczkolwiek rekompensuje to ogólny wzrost konsumpcji programów telewizyjnych; z drugiej jednak strony pojawiają się głosy, że rozwój nowych mediów stopniowo będzie ograniczał czas poświęcony na oglądanie telewizji.

W pierwszym kwartale 2002 roku zostanie przedstawiony Komisji Europejskiej raport oparty na wynikach badań i analiz. Uzyskane rezultaty będą stanowiły materiał wyjściowy dla opracowania komunikatu Komisji zawierającego przegląd postanowień *Dyrektywy* oraz ewentualne propozycje jej zmian, które Komisja zamierza przedstawić Radzie i Parlamentowi pod koniec 2002 roku.

Techniki reklamowe

Ekspansywny rozwój nowych form reklamy telewizyjnej wymaga uregulowania w prawie wspólnotowym, z czym wiąże się konieczność zmiany *Dyrektywy o Telewizji bez Granic*.

Warsztaty poświęcone tym zagadnieniom odbyły się w lipcu 2001 roku. Celem prowadzonych badań jest dostarczenie Komisji Europejskiej informacji na temat obecnej sytuacji i prawdopodobnych kierunków rozwoju nowych technik reklamowych, sponsorowania i telesprzedaży - w tym interaktywnych i wirtualnych, wykorzystania podzielonego ekranu oraz różnych form reklamy w internecie.

Reklama interaktywna łączy tradycyjną reklamę, marketing bezpośredni i zakupy w domu. Interaktywność ściśle wiąże się z precyzyjnym kierowaniem przekazów reklamowych do wyselekcjonowanych grup odbiorców, będących potencjalnymi klientami. Zmienia się charakter prowadzonych kampanii reklamowych. Dotychczas kampanie reklamowe musiały być zakrojone na bardzo dużą skalę, gdyż była to jedyna metoda zagwarantowania dotarcia do jak największej liczby potencjalnych konsumentów.

Te nowe możliwości będą miały wpływ na stacje telewizyjne. Można spodziewać się ograniczenia wydatków na tradycyjną reklamę na rzecz promocji i marketingu bezpośredniego; inaczej też będą ukształtowane bloki reklamowe, zwłaszcza z uwagi na fakt, iż reklamy interaktywne szczególnie dobrze pasują do programów tematycznych.

Reklama interaktywna upodobnia się coraz bardziej do reklam internetowych. Stąd też można rozważyć wprowadzenie większej elastyczności w stosunku do limitów czasu nadawania reklam i minimalnego czasu jaki musi upłynąć pomiędzy blokami reklamowymi.

Reklama wirtualna pozwala generować komputerowo obrazy, którymi zastępuje się (lub dodaje do nich) fragmenty pierwotnej emisji. W tak zmienionej formie są one przesyłane do odbiorców. W ten sposób wygenerowane komputerowo logo sponsora lub reklamodawcy może ukazać się na murawie stadionu podczas meczu futbolowego, na bieżni, w wodzie podczas regat żeglarskich, etc. Interesująco przedstawiają się trójwymiarowe obiekty „zawieszane” w powietrzu. Możliwości ich stosowania są w zasadzie nieograniczone. Reklama wirtualna najlepiej sprawdza się podczas transmisji wydarzeń sportowych.

Trzeba zauważyć, iż aktualne przepisy *Dyrektywy o Telewizji bez Granic* nie przystają do nowego zjawiska jakim jest reklama wirtualna. I tak zgodnie z *Dyrektywą* reklamy telewizyjne powinny być łatwo rozpoznawalne i wyodrębnione z innych elementów programu za pomocą sygnałów optycznych lub akustycznych, a tego warunku nie spełnia reklama wirtualna.

Wyrażany jest pogląd, zgodnie z którym kwestia dopuszczalności reklamy wirtualnej pozostawiona została w wyłącznej kompetencji państw członkowskich Unii Europejskiej, skoro Dyrektywa się na jej temat nie wypowiada. Zgodnie z tym podejściem reklama wirtualna stanowi zupełnie nową jakość, całkowicie odmienną od tradycyjnej reklamy telewizyjnej, której funkcjonowanie reguluje Dyrektywa; pogląd ten budzi jednak wątpliwości.

Niewątpliwie reklama wirtualna stanowi ogromny potencjał, musi być ona jednakże uregulowana prawnie w sposób chroniący prawa konsumentów. Przede wszystkim zastosowanie reklamy wirtualnej nie powinno zmieniać treści transmitowanego wydarzenia, nie powinno przesłaniać, choćby częściowo widoku na toczące się wydarzenia.

Ogólne zakazy reklamowe wskazane w Dyrektywie o Telewizji bez Granic jak zakaz reklamy tytoniu, czy technik oddziałujących na podświadomość powinny zostać utrzymane. Ponadto, zastosowanie reklamy wirtualnej powinno nie tylko być uzgodnione z organizatorem wydarzenia, posiadającym do niego prawa, lecz również z nadawcami, którzy ponoszą odpowiedzialność wydawniczą za nadania.

Reklama wykorzystująca podzielony ekran (split - screen advertising) również emitowana jest podczas wydarzenia. Ekran zostaje podzielony na dwie lub więcej samodzielnych części. I tak np. $\frac{3}{4}$ ekranu może być zajęte przez wiadomości, a pozostała część przez reklamę. Reklama taka może być skorelowana z treścią pokazywanych wiadomości. Reklama wykorzystująca podzielony ekran stosowana jest również w quizach i teleturniejach.

Nowymi formami reklamy są także reklamy przesyłane za pośrednictwem telefonów komórkowych (w formie SMS) i internetu (w formie banerów reklamowych, framingu, video clips, webmarketingu i in.). Mają one jednak, oprócz wielu cech pozytywnych, parę minusów. Przede wszystkim przesyłane są zazwyczaj w formacie html, a nie wszystkie komputery obsługują pliki typu html, natomiast w przypadku plików pobieralnych (downloadable) wiele osób usuwa takie pliki nie otwierając ich z obawy przed wirusem.

Stworzenie odpowiednich ram prawnych dla nowych typów reklam jest ważnym zadaniem, które być może zostanie zrealizowane poprzez kolejną zmianę Dyrektywy o Telewizji bez Granic. W przeciwnym razie europejski rynek reklamy ulegający fragmentaryzacji stanie się mniej konkurencyjny, zaś prawa konsumenta nie będą dostatecznie chronione.

Jakkolwiek wydaje się, iż wprowadzanie zmian prawnych w tym zakresie do ustawy o radiofonii i telewizji jest przedwczesne, niemniej jednak celowe byłoby rozpoczęcie dyskusji nad zakresem i kształtem przyszłej regulacji. Jakkolwiek wiążące wnioski na obecnym etapie wydają się jednak przedwczesne.

W pierwszym kwartale 2002 roku powstanie raport poświęcony ukazaniu znaczenia rynku reklam z punktu widzenia funkcjonowania nowych mediów, obejmujący także problematykę ewentualnych zmian prawnych w tym zakresie i konieczności dostosowania dotychczasowych zasad do rozwoju rynku. Analiza ta będzie stanowiła narzędzie, którym Komisja może posłużyć się w trakcie przeglądu Dyrektywy o Telewizji bez Granic w 2002 roku, aby określić czy jej zapisy wymagają w tym zakresie zmian.

Pakiet regulacyjny Unii Europejskiej dotyczący komunikowania elektronicznego

W Unii Europejskiej trwają końcowe prace nad nowym pakietem regulacyjnym dotyczącym komunikowania elektronicznego. Na pakiet ten składa się dyrektywa w sprawie wspólnych ram regulacyjnych dla sieci i usług komunikacyjnych oraz następujące dyrektywy szczegółowe w sprawie:

autoryzacji sieci i usług,

dostępu i połączeń sieci,

usługi powszechnej i praw użytkowników odnoszących się do sieci i usług,

przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze komunikacji elektronicznej,

ram regulacyjnych polityki częstotliwościowej.

Równolegle trwają prace nad zaktualizowaną wersją dyrektywy w sprawie konkurencji na rynkach elektronicznych usług komunikacyjnych, której zakres zostanie rozciągnięty na transmisję sygnałów radiowych i telewizyjnych.

12 grudnia 2001 roku Parlament Europejski przyjął w drugim czytaniu podstawową część nowych przepisów. Mimo, że nie jest to ostateczne rozstrzygnięcie, to fakt osiągnięcia kompromisu politycznego wymaganego w celu przyjęcia przez Parlament Europejski (po wprowadzeniu jego poprawek) tzw. "Common Position" Komisji Europejskiej i Rady Europejskiej, sugeruje, że nie należy już oczekiwać istotnych zmian.

Nowy pakiet regulacyjny powinien zostać ostatecznie zatwierdzony w ciągu kilku tygodni. Państwa członkowskie będą miały 15 miesięcy na jego wprowadzenie do prawa wewnętrznego.

Celem wprowadzenia tego pakietu jest uproszczenie i liberalizacja regulacji komunikowania elektronicznego w celu przyspieszenia budowy społeczeństwa informacyjnego.

Nowy pakiet regulacyjny wykracza poza ramy tradycyjnej telekomunikacji i obejmuje całość komunikacji elektronicznej, to znaczy usługi i sieci komunikacji elektronicznej, włączając w to usługi oraz sieci radiowe i telewizyjne. Nowe dyrektywy nie odnoszą się do spraw zawartości programów objętych znowelizowaną Dyrektywą 89/552/EWG o Telewizji bez Granic. Uchylają natomiast Dyrektywę 95/47/EC w sprawie standardów transmisji sygnałów telewizyjnych, której wdrożenie do prawa polskiego było jednym z celów aktualnej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji.

Dyrektywa w sprawie wspólnych ram regulacyjnych przesądza m.in. o objęciu całym pakietem regulacyjnym kablowych i bezprzewodowych sieci służących do dystrybucji programów radiowych i telewizyjnych, określa podstawowe standardy dotyczące usytuowania i funkcjonowania organów regulacyjnych w dziedzinie telekomunikacji i infrastruktury komunikacji elektronicznej, cele działalności regulacyjnej, zasady ustalania podmiotów o szczególnej pozycji rynkowej, standaryzacji.

Dyrektywa w sprawie autoryzacji reguluje dopuszczalny zakres stosowania licencji, sposób stosowania tzw. generalnej autoryzacji, warunków jakie można nakładać na uprawnionych, trybu dysponowania częstotliwościami, opłat za autoryzację.

Dyrektywa w sprawie dostępu i połączeń sieci reguluje sprawy dostępu nadawców i dostawców usług medialnych do sieci telewizji cyfrowej, w tym do cyfrowych telewizyjnych platform interaktywnych, systemów warunkowego dostępu, przewodników programowych, interfejsów programowych niezbędnych do instalowania aplikacji, warunków finansowych dostępu, analizy pozycji rynkowych w tym zakresie, rozstrzygnięcia sporów dotyczących warunków dostępu i połączeń.

Dyrektywa w sprawie usługi powszechnej reguluje minimalne wymogi dotyczące odbiorników telewizji cyfrowej w zakresie odbioru programów bezpłatnych, interfejsów współpracujących z innymi urządzeniami i aplikacjami. Reguluje również zakres dopuszczalnego stosowania zasady „must carry” i wynagradzania za wykonywanie tego obowiązku.

Dyrektywa w sprawie przetwarzania danych osobowych nie zawiera szczególnych postanowień dotyczących usług radiowych i telewizyjnych.

Harmonizacja prawa polskiego z nowymi dyrektywami będzie wymagała zmian w kilku ustawach, w tym zasadniczych zmian w Prawie Telekomunikacyjnym oraz odpowiednich dostosowań w ustawie o radiofonii i telewizji.

Obecnie nie ma możliwości dokładnego ustalenia zakresu niezbędnych zmian, ani sposobu ich wprowadzenia. Konieczne jest przeprowadzenie gruntownej analizy całego pakietu, tym bardziej że szereg postanowień dotyczących telewizji pojawiło się w ostatnich miesiącach. Konieczne jest ustalenie zakresu zadań KRRiT w sprawach regulowania cyfrowej infrastruktury radiowo-telewizyjnej. Na podstawie takiej decyzji należy w sposób skoordynowany dokonać zmian odpowiednio w obydwu ustawach.

2. Za i przeciw konwergencji ciał regulujących

W grudniu 1997 roku Zielona Księga o „Konwergencji telekomunikacji, mediów i różnych sektorów technologii informacji oraz jej implikacje dla regulacji prawnych” wywołała między innymi pytania o przyszły kształt regulacji. Jedną z zasadniczych kwestii poruszonych w Zielonej Księdze było pytanie, czy „funkcjonowanie odrębnych organów regulacji lub ministerstw odpowiedzialnych za poszczególne aspekty telekomunikacji, mediów oraz technologii informacji zapewnia prawidłowo pracującą strukturę nadzoru regulacyjnego w świetle konwergencji”. Początkowo wydawało się, że debata na temat konwergencji nie będzie miała bezpośredniego wpływu na strukturę organów regulujących zagadnienia związane z emisją i nadawaniem. I rzeczywiście – pierwsze podsumowanie wyników konsultacji publicznych ujawniło, że wielu komentatorów – zwłaszcza nadawców z Państw Członkowskich – było w dużej mierze niechętnych propozycjom powoływania pojedynczego organu regulacyjnego odpowiedzialnego za sprawy nadawania i telekomunikacji. Niemniej jednak, cztery lata po opublikowaniu Zielonej Księgi, w całej Europie narasta tendencja do tworzenia jednego lub zintegrowanego regulatora łączności i mediów audiowizualnych na szczeblu krajowym – względnie, przynajmniej w pewnym stopniu, reorganizacji lub uproszczenia istniejących struktur. Ponadto, prawie we wszystkich krajach europejskich trwała – lub nadal trwa – dyskusja o kwestiach przemawiających za i przeciw utworzeniu zintegrowanej struktury regulacyjnej.

Niniejsze materiały zawierają zwięzły i nie wyczerpujący przegląd jednolitych organów regulacyjnych, które działają lub mają zacząć działać w Europie. Dokument traktuje także o niektórych alternatywnych formach strukturalnej reorganizacji, na jaką zdecydowały się niektóre kraje. Następnie wskazano na kilka argumentów przemawiających za i przeciw tworzeniu pojedynczych organów regulacyjnych na szczeblu krajowym.

Przegląd działających i mających powstać zintegrowanych regulatorów w Europie

Istniejące pojedyncze lub zintegrowane ciała regulacyjne w Europie

Obecnie, co najmniej sześć krajów europejskich powołało bądź to pojedynczy organ regulacyjny dla sektora łączności, bądź organ zintegrowany, dysponujący rozległymi kompetencjami obejmującymi zarówno sektor nadawczy, jak i telekomunikacyjny:

Jednym z prekursorów trendu były Włochy, które w 1997 roku powołały Autorità per le garanzie nelle comunicazioni (AGCOM). AGCOM jest niezależnym organem regulacyjnym dla

całego systemu łączności we Włoszech, w tym telekomunikacji, emisji programów (radio, TV, nowe media) oraz prasy.

Fiński Urząd Regulacji Łączności (FICORA), noszący wcześniej nazwę Centrum Administracji Telekomunikacji, to także pojedynczy organ regulacyjny odpowiedzialny za kwestie dotyczące łączności elektronicznej (w tym TV i radio) oraz usługi dla społeczności informatycznej.

Mimo, że powołany w 1992 Szwajcarski Federalny Urząd Łączności (OFCOM) nie jest jednolitym organem regulacyjnym (inne działające organy to: Niezależna Komisja Skarg – AIEP/UBI oraz Komisja Telekomunikacji i Łączności), dysponuje on szerokim zakresem kompetencji i nadzoruje serwisy telewizyjne, radiokomunikacyjne, telekomunikacyjne oraz instalacje telekomunikacyjne.

W Hiszpanii nie ma ani jednolitego organu regulacyjnego, ani krajowego regulatora emisji. Niemniej jednak Komisja Rynku Telekomunikacyjnego (CMT) jest niezależnym organem powołanym w 1996 roku, którego głównym obowiązkiem jest „stać na straży istnienia efektywnej konkurencji w telekomunikacji oraz rynku usług audiowizualnych i interaktywnych”. CMT jako zintegrowany regulator konkurencyjności zajmuje się rynkiem telekomunikacji oraz usług audiowizualnych i interaktywnych. Głównym zadaniem organu jest zapewnienie efektywnej konkurencji na tych rynkach, jednakże generalnie nie zajmuje się on innymi kwestiami (np. zagwarantowaniem obiektywizmu informacji przekazywanych w mediach audiowizualnych).

Niedawno tendencja tworzenia pojedynczych/zintegrowanych organów regulacyjnych dotarła także do Europy Środkowej i Wschodniej.

2 marca 2001 roku, kompetentny organ rządowy wydał decyzję o utworzeniu jednolitego regulatora w sektorze łączności w Bośni i Hercegowinie, który łączy odpowiedzialność za sprawy regulacji w telekomunikacji należące wcześniej do Agencji Regulacji Telekomunikacji (TRA) z obowiązkami dotyczącymi emisji, wcześniej w gestii Niezależnej Komisji Mediów (IMC). Agencja Regulacji Łączności (CRA) jest teraz niezależną agencją spajającą Agencję Regulacji Telekomunikacji i Niezależną Komisję Mediów.

W Słowenii, na mocy dekretu obowiązującego od 21 lipca 2001 roku, rząd powołał Agencję Telekomunikacyjno-Nadawczą Republiki Słowenii. Agencja ta powstała z połączenia dwóch dotychczasowych organów regulacyjnych – Administracji Telekomunikacji oraz Rady Nadawczej.

Planowane zintegrowane ciała regulujące w Europie

W Wielkiej Brytanii, Biała Księga z grudnia 2000 roku, wydana wspólnie przez Departament Kultury Mediów i Sportu (DCMS) oraz Departament Przemysłu i Handlu (DTI) zawiera propozycje rządu dotyczące reformy regulacji w zakresie nadawania i telekomunikacji. W odpowiedzi na zacieranie się granic między nadawaniem, telekomunikacją i IT oraz w celu uproszczenia istniejących ram prawnych, Biała Księga proponuje powołanie pojedynczego regulatora mediów OFCOM (Urzędu Łączności). Proponowany organ zająłby się telewizją, radiem, reklamą, Internetem, telekomunikacją i prasą. OFCOM połączy w sobie dotychczasowe funkcje Komisji Standardów Nadawczych (BSC), Niezależnej Komisji Telewizyjnej (ITC), Oftel, Urzędu ds. Radia, Agencji Radiokomunikacji oraz prawdopodobnie funkcje klasyfikatora audycji wideo realizowane obecnie przez Brytyjską Radę Klasyfikacji Filmów (BBFC). Niemniej jednak, żadna z dotychczasowych funkcji obecnych pięciu regulatorów nie zostanie przekazana w ręce OFCOM do czasu wejścia w życie Ustawy o Łączności w 2003 roku. Przez ten czas, pięcioro istniejących regulatorów łączności podpisało List Intencyjny o rozszerzeniu współpracy zgodnie z Białą Księgą Łączności.

W Szwajcarii, projekt nowelizacji Ustawy o Szwajcarskim Radiu i Telewizji z 21 czerwca 1991 roku przewiduje utworzenie nowego zintegrowanego organu. Niezależna Komisja ds.

Telekomunikacji i Mediów Elektronicznych miałyby połączyć dotychczasowe funkcje Federalnego Urzędu ds. Łączności (OFCOM/BAKOM), Niezależnej Komisji Skarg (AIEP/UBI) oraz Komisji Telekomunikacji i Łączności. Powołany zostanie także komitet konsultacyjny dla publicznego nadawcy SSR. Komitet ten nie będzie miał żadnych uprawnień nadzorczych, ale będzie starał się zapewnić jakość audycji poprzez dialog z SSR. Ustawa nie wejdzie jednak w życie wcześniej niż w 2004 roku.

Alternatywna reorganizacja struktur

Niektóre z krajów, zamiast wprowadzać pojedynczy organ regulacyjny odpowiedzialny za telekomunikację i nadawanie, zdecydowały się na uproszczenie struktury organów istniejących.

W Irlandii, zgodnie z Ustawą o Nadawaniu z kwietnia 2001 roku, I.R.T.C. znana jest obecnie pod nazwą Komisji Nadawczej Irlandii (BCI). W porównaniu z I.R.T.C., uprawnienia nowego organu uległy rozszerzeniu. BCI odpowiada za przygotowywanie nowych Kodeksów i Standardów Programowych i Reklamowych, które obowiązywać będą wszystkich nadawców – także publicznych. BCI sprawować będzie także funkcję Sekretariatu w rozbudowanej Nadawczej Komisji Skarg.

W Austrii, zgodnie z nową ustawą regulującą austriackie stosunki w sektorze łączności z 1 marca 2001 roku, powołano nowy organ regulacyjny pod nazwą „KommAustria”. Urząd ten, stanowiący część Kancelarii Federalnej, jest odpowiedzialny za przydział koncesji, przyznawanie niezbędnych urządzeń technicznych oraz nadzór prawny nad nadawcami prywatnymi. KommAustria przejął funkcję dotychczasowych „Privatrundfunkbehörde”, „Kommission zur Wahrung des Regionalradiogesetzes” oraz „Kommission zur Wahrung des Kabel- und Satelliten-Rundfunkgesetzes”. Działający dotychczas organ regulujący sprawy telekomunikacji, Telekom control Kommission (TKC) istnieć będzie nadal. Niemniej jednak TKC oraz KommAustria zarządzane będą przez wspólny organ - Rundfunk & Telekom Regulierungs-GmbH. Kontrola prawna nad KommAustria sprawowana będzie przez niezależny federalny organ ds. łączności, Bundeskommunikationssenat, który nadzorował będzie także ORF – austriackiego nadawcę publicznego.

Podsumowanie i analiza

Jak wynika z powyższych informacji, trend, zgodnie z którym tworzy się organy zintegrowane lub przynajmniej w pewien sposób upraszcza się istniejące struktury regulacyjne, rysuje się dość wyraźnie.

Niemniej jednak, możliwe jest wskazanie wielu różnych podejść do kwestii konwergencji. O ile dla niektórych krajów nowe struktury regulacyjne wydawały się najwłaściwszym rozwiązaniem, o tyle w innych uważa się, że lepiej będzie wprowadzić pewne korekty w strukturach już istniejących.

Pewne kraje wybrały „rewolucyjne” podejście do konwergencji, związane z utworzeniem pojedynczego organu regulacyjnego odpowiedzialnego za nadawanie i telekomunikację. Warto zauważyć, że kraje te decydowały się na ogół na opcję III zaprezentowaną w Zielonej Księdze nt. Konwergencji, tj. *Stopniowe wprowadzanie nowego modelu regulacji, który obejmie całą gamę istniejących i nowych serwisów*. W zasadzie, opcja ta wymuszała dokonanie fundamentalnego przeszacowania i zreformowania obecnego otoczenia regulacyjnego.

Część krajów postanowiła przyjąć raczej „ewolucyjne” podejście do konwergencji, dokonując pewnej restrukturyzacji lub uproszczenia struktur dotychczasowych organów wraz z modyfikacją dotychczasowych ram prawnych. Co do zasady, podejście to odpowiada Opcji I z Zielonej Księgi, tj. *Budowy w oparciu o aktualne struktury*, która w okresie konsultacji cieszyła się największą popularnością wśród komentatorów Księgi. Zgodnie z tą opcją, obecne pionowe modele

regulacji miałyby pozostać niezmienione. Dotychczasowe ramy byłyby rozszerzane ad hoc, tak aby sprostać wymaganiom konkurencyjnego rynku i wyzwaniom stawianym przez nowe technologie i usługi. Wydaje się, że tempo zmian w tych scenariuszach narzucane jest przez dynamikę innowacji i efektywność konkurencji.

Wśród krajów, które przyjęły „rewolucyjne” podejście wobec konwergencji istnieją pewne istotne różnice.

Samo powołanie pojedynczego organu regulacyjnego, odpowiedzialnego zarówno za telekomunikację jak i nadawanie, niekoniecznie musi być równoznaczne z podejściem do regulacji zgodnym z zasadami konwergencji. W rzeczywistości, włączenie dwóch dotychczasowych urzędów we wspólną strukturę nie oznacza, że przyjęto podejście zgodne z zasadami konwergencji. W tym zakresie największe znaczenie ma struktura oraz podział zadań w ramach pojedynczych regulatorów. Istnienie dwóch odrębnych działów zajmujących się nadawaniem i telekomunikacją w ramach pojedynczego organu nie jest wskaźnikiem podejścia w pełni opartego na konwergencji. Za przykład może posłużyć Słowenia, gdzie Agencja składa się z dwóch rad: Rady ds. Telekomunikacji, która doradza Dyrektorowi w kwestiach związanych z telekomunikacją oraz Rady ds. Nadawczych, która ma prawo podejmowania ostatecznych decyzji o przydzieleniu koncesji. Zupełnie inaczej jest we Włoszech, gdzie linia podziału przebiega w sposób zbliżony do zaleceń Komisji Europejskiej sformułowanych w najnowszych dokumentach na temat regulacyjnych aspektów konwergencji – tj. między infrastrukturą a tzw. zawartością (content). Pogląd realizowany we Włoszech zakłada oddzielenie regulacji dotyczących infrastruktury od tych dotyczących zawartości. Podział ten powielony jest na szczeblu instytucjonalnym, gdzie w ramach jednego urzędu działają dwie komisje: *Commissione per le infrastrutture e le reti* zajmuje się (między innymi) sprawami związanymi z infrastrukturą i sieciami, zaś *Commissione per i servizi e i prodotti* zajmuje się – przede wszystkim, ale nie tylko – sprawami dotyczącymi produktów i usług.

Kolejnym przejawem podejścia horyzontalnego i uwzględniającego konwergencję regulacji jest istnienie wspólnych ram ustawowych obejmujących wszystkie usługi z zakresu łączności. Włochy wprowadziły normy prawne w sposób całościowy traktujące sektor łączności. Ustawa nr 249 z 31 lipca 1997 roku odnosi się do sektora zarówno telekomunikacyjnego, jak i nadawczego, mimo, że została ona podzielona na kategorie tematyczne, tak aby umożliwić właściwą identyfikację celów obydwu tych sektorów.

Istotne różnice pomiędzy krajami pojawiają się także w kwestii harmonogramu wprowadzania takich organów. Na przykład, w Szwajcarii i Wielkiej Brytanii na wprowadzenie nowych organów poprzedzone starannym planowaniem struktur przewidziano relatywnie długi okres. W Słowenii fuzja dwóch działających wcześniej organów zajęła raptem kilka miesięcy.

Warto także zauważyć, że jak dotąd żadne z państw nie wydaje się skłaniać ku utworzeniu dwóch odrębnych organów regulacyjnych, z których jeden odpowiadałby za sprawy związane z zawartością, a drugi za jej nośniki.

W większości pozostałych krajów europejskich trwa obecnie dyskusja nad dostosowaniem ram regulacyjnych pod kątem konwergencji, a także obejmująca duży zakres problemów debata nad argumentami przemawiającymi za i przeciw powoływaniu zintegrowanej struktury regulacyjnej.

Za przykład niech posłużą Niemcy, gdzie dyskusje na temat rewizji ustroju regulacyjnego w zakresie telekomunikacji, mediów i nadawania nabrały ostatnio tempa. Usprawnienia wymagają regulacje i kontrola ochrony małoletnich w mediach oraz ochrona danych; kompetencje, które obecnie rozproszone są pomiędzy różnymi instytucjami na szczeblu Landów i ogólnokrajowym wymagają skoncentrowania. Oczekuje się, że propozycje odpowiednich poprawek pojawią się przed końcem bieżącego roku.

W Norwegii, tamtejszemu rządowi w 1999 roku przedstawiono raport ekspertów na temat kwestii regulacji w obliczu konwergencji. Raport stwierdzał, że „w długim okresie, regulacje dotyczące wszystkich usług z zakresu informatyki i łączności należy zgromadzić w jednym akcie. Wynikiem tego powinno być skupienie władzy zwierzchniej nad sektorem mediów i łączności w rękach jednego ministerstwa, zaś główne organy regulacyjne (Urząd Poczty i Łączności oraz Urząd ds. Środków Masowego Przekazu) powinny zostać połączone w jeden organ regulacyjny – możliwie maksymalnie zbliżony do amerykańskiej FCC”. W raporcie zawarto także uwagę, iż „trudno jest przewidzieć kiedy taka fuzja powinna nastąpić. Niemniej jednak, eksperci wskazują, że osiągnięcie digitalizacji przez sektor nadawczy, które najprawdopodobniej nastąpi między rokiem 2007 a 2010, będzie punktem zwrotnym także dla regulacji”. Rząd przygotowuje obecnie Białą Księgę na temat Polityki Medialnej, która traktować będzie o ewentualnej fuzji poszczególnych organów w sektorze nadawczym i medialnym.

Za i przeciw powoływaniu zintegrowanych regulatorów

W kilku publikacjach poruszono już kwestię „za i przeciw” wobec powoływania konwergentnych organów. Wśród najczęściej cytowanych argumentów pojawiają się następujące:

Za:

Szybkie tempo konwergencji: Zasadniczo potrzeba pojedynczego organu regulacyjnego wynika z wpływu konwergencji technologii.

Wygoda dla konsumenta i obywatela: Zbyt wiele organów wprowadza zamieszanie wśród konsumentów; woleliby oni raczej załatwiać wszystkie kwestie związane z regulacjami „przy jednym okienku”.

Unikanie dublowania działań: Z uwagi na brak wyraźnych granic między telekomunikacją a nadawaniem, część środków wykorzystywanych przez regulatorów byłaby marnotrawiona poprzez dublowanie czynności.

Lepsza współpraca wewnętrzna: Wziąwszy pod uwagę tradycyjne konflikty między celami polityki telekomunikacyjnej i nadawczej, które mogłyby prowadzić do napięć pomiędzy dwiema instytucjami, utworzenie pojedynczego organu złagodziłoby te napięcia.

Oszczędność kosztów: Istotne synergie w zakresie personelu, środków etc.

Podniesienie jasności i efektywności regulacji: ...co z kolei mogłoby mieć pozytywne implikacje dla inwestycji w sektorze łączności.

Przewaga wynikająca z rozmiaru: Pojedynczy regulator odpowiedzialny za zawartość i nośnik mógłby być skuteczną przeciwwagą – zarówno pod względem siły, jak i środków – dla „firm-olbrzymów”, których poczynania ma regulować.

Spójne podejście: Pojedynczy organ dokonałby skuteczniejszej integracji interesu publicznego i efektywności ekonomicznej regulacji w obrębie tych samych ram.

Związki między zawartością a nośnikiem: Immanentną cechą idei konwergencji jest to, że ścisły rozdział pomiędzy dostarczaniem usług a transmisją i przenoszeniem może się okazać niemożliwy i może stwarzać problemy w sferze potęgi rynkowej i integracji pionowej. Pojedynczy regulator łączący obydwie te cechy miałby tutaj przewagę.

Przeciw:

Ewolucja zamiast rewolucji.: Opinie co do procesu konwergencji są przesadzone; następuje on znacznie wolniej niż sugerowałyby to niektóre prognozy.

Wygoda dla konsumenta i obywatela: Jest raczej wątpliwe czy pojedyncza struktura regulacyjna – z racji swego rozmiaru – byłaby szczególnie przejrzysta i czy opinii publicznej łatwo byłoby pojąć jej koncepcję lub ustalić komórkę odpowiedzialną za daną sprawę w ramach takiej organizacji.

Odmienność doświadczeń regulacyjnych: Z uwagi na fakt, że obydwa sektory nie opierają się na tym samym zbiorze wiedzy i umiejętności, regulacjami powinny zajmować się odrębne instytucje.

Wyraźna granica konfliktu: Wziąwszy pod uwagę istnienie konfliktu między celami polityki telekomunikacyjnej i nadawczej, konflikt ten dotyczył będzie także specjalistów z obydwu obszarów pracujących w tej samej strukturze. W przypadku odrębnych podmiotów linia podziału byłaby bardziej wyrazista.

Oszczędność kosztów: Jest raczej wątpliwe czy pojedynczy organ rzeczywiście pozwoliłby na oszczędności. Gdyby tak się stało – to być może kosztem jakości lub ilości personelu.

Oddanie wyraźnym celom: Dwie tradycje rządzące telekomunikacją i nadawaniem są do pewnego stopnia wzajemnie sprzeczne. Dziś są one w dalszym ciągu silne, niemożliwe do pogodzenia i stanowią podstawę różnych planów działania w przyszłości. Można dowolnie manipulować przenosząc funkcje regulacyjne, w tym także powołać pojedynczego regulatora odpowiedzialnego za obydwie sfery – telekomunikację i nadawanie, ale problem ten i tak pozostanie nierozwiązany.

Niebezpieczeństwo dominacji: Istnieje potencjalne ryzyko, że pojedyncza instytucja zostałaby zdominowana przez jeden ze swych komponentów. Czy możliwe jest ustalenie równowagi sił w ramach pojedynczej struktury?

Ochrona interesu publicznego: Dalszy rozdział struktur regulujących kwestie telekomunikacji i nadawania być może pozwoli uniknąć narażenia na szwank interesu publicznego na rzecz priorytetów ekonomicznych.

Efektywne alternatywy dla pojedynczego organu: Problem polegający na nieuniknionym wzajemnym nakładaniu się czynności różnych działających obecnie organów regulacyjnych może zostać zmniejszony dzięki lepszej współpracy pomiędzy tymi podmiotami. Innym, alternatywnym rozwiązaniem może być stworzenie dwóch wyraźnie odrębnych organów, z których jeden odpowiadałby za kwestie zawartości, zaś drugi za infrastrukturę i nośniki.

3. Prace grup ekspertów w Radzie Europy

A) Stały Komitet ds. Telewizji Ponadgranicznej (T-TT)

Status i zadania Komitetu określa Europejska Konwencja o Telewizji Ponadgranicznej w art. 20-22. Odpowiada on za przestrzeganie i stosowanie Konwencji, formułuje zalecenia z tym związane, daje wykładnię przepisów Konwencji i uczestniczy w rozwiązywaniu ewentualnych konfliktów powstałych na gruncie ich stosowania.

Konwencja została podpisana przez 35 krajów. Ratyfikowały ją dotąd 24 kraje. Przystąpienie do Konwencji rozważa Unia Europejska.

Komitet odbył trzy spotkania w 2001 roku. Podczas posiedzenia w grudniu 2001 roku wybrano władze na następne dwa lata. W efekcie głosowania ukształtował się następujący ich skład:

- Przewodniczący - Karol Jakubowicz, Polska (ponowny wybór)
- I Wiceprzewodnicząca - Sebnem Bilget, Turcja (ponowny wybór)
- II Wiceprzewodnicząca - Irina Boulin-Ghica, Francja

Konwencja została znowelizowana w 1998 roku i w nowej postaci powinna była wejść w życie 1 października 2000 roku. Przedtem jednak Francja wniosła zastrzeżenie wobec jej wejścia w życie, wynikające z faktu, że parlament francuski nie zdążył ratyfikować Konwencji przed tą datą. Zastrzeżenie miało więc charakter wyłącznie techniczny. Procedura ratyfikacyjna została zakończona w grudniu 2001 roku. Złożenie przez Francję instrumentu ratyfikacji oznaczać będzie wejście znowelizowanej Konwencji w życie.

Komitet poświęcił 2001 rok na przygotowanie do stosowania nowych przepisów Konwencji, jak również na analizę nowych zjawisk wpływających na krajową i międzynarodową regulację działalności telewizyjnej. Ponieważ Konwencja i Dyrektywa UE o Telewizji bez Granic uzupełniają się nawzajem, zaś Komisja Europejska przygotowuje się - w świetle zmian technologicznych i rynkowych wpływających na telewizję - do opracowania propozycji nowelizacji Dyrektywy, będzie to również oznaczało konieczność znowelizowania samej Konwencji. Dlatego niezależnie od swoich normalnych prac Komitet zorganizował w kwietniu 2001 roku przesłuchanie nt. nowych form reklamy, natomiast w grudniu 2001 roku seminarium nt. „Gospodarcze, techniczne i inne tendencje rozwojowe w telewizji oraz ich wpływ na Europejską Konwencję o Telewizji Ponadgranicznej”. W ten sposób wniósł wkład do europejskiej dyskusji o prawnej regulacji mediów elektronicznych.

W zakresie przygotowania do wejścia znowelizowanej Konwencji w życie, Komitet poświęcił wiele uwagi sprawie art. 9a stanowiącego podstawę tworzenia systemu ochrony prawa dostępu widowni do ważnych wydarzeń. Poszczególne kraje unijne, które wprowadzają u siebie przepisy z tym związane na podstawie art. 3a Dyrektywy, przedstawiały te przepisy. Komitet śledził również postęp spraw sądowych w Wielkiej Brytanii spowodowanych odmową zastosowania się do przepisów brytyjskich w tym zakresie przez nadawcę satelitarnego koncesjonowanego przez władze brytyjskie, ale tworzącego program dla Danii. Dopiero wyrok Izby Lordów, podtrzymujący przepisy brytyjskie zgodne z art. 3a Dyrektywy, rozstrzygnął ten spór prawny. Inne rozstrzygnięcie podważyłoby cały system.

Jeżeli idzie o prace nad przyszłą nowelizacją Konwencji, poniżej przedstawiono główne kierunki rozważań Komitetu w tym zakresie.

Rozciągnięcie Konwencji na nowe technologie informacyjne i komunikacyjne

W trakcie nowelizacji Konwencji w 1998 roku postanowiono nie rozszerzać jej zakresu na nowe technologie w przekonaniu, że ich kształt oraz oferowane przez nie usługi nie zostały ostatecznie ukształtowane.

Od tego czasu nastąpił dalszy rozwój tych technologii. Nie można dłużej odkładać projektowania form ich regulowania. Komitet analizował proces powstawania nowego pakietu regulacyjnego Unii Europejskiej w odniesieniu do infrastruktury komunikowania elektronicznego oraz przygotowywane przez różne kraje (np. Wielka Brytania, Szwajcaria) koncepcje i projekty ustaw związane z tworzeniem ram prawnych dla mediów elektronicznych kształtowanych obecnie przez proces konwergencji.

Utrwała się pogląd, że obok tradycyjnych programów radiowych i telewizyjnych pojawiają się jeszcze dwa typy usług medialnych:

usługi multimedialne („On-demand TV”, „WebTV”, „Online TV”, teletext itp.), które można określić jako dostarczanie tradycyjnych treści telewizyjnych w nowy sposób;

tw. usługi Społeczeństwa Informacyjnego (np. internetowe usługi bankowe, banki danych dostępne on-line itp.).

Z regulacyjnego punktu widzenia, najważniejszym kryterium różnicującym te trzy typy usług jest kwestia zawartości dziennikarskiej oraz stopnia wpływu na opinię i świadomość społeczną. Przewiduje się, że usługi multimedialne, gdzie tradycyjna treść medialna dostarczana jest na zamówienie odbiorcy, nie będą koncesjonowane (jedynie rejestrowane) i powinny podlegać węższemu zakresowi regulacji zawartości. Z kolei usługi Społeczeństwa Informacyjnego nie powinny podlegać żadnej regulacji zawartości, natomiast usługodawca powinien odpowiadać za oferowane treści na podstawie kodeksu karnego i cywilnego.

Nowe formy reklamy

Punktem wyjścia do dyskusji na ten temat stała się prośba Szwajcarii, która zwróciła się do Komitetu o zajęcie stanowiska na temat "split-screen advertising", tj. reklam zajmujących część ekranu, podczas gdy resztę ekranu zajmuje program. Praktyka taka może łamać zasady Konwencji, która w art. 13 .1 stwierdza, że "Reklamy powinny być łatwe do rozpoznania i wyraźnie oddzielone od innych pozycji usługi programowej za pomocą środków optycznych lub akustycznych", a w art. 14 - że "reklamy mogą też być nadawane w czasie trwania audycji w taki sposób, by nie ucierpiały na tym integralność i wartość audycji oraz dobro posiadacza praw do tej audycji".

W celu omówienia nowych form reklamy, Komitet zorganizował przesłuchanie przedstawicieli Europejskiej Grupy Reklamodawców Telewizyjnych (EGTA), Stowarzyszenia Telewizji Komercyjnych (ACT) i Europejskiej Unii Radiowo-Telewizyjnej (EBU). Przedstawili oni nowe formy reklamy i sponsoringu, występujące w telewizji, Internecie, elektronicznych przewodnikach programowych, itp., w tym: reklamę interaktywną; reklamę nałożoną lub pokazywaną w tle obrazu; przypomnienia sponsora (np. pokazywanie loga lub nazwy podczas programu); reklamę wirtualną; sponsorowanie poszczególnych elementów programu (grafiki, nagrody, aplikacje interaktywne); reklama i sponsorowanie wydarzeń pokazywanych w telewizji; identyfikację producentów sprzętu pomiaru czasu przetwarzania danych (np. podczas zawodów sportowych).

Formy te rodzą wiele problemów regulacyjnych. Są one obecnie rozpoznawane przez różne kraje. Niektóre z nich przyjęły przepisy zezwalające na stosowanie „split-screen advertising”, inne natomiast nie. Ze względu na to, że regulacja może nie nadążać za rozwojem i ewolucją form reklamy, wiele uwagi przywiązuje się do samoregulacji nadawców i reklamodawców, oraz do form koregulacji: samoregulacji podmiotów rynkowych w ramach wyznaczanych przez państwo i pod jego nadzorem.

Komitet pracuje nad tekstem opinii odnoszącej się do „split-screen advertising”.

Jurysdykcja

Zarówno znowelizowana Konwencja, jak i Dyrektywa wprowadziły nowe zasady i kryteria określania w jurysdykcji którego kraju znajduje się nadawca programu ponadgranicznego. Kwestia stosowania tych kryteriów budzi wiele wątpliwości. Przewodniczący KRRiT zwrócił się do Komitetu z prośbą o interpretację art. 5 Konwencji (przepisy dotyczące jurysdykcji) i wydanie opinii w tej sprawie. Komitet w dyskusji podkreślił, że list Przewodniczącego KRRiT podnosi rzeczywiste problemy i trafnie wskazuje na możliwości różnej interpretacji przepisów Konwencji.

Podkreślono, że sprawa wymaga dogłębnej analizy i dyskusji, m.in. w oparciu o dorobek Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu. Jednocześnie opracowywanie formalnej opinii w tej sprawie byłoby w najlepszym przypadku przedwczesne.

Także inne próby rozpoczęcia dyskusji na ten temat nie spotkały się z zainteresowaniem.

Wpływają na to następujące czynniki:

Trwająca od wielu lat procedura rozstrzygnięcia konfliktu między Holandią i Luksemburgiem o jurysdykcję nad programami RTL 4 i RTL 5, powodująca, że kraje zaangażowane w konflikt i inne nie chcą wypowiadać się na temat problemu będącego przedmiotem spraw sądowych i wolą czekać na orzeczenie sądu;

Kraje Unii Europejskiej nie są zainteresowane tym, by inna organizacja tworzyła wykładnię przepisów obowiązujących także w samej Unii.

Można przewidywać, że powodem podjęcia tej problematyki będą konkretne kwestie do wyjaśnienia między poszczególnymi krajami, zwłaszcza, gdyby jeden z nich zwrócił się do Komitetu z prośbą o pomoc.

Wspieranie produkcji i dystrybucji europejskich utworów audiowizualnych

Sprawa ta jest przedmiotem analiz i dyskusji w Unii Europejskiej w związku z przygotowaniem do nowelizacji Dyrektywy. Jest też przedmiotem żywego zainteresowania Stałego Komitetu. Dyskusja nie dotyczy samej zasady, co do której nie ma rozbieżności zdań, lecz metod realizowania tego celu. W Unii Europejskiej można dostrzec narastające wątpliwości, czy „kwoty europejskie” wyrażone udziałem tych audycji w czasie antenowym są naprawdę skuteczne. Efektywność tej metody jest przedmiotem jednego ze studiów zamówionych przez Komisję Europejską. W zależności od wyników tej analizy formułowane będą wstępne propozycje. Mówi się np. o zmianie „kwot” na tzw. kwoty inwestycyjne, wymagające od nadawcy inwestycji w produkcję audiowizualną. Może to jednak być propozycja kontrowersyjna dla niektórych krajów.

Godność ludzka i standardy programowe

Europejska Konwencja o Telewizji Ponadgranicznej nakazuje w art. 7, by program telewizyjny szanował godność ludzką. W tym kontekście Stały Komitet rozważał sprawę „reality TV”, w tym audycji w rodzaju „Wielkiego Brata”. Przedtem Komitet próbował zorientować się, jak zachowali się różni regulatorzy audiowizualni, w krajach, gdzie tę audycję nadawano. W Holandii, Hiszpanii, Szwajcarii, Włoszech, Wielkiej Brytanii, a także w USA i Australii nie było skarg, czy kontrowersji, do których regulatorzy musieliby się ustosunkować. Dwa organy regulacyjne z krajów związkowych RFN (Hesji i Bawarii) zamówiły analizy prawne, by stwierdzić, czy program nie narusza przepisów i obowiązku ochrony godności ludzkiej. W Turcji nadawcę ukarano nakazem jednodniowej przerwy w emisji programu. Portugalska instancja regulacyjna nałożyła grzywny na dwóch nadawców komercyjnych nadających programy tego typu (za treści erotyczne, nadawanie treści poniżających godność ludzką oraz szkodliwych dla rozwoju niepełnoletnich). Z kolei Francuska Najwyższa Rada Audiowizualna (CSA) zobowiązała kanał M6, nadawcę „Loft Story”, do zakończenia promocji programu w telewizji satelitarnej i w Internecie, do poszanowania przepisów zakazujących nakłaniania do picia alkoholu i palenia papierosów oraz do powstrzymania się od naruszania godności ludzkiej. CSA zobowiązała nadawcę do zapewnienia uczestnikom okresu prywatności i miejsc, w których nie będą obserwowani. Nakazała mu także, by w samym programie i w materiałach promocyjnych na jego temat unikał wybijania na plan pierwszy procesu „eliminowania” uczestników.

Sam Stały Komitet nie zajął stanowiska wobec tego zjawiska. W zbyt wielkim stopniu jest ono związane z niewymiernym kontekstem kulturowym i różnicą podejścia w różnych krajach - tym bardziej, że w wielu krajach emisja tych audycji nie zrodziła szczególnych problemów.

B) Komitet Zarządzający ds. Środków Masowego Przekazu (CDMM)

Komitet, w którego pracach uczestniczą przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich RE, określa kierunki działania w dziedzinie mediów, powołuje ciała podległe (komitety ekspertów, grupy specjalistów itp.) w celu realizowania konkretnych przedsięwzięć lub analizy tematów uznanych za ważne dla realizacji celów organizacji i nadzoruje ich działalność. Komitet zatwierdza wszystkie dokumenty (projekty rekomendacji, deklaracji, konwencji itp.) przygotowywane przez te ciała i przedkłada je Komitetowi Ministrów RE.

Nowym elementem działalności Komitetu jest powoływanie paneli doradczych, których zadaniem jest zebranie informacji i dokonanie analizy konkretnego tematu. Panel doradczy pracuje bezpośrednio na rzecz Komitetu, przy założeniu, że imiennie powoływani do niego specjaliści w liczbie znacznie mniejszej niż inne, wyżej wymienione ciała, złożone z przedstawicieli państw członkowskich dobieranych na podstawie kryterium reprezentatywności geograficznej, może pracować szybciej i taniej, a przy tym na wyższym poziomie profesjonalnym.

Kolejną nowością jest fakt, że Komitet samodzielnie podejmuje dyskusję na tematy merytoryczne, często w formie przesłuchań ekspertów z danej dziedziny, nie czekając na raport od jednego ze swoich ciał podległych.

W 2001 roku Komitet odbył dwa posiedzenia. Podczas drugiego posiedzenia wybrano nowe jego władze w następującym składzie:

- Frithjof Berger (Niemcy) - Przewodniczący
- Alessandra Paradisi (Włochy) - Wiceprzewodnicząca
- Frederic Riehl (Szwajcaria)
- Peeter Sookrus (Estonia)
- Matthias Traimer (Austria)
- Kristina Hautala-Kajos (Finlandia)

Komitet powołał następujące ciała wyspecjalizowane:

- Grupa specjalistów ds. swobody wypowiedzi i innych praw podstawowych
- Grupa specjalistów ds. usług internetowych i demokracji
- Grupa specjalistów ds. demokratycznych i społecznych aspektów radiofonii i telewizji cyfrowej
- Panel doradczy ds. różnorodności mediów
- Panel doradczy ds. konwergencji
- Panel doradczy ds. własności intelektualnej

Podczas pierwszego posiedzenia w kwietniu 2001 roku zorganizowano przesłuchanie na temat wpływu technologii cyfrowej na radiofonię i telewizję oraz regulację mediów elektronicznych. W trakcie tego przesłuchania przedstawiono m.in. założenia przyszłej szwajcarskiej ustawy o radiofonii i telewizji, która ma być „technologicznie neutralna”, tj. regulować zawartość programów radiowych i telewizyjnych niezależnie od środka ich przenoszenia (zatem odnosiłaby się także do programów rozpowszechnianych w Internecie). Ustawa ma też praktycznie znieść wymóg koncesjonowania programów radiowych i telewizyjnych, przy zachowaniu odpowiedzialności nadawcy za zgodność programu z wymogami prawa. Inny mówca wskazywał na to jak technologia cyfrowa wpływa na model działania nadawców publicznych.

Podczas drugiego posiedzenia w listopadzie 2001 roku zorganizowano przesłuchanie na temat negocjacji w sprawie liberalizacji handlu usługami audiowizualnymi w Światowej Organizacji Handlu. Zasady obowiązujące w tym zakresie są od lat przedmiotem ostrych kontrowersji. Jak przypomniiał Dale Honeck z sekretariatu Światowej Organizacji Handlu, jedne kraje uważają, że handel usługami audiowizualnymi powinien być traktowany na takich samych zasadach, jak handel innymi usługami. Inne zaś są zdania, że ze względu na ich szczególnie związek z kulturą i ładem demokratycznym, nie powinny w ogóle podlegać ogólnej tendencji do liberalizacji handlu usługami i podporządkowywania ich mechanizmom rynkowym. W ostatnim okresie, zdaniem Honecka, wyłania się stanowisko pośrednie, uznające, że usługi audiowizualne mają zarówno aspekty kulturowe, jak i gospodarcze oraz handlowe.

Przedstawiciel Kanady stwierdził, że jego kraj nie podejmie żadnych zobowiązań w sferze audiowizualnej w zakresie GATS do czasu przyjęcia międzynarodowego dokumentu na temat relacji między handlem a kulturą, który określałby zasady ochrony tożsamości kulturowej w warunkach liberalizacji handlu.

Przedstawiciel Komisji Europejskiej wskazywał na konieczność zachowania ostrożności w negocjacjach, bowiem zobowiązania podjęte w zakresie telekomunikacji, e-handlu czy usług rozrywkowych mogą ograniczyć swobodę realizacji celów krajów euro-pejskiej w dziedzinie polityki kulturalnej czy audiowizualnej.

Obecna runda negocjacji na temat kierunków dalszej liberalizacji handlu światowego zakończy się w 2005 roku. Można przewidywać, że trwający konflikt wokół handlu usługami audiowizualnymi będzie istotnym elementem tych negocjacji. W tym kontekście wezwano delegatów na posiedzenia CDMM, by współpracowali z resortami gospodarczymi swoich krajów uczestniczących w negocjacjach nt. GATS w celu uświadomienia im kulturowych konsekwencji decyzji o charakterze pozornie czysto handlowym.

Podczas obu posiedzeń, CDMM zapoznawał się z przebiegiem i efektami pracy ciał podległych.

Grupa specjalistów ds. swobody wypowiedzi i innych praw podstawowych przygotowała projekt Deklaracji Komitetu Ministrów Rady Europy nt. swobody debaty politycznej, zmierzającej do podkreślenia swobody mediów w zakresie informowania o działalności polityków oraz urzędników i poddawania ich krytyce. CDMM zatwierdził projekt w kwietniu i przekazał go do Komitetu Ministrów. Komitet Ministrów jednak nie przyjął go i skierował go do innych ciał RE w celu dalszych konsultacji. Podczas drugiego posiedzenia CDMM przyjął wobec tego tekst notatki wyjaśniającej motywę opracowania projektu i jego zgodność ze standardami europejskimi. Sprawa wróci na posiedzenie Komitetu Ministrów w pierwszej połowie 2002 roku.

Grupa pracuje także nad projektami rekomendacji i deklaracji Komitetu Ministrów w sprawie zasad rządzących informowaniem przez media o przebiegu rozpraw sądowych. Przewiduje się zorganizowanie podczas jednego z posiedzeń CDMM przesłuchania specjalistów z tego zakresu, w celu poddania projektów konsultacji.

Grupa specjalistów ds. usług internetowych i demokracji przygotowała projekt Rekomendacji Komitetu Ministrów nt. autoregulacji w odniesieniu do zawartości udostępnianej w cyberprzestrzeni. CDMM zatwierdził ten projekt podczas pierwszego posiedzenia w 2001 roku. Następnie Komitet Ministrów przyjął tekst rekomendacji. Obecnie grupa pracuje nad projektem Deklaracji Komitetu Ministrów nt. swobody świadczenia usług internetowych. Grupa zorganizowała także przesłuchanie ekspertów w sprawie demokratycznego potencjału nowych technologii komunikacyjnych i informacyjnych. Analiza wyników tego przesłuchania i dodatkowego kwestionariusza rozesłanego do krajów członkowskich może dać asumpt do stworzenia projektu dokumentu RE na ten temat.

Grupa specjalistów ds. demokratycznych i społecznych aspektów radiofonii i telewizji cyfrowej podjęła decyzję o przygotowaniu projektu Rekomendacji Komitetu Ministrów na ten temat. Jednocześnie grupa bada wpływ technologii cyfrowej na media publiczne. W tym celu zleciła wykonanie studium na temat zadań, organizacji i finansowania nadawców publicznych w obecnym okresie.

Panel doradczy ds. różnorodności mediów przygotowuje raport na ten temat. CDMM zapoznał się ze wstępną wersją tego raportu podczas drugiego posiedzenia. Będzie on dotyczył wpływu nowych technologii na różnorodność mediów, pluralizmu mediów zarówno na szczeblu krajowym, ogólnoeuropejskim, jak i globalnym oraz istniejących krajowych norm prawnych w zakresie ograniczania koncentracji mediów. Raport zawierać będzie rekomendacje co do kierunków polityki i regulacji medialnej służących promowaniu i ochronie różnorodności mediów.

Panel doradczy ds. konwergencji zorganizował przesłuchanie nt. „Konwergencja: nowa synergia komunikowania, mediów i informatyki” i dalej zbiera i analizuje dane na ten temat. Na tej podstawie zamierza sporządzić raport dotyczący zagadnień, którymi się zajmuje: ramy regulacyjne dla mediów w procesie konwergencji, doświadczenia w zakresie autoregulacji, koregulacji i deregulacji oraz problematyka „must-carry rules” i bram cyfrowych w komunikowaniu elektronicznym.

Panel doradczy ds. własności intelektualnej przedstawił podczas drugiego posiedzenia CDMM raport nt. tendencji w zakresie praw autorskich i pokrewnych w Europie i na arenie międzynarodowej. Panel nie widzi potrzeby podejmowania przez Radę Europy konkretnych działań w tej dziedzinie, ale będzie nadal analizował sytuację i informował o zmianach.

Ponadto CDMM:

Przyjął projekt Rekomendacji Komitetu Ministrów nt. ochrony praw pokrewnych nadawców programów radiowych i telewizyjnych;

Przyjął zasady i procedurę wyboru swoich władz (na wniosek delegata polskiego przyjęto dokument określający tryb zgłaszania kandydatów, głosowania oraz wyłączenia z kandydowania osób sprawujących określone funkcje w ciałach RE);

Podjął decyzję o publikowaniu protokołów ze swoich posiedzeń;

Podjął decyzje o tym, które organizacje ubiegające się o status obserwatora na posiedzeniach CDMM i ciał podległych powinny taki status otrzymać.

C) Grupa Rady Europy ds. demokratycznego i społecznego wpływu mediów w dobie technologii cyfrowej (MM-S-DB)

W ramach 54 spotkania CDMM, odbywającego się w październiku 2000 roku, powołano nową grupę specjalistów The Group of Specialists on the democratic and social implications of digital broadcasting (MM-S-DB), na okres do 31 grudnia 2002 roku (z możliwością przedłużenia kadencji) oraz przyjęto dla niej ramowy program działania. W roku 2001 odbyły się trzy spotkania. Głównym efektem działania grupy jest wydanie raportu w sprawie demokratycznego i społecznego wpływu nowych technologii, przygotowanego w oparciu o materiały zawarte w odpowiedziach do skonstruowanego przez grupę kwestionariusza; wkład delegacji polskiej został uznany za szczególnie znaczący.

W ramach prac grupy skoncentrowano się na analizie kwestii związanych z funkcjonowaniem telewizji publicznej w nowych technologicznie warunkach, tj.: dostępie analogowym i cyfrowym do publicznych stacji radiowych i telewizyjnych, zapewnieniu jego powszechności, zakresie przedsięwzięć podejmowanych lub planowanych przez krajowych operatorów publicznej telewizji i radia w sektorze cyfrowym, stopniu wykorzystywania nowych

mediów dla realizacji demokratycznej i społecznej misji nadawców oraz prawnych i ekonomicznych warunkach zmian technologicznych (symulcasting, itp.).

Omówiono również potencjalne korzyści odbiorców w dobie cyfryzacji radia i telewizji oraz bilans ewentualnych strat; wskazywano także, jakie konsekwencje, zarówno pozytywne jak i negatywne, zostały zaobserwowane tam, gdzie oferta cyfrowa zastąpiła ofertę analogową.

Rozważano również wpływ cyfryzacji na pluralizm i kulturalną różnorodność w sensie lokalnym, krajowym i międzynarodowym, a także aktualne i przewidywane oddziaływanie społeczne cyfrowego rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych, zwłaszcza w kontekście koncentracji mediów.

Wnioski płynące z odpowiedzi na kwestionariusz wskazują, że o ile trudno jest przyjąć jednolity model w zakresie prawnych czy systemowych aspektów przechodzenia, wprowadzania lub planowania zmian technologicznych w mediach, to jednak można się pokusić o uznanie określonych skutków takich działań dla odbiorców: docelowo oferta jest tańsza (choć, co stanowi przeszkodę dla wielu odbiorców, w pierwszej fazie wymaga znacznych nakładów), zapewnia lepszą jakość techniczną, zapewnia szerszy wybór programów, jest bogatsza o usługi dodatkowe i zmierza w kierunku interaktywności.

Istotne jest, zdaniem przedstawicieli grupy, utrzymanie roli nadawców publicznych, ukierunkowanych na działalność misyjną: kulturotwórczą, edukacyjną, itp. oraz, co istotne, tworzących programy uniwersalne, a nie tematyczne, które w dobie cyfryzacji doprowadzą do znacznej fragmentaryzacji rynku. Ważne jest także aby programy prezentowały wysoki poziom, były przeznaczone dla wszystkich grup odbiorców (z wyodrębnieniem dzieci i młodzieży) oraz uwzględniały potrzebę zagwarantowania szerokich praw konsumentów.

D) Grupa specjalistów ds. usług on-line i demokracji (MM-S-OD)

Grupa rozpoczęła swoją działalność w 2001 roku. Podstawowym obszarem zainteresowań ekspertów w tej grupie są potencjalne możliwości zastosowania nowych technologii informacji i komunikowania w dziedzinie demokracji. Zastosowanie nowych technologii, a zwłaszcza Internetu, dla potrzeb rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, poprzez promowanie udziału obywateli w życiu społecznym na poziomie wspólnot lokalnych i poziomie krajowym, wymaga stworzenia odpowiednich warunków prawnych, organizacyjnych i administracyjnych dla funkcjonowania nowych technologii i posługiwania się nimi przez obywateli. Konieczne staje się także, w tym kontekście, rozważenie kilku kwestii szczegółowych, które mają jednak zasadnicze znaczenie dla pomyślniej aplikacji nowych technologii w służbie demokracji.

Internet, szybko zyskujący społeczną akceptację w krajach Europy, stał się zarazem przestrzenią i sposobem rozpowszechniania treści nielegalnych i szkodliwych, w tym odnoszących się do dziecięcej pornografii, twardej pornografii, ideologii faszystowskich i rasistowskich. Występowanie tego rodzaju zawartości skłania rządy wielu krajów do podejmowania działań ograniczających swobodę komunikowania za pośrednictwem Internetu. Celem prac grupy ekspertów jest refleksja nad tym, jakie mechanizmy i rozwiązania wydają się najbardziej właściwe, aby ich przyjęcie nie zagrażało fundamentalnym prawom do wolności komunikowania i swobody wypowiedzi.

Z inicjatywy grupy, w listopadzie 2001 roku odbyło się Europejskie Forum na temat nielegalnej i szkodliwej zawartości w przestrzeni wirtualnej, z udziałem ponad 100 ekspertów z różnych krajów Europy. Prezentacje, opinie i dyskusje w ramach Forum stały się istotnym wkładem do merytorycznych dyskusji podejmowanych na sesjach grupy ekspertów.

W ramach grupy podjęto także próbę oceny stanu rozpowszechnienia i dostępu do nowych technologii w krajach Europy oraz polityki rządów w tym zakresie. Elementem informacji i oceny

stał się także program „e-Polska”, nawiązujący do analogicznego programu Unii Europejskiej „e-Europe”.

Jednym z ważniejszych zagadnień związanych z potencjalnymi możliwościami nowych technologii jest kwestia wiarygodności informacji publikowanych on-line, jako że ich animatorami i nadawcami są coraz częściej osoby i instytucje spoza tradycyjnie rozumianego sektora środków komunikowania masowego. Nowe technologie stwarzają szereg dotychczas niespotykanych możliwości wpływania na zawartość informacyjną mediów, zwłaszcza tych dostępnych w wersji on-line. W ramach prac grupy powstał raport na temat praktyk z zakresu marketingu i reklamy wpływających na niezależność wydawców serwisów informacyjnych oraz rzetelne i uczciwe rozpowszechnianie informacji.

Jednym z celów prac grupy jest przygotowanie deklaracji na temat wolności usług w dziedzinie Internetu, która to deklaracja powinna uwzględniać szanse i zagrożenia rozpowszechnienia nowych technologii dla potrzeb praktyki demokratycznych społeczeństw.

4. Działalność Eureka Audiowizualnej i Europejskiego Obserwatorium Audiowizualnego

A) Eureka Audiowizualna

Rok 2001 był drugim rokiem prezydencji Turcji zarówno w Eurece Audiowizualnej, jak i w Europejskim Obserwatorium Audiowizualnym.

Aktywność Eureka Audiowizualnej w roku 2001 skupiała się na działaniach w zakresie szkolenia, promocji i informacji.

Szkolenie

Zorganizowano szkolenie dla krajów bałtyckich w Estonii w zakresie dystrybucji i marketingu dzieł audiowizualnych oraz dwustopniową sesję na temat scenariusza filmowego w Istambule i Bukareszcie mającą na celu promowanie nowych interesujących projektów scenariuszowych i umożliwienie realizacji najlepszym z nich.

Promocja

Działania w zakresie promocji to udział Eureka w III Światowym Szczycie Mediów dla Dzieci w Grecji w formie zorganizowania w ramach tej imprezy Specjalnego Wydarzenia Animacyjnego mającego na celu umożliwienie europejskim twórcom animacji zaprezentowanie swoich produkcji oraz debatę nad telewizją dla dzieci w dobie nowych mediów.

Kolejną inicjatywą Eureka było umożliwienie zainteresowanym centrom, komisjom i studiom filmowym z krajów członkowskich Eureka udziału w Targach Filmowych w Cannes w formie udostępnienia powierzchni wystawowej z pełnym wyposażeniem w sprzęt odtwarzający do prezentacji filmów oraz pomieszczeń do spotkań i dyskusji. Taka forma wsparcia działań promocyjnych spotkała się z dużym zainteresowaniem uczestników i będzie kontynuowana w przyszłości.

Eureka Audiowizualna od kilku lat organizuje tematyczne Screeningi jako działania wspierające promocję i dystrybucję filmów europejskich z udziałem dystrybutorów, producentów oraz kupców. W roku 2001 Screening odbył się w Istambule 18 listopada pod nazwą „Muzyka w światłach reflektorów”. Zgłoszonych do przeglądu zostało 300 produkcji z 35 krajów członkowskich Eureka, jak również Albanii, Bośni-Hercegowiny i Chorwacji.

Informacja

Do najważniejszych działań w tym priorytecie należy zaliczyć umożliwienie przez Eurekę udziału przedstawicieli lokalnych nadawców telewizyjnych z krajów Europy Centralnej, Wschodniej i Południowej w Międzynarodowym Rynku Niezależnych i Lokalnych Nadawców Telewizyjnych w Szwajcarii, seminarium nt. telewizji cyfrowej na Cyprze oraz zorganizowanie w czerwcu sesji panelowych w ramach VI Festiwalu Europejskiej Koprodukcji w Bułgarii mających na celu ustanowienie współpracy w ramach przemysłu filmowego między profesjonalistami z Europy Zachodniej i Południowej.

Do sukcesów Eureka Audiowizualnej w roku 2001, zasługujących na szczególną uwagę należy zaliczyć osiągnięcie porozumienia z Komisją Europejską, dzięki któremu od roku 2002 otwiera się przed profesjonalistami z dziedziny kinematografii i sektora audiowizualnego z krajów kandydujących do Unii Europejskiej sposobność uczestniczenia w szkoleniach organizowanych w ramach Programu UE Media Plus. Dodatkową wartością tej inicjatywy jest umożliwienie specjalistom z Europy Środkowej, Wschodniej i Południowej wspólnej pracy, nawiązania kontaktów, które mogą zaowocować wspólnymi przedsięwzięciami zawodowymi w przyszłości.

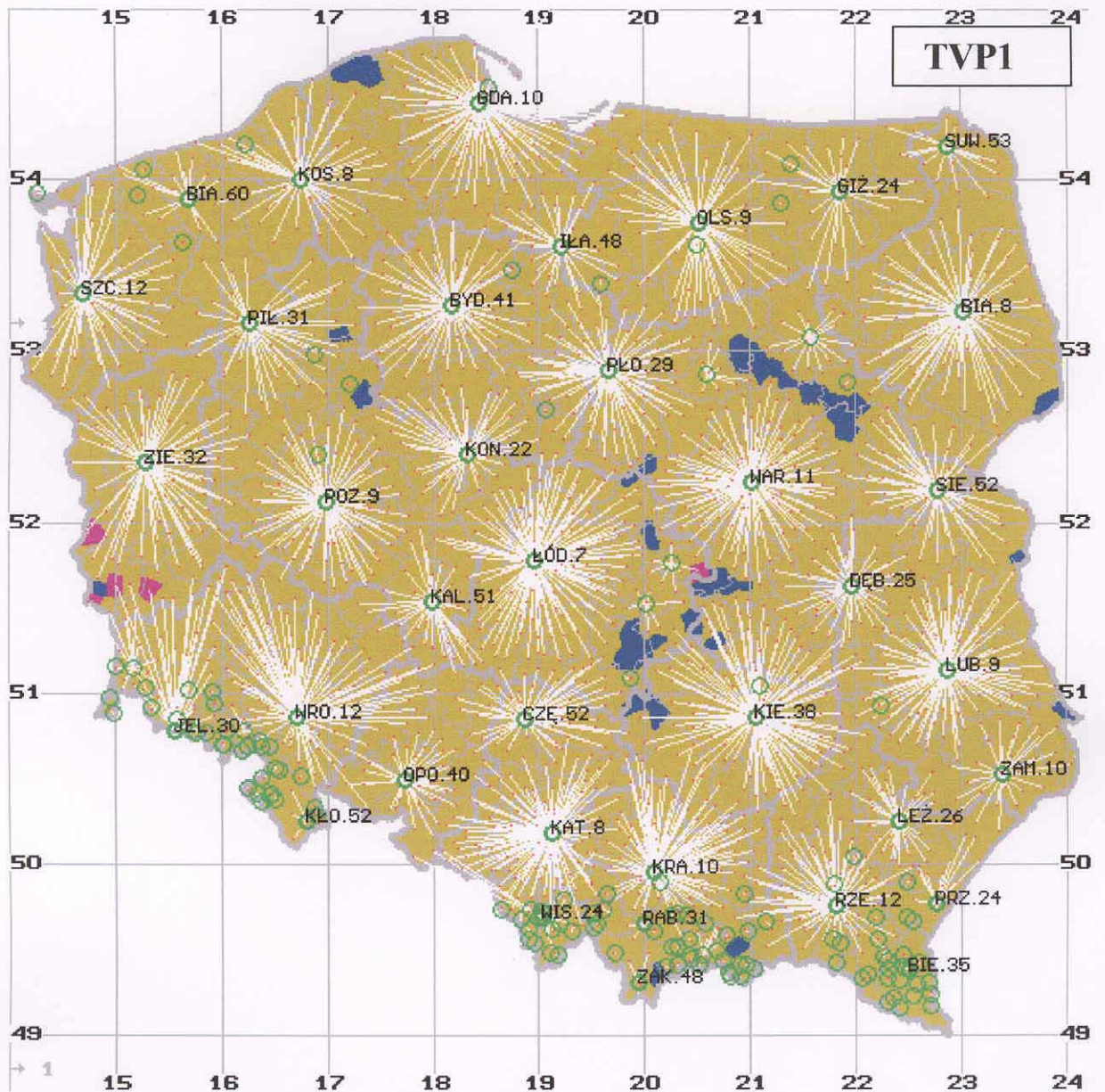
B) Europejskie Obserwatorium Audiowizualne

Działalność Europejskiego Obserwatorium Audiowizualnego, jedyne w swoim rodzaju ośrodka analitycznego i informacyjnego dysponującego rozległą bazą danych o przemyśle audiowizualnym skupiała się na działaniach o charakterze wydawniczym oraz organizacyjnym. W roku 2001 Europejskie Obserwatorium organizowało lub było współorganizatorem 20 konferencji z zakresu m.in. prawnych aspektów przemysłu audiowizualnego, odpowiedzialności nadawców, kompetencji ciał regulujących w dobie konwergencji, nowych mediów oraz analizy Dyrektywy o telewizji bez granic.

Do najważniejszych pozycji wydawniczych należy zaliczyć: Rocznik Statystyczny, miesięczny biuletyn prawny IRIS, FOCUS 2001, World Film Market Trends.

Przewodniczący
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
Juliusz Braun

Warszawa, dnia 21 marca 2002 roku

Legenda

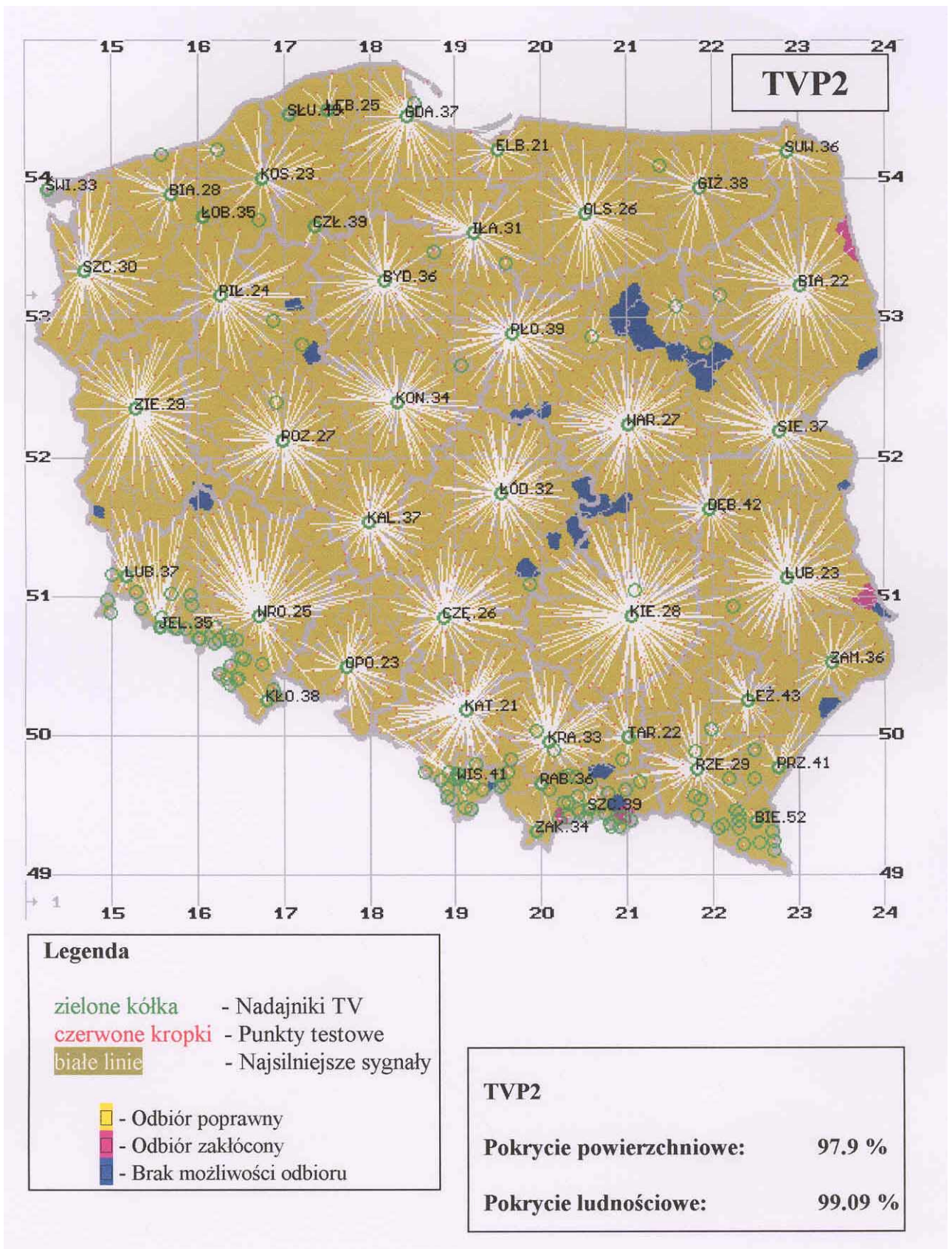
- zielone kółka - Nadajniki TV
- czerwone kropki - Punkty testowe
- białe linie - Najsilniejsze sygnały

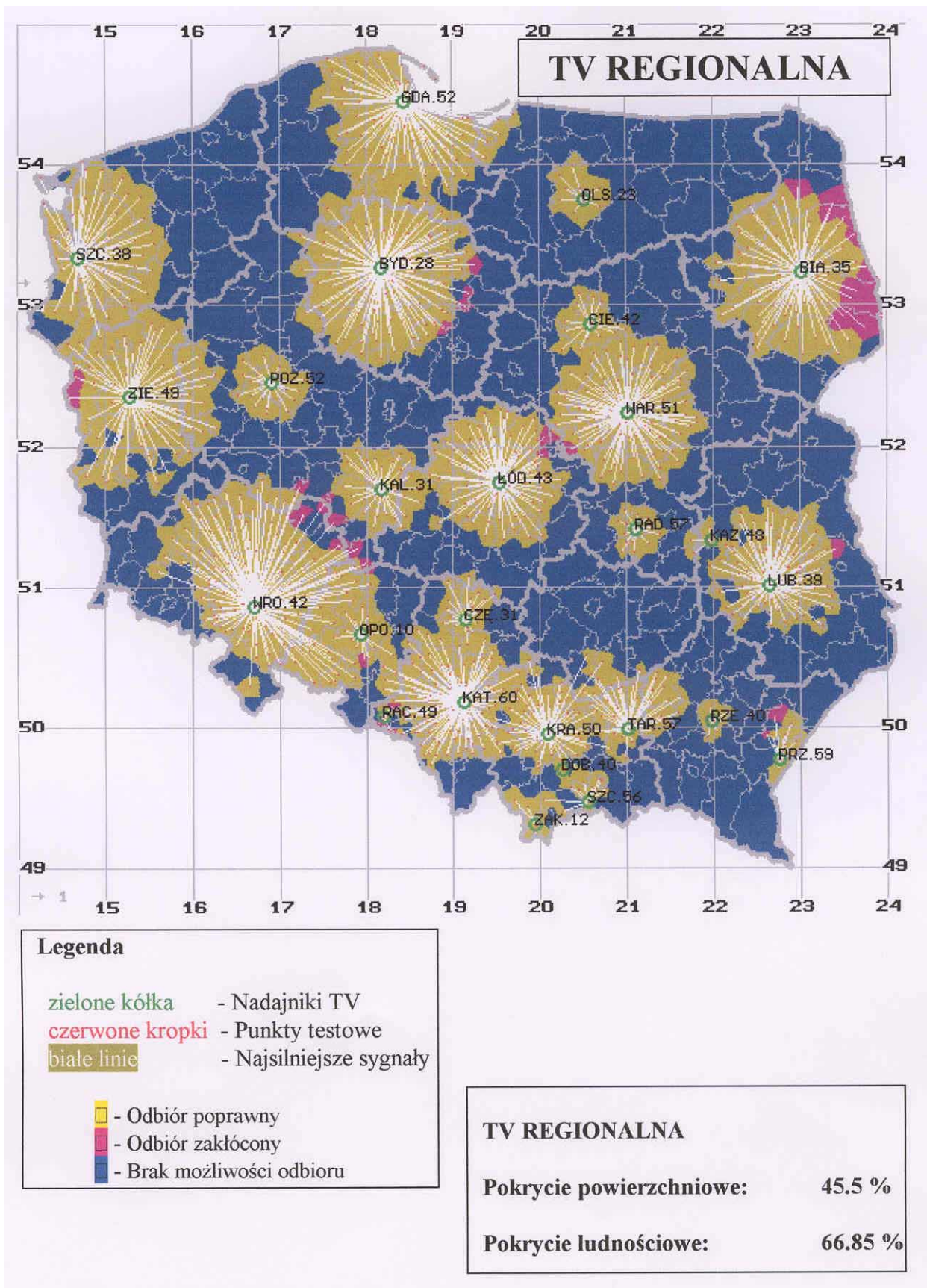
- Odbiór poprawny
- Odbiór zakłócony
- Brak możliwości odbioru

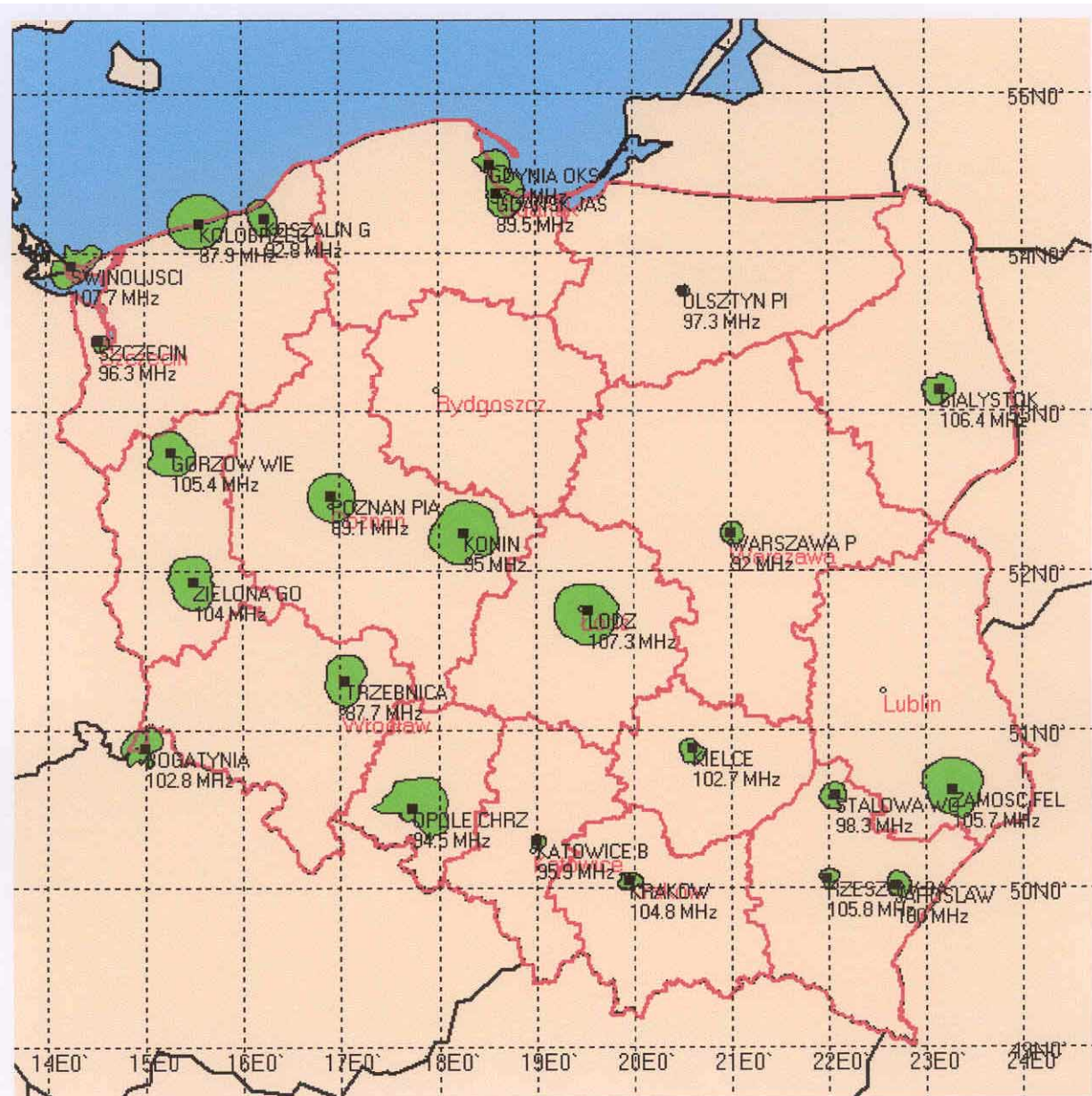
TVP1

Pokrycie powierzchniowe: 98.0 %

Pokrycie ludnościowe: 99.34 %

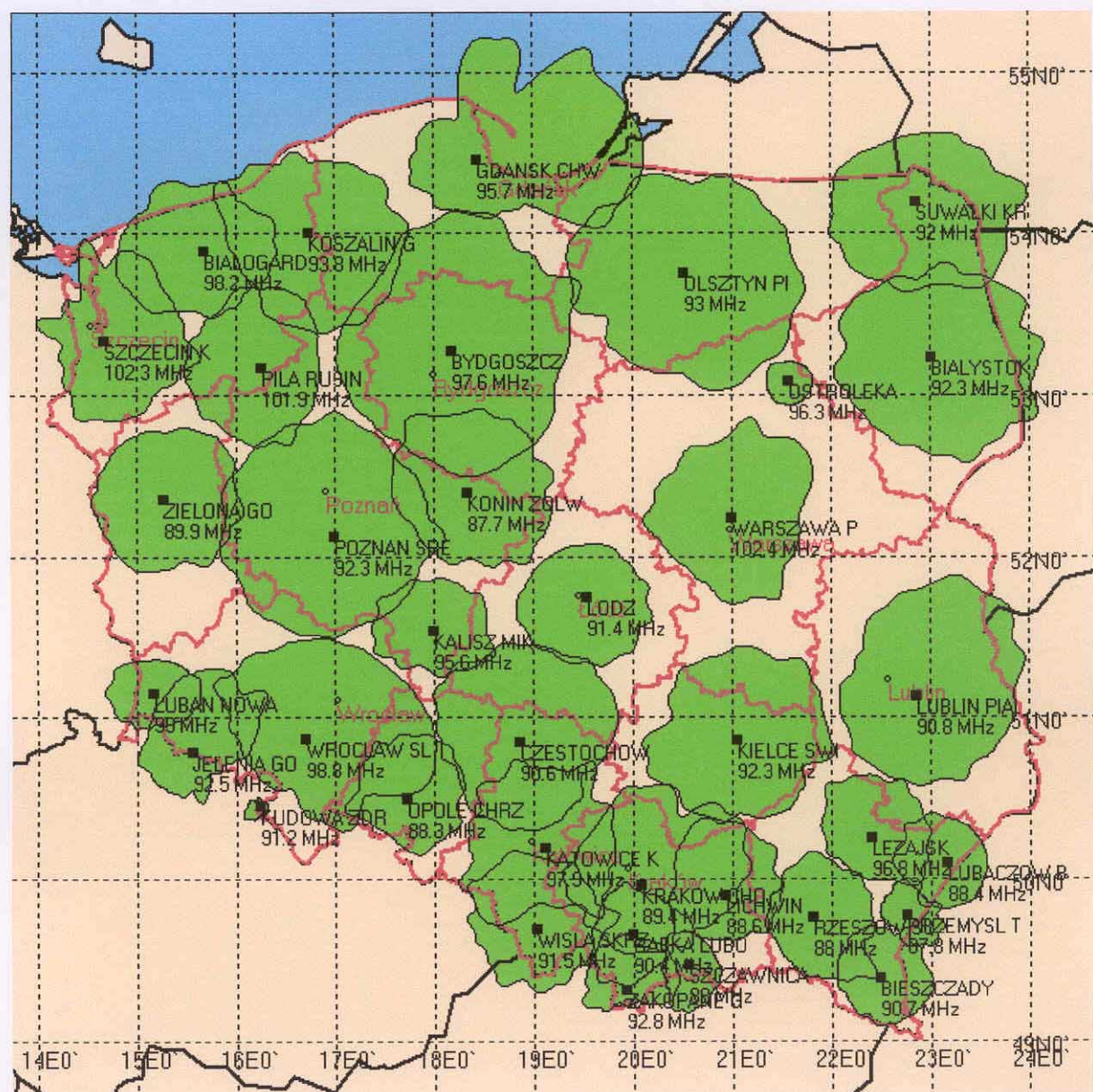

Polskie Radio - program 1

Warszawa, dnia 26 lutego 2002 r.

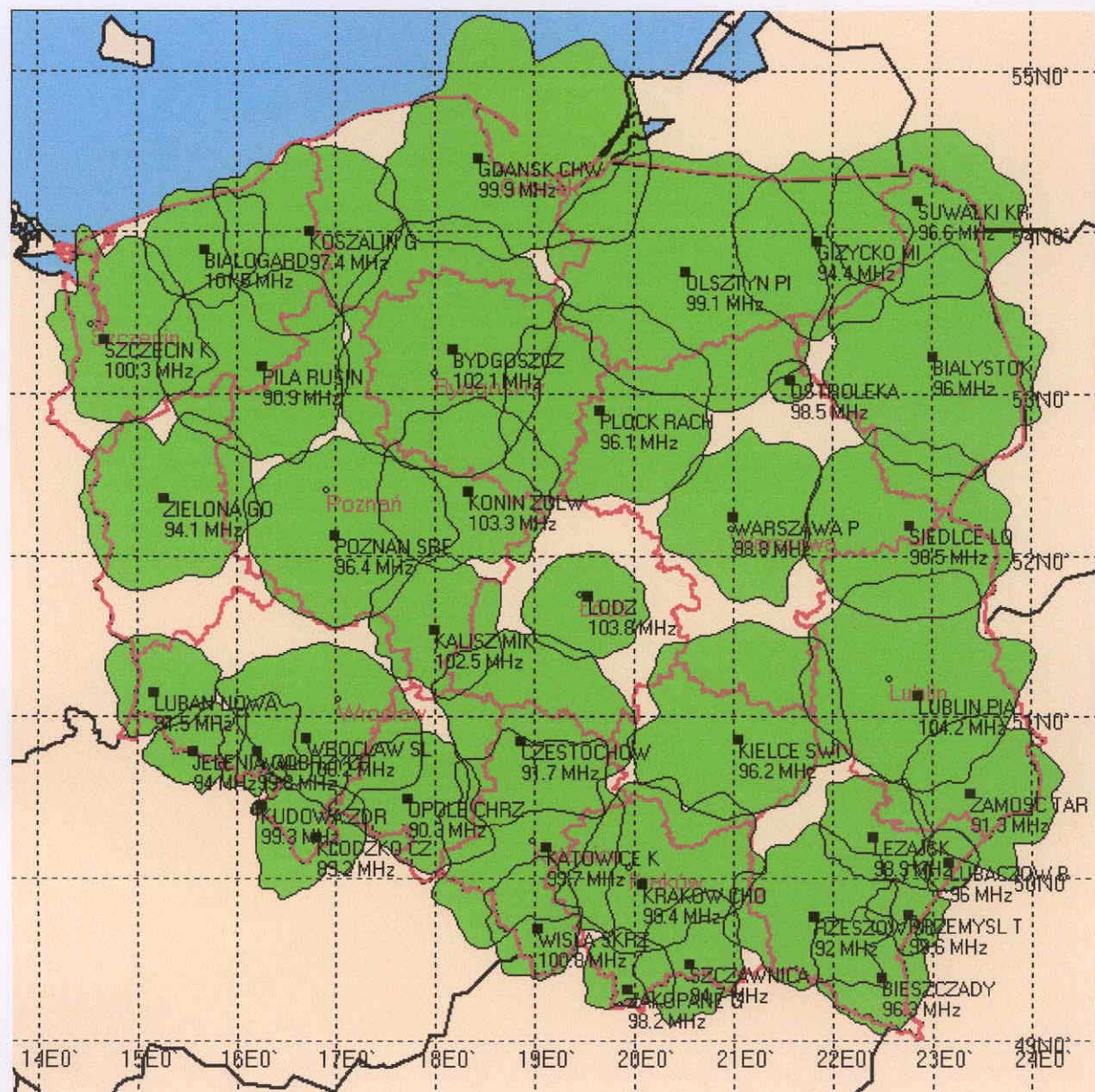
Pokrycie ludnościowe:	8 134 259	21.03 %
Pokrycie powierzchniowe:	16 457 km ²	5.26 %

Polskie Radio - program 2
36 stacji

Warszawa, dnia 11 lutego 2002 r.

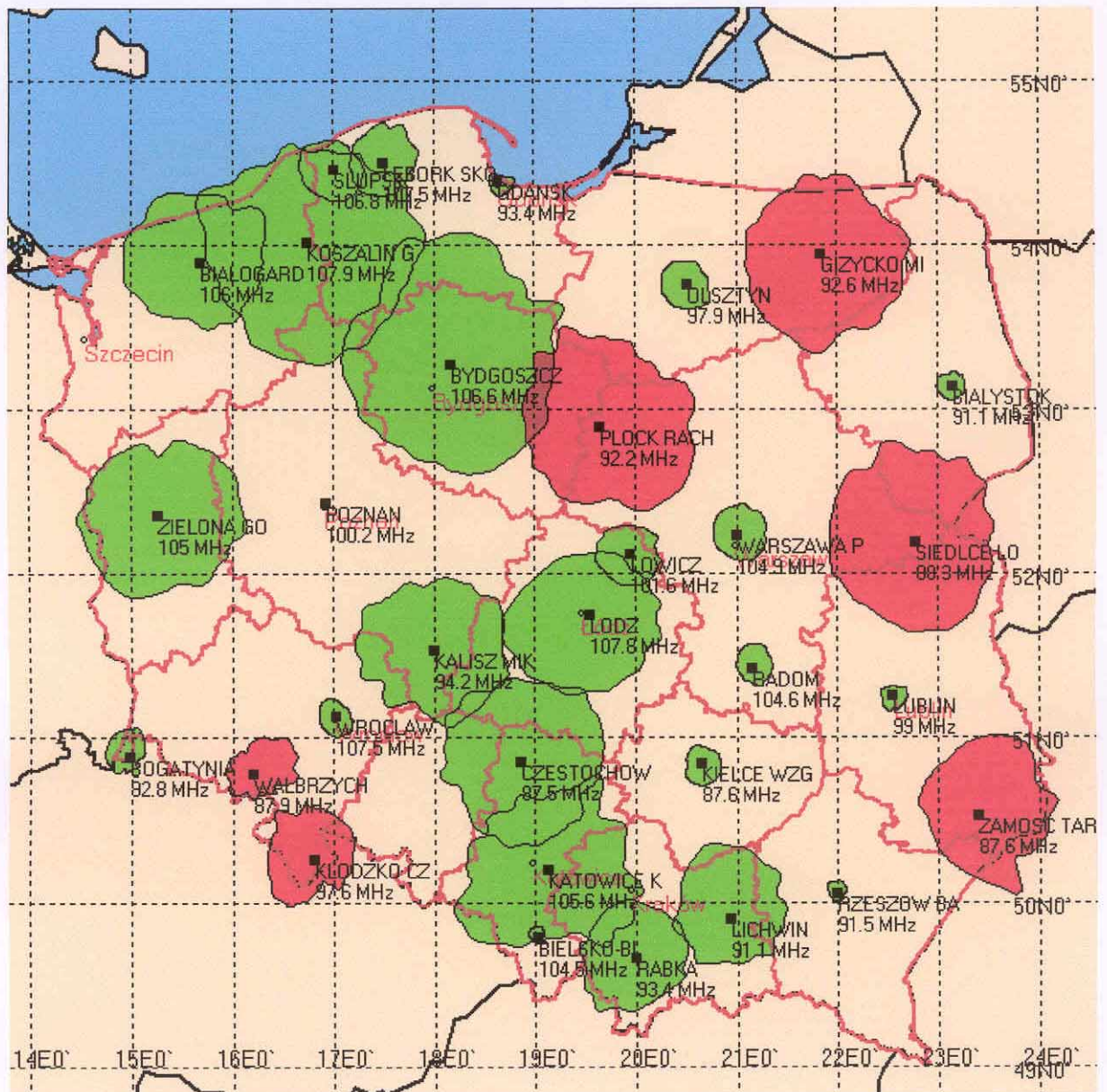
Pokrycie ludnościowe:	32 023 474	82,79%
Pokrycie powierzchniowe:	236 117 km ²	75,51%

Polskie Radio - program 3

Warszawa, dnia 11 lutego 2002 r.

Pokrycie ludnościowe:	35 684 273	92,3%
Pokrycie powierzchni:	281 863 km ²	90,14%

Polskie Radio - program 4 (Radio BIS)

Warszawa, dnia 11 lutego 2002 r.

kolor zielony - Radio BIS (25 stacji)

kolor czerwony - Radio BIS (6 stacji z PR2)

Pokrycie całej sieci Polskiego Radia - program 4 (Radio BIS) 36 stacji

Pokrycie ludnościowe: 21 883 051 56.58 %

Pokrycie powierzchniowe: 132 663 km² 42.42 %

Pokrycie sieci Polskiego Radia - program 4 (Radio BIS) 25 stacji

Pokrycie ludnościowe: 19 035 816 49.22 %

Pokrycie powierzchniowe: 98 742 km² 31.58 %

Pokrycie sieci Polskiego Radia - program 4 (Radio BIS) 6 stacji z PR2

Pokrycie ludnościowe: 2 896 953 7.49 %

Pokrycie powierzchniowe: 34 727 km² 11.11 %

